

**BOCSKAIKERTI NÉMETH LÁSZLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS
ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA**

✉: 4241 BOCSKAIKERT, Baross Gábor u 19.

☎: 52/583-028

E-mail: iskola@bocskaikert.hu

PEDAGÓGIAI PROGRAM MELLÉKLET I.

1. számú melléklet

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

1 - 4. ÉVFOLYAM

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
2020-2021	A-9, B-8			
2021-2022	A-9, B-8	A-8, B-8		
2022-2023	A-9, B-8	A-8, B-8	A-6, B-6	
2023-2024	A-9, B-8	A-8, B-8	A-6, B-6	A-7, B-7
Éves óraszám	306 (36 tanítási hét esetén)	288 (36 tanítási hét esetén)	216 (36 tanítási hét esetén)	252 (36 tanítási hét esetén)

1. ÉVFOLYAM

A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 1. ÉVFOLYAMON:

- Az iskolába kerülő gyermekek nyelvhasználata nagyon eltérő. **Ennek a két évfolyamnak az egyik fő feladata az ösztönös nyelvhasználat tudatosítása.** A nyelvi tudatosság fejlesztésének eredményeként fejlődik a tanuló fonémahallása, szótagolási, valamint analizáló-szintetizáló képessége, mindeközben elsajátítja az olvasás-írás jelrendszerét.
- **Az olvasás és írás készségének kialakítása** alapvetően meghatározhatja a tanuló későbbi tanulási képességeinek fejlődését, iskolai sikerességét. Ezért szükséges **az egyéni képességeket figyelembe vevő differenciált alapozás.**
- **Az első tanév első feléve előkészítő időszak, melynek célja a tanulók megfigyelése,** valamint a megfigyelések alapján a rész-képességek koncentrált és differenciált fejlesztése. **Bár ebben az időszakban már megkezdődik a betűtanítás, a fő hangsúly a képességfejlesztésen van.**
- **Az első félévben az írás előkészítése történik, melynek során kialakulnak a helyes írásszokások, és megtörténik a tanulók tájékozódási és finommotorikus képességének a fejlesztése.** Megtörténik továbbá a betűelemek megismerése, vázolása, s a betűolvasás tanításával párhuzamosan elkezdődik a kisbetűk írásának tanítása.
- **Az olvasás jelrendszerének megtanítása párhuzamosan folyik az olvasástechnika és a szövegértés fejlesztésével az egyes témakörök mentén.** Az olvasástechnika elsajátításától folyamatosan a szövegértésre tevődik a hangsúly.
- **Az első két évfolyamon megkezdődik a rendezett íráshasználat kialakítása.** Ez lendületes vázolóssal, vonalvezetés gyakorlásával, rendezett írásképre, önellenőrzésre és javításra való szoktatással történik.
- **Az írás, helyesírás tevékenységi kör kapcsán az elsődleges cél a nyelvi tapasztalatszerzésre épülő helyesírás kialakítása és fejlesztése.**

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
BESZÉD ÉS OLVASÁS	
Beszéd és kommunikáció folyamatos	10
Betűtanítás kezdete. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése	42
Betűtanítás. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése	77
Népmesék, műmesék	8
Versek, népköltészeti alkotások	4
Helyem a közösségben – család, iskola	4
Évszakok, ünnepkörök, hagyományok	6
Állatok, növények, emberek	7
ÍRÁS ÉS HELYESÍRÁS	
Óvodából iskolába – írás-előkészítés, íráskészséget megalapozó képességek fejlesztése	42
Írás jelrendszere	77
A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó	10
A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg	4
Kisbetű – nagybetű	4
A magyar ábécé – a betűrend	3
Hangok időtartamának jelentés megkülönböztető szerepe	8
ÖSSZES ÓRASZÁM:	306

BESZÉD ÉS OLVASÁS
1. BESZÉD ÉS KOMMUNIKÁCIÓ
2. BETŪTANÍTÁS KEZDETE. OLVASÁSI KÉSZSÉGET MEGALAPOZÓ KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE
A témakör sajátossága a képességfejlesztés. Az időkeret tartalmazza az előkészítő szakasz képességfejlesztését és minden hang és betű tanításának előkészítését.
3. BETŪTANÍTÁS. OLVASÁSI KÉSZSÉGET MEGALAPOZÓ KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE
A témakör sajátossága a képességfejlesztés. Az időkeret tartalmazza minden hang- és betű- tanítás ismereteit, fejlesztési feladatait.
4. NÉPMESÉK, MŰMESÉK

TÉMAKÖR: Beszéd és kommunikáció folyamatos

Óraszám: 10 óra – folyamatos

A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzethez igazodva kommunikál;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően reagál;
- részt vesz a kortársakkal és felnőttekkel való kommunikációban, beszélgetésben,
- használja a kapcsolatfelvételi formákat: köszönés, kérés, megszólítás, kérdezés,
- élményeiről, segítséggel beszámol.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- beszédlégzése és artikulációja megfelelő;
- figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd ritmusára, hangsúlyára, tempójára, a beszédhelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra;
- a szavakat hangokra, szótagokra bontja;
- a hangokból, szótagokból szavakat épít;
- a tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően tolmácsolja;
- részt vesz ismert szövegek (mondókák, kiszámolók, nyelvtörők, versek, mesék) mozgással, dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Beszédfejlesztés: beszédlégzés, artikuláció fejlesztése, beszédritmus, beszédtempó,
- Ritmusérzék-fejlesztés
- Hangok, szótagok analízise, szintézise
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Beszédészlelés, beszédértés
- Kifejező, érthető beszéd
- Helyesejtés kialakítása
- Nem nyelvi jelek használata
- Kapcsolatfelvételi formák, társalgási fordulatok
- Párbeszéd, szituációs játékok

JAVASOLT

TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetőkör
- Mesehallgatás, mesemondás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Helyesejtés, beszédlégzés, artikuláció, időtartam, hangerő, beszédtempó, ritmus, testtartás, mimika, párbeszéd, szituáció, drámajáték

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: ritmus, tempó

Testnevelés: helyes légzéstechnika

Dráma és tánc: szituációs játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Betűtanítás kezdete. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése

Óraszám: 42 óra

A témakör sajátossága a képességfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra

vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt. A teljes témakörhöz szükséges idő egy félév.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- megérti a szóbeli utasításokat, kérdéseket és a szöveg tartalmát
- érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- a történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- észleli és/vagy megérti a nyelv alkotóelemeit, hangot/betűt, szótagot, szót, mondatot, szöveget, és azokra válaszokat fogalmaz meg;
- részt vesz a testséma-tudatosságot fejlesztő tevékenységekben (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok, jobb-bal oldal összehangolása, testrészek tudatosítása) és érzékelő játékokban;
- megérti és használja a tér- és időbeli relációs szókinccset;
- szavakat hangokra, szótagokra bont;
- hangokból, szótagokból szavakat épít

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

– Érzelmi fejlesztés – Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés – Beszédfejlesztés: beszédészlelés – Szókinccs gyarapítása – Szókinccs aktivizálása – Téri-időbeli tájékozódás fejlesztése – Beszédmotorika, helyesejtés fejlesztése – Nyelvi jelek értelmezési képességének fejlesztése – Szerialitás (sorrendiség, szabályszerűség) fejlesztése – Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése – Betű-hang azonosítás – Szótagolás – Olvasástechnika fejlesztése – Megértett szavak, kifejezések integrálása – A szóbeli és kifejezőkészség fejlesztése	- Beszélgetőkör - Mesehallgatás, mesemondás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, hosszú hang, rövid hang, szótag, szó, mondat; viszonyszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, között, mellette; utána, közben, miközben stb.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: irányok

Vizuális kultúra: térérzékelés

Testnevelés: helyes légzéstechnika

Ének-zene: ritmus, tempó

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Betűtanítás. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése

Óraszám: 77 óra

A témakör sajátossága a képességfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt. A teljes témakörhöz szükséges legrövidebb idő egy tanév.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- megérti a szóbeli utasításokat, kérdéseket és a szöveg tartalmát;
- érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz a testséma-tudatosságot (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok,
- jobb-bal oldal összehangolása, testrészek fejlesztő tevékenységekben és érzékelő játékokban;
- megérti és használja a tér- és időbeli relációs szókinccset;
- szavakat hangokra, szótagokra bont;
- hangokból, szótagokból szavakat épít;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Érzelmi nevelés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztése
- Beszédfejlesztés: beszédészlelés, beszédértés fejlesztése
- Szókinccs gyarapítása
- Szókinccs aktivizálása
- Téri-időbeli tájékozódás fejlesztése
- Beszédmotorika, helyesejtés fejlesztése
- Nyelvi jelek értelmezési képességének fejlesztése
- Szerialitás (a sorrendiség - szabályszerűségek, ismétlődések) fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Betű-hang azonosítás
- Összeolvasási képesség fejlesztése
- Szótagolás-
- Nyelvi tudatosság fejlesztése: szótag és szó megkülönböztetése, hangok képzési sajátosságainak
- megfigyelése, szó kezdő hangjának azonosítása tanult betűvel, ismert betűvel szógyűjtés
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szótagolvasás, szóolvasás, mondatolvasás, két-három mondatból álló szöveg olvasása és megértése
- Megértett szavak, kifejezések integrálása a meglévő szókinccsbe
- A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése
- A teljes magyar ábécé nyomtatott kisbetűi

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetőkör
- Mesehallgatás, mesemondás
- Szóbeli szövegalkotás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Hang, betű, kisbetű, nagybetű, magánhangzó, hosszú hang, rövid hang, szótag, szó, mondat; viszonyyszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, között, mellette; utána, közben, stb.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: irányok

Ének-zene: ritmus, tempó

Vizuális kultúra: betűtípus, betűforma

Testnevelés: helyes légzéstechnika

Dráma – tánc: szituációs játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Népmesék, műmesék

Óraszám: 8 óra

A témakör sajátossága, hogy értékközvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;-
- közös olvasás, szövegfeldolgozás során megismer néhány mesét, elbeszélést

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Érzelmi nevelés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Szótagoló olvasás
- Összeolvasás a szótagoktól a mondatokig
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- Események helyszíne, ideje, sorrendje

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetőkör
- Mesehallgatás, mesemondás
- Bábszínház, színház – mozilátogatás
- Írók, költők meghívása / író-olvasó– találkozó szervezése /
- Drámajátékok
- Könyvtárlátogatás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Szótag, szó, mondat, szöveg, mese, cím, szerző, szereplő, helyszín, időrend, tartalom, meseszám

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra: a hang és kép szerepe a mesevilágban; átélt, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása; elképzelt vagy olvasott esemény vizuális kifejezése

Dráma és tánc: dramatikus és improvizációs játékok

Testnevelés: harmonikus mozgás

Etika: Álomvilág- mesevilág

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Versek, népköltészeti alkotások

Óraszám: 4 óra

A témakör sajátossága, hogy értékrendszerre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A témakör tanulói tevékenységeinek egy része kapcsolódik a „Beszéd és kommunikáció” témakör tevékenységeihez. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- ismer és megért rövidebb nép- és műköltészeti alkotásokat, verseket
- élményt és tapasztalatot szerez különböző ritmikájú lírai művek megismerésével a kortárs és a

- klasszikus gyermeklírából és a népköltészeti alkotásokból;
- érzékeli és átéli a vers ritmusát és hangulatát

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában,
- megtapasztalja a vershallgatás, a versmondás, a versolvasás örömet és élményét;
- a tanító vagy társai segítségével, együttműködésével verssorokat, versrészleteket memorizál;
- segítséggel, majd önállóan szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, különböző ritmikájú lírai művek megismerésével élményt és tapasztalatot szerez. Megismer alkotásokat a népköltészetből, a kortárs és klasszikus gyermeklírából;
- megismer néhány klasszikus, életkorának megfelelő verset a magyar irodalomból;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Ritmusérzék fejlesztése
- Olvasástechnika fejlesztése
  - Szótagoló olvasás
  - Összeolvasás a szótagoktól a mondatokig
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Népköltészeti alkotások, mondókák, népdalok, sorolók, kiszámolók stb.
- Belső képalkotás
- Ritmusélmény
- Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával
- Egyéni olvasat megteremtése tanítói segítséggel-
- Magánhangzók, mássalhangzók

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetőkör
- Mesehallgatás, mesemondás
- Bábszínház, színház – mozilátogatás
- Írók, költők meghívása / író-olvasó– találkozó szervezése /
- Drámajátékok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Vers, verses mese, mondóka, kiszámoló, soroló, népdal, verssor, versszak, rím, ritmus, refrén, költő, cím,

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: tempó, ritmus

Dráma és tánc: részvétel dramatikus játékban

Vizuális nevelés: gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása; az ezekhez kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal)

Testnevelés: harmonikus mozgás

Etika: Álomvilág- mesevilág

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Helyem a közösségben – család, iskola

Óraszám: 4 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. Itt kerül sor a társadalmi értékek (család, iskola) tudatosítására. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz

mérten, életkorának megfelelően:

- egyszerű magyarázat, szemléltetés alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban, és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- önállóan vagy segítséggel szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet
- rövid meséket közösen olvas, megért, feldolgozása;
- megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét;
- mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket
- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- képességeihez mérten bekapcsolódik párbeszéd, dramatikus szituációs játékok megalkotásába;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- részt vesz konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban;-
- megéli és az általa választott formában megjeleníti a kisebb közösséghez (család, osztály) tartozás élményét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Beszédképesség fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Időben való tájékozódás fejlesztése
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szótagoló olvasás
- Összeolvasás a szótagoktól a mondatokig
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás,
- ítéletalkotás, következtetések levonása
- Empatikus képesség fejlesztése
- A nyomtatott magyar ábécé kisbetűi
- Szépirodalmi és ismeretközlő szövegek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel családi napon, hasonló eseményeken

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Iskola, osztály, közösség, tanítási idő, szünet, vakáció, házi feladat, család, családtag, rokon, testvér, nagyszülő, dédszülő, unoka, dédunoka, unokatestvér, otthon, barát, társ, összetartozás, felelősség, hűség, becsületesség, igazságosság, munka, házimunka, történet, mese, vers, bekezdés, párbeszéd, cím, szerző, helyszín, szereplők és tulajdonságaik.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Dráma és tánc: részvétel dramatikus játékokban

Etika: Szűkebb környezetem - család

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Évszakok, ünnepek, hagyományok

Óraszám: 6 óra

A témakör sajátossága, az ünnepkörök megismerésére, az évszakok ritmikusságának tapasztalására és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- életkorának megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- megismer az évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó szövegeket, dalokat, szokásokat, népi gyermekjátékokat, és ismeri ezek éves körforgását;
- élményeket és tapasztalatokat szerez saját lakóhelyének irodalmi és kulturális értékeiről;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábosmegjelenítésében

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Érzelmi fejlesztés
- Szótagoló olvasás
- Az olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi
- Nemzeti ünnepeink, családi ünnepeink
- Magyar hagyományok tisztelete korosztálynak megfelelően
- Az évszakok és ünnepek, jeles napok, népszokások (betlehemezés, március 15., húsvéti locsolkodás) jellemzői, körforgásuk
- keresztény/keresztyén ünnepkör: karácsony, húsvét, pünkösd
- nemzeti ünnepen elhangzó költemények figyelmes hallgatása, ismeretek szerzése jeles történelmi személyekről
- Lakóhely hagyományaival ismerkedés
- Szólások, közmondások, találós kérdések, nyelvtörők, kiszámolók, mondókák.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel hagyományokhoz, ünnepkörökhöz kapcsolódó iskolai és városi programokon
- Települési helytörténeti gyűjtemény meglátogatása
- Ünnepekhez kapcsolódó emlékhelyek meglátogatása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Keresztény/keresztyén ünnepkörhöz kapcsolódó jelképek (betlehemi csillag, bárány), családi ünnep, nemzeti ünnep, népszokás, népi hagyomány, jeles napok, népi gyermekjáték, hazaszeretet, közösség, szólás, közmondás, évszak, körforgás.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: jeles napokhoz kapcsolódó dalok

Testnevelés: népi játékok

Dráma és tánc: szituációs és dramatikus játékok

Etika: Ünnepekörök - hagyományok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Állatok, növények, emberek**Óraszám: 7 óra**

A témakör sajátossága, hogy az élő és az élettelen világhoz való emberi viszonyulási rendszerre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit;
- különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas hagyományos
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést,

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a feladatvégzéshez szükséges személyes élményeit, előzetes tudását felidézi;
- képzeletét a megértés érdekében mozgósítja;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértés fejlesztése
- Olvasási stratégiák: cím és/vagy kép alapján következtetés a szöveg témájára
- Beszédfejlesztés
- Érzelmi fejlesztés
- Kedvenc állat vagy növény néhány mondatos bemutatása-
- Környezet iránti felelősségtudat alakítása, fejlesztése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Településen, település közelében található állat-, növény-, botanikus kert meglátogatása.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Információ, időrend, cím.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális nevelés: Élmények megjelenítése és feldolgozása rajzzal

Etika: Szűkebb, tágabb környezetem

Testnevelés: Utánzó járások

Ének-zene: Témakörhöz kapcsolódó dalok; állathangok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**ÍRÁS ÉS HELYESÍRÁS****TÉMAKÖR: Óvodából-iskolába - írás előkészítés, íráskészséget megalapozó képességek fejlesztése****Óraszám: 42 óra**

Ez a tematikus egység szoros egységet képez, az óraszám iránymutatást ad a szükséges időre vonatkozóan is. A megvalósításhoz szükséges idő egy félév.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz nagymozgást és finommotorikát fejlesztő tevékenységekben, érzékelő játékokban;
- tér- és síkbeli tájékozódást fejlesztő feladatokat megold.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**

<p>ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Szerialitás (a sorrendiség - szabályszerűségek, ismétlődések) fejlesztése – Hallásfejlesztés-beszédhallás fejlesztése – Testséma, nagymozgások fejlesztése – Tapintás, érzékelés fejlesztése – Finommotorika fejlesztése – Síkbeli tájékozódás fejlesztése – Tájékozódás a vonalrendszerben – Helyes ceruzafogás kialakítása – Írástevékenységhez szükséges helyes testtartás kialakítása – Írástechnika fejlesztése – Lendületes vonalvezetés – Betűelemek 	<p>- Színezés, gyurmázás, gyöngyfűzés</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Betűelem, számelem, vonalrendszer, kapcsolás; viszonyiszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, között, mellette stb.</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Testnevelés: nagymozgások Matematika: irányok Technika és életvitel: finommotorika Vizuális kultúra: irányváltásokat segítő vonalkombinációk; térérzékelés, finommotorika esztétikai igényesség, különféle vonaltípusok készségfejlesztő alkalmazása</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Írás jelrendszere Óraszám: 77 óra Ez a tematikus egység szoros egységet képez, az óraszám iránymutatást ad a szükséges időre vonatkozóan is.</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; – egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír. Törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre; – törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – részt vesz nagymozgást és finommotorikát fejlesztő tevékenységekben és érzékelő játékokban; – tér- és síkbeli tájékozódást fejlesztő feladatokat megold; – saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét; – a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat önállóan leírja;- írásbeli munkáját segítséggel ellenőrzi és javítja. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Szerialitás (a sorrendiség - szabályszerűségek, ismétlődések) fejlesztése – Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: - Színezés, gyurmázás, gyöngyfűzés</p>

- Testséma, (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok, jobb-bal oldal összehangolása, testrészek) nagymozgások fejlesztése
- Tapintás, érzékelés fejlesztése
- Finommotorika fejlesztése
- Síkbeli tájékozódás fejlesztése
- Helyes ceruzafogás kialakítása
- Írástevékenységhez szükséges helyes testtartás kialakítása
- Írástechnika fejlesztése
- Írott kisbetűk alakítása, kapcsolása
- Nyelvi jelek értelmezési képességének fejlesztése
- Betű- és hangazonosítás
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Magyar ábécé írott kisbetűi és kapcsolásai
- 3-4 szóból álló mondatok másolása, írása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Hang, betű, betűelem, hosszú hang, rövid hang, kisbetű, nagybetű, vonalrendszer, írásjel, ékezet, magánhangzó, mássalhangzó, szótag, szó, mondat; viszonyszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, között, mellette stb.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Testnevelés: nagymozgások

Matematika: irányok

Technika és életvitel: finommotorika

Vizuális kultúra: irányváltásokat segítő vonalkombinációk; térérzékelés, finommotorika esztétikai igényesség, különféle vonaltípusok készségfejlesztő alkalmazása

Ének-zene: tempó, ritmus

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó

Óraszám: 10 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- saját tempójában elsajátítsa az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan írjon, és törekedjék a rendezett írásképre;
- törekedjék a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szószerkezeteket önállóan leírja;
- érthetően, a kommunikációs helyzetnek megfelelően kommunikáljon;
- feladatvégzés során társaival együtt működjék;
- írásbeli munkáját segítséggel ellenőrizze, javítsa.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;-
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;

<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hang- és betűanalízis, analizáló képesség fejlesztése – Fonémahallás fejlesztése – Vizuális memória fejlesztése – Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz) – Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése – Helyesírási készség fejlesztése – A kiejtéssel megegyező rövid (2-3 szótagból álló) szavak helyes leírása; – Aktív szókincs fejlesztése – Legalább 30 gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kéttagú szavak) helyes leírása 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Robotnyelv - Digitális játékok
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, „j” hang kétféle jelölése.</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Ének-zene: ritmusjátékok Testnevelés: harmonikus mozgás Informatika: digitális játékok</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TEMAKÖR: A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg Óraszám: 4 óra A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; – észleli és/vagy megérti a nyelv alkotóelemeit, hangot/betűt, szótagot, szót, mondatot, – írásbeli munkáját segítséggel ellenőrzi, javítja; <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint az időtartamukat; – a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait; – szavakat, szó szerkezeteket, leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ösztönös nyelvtudás formálása – Nyelvi tudatosság fejlesztése – Hibajavítás szöveg minta alapján – Helyesírási készség alapozása, differenciált fejlesztése- – Megfigyelt és gyakran használt szavakban a „j” hang helyes jelölése – Önellenőrzés, hibajavítás képessége 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Digitális játékok
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:</p>	

Betű, hang, szó, szókapcsolat, mondat, szöveg, j-ly, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kisbetű, nagybetű.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: ritmusjátékok

Testnevelés: harmonikus mozgás

Informatika: digitális játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Kisbetű – nagybetű

Óraszám: 4 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az élőlények, tárgyak nevét;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a több hasonló élőlény, tárgy nevét kis kezdőbetűvel írja;-
- a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Szókincsfejlesztés, szókincs-aktivizálás
- Helyesírási készség fejlesztése funkcionális másolással, tollbamondással
- Hibajavítás és önellenőrzési képesség fejlesztése
- Élőlény, tárgy neve
- Több hasonló élőlény, tárgy neve és helyesírása
- Saját nevek helyesírása (egyszerű személynevek, állatnevek, helynevek)

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Digitális játékok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Kisbetűs ábécé

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: ritmusjátékok

Testnevelés: harmonikus mozgás

Informatika: digitális játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: A magyar ábécé – a betűrend

Óraszám: 3 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;

- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- az olvasás alapján megfigyelt szavakat, szó szerkezeteket, egyszerű mondatokat önállóan leírja;
- érthetően, a kommunikációs helyzetnek megfelelően kommunikál;
- feladatvégzés során társaival együttműködik;
- írásbeli munkáját segítséggel ellenőrzi és javítja.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Hang- és betűanalízis, analizáló képesség fejlesztése
- Fonémahallás fejlesztése
- Vizuális memória fejlesztése
- Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz)
- Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése
- Helyesírási készség fejlesztése
- Aktív szókincs fejlesztése
- A nyomtatott és írott magyar ábécé kisbetűi

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Könyvtárlátogatás
- Digitális játékok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, egyjegyű mássalhangzó, kétjegyű mássalhangzó, háromjegyű mássalhangzó, hosszú/kettőzött mássalhangzó, hosszú/kettőzött kétjegyű mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, ábécé, betűrend, szótár, „j” hang kétféle jelölése.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: sorrendiség, szabályszerűség
Ének-zene: ritmusjátékok
Testnevelés: harmonikus mozgás
Informatika: digitális játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Hangok időtartamának jelentés megkülönböztető szerepe

Óraszám: 8 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- írásbeli munkáját segítséggel ellenőrzi, javítja.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<p>ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fonémahallás fejlesztése - Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetése) - Szókincsfejlesztés - Artikuláció fejlesztése - Beszédfejlesztés - Helyesírási készség fejlesztése 	<p>- Digitális játékok</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Mondat, szó, rövid/hosszú magánhangzó/mássalhangzó, jelentés, időtartam.</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Ének-zene: ritmusjátékok Testnevelés: helyes légzés; harmónikus mozgás Informatika: digitális játékok</p>	
<p style="text-align: center;">A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. - Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. - A kérdésekre értelmesen válaszoljon. - Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. - Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. - Legyen képes összefüggő mondatalkotására. - Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. - Ismerje az írott és nyomtatott kisbetűket, ill. a nyomtatott nagybetűket, rendelkezzen megfelelő számú szókincssel. - Legyen képes szavakat, rövid mondatot önálló olvasással megismerni és megérteni. - Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel. - Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. - Szöveghűen mondja el a memoritereket. - Írása legyen rendezett, pontos: a betűket szabályosan, olvashatóan alakítsa és kapcsolja egymáshoz. - Szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban. - Jelölje helyesen a j hangot 30 begyakorolt szóban. - Helyesen válassza el az egyszerű szavakat. - Szavak, szókapcsolatok, rövid mondatok másolása betűkihagyás, betűtévesztés, betűcsere nélkül. - Ismert szavakat, szókapcsolatokat, rövid mondatokat írjon le másolással, látó-halló tollbamondással vagy emlékezetből. - Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. 	

2. ÉVOLYAM

A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 2. ÉVFOLYAMON:

- **Ennek a két évfolyamnak az egyik fő feladata az ösztönös nyelvhasználat tudatosítása.** A nyelvi tudatosság fejlesztésének eredményeként fejlődik a tanuló fonémahallása, szótagolási, valamint analízáló-szintetizáló képessége, mindeközben elsajátítja az olvasás-írás jelrendszerét.
- **Az olvasás és írás képességének kialakítása** alapvetően meghatározhatja a tanuló későbbi tanulási képességeinek fejlődését, iskolai sikerességét.
Ezért szükséges **az egyéni képességeket figyelembe vevő differenciált alapozás.**
- **Az olvasástechnika elsajátításától folyamatosan a szövegértésre tevődik a hangsúly.**
- **Az első két évfolyamon megkezdődik a rendezett íráshasználat kialakítása.** Ez lendületes vázolóval, vonalvezetés gyakorlásával, rendezett írásképre, önellenőrzésre és javításra való szoktatással történik.
- **Az írás, helyesírás** tevékenységi kör kapcsán az elsődleges cél a nyelvi tapasztalatszerzésre épülő helyesírás kialakítása és fejlesztése.

Az oktatási szakasz kimeneti méréssel zárul.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
BESZÉD ÉS OLVASÁS	
Beszéd és kommunikáció	15
Betűtanítás. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése	16
Népmesék, műmesék	40
Versek, népköltészeti alkotások	20
Helyem a közösségben – család, iskola	17
Évszakok, ünnepekörök, hagyományok	26
Állatok, növények, emberek	25
ÍRÁS ÉS HELYESÍRÁS	
Írás jelrendszere	25
A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó	20
A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg	30
Kisbetű – nagybetű	12
A magyar ábécé – a betűrend	12
Hangok időtartamának jelentés megkülönböztető szerepe	30
ÖSSZES ÓRASZÁM:	288

BESZÉD ÉS OLVASÁS
1. BESZÉD ÉS KOMMUNIKÁCIÓ
2. BETŰTANÍTÁS KEZDETE. OLVASÁSI KÉSZSÉGET MEGALAPOZÓ KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE
A témakör sajátossága a képességfejlesztés. Az időkeret tartalmazza az előkészítő szakasz képességfejlesztését és minden hang és betű tanításának előkészítését.
3. BETŰTANÍTÁS. OLVASÁSI KÉSZSÉGET MEGALAPOZÓ KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE
A témakör sajátossága a képességfejlesztés. Az időkeret tartalmazza minden hang- és betű- tanítás ismereteit, fejlesztési feladatait.
4. NÉPMESÉK, MŰMESÉK

TÉMAKÖR: Beszéd és kommunikáció

Óraszám: 15 óra

A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzethez igazodva kommunikál;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően reagál;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket a nyelvi fejlettségi szintjén alkalmazza;
- részt vesz a kortársakkal és felnőttekkel való kommunikációban, beszélgetésben, vitában, és alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- használja a kapcsolatfelvételi formákat: köszönés, kérés, megszólítás, kérdezés,
- élményeiről, segítséggel vagy önállóan beszámol.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- beszédlégzése és artikulációja megfelelő;
- figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd ritmusára, hangsúlyára, tempójára, a beszédhelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra;
- a szavakat hangokra, szótagokra bontja;
- a hangokból, szótagokból szavakat épít;
- a tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően tolmácsolja;
- részt vesz ismert szövegek (mondókák, kiszámolók, nyelvtörők, versek, mesék) mozgással, dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében;-
- bekapcsolódik párbeszéd, dramatikus helyzetgyakorlatok, szituációs játékok megalkotásába.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Beszédfejlesztés: beszédlégzés, artikuláció fejlesztése, beszédritmus, beszédtempó,
- Ritmusérzék-fejlesztés
- Hangok, szótagok analízise, szintézise
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Beszédészlelés, beszédértés
- Kifejező, érthető beszéd
- Helyesejtés kialakítása
- Nem nyelvi jelek használata
- Kapcsolatfelvételi formák, társalgási fordulatok
- Párbeszéd, szituációs játékok

JAVASOLT

TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetőkör
- Mesehallgatás, mesemondás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Helyesejtés, beszédlégzés, artikuláció, időtartam, hangerő, beszédtempó, ritmus, testtartás, mimika, párbeszéd, szituáció, drámajáték

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: ritmus, tempó

Testnevelés: helyes légzéstechnika

TÉMAKÖR: Betűtanítás. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése

Óraszám: 16 óra

A témakör sajátossága a képességfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt. A teljes témakörhöz szükséges legrövidebb idő egy tanév.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- megérti a szóbeli utasításokat, kérdéseket és a szöveg tartalmát;
- érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- ismer és alkalmaz néhány digitális olvasási technikát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz a testséma-tudatosságot (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok, jobb-bal oldal összehangolása, testrészek fejlesztő tevékenységekben és érzékelő játékokban);
- megérti és használja a tér- és időbeli relációs szókinccset;
- szavakat hangokra, szótagokra bont;
- hangokból, szótagokból szavakat épít;
- biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi nevelés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztése
- Beszédfejlesztés: beszédészlelés, beszédértés fejlesztése
- Szókinccs gyarapítása
- Szókinccs aktivizálása
- Téri-időbeli tájékozódás fejlesztése
- Beszédmotorika, helyesejtés fejlesztése
- Nyelvi jelek értelmezési képességének fejlesztése
- Szerialitás (a sorrendiség - szabályszerűségek, ismétlődések) fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Betű-hang azonosítás
- Összeolvasási képesség fejlesztése
- Szótagolás
- Nyelvi tudatosság fejlesztése: szótag és szó megkülönböztetése, hangok képzési sajátosságainak megfigyelése, szó kezdő hangjának azonosítása tanult betűvel, ismert betűvel szógyűjtés
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szótagolvasás, szóolvasás, mondatolvasás, két-három mondatból álló szöveg olvasása és megértése
- Megértett szavak, kifejezések integrálása a meglévő szókinccsbe
- A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése-

JAVASOLT

TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetőkör
- Mesehallgatás, mesemondás

– A teljes magyar ábécé nyomtatott kis- és nagybetűi

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Hang, betű, kisbetű, nagybetű, magánhangzó, egyjegyű, kétjegyű, háromjegyű mássalhangzó, hosszú hang, rövid hang, szótag, szó, mondat; viszonyszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, között, mellette; utána, közben, miközben stb.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: irányok

Ének-zene: ritmus, tempó

Testnevelés: helyes légzéstechnika

Dráma és tánc: szituációs játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Népmesék, műmesék

Óraszám: 40 óra

A témakör sajátossága, hogy értékközvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása

a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- részt vesz az adott közösség kultúrájának megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és
- nyitott annak befogadására;
- biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.
- digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- részt vesz különböző műfajú és megjelenésű szövegek olvasásában és feldolgozásában;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket,
- a konfliktust és annak megoldását;
- önállóan, képek vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak
- lényeges elemeit, összefoglalja azt;
- alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismer néhány mesét és történetet a magyar – és rokon kultúrájú népek irodalmából;
- részt vesz népmesék és műmesék, történetek közös olvasásában, feldolgozásában;
- megérti a közösen olvasott rövid szövegeket, részt vesz azok olvasásában, feldolgozásában;
- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő
- megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- közös olvasás, szövegfeldolgozás során megismer néhány mesét, elbeszélést

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

JAVASOLT

- Érzelmi nevelés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Szótagoló olvasás
- Összeolvasás a szótagoktól a mondatokig
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- Események helyszíne, ideje, sorrendje
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása
- Olvasási stratégiák: jóslás, keresés
- Önállóan, képek vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően a lényeges elemek kiemelése és összefoglalása
- Népmesék jellemző jegyeinek megfigyelése: meseszámok, kezdő és záró fordulatok, szóismétlések, szereplőtípusok

TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetőkör
- Mesehallgatás, mesemondás
- Bábszínház, színház – mozilátogatás
- Írók, költők meghívása / író-olvasó– találkozó szervezése /
- Drámajátékok
- Könyvtárlátogatás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Szótag, szó, mondat, szöveg, mese, népmese, műmese, cím, szerző, szereplő, helyszín, időrend, tartalom, állandósult szókapcsolat, kezdő és záró fordulat, meseszám

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra: a hang és kép szerepe a mesevilágban; átélt, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása; elképzelt vagy olvasott esemény vizuális kifejezése

Dráma és tánc: dramatikus és improvizációs játékok

Testnevelés: harmónikus mozgás

Etika: Álomvilág- mesevilág

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Versek, népköltészeti alkotások

Óraszám: 20 óra

A témakör sajátossága, hogy értékrendszerre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A témakör tanulói tevékenységeinek egy része kapcsolódik a „Beszéd és kommunikáció” témakör tevékenységeihez. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- ismer és megért rövidebb nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket;
- részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- élményt és tapasztalatot szerez különböző ritmikájú lírai művek megismerésével a kortárs és a klasszikus gyermeklírából és a népköltészeti alkotásokból;
- érzékeli és átéli a vers ritmusát és hangulatát
- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést, elbeszélő költemények esetén a

helyszínt, a szereplőket, az esetleges konfliktust és annak megoldását.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus és kortárs magyar gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában;
- megtapasztalja a vershallgatás, a versmondás, a versolvasás örömét és élményét;
- segítséggel vagy önállóan előad verseket ritmuskísérettel;
- a versek hangulatát kifejezi a különféle érzékszervi tapasztalatok segítségével (színek, hangok, illatok, tapintási élmények stb.);
- a tanító vagy társai segítségével, együttműködésével verssorokat, versrészleteket memorizál;
- segítséggel, majd önállóan szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, prózai vagy dramatikus szöveget, szövegrészletet;
- különböző ritmikájú lírai művek megismerésével élményt és tapasztalatot szerez.-
- megismer alkotásokat a népköltészetből, a kortárs és klasszikus gyermeklírából;-
- megismer néhány klasszikus, életkorának megfelelő verset a magyar irodalomból;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Ritmusérzék fejlesztése
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szótagoló olvasás
  - Összeolvasás a szótagoktól a mondatokig
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Népköltészeti alkotások, mondókák, népdalok, sorolók, kiszámolók stb.
- Belső képalkotás
- Ritmusélmény
- Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával
- Egyéni olvasat megteremtése tanítói segítséggel
- A nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi
- A vers formai jellemzői: ritmus, rím, refrén
- Magánhangzók, mássalhangzók

JAVASOLT

TEVÉKENYSÉGEK:-

- Beszélgetőkör
- Mesehallgatás, mesemondás
- Bábszínház, színház – mozilátogatás
- Írók, költők meghívása / író-olvasó– találkozó szervezése /
- Drámajátékok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Vers, verses mese, mondóka, kiszámoló, soroló, népdal, verssor, versszak, rím, ritmus, refrén, költő, cím, népköltészet, műköltészet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: tempó, ritmus

Dráma és tánc: részvétel dramatikus játékban

Vizuális nevelés: gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása; az ezekhez kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal)

Testnevelés: harmónikus mozgás

Etika: Álomvilág- mesevilág

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Helyem a közösségben – család, iskola

Óraszám: 17 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. Itt kerül sor a társadalmi értékek (család, iskola) tudatosítására. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra

vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét;
- képes családjából származó közösségi élményeit megfogalmazni, összevetni az iskolai élet adottságaival, a témakört érintő beszélgetésekben aktívan részt venni
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képes, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását, részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- képes önállóan vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően a lényeges elemek kiemelésére és összefoglalására;
- alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
- megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját. Meghallgatja társai véleményét, együttműködik velük;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban, és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- önállóan vagy segítséggel szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, prózai és dramatikus szöveget, szövegrészletet.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- rövid meséket közösen olvas, megért, feldolgoz;
- megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét;
- mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
- élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegtípusok és műfajok – klasszikus, kortárs magyar alkotások – megismerésével;
- megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- képességeihez mérten bekapcsolódik párbeszéd, dramatikus szituációs játékok megalkotásába;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- önállóan vagy tanítói segítséggel összefoglalja az olvasott történet tartalmát;
- könyvet kölcsönöz a könyvtárból, és azt el is olvassa, élményeit, gondolatait az általa választott módon megosztja;
- részt vesz konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban;

megéli és az általa választott formában megjeleníti a kisebb közösséghez (család, osztály) tartozás élményét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Beszédképesség fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés

JAVASOLT

TEVÉKENYSÉGEK:

Részvétel családi napon, hasonló eseményeken

- Verbális memória fejlesztése
- Időben való tájékozódás fejlesztése
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szótagoló olvasás
- Összeolvasás a szótagoktól a mondatokig
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása
- Empatikus képesség fejlesztése
- A nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi
- Olvasási stratégiák: jóslás, keresés
- Szépirodalmi és ismeretközlő szövegek

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Iskola, osztály, közösség, könyvtár, tanítási idő, szünet, vakáció, házi feladat, család, családtag, rokon, testvér, nagyszülő, dédszülő, unoka, dédunoka, unokatestvér, otthon, barát, társ, összetartozás, felelősség, hűség, becsületesség, igazságosság, munka, házimunka, történet, mese, vers, bekezdés, beszéd, párbeszéd, cím, szerző, helyszín, szereplők és tulajdonságaik, akadály és megoldás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Dráma és tánc: részvétel dramatikus játékban

Etika: Szűkebb környezetem - család

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Évszakok, ünnepkörök, hagyományok

Óraszám: 26 óra

A témakör sajátossága, az ünnepkörök megismerésére, az évszakok ritmikusságának tapasztalására és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét;
- életkorának megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- megismer az évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó szövegeket, dalokat, szokásokat, népi gyermekjátékokat, és ismeri ezek éves körforgását;
- jellemző és ismert részletek alapján azonosítja a nemzeti ünnepeken elhangzó költemények részleteit, szerzőjüket megnevezi;
- felismer és ért néhány egyszerű, gyakori közmondást és szólást,
- megéli és az általa választott formában megjeleníti a közösséghez tartozás élményét;
- részt vesz gyerekeknek szóló kiállítások megismerésében, alkotásaival hozzájárul létrehozásukhoz;
- élményeket és tapasztalatokat szerez saját lakóhelyének irodalmi és kulturális értékeiről;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Szótagoló olvasás
- Az olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi
- Nemzeti ünnepeink, családi ünnepeink
- Magyar hagyományok tisztelete korosztálynak megfelelően
- Az évszakok és ünnepek, jeles napok, népszokások (betlehemezés, március 15. húsvéti locsolkodás) jellemzői, körforgásuk
- Keresztény/keresztyén ünnepkör: karácsony, húsvét, pünkösd
- Nemzeti ünnepen elhangzó költemények figyelmes hallgatása, ismeretek szerzése jeles történelmi személyekről
- Lakóhely hagyományaival ismerkedés
- Szólások, közmondások, találós kérdések, nyelvtörők, kiszámolók, mondókák

JAVASOLT**TEVÉKENYSÉGEK:**

- Részvétel hagyományokhoz, ünnepkörökhöz kapcsolódó iskolai, városi programokon
- Települési helytörténeti gyűjtemény meglátogatása
- Ünnepekhez kapcsolódó emlékhelyek meglátogatása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Keresztény/keresztyén ünnepkörhöz kapcsolódó jelképek (betlehemi csillag, bárány), családi ünnep, nemzeti ünnep, népszokás, népi hagyomány, jeles napok, népi gyermekjáték, hazaszeretet, magyarságtudat, közösség, szólas, közmondás, évszak, körforgás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: jeles napokhoz kapcsolódó dalok

Testnevelés: népi játékok

Dráma és tánc: szituációs és dramatikus játékok

Etika: Ünnepkörök - hagyományok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**TÉMAKÖR: Állatok, növények, emberek****Óraszám: 25 óra**

A témakör sajátossága, hogy az élő és az élettelen világhoz való emberi viszonyulási rendszerre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- egyszerű, játékos formában megismerkedik a szövegek különböző modalitásával, médiumok szövegalkotó sajátosságainak alapjaival;

- tapasztalatot szerez a szövegből való információgyűjtés módjairól;
- gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit;
- ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát;
- különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas hagyományos és digitális felületen;
- biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a feladatvégzéshez szükséges személyes élményeit, előzetes tudását felidézi;
- képzeletét a megértés érdekében mozgósítja;
- érti az írott utasításokat, közléseket, kérdéseket, azokra adekvát módon reflektál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértés fejlesztése
- Olvasási stratégiák: cím és/vagy kép alapján következtetés a szöveg témájára
- Beszédfejlesztés
- Érzelmi fejlesztés
- Kedvenc állat vagy növény néhány mondatos bemutatása
- Egyéni beszámoló a természeti környezetben végzett megfigyelésről
- Környezet iránti felelősségtudat alakítása, fejlesztése
- Állatok csoportosítása különféle szempontok szerint (élőhely, táplálék)
- Lényegkiemelés képessége
- Szövegben való tájékozódás fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Egyszerű grafikus szervezők megismerése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Belső képalkotás
- Válogató olvasás
- Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával
- Tanulás tanulása

JAVASOLT

TEVÉKENYSÉGEK:

- Településen, település közelében található állat-, növény-, botanikus kert meglátogatása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Ismeretközlő szöveg, adat, információ, időrend, cím, illusztráció

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális nevelés: Élmények megjelenítése és feldolgozása rajzzal

Etika: Szűkebb, tágabb környezetem

Testnevelés: Utánzó járások

Ének-zene: Témakörhöz kapcsolódó dalok; állathangok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

ÍRÁS - HELYESÍRÁS

TÉMAKÖR: Írás jelrendszere

Óraszám: 25 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír. Törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz nagymozgást és finommotorikát fejlesztő tevékenységekben és érzékelő játékokban;
- tér- és síkbeli tájékozódást fejlesztő feladatokat megold;
- saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat önállóan leírja;
- írásbeli munkáját segítséggel, vagy önállóan ellenőrzi és javítja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Szerialitás (a sorrendiség - szabályszerűségek, ismétlődések) fejlesztése
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Testséma, (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok, jobb-bal oldal összehangolása, testrészek) nagymozgások fejlesztése
- Tapintás, érzékelés fejlesztése
- Finommotorika fejlesztése
- Síkbeli tájékozódás fejlesztése
- Helyes ceruzafogás kialakítása
- Írástevékenységhez szükséges helyes testtartás kialakítása
- Írástechnika fejlesztése
- Írott kis- és nagybetűk alakítása, kapcsolása
- Nyelvi jelek értelmezési képességének fejlesztése

JAVASOLT

TEVÉKENYSÉGEK:

- Gyurmázás
- Színezés
- Gyöngyfűzés

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Hang, betű, betűelem, hosszú hang, rövid hang, kisbetű, nagybetű, vonalrendszer, írásjel, ékezet, magánhangzó, mássalhangzó, szótag, szó, mondat; viszonyiszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, között, mellette stb.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Testnevelés: nagymozgások

Matematika: irányok

Technika és életvitel: finommotorika

Vizuális kultúra: irányváltásokat segítő vonalkombinációk; térérzékelés, finommotorika esztétikai igényesség, különféle vonaltípusok készségfejlesztő alkalmazása

Ének-zene: tempó, ritmus

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: hang/betű, szótag, szó

Óraszám: 20 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mértén, életkorának megfelelően:

- saját tempójában elsajátítsa az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan írjon, és törekedjék a rendezett írásképre;

- törekedjék a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat önállóan leírja;
- érthetően, a kommunikációs helyzetnek megfelelően kommunikáljon;
- feladatvégzés során társaival együtt működjék;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrizze, javítsa.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű betűk között;
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Hang- és betűanalízis, analízáló képesség fejlesztése
- Fonémahallás fejlesztése
- Vizuális memória fejlesztése
- Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz)
- Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése
- Helyesírási készség fejlesztése
- Egyjegyű, kétjegyű, háromjegyű mássalhangzók írása a szavakban
- A kiejtéssel megegyező szavak helyes leírása
- Aktív szókinccs fejlesztése
- Szótagolás, elválasztás
- Gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó helyes leírása
- 30 kiejtéstől eltérő helyesírású szó hibátlan leírása
- 4-5 szóból álló mondat leírása

JAVASOLT

TEVÉKENYSÉGEK:

- Robotnyelv
- Digitális játékok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, egyjegyű mássalhangzó, kétjegyű mássalhangzó, háromjegyű mássalhangzó, hosszú/kettőzött mássalhangzó, hosszú/kettőzött kétjegyű (háromjegyű) mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, „j” hang kétféle jelölése.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: ritmusjátékok

Testnevelés: harmónikus mozgás

Informatika: digitális játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg

Óraszám: 30 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;

- észleli és/vagy megérti a nyelv alkotóelemeit, hangot/betűt, szótagot, szót, mondatot, szöveget, és azokra válaszokat fogalmaz meg;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi, javítja;
- a szövegalkotás során törekszik meglévő szókincsének aktivizálására;
- megadott szempontok alapján szóban mondatokat alkot.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint az időtartamukat;
- a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat hanglejtésének, a beszélő szándékának megfelelő mondatvégi írásjeleket a kijelentő és kérdő mondatoknál.
- szavakat, szószerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Ösztönös nyelvtudás formálása
- Nyelvi tudatosság fejlesztése
- Önellenőrzés, hibajavítás képessége
- Hibajavítás szövegminta alapján
- Helyesírási készség alapozása, differenciált fejlesztése
- Mondatkezdő nagybetű, mondatzáró írásjelek
- A kijelentő és kérdő mondatok
- Megfigyelt és gyakran használt szavakban a „j” hang helyes jelölése

JAVASOLT

TEVÉKENYSÉGEK:

- Digitális játékok
- Szituációs játékok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Betű, hang, szó, szókapcsolat, mondat, szöveg, j-ly, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kisbetű, nagybetű.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: ritmusjátékok

Testnevelés: harmónikus mozgás

Informatika: digitális játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Kisbetű – nagybetű

Óraszám: 12 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- biztosan ismeri a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol. A megismert szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is;
- felismeri, jelentésük alapján csoportosítja, és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az élőlények, tárgyak nevét;
- a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat hanglejtésének, a beszélő szándékának megfelelő mondatvégi írásjeleket a kijelentő és kérdő mondatoknál.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a több hasonló élőlény, tárgy nevét kis kezdőbetűvel írja;
- a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Szókincsfejlesztés, szókincs-aktivizálás
- Helyesírási készség fejlesztése funkcionális másolással, tollbamondással
- Hibajavítás és önellenőrzési képesség fejlesztése
- Élőlény, tárgy neve
- Több hasonló élőlény, tárgy neve és helyesírása
- Saját nevek helyesírása (egyszerű személynevek, állatnevek, helynevek)
- Mondatkezdő nagybetű

JAVASOLT

TEVÉKENYSÉGEK:

- Digitális játékok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Kisbetűs és nagybetűs ábécé, élőlények neve, tárgyak neve, több hasonló név, saját név, önellenőrzés, hibajavítás, személynév, állatnév, helynév

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: ritmusjátékok

Testnevelés: harmónikus mozgás

Informatika: digitális játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: A magyar ábécé – a betűrend

Óraszám: 12 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szószerkezeteket, egyszerű mondatokat önállóan leírja;
- érthetően, a kommunikációs helyzetnek megfelelően kommunikál;
- ismer és használ nyomtatott és digitális forrásokat az ismeretei bővítéséhez, rendszerezéséhez;
- biztosan ismeri és használja a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol. Az erre vonatkozó szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is;
- feladatvégzés során társaival együttműködik;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol;
- segítséggel használ életkorának megfelelő szótárakat;
- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű betűk között, és írásban pontosan jelöli ezeket a tanult szavakban.

<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hang- és betűanalízis, analizáló képesség fejlesztése – Fonémahallás fejlesztése – Vizuális memória fejlesztése – Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz) – Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése – Helyesírási készség fejlesztése – Aktív szókincs fejlesztése – A nyomtatott és írott magyar ábécé kis- és nagybetűi- – A betűrend, a különböző betűvel kezdődő szavak betűrendbe sorolása 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Könyvtárlátogatás - Digitális játékok
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:</p> <p>Hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, egyjegyű mássalhangzó, kétjegyű mássalhangzó, háromjegyű mássalhangzó, hosszú/kettőzött mássalhangzó, hosszú/kettőzött kétjegyű mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, ábécé, betűrend, szótár, „j” hang kétféle jelölése</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <p>Matematika: sorrendiség, szabályszerűség</p> <p>Ének-zene: ritmusjátékok</p> <p>Testnevelés: harmónikus mozgás</p> <p>Informatika: digitális játékok</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Hangok időtartamának jelentés-megkülönböztető szerepe</p> <p>Óraszám: 30 óra</p> <p>A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK:</p> <p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; – saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét; – az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre; – törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására; – írásbeli munkáját önállóan vagy segítséggel ellenőrzi, javítja. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megfigyeli és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat; – a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fonémahallás fejlesztése – Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetése) – Szókincsfejlesztés – Artikuláció fejlesztése – Beszédfejlesztés 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Digitális játékok

- Helyesírási készség fejlesztése - Jellegzetes, csak magánhangzók vagy mássalhangzók időtartamában eltérő szavak helyesírása	

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Mondat, szó, rövid/hosszú magánhangzó/mássalhangzó, jelentés, időtartam

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: ritmusjátékok

Testnevelés: helyes légzés; harmónikus mozgás

Informatika: digitális játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:

- A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket.
- Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit.
- A kérdésekre értelmesen válaszoljon.
- Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban.
- Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit.
- Legyen képes összefüggő mondatok alkotására.
- Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. Szöveghűen mondja el a memoritereket.
- Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő számú szókinccsel.
- Felkészülés után rövid szöveget hibátlanul tudjon felolvasni. Olvasása legyen szöveghű, jól tagolt és kifejező.
- Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét.
- Írása legyen rendezett, pontos.
- Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban.
- Jelölje helyesen a j hangot a begyakorolt szavakban.
- Helyesen válassza el a szavakat.
- Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.

3. ÉVFOLYAM

A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 3 - 4. ÉVFOLYAMON:

- **Az ösztönös nyelvhasználat tudatossá tétele és annak fejlesztése.**
Figyelembe kell venni, hogy a tanulók nyelvi képességei különbözőek. Ezért folyamatosan szükséges az egyéni képességeket figyelembe vevő differenciált fejlesztés.
- **A beszédfejlesztés, az olvasástechnika és a szövegértés fejlesztése párhuzamosan folyik.**
Változatos műfajú és típusú szövegek segítik az egyéni szövegértelmezés kialakulását, és alapozzák a szövegfeldolgozás és a szövegből való tanulás technikáit.
- **A kronologikus gondolkodás fejlesztése ebben az időszakban kezdődik meg történelmi témájú szövegek segítségével.**
Ezekkel a szövegekkel *nem a történelmi ismeretek átadása, évszámok megtanítása a cél, hanem a fejlesztés mellett a nemzeti identitástudat kialakítása és a hazaszeretetre nevelés.* Az első-második évfolyamon megjelenő témaköröket a harmadik-negyedik évfolyamon kibővítjük a világról szerzett ismeretekkel, a közösségi értékekkel és a környezettudatossággal. A feldolgozott szövegek mellett ezeken az évfolyamokon hosszabb epikus művekkel is találkozhatnak a tanulók, melynek célja az olvasóvá nevelés.
- **Törekedni kell arra, hogy az irodalmi alkotás kiválasztása az osztályközösséggel együtt történjen,** és olyan, **igényes művet olvassanak a gyerekek,** amely az adott gyerekcsoport érdeklődésének és sajátosságainak megfelel. Fontos, hogy a kiválasztott művet tanítási óra keretében, folyamatolvasással dolgozzuk fel. Ez azt jelenti, hogy a tanító bemutatja a mű egyes részeit, majd néma (ha regényről van szó, otthoni) olvasásra és/vagy csoportos feldolgozásra jelöli ki.
- **Az írástechnika fejlesztése és az eszközszintű íráshasználat ezen a két évfolyamon is folytatódik.**
Nem nyelvi ismereteket tanítunk, hanem játékos, élményszerű tapasztalatokon alapuló fejlesztés folyik.
- **A szófaji fogalmak helyett a szavak jelentésével és helyesírásával foglalkozunk.**
- **A szóbeli és az írásbeli kifejezőképesség fejlesztése párhuzamosan zajlik.**
- **Az írásbeli szövegalkotásban az a cél, hogy élményalapú szövegek készüljenek akár közös alkotásként is. Erdemjeggyel történő értékeléssel – az értékelés szubjektív jellege miatt – nem élünk.**

Az oktatási szakasz kimeneti méréssel zárul.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
OLVASÁS, SZÖVEGÉRTÉS	
Beszéd és kommunikáció	13
Mesék, történetek	13
Mondák, regék	25
Versek, népköltészeti alkotások	10
Helyem a világban	12
Ünnepkörök, hagyományok, mesterségek	10
Állatok, növények, tájak, találmányok	15
Olvassunk együtt! Közös olvasmányok	10
NYELVTAN, HELYESÍRÁS ÉS SZÖVEGALKOTÁS	
A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó, elválasztás, betűrendbe sorolás	9
A nyelv építőkövei: Az írásbeli szövegalkotás lépései (mondatgrammatikai eszközök alkalmazása- kapcsolat, szűkítés, bővítés, névmásítás, névelőhasználat, helyettesítés)	20
A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg (rövid szövegek alkotása - hír, hirdetés, meghívó, felhívás, tudósítás, elbeszélő szöveg, elektronikus levél)	16
Szótő és toldalék, szóelemzés	5
Hangalak és jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok	7
1. Élőlények, tárgyak, gondolati dolgok neve - kisbetű – nagybetű	22
2. Tulajdonságokat kifejező szavak	9
4. Cselekvés, történés a múltban, jelenben, jövőben	20
ÖSSZES ÓRASZÁM:	216

OLVASÁS, SZÖVEGÉRTÉS

1. Beszéd és kommunikáció

2. Mesék, történetek

TÉMAKÖR: Beszéd és kommunikáció

Óraszám: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- beszédlegzése és artikulációja megfelelő, figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd helyes ritmusára, hangsúlyára, tempójára, az élethelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra
- a tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően tolmácsolja;
- részt vesz ismert szövegek (versek, nyelvtörők, mesék) mozgással, dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében;
- képességeihez mérten bekapcsolódik párbeszéd, dramatikus szituációs játékok, improvizációk megalkotásába.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Ritmusérzék-fejlesztés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Beszédészlelés, beszédértés
- Kifejező, érthető beszéd
- Helyes ejtés tanítása
- Nem nyelvi jelek használata
- Kapcsolatfelvételi formák, társalgási fordulatok

Párbeszéd, szituációs játékok, improvizáció

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel prezentáció készítésében és előadásában

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Ritmusérzék-fejlesztés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Beszédészlelés, beszédértés
- Kifejező, érthető beszéd
- Helyes ejtés tanítása
- Nem nyelvi jelek használata
- Kapcsolatfelvételi formák, társalgási fordulatok

Párbeszéd, szituációs játékok, improvizáció

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Minden tantárgy: összefüggő beszéd, érvelés.

Környezetismeret: önfenntartás, légzés.

Vizuális kultúra: Műalkotások megfigyelése, jellemzése, értelmezése, értékelése. Médiaszövegek közötti különbségek (pl. televíziós műsortípusok, animációs mesefilmek, sorozatok) felismerése saját médiaélmények felidézésén, megjelenítésén (pl. szerepjáték) és közvetlen példákon keresztül.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
  - megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően reagál;
  - egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
  - részt vesz a kortársakkal és felnőttekkel való kommunikációban, és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- használja a kapcsolatfelvételi, kapcsolattartási, kapcsolatlezárási formákat: köszönés, kérés, megszólítás, kérdezés; testtartás, testtávolság, tekintettartás, hangsúly, hanglejtés, hangerő, hangszín, megköszönés, elköszönés;
- élményeiről, olvasmányairól segítséggel vagy önállóan beszámol.

TÉMAKÖR: Mesék, történetek

Óraszám: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- megismer néhány mesét és történetet a magyar és más népek irodalmából.
- élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegtípusok és műfajok – klasszikus, kortárs magyar alkotások – megismerésével;
- olvas és megért nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket;
- részt vesz népmesék és műmesék, regék, mondák, történetek közös olvasásában, feldolgozásában;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- saját gondolkodási és nyelvi szintjén megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult élményt és képzetet;
- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- képzeletét a megértés érdekében mozgósítja;
- megfigyeli és összehasonlítja a történetek lényeges mozzanatait és a saját vagy társai élethelyzetét;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- önállóan, képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja azt;
- megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet, médiaterméket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Hallott szöveg megértésének fejlesztése
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- Szövegben való tájékozódás fejlesztése
- Vázlatírás, hiányos vázlat kiegészítése a szöveghez
- Illusztráció készítése, kiegészítése, a meglévő társítása
- Kulcsszavak azonosítása
- Főbb szerkezeti egységek elkülönítése
- Beszédfejlesztés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Érzelmi intelligencia fejlesztése
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása
- Lényegkiemelő képesség fejlesztése
- Olvasási stratégiák: jóslás, áttekintés, keresés, összefoglalás
- Mesék jellemzői: jellegzetes szereplők, kifejezések, fordulatok és meseszámok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Bábszínház-, színházlátogatás
- Élő meseíró meghívása, író-olvasó találkozók szervezése
- Interjú készítése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

mese, népmese, történet, valóság, cím, szerző, szereplő, helyszín, probléma, megoldás, bekezdés, időrend, vázlat, összefoglalás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- felkészülés után tagolt szöveget érthetően olvas hangosan;
- részt vesz az adott közösség kultúrájának megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
- önállóan, képek, grafikai szervezők (kerettörténet, történettérkép, mesetáblázat, karakter- térkép, történetpiramis stb.) segítségével vagy tanítói segédlettel a szöveg terjedelmétől függően összefoglalja a történetet;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- ismer és alkalmaz néhány digitális olvasási technikát;
- megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját. Meghallgatja társai véleményét és együttműködik velük;
- részt vesz a konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban, az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat, alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál;
- a szöveg megértését igazoló feladatokat végez.

TÉMAKÖR: Mondák, regék

Óraszám: 25 óra

A témakör sajátossága, hogy értékközvetítésre és képességfejlesztésre épül. Az óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- megérti a közösen olvasott rövid szövegeket, részt vesz azok olvasásában, feldolgozásában;
- nyitottá válik a magyarság értékeinek megismerésére, fejlődik nemzeti identitástudata, történelmi szemlélete;
- részt vesz rövid történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- részt vesz gyerekeknek szóló kiállítások megismerésében. Alkotásaival hozzájárul létrehozásukhoz;
- megismer a szűkebb környezetéhez kötődő irodalmi és kulturális emlékeket, emlékhelyeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Mondákban előforduló történelmi helyszínek megtekintése

- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztése
- Kronologikus gondolkodás fejlesztése
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása
- Múltbéli események, élethelyzetek és szokások felismerése, elkülönítése
- Olvasási stratégiák: jóslás, keresés, áttekintés, összefoglalás
- Mondák-regék valós és mesei elemei
- Híres történelmi személyek és események

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

monda, rege, mesei elem, valós elem, cím, szerző, helyszín, időrend, tartalom, múlt, jelen, jövő

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: a népdalok szövege (kifejező eszközök, nyelvi fordulatok, motívumok, természeti képek).
Vizuális kultúra; dráma és tánc: A témához és a tartalomhoz is illeszkedő kifejezőeszközök elemzése, alkalmazása.

Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázskészítéssel).

A különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és időviszonylatok megfigyelése és értelmezése konkrét médiaszövegeken keresztül.

Az elbeszélő személyének azonosítása különböző egyszerű médiaszövegekben (pl. animációs mesék).

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- az élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- részt vesz regék, mondák, történetek közös olvasásában, feldolgozásában;
- saját gondolkodási és nyelvi szintjén megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- önállóan képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja tartalmát;
- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- bővíti a témáról szerzett ismereteit egyéb források feltárásával, gyűjtőmunkával, könyvtárhasználattal, filmek, médiatermékek megismerésével.

TÉMAKÖR: Versek, népköltészeti alkotások

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus magyar gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában;
- a versek hangulatát kifejezi a különféle érzékszervi tapasztalatok segítségével (színek,

hangok, illatok, tapintási élmények stb.);

- önállóan vagy segítséggel szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, népköltészeti alkotást, prózai és dramatikus szöveget, szövegrészletet;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

vers, himnusz, dal, mondóka, kiszámoló, soroló, népdal, verssor, versszak, rím, ritmus, refrén, költő, cím, népköltészet, műköltészet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: a népdalok szövege (kifejező eszközök, nyelvi fordulatok, motívumok, természeti képek).

Vizuális kultúra; dráma és tánc: A témához és a tartalomhoz is illeszkedő kifejezőeszközök elemzése, alkalmazása.

Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázskészítéssel).

A különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és időviszonylatok megfigyelése és értelmezése konkrét médiaszövegeken keresztül.

Az elbeszélő személyének azonosítása különböző egyszerű médiaszövegekben (pl. animációs mesék).

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- életkorának megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- ismer és megért rövidebb nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket;
- részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- élményt és tapasztalatot szerez változatos ritmikájú lírai művek megismerésével a kortárs és a klasszikus gyermeklírából és a népköltészeti alkotásokból;
- felismeri és indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést.

TÉMAKÖR: Helyem a világban

Óraszám: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.
- digitális forrásokat is használ;
- törekszik a világ tapasztalati úton történő megismerésére, értékeinek tudatos megóvására;
- megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét; mozgósítja a hallott vagy olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
- élményeket és tapasztalatokat szerez néhány szövegtípusról és műfajról, szépirodalmi és ismeretközlő szövegről;
- megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- nyitottá válik a magyarság értékeinek megismerésére, fejlődik nemzeti identitástudata,

történelmi szemlélete;

- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult élményt és képzetet;
- megéli és az általa választott formában megjeleníti a közösséghez tartozás élményét;
- tapasztalatot szerez a szövegből való információgyűjtés módjairól;
- gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit;
- ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát;
- különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas hagyományos és digitális felületen;
- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- feladatvégzés során társaival együttműködik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Élő és élettelen környezet
- Kulturális értékek megismerése és tisztelete
- Természeti értékek tisztelete
- Környezettudatosság
- Együttműködés, közösségformálás
- Önismeret, társismeret
- Kulturált véleménynyilvánítás
- Mások véleményének elfogadása

Fenntartható fejlődés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- részvétel családi napon, idősök napján, hasonló események szervezése
- részvétel természetvédelmi projektben
- nemzeti emlékhelyek meglátogatása
- múzeumlátogatás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

világ, földrész, ország, haza, környezet, közösség, család

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Erkölcstan: én magam; az én világom.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- képes családjából származó közösségi élményeit megfogalmazni, összevetni az iskolai élet adottságaival, a témakört érintő beszélgetésekben aktívan részt venni
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.
- digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képes, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- szöveg terjedelmétől függően összefoglalja a szöveg tartalmát;
- alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
- megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját. Meghallgatja társai véleményét és együttműködik velük;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;

TÉMAKÖR: Ünnepekörök, hagyományok, mesterségek

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- megérti a rövid szövegeket, részt azok olvasásában, közös feldolgozásában;
- ismeri a keresztény/keresztén ünnepeköröket (karácsony, húsvét, pünkösd), nemzeti és állami

ünnepeket (március 15., augusztus 20., október 23.), népszokást (Márton-nap, Luca-nap, betlehemezés, húsvéti locsolkodás, pünkösdlés);

- megéli és az általa választott formában megjeleníti a közösséghez tartozás élményét;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében;
- részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus magyar gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában;
- megismeri a jeles napokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz, népi mesterségekhez kapcsolódó szövegeket, dalokat, szokásokat, népi gyermekjátékokat;
- részt vesz a témában neki szóló kiállítások megismerésében;
- megfigyeli az ünnepek, hagyományok éves körforgását;
- jellemző és ismert részletek alapján azonosítja a nemzeti ünnepeken elhangzó költemények részleteit, szerzőjüket megnevezi;
- ismerkedik régi magyar mesterségekkel, irodalmi művek olvasásával és gyűjtőmunkával.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Nemzeti ünnepeink, családi ünnepeink
- Magyar hagyományok tisztelete
- Az ünnepek jellemzői, körforgásuk
- Lakóhely hagyományainak megismerése
- Szólások, szóláshasonlatok, közmondások
- Találós kérdések
- Régi magyar mesterségek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel hagyományokhoz, ünnepkörökhöz kapcsolódó programokon
- Települési helytörténeti gyűjtemény meglátogatása
- Ünnepekhez kapcsolódó emlékhelyek meglátogatása
- Találkozás, ismerkedés népi mesterségek művelőivel
- Részvétel népi mesterségekhez kapcsolódó tevékenységekben

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

családi ünnep, nemzeti ünnep, állami ünnep, népszokás, népi hagyomány, jeles napok, népi gyermekjáték, hazaszeretet, magyarságtudat, közösség, szólás, szóláshasonlat, közmondás, körforgás, mesterség, foglalkozás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: szöveges feladatok.

Környezetismeret: önálló tanulás, szövegfeldolgozás kialakítása.

Erkölcstan: én magam; az én világom.

Vizuális kultúra: Személyes élmények és irodalmi szöveg alapján képek készítése. Képzőművészeti műfajok.

Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok felismerése, médiaszöveg olvasása.

Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan. Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál, a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- ismer és ért néhány egyszerű és gyakori szólást, szóláshasonlatot, közmondást, találós kérdést, nyelvtörőt, kiszámolót, mondókát;
- megéli a közösséghez tartozás élményét;

- megismeri saját lakóhelyének irodalmi és kulturális értékeit.

TÉMAKÖR: Növények, állatok, emberek, találmányok

Óraszám: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a szövegekhez kapcsolódó személyes élményeit, ismereteit felidézi és megosztja;
- röviden indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot,
- önállóan vagy tanítói segítséggel használja az alapvető olvasási stratégiákat;
- információkat, adatokat gyűjt a szövegből, kiemeli a bekezdések lényegét; tanítói segítséggel, vagy önállóan megfogalmazza azt.
- megismeri és alkalmazza az adott témákhoz kapcsolódó lexikonokat;
- néma olvasás útján megérti a rövid, életkorának megfelelő tankönyvi szöveg tartalmát és az utasításokat;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértés fejlesztése
- Beszédfejlesztés
- Egyszerű magyarázat, szemléltetés alapján új szó vagy kifejezés jelentésének megértése
- A megismert szavak, kifejezések alkalmazása a különböző nyelvi szinteken
- Egyéni beszámoló a természeti környezetben végzett megfigyelésekről
- Növények, állatok csoportosításakülönbéle szempontok szerint
- Egyszerű grafikus szervezők alkalmazása (fürtábra, t-táblázat, gondolattérkép)
- Lényegkiemelés képessége
- Szövegben való tájékozódás fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Belső képalkotás
- Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával
- Tanulás tanulása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Településen, település közelében található állat-, növény-, botanikus kert meglátogatása
- Részvétel természetvédelmi projektben
- Múzeumlátogatás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

ismeretközlő szöveg, adat, információ, cím, illusztráció, szöveg, bekezdés, (elbeszélés)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: szöveges feladatok.

Környezetismeret: önálló tanulás, szövegfeldolgozás kialakítása.

Erkölcstan: én magam; az én világom.

Vizuális kultúra: Személyes élmények és irodalmi szöveg alapján képek készítése. Képzőművészeti műfajok.

Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok felismerése, médiaszöveg olvasása.

Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan. Mesék,

gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- az élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- tapasztalatot szerez a szövegből való információgyűjtés módjairól;
- gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit;
- ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát;
- különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas hagyományos és digitális felületen;
- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- feladatvégzés során társaival együttműködik.

TÉMAKÖR: Olvassunk együtt! Közös olvasmányok

Óraszám: **10 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- ajánlással és/vagy egyéni érdeklődésének és az életkori sajátosságainak megfelelően választott irodalmi alkotást ismer meg;
- részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő, gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegek: klasszikus, kortárs magyar alkotások megismerésével;
- olvas és megért nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket;
- megtapasztalja az életkorának, érdeklődésének megfelelő szövegek befogadásának és előadásának élményét és örömet;
- részt vesz legalább két hosszabb terjedelmű, magyar és gyermekirodalmi alkotás feldolgozásában;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- a megismert irodalmi szövegekhez, iskolai eseményekhez plakátot, meghívót, saját programjaihoz meghívót készít hagyományosan és digitálisan;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a problémahelyzetet és annak megoldását;
- az olvasott szövegekben kulcsszavakat azonosít, a főbb szerkezeti egységeket önállóan vagy segítséggel elkülöníti;
- megfogalmazza saját véleményét a szereplők cselekedeteiről;
- képzeletét a megértés érdekében mozgósítja;
- megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét;
- mozgósítja a hallott vagy olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
- részt vesz a közösen feldolgozott történet dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakultképet;
- önállóan képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítséggel a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja tartalmát
- megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet, médiaterméket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi nevelés
- Irodalmi műveltség alapozása
- Hallott és olvasott szöveg megértésének

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Könyvtárlátogatás
- Színház, bábszínház látogatása
- Részvétel olvasmánnyal kapcsolatos prezentáció készítésében

<ul style="list-style-type: none"> fejlesztése – Bemutató olvasás követése – Olvasásra nevelés – Olvasási kedv felkeltése, olvasás megszerettetése – Kreatív befogadás – Kreatív írás – Szövegértő olvasás fejlesztése – Szövegben való tájékozódás fejlesztése – Kulcsszavak azonosítása, főbb szerkezeti részek elkülönítése – Beszédfejlesztés – Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés – Verbális memória fejlesztése – Érzelmi intelligencia fejlesztése – Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása – Lényegkiemelő képesség fejlesztése – Olvasási stratégiák: jóslás, áttekintés, keresés, összefoglalás – Illusztráció készítése, kiegészítése, a meglévő társítása – Lapbook, plakát, könyvajánló, képregény – Kérdésfeltevés 	<ul style="list-style-type: none"> - Közös olvasmány dramatikus feldolgozása - Közös olvasmányt feldolgozó film megtekintése
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

regény, meseregény, szerző, cím, kiadó, tartalomjegyzék, fülszöveg, történet, valóság, fejezet, időrend, szereplő, helyszín, probléma, megoldás, illusztráció

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: szöveges feladatok.

Környezetismeret: önálló tanulás, szövegfeldolgozás kialakítása.

Erkölcstan: én magam; az én világom.

Vizuális kultúra: Személyes élmények és irodalmi szöveg alapján képek készítése. Képzőművészeti műfajok.

Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok felismerése, médiaszöveg olvasása.

Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan. Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál;
- nyitott az irodalmi művek befogadására;
- értő figyelemmel követi a tanító/társai felolvasását;
- verbális és vizuális módon vagy dramatikus eszközökkel reflektál a szövegre, megfogalmazza a szöveg alapján benne kialakult képet;
- röviden indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és megfogalmazza a köztük lévő kapcsolatokat;
- saját gondolkodási és nyelvi szintjén megalkotja a szöveg jelentését önmaga számára,

megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját; meghallgatja társai véleményét, azokra reflektál.

- részt vesz a konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban;
- az adott helyzetnek megfelelően tudatosan alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
- az olvasott szöveghez illusztrációt készít, a hiányos illusztrációt kiegészíti, vagy a meglévőt társítja a szöveggel.

NYELVTAN, HELYESÍRÁS ÉS SZÖVEGALKOTÁS

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: hang/betű, szótag, szó elválasztás, betűrendbe sorolás

Óraszám: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- biztosan ismeri a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol, a megismert szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is;
- életkorának megfelelő, digitális és hagyományos szótárakat használ;
- megfigyeli és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű mássalhangzók között;
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- biztosan szótagol, alkalmazza az elválasztás szabályait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Hang- és betűanalízis, analízáló képesség fejlesztése
- Fonémahallás fejlesztése
- Vizuális memória fejlesztése
- Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz)
- Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése
- Helyesírási készség fejlesztése
- Aktív szókinccs fejlesztése
- A nyomtatott és írott magyar ábécé kis- és nagybetűi
- Szótagolás, elválasztás, egytagú és összetett szavak
- 20-40 gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kéttagú szavak) helyes leírása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, egyjegyű mássalhangzó, kétjegyű mássalhangzó, háromjegyű mássalhangzó, hosszú/kettőzött mássalhangzó, hosszú/kettőzött kétjegyű mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, összetett szó, ábécé, betűrend, szótár, „j” hang kétféle jelölése

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: állatok kommunikációja, jeljelzés, információ; lakóhely, közlekedés; természeti ritmusok.

Vizuális kultúra: hangfelvételek és képfelvételek készítése; a helyes kiejtés vizsgálata a felvétel segítségével.

Ének-zene: ritmusjátékok ütőhangszereken.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- feladatok megoldása során társaival együttműködik;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír és törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat;
- a kiejtéssel megegyező, rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- írásbeli munkáját önállóan vagy segítséggel ellenőrzi, hibáit javítja.

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: Az írásbeli szövegalkotás lépései (mondatgrammatikai eszközök alkalmazása- kapcsolás, szűkítés, bővítés, névmásítás, névelőhasználat, helyettesítés)

Óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- felismeri, indokolja a cím és szöveg közti összefüggést;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- megadott szempontok alapján rövid mesét ír, kiegészít vagy átalakít, vázlatot készít;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztése
- Mondatok és összekapcsolásuk
- Történetalkotás szóban
- Szóbeli és írásbeli kifejezőképesség fejlesztése
- Írásképesség fejlesztése
- Írásbeli szövegalkotó képesség fejlesztése
- Anyaggyűjtés módjai
- Szó- és kifejezőkészlet gyűjtése;
- Vázlatkészítés, vázlat kiegészítése
- Szerkezeti egységek elkülönítése
- Kulcsszavak, kulcsmondatok kiemelése
- Szövegalkotás főbb lépései
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

mondat, szöveg, helyszín, szereplő, cselekmény, időrend, címadás, téma, anyaggyűjtés, vázlat, előzmény, esemény, következmény, levél, SMS, e-mail, címzett, feladó, válasz, továbbítás, megszólítás, önellenőrzés, hibajavítás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a megismert szavakat, kifejezéseket helyesen alkalmazza;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír;
- törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- gondolatait, érzelmeit, véleményét életkorának, egyéni képességeinek és a kommunikációs helyzetnek megfelelően néhány mondatban írásban is megfogalmazza;
- egyéni képességeinek megfelelően alkot szövegeket írásban;
- a szövegalkotás során törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására és meglévő szókincsének aktivizálására;

- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- képességeihez mértén bekapcsolódik párbeszéd, dramatikus szituációs játékok megalkotásába.

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg (rövid szövegek alkotása - hír, hirdetés, meghívó, felhívás, tudósítás, elbeszélő szöveg elektronikus levél)

Óraszám: 16 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a hangjelölés megismert szabályait helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés és szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat a mondatvégi írásjeleket;
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés alapján

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Ösztönös nyelvhasználat formálása
- Nyelvi tudatosság fejlesztése
- Önellenőrzés, hibajavítás képessége
- Helyesírási készség differenciált fejlesztése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel osztályújság, napló, iskolaújság készítésében hagyományos és digitális formában

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

betű, hang, szó, szókapcsolat, mondat, (mondatfajta) szöveg, j-ly, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kisbetű, nagybetű

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- írásbeli munkáit segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- a szövegalkotás során törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására és meglévő szókincsének aktivizálására;

TÉMAKÖR: Szótó és toldalék, szóelemzés

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat;
- önállóan felismeri és elkülöníti az ismert szavakban a szótövet és a toldalékot.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Hallásfejlesztés, fonémahallás fejlesztése
- Hang- és betűanalízis képességének fejlesztése
- Szótó és toldalék fogalma felismerés szintjén
- Nyelvi elemzőkészség fejlesztése
- Szóalak felbontása
- Toldalékos szavak helyes használata
- Toldalékos szavak funkcionális másolása, tollbamondása, emlékezetből írása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<ul style="list-style-type: none"> - Helyesejtés-fejlesztés hangkapcsolatgyakorlatokkal - Hibajavítás és önellenőrzés képességének fejlesztése 	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
hang-betű, betűkapcsolat, hangkapcsolat, szótagolás, szótő, toldalék, szóelemző írásmód, önellenőrzés	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
<ul style="list-style-type: none"> – a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja; – törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására; – írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi, javítja. 	

TEMAKOR: Hangalak és jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok	
Óraszám: 7 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
<ul style="list-style-type: none"> – felismer és ért néhány egyszerű szólást, közmondást; – megérti és használja az ismert állandósult szókapcsolatokat; – különféle módokon megjeleníti az ismert szólások, közmondások jelentését. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – A szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése – Szókincs fejlesztése, szókincs aktivizálása – Árnyalt nyelvhasználat fejlesztése – Hangalak – jelentés – Ellentétes jelentésű szavak, rokon értelmű szavak – Szólások, közmondások, szóláshasonlatok – Népmesék kezdő és záró formulái, szókapcsolatok, ismétlődő motívumok – Szó szerinti és átvitt jelentés 	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
szólás, közmondás, szókapcsolat, hangalak, jelentés, egyjelentésű szavak, rokon értelmű szavak, ellentétes jelentésű szavak	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
<ul style="list-style-type: none"> – ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja az írásbeli és szóbeli szövegalkotásban. 	

TÉMAKÖR: Élőlények, tárgyak, gondolati dolgok neve (főnév)	
Óraszám: 22 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
<ul style="list-style-type: none"> – felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét kifejező szavakat – megkülönbözteti a szavak egyes és többes számát – hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban; – a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja; – kérdésre adott válaszában megfelelően toldalékolja a szavakat; 	

- felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert szavakat;
- ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja szóbeli és írásbeli szövegalkotásban.
- a több hasonló élőlény, tárgy vagy gondolati dolog nevét kis kezdőbetűvel írja;
- a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- Aktív szókincs fejlesztése
- Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer
- Együttműködési képesség
- Élőlény, tárgy, gondolati dolog neve
- Kis- és nagy kezdőbetűs szavak másolása, tollbamondása, emlékeztetből írása
- Több hasonló élőlény, tárgy, gondolati dolog neve és helyesírása
- Saját nevek helyesírása (egyszerű személynevek, állatnevek, helynevek)

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

élőlények neve, tárgyak neve, gondolati dolgok neve (főnév), több hasonló név (köznév), saját név (tulajdonnév), önellenőrzés, hibajavítás, személynév, állatnév, helynév,

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján;
- megérti és használja az életkorának megfelelő (térbeli, időbeli) relációs szókincset;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.
- felismeri, jelentésük alapján csoportosítja és önállóan vagy segítséggel leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét;

TÉMAKOR: Tulajdonságokat kifejező szavak (melléknév)

Óraszám: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a tulajdonságot kifejező szavakat.
- ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja szóbeli és írásbeli szövegalkotásban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- Aktív szókincs fejlesztése
- Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer
- Együttműködési képesség

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

ellentétes jelentésű kifejezések, rokon értelmű szavak, egybeírás, különírás, szótő, toldalék, tulajdonságot kifejező szó (melléknév)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján;
- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.

TÉMAKÖR: Cselekvés, történés a múltban, jelenben, jövőben (ige)

Óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- kérdésre adott válaszában megfelelően toldalékolja a szavakat;
- megkülönbözteti a múltban, jelenben és jövőben zajló cselekvéseket, történéseket;
- helyesen alkalmazza a szóbeli és írásbeli szövegalkotásában az idő kifejezésének nyelvi eszközeit;
- felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert cselekvést, történést kifejező szavakat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<p>ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Helyesírási készség differenciált fejlesztése – Aktív szókincs fejlesztése – Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer – A megfigyelt és értelmezett igekötős igék helyes írásmódja <p>Együttműködési képesség</p>	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: múlt, jelen, jövő, egybeírás, különírás, szótő, toldalék, cselekvést, történést, létezést jelentő szó (ige)</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre; – szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján; – megérti és használja az életkorának megfelelő (térbeli, időbeli) relációs szókincset; – írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja; – feladatok megoldása során társaival együttműködik. 	

4. ÉVFOLYAM

A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:

- **Az ösztönös nyelvhasználat tudatossá tétele és annak fejlesztése.**
Figyelembe kell venni, hogy a tanulók nyelvi képességei különbözőek. Ezért folyamatosan szükséges az egyéni képességeket figyelembe vevő differenciált fejlesztés.
- **A beszédfejlesztés, az olvasástechnika és a szövegértés fejlesztése párhuzamosan folyik.**
Változatos műfajú és típusú szövegek segítik az egyéni szövegértelmezés kialakulását, és alapozzák a szövegfeldolgozás és a szövegből való tanulás technikáit.
- **A kronologikus gondolkodás fejlesztése ebben az időszakban kezdődik meg történelmi témájú szövegek segítségével.**
Ezekkel a szövegekkel *nem a történelmi ismeretek átadása, évszámok megtanítása a cél, hanem a fejlesztés mellett a nemzeti identitástudat kialakítása és a hazaszeretetre nevelés.* Az első-második évfolyamon megjelenő témaköröket a harmadik-negyedik évfolyamon kibővítjük a világról szerzett ismeretekkel, a közösségi értékekkel és a környezettudatossággal. A feldolgozott szövegek mellett ezeken az évfolyamokon hosszabb epikus művekkel is találkoznak a tanulók, melynek célja az olvasóvá nevelés.
- **Törekedni kell arra, hogy az irodalmi alkotás kiválasztása az osztályközösséggel együtt történjen,** és olyan, **igényes művet olvassanak a gyerekek,** amely az adott gyerekcsoport érdeklődésének és sajátosságainak megfelel. Fontos, hogy a kiválasztott művet tanítási óra keretében, folyamatolvasással dolgozzuk fel. Ez azt jelenti, hogy a tanító bemutatja a mű egyes részeit, majd néma (ha regényről van szó, otthoni) olvasásra és/vagy csoportos feldolgozásra jelöli ki.
- **Az írástechnika fejlesztése és az eszközszintű íráshasználat ezen a két évfolyamon is folytatódik.** Nem nyelvi ismereteket tanítunk, hanem játékos, élményszerű tapasztalatokon alapuló fejlesztés folyik.
- **A szófaji fogalmak helyett a szavak jelentésével és helyesírásával foglalkozunk.**
- **A szóbeli és az írásbeli kifejezőkészség fejlesztése párhuzamosan zajlik.**
Az írásbeli szövegalkotásban az a cél, hogy élményalapú szövegek készüljenek akár közös alkotásként is. *Érdemjeggyel történő értékeléssel – az értékelés szubjektív jellege miatt – nem élünk.*
Az oktatási szakasz kimeneti méréssel zárul.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
OLVASÁS, SZÖVEGÉRTÉS	
Beszéd és kommunikáció	7
Mesék, történetek	20
Mondák, regék	24
Versek, népköltészeti alkotások	14
Helyem a világban	12
Ünnepkörök, hagyományok, mesterségek	8
Állatok, növények, tájak, találmányok	10
Olvassunk együtt! Közös olvasmányok	8
NYELVTAN, HELYESÍRÁS ÉS SZÖVEGALKOTÁS	
A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó, elválasztás, betűrendbe sorolás	10
A nyelv építőkövei: Az írásbeli szövegalkotás lépései (mondatgrammatikai eszközök alkalmazása- kapcsolás, szűkítés, bővítés, névmásítás, névelőhasználat, helyettesítés)	17
A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg (rövid szövegek alkotása - hír, hirdetés, meghívó, felhívás, tudósítás, elbeszélő szöveg, elektronikus levél)	19
Szótó és toldalék, szóelemzés	11
Hangalak és jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok	10
1. Élőlények, tárgyak, gondolati dolgok neve - kisbetű – nagybetű	22
2. Tulajdonságokat kifejező szavak	12
3. Mennyiségeket kifejező szavak	14
4. Cselekvés, történés a múltban, jelenben, jövőben	24
ÖSSZES ÓRASZÁM:	252

OLVASÁS, SZÖVEGÉRTÉS
----

1. Beszéd és kommunikáció
----

2. Mesék, történetek

TÉMAKÖR: Beszéd és kommunikáció

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- beszédleghése és artikulációja megfelelő, figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd helyes ritmusára, hangsúlyára, tempójára, az élethelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra
- a tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően tolmácsolja;
- részt vesz ismert szövegek (versek, nyelvtörők, mesék) mozgással, dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében;
- képességeihez mérten bekapcsolódik párbeszéd, dramatikus szituációs játékok, improvizációk megalkotásába.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Ritmusérzék-fejlesztés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Beszédeszlelés, beszédértés
- Kifejező, érthető beszéd
- Helyes ejtés tanítása
- Nem nyelvi jelek használata
- Kapcsolatfelvételi formák, társalgási fordulatok
- Párbeszéd, szituációs játékok, improvizáció

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel prezentáció készítésében és előadásában

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

helyesejtés, beszédleghzés, artikuláció, időtartam, hangerő, beszédtempó, ritmus, hanglejtés, hangsúly, szünet, testtartás, mimika, térközszabályozás, párbeszéd, szituáció, improvizáció

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően reagál;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- részt vesz a kortársakkal és felnőttekkel való kommunikációban, és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- használja a kapcsolatfelvételi, kapcsolattartási, kapcsolatlezárási formákat: köszönés, kérés, megszólítás, kérdés; testtartás, testtávolság, tekintettartás, hangsúly, hanglejtés, hangerő, hangszín, megköszönés, elköszönés;
- élményeiről, olvasmányairól segítséggel vagy önállóan beszámol.

TÉMAKÖR: Mesék, történetek**Óraszám: 20 óra****TANULÁSI EREDMÉNYEK**

- megismer néhány mesét és történetet a magyar és más népek irodalmából.
- élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegtípusok és műfajok – klasszikus, kortárs magyar alkotások – megismerésével;
- olvas és megért nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket;
- részt vesz népmesék és műmesék, regék, mondák, történetek közös olvasásában, feldolgozásában;

- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- saját gondolkodási és nyelvi szintjén megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult élményt és képzetet;
- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- képzeletét a megértés érdekében mozgósítja;
- megfigyeli és összehasonlítja a történetek lényeges mozzanatait és a saját vagy társai élethelyzetét;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- önállóan, képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja azt;
- megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet, médiaterméket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Hallott szöveg megértésének fejlesztése
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- Szövegben való tájékozódás fejlesztése
- Vázlatírás, hiányos vázlat kiegészítése a szöveghez
- Illusztráció készítése, kiegészítése, a meglévő társítása
- Kulcsszavak azonosítása
- Főbb szerkezeti egységek elkülönítése
- Beszédfejlesztés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Érzelmi intelligencia fejlesztése
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása
- Lényegkiemelő képesség fejlesztése
- Olvasási stratégiák: jóslás, áttekintés, keresés, összefoglalás
- Grafikus szervezők: fürtábra, T-táblázat, Venn-diagram, fogalomtáblázat, kerettörténet, történetterkép, mesetáblázat, karakter-terkép, történetpiramis...
- Mesék jellemzői: jellegzetes szereplők, kifejezések, fordulatok és meseszámok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Bábszínház-, színházlátogatás
- Élő meseíró meghívása, író-olvasó találkozó szervezése
- Interjú készítése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

mese, népmese, történet, valóság, cím, szerző, szereplő, helyszín, probléma, megoldás, bekezdés, időrend, vázlat, összefoglalás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- felkészülés után tagolt szöveget érthetően olvas hangosan;
- részt vesz az adott közösség kultúrájának megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális

- forrásokot is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
  - mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
  - önállóan, képek, grafikai szervezők (kerettörténet, történettérkép, mesetáblázat, karakter- térkép, történetpiramis stb.) segítségével vagy tanítói segédlettel a szöveg terjedelmétől függően összefoglalja a történetet;
  - részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
  - felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést;
  - azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
  - képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
  - ismer és alkalmaz néhány digitális olvasási technikát;
  - megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját. Meghallgatja társai véleményét és együttműködik velük;
  - részt vesz a konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban;
  - részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban, az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat, alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
  - megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál;
  - a szöveg megértését igazoló feladatokat végez.

TÉMAKÖR: Mondák, regék

Óraszám: 24 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- megérti a közösen olvasott rövid szövegeket, részt vesz azok olvasásában, feldolgozásában;
- nyitottá válik a magyarság értékeinek megismerésére, fejlődik nemzeti identitástudata, történelmi szemlélete;
- részt vesz rövid történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- részt vesz gyerekeknek szóló kiállítások megismerésében. Alkotásaival hozzájárul létrehozásukhoz;
- megismer a szűkebb környezetéhez kötődő irodalmi és kulturális emlékeket, emlékhelyeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztése
- Kronologikus gondolkodás fejlesztése
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása
- Múltbéli események, élethelyzetek és szokások felismerése, elkülönítése
- Olvasási stratégiák: jóslás, keresés,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Mondákban előforduló történelmi helyszínek megtekintése

<p>áttekintés, összefoglalás</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mondák-regék valós és mesei elemei – Híres történelmi személyek és események 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: monda, rege, mesei elem, valós elem, cím, szerző, helyszín, időrend, tartalom, múlt, jelen, jövő</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál; – képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; – felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; – egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését; – részt vesz regék, mondák, történetek közös olvasásában, feldolgozásában; – saját gondolkodási és nyelvi szintjén megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet – felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását; – önállóan képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja tartalmát; – a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot; – különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között; – bővíti a témáról szerzett ismereteit egyéb források feltárásával, gyűjtőmunkával, könyvtárhasználattal, filmek, médiatermékek megismerésével. 	

<p>TÉMAKÖR: Versek, népköltészeti alkotások Óraszám: 14 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus magyar gyerekversek mozgásos- játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában; – a versek hangulatát kifejezi a különféle érzékszervi tapasztalatok segítségével (színek, hangok, illatok, tapintási élmények stb.); – önállóan vagy segítséggel szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, népköltészeti alkotást, prózai és dramatikus szöveget, szövegrészletet; 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Érzelmi fejlesztés – Hallásfejlesztés - beszédhallás fejlesztése – Ritmusérzék fejlesztése – Olvasástechnika fejlesztése – Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés – Verbális memória fejlesztése – Belső képalkotás – Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával – Egyéni szövegértelmezés kialakítása tanítói segítséggel – Ritmus, rím, refrén – Népköltészeti alkotások: mondókát, népdalt, sorolót 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bábszínház-, színházlátogatás - Élő költő meghívása, író-olvasó találkozó szervezése - Interjú készítése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

vers, himnusz, dal, mondóka, kiszámoló, soroló, népdal, verssor, versszak, rím, ritmus, refrén, költő, cím, népköltészet, műköltészet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- életkorának megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- ismer és megért rövidebb nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket;
- részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- élményt és tapasztalatot szerez változatos ritmikájú lírai művek megismerésével a kortárs és a klasszikus gyermeklírából és a népköltészeti alkotásokból;
- felismeri és indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést.

TÉMAKÖR: Helyem a világban

Óraszám: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.
- digitális forrásokat is használ;
- törekszik a világ tapasztalati úton történő megismerésére, értékeinek tudatos megóvására;
- megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét; mozgósítja a hallott vagy olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
- élményeket és tapasztalatokat szerez néhány szövegtípusról és műfajról, szépirodalmi és ismeretközlő szövegről;
- megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- nyitottá válik a magyarság értékeinek megismerésére, fejlődik nemzeti identitástudata, történelmi szemlélete;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult élményt és képzetet;
- megéli és az általa választott formában megjeleníti a közösséghez tartozás élményét;
- tapasztalatot szerez a szövegből való információgyűjtés módjairól;
- gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit;
- ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát;
- különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas hagyományos és digitális felületen;
- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- feladatvégzés során társaival együttműködik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- részvétel családi napon, idősek napján, hasonló események szervezése
- részvétel természetvédelmi projektben
- nemzeti emlékhelyek meglátogatása

<ul style="list-style-type: none"> – fejlesztése – Élő és élettelen környezet – Kulturális értékek megismerése és tisztelete – Természeti értékek tisztelete – Környezettudatosság – Együttműködés, közösségformálás – Önismeret, társismeret – Kulturált véleménynyilvánítás – Mások véleményének elfogadása – Fenntartható fejlődés 	<ul style="list-style-type: none"> - múzeumlátogatás
---	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

világ, földrész, ország, haza, környezet, közösség, család

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- képes családjából származó közösségi élményeit megfogalmazni, összevetni az iskolai élet adottságaival, a témakört érintő beszélgetésekben aktívan részt venni
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.
- digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képes, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- szöveg terjedelmétől függően összefoglalja a szöveg tartalmát;
- alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
- megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját. Meghallgatja társai véleményét és együttműködik velük;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;

TÉMAKÖR: Ünnepekörök, hagyományok, mesterségek

Óraszám: **8 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- megérti a rövid szövegeket, részt vesz azok olvasásában, közös feldolgozásában;
- ismeri a keresztény/keresztén ünnepeköröket (karácsony, húsvét, pünkösd), nemzeti és állami ünnepeket (március 15., augusztus 20., október 23.), népszokást (Márton-nap, Luca-nap, betlehemezés, húsvéti locsolkodás, pünkösdölés);
- megéli és az általa választott formában megjeleníti a közösséghez tartozás élményét;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében;
- részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus magyar gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában;
- megismeri a jeles napokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz, népi mesterségekhez kapcsolódó szövegeket, dalokat, szokásokat, népi gyermekjátékokat;
- részt vesz a témában neki szóló kiállítások megismerésében;
- megfigyeli az ünnepek, hagyományok éves körforgását;
- jellemző és ismert részletek alapján azonosítja a nemzeti ünnepeken elhangzó költemények részleteit, szerzőjüket megnevezi;
- ismerkedik régi magyar mesterségekkel, irodalmi művek olvasásával és gyűjtőmunkával.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel hagyományokhoz, ünnepekörökhöz kapcsolódó programokon

fejlesztése – Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés – Nemzeti ünnepeink, családi ünnepeink – Magyar hagyományok tisztelete – Az ünnepek jellemzői, körforgásuk – Lakóhely hagyományainak megismerése – Szólások, szóláshasonlatok, közmondások – Találós kérdések – Régi magyar mesterségek	- Települési helytörténeti gyűjtemény meglátogatása - Ünnepekhez kapcsolódó emlékhelyek meglátogatása - Találkozás, ismerkedés népi mesterségek művelőivel - Részvétel népi mesterségekhez kapcsolódó tevékenységekben
---	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

családi ünnep, nemzeti ünnep, állami ünnep, népszokás, népi hagyomány, jeles napok, népi gyermekjáték, hazaszeretet, magyarságtudat, közösség, szólás, szóláshasonlat, közmondás, körforgás, mesterség, foglalkozás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál, a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- ismer és ért néhány egyszerű és gyakori szólást, szóláshasonlatot, közmondást, találós kérdést, nyelvtörőt, kiszámolót, mondókát;
- megéli a közösséghez tartozás élményét;
- megismeri saját lakóhelyének irodalmi és kulturális értékeit.

TÉMAKÖR: Növények, állatok, emberek, találmányok

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a szövegekhez kapcsolódó személyes élményeit, ismereteit felidézi és megosztja;
- röviden indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot,
- önállóan vagy tanítói segítséggel használja az alapvető olvasási stratégiákat;
- információkat, adatokat gyűjt a szövegből, kiemeli a bekezdések lényegét; tanítói segítséggel, vagy önállóan megfogalmazza azt.
- megismeri és alkalmazza az adott témákhoz kapcsolódó lexikonokat;
- néma olvasás útján megérti a rövid, életkorának megfelelő tankönyvi szöveg tartalmát és az utasításokat;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértés fejlesztése
- Beszédfejlesztés
- Egyszerű magyarázat, szemléltetés alapján új szó vagy kifejezés jelentésének megértése
- A megismert szavak, kifejezések alkalmazása a különböző nyelvi szinteken

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Településen, település közelében található állat-, növény-, botanikus kert meglátogatása
- Részvétel természetvédelmi projektben
- Múzeumlátogatás

- Kedvenc növény, állat, híres magyar ember és találmányai néhány mondatos bemutatása (Jedlik Ányos, Puskás Tivadar, Szentgyörgyi Albert, Bíró László, Gábor Dénes, Neumann János, Rubik Ernő)
- Egyéni beszámoló a természeti környezetben végzett megfigyelésekről
- Növények, állatok csoportosításakülönbéle szempontok szerint
- Egyszerű grafikus szervezők alkalmazása (fürtábra, t-táblázat, gondolattérkép)
- Lényegkiemelés képessége
- Szövegben való tájékozódás fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Belső képalkotás
- Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával
- Tanulás tanulása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

ismeretközlő szöveg, adat, információ, cím, illusztráció, szöveg, bekezdés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- elismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- tapasztalatot szerez a szövegből való információgyűjtés módjairól;
- gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit;
- ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát;
- különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas hagyományos és digitális felületen;
- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- feladatvégzés során társaival együttműködik.

TÉMAKÖR: Olvassunk együtt! Közös olvasmányok

Óraszám: **8 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- ajánlással és/vagy egyéni érdeklődésének és az életkori sajátosságainak megfelelően választott irodalmi alkotást ismer meg;
- részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő, gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegek: klasszikus, kortárs magyar alkotások megismerésével;
- olvas és megért nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket;
- megtapasztalja az életkorának, érdeklődésének megfelelő szövegek befogadásának és előadásának élményét és örömet;

- részt vesz legalább két hosszabb terjedelmű, magyar és gyermekirodalmi alkotás feldolgozásában;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- a megismert irodalmi szövegekhez, iskolai eseményekhez plakátot, meghívót, saját programjaihoz meghívót készít hagyományosan és digitálisan;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a problémahelyzetet és annak megoldását;
- az olvasott szövegekben kulcsszavakat azonosít, a főbb szerkezeti egységeket önállóan vagy segítséggel elkülöníti;
- megfogalmazza saját véleményét a szereplők cselekedeteiről;
- képzeletét a megértés érdekében mozgósítja;
- megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét;
- mozgósítja a hallott vagy olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
- részt vesz a közösen feldolgozott történet dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakultképet;
- önállóan képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítséggel a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja tartalmát
- megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet, médiaterméket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi nevelés
- Irodalmi műveltség alapozása
- Hallott és olvasott szöveg megértésének fejlesztése
- Bemutató olvasás követése
- Olvasásra nevelés
- Olvasási kedv felkeltése, olvasás megszerettetése
- Kreatív befogadás
- Kreatív írás
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- Szövegben való tájékozódás fejlesztése
- Kulcsszavak azonosítása, főbb szerkezeti részek elkülönítése
- Beszédfejlesztés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Érzelmi intelligencia fejlesztése
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása
- Lényegkiemelő képesség fejlesztése
- Olvasási stratégiák: jóslás, áttekintés, keresés, összefoglalás
- Grafikus szervezők: pl. fűrtábra, T-táblázat, Venn-diagram, fogalomtáblázat, kerettörténet, történettérkép, mesetáblázat, karaktertérkép, történetpiramis stb.
- Illusztráció készítése, kiegészítése, a meglévő társítása
- Lapbook, plakát, könyvajánló, képregény

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Könyvtárlátogatás
- Színház, bábszínház látogatása
- Részvétel olvasmánnyal kapcsolatos prezentáció készítésében
- Közös olvasmány dramatikus feldolgozása
- Közös olvasmányt feldolgozó film megtekintése

- Kérdésfeltevés

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

regény, meseregény, szerző, cím, kiadó, tartalomjegyzék, fülszöveg, történet, valóság, fejezet, időrend, szereplő, helyszín, probléma, megoldás, illusztráció

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál;
- nyitott az irodalmi művek befogadására;
- értő figyelemmel követi a tanító/társai felolvasását;
- verbális és vizuális módon vagy dramatikus eszközökkel reflektál a szövegre, megfogalmazza a szöveg alapján benne kialakult képet;
- röviden indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és megfogalmazza a köztük lévő kapcsolatokat;
- saját gondolkodási és nyelvi szintjén megalkotja a szöveg jelentését önmaga számára, megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját; meghallgatja társai véleményét, azokra reflektál.
- részt vesz a konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban;
- az adott helyzetnek megfelelően tudatosan alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
- az olvasott szöveghez illusztrációt készít, a hiányos illusztrációt kiegészíti, vagy a meglévőt társítja a szöveggel.

NYELVTAN, HELYESÍRÁS ÉS SZÖVEGALKOTÁS

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: hang/betű, szótag, szó elválasztás, betűrendbe sorolás

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- biztosan ismeri a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol, a megismert szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is;
- életkorának megfelelő, digitális és hagyományos szótárakat használ;
- megfigyeli és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű mássalhangzók között;
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- biztosan szótagol, alkalmazza az elválasztás szabályait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Hang- és betűanalízis, analízáló képesség fejlesztése
- Fonémahallás fejlesztése
- Vizuális memória fejlesztése
- Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz)
- Beszéd- és artikulációs képesség

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

fejlesztése – Helyesírási készség fejlesztése – Aktív szókincs fejlesztése – A nyomtatott és írott magyar ábécé kis- és nagybetűi – Szótagolás, elválasztás, egytagú és összetett szavak – 20-40 gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kétagú szavak) helyes leírása	
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, egyjegyű mássalhangzó, kétjegyű mássalhangzó, háromjegyű mássalhangzó, hosszú/kettőzött mássalhangzó, hosszú/kettőzött kétjegyű mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, összetett szó, ábécé, betűrend, szótár, „j” hang kétféle jelölése

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- feladatok megoldása során társaival együttműködik;
- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír és törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- kérdésre adott válaszában helyesen todalékolja a szavakat;
- a kiejtéssel megegyező, rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- írásbeli munkáját önállóan vagy segítséggel ellenőrzi, hibáit javítja.

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: Az írásbeli szövegalkotás lépései (mondatgrammatikai eszközök alkalmazása- kapcsolás, szűkítés, bővítés, névmásítás, névelőhasználat, helyettesítés)

Óraszám: 17 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- felismeri, indokolja a cím és szöveg közti összefüggést;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- megadott szempontok alapján rövid mesét ír, kiegészít vagy átalakít, vázlatot készít;
- tanítói segítséggel megadott rímpárokból különböző témákban 2-4 soros verset alkot.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztése
- Mondatok és összekapcsolásuk
- Történetalkotás szóban
- Szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése
- Íráskészség fejlesztése
- Írásbeli szövegalkotó képesség fejlesztése
- Anyaggyűjtés módjai
- Szó- és kifejezőkészség gyűjtése;
- Vázlatkészítés, vázlat kiegészítése
- Szerkezeti egységek elkülönítése
- Kulcsszavak, kulcsmondatok kiemelése
- Szövegalkotás főbb lépései
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése:

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

véleményalkotás, ítéletalkotás,
következtetések levonása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

mondat, szöveg, helyszín, szereplő, cselekmény, időrend, címadás, téma, anyaggyűjtés, vázlat, előzmény, esemény, következmény, levél, SMS, e-mail, címzett, feladó, válasz, továbbítás, megszólítás, önellenőrzés, hibajavítás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően válaszol;
- a megismert szavakat, kifejezéseket helyesen alkalmazza;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír;
- törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- gondolatait, érzelmeit, véleményét életkorának, egyéni képességeinek és a kommunikációs helyzetnek megfelelően néhány mondatban írásban is megfogalmazza;
- egyéni képességeinek megfelelően alkot szövegeket írásban;
- a szövegalkotás során törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására és meglévő szókincsének aktivizálására;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- képességeihez mérten bekapcsolódik párbeszéd, dramatikus szituációs játékok megalkotásába.

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg (rövid szövegek alkotása - hír, hirdetés, meghívó, felhívás, tudósítás, elbeszélő szöveg elektronikus levél)

Óraszám: 19 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a hangjelölés megismert szabályait helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés és szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat a mondatvégi írásjeleket;
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés alapján.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Ösztönös nyelvhasználat formálása
- Nyelvi tudatosság fejlesztése
- Önellenőrzés, hibajavítás képessége
- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- 20-40 gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kétagú szavak) helyes leírása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel osztályújság, napló, iskolaújság készítésében hagyományos és digitális formában

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

betű, hang, szó, szókapcsolat, mondat, szöveg, j-ly, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kisbetű, nagybetű

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- írásbeli munkáit segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;

- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- a szövegalkotás során törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására és meglévő szókincsének aktivizálására;

TÉMAKÖR: Szótó és toldalék, szóelemzés

Óraszám: **11 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat;
- önállóan felismeri és elkülöníti az ismert szavakban a szótövet és a toldalékot.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Hallásfejlesztés, fonémahallás fejlesztése
- Hang- és betűanalízis képességének fejlesztése
- Szótó és toldalék fogalma felismerés szintjén
- Nyelvi elemzőkészség fejlesztése
- Szóalak felbontása
- Toldalékos szavak helyes használata
- Toldalékos szavak funkcionális másolása, tollbamondása, emlékezetből írása
- Helyesejtés-fejlesztés hangkapcsolatgyakorlatokkal
- Hibajavítás és önellenőrzés képességének fejlesztése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

hang-betű, betűkapcsolat, hangkapcsolat, szótagolás, szótó, toldalék, szóelemző írásmód, önellenőrzés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi, javítja.

TÉMAKÖR: Hangalak és jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok

Óraszám: **10 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- felismer és ért néhány egyszerű szólást, közmondást;
- megérti és használja az ismert állandósult szókapcsolatokat;
- különféle módokon megjeleníti az ismert szólások, közmondások jelentését.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése
- Szókincs fejlesztése, szókincs aktivizálása
- Árnnyalt nyelvhasználat fejlesztése
- Hangalak – jelentés
- Ellentétes jelentésű szavak, rokon értelmű szavak

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Szólások, közmondások, szóláshasonlatok
- Népmesék kezdő és záró formulái, szókapcsolatok, ismétlődő motívumok
- Szó szerinti és átvitt jelentés
- Szólások, közmondások hagyományőrző szerepe, néhány ismert szólás, közmondás eredete

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

szólás, közmondás, szókapcsolat, hangalak, jelentés, egyjelentésű szavak, rokon értelmű szavak, ellentétes jelentésű szavak

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja az írásbeli és szóbeli szövegalkotásban.

TEMAKOR: Élőlények, tárgyak, gondolati dolgok neve (főnév)

Óraszám: 19 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét kifejező szavakat
- megkülönbözteti a szavak egyes és többes számát
- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- kérdésre adott válaszában megfelelően todalékolja a szavakat;
- felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert szavakat;
- ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja szóbeli és írásbeli szövegalkotásban.
- a több hasonló élőlény, tárgy vagy gondolati dolog nevét kis kezdőbetűvel írja;
- a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- Aktív szókinccs fejlesztése
- Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer
- Együttműködési képesség
- Élőlény, tárgy, gondolati dolog neve
- Kis- és nagy kezdőbetűs szavak másolása, tollbamondása, emlékezetből írása
- Több hasonló élőlény, tárgy, gondolati dolog neve és helyesírása
- Saját nevek helyesírása (egyszerű személynevek, állatnevek, helynevek, intézménynevek, címek)

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

élőlények neve, tárgyak neve, gondolati dolgok neve, több hasonló név, saját név, önellenőrzés,

hibajavítás, személynév, állatnév, helynév, intézménynév, címek neve

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján;
- megérti és használja az életkorának megfelelő (térbeli, időbeli) relációs szókincset;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.
- felismeri, jelentésük alapján csoportosítja és önállóan vagy segítséggel leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét;

TÉMAKÖR: Tulajdonságot kifejező szavak (melléknév)

Óraszám: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a tulajdonságot kifejező szavakat és azok fokozott alakjait;
- ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja szóbeli és írásbeli szövegalkotásban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- Aktív szókincs fejlesztése
- Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer
- A megfigyelt és értelmezett fokozott melléknévek helyes írásmódja
- Együttműködési képesség

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

ellentétes jelentésű kifejezések, rokon értelmű szavak, egybeírás, különírás, szótó, toldalék, tulajdonságot kifejező szó

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján;
- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.

TÉMAKÖR: Mennyiséget kifejező szavak (számnév)

Óraszám: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a mennyiségeket kifejező szavakat és azok fokozott alakjait;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- Aktív szókincs fejlesztése
- Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer
- A megfigyelt és értelmezett fokozott számnevek helyes írásmódja
- Együttműködési képesség

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

különírás, szótó, toldalék, mennyiségeket kifejező szó

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján;
- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.

TEMAKÖR: Cselekvés, történés a múltban, jelenbe, jövőben (ige)

Óraszám: 24 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- kérdésre adott válaszában megfelelően toldalékolja a szavakat;
- megkülönbözteti a múltban, jelenben és jövőben zajló cselekvéseket, történéseket;
- helyesen alkalmazza a szóbeli és írásbeli szövegalkotásában az idő kifejezésének nyelvi eszközeit;
- felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert cselekvést, történést kifejező szavakat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- Aktív szókincs fejlesztése
- Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer
- A megfigyelt és értelmezett igekötős igék helyes írásmódja
- Együttműködési képesség

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

múlt, jelen, jövő, egybeírás, különírás, szótó, toldalék, cselekvést, történést, létezést jelentő szó

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján;
- megérti és használja az életkorának megfelelő (térbeli, időbeli) relációs szókinccset;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.

MATEMATIKA

1-4. ÉVFOLYAM

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
2020-2021	A-4, B-5			
2021-2022	A-4, B-5	A-4, B-4		
2022-2023	A-4, B-5	A-4, B-4	A-4, B-4	
2023-2024	A-4, B-5	A-4, B-4	A-4, B-4	A-4, B-4
Éves óraszám	162 (36 tanítási hét esetén)	144 (36 tanítási hét esetén)	144 (36 tanítási hét esetén)	144 (36 tanítási hét esetén)

1. ÉVFOLYAM

A MATEMATIKA TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 1. ÉVFOLYAMON:

- Az alsó tagozatos matematikatanítás legfőbb célja a **matematikai ismeretek és gondolati tevékenységek széles körű tapasztalati alapozása**, valamint a kapcsolódó biztos matematikai készségek kialakítása, melyekre a későbbi évfolyamok építhetnek. Alapvető fontosságú, hogy a gyerekek valóságon alapuló saját cselekvő tapasztalataik és élményeik révén jussanak el jól megértett, sok szálon kapcsolódó ismeretekhez.
- A matematika spirális felépítésének megfelelően alsó tagozaton széles körű tárgyi tevékenységek alapozzák meg a változatos képi ábrázolásokat, amelyek szükségesek a későbbi absztrakcióhoz, és alkalmassá teszik a tanulókat a felső tagozaton, középiskolában megjelenő szimbolikus gondolkodásra.
- Az 1. osztály első félévét a matematikatanulás területén is előkészítő időszaknak tekintjük. Így biztosítható az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése, így adódik lehetőség a más-más óvodából érkező tanulók alapos megfigyelésére, képességeik feltérképezésére. Az előkészítő szakasz megnyújtásával lehetőség nyílik a pszichikus és kognitív funkciók fejlesztésére, megerősítésére, ami által a hátrányokkal induló tanulók is sikeresen felzárkózhatnak.
- A képességek fejlesztése, a fogalmak érlelődése hosszú folyamat, amihez gazdag és változatos tapasztalatokra van szüksége minden tanulónak. Ez azt jelenti, hogy tervezéskor egységes szemlélettel kell tekinteni az összes tanulási területre. **Egyéni tempóban, sokféle érzékelésre támaszkodva, mozgásokkal és manuálisan összekapcsolható tevékenységekkel indulnak el a tanulók az ismeretszerzés útján.**
- A matematikai fejlesztés szoros kapcsolatban áll a zenei, művészeti, technológiai és mozgásos fejlesztéssel.
- Az előkészítő időszak félévében is megjelenhetnek jelek és egyedi számok, számjelek, elkezdődhet a szám- és műveletfogalom előkészítése összehasonlításokkal, meg- és leszámlálásokkal, mondókázásokkal, változások megfigyelésével. A tanulók érettségéhez, képességeihez igazodó differenciált tanítási, értékelési módszerek megválasztásával valósul meg a tervezés, melyben a differenciált fejlesztés, a többség mellett a lemaradók és a tehetségesebbek gondozása egyaránt teret kap.
- Első osztályban az óvodából érkező gyermekek könnyebb, fokozatosabb beilleszkedését segíti a **45 perces órák, az előre megírt tanmenetek rugalmas kezelése**, a tanulók igényeinek, fejlődési tempójának megfelelően alakított és alakítható napirend.
- A további teendőket, még a második osztály végére előirányzott tanulási eredmények elérésének útját és megvalósítását is, a cselekedtetés módszere vezérli. A kisgyerekek a konkrét tárgyi tevékenységek során szerzett tapasztalatai alapján alakít ki belső reprezentációkat. A tevékenységekben szereplő tárgyi valóság képezi az absztrakt fogalmak tartalmát, és az ott átél kapcsolatok alapozzák meg a fogalmak rendszerét. A saját testi mozgások, a hétköznapi életben

előforduló tárgyak, dolgok és a már régóta rendelkezésre álló matematikai eszközök (például: logikai készlet, színes rudak) felhasználása megfelelő támaszt nyújtanak a cselekvő tapasztalatra épülő tanítás-tanulás megvalósításában.

- Ebben az időszakban történik meg minden témakör alapozása. **Fontos, hogy ezek az alapok nagyon szilárdak legyenek, ezért a fő hangsúly a megértésen, fejlesztésen van, nem pedig a számonkérésen.** Nem baj, ha még lassúbb a számolás, ha a tanuló még nem ismeri fel az összefüggéseket, segítő jelenlétével a tanító biztosítani tudja az előrehaladást. A fejben számolás egyes lépéseinek megértéséhez alkalmazott eszközök használatát engedhetjük addig, ameddig az eljárások értő, automatikus használata ki nem alakul.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	4
Rendszerezés, rendszerképzés	4
Állítások megfogalmazása / a fenntarthatóság jegyében	4+1
Problémamegoldás / a fenntarthatóság jegyében	4+1
Szöveges feladatok megoldása / a fenntarthatóság jegyében	9+2
Szám és valóság kapcsolata	8
Számlálás, becslés	9
Számok rendezése	8
Számok tulajdonságai	9
Számok helyi értékes alakja	5
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10
Alapműveletek értelmezése / a fenntarthatóság jegyében	18+2
Alapműveletek tulajdonságai	8
Szóbeli számolási eljárások	15
Fejben számolás	15
Alkotás térben és síkon	4
Alakzatok geometriai tulajdonságai	6
Transzformációk	3
Tájékozódás térben és síkon	6
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	10
Adatok megfigyelése	3
Valószínűségi gondolkodás	3
ÖSSZESEN:	162

TÉMAKÖR: Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata

Óraszám: 4 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönböztet, azonosít egyedi konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket;
- játékos feladatokban személyeket, tárgyakat, számokat, formákat néhány meghatározó tulajdonsággal jellemez;
- tudatosan emlékezetébe vési az észlelt tárgyakat, személyeket, dolgokat, és ezek jellemző tulajdonságait, elrendezését, helyzetét;
- válogatásokat végez saját szempont szerint személyek, tárgyak, dolgok, számok között;
- felismeri a mások válogatásában együvé kerülő dolgok közös és a különválogatottak eltérő tulajdonságát;
- folytatja a megkezdett válogatást felismert szempont szerint;

- személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet;
- azonosítja a közös tulajdonsággal rendelkező dolgok halmazába nem való elemeket;
- megnevezi egy adott tulajdonság szerint ki nem válogatott elemek közös tulajdonságát a tulajdonság tagadásával;
- barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket;

FEJLESZTÉSI ISMERETEK:

- Tárgyak, dolgok felismerése különféle érzékszervekkel, más érzékszervek kizárásával, például csak hallással, csak tapintással
- Tárgyak, dolgok tulajdonságainak felismerése különféle érzékszervekkel, mások kizárásával
- Két vagy több dolog különbözőségének és azonosságának felismerése egy vagy több szempont alapján
- Közös tulajdonságok megfigyelése személyeken, tárgyakon, képeken, alakzatokon, jeleken
- A tulajdonságok változásának felismerése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Mi változott?” játék tanulókon, tárgyakon, „Nézd csak! Mi változott?” kártyakészleten történő változtatások megfigyelése
- „Varázzsákból” kívánt tulajdonságú plüssállat, forma, logikai lap, tapintható számjegy, betű kiválasztása
- Activity-típusú játék különféle témakörökben mutogatással, rajzolással, körülírással
- „Repül a... repül a...” játék közös tulajdonság megfigyeléséhez
- Játéktanító által készített 3, 4 ábrás kártyakészlettel, tananyaghoz igazított tartalommal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: tulajdonság, azonos, különböző, logikai „nem”

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- válogatásokat végez saját szempont szerint személyek, tárgyak, dolgok, számok között
- folytatja a megkezdett válogatást felismert szempont szerint
- **megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat**
- megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis

TÉMAKÖR: Rendszerezés, rendszerképzés

Óraszám: 4 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket;
- két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg;
- felsorol elemeket konkrét halmazok közös részéből;
- megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;
- keresi az okát annak, ha a halmazábra valamelyik részébe nem kerülhet egyetlen elem sem;
- adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Saját eszközök, felszerelések számbavétele és rendben tartása
- Barkochbázás konkrét dolgok kirakásával
- Barkochbázás során felesleges kérdések kerülése, felismerése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Elvitte a szarka” játék: hiányzó elem megtalálása rendszerezés segítségével
- Barkochba játék különféle logikai készleteken többféle szabály szerint, például egyszerű barkochba, fordított barkochba, barkochba két elem egyszerre történő kitalálására, kapcsolati

<ul style="list-style-type: none"> – Adott halmaz elemeinek rendszerezése a tanító irányításával 	<ul style="list-style-type: none"> barkochba; ezek mindegyikének kipróbálása hazudósan is – Öltöztethető papírbaba különböző öltözékeinek kirakása – Többgombócos fagylaltok összeállítása színes korongokkal – Különböző „vonatok” kirakása megadott színes rudakból
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is - sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint 	

<p>TEMAKOR: Állítások</p>	
<p>Óraszám: 4+1 óra</p>	
<p>A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p>	
<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis; – megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat; – megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket; – tudatosan emlékezetébe vés szavakat, számokat, utasítást, adott helyzetre vonatkozó megfogalmazást; 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p>	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>
<ul style="list-style-type: none"> – Konkrét tevékenységekhez kapcsolt köznyelvi és matematikai tartalmú kijelentések, állítások megfogalmazása adott helyzetről, személyekről, tárgyakról, dolgokról, képről, történésről, összességekről szabadon és irányított megfigyelések alapján – Egyszerű, lezárt hiányos állítások igazságának megítélése 	<ul style="list-style-type: none"> – „Telefonos” játék párban vagy csoportban: az egyik játékos elkészít egy alkotást (tárgyakból, színes rudakból, alakzatokból, számokból) úgy, hogy más ne láthassa; ezután az alkotásról mond mondatokat, ami alapján a többieknek is ugyanazt kell létrehozniuk; lehet kérdezni, ha nem elegendő a megadott információ; ha mindenki kész, ellenőrzik az alkotásokat <p>„Rontó” játék: logikai lapokból, számokból, formákból alkotott kiinduló halmaz elemeire igaz állítás megfogalmazása, ennek elrontása egy új elemmel, majd új igaz állítás megfogalmazása az új halmazra, és így tovább</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: igaz-hamis</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Erkölcstan: szabálytudat erősítése, igaz-hamis állítások.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - tudatosan emlékezetébe vés szavakat, számokat, utasítást, adott helyzetre vonatkozó megfogalmazást - hiányos állításokat igazzá tevő elemeket válogat megadott alaphalmazból - példákat gyűjt konkrét tapasztalatai alapján matematikai állítások alátámasztására 	

TÉMAKÖR: Problémamegoldás**Óraszám: 4+1 óra**

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tevékenysége során felmerülő problémahelyzetben megoldást keres;
- kérésre, illetve problémahelyzetben felidézi a kívánt, szükséges emlékképet;
- megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez;
- az értelmezett problémát megoldja;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Hétköznapi helyzetekben, tevékenységek során felmerülő problémahelyzetben megoldás keresése
- Megfogalmazott probléma értelmezése tevékenységgel, megjelenítéssel
- Tevékenységgel, megjelenítéssel értelmezett probléma megoldása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Boltos” játék frontálisan irányítva vagy párban vagy csoportban: a tanító egy bolt kirakatát rendezi be (valós tárgyakkal vagy képekkel), és megadja a termékek árait; a tanulók a kirakatot nézve vizsgálják a termékeket és azok árait, boltost és vevőt választanak, vásárolnak játékpénzekkel, adott feltételnek megfelelő különféle kifizetéseket gyűjtenek
- Útvonal keresése térbeli és síkbeli labirintusokban
- Problémák lejátszása szerepjátékként, bábokkal, eszközökkel, például „kecske-farkas-káposzta”; „öntögetések”; „helycserélések”
- Origamik készítése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.**KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:** Erkölcstan, magyar nyelv és irodalom: szerepjátékok eljátszása, szituációs játékok.**A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**

- a tevékenysége során felmerülő problémahelyzetben megoldást keres
- az értelmezett problémát megoldja
- megoldását értelmezi, ellenőrzi

TÉMAKÖR: Szöveges feladatok megoldása**Óraszám: 9+2 óra**

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi, elképzezi, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt;
- szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megold matematikai ismeretei segítségével;
- tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű szöveges feladatokat;
- megkülönbözteti az ismert és a keresendő (ismeretlen) adatokat;
- választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Elmondott történet, helyzet értelmezése közösen eljátszással; megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal
- Elmondott szöveges feladatok értelmezése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetés, történetmesélés eseményképekről, ábrákról szabadon és egy-egy részletre fókuszálva is
- Relációs szókincs fejlesztése konkrét

<p>közösen eljátszással, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal tanítói segítséggel</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szöveges feladatok olvasása, értelmezése, eljátszása, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal tanítói segítséggel - Adatok gyűjtése, lényeges adatok kiemelése tanítói segítséggel - Kérdés értelmezése, a keresendő adatok azonosítása tanítói segítséggel 	<p>megjelenítéssel, például: „Ki az idősebb?“, „Kinek van kettővel több ceruzája?“, „Hány gombóc fagyit tudunk megenni összesen?“</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adott szituációt leíró minél több mondat gyűjtése csoportban, például „A bal kezemben 2-vel több ceruza van, mint a jobb kezemben“, „A jobb kezemben 2-vel kevesebb ceruza van, mint a bal kezemben“, „Ha a jobb kezembemég 2 ceruzát veszek, akkor ugyanannyi lesz, mint a bal kezemben“, „Ha a bal kezemből leteszek 2 ceruzát, akkor ugyanannyi lesz, mint a jobb kezemben“
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: szöveges feladat, adat, ismeretlen adat, információ, ellenőrzés, szöveges válasz

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Vizuális kultúra: hallott, látott, elképzelt történetek vizuális megjelenítése. Magyar nyelv és irodalom: az olvasott, írott szöveg megértése, adatok keresése, információk kiemelése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- értelmezi, elképzeli, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt
- szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megold matematikai ismeretei segítségével
- **tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési szöveges feladatokat** az értelmezett szöveges feladathoz hozzákapsol jól megismert matematikai modellt
- választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre

TÉMAKÖR: Szám és valóság kapcsolata
Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- összehasonlítja véges halmazokat az elemek száma szerint;
- ismeri két halmaz elemeinek kölcsönösen egyértelmű megfeleltetését (párosítását) az elemszámok szerinti összehasonlításra;
- helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 20-as számkörben;
- helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat;
- érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban, 20- számkörben;
- használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében;
- helyesen használja a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Mennyiségek (hosszúság, tömeg, terület, űrtartalom, idő, pénz) összemérése, összehasonlítása: kisebb, kevesebb, nagyobb, több, ugyanakkora, ugyanannyi
- A mennyiség, darabszám megmaradásának érzékszervi tapasztalatok során történő tudatosítása
- Halmazok elemszám szerinti összehasonlítása párosítással (egy-egy értelmű leképezéssel): több, kevesebb, ugyanannyi relációk felismerése, megnevezése 20-as számkörben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Relációs szókincs fejlesztése konkrét megjelenítéssel, például „Ki a magasabb?“, „Melyik ceruza hosszabb?“, „Melyik színes rúd rövidebb a kisujjadnál?“
- Érzékszervi tapasztalatok gyűjtése mennyiségekről, darabszámokról, például „Bal kezembe fogd a sötétkék rudat, csukott szemmel keress nála hosszabbat, rövidebbet, ugyanolyan hosszúat!“, „Csukott szemmel döntsd el, melyik fonal hosszabb, melyik vastagabb!“, „Melyik zsákban van több gesztenye?“, „Csukott

<ul style="list-style-type: none"> - Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a <, >, = jelekkel - Szám jelének hozzákapcsolása az ugyanannyi viszonyban lévő mennyiségekhez 20-as számkörben - Számok tulajdonságainak vizsgálata cselekvő tapasztalatszerzés alapján - Kis darabszámok felismerése összkép alapján ránézésre többféle rendezett alakban - Számképek felismerése többféle bontottalakban is 20-ig - Számok többféle bontása 20-ig 	<ul style="list-style-type: none"> szemmel, hallás alapján dönts el, hogy melyik zsákba ejtettem több gesztenyét!” - „Pénzcsörgető”: a gyerekek csukott szemmel hallgatják, ahogy egy tálba pénzerméket ejtünk; „Mennyi a tálban lévő pénzermék összege?”, „Milyen értékű pénzeket csörgettünk, ha összesen 15 Ft van a tálban?” - Mennyiség megmaradásának vizsgálata, például különböző alakú üvegekbe öntögetéssel - Darabszám megmaradásának vizsgálata, például ugyanannyi korong sűrűn egymás mellett és széthúzva; ugyanannyi korong rendezetlen és rendezett alakzatban - Mennyiségekkel, darabszámokkal kapcsolatos megfigyelések párosítással, összeméréssel a környezetünkben, például „Miből van több? Székből vagy gyerekből? Széklábból vagy asztallábból?”, „Jut-e mindenkinek lufi, pohár, szívószál, csákó?”, „Melyik sál hosszabb?” - Párkereső (2-es, 3-as, 4-es pár) valahányasával előre becsomagolt apró tárgyakkal, az „ugyanannyik” elnevezése - „Keveredj! Állj meg! Csoportosulj!” játék - Játék dominókkal, például csapni kell arra, amelyiken összesen 7 pötty van - Gyorsolvasások tárgyképekkel, „pöttyöskártyákról” - „Bontó gép” készítése sajtos és fogkrémes dobozból: a felső nyílásán bedobott apró tárgyakkal (például babszemekkel) megjelenített számot a belsejében lévő elválasztók segítségével felbontja kisebb számokra - „Korongforgatás”: belső kép kialakítása a számok kétfelé bontásáról, például 6 kék korong és 0 piros, jobb szélső korong megfordítása, 5 kék korong és 1 piros, és így tovább - Szőnyegezések színes rudakkal
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

kisebb, nagyobb, ugyanakkora, több, kevesebb, ugyanannyi, párosítás, bontás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Testnevelés és sport: párok, csoportok alakítása, tájékozódás a síkon ábrázolt térben. Magyar nyelv és irodalom: szavak csoportosítása szótagszám szerint.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 20-as számkörben
- helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat

TÉMAKÖR: Számlálás, becslés

Óraszám: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megszámlál és leszámllál a 20-as számkörben; oda-vissza számlálás
- ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás, közelítő mérés

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Meg- és leszámllálások egyesével
- Meg- és leszámllálások valahányasával, például kettesével, tízesével, ötösével, négyesével, hármassával oda-vissza 20-as számkörben eszközökkel (például: hétköznapi tárgyak, abakusz, pénz)
- Tapasztalatszerzés darabszámok, mennyiségek becslésével kapcsolatban, 20-as számkörben
- Becslés szerepének megismerése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Hétköznapi helyzetekben történő becslések, mérés számlálással, például „Hány lépés a tanteremtől az ebédlő?”, „Hány evőkanál egy tányér leves?”, „Hány harapással lehet megenni egy almát?”
- Oda-vissza számlálás közben periodikus mozdulatok, például taps elöl, taps fent, taps hátul, ugrás, dobantás
- „Lépj hozzám!” játékos feladat: a játékvezető a kör közepén áll, és egyesével kéri a játékosokat, hogy lépjenek hozzá egyforma lépésekkel, és fogjanak vele kezét, például „Anna, lépj hozzám 5 egyforma lépéssel!”
- Tevékenységek madzagra fűzött színes gyöngyökkel, például „Húzz külön adott számú gyöngyöt minél gyorsabban!”, „Készíts négy egyforma csoportot!”; a felfűzés lehet összevissza vagy kettesével, ötösével, ... csoportosítva, 10-es, 20-as számkörben tetszőlegesen megválasztott számú gyönggyel
- Gyufaskatulyákban apró dolgok (például csavarok) számának becslése rázogatással

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

számlálás, becslés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Testnevelés és sport: lépések, mozgások számlálása. Ének-zene: ritmus, taps. Magyar nyelv és irodalom: mesékben előforduló számok.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- megszámlál és leszámllál adott (alkalmilag választott vagy szabványos) egységgel meg- és kimér, **oda-vissza számlál a 20-as számkörben**

TÉMAKÖR: Számok rendezése

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket;
- megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegyenesen, a számegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban, a 20-as számkörben;
- megnevezi a 20-as számkör számainak egyes, szomszédjait

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Számok nagyság szerinti összehasonlítása bontott alakban is: melyik nagyobb, mennyivel nagyobb
- Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a <, >, = jelekkel
- Sorszámok ismerete, alkalmazása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Ugróiskolába tetszőleges számok írása, a számokon növekvő, majd csökkenő sorban végig ugrálás
- Számok szemléltetéséhez, összehasonlításához, sorba rendezéséhez „élő számegyenes” létrehozása: a tanulók egy, a hátukra ragasztott

<ul style="list-style-type: none"> – Számvonal, számegyenes alkotása, rajzolása, a számok helyének jelölésével 20-as számkörben – Leolvasások a számegyenesről tanítói segítséggel – Számok, műveletes alakban megadott számok (például: 2+3; 10-3) helyének megkeresése a számegyenesen 20-as számkörben – Számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése – Számok egyes, tízes szomszédainak ismerete, megnevezése 20-as számkörben 	<ul style="list-style-type: none"> számot képviselnek, és az értéküknek megfelelően foglalják el a helyüket növekvő vagy csökkenő sorrendben – Számvonal alkotása, például különféle színű gyufaskatulyákból, gyöngyökből – Korongszámegyenes készítése (pirosak és kékek 5-ös vagy 10-es váltakozásban) – Lépkedések különféle, változatosan alkotott számvonalakon – Sorszámok alkalmazása versenyek eredményhirdetésekor – Sorszámok húzása várakozáshoz, például ki hányadik sorát olvassa egy versnek
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

sorszám, számegyenes, számtábla, nagyobb, kisebb, növekedés, csökkenés, egyes számszomszéd, tízes számszomszéd

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Testnevelés és sport: sorban állás különböző szempontok szerint.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- **nagyság szerint sorba rendez számokat**, mennyiségeket
- megadja és azonosítja számok sokféle műveletes alakját
- **megtalálja a számok helyét számegyenesen**, a számegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban, a 20-as számkörben
- **megnevezi a 20-as számkör számainak egyes szomszédjait**

TÉMAKÖR: Számok tulajdonságai

Óraszám: 9 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal;
- számot jellemez más számokhoz való viszonyával;
- helyesen írja az arab számjeleket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Számok kifejezése művelettel megadott alakokban, például: 7+8, 21-6, 3·5
- Pároság és páratlanság fogalmának alapozása tevékenységgel: párosítással és két egyenlő részre osztással
- Hármásával, négyesével, ötösével... és 3, 4, 5... egyenlő darabszámú csoportból kirakható számok megfigyelése különféle eszközökkel végzett csoportosítások, építések során
- Számok közti viszonyok megfigyelése, például: adott számnál nagyobb, kisebb valamennyivel, adott számnak a többszöröse
- Számok formai tulajdonságainak megfigyelése: számjegyek száma, számjegyek egymáshoz való viszonya
- Számok tartalmi, formai jellemzése, egymáshoz való viszonyuk kifejezése kitalálós játékokban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Bontó gép” készítése sajtos és fogkrémes dobozból
- Gyorsolvasási gyakorlatok meglévő kártyákról vagy a gyerekek saját készítésű számképeiről, pöttyökártyáiról
- „Korongforgatás”
- Szőnyegezések színes rudakkal

– Számjelek olvasása, írása
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: számjegy; egyjegyű, kétjegyű számok; páros, páratlan
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: könyvekben a fejezetszám kiolvasása. Testnevelés és sport: párok alakítása.
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal - helyesen írja az arab számjeleket

TEMAKÖR: Számok helyi értékes alakja Óraszám: 5 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – érti a számok tízesekből és egyesekből való épülését, tízesek és egyesek összegére való bontását; – érti a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi értékét; – helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 20-ig. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – Csoportosítások, valahányasával különféle eszközökkel, például apró tárgyakkal, tojástartóval, színes rudakkal, pénzekkel, abakusszal – Mérések különböző egységekkel – Számok tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítás és felismerése csak helyi érték szerint rendezett alakban – Számok írása, olvasása számrendszeres, azaz helyi értékes alakjukban, 20-as számkörben 	<ul style="list-style-type: none"> – Adott számosságú apró dolog csomagolása csoportmunkában – Adott számosságú apró dolog csomagolása csoportmunkában hármassával – Csomagolások átlátszatlan és átlátszó csomagolással – Csoportosítások rajzolt képeken – Játék logikai készlettel: csoportosítás
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: csoportosítás, beváltás, bontott alak, tízes, egyes	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Technika, életvitel és gyakorlat: számjegyek formázása gyurmából, emlékezés tapintás alapján a számjegyek formájára. Magyar nyelv és irodalom: betűelemek írása.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - érti a számok tízesekből és egyesekből való épülését, tízesek és egyesek összegére való bontását - helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 20-ig	

TÉMAKÖR: Mérőeszköz használata, mérési módszerek Óraszám: 10 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt; – helyesen alkalmazza a mérési módszereket, használ skálázott mérőeszközöket, helyes képzele van a mértékegységek nagyságáról; – helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalommérés és a tömegmérés szabványegységei közül a következőket: m; l; kg; – ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a napot, a hetet, a hónapot, az évet; – ismer hazai pénzcímleteket 20-as számkörben. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<ul style="list-style-type: none"> – Változatos mennyiségek érzékszervi összehasonlítása – Változatos mennyiségek közvetlen összemérése – Mérési módszerek megismerése – Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése választott alkalmi egységekkel, például: arasz, lépés, pohárnyi, kanálnyi, tenyérnyi – Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése választott objektív egységekkel, például: pálcikák, színes rudak – Tapasztalatszerzés a mennyiségről – Mérőszám fogalmának megértése – Mennyiségek összehasonlítása; mennyivel nagyobb mennyiség, mennyivel kisebb mennyiség – Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése szabványmértékegységek közül a következőkkel: m; l; kg – Hétköznapi tapasztalatok szerzése a szabványmértékegységek nagyságáról – Szabványos mérőeszközök használata – Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok megismerése; időbeli relációt tartalmazó szavak értelmezése – Az időmérés egységeinek megismerése: óra, – Egész órák leolvasása különféle analóg és digitális órákról – Különböző hazai pénzek címleteinek megismerése 20-as számkörben, szituációs játékokban 	<ul style="list-style-type: none"> – Különböző hangok összehasonlítása, például „Melyik hang hosszabb-rövidebb, magasabb-mélyebb, hangosabb-halkabb?” – Különböző tömegű tárgyak, gyümölcsök, gesztenyék tömegének összehasonlítása érzésre két kézzel, majd ellenőrzése vállfamérleggel – Vállfamérleg és színes rudak segítségével különböző tömegek összemérése, a kettő közti különbség meghatározása – Hosszúság mérése arasszal, lépéssel, tyúklépéssel – Hosszúság mérése egyforma pálcikákkal, egyforma színes rudakkal
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

összehasonlítás, mérés, mérőeszköz, mérőszám, mértékegység, hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő, m, dm, l, dl, kg, óra, nap, hét, hónap, év

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Testnevelés és sport; ének-zene: időtartam mérése egységes tempójú mozgással, hanggal, szabványegységekkel.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalom mérés és a tömegmérés szabványegységei közül a következőket: m, dm, dl, l, kg

- ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a napot, a hetet, a hónapot, az évet

TÉMAKÖR: Alapműveletek értelmezése

Óraszám: **18+2 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- helyesen értelmezi a 20-as számkörben az összeadást, a kivonást,
- hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz;
- értelmezi a műveleteket megjelenítéssel,
- helyesen használja a műveletek jeleit;
- megérti a következő kifejezéseket: tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség,
- szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveleteket megérti;
- szöveget, ábrát alkot matematikai jelekhez, műveletekhez.
- helyesen használja a műveletek jeleit.

<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Összeadás és kivonás értelmezései darabszám és mérőszám tartalommal valóságos helyzetekben, tevékenységekkel, képpárokkal, képekkel, történetekkel - Összeadás, kivonás értelmezése, mint hozzáadás és elvétel - Összeadás, kivonás értelmezése, mint egyesítés, és mint az egészből az egyik rész meghatározása - Összeadás, kivonás értelmezése, mint összehasonlítás: valamennyivel kevesebb, valamennyivel több - Kivonás értelmezése, mint különbség kifejezése - Egyenlővé tevés tevékenységekkel és számokkal - Történésről, kirakásról, képről többféle művelet értelmezése, leolvasása, lejegyzése - Műveletről kirakás, kép, szöveges feladat készítése; műveletek eljátszása, lerajzolása, szöveggel értelmezése - Szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveletek megértése tanítói segítséggel 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az összeadás, kivonás többféle értelmezésének lejátszása konkrét dolgokkal, például gyümölcsökkel, virágokkal, gesztenyékkel - Összeadás, kivonás kirakása univerzális modellekkel (például ujjakkal), korongokkal, színes rudakkal - Egyesítéses összeadás értelmezéséhez tárgyak mérése színes rudakkal, kupakkal vállfamérlegen - Hozzátevéses összeadás lejátszása játéktáblán való lépegetéssel - Valós dolgok számának megállapítása, például azonos állatok lábainak száma - Egyenlő részekre osztás lejátszása, például süteményekkel, cukorkákkal, korongokkal - „Feladatküldés”: műveletről rajz, szöveg készítése - Összeadás, kivonás abakuszon, szorobánon
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:
összeadás, kivonás, összeg, különbség, egyenlő részekre osztás, művelet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:
Magyar nyelv és irodalom: történet alkotása képről

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- helyesen értelmezi a 20-as számkörben az összeadást, a kivonást
- hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz
- helyesen használja a műveletek jeleit

TÉMAKÖR: Alapműveletek tulajdonságai
Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat;
- alkalmazza a műveletekben szereplő számok (kisebbitendő, kivonandó és különbség; tagok és összeg;) változtatásának következményeit.

<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Műveleti tulajdonságok megfigyelése változatos tevékenységek alapján: tagok, tényezők felcserélhetősége, csoportosíthatósága; összeg, különbség - A megértett műveleti tulajdonságok alkalmazása számolási eljárásokban, szöveges feladatokban, ellenőrzésnél - Hiányos műveletek és műveletsorok megoldása az eredmény ismeretében 20-ig 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szőnyegezések színes rudakkal - „Babos” játék összeadások és kivonások közti kapcsolatok megértéséhez, például a tanuló bal kezében 5 babszem van, jobb kezében 6; bal és jobb kéz egymás mellé téve „5+6 azugyanannyi, mint 11”, a két kéz keresztbe téve „6+5 az 11”, a bal kéz hátra téve „11-5 az 6”, bal kéz visszahozása után a jobb kéz hátra téve „11-6 az 5”
---	--

– Műveletekben szereplő számok változtatása közben az eredmény változásának megfigyelése	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
<ul style="list-style-type: none"> - számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat - megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is 	

TEMAKÖR: Szóbeli számolási eljárások	
Óraszám: 15 óra	
A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – alkalmazza a számolást könnyítő eljárásokat; – elvégzi a feladathoz szükséges észszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – Számolási eljárások a műveletek értelmezései alapján 20-as számkörben – Számolási eljárások szám- és műveleti tulajdonságok felhasználásával 20-as számkörben – Bontások és pótlások alkalmazása – Tízestlépéses összeadás, kivonás bontások és 10-re pótlások alkalmazásával – 10 és 20 közötti számok és egyjegyűek összeadása, kivonása a 10-nél kisebb számokra vonatkozó összeadással, kivonással való analógia alapján – hozzáadása, elvétele – Különféle számolási eljárások megismerése és a tanuló számára legkézenfekvőbb kiválasztása, begyakorlása, 	<ul style="list-style-type: none"> – Mérőszalagon számok hozzáadása és elvétele színes rudak tetszőleges számhoz való hozzáillesztésével, például sötétkék színes rúddal 9 hozzáadása és elvétele; az analógiák megfigyelése – Egyenlő tagok összeadása ujjak segítségével – „Hány ujjadat fogom? Hány ujjadat nem fogom?” játékos feladat párban – Számképek felidézése, számok különböző tagolásainak megválasztása számolási eljárások során – Tojástartóval a 10-re pótlás és tízesátlépés lejátéka
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
- alkalmazza a számolást könnyítő eljárásokat	

TÉMAKÖR: Fejben számolás	
Óraszám: 15 óra	
A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!	
TANULÁSI EREDMÉNYEK:	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
– fejben pontosan összead és kivon a 20-as számkörben.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – Fejben számolás egyes lépéseinek megértése, begyakorlása eszközökkel; az eszközök szükség szerinti használata feladatok megoldása során 	<ul style="list-style-type: none"> – „Boltos játék” – „Számfuttatás” játék – Láncszámolások – Egy képről többféle művelet olvasása

– Fejben számolás 20-as számkörben	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: kerek tízes	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
- fejben pontosan összead és kivon a 20-as számkörben	

TEMAKÖR: Alkotás térben és síkon	
Óraszám: 4 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – szabadon épít, kirak formát, mintát adott testekből, síklapokból; – sormintát folytat; – alkotásában követi az adott feltételeket; – síkidomokat felismer – szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – Építés térbeli építőelemekből, testekből szabadon, másolással, megadott feltétel szerint – Síkbeli alkotások szabadon, másolással, megadott feltétel szerint: kirakások mozaiklapokkal, nyírás, tépés, hajtogatás, alakzatok határvonalainak elkészítésepálcákból, rajzolás (szabad kézzel, vonalzóval, alaklemezsel) – Sorminták, terülminták kirakása és folytatása síkban, térben – Szimmetrikus alakzatok létrehozása térben és síkban (például: építéssel, kirakással, nyírással, hajtogatással, festéssel), és szükség szerint a szimmetria meglétének ellenőrzése választott módszerrel (például: tükör, hajtogatás) 	<ul style="list-style-type: none"> – Színes rudakból, legóból, építőkockákból, dobozokból, hengerekből (például vécépapír guriga) városépítés, várépítés – Kirakások mozaiklapokból, logikai készlet elemeiből – Rövid ideig látott képről másolat készítése a vizuális memória fejlesztésére – „Telefonos játék” – Terítő, hópehely készítése hajtogatott papírból való nyírással – Háromszögek, négyszögek nyírása egy egyenes vonal mentén, a keletkező síkidomok számának és alakjának vizsgálata
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
Szimmetrikus	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
Technika: játék építőelemekkel, testek építése. Vizuális kultúra: Geometriai alakzatok rajzolása. A vizuális nyelv alapvető eszközeinek (pont, vonal, forma) használata és megkülönböztetése. Kompozíció alkotása geometriai alakzatokból.(mozaikkép)	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
<ul style="list-style-type: none"> - szabadon épít, kirak formát, mintát adott testekből, síklapokból - minta alapján létrehoz térbeli, síkbeli alkotásokat - sormintát, síkmintát felismer, folytat 	

TÉMAKÖR: Alakzatok geometriai tulajdonságai
Óraszám: 6 óra
TANULÁSI EREDMÉNYEK
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
<ul style="list-style-type: none"> – megkülönböztet, azonosít egyedi konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket; – személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet;

- két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat;
  - megkülönbözteti és szétválogatja szabadon választott vagy meghatározott geometriai tulajdonságok szerint a gyűjtött, megalkotott testeket, síkidomokat;
  - megnevezi a sík és görbült felületeket, az egyenes és görbe vonalakat, szakaszokat tapasztalati ismeretei alapján;
  - megnevezi a háromszögeket, négyszögeket, köröket;
- megkülönböztet tükrösen szimmetrikus és tükrösen nem szimmetrikus síkbeli alakzatokat;
- különbséget tesz testek és síkidomok között;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Válogatások előállított vagy megadott testek között szabadon
- Testek és síkidom modellek megkülönböztetése
- Testek jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: sík vagy görbe felületek, „lyukas – nem lyukas”, „tömör”, „bemélyedése van”, „tükrös”
- Válogatások előállított vagy megadott síkidomok között szabadon
- Síkbeli alakzatok jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: egyenes vagy görbe határvonalak, „lyukasság”, „tükrösség”
- Háromszögek, négyszögek, körlapok felismerése, kiválogatása, megnevezése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Olyan tárgycsoportban végzett válogatás, ami lehetőséget ad több szempont szerinti válogatásra (például: anyaguk szerint, színük szerint, alakjuk szerint); a figyelem ráirányítása a tárgyak alakja szerinti válogatásokra
- Különböző hétköznapi tárgyak körülrajzolása, például plüssmackó, gumilabda, olló, dobókocka, kulcs; a körülrajzolások tapasztalatainak megbeszélése
- Kakuktktojásjátékok, felismerő játékok, párkereső játékok kézbe fogható tárgyakkal, testekkel; letakart tárgyakkal, testekkel „vakon” tapogatva; hétköznapi tárgyokról készült fotókkal
- Kakuktktojásjátékok, felismerő játékok, párkereső játékok kézbe fogható síkidomokkal
- Négyszögek készítése szívószáלבól, annak megfigyelése, hogy az oldalak hosszúsága nem határozza meg az alakot
- Szöges táblán alakzatok kifeszítése gumikarikával megadott minta alapján vagy megadott feltétel szerint

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: test, síkbeli alakzat; sík, görbe felület; egyenes, görbe vonal; oldal, lap, körlap, háromszög, négyszög, téglalap, négyzet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Technika: játék építőelemekkel, testek építése. Vizuális kultúra: Geometriai alakzatok rajzolása. A vizuális nyelv alapvető eszközeinek (pont, vonal, forma) használata és megkülönböztetése. Kompozíció alkotása geometriai alakzatokból.(mozaikkép)

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- megkülönböztet, azonosít egyedi konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket
- megnevezi a sík és görbült felületeket, az egyenes és görbe vonalakat, szakaszokat tapasztalati ismeretei alapján
- megnevezi a háromszögeket, négyszögeket, köröket

TÉMAKÖR: Transzformációk

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tapasztalattal rendelkezik mozgással, kirakással a tükörkép előállításáról;
- szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon;
- ellenőrzi a tükrözés helyességét tükör vagy másolópapír segítségével;

<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tapasztalattal rendelkezik mozgással, kirakással a tükörkép előállításáról; – szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon; – ellenőrzi a tükrözés helyességét tükör vagy másolópapír segítségével; 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Tükörjáték” során a pár egyik tagja az eredeti, a másik pedig a tükörkép – Építések, mozgatások úgy, hogy a két kéz egyszerre ugyanazt csinálja egymás tükörképeként
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: tükörkép, tükörtengely,</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vizuális kultúra: Összehajtott papírból tükrös alakzat kivágása. Papírlap egyik oldalára festékpaca nyomása, a papír másik felének ráhajtása, a papír szétnyitása. 	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - tapasztalattal rendelkezik mozgással, kirakással a tükörkép előállításáról</p>	

<p>TEMAKOR: Tájékozódás térben és síkon Óraszám: 6 óra A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – helyesen használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon; – tájékozódik lakóhelyén, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalál adott helyre, adott utca és házszám alapján megtalál házat; 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Irányokat, távolságokat jelölő szavak jelentésének megismerése térben és síkban tevékenységekkel és játékos szituációkkal – Tájékozódást segítő játékok, tevékenységek nagymozgásokkal – Útvonalak bejárása utánzással; az útvonal tudatosítása – Bejárt útvonal újrajárása emlékezetből – Téri tájékozódás mozgással, tárgyak mozgatásával – Függőleges és vízszintes síkon való tájékozódás tárgyak elhelyezésével, mozgatásával, például „fölé”, „alá” többféle értelmezése – Térbeli és síkbeli elhelyezkedést kifejező szavak jelentésének megismerése játékos tevékenységekkel – Irány és állás megfigyelése, követése az olvasáshoz, íráshoz kapcsolódva 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – jobb, bal, le, fel, előtte, mögötte, mellette, kint, bent, előre, hátra, távolabb, közelebb „Hideg-meleg” játék kincskeresésre – Irányokat jelölő szavak értelmezése térben és síkon, például tolltartó helyezése a szék mellé balra, jobbra, fölé, alá úgy, hogy a székhez nem nyúlunk; majd ceruza helyezése a füzet mellé balra, jobbra, 	

föle (!), alá (!) úgy, hogy a füzethez nem nyúlunk

- Tájékozódás a babaházban: jobbra, balra, előre, hátra, fel, le; tájékozódás labirintusban és négyzethálós mintákon: jobbra, balra, előre, hátra, fel, le; tájékozódás vonalrendszerbe rajzolt házban és a ház „utcájában”: jobbra, balra, előre, hátra, fel, le
- „Telefonos” játék logikai lapokkal, mozaiklapokkal, színes rudakkal
- „Különbségkereső” játék párban: két tanuló hátára ragasztott egy-egy kép közötti különbségek megtalálása

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Testnevelés és sport: térbeli tudatosság, elhelyezkedés a térben, mozgásirány, útvonal, kiterjedés.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- **helyesen használja az irányokat** és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon
- tájékozódik lakóhelyén, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalál adott helyre

TÉMAKÖR: Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése

Óraszám: **10 óra**

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz memóriajátékokban különféle tulajdonságok szerinti párok keresésében;
- megfogalmazza a személyek, tárgyak, dolgok, időpontok, számok, testek, síklapok közötti egyszerű viszonyokat, kapcsolatokat;
- összefüggéseket keres sorozatok elemei között;
- megadott szabály szerint sorozatot alkot;
- tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatokat folytat;
- elsorolja az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat egymás után, tetszőleges kezdőponttól is;
- felismer kapcsolatot elempárok, elemhármak tagjai között;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Adott viszonyban lévő, adott összefüggésnek megfelelő párok keresése
- Személyek, tárgyak, dolgok, számok, testek, síklapok között megjelenő kapcsolatok megfigyelése, felfedezése
- Számpárok, számhármak közötti kapcsolatok felfedezése, jellemzése
- A problémákban szereplő adatok viszonyának felismerése, például: időrend, nagyságviszonyok, változások, egyenlőségek
- Megfigyelt kapcsolatok megfordítása, például Anna alacsonyabb, mint Berci, Berci magasabb, mint Anna
- Változó helyzetek megfigyelése, a változás jelölése nyíllal
- Sorozatok képzése tárgyakkal, mozgással, hanggal, valamilyen logikai készlet elemeivel, számokkal
- Összefüggések keresése egyszerű sorozatok elemei között
- Sorozat alkotása közösen értelmezett szabály szerint
- Tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott egyszerű periodikus sorozatok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kakukktojás-kereső játékok
- „Mi változott?” játék
- Ismétlődő mozgásos cselekvések, például tapsolás, dobolás, dobbantás, koppantás, ugrás, guggolás, tapsolás, dobolás, dobbantás, koppantás, ugrás, guggolás...
- Alakzatokkal kirakott periodikus sorozat lejátszása, például 2 háromszög, 1 kör ismétlődik; a háromszögre tapsolunk, a körre dobbantunk
- Ismétlődő ritmusjelek letapsolása
- Kapcsolatok megfigyelése oda-vissza, például: szülő-gyerek, testvér, osztálytárs; alacsonyabb, magasabb, egyforma magas; idősebb, fiatalabb, ugyanannyi idős
- Több gyermek közötti kapcsolati háló megjelenítése rámutatással; a mutatós lejegyzése nyilakkal; például mindenki mutasson az idősebbre

folytatása – A mindennapi életünkből jól ismert periódusok megfigyelése: évszakok, hónapok, hetek napjai, napszakok – Elkezdett sorozatok, táblázatok egyszerű szabályának felismerése	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: szabály, sorozat, számsorozat, növekvő, csökkenő, kapcsolat, számpár, számhármás	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Ének-zene: periodikusság zenei motívumokban. Testnevelés és sport: mozgássor szabályos ismétlése.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - összefüggéseket keres sorozatok elemei között - tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatokat folytat - elsorolja az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat egymás után, tetszőlegesen kezdőponttól is	

TEMAKÖR: Adatok megfigyelése Óraszám: 3 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: adatokat gyűjt a környezetében;	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: – Minőségi és mennyiségi tulajdonsággal kapcsolatos adatok megfigyelése, gyűjtése, rögzítése	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: – „Tornasor” játék: a tanulók oszlopokba rendeződnek valamilyen szempont szerint, például ki melyik hónapban, évszakban született; mekkora a lábmérete, kisujj mérete; hány betűből áll a neve – Versenyek eredményének feljegyzése, például „Ki tud több gyufaszálat egyesével felvenni a földről egy perc alatt?”; a versenyzők eredményének rögzítése négyzethálós papíron
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: adat	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - adatokat gyűjt a környezetében	

TÉMAKÖR: Valószínűségi gondolkodás Óraszám: 3 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: – részt vesz olyan játékokban, kísérletekben, melyekben a véletlen szerepet játszik; – tapasztalatai alapján különbséget tesz a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” események között; – megítéli a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” eseményekkel kapcsolatos állítások igazságát; – tapasztalatai alapján tippet fogalmaz meg arról, hogy két esemény közül melyik esemény valószínűbb olyan, véletlentől függő szituációk során, melyekben a két esemény valószínűsége között jól belátható a különbség;	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: – Részvétel valószínűségi játékokban; intuitív	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: – „Kukás” játékok

<p>esélylatolgatás, tippek megfogalmazása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Valószínűségi kísérletek végzése, események megfigyelése – Játékos tapasztalatszerzés a véletlenről, a biztosról és a lehetetlenről – „Biztos”, „lehetséges, de nem biztos” és „lehetetlen” események megfigyelése kísérletek során 	<ul style="list-style-type: none"> – „Macska-egér harc” játék: 20 mezőből álló pályán haladnak a bábuk, az egér indul, 1-2-3-4-es dobásokra haladhat a dobott értéknek megfelelően, a macska pedig 5-6-os dobásra; utoléri-e a macska az egeret, mielőtt az egér a 20-as mezőn lévő egérlukba ér? – „Teknős és nyúl” játék: 20 mezőből álló pályán haladnak a „versenyzők”; teknős 1-2-3-4-es dobásra mozdul, nyúl 5-6-ra; az nyer, aki hamarabb ér célba – Típpelős feladat: a tanulók házi kedvencei nevének felírása cetlikre; fajonkénti csoportosításuk (kutya, macska, akvárium stb.); a csoportosítás alapján oszlopdiagramkészítése; a cetlik kalapba gyűjtése, majd húzása kalapból; húzás előtt az oszlopdiagram jellemzőinek figyelembevételével tippelés, hogy milyen állat nevét húzzuk majd ki a kalapból.
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: véletlen; „biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” esemény; tipp</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - tapasztalatai alapján tippet fogalmaz meg arról, hogy két esemény közül melyik esemény valószínűbb</p>	

<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI AZ 1. ÉVFOLYAM VÉGÉN</p>
<p>A TANULÓ KÉPES 20-AS SZÁMKÖRBE:</p>
<p>halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint;</p>
<p>halmazt alkotni;</p>
<p>állítások igazságtartalmának eldöntése;</p>
<p>állítások megfogalmazására;</p>
<p>összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés megállapítására;</p>
<p>közös tulajdonság felismerésére, megnevezésére;</p>
<p>több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának helyes használatára;</p>
<p>néhány elem sorba rendezésére próbálgatással;</p>
<p>számokat ír, olvas;</p>
<p>halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint;</p>
<p>megtalálja a számok helyét a számegyenesen;</p>
<p>meghatározni az egyes számszomszédokat;</p>
<p>természetes számok nagyság szerinti összehasonlítására;</p>
<p>matematikai jelek: +, -, =, <, > ismerete, használata;</p>
<p>képes összeadni, kivonni;</p>
<p>képes egyszerű szöveges feladat értelmezésére, megjelenítésére rajz segítségével, leírása számokkal, segítséggel;</p>
<p>megkülönböztetni a páros és páratlan számokat;</p>
<p>adott szabályú növekvő és csökkenő számsorozatok folytatása;</p>
<p>számpárok közötti kapcsolatok felismerése;</p>
<p>ismeri az egyenes, görbe vonalakat;</p>
<p>képes a test és a síkidom megkülönböztetésére;</p>
<p>képes tájékozódni, ismeri az irányokat;</p>
<p>ismeri a hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő fogalmak jelentését;</p>

a szabvány mértékegységeket ismer: m, dm, l, dl, kg, óra, nap, hét, hónap, év;

mennyiségek közötti összefüggések felismerése;

mérőeszközök használatára;

közös tevékenységekben, csoportokban dolgozni, gondolkodni, társait segíteni, együttműködni;

adatokról megállapításokat megfogalmazni.

2. ÉVFOLYAM

A MATEMATIKA TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 2. ÉVFOLYAMON:

- Az alsó tagozatos matematikatanítás legfőbb célja a matematikai ismeretek és gondolati tevékenységek széles körű tapasztalati alapozása, valamint a kapcsolódó biztos matematikai készségek kialakítása, melyekre a későbbi évfolyamok építhetnek. Alapvető fontosságú, hogy a gyerekek valóságon alapuló saját cselekvő tapasztalataik és élményeik révén jussanak el jól megértett, sok szálon kapcsolódó ismeretekhez, mert ezek jelentik majd a hétköznapi életben hosszútávon használható tudásukat.
- A matematika spirális felépítésének megfelelően alsó tagozaton széles körű tárgyi tevékenységek alapozzák meg a változatos képi ábrázolásokat, amelyek szükségesek a későbbi absztrakcióhoz, és alkalmassá teszik a tanulókat a felső tagozaton, középiskolában megjelenő szimbolikus gondolkodásra.
- Az 1. osztály első félévét a matematikatanulás területén is előkészítő időszaknak tekintjük. Így biztosítható az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése, így adódik lehetőség a más-más óvodából érkező tanulók alapos megfigyelésére, képességeik feltérképezésére. Az előkészítő szakaszmegnyújtásával lehetőség nyílik a pszichikus és kognitív funkciók fejlesztésére, megerősítésére, ami által a hátrányokkal induló tanulók is sikeresen felzárkózhatnak.
- A képességek fejlesztése, a fogalmak érlelődése hosszú folyamat, amihez gazdag és változatos tapasztalatokra van szüksége minden tanulónak. Ez azt jelenti, hogy tervezéskor egységes szemlélettel kell tekinteni az összes tanulási területre. Egyéni tempóban, sokféle érzékelésre támaszkodva, mozgásokkal és manuálisan összekapcsolható tevékenységekkel indulnak el a tanulók az ismeretszerzés útján.
- A matematikai fejlesztés szoros kapcsolatban áll a zenei, művészeti, technológiai és mozgásos fejlesztéssel.
- Az előkészítő időszak félévében is megjelenhetnek jelek és egyedi számok, számjelek, elkezdődhet a szám- és műveletfogalom előkészítése összehasonlításokkal, meg- és leszámlálásokkal, mondókázásokkal, változások megfigyelésével. A tanulók érettségéhez, képességeihez igazodó differenciált tanítási, értékelési módszerek megválasztásával valósul meg a tervezés, melyben a differenciált fejlesztés, a többség mellett a lemaradók és a tehetségesebbek gondozása egyaránt teret kap. A differenciálás egyik lehetséges módja a digitális eszközökön való játék és feladatmegoldás vagy a hosszabb ideig biztosított eszközhasználat.
- Első osztályban az óvodából érkező gyermekek könnyebb, fokozatosabb beilleszkedését segíti a 45 perces órák, az előre megírt tanmenetek rugalmas kezelése, a tanulók igényeinek, fejlődési tempójának megfelelően alakított és alakítható napirend. A tanítók rövidebb időintervallumonként váltanak a különböző jellegű tevékenységek között, ami a tanulók figyelmének hatékonyabb kihasználását is lehetővé teszi.
- A további teendőket, még a második osztály végére előirányzott tanulási eredmények elérésének útját és megvalósítását is, a cselekedtetés módszere vezérli. A kisgyerekek a konkrét tárgyi tevékenységek során szerzett tapasztalatai alapján alakít ki belső reprezentációkat. A tevékenységekben szereplő tárgyi valóság képezi az absztrakt fogalmak tartalmát, és az ott átélt kapcsolatok alapozzák meg a fogalmak rendszerét. A saját testi mozgások, a hétköznapi életben előforduló tárgyak, dolgok és a már régóta rendelkezésre álló matematikai eszközök (például: logikai készlet, színes rudak) felhasználása megfelelő támaszt nyújtanak a cselekvő tapasztalatra épülő tanítás-tanulás megvalósításában.
- Ebben az időszakban történik meg minden témakör alapozása. Fontos, hogy ezek az alapok nagyon szilárdak legyenek, ezért a fő hangsúly a megértésen, fejlesztésen van, nem pedig a számonkérésen. Nem baj, ha még lassúbb a számolás, ha a tanuló még nem ismeri fel az összefüggéseket, segítő jelenlétével a tanító biztosítani tudja az előrehaladást. A fejben számolás egyes lépéseinek

megértéséhez alkalmazott eszközök használatát engedhetjük addig, ameddig az eljárások értő, automatikus használata ki nem alakul.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	4
Rendszerezés, rendszerképzés	3
Állítások / a fenntarthatóság jegyében	3+1
Problémamegoldás / a fenntarthatóság jegyében	3+1
Szöveges feladatok megoldása	12+3
Szám és valóság kapcsolata	6
Számlálás, becslés	9
Számok rendezése	8
Számok tulajdonságai	9
Számok helyi értékes alakja	5
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	6
Alapműveletek értelmezése	22
Alapműveletek tulajdonságai	8
Szóbeli számolási eljárások	15
Fejben számolás	10
Alkotás térben és síkon	3
Alakzatok geometriai tulajdonságai	4
Transzformációk	3
Tájékozódás térben és síkon	4
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	9
Adatok megfigyelése / a fenntarthatóság jegyében	3+1
Valószínűségi gondolkodás	3
ÖSSZESEN:	144

TÉMAKÖR: Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata

Óraszám: 4 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- halmazábrán elhelyez elemeket adott címkék szerint;
- adott, címkékkel ellátott halmazábrán elhelyezett elemekről eldönti, hogy a megfelelő helyre kerültek-e; a hibás elhelyezést javítja;
- talál megfelelő címkéket halmazokba rendezett elemekhez;
- megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat;
- két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg;
- két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat;
- megfogalmazza a halmazára egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;
- megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

– Rész-egész viszonyának vizsgálata

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

– Játék tanító által készített 3, 4 ábrás

<p>tevékenységekkel</p> <ul style="list-style-type: none"> – Adott elemek válogatása választott vagy megadott szempont szerint – Elkezdett válogatás során létrejövő halmazelemek közös tulajdonságának felismerése, megnevezése; címkézés, a válogatás folytatása – Megadott elemek egy tulajdonság szerinti kétféle válogatása; a logikai „nem” használata a tulajdonság tagadására – Halmazok képzése tagadó formában megfogalmazott tulajdonság szerint, például <i>nem piros</i> – Konkrét tárgyak, készletek elemeinek halmazokba rendezése mozgásos tevékenységgel – Elemek elhelyezése halmazábrában – Tulajdonságok alapján igaz állítások megfogalmazása 	<p>kártyakészlettel, tananyaghoz igazított tartalommal</p> <ul style="list-style-type: none"> – Játék tanító által készített logikai kártyacsomaggal – „Kapuőr” útválasztó játék például: mozgással, logikai készletek elemeivel, számokkal, formákkal – Logikai lapokból „kígyó” készítése, a szomszédos elemek között 1-2-3-4 eltérő tulajdonsággal – Táblás stratégiai játék, logikai lapokkal – Tanulók, tárgyak válogatása hulahoppkarikán belülre és kívülre – Átlátszó dobozokba logikai készlet elemeinek válogatása; részhalmazra vezető válogatás esetén a dobozok egymásba helyezése tanulói ötlet alapján
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: tulajdonság, azonos, különböző, logikai „nem”</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Rendszerezés, rendszerképzés Óraszám: 4 óra A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint; – két, három szempont szerint elrendez adott elemeket többféleképpen is; segédeszközként használja a táblázatos elrendezést és a fadiagramot; – megkeresi egyszerű esetekben a két, három feltételnek megfelelő összes elemet, alkotást; – megfogalmazza a rendezés felismert szempontjait; <p>megkeresi két, három szempont szerint teljes rendszert alkotó, legfeljebb 48 elemű készlet hiányzó elemeit, felismeri az elemek által meghatározott rendszert.</p>	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Különbéle logikai készletek esetén (teljes rendszert alkotó legfeljebb 24 elemnél) a hiány felismerése a rendszerező tevékenységelvégzése után <p>Feltételeknek megfelelő alkotások felsorolása egyszerű esetekben: két feltétel esetén, kis elemszámú problémánál</p>	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Királyos” játék logikai lapokkal párban: egy kiválasztott elem jelképezi a királyt; az egyik játékos olyan lapot választ, ami a királytól két tulajdonságban tér el, a másik játékosnak olyan lapot kell választania, ami a királytól és a társa által választott laptól is két-két tulajdonságban tér el; a következő körben szerepcseré; veszít, aki nem tud rakni – Két szempont szerint elemek táblázatba rendezése, hiányzó elem megtalálása – Piros-fehér-zöld csíkokból 3 sávós zászlók összeállítása – Táncospárok, kézfogások szituációs játékokkal
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.</p>	

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:**A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:****TÉMAKÖR: Állítások**Óraszám: **4+1 óra****A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!****TANULÁSI EREDMÉNYEK**

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tudatosan emlékezetébe vés szavakat, számokat, utasítást, adott helyzetre vonatkozó megfogalmazást;
- hiányos állításokat igazá tevő elemeket válogat megadott alaphalmazból;
- egy állításról ismeretei alapján eldönti, hogy igaz vagy hamis;
- ismeretei alapján megfogalmaz önállóan is egyszerű állításokat;
- példákat gyűjt konkrét tapasztalatai alapján matematikai állítások alátámasztására.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Konkrét, megfigyeléssel ellenőrizhető állítások igazságának eldöntése
- Egyszerű hiányos állítások kiegészítése igazá vagy tévessé konkrét elemek, elempárok nevének, jelének behelyettesítésével, például személyek, tárgyak, színes rudak, formák

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Jancsi bohóc azt mondja, hogy...” játék: állítások értékelése tárcsával, például zöld (mosolygós fej), ha igaz, piros (szomorú fej), ha hamis
- „Mi kerülhet a dobozba?” játék: egy hiányos állítás változója egy doboz, amibe tárgyakat helyezve egészítjük ki a mondatot, majd döntünk az állítás igazságáról
- „Foltozós” feladat: lyukas papírcsíkon hiányos állítás, például „A hmm-hmm-nek négy lába van”; ha úgy helyezük a papírcsíkot, hogy a lyukon keresztül egy kutya képe látszik, akkor igaz az állítás, ha egy rigó képe látszik, akkor hamis

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

igaz-hamis

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: gondolatok szabatos megfogalmazása, szóbeli kifejező képesség fejlesztése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**TÉMAKÖR: Problémamegoldás**Óraszám: **4+1 óra****A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!****TANULÁSI EREDMÉNYEK**

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- az értelmezett problémát megoldja;
- a problémamegoldás során a sorrendben végzett tevékenységeket szükség szerint visszafelé is elvégzi;
- megoldását értelmezi, ellenőrzi;
- kérdést tesz fel a megfogalmazott probléma kapcsán;
- tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési szöveges feladatokat;
- egy- és többszemélyes logikai játékokban döntéseit mérlegelve előre gondolkodik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Tevékenységgel, megjelenítéssel értelmezett

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Visszaemlékezés korábbi történések egymásutániságára a tanulók saját élményeivel

probléma megoldása – Egy- és kétlépéses cselekvéssor, műveletsor elvégzése visszafelé is – Ismert problémák, feladatok megoldása változatos formákban – Részvétel egy- és többszemélyes logikai játékokban	kapcsolatban, játékok során – Cselekvéssor visszafelé lejátszása, például: megfordítható napi tevékenységek végzése oda-vissza, útvonalak bejárása, visszatalálás – Műveletsor lejátszása sorba állított dobozokba apró tárgyak pakolásával, majd a műveletsor lejátszása visszafelé – Egyszerűbb táblás logikai, stratégiai játékok; kártyajátékok – Logikai rejtvények egyszerűbb feladványai, például: sudoku (kisebb méretű, állatokkal, növényekkel...), Lakótelepi panoráma, futoshiki (több-kevesebb sudoku), binary sudoku
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: Láncmesék lejátszása

- Mesékben valamely cselekvés, körülmény változtatása esetén a következmények átgondolása: „Mi lenne, ha ...”;
- Kalandválasztós történetek, például: Varró Dániel: Leprikónok átka
- Ének-zene: „Én elmentem a vásárba” című dal

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Szöveges feladatok megoldása

Óraszám: 12+3 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi, elképzei, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi problémát
- szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megold matematikai ismeretei segítségével;
- tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold következtetési, szöveges feladatokat;
- megkülönbözteti az ismert és a keresendő (ismeretlen) adatokat;
- megkülönbözteti a lényeges és a lényegtelen adatokat;
- az értelmezett szöveges feladathoz hozzákapcsol jól megismert matematikai modellt;
- a megválasztott modellen belül meghatározza a keresett adatokat;
- a modellben kapott megoldást értelmezi az eredeti problémára; arra vonatkoztatva ellenőrzi a megoldást;
- választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre;
- önállóan értelmezi a hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveget;
- nyelvi szempontból megfelelő választ ad a feladatokban megjelenő kérdésekre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Elmondott szöveges feladatok értelmezése megjelenítése kirakásokkal
- Szöveges feladatok olvasása, értelmezése, eljátszása, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal
- Adatok gyűjtése, lényeges adatok kiemelése
- Kérdés értelmezése, a keresendő adatok azonosítása
- Szöveges feladatok megoldása
- Adatok és azok kapcsolatainak megjelenítése valamilyen egyszerűsített rajz, matematikai

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Szöveges feladatról készült ábrák, rajzok összehasonlítása, értékelése; praktikus, de az értelmezést segítő ábrák gyűjtése
- „Feladatküldés”: csoportonként adott modellhez szöveges feladat alkotása, a feladat továbbadása másik csoportnak, akik visszaküldik a megoldást; a feladatírók ellenőrzik

<p>modell segítségével, például művelet, nyíldiagram, halmazábra, sorozat tanítói segítséggel</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ismeretlen adatok meghatározása a modellen belül – Megoldás értelmezése az eredeti problémára, és ellenőrzés a szöveg szerinti szituációban – Nyelvileg és matematikailag helyes válasz megfogalmazása – Egy-, kétlépéses alpműveletekkel leírható szöveges feladatok megoldása tanítói segítséggel – Szöveges feladatok alkotása hétköznapi szituációkhoz, képekhez, képpárokhoz, adott matematikai modellhez, számfeladathoz 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: szöveges feladat, adat, ismeretlen adat, információ, ellenőrzés, szöveges válasz</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Vizuális kultúra: hallott, látott, elképzelt történetek vizuális megjelenítése. Magyar nyelv és irodalom: az olvasott, írott szöveg megértése, adatok keresése, információk kiemelése.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Szám és valóság kapcsolata Óraszám: 9 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p>	
<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – összehasonlít véges halmazokat az elemek száma szerint; – helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 100-as számkörben; – helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat; – érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban, 100-as számkörben; – használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében; – helyesen használja a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat, nyelvtani szerkezeteket; – megfelelő szókinccset és jeleket használ mennyiségi viszonyok kifejezésére szóban és írásban. – kis darabszámokat ránézésre felismer többféle rendezett alakban. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mennyiségek (hosszúság, tömeg, terület, űrtartalom, idő, pénz) összemérése, összehasonlítása: kisebb, kevesebb, nagyobb, több, ugyanakkora, ugyanannyi – Halmazok elemszám szerinti összehasonlítása párosítással (egy-egy értelmű leképezéssel): több, kevesebb, ugyanannyi relációfelismerése, megnevezése 100-as számkörben – Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a $<$, $>$, $=$ jelekkel – Szám jelének hozzákapcsolása az ugyanannyi viszonyban lévő mennyiségekhez 100-as számkörben – A mennyiségi viszonyok kifejezésére szolgáló 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Pénzcsörgető”: a gyerekek csukott szemmel hallgatják, ahogy egy tálba pénzerméket ejtünk; „Mennyi a tálban lévő pénzermék összege?”, „Milyen értékű pénzeket csörgettünk, ha összesen 15 Ft van a tálban?” – „Helyi értékes pénzcsörgető”: különböző hangot adó tálakba ejtjük az érméket; az egyeseket az egyik tálba, a tízeseket a másikba, tetszőleges sorrendben – Mennyiség megmaradásának vizsgálata, például különböző alakú üvegekbe öntögetéssel – Darabszám megmaradásának vizsgálata, például ugyanannyi korong sűrűn egymás mellett és széthúzva; ugyanannyi korong

<p>szavak, jelek értéke és használata szóban és írásban</p> <ul style="list-style-type: none"> – Számok tulajdonságainak vizsgálata cselekvő tapasztalatszerzés alapján – Tapasztalatszerzés a 100-as számkör számainak mérőszámként való megjelenéséről (például: 28, 28 dl, 28 l, 28 kg; 64 tízes számszomszédjai, 64 cm, 60 cm-nél nagyobb és 70 cm-nél kisebb mennyiség; tízes csoportosítás érzékeltetése kirakással: 64 cm az 6 narancssárga rúd és 4 fehér kis kocka hosszúságú) 	<p>rendezetlen és rendezett alakzatban</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Keveredj! Állj meg! Csoportosulj!” játék – Játék „pöttyöskártyával”, például memóriajáték többféle szabállyal (párt alkot az azonos számosságú, kettő különbségű, együtt 10-et adó) – Lufik számának bontása két csapat között a lufik ütögetésével: két csapat a saját térfeléről lufikat ütöget a másik csapat térfelére; tapsra leállnak, megszámlálják, melyik térfélen hány lufi van
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: kisebb, nagyobb, ugyanakkora, több, kevesebb, ugyanannyi, párosítás, bontás</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Testnevelés és sport: játékok több labdával. Magyar nyelv és irodalom: a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat, nyelvtani szerkezeteket megfelelően használja.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Mérőeszközök ismerete, használata.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Számlálás, becslés Óraszám: 11 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megszámlál és leszámlál; adott (alkalmilag választott vagy szabványos) egységgel meg- és kimér a 100-es számkörben; oda-vissza számlál kerek tízesekkel, százasokkal, ezresekkel; – ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás, közelítő mérés, mérés az egység többszörösével; becslését finomítja újra becsléssel. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Meg- és leszámlálások egyesével – Meg- és leszámlálások valahányasával, például kettesével, tízesével, ötösével, négyesével, hármassal oda-vissza 100-as számkörben eszközökkel (például: hétköznapi tárgyak, abakusz, pénz) és eszközök nélkül – Tapasztalatszerzés darabszámok, mennyiségek becslésével kapcsolatban 100-as számkörben – Becslés szerepének, korlátainak megismerése – Becslés során a korábbi tapasztalatok és a becslendő mennyiség tulajdonságainak figyelembevétele – Becslés ellenőrzése párosítással, összeméréssel <p>Becslések értékelése</p>	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Számfuttatás” játék oda-vissza, tetszőleges számról indítva, tetszőleges „lépéssel”, például 60-tól 6-osával visszafelé – Oda-vissza számlálás közben periodikus mozdulatok, például taps elöl, taps fent, taps hátul, ugrás, dobantás – „Lépj hozzám!” játékos feladat: a játékvezető a kör közepén áll, és egyesével kéri a játékosokat, hogy lépjenek hozzá egyforma lépésekkel, és fogjanak vele kezét, például „Zsolt, lépj hozzám 24 egyforma lépéssel!” – 12-es, 13-as... 16-os... 20-as gyűjtések; 30-nál nagyobb, de 100-nál kisebb darabszámú dolgok gyűjtése; 100-as gyűjtés apró tárgyakból leszámlálással és előrecsomagolt dolgok megszámlálásával – Tevékenységek madzagra fűzött színes gyöngyökkel, például „Húzz külön adott számú gyöngyöt minél gyorsabban!”, „Készíts négy egyforma csoportot!”; a felfűzés lehet összevissza vagy kettesével, ötösével, ... csoportosítva, 100-as számkörben tetszőlegesen megválasztott számú gyönggyel

	– Gyufaskatulyákban apró dolgok (például csavarok) számának becslése rázogatással
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: számlálás, becslés	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Tudjon meg-és leszámlálni 100-as számkörben	

TEMAKÖR: Számok rendezése Óraszám: 8 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket; – megadja és azonosítja számok sokféle műveletes alakját; – megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegyenesen, számtáblázatokban, a számegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban a 100-as számkörben; – megnevezi a 100-es számkör számainak egyes, tízes szomszédjait, tízesekre kerekített értékét. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – Sorszámok ismerete, alkalmazása – Számvonal, számegyenes alkotása, rajzolása, a számok helyének jelölésével 100-as számkörben – Számegyenes irányának, egységének megadása két szám kijelölésével – Leolvasások a számegyenesről – Számok, műveletes alakban megadott számok (például: $20:2$, $5 \cdot 2$) helyének megkeresése a számegyenesen 100-as számkörben – Számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése – Számok helyének azonosítása számtáblázatokban – Számok helyének azonosítása 10×10-es táblán (0–99-ig, valamint 1–100-ig) – Számok változásának követése 10×10-es táblán (0–99-ig, valamint 1–100-ig) – Számok egyes, tízes szomszédainak ismerete, megnevezése 100-as számkörben 	<ul style="list-style-type: none"> – Sorszámok alkalmazása versenyek eredményhirdetésekor – Kukás játék: mindenki rajzol 5 négyzetet és egy kukát; számokat húznak például 1–20-ig számkártyákból; a húzott számot mindenkibeírja valamelyik négyzetbe úgy, hogy a négyzetekben levő számok végül növekvő sorrendben legyenek; ha valaki nem tudja beírni a húzott számot, akkor az a szám megy akukába; az győz, aki leghamarabb kitölti minden négyzetét – Gyufaskatulyákon számok 0–10-ig, mindben annyi csavar, amelyik szám rá van írva; a számokat lefordítjuk, a skatulyák tömege, rázogatása segítségével rendezzük növekvő, csökkenő sorrendbe a számokat – „Vigyázz6!” játék – Lépkedések 10×10-es táblán, nevezetes irányok megfigyelése – Üres 10×10-es táblán néhány megadott szám segítségével bizonyos helyek azonosítása – Számbarkochba „valaminél nagyobb”, „valaminél kisebb” kérdések segítségével
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: sorszám, számegyenes, számtábla, nagyobb, kisebb, növekedés, csökkenés, egyes számszomszéd, tízes számszomszéd	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Testnevelés és sport: sorok, oszlopok kialakítása.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - megtalálja számok helyét a számegyenesen; - meghatározza az egyes, tízes számszomszédokat;	

TÉMAKÖR: Számok tulajdonságai

Óraszám: 9 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal;
- számot jellemez más számokhoz való viszonyával;
- ismeri a római számjelek közül az I – XX-ig jeleket, hétköznapi helyzetekben felismeri az ezekkel képzett számokat.
- helyesen írja az arab számjeleket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Számok kifejezése művelettel megadott alakokban, például: $21-6$, $3 \cdot 5$
- Párosság és páratlanság ismerete
- Hármásával, négyesével, ötösével... és 3, 4, 5... egyenlő darabszámú csoportból végzett csoportosítások
- Háromszögszámok, négyzetszámok megfigyelése különféle eszközökkel végzett alkotások során
- Számok közti viszonyok megfigyelése, például: adott számnál nagyobb, kisebb valamennyivel, adott számnak a többszöröse
- Számok formai tulajdonságainak megfigyelése: számjegyek száma, számjegyek egymáshoz való viszonya
- Számok tartalmi, formai jellemzése, egymáshoz való viszonyuk kifejezése kitalálós játékokban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Shut the box típusú játék két kockával
- „Ország, város” játék: sorsolt számjegyekből az oszlopoknak megfelelő tulajdonságú számok előállítására
- Számjelek megjelenítése nagymozgásokkal, például számjel alakúra formázott kötél végig lépkedés, locsolókannával az iskolaudvaron, ujjal írás zsemlemorzsaiba

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

számjegy; egyjegyű, kétjegyű számok; páros, páratlan

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Testnevelés és sport: párok alakítása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Számok helyi értékes alakja

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érti a számok tízesekből és egyesekből való épülését, százasok, tízesek és egyesek összegére való bontását;
- ismert a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi értékét;
- helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 100-ig.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Csoportosítások, beváltások valahányasával, különféle eszközökkel, például apró tárgyakkal, tojástartóval, színes rudakkal, pénzekkel, abakusszal
- Mérések különböző egységekkel és többszöröseikkel
- Leltárak készítése az elvégzett tevékenységek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Adott számosságú apró dolog csomagolása csoportmunkában hármásával, majd ugyanannyi csomagolása négyesével; a csomagolások alapján készült leltárak összehasonlítása
- Csomagolások leltárak alapján
- Csomagolások átlátszatlan és átlátszó

<p>alaján nem tízes számrendszerekben (főleg 3-asával, 4-esével, 2-esével való csoportosítást követően)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Csoportosítások, beváltások tízesével különféle eszközökkel, például: apró tárgyak, tojástartó, építőkockák, pénzek, abakusz – Leltárak készítése 10-esével történő csoportosítások, beváltások után – Számok tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítás és felismerése nem csak helyi érték szerint rendezett alakban – Számok írása, olvasása számrendszeres, azaz helyi értékes alakjukban, 100-as számkörben 	<p>csomagolással</p> <ul style="list-style-type: none"> – Csoportosítások rajzolt képeken – Leltárak kiolvasása különböző csoportosítások (köztük tízesével is) után – Játék logikai készlettel: csoportosítás, beváltás, gyűjtött vagyon összehasonlítása (6 háromszög ér 1 négyzetet, 2 négyzet 1 kört) – Számországok pénzeinek csoportosítása, beváltása, leltározása, adott összeg kifizetése legkevesebb számú „érmével”, például petákkal (1, 3, 9, 27), fityingekkel (1, 2, 4, 8, 16) – Tevékenységek Dienes-készlettel – Ismerkedés a szorobánnal
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

csoportosítás, beváltás, leltár, bontott alak, tízes, egyes

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI

Számok tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítás és felismerése.

TÉMAKÖR: Mérőeszköz használata, mérési módszerek

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt;
- helyesen alkalmazza a mérési módszereket, használ skálázott mérőeszközöket, helyes képze van a mértékegységek nagyságáról;
- helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalommérés és a tömegmérés szabványegységei közül a következőket: cm, dm, m; cl, dl, l; dkg, kg; **6**
- ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a percet, a másodpercet, a napot, a hetet, a hónapot, az évet;
- ismer hazai pénzcímleteket 100-as számkörben;
- összeveti azonos egységgel mért mennyiség és mérőszáma nagyságát, összeveti ugyanannak a mennyiségnek a különböző egységekkel való mérésakor kapott mérőszámait;
- területet mér különböző egységekkel lefedéssel vagy darabolással;
- alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Változatos mennyiségek érzékszervi összehasonlítása
- Változatos mennyiségek közvetlen összemérése
- Változatos mennyiségek összemérése közvetítő segítségével
- Mérési módszerek megismerése
- Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése választott alkalmi egységekkel, például: arasz, lépés, pohárnyi, kanálnyi, tenyéryi
- Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése választott objektív egységekkel, például: pálcikák, színes rudak
- Tapasztalatszerzés a mennyiségről, mint az egység többszöröséről

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Mérőszalag készítése tenyér és ujj léptékekkel; színes rudak által meghatározott léptékekkel
- Skálázott mérőedény készítése pohárnyi víz és többszörösének kiméréséhez
- Mennyiségek becslése, majd a becslés ellenőrzése méréssel különböző objektív egységek esetén, például szakasz rajzolása, amelyik olyan hosszú, mint 2 világoskék rúd
- 1 perc becslése: mindenki becsukja a szemét, lehajtja a fejét, akkor nyitja ki a szemét, amikor úgy gondolja, hogy letelt az 1 perc
- Tapasztalatgyűjtés arról, hogy mire elég 1 perc, például hány szót vagy hány számot lehet leírni 1 perc alatt; mennyit ver a szívünk nyugalmi helyzetben, hányat lehet ugrani, mennyit ver a

<ul style="list-style-type: none"> – Mérőszám fogalmának megértése – Mennyiségek összehasonlítása; mennyivel nagyobb mennyiség, mennyivel kisebb mennyiség, hányszor akkora, hanyadrésze – Különböző mennyiségek mérése ugyanazzal az egységgel; annak megfigyelése, tudatosítása, hogy a nagyobb mennyiséget több egység teszi ki, a kevesebb mennyiséget kevesebb egység teszi ki – Azonos mennyiségek mérése különböző egységekkel; annak megtapasztalása, megfigyelése, hogy kisebb egységből több teszi ki ugyanazt a mennyiséget, nagyobb egységből kevesebb teszi ki ugyanazt a mennyiséget – Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése szabványmértékegységek közül a következőkkel: cm, dm, m; dl, l; kg – Hétköznapi tapasztalatok szerzése a szabványmértékegységek nagyságáról – Skálázott mérőeszközök készítése alkalmi egységekkel, használata tanítói segítséggel – Szabványos mérőeszközök használata – Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok megismerése; időbeli relációt tartalmazó szavak értelmezése – Az időmérés egységeinek megismerése: óra, perc, másodperc – Egész órák és percek leolvasása különféle analóg és digitális órákról – Különböző hazai és külföldi pénzek címleteinek megismerése 100-as számkörben, szituációs játékokban 	<p>szívünk mozgás után 1 perc alatt</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: összehasonlítás, mérés, mérőeszköz, mérőszám, mértékegység, hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő, cm, dm, m, dl, l, kg, másodperc, perc, óra, nap, hét, hónap, év</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Technika: vonalzó használata.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Alapműveletek értelmezése Óraszám: 22 óra</p>
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – helyesen értelmezi a 100-as számkörben az összeadást, a kivonást, a szorzást, a bennfoglaló és az egyenlő részekre osztást; – hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz; – értelmezi a műveleteket megjelenítéssel, modellezéssel, szöveges feladattal; – helyesen használja a műveletek jeleit; – megérti a következő kifejezéseket: tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség, tényezők, szorzandó, szorzó, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék; – szöveghez, valós helyzethez kapcsolva zárójelet tartalmazó műveletsort értelmez, elvégez; – szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveleteket megérti; – szöveget, ábrát alkot matematikai jelekhez, műveletekhez.

- helyesen használja a műveletek jeleit;
- érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Összeadás, kivonás értelmezése, mint hozzáadás és elvétel
- Összeadás, kivonás értelmezése, mint egyesítés, és mint az egészből az egyik részmeghatározása
- Összeadás, kivonás értelmezése, mint összehasonlítás: valamennyivel kevesebb, valamennyivel több
- Kivonás értelmezése, mint különbség kifejezése
- Szorzás értelmezése tevékenységekkel egyenlő tagok összeadásaként
- Többszörösök közötti kapcsolatok megértése a szorzás értelmezése alapján (pl. adott szám 4-szerese a számmal nagyobb az adott szám 3-szorosánál, adott szám 2-szeresének és 3-szorosának az összege a szám 5-szöröse)
- A szorzó- és bennfoglaló táblák felépítése összefüggéseik szerint: 2-5-10, 2-4-8, 3-6-9, 7
- Osztás, mint bennfoglaló osztás és mint egyenlő részekre osztás értelmezése tevékenységekkel (például: szituációs játékok, különböző eszközökkel való kirakások)
- Maradékos bennfoglaló osztás értelmezése tevékenységek során
- Szorzás és a kétféle osztás kapcsolatának értelmezése tevékenységek során előállított képek, majd megadott ábrák alapján
- Egyenlővé tevés tevékenységekkel és számokkal
- Történésről, kirakásról, képről többféle művelet értelmezése, leolvasása, lejegyzése
- Műveletről kirakás, kép, szöveges feladat készítése; műveletek eljátszása, lerajzolása, szöveggel értelmezése
- Szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveletek megértése tanítói segítséggel

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyesítéses összeadás értelmezéséhez tárgyak mérése színes rudakkal, kupakkal vállfamérlegen
- Hozzátevéses összeadás lejátszása játéktáblán való lépegetéssel
- Valós dolgok számának megállapítása szorzással, például azonos állatok lábainak száma
- Szorzat kirakása színes rudakkal, szorzat leolvasása mérőszalag segítségével
- Bennfoglaló osztás kirakása tárgyakkal, például ceruzák dobozolása vagy lufik osztogatása
- Egyenlő részekre osztás lejátszása, például süteményekkel, cukorkákkal, korongokkal
- „Feladatküldés”: műveletről rajz, szöveg készítése
- Összeadás, kivonás abakuszon, szorobánon

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

összeadás, kivonás, összeg, különbség, szorzás, bennfoglalás, egyenlő részekre osztás, művelet, egyenlővé tevés, többszörös

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a matematikai jeleket $+$, $-$, $\cdot$, $:$, $=$, $<$, $>$, $()$ helyesen használja;

TÉMAKÖR: Alapműveletek tulajdonságai

Óraszám: **8+2 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat;
- megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is;
- alkalmazza a műveletekben szereplő számok (kisebbitendő, kivonandó és különbség; tagok és összeg; tényezők és szorzat; osztandó, osztó és hányados) változtatásának következményeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Műveleti tulajdonságok megfigyeléséval változatos tevékenységek alapján: tagok, tényezők felcserélhetősége, csoportosíthatósága; összeg, különbség szorzása, szorzat széttagolása; például: $9+62 = 62+9$; $25-17+5 = (25+5)-17$; $3 \cdot 9 = 3 \cdot 5 + 3 \cdot 4$
  - A megértett műveleti tulajdonságok alkalmazása számolási eljárásokban, szöveges feladatokban, ellenőrzésnél
  - Hiányos műveletek és műveletsorok megoldása az eredmény ismeretében a művelet megfordításával is 100-ig
  - Műveletekben szereplő számok változtatása közben az eredmény változásának megfigyelése
- Műveletek közötti kapcsolatok megfigyelése és alkalmazása ellenőrzésnél

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Hajtogató” segítségével a szorzótáblákon belüli és a szorzótáblák közti összefüggések felfedezése: 10×10 -es négyzetrács hajtogatása a vonalak mentén, például 6×8 -as téglalap hajtogatása után, félbehajtással 3×8 vagy 6×4 , majd újabb félbehajtással 3×4 , 6×2 vagy 3×4
- Lépegetések számegyenesen, például 16-tól 35 lépés, 35-től 16 lépés
- Színes rudak egymás mellé fektetésével a tényezők felcserélhetőségének tapasztalása, például 7 lila rúd = 6 fekete rúd: egymás után vonalba („hosszúságuk” érzékeltetése) és egymás mellé szőnyegezve („területük” érzékeltetése)
- Négyzetrácson kertek bekerítése
- Műveletsor lejátszása egymás mellé állított dobozokba apró tárgyak pakolásával, majd a műveletsor visszafelé való lejátszása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Szóbeli számolási eljárások

Óraszám: 15 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- alkalmazza a számolást könnyítő eljárásokat;
- fejben pontosan számol a 100-es számkörben a számok 10-zel, törtéző szorzásakor és maradék nélküli osztásakor.
- elvégzi a feladathoz szükséges ésszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Számolási eljárások a műveletek értelmezései alapján 100-as számkörben
- Számolási eljárások szám- és műveleti tulajdonságok felhasználásával 100-as számkörben
- Bontások és pótlások alkalmazása
- 100-as számkörben való összeadás, kivonás a 20-as számkörben tanultakkal való analógia alapján (tízesekre, egyesekre bontás felhasználásával)
- Különféle számolási eljárások megismerése és a tanuló számára legkézenfekvőbb kiválasztása,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Mérőszalagon számok hozzáadása és elvétele színes rudak tetszőleges számhoz való hozzáillesztésével, hozzáadása és elvétele; az analógiák megfigyelése
- Azonos művelet kapcsán a tanulók egyénileg alkalmazott számolási eljárásainak megfogalmazása, megosztása
- „Boltos játék”: csak kerek tízesekkel lehet fizetni, a boltos visszaad

begyakorlása – Szorzó- és bennfoglaló táblák belső összefüggéseinek és egymás közti kapcsolatainak alkalmazása számolások során.	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	

TEMAKÖR: Fejben számolás Óraszám: 13+2 óra A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none"> – fejben pontosan összead és kivon a 100-as számkörben; – emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit a számok tízszereséig; – érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát; – fejben pontosan számol a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során; – fejben pontosan számol a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – Összeadás és kivonás kerek tízesekkel a 100-as számkörben – Összeadás és kivonás kerek tízesekkel és egyjegyűekkel a 100-as számkörben – Összeadás és kivonás teljes kétjegyűekkel és egyjegyűekkel a 100-as számkörben – Teljes kétjegyű számok összeadása és kivonása 100-as számkörben eszközökkel, például tojástartókkal, számtáblázatokkal, abakusszal, pénzzel – Teljes kétjegyű számok összeadása és kivonása 100-as számkörben, fejben – A szorzó- és bennfoglaló táblákon belüli kapcsolatok alapos megismerése, megértése tevékenységek, ábrák segítségével, és számolás a felfedezett összefüggések alkalmazásával – A szorzó- és bennfoglaló táblák közti kapcsolatok alapos megismerése, megértése tevékenységek, ábrák segítségével, és számolás a felfedezett összefüggések alkalmazásával – A 2-es, 5-ös, 10-es, 3-as, 4-es, 9-es szorzó- és bennfoglaló táblák eseteinek emlékezetből való felidézése – A 6-os, 7-es, 8-as szorzó- és bennfoglaló táblák eseteinek kiszámolása valamilyen számolási eljárás segítségével – 100-as számkörben szorzatok, hányadosok kiszámolása ismert szorzatokhoz való viszonyítással 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> – „25 vagy semmi” játék párban – Szorzat alapján a társnál lévő szám kitalálása: a szorzatot a csoport mondja a két játékosnál lévő egy-egy szám összeszorozásával, a saját tényezőnket ismerjük – „Hajtogató” – Egy képről többféle művelet olvasása – 5-10, 2-4-8, 3-6 szorzótáblák közti kapcsolatok vizsgálata ujjak segítségével, például 4 gyerek bal kezén mutat 3 ujjat, majd 4 gyerek két kezén mutat 3-3 ujjat; az egyes mutatásokról olvasások „számtannyelven” – 5-10, 2-4-8, 3-6 szorzótáblák közti kapcsolatok vizsgálata korongok (vagy pénzek) kirakásával és azok tükrözésével különböző kiindulási helyzetekből, például két korong kirakása, tükörben látott korongok kirakása a tükörmásik oldalára, az új kirakás tükrözése, és így tovább; az egyes helyzetekről olvasások „számtannyelven”
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	

kerek tízes

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Alkotás térben és síkon

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- minta alapján létrehoz térbeli, síkbeli alkotásokat;
- sormintát, síkmintát felismer, folytat;
- testeket épít élekből, lapokból; testeket épít képek, alaprajzok alapján; elkészíti egyszerű testek alaprajzát;
- síkidomokat hoz létre különféle eszközök segítségével;
- alaklemez, vonalzót használ alkotáskor;
- megtalálja az összes, több feltételnek megfelelő építményt, síkbeli kirakást;
- szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Építés egyszerűbb nézetek, egyszerűbb alaprajzok alapján
- Sokszögek előállítása nyírással, hajtogatással, pálcikákkal, gumikarika kifeszítésével, vonalzós rajzolással adott feltételek szerint
- Szimmetrikus alakzatok létrehozása térben és síkban (például: építéssel, kirakással, nyírással, hajtogatással, festéssel), és szükség szerint a szimmetria meglétének ellenőrzése választott módszerrel (például: tükör, hajtogatás)
- Adott feltételeknek megfelelő többféle alakzat, minta előállítása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Szobasarok” cipősdobozból, belehelyezett játék megvilágítása 3 irányból, árnyékok megfigyelése
- „Szobasarok” négyzethálós falaira rajzolt árnyékok alapján építés színes rudakból
- Geometriai fejtörők, például tangram, gyufarejtvények
- Háromszögek, négyszögek nyírása egy egyenes vonal mentén, a keletkező síkidomok számának és alakjának vizsgálata

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

alaprajz

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika: Papírharmónia hajtása, a hajtások szélén nyírások, a papírlap szétnyitása után az ismétlődő minta megfigyelése, például egymás kezét fogó gyerekek.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Alakzatok geometriai tulajdonságai

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli az alakzatok közös tulajdonságát, megfelelő címkéket talál megadott és halmazokba rendezett alakzatokhoz;
- megtalálja a közös tulajdonsággal nem rendelkező alakzatokat;
- megnevezi a tevékenységei során előállított, válogatásai során előkerülő alakzatokon megfigyelt tulajdonságokat;
- megszámlálja az egyszerű szögletes test lapjait;
- megnevezi a téglatest lapjainak alakját, felismeri a téglatesten az egybevágó lapokat, megkülönbözteti a téglatesten az éleket, csúcsokat;
- tudja a téglalap oldalainak és csúcsainak számát, összehajjtással megmutatja a téglalap szögeinek

egyenlőségét;

- megmutatja a téglalap azonos hosszúságú oldalait és elhelyezkedésüket, megmutatja és megszámlálja a téglalap átlóit és szimmetriatengelyeit;
- megfigyeli a kocka, mint speciális téglalest és a négyzet mint speciális téglalap tulajdonságait;
- megnevezi megfigyelt tulajdonságai alapján a téglalestet, kockát, téglalapot, négyzetet;
- megfigyelt tulajdonságaival jellemzi a létrehozott síkbeli és térbeli alkotást, mintázatot.
- különbséget tesz testek és síkidomok között;
- kiválasztja megadott síkidomok közül a sokszögeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Sokféle alakú testek közül a gömb és aszögletes testek kiemelése érzékszervi tapasztalatok alapján
- Sokszöglapokkal határolt testek lapjainak, éleinek, csúcsainak megfigyelése
- Egyszerű, sokszöglapokkal határolt test lapjainak megszámlálása
- Téglalest lapjainak megszámlálása
- Sokféle alakú síklapok közül a körlap és a sokszögek kiemelése
- Sokszögek előállításánál az oldal és csúcs szavak megismerése, használata
- Sokszögek oldalainak és csúcsainak megszámlálása
- Sokszögek elnevezése oldalak és csúcsok száma szerint
- Téglalap oldalainak és csúcsainak megszámlálása
- Téglalap átlóinak és tükör tengelyeinek megfigyelése
- Sokszögek közül a nem négyzet téglalapok és négyzetek kiválogatása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Két téglalest összeragasztása „L” alakba, az „L” alakú test lapok szerinti borítása színes papírral, a keletkező lapok számlálása
- Háromszögek készítése különféle hosszúságú szívószáldarabokból, például: 3 cm, 6 cm, 5 cm; 3 cm, 6 cm, 9 cm (!); 3 cm, 6 cm, 10 cm
- Négyzetek készítése szívószálból úgy, hogy két-két szívószál hossza egyenlő (színe azonos); a felfűzés sorrendjének változtatásával többek között a szomszédos és szemközti oldalak fogalmának megértése
-

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: test, síkbeli alakzat; sík, görbe felület; egyenes, görbe vonal; oldal, csúcs, lap, sokszög, körlap, háromszög, négyzet, téglalap, négyzet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Technika, vizuális kultúra: Síkidomok, testek alkotása például szívószálaból és madzagból, hurkapálcából és gyurmából. Különféle ponthálók, rácsok alakzatok másolása megadott minta alapján vagy rajzolás megadott feltétel szerint

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Transzformációk

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megépíti, kirakja, megrajzolja hálón, jelölés nélküli lapon sablonnal, másolópapír segítségével alakzat tükörképét, eltolt képét;
- ellenőrzi a tükrözés, eltolás helyességét tükör vagy másolópapír segítségével;
- követi a sormintában vagy a síkmintában lévő szimmetriát;
- térben, síkban az eredetihez hasonló testeket, síkidomokat alkot nagyított vagy kicsinyített elemekből; az eredetihez hasonló síkidomokat rajzol hálón.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Tárgyak, építmények, képek tükörképének

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Szimmetria tengelye szerint két különböző

<p>kirakása, előállításuk különböző tevékenységek során; a kapott alakzat ellenőrzése tükör segítségével</p> <ul style="list-style-type: none"> – Alakzatok eltolt képének előállítása térben és síkban mozgással, mozgatással, másolópapír segítségével – Sor- és síkminták készítése eltolással és tükrözéssel 	<p>színnel színezett szív vizsgálata tükörrel; megadott ábrák vizsgálata, „Előállítható-e az adott szív és tükör segítségével az ábra? Ha igen, akkor hogyan?”</p> <ul style="list-style-type: none"> – Összehajtott papírra rajzolt alakzat határvonalainak átbökése gombostűvel – Néhány kirakott logikai lap (színes rúd) tükörképének megépítése függőleges tengelyre nézve, vízszintes tengelyre nézve (ahogy a tóban látszik)
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: tükörkép, tükörtengely, eltolt kép, mozgatás</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Technika, vizuális kultúra: Papírlap egyik oldalára festékpaca nyomása, a papír másik felének ráhajtása, a papír szétnyitása, a készült minta kiegészítése</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TEMAKÖR: Tájékozódás térben és síkon Óraszám: 4 óra</p>	
<p>A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p>	
<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – helyesen használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon; – térképen, négyzethálón megtalál pontot két adat segítségével. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bejárt útvonal újra járása emlékezetből – Függőleges és vízszintes síkon való tájékozódás tárgyak elhelyezésével, mozgatásával, például „föle”, „alá” többféle értelmezése – Hely meghatározása sakktáblán – Tájékozódás négyzethálón 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bekötött szemű gyerek irányítása adott célhoz, a célban a kendő levétele után azonos úton visszatalálás a kiindulópontra – Szituációs játékban színházjegyek, mozijegyek alapján ülőhelyek megtalálása – „Vándorvezér” játék sakktáblán, például „f4-ről 2 mezőt felfele lépve hova jutunk?” – „Vonalvezetős” játék irányok és távolságok megadásával, melynek során különböző formák rajzolódnak ki a négyzethálón, például 2 lépés fel, 3 lépés balra... – Négyzethálóra rajzolt minta alapján a vonalvezetés diktálása társnak
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: jobb, bal, le, fel, előtte, mögötte, mellette, kint, bent, előre, hátra, távolabb, közelebb</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Testnevelés és sport: térbeli tudatosság, elhelyezkedés a térben, mozgásirány, útvonal, kiterjedés.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TEMAKÖR: Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése Óraszám: 9 óra</p>	
<p>A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p>	
<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – megadott szabály szerint sorozatot alkot; megértett probléma értelmezéséhez, megoldásához sorozatot, táblázatot állít elő modellként; 	

- ismert műveletekkel alkotott sorozat, táblázat szabályát felismeri; ismert szabály szerint megkezdett sorozatot, táblázatot helyesen, önállóan folytat;
- tárgyakkal, számokkal kapcsolatos gépjátékhoz szabályt alkot; felismeri az egyszerű gép megfordításával nyert gép szabályát;
- szabályjátékok során létrehoz a felismert kapcsolat alapján további elempárokat, elemhármassokat;
- a sorozatban, táblázatban, gépjátékokban felismert összefüggést megfogalmazza saját szavaival, nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Megkezdett egyszerű szabályú sorozat folytatása mindkét irányban
- Gépjátékok különféle elemekkel (például: tárgyak, számok, alakzatok)
- Gépjátékok szabályának felismerése
- Gépjátékokban több eset kipróbálása után elempárok, elemhármassok hiányzó elemének megtalálása
- Megfigyelt szabály alapján további elempárok, elemhármassok alkotása
- Sorozatban, gépjátékokban, táblázatban felismert összefüggés megfogalmazása saját szavakkal
- Felismert kapcsolatok, összefüggések, szabályszerűségek szóbeli kifejezése
- Sorozatok, szabályjátékok alkotása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Ismétlődő ritmusjelek letapsolása
- Sorozatok kirakása szöges táblán kifeszített alakzatokkal
- „Milyen nap lesz?” fejtörők: például egy hét múlva; holnapután, ha tegnapelőtt hétfő volt
- „Gépes játékok” egyváltozós, kétváltozós, fordított gépekkel

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

szabály, sorozat, számsorozat, növekvő, csökkenő, kapcsolat, számpár, számhármass

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TEMAKÖR: Adatok megfigyelése

Óraszám: **3+1 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- adatokat rögzít későbbi elemzés céljából;
- gyűjtött adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol;
- adatokat gyűjt ki táblázatból, adatokat olvas le diagramról;
- jellemzi az összességeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Tevékenységek során kapott adatok lejegyzése
- Közös tevékenységek során szerzett adatok alapján egyszerű diagram készítése kirakással, rajzzal
- Egyszerű diagramról adatok, összefüggések leolvasása közösen
- Egyenlő adatok keresése, legkisebb, legnagyobb kiválasztása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Saját testméretek mérése, a kapott adatok elemzése, például fejkörfogat lemérése fejdísz készítéséhez papírcsíkkal, majd a papírcsíkok felragasztása függőlegesen egymás mellé; helyből távolugrás lemérése spárgával, spárgák felragasztása
- Sajtos dobozokból oszlopdiagram építése, például „Kedvenc reggeli italod”

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

adat, diagram

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Valószínűségi gondolkodás

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tetszőleges vagy megadott módszerrel összeszámolja az egyes kimenetek előfordulásait olyan egyszerű játékokban, kísérletekben, amelyekben a véletlen szerepet játszik;
- a valószínűségi játékokban, kísérletekben megfogalmazott előzetes sejtését, tippjét összeveti a megfigyelt előfordulásokkal.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Véletlen események bekövetkezéseinek összeszámolása, ábrázolása különféle módokon, például: strigulázással, diagrammal, táblázatba rögzítéssel
- A „biztos” és „lehetetlen” cáfolata ellenpélda mutatóásával

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Valószínűségi kísérletek, például: 3 piros, 3 kék golyó közül 3 golyó húzása, majd 1 piros és 5 kék golyó közül 3 golyó húzása; „Melyik esetben könnyebb 3 egyformát húzni?”, „Tippelj!”, „Végezz 20-20 kísérletet!”
- Kockákra számokat írunk a szabályostól eltérő módon, például 1; 2; 2; 3; 3; 4; játék ezekkel a kockákkal (Sárkányok erdeje játék)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

véletlen; „biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” esemény; tipp

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: tapasztalatok pontos megfogalmazása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI A 2. ÉVFOLYAM VÉGÉN

A TANULÓ 100-AS SZÁMKÖRBE:

képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, halmazt alkotni;

képes állítások igazságtartalmának eldöntésére, állításokat megfogalmazni;

halmazok elemeit összehasonlítja, azonosítja, megkülönbözteti, a közös tulajdonságokat felismeri, megnevezi;

több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát helyesen használja;

néhány elemet sorba rendez;

helyi érték fogalmát;

számokat ír, olvas 100-as számkörben

tud római számokat írni, olvasni (I, V, X)

megtalálja számok helyét a számegyenesen;

meghatározza az egyes, tízes számszomszédokat;

képes természetes számok nagyság szerinti összehasonlítására;

tud kétjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani;

a matematikai jeleket +, -, •, :, =, <, >, ( ) helyesen használja;

képes összeadni, kivonni, szorozni, osztani;

ismeri a szorzótáblát;

ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét;

képes egyszerű szöveges feladat értelmezésére, megjelenítésére rajz segítségével, leírására művelettel;

megkülönbözteti a páros és páratlan számokat;

figyelme tudatosan irányítható;

ismeri az egyenes és görbe vonalakat;

képes a test és a síkidom megkülönböztetésére;
tud testeket építeni szabadon és megadott feltételek szerint;
képes tájékozódni, ismeri az irányokat;
képes a hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérésére;
ismeri a szabvány mértékegységeket: cm, dm, m, cl, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év.
képes átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között;
felismeri a mennyiségek közötti összefüggéseket;
mérés során helyesen használja a mérőeszközöket;
felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja az adott szabályú sorozatot folytatni;
felismeri a számpárok közötti kapcsolatokat;
képes a változásokat észrevenni, szóban kifejezni;
tud adatokról megállapításokat megfogalmazni.

3. ÉVFOLYAM

A MATEMATIKA TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 3. ÉVFOLYAMON

Az első két évet meghatározó alapozó tevékenységek folytatása mellett ebben az időszakban fokozatosan több szerepet kapnak a fogalmi gondolkodást előkészítő megfigyelések, az összefüggések felfedeztetése, a képi információk feldolgozása és az általánosítás. A tanulók egyre önállóbban értelmezik a hallott, olvasott matematikai tartalmú szövegeket, és maguk is alkotnak ilyeneket szóban és írásban.

A kapcsolatok, összefüggések, feltételezések és magyarázatok felismerése és értelmezése hozzátartozik a fogalmak építéséhez és egyben a kreatív, problémamegoldó és logikai gondolkodás fejlődéséhez. A tanulási folyamat szerves részeként nagy szerepet kap a vélemények megfogalmazása, meghallgatása, ütköztetése. A tanulók munkájának értékelésében hangsúlyt kap az önismeretet és önértékelést alakító szempontok tudatosítása. Mindezek segítik a tanulókat a felső tagozatba lépéskor az átmeneti nehézségek leküzdésében.

A kis számok körében – az első két évfolyamon – megkezdett számfogalom-alakítást tovább erősítjük a nagyobb számkör segítségével, és tapasztalatot szerzünk a nagyobb számokról. Emellett tevékenységeket végzünk a tört számok és a negatív számok fogalmának alapozására.

Fontos továbblépés, hogy a 4. évfolyam végére rutinszerűvé válik az alapműveletek végzése a 100-as számkörben.

A mérési tapasztalatok gazdagodnak, de még mindig a mennyiségek helyes képzetének kialakítása a fontos. Az eszköz nélküli átváltás nem követelmény.

A tanulók a geometriai feladatok során is egyre önállóbban és pontosabban meg tudják fogalmazni észrevételeiket, jellemezni tudják alkotásaikat. Negyedik évfolyam végére a sok tevékenység eredményeként bizonyos fogalmakról biztos tapasztalattal rendelkeznek, melyekre szükségük lesz a felső tagozaton.

- A gondolatok és megfigyelések minél többféle módon történő kifejezése
- Megfigyelés kifejezése tevékenységgel, szóban majd írásban
- Összefüggések felfedeztetése
- Képi információk feldolgozása
- Kreatív, problémamegoldó logikai gondolkodás fejlesztése
- Megkezdett számfogalom további erősítése, majd kiépítése 1000-es számkörben
- Számolási készségek, számolási eljárások alkalmazása
A tanult műveletek fogalmának elmélyítése 1000-es számkörben
- Tevékenységek a törtszámok és a negatív számok fogalmának alapozására
- Írásbeli összeadás, kivonás 1000-es számkörben
- Írásbeli szorzás egyjegyű szorzóval 1000-es számkörben
- Összefüggések felismerése, alkalmazása-szabályjátékok, sorozatok, nyitott mondatok
- Szöveges feladatok megoldása
- Geometriai feladatok, tulajdonságok bővítése, észrevételek megfogalmazása
- Térbeli és síkbeli tájékozottság fejlesztése
- Mérési tapasztalatok gazdagítása, mennyiségek helyes képzetének kialakítása
- Kerület mérése, számítása
- A területmérés alapozása-parkettázás
- Kombinatorikai és valószínűségi játékok
- A matematikai szaknyelv tudatos alapozása, és életkornak megfelelő használata
- Önismeretet, önértékelést alakító szempontok tudatosítás

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszama
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	3

Rendszerezés, rendszerképzés	5
Allítások	4
Problémamegoldás	5
Szöveges feladatok megoldása / a fenntarthatóság jegyében	8+2
Szám és valóság kapcsolata	4
Számlálás, becslés	5
Számok rendezése	3
Számok tulajdonságai	9
Számok helyi értékes alakja	6
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10
Alapműveletek értelmezése	3
Alapműveletek tulajdonságai	4
Szóbeli számolási eljárások	6
Fejben számolás	7
Írásbeli összeadás és kivonás	8+2
Írásbeli szorzás és osztás	4+4
Törtrészek	5
Negatív számok	3
Alkotás térben és síkon	6
Alakzatok geometriai tulajdonságai	6
Transzformációk	4
Tájékozódás térben és síkon	3
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	9
Adatok megfigyelése	3
Valószínűségi gondolkodás	3
ÖSSZESEN:	144

TÉMAKÖR: Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönböztet, azonosít egyedi, konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket;
- játékos feladatokban személyeket, tárgyakat, számokat, formákat néhány meghatározó tulajdonsággal jellemez;
- tudatosan emlékezetébe vési az észlelt tárgyakat, személyeket, dolgokat, és ezek jellemző tulajdonságait, elrendezését, helyzetét;
- válogatásokat végez saját szempont szerint személyek, tárgyak, dolgok, számok között;
- felismeri a mások válogatásában együvé kerülő dolgok közös és a különválogatottak eltérő tulajdonságát;
- folytatja a megkezdett válogatást felismert szempont szerint;
- személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet;
- azonosítja a közös tulajdonsággal rendelkező dolgok halmazába nem való elemeket;
- megnevezi egy adott tulajdonság szerint ki nem válogatott elemek közös tulajdonságát a tulajdonság tagadásával;
- barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket;
- halmazábrán is elhelyez elemeket adott címkék szerint;
- adott, címkéssel ellátott halmazábrán elhelyezett elemekről eldönti, hogy a megfelelő helyre kerültek-e; a hibás elhelyezést javítja;
- talál megfelelő címkéket halmazokba rendezett elemekhez;
- megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem

mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat;

- két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg;
- két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat;
- megfogalmazza a halmazára egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;
- megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

Barkochbázás konkrét tárgyak kirakása nélkül
Barkochba játékokban minél kevesebb kérdésre törekvés

Személyek, tárgyak, képek, alakzatok, jelek, számok válogatása választott vagy adott szempont, tulajdonság szerint

Elkezdett válogatások esetén az elemek közös tulajdonságának felismerése, a válogatás szempontjának megfogalmazása; címkézés, a felismert szempont alapján a válogatás folytatása

A halmazba nem való elemek esetén az elemek tulajdonságainak tagadása, a logikai „nem” használata

Halmazok képzése tagadó formában megfogalmazott tulajdonság szerint, például *nem kör*

Két halmaz közös részének jellemzése logikai „és”-sel

Elemek elhelyezése halmazábrában, a halmazára egyes részeinek jellemzése, például piros, de nem háromszög; se nem piros, se nem háromszög

Konkrét halmazok közös részéből elemek felsorolása

Két szempont egyidejű figyelembevétele, például: háromjegyű és számjegyeinek összege 8; tükrös és négy szöge van

A logikai „és” helyes használata két halmaz közös részének jellemzésére

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Barkochba játék különféle logikai készleteken többféle szabály szerint, például egyszerű barkochba, fordított barkochba, barkochba két elem egyszerre történő kitalálására, kapcsolati barkochba; ezek mindegyikének kipróbálása hazudósan is
- Játék tanulók által csoportban készített 3, 4 ábrás kártyakészlettel, tananyaghoz igazított tartalommal
- Játék tanulók által csoportban készített logikai kártyacsomaggal
- „Ország, város” játék számokkal: egy-egy oszlopnak egy-egy számtulajdonság felel meg; sorsolt számjegyekből az oszlopoknak megfelelő tulajdonságú számok előállítása
- „Kapuőr” útválasztó játék két kapuőrrel
- „Ki jut a várba?” játék
- Játék logikai lapokkal
- Tanulók, tárgyak válogatása két tulajdonság szerint két külön hulahoppkarikába, mindkét tulajdonsággal rendelkező elemek helyének keresése, tanulói ötlet alapján a hulahoppkarikák összehúzóssága (metszetképzés)
- Tárgyak, képek, alakzatok, számok válogatása két tulajdonság szerint papírlapra és madzagkarikába, mindkét tulajdonsággal rendelkező elemek helyének keresése, a papírlappal és a madzagkarikával metszetképzés

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

logikai „nem”, logikai „és”

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: élőlények csoportosítása megadott szempontok szerint.

Ének-zene: dallammotívumok sorba rendezése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudjon elhelyezni elemeket egyszerű tulajdonságú halmazokba;
- ismerje fel, tudja megnevezni a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságát

TÉMAKÖR: Rendszerezés, rendszerképzés

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket;
- két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg;
- felsorol elemeket konkrét halmazok közös részéből;
- megfogalmazza a halmazára egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;
- keresi az okát annak, ha a halmazára valamelyik részébe nem kerülhet egyetlen elem sem;
- adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is;
- sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint;
- két, három szempont szerint elrendez adott elemeket többféleképpen is; segédeszközként használja a táblázatos elrendezést és a fadiagramot;
- megkeresi egyszerű esetekben a két, három feltételnek megfelelő összes elemet, alkotást;
- megfogalmazza a rendezés felismert szempontjait;

megkeresi két, három szempont szerint teljes rendszert alkotó, legfeljebb 48 elemű készlet hiányzó elemeit, felismeri az elemek által meghatározott rendszert

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Elemek sorozatba rendezése az egyező és eltérő tulajdonságok száma alapján (például: a szomszédos elemek pontosan egy tulajdonságban különbözzenek)
- A válogatás, osztályozás, rendszerezés alkalmazása más tantárgyak tanulásakor
- Alkalmilag összeállított készletek és különféle teljes logikai készletek elemeinek egy vagy több szempont szerinti válogatása, rendszerezése tevékenységgel, mozgással
- Adott halmaz elemeinek rendszerezése megadott szempont szerint, különböző módszerekkel, például: táblázat, fadiagram, ágrajz
- Teljes rendszert alkotó legfeljebb 48 elemnél a hiány felismerése a rendszerezés elvégzése után
- Az összes, a feltételeknek megfelelő alkotás felsorolása egyszerű esetekben: 2-3 feltétel esetén, kis elemszámú problémánál

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Logikai lapokból „kígyó” vagy „háló” készítése, a szomszédos elemek között 1-2-3-4 eltérő tulajdonsággal
- „Királyos játék” logikai lapokkal
- Logikai készlet elemeinek körberakása egy különbséggel
- 3×3-as, 4×4-es táblázatba elemek rendezése feltételek alapján, például legyen közös tulajdonság soronként; lerakott elemek átrendezése; hiányzó elemek pótlása
- „Elvitte a szarka” játék, hiányzó elemek megtalálása
- Egyszerű logikai készlet készítése csoportmunkában
- Logikai készlet elemeiből feltételeknek megfelelő összes elem kiválasztása, ágrajz kiegészítése, alkotása
- Szendvicsek készítése – összes lehetőség kirakása
- Geometriai alkotások során az adott feltételeknek megfelelő alkotások gyűjtése, rendszerezési szempontok keresése tanítói segítséggel

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

logikai „nem” és a logikai „és”

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: élőlények, tárgyak csoportosítása megadott szempontok szerint.
Magyar nyelv és irodalom: szavak csoportosítása több szempont szerint

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is
- sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint

TÉMAKÖR: Állítások

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis;
- megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat;
- megfogalmazza a halmazára egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;
- tudatosan emlékeztetibe vés szavakat, számokat, utasítást, adott helyzetre vonatkozó megfogalmazást;
- hiányos állításokat igazzá tevő elemeket válogat megadott alaphalmazból;
- egy állításról ismeretei alapján eldönti, hogy igaz vagy hamis;
- ismeretei alapján megfogalmaz önállóan is egyszerű állításokat;
- példákat gyűjt konkrét tapasztalatai alapján matematikai állítások alátámasztására.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Adott konkrét helyzetről köznyelvi és matematikai tartalmú állítások megfogalmazása szabadon és irányított megfigyelések alapján
- Konkrét, megfigyeléssel ellenőrizhető állítások igazságának és hamisságának eldöntése
- Adott halmazra és egyes részeire vonatkozó állítások megfogalmazása
- Halmazra és a halmaz részhalmazaira vonatkozó állítások igazságának eldöntése
- Igaz és hamis állítások alátámasztására példák és ellenpéldák keresése, felsorolása
- Személyekre, tárgyakra, formákra, számokra vonatkozó hiányos állítások kiegészítése igazzá, nem igazzá; kis elemszámú alaphalmazon az összes igazzá tevő elem, elempár megkeresése
- Lezárt hiányos állítások igazságának megítélése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Telefonos” játék
- „Rontó” játék
- „Füllentős” játék csoportban: a csoportok mondanak 3 állítást, 1 hamisat, 2 igazat; a többieknek ki kell találni, melyik a hamis
- Papírcsíkon egy olyan állítás szerepel, amely két helyen is hiányos, a hiányt konkrét dobozok jelzik; a mondat kiegészítése azzal, hogy a dobozokba elemeket választunk, például: „A ... rúd hosszabb, mint a ... rúd”, olyan rúdpárok keresése, amelyek igazzá teszik a mondatot, illetve amelyek hamissá
- „Mastermind” játék színekkel és számokkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

„mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...”

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: Állítások igazságtartalmának eldöntése, élőlényekről, élettelen tárgyokról, fogalmakról

Magyar nyelv és irodalom: Történetek szereplőiről, történelmi eseményekről, szavakról állítások megfogalmazása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudjon megfogalmazni igaz, hamis állításokat, állítások igazságát eldönteni

TÉMAKÖR: Problémamegoldás

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tevékenysége során felmerülő problémahelyzetben megoldást keres;
- kérésre, illetve problémahelyzetben felidézi a kívánt, szükséges emlékképet;
- megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez;
- az értelmezett problémát megoldja;
- a problémamegoldás során a sorrendben végzett tevékenységeket szükség szerint visszafelé is elvégzi;
- megoldását értelmezi, ellenőrzi;
- kérdést tesz fel a megfogalmazott probléma kapcsán;
- tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési szöveges feladatokat;
- egy- és többszemélyes logikai játékokban döntéseit mérlegelve előre gondolkodik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Hétköznapi helyzetekben, tevékenységek során felmerülő problémahelyzet felismerése, arra megoldás keresése
- Hiányzó információk pótlása méréssel, számlálással, információgyűjtéssel
- Megfogalmazott probléma értelmezése tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással
- Tevékenységgel, megjelenítéssel értelmezett probléma megoldása
- A kapott megoldás visszahelyezése a szituációba, a megoldás értelmezése
- Ellenőrzés: a kapott megoldás megfelel-e a megadott feltételeknek
- Kérdésfeltevés a problémahelyzet kapcsán
- Többlépéses cselekvéssor, műveletsor elvégzése visszafelé is
- Visszafelé gondolkodással következtetési feladatok megoldása
- Egyszerű következtetési szöveges feladatok megoldása, például: tevékenységgel, ábrarajzolással, szakaszosábrázolással
- Egyszerű gondolkodtató, logikai feladatok megoldásának keresése
- Egy- és többszemélyes logikai játékokban egy-két lépéssel előre tervezés
- Többféle megoldási mód keresése, a különböző megoldási módok értékelése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A gyerekek hétköznapi életével kapcsolatos információk gyűjtése csoportokban, például menetrend, nyitvatartási idő, belépődíjak, árak, étteremben étlap, boltban árak
- Adatok felhasználása csoportmunkában, például plakát tervezéséhez; képzelt interjú lejátszásához
- Kirándulás, kulturális program (múzeum-, színházlátogatás) tervezése: útiterv, költségek, időbeosztás, ismertető
- Problémák lejátszása szerepjátékként, bábokkal, absztrakt eszközökkel (korong, pálcika, kupakok, színes rudak), például „fejek-lábak” feladat, „megevett gombócok” feladat
- Logikai rejtvények, történetek
- „Gondoltam egy számot”
- Egyszerűbb táblás logikai, stratégiai játékok; kártyajátékok
- Logikai rejtvények egyszerűbb feladványai, például: sudoku-variációk, Gokigen Naname (Labirintusépítés), Kakuro (Számkeresztrejtvény), Hashiwokakero (Hídépítés), Grafilogika

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: Piaci vásárlás, menetrend használata

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez
- az értelmezett problémát megoldja

TÉMAKÖR: Szöveges feladatok megoldása

Óraszám: **8+2 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi, elképzezi, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt;
- szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megold matematikai ismeretei segítségével;
- tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési, szöveges feladatokat;
- megkülönbözteti az ismert és a keresendő (ismeretlen) adatokat;
- megkülönbözteti a lényeges és a lényegtelen adatokat;
- az értelmezett szöveges feladathoz hozzákapcsol jól megismert matematikai modellt;
- a megválasztott modellen belül meghatározza a keresett adatokat;
- a modellben kapott megoldást értelmezi az eredeti problémára; arra vonatkoztatva ellenőrzi a megoldást;
- választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre;
- önállóan értelmezi a hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveget;
- nyelvi szempontból megfelelő választ ad a feladatokban megjelenő kérdésekre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveg önálló értelmezése
- Hétköznapi felmerülő matematikai tartalmú problémákkal kapcsolatos szöveges feladatok értelmezése, megoldása (például: bajnokság, időbeosztás, vásárlás, sütés-főzés)
- Szöveges feladatok olvasása, értelmezése, eljátszása, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal önállóan
- Adatok gyűjtése, lényeges adatok kiemelése
- Kérdés értelmezése, keresendő adatok azonosítása
- Adatok különböző típusainak megkülönböztetése, például: felesleges, hiányos
- Adatok és azok kapcsolatainak megjelenítése valamilyen szimbolikus rajz, matematikai modell segítségével, például művelet, táblázat, szakaszos ábra, nyíldiagram, halmazábra, sorozat
- Ismeretlen adatok meghatározása a modellen belül
- Egy-, kétlépéses alpműveletekkel leírható szöveges feladatok megoldása
- Fordított szövegezésű feladatok értelmezése, megoldása
- Megoldás értelmezése az eredeti

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetés, történetmesélés eseményképekről, ábrákról szabadon és egy-egy részletre fókuszálva is
- Hétköznapi helyzetekből matematikai tartalmú állítások megfogalmazása
- Szétvágott szöveg egyes darabjainak értelmezése külön-külön, a darabok összerakása és értelmezése
- „Mondd ugyanazt kicsit másképp, kicsit egyszerűbben”: szöveg átfogalmazása (egyre egyszerűbb alakra) láncban
- „Mi változott?” játék mondatokkal: változtatunk egy szót, toldalékot vagy a szavak sorrendjét; „Változott-e a szöveg értelme?”
- „Egynyelvű szótár” játék: szómagyarázat, esetleg a letakart (nem értett) szó jelentésének kitalálása a szövegkörnyezetből
- Szöveges feladatban leírt szituáció kirakása különböző eszközökkel, színes rudakkal
- Többféle modell közül a megfelelő kiválasztása adott szöveges feladathoz
- „Feladatküldés” szöveges feladatokkal: csoportonként adott helyzethez, képhez, modellhez szöveges feladat alkotása; a feladat továbbadása másik csoportnak, ami visszaküldi a megoldást; a feladatírók

problémára, ellenőrzés – Nyelvileg és matematikailag helyes válasz megfogalmazása – Szöveges feladatok alkotása hétköznapi szituációkra, adott matematikai modellhez, számfeladathoz	ellenőrzik
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: főleges adat	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: az írott szöveg megértése, adatok keresése, információk kiemelése.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - értelmezzzen egyszerű szöveges feladatokat, - segítséggel tudja az adatokat lejegyezni, megoldási tervet készíteni, megoldani	

TÉMAKÖR: Szám és valóság kapcsolata Óraszám: 4 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none"> – összehasonlítja véges halmazokat az elemek száma szerint; – ismeri két halmaz elemeinek kölcsönösen egyértelmű megfeleltetését (párosítását) az elemszámok szerinti összehasonlításra; – helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 1 000-es számkörben; – helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat; – érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban, 1000-es számkörben; – használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében; – helyesen használja a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat, nyelvtani szerkezeteket; - megfelelő szókinccset és jeleket használ mennyiségi viszonyok kifejezésére szóban és írásban 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – Természetes szám darabszám, mérőszám és értékmérő tartalommal 1 000-es számkörben – Számkörbővítések során valóságos tapasztalatszerzés a nagyobb számokról konkrét számlálással, egyénileg és csoportosan végzett tevékenységekkel (például: 415 kukoricaszem, 120 pálcika/gyerek, 1000 db papír zsebkendő 100-as csomagolású papír zsebkendő segítségével kirakva) – Tapasztalatszerzés nagy számok mérőszámként való megjelenéséről a valóságban (például: 1000 cm, 100mm, 1000 g, 180 másodperc) – Mennyiségek (hosszúság, tömeg, terület, űrtartalom, idő, pénz) összehasonlítása mérőszámaik alapján, kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációk felismerése, megnevezése 1000-es számkörben – A természetes számok körében a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezések helyes 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> – Alakzatok rajzolása milliméterpapíron a vonalak mentén; „Hány kis négyzetből áll a bekerített rész?” – Különböző számok kivágása négyzethálós füzetből és milliméterpapírból is, például 347 az 3 db 10×10-es négyzet, 4 db 10-es csík és 1 db 7-es csík (fektetve) – Mérések különféle mértékegységekben, a mérés pontosságának korlátai, szükséges mértékegységek értő megválasztása, például „Mit mivel és miben mérjük?”; iskolás gyerekek tömegét grammban mérni felesleges; füzet hosszát érdemes lehet milliméterben megadni, de egy futópálya hosszát nem

<p>használata</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mennyiségekre vonatkozó feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmak helyes használata 1000-es számkörben – A mennyiségi viszonyokat kifejező szavak, nyelvtani szerkezetek helyes használata – A mennyiségi viszonyokat kifejező szimbólumok helyes használata szóban és írásban 	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: nincs új fogalom	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: számok helyesírása	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
- értse és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel.	

TEMAKÖR: Számlálás, becslés	
Óraszám: 5 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – megszámlál és leszámllál; adott (alkalmilag választott vagy szabványos) egységgel meg- és kimér a 1000-es számkörben; oda-vissza számlál kerek tízesekkel, százassal, ezresekkel; - ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás, közelítő mérés, mérés az egység többszörösével; becslését finomítja újrabecsléssel 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – Számlálások egyesével, kerek tízesekkel, százassal, oda-vissza 1 000-es számkörben eszközökkel (például: hétköznapi tárgyak, abakusz, pénz) és eszközök nélkül – Tapasztalatszerzés darabszámok, mennyiségek becslésével kapcsolatban 1 000-es számkörben – Becslés szerepének, korlátainak tudatosítása – Becslési módszerek ismerete, közelítő számítás, kerekítés, közelítés pontosítása, becslés finomítása, újrabecslés valóságos dolgokkal, mennyiségekkel gyakorlati helyzetekben (például vásárlás), számítások ellenőrzésekor – Becslések értékelése 	<ul style="list-style-type: none"> – Nagy számok előfordulása mérőszámként: „Hány darab 5 forintos szükséges egymás mellé rakva, egymásra rakva például 1 méterhez, 10 méterhez; 1 kg-hoz, 10 kg-hoz”; „1000 db, forintos milyen hosszú egymás mellé rakva, milyen magas egymásra rakva, milyen nehéz, miben lehetne tárolni, mennyi idő alatt lehetne leszámllálni ennyi darabot?”; „Mire elég 10, 100 másodperc? Mire elég 1000 perc?”
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
Nincs új fogalom.	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
Technika és életvitel: Anyagok és alakításuk	
Környezetismeret: Napirend	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
- számlálások egyesével, kerek tízesekkel, százassal, oda-vissza 1 000-es számkörben.	
- kerekítés, becslés eszközként alkalmazása.	
TEMAKÖR: Számok rendezése	

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket;
- megadja és azonosítja számok sokféle műveletes alakját;
- megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegyenesen, számtáblázatokban, a számegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban, a 1000-es számkörben;
- megnevezi a 1 000-es számkör számainak egyes, tízes, százás szomszédjait, tízesekre, százásokra kerekített értékét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Számok nagyság szerinti összehasonlítása művelettel megadott alakokban is, melyik nagyobb, mennyivel nagyobb, (körülbelül) hányszor akkora, hányada
- Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a $<$, $>$, $=$ jelekkel
- Számegyenes rajzolása a számok helyének jelölésével 1000-es számkörben
- Számegyenes irányának, egységének megadása két szám kijelölésével
- Leolvadások a számegyenesről; számok, műveletes alakban megadott számok helyének megkeresése a számegyenesen 1000-es számkörben
- Számok, mennyiségek nagyság szerint sorba rendezése, helyük megtalálása a számegyenesen
- Számok helyének azonosítása különböző tartományú és léptékű számtáblákon.
- Számok egyes, tízes, százás szomszédainak ismerete 1000-es számkörben
- Számok tízesekre, százásokra kerekítése 1 000-es számkörben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kukás” játék három vagy négy dobókocka segítségével alkotott számokkal
- Különböző módon megadott számok (például építőjáték-elemekkel, abakusszal, pénzzel) rendezése növekvő vagy csökkenő sorba
- „Mi változott?” játék madzagra csipeszelt számokkal
- Számok pontos helyének megtalálása egyre kisebb léptékű számegyenesek segítségével
- Számegyenes léptékének meghatározása olyan számegyenesen, ahol ismert két szám, valamint a köztük lévő egységek száma

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

százás számszomszéd, kerekítés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése, helyük megtalálása a számegyenesen
- számok egyes, tízes, százás szomszédainak ismerete 1000-es számkörben

TÉMAKÖR: Számok tulajdonságai

Óraszám: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal;
- számot jellemez más számokhoz való viszonyával;
- ismeri a római számjelek közül az I, V, X jeleket, hétköznapi helyzetekben felismeri az ezekkel képzett számokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

- Számok kifejezése művelettel megadott alakokkal
- Pároság és páratlanság fogalmának értelmezése párosítással és két egyenlő részre osztással a 1 000-es számkörben
- Hármásával, négyesével, ötösével... és 3, 4, 5... egyenlő darabszámú csoportból kirakható számok megfigyelése és gyűjtése különféle eszközökkel végzett csoportosítások, építések, megfigyelések során
- Háromszögszámok, négyzetszámok gyűjtése különféle eszközökkel végzett alkotások során
- Számok jellemzése más számokhoz való viszonyukkal, például: adott számnál nagyobb, kisebb valamennyivel, adott számnak a többszöröse
- Számok formai tulajdonságainak megfigyelése: számjegyek száma, számjegyek egymáshoz való viszonya, számjegyeinek összege
- A római számjelek közül az I, V, X jelek, valamint az ezekből képezhető számok írása, olvasása a hétköznapi helyzetekben, például: óra, keltezés, kerületek jelölése

- „Ország, város” játék számtulajdonságokkal
- Számtulajdonságokra épülő bűvésztükkök megismerése, megértése
- Háromszögszámok, négyzetszámok kirakása például színes rudakkal, korongokkal, négyzethálón történő bekerítéssel, szöges táblán
- „Hoci, nesze” játék
- Felcsavart számegeyes: papírcsík felcsavarása szabályos három-, négyszög alapú hasáb alakú dobozra, majd a hajtások közé a számok felírása egyesével növekedve; annak megfigyelése, hogy mely számok kerültek azonos lapra; képzeletben további számok vizsgálata a felismert szabályosság szerint
- Római számokhoz kapcsolódó gyufarejtvények megoldása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

három- és négyjegyű számok, római számok

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: a lakóhely története; a római számok megfigyelése régi épületeken.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- számokat jellemezzen tartalmi és formai tulajdonságokkal.
- ismerje a római számjelek közül az I, V, X jeleket.

TÉMAKÖR: Számok helyi értékes alakja

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- összekapcsolja a tízes számrendszerben a számok épülését a különféle számrendszerekben végzett tevékenységeivel;
- érti a számok ezrekből, százasokból, tízesekből és egyesekből való épülését, ezresek, százasok, tízesek és egyesek összegére való bontását;
- érti a számok számjegyeinek helyi, alak, valódi értékét;
- helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 1000-ig.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Csoportosítások, beváltások tízes számrendszerben különféle eszközökkel a 100-es és 1000-es számkörben, például előre csomagolt, illetve jól csomagolható tárgyakkal, pénzekkel, abakusszal

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Apró tárgyak csoportosítása, beváltása, leltározása tojásokkal, tojástartóval a számlálás megkönnyítésére
- Apró tárgyak kifizetése legkevesebb érmével (1, 10, 100 és 1000 forintossal),

<ul style="list-style-type: none"> – Mérések különböző egységekkel és többszöröseikkel – Leltárak készítése tízes számrendszerben az elvégzett tevékenységek alapján 100-as és 1000-es számkörben – Számok ezresekre, százasokra, tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítás, felismerése nem csak rendezett alakban eszközzel (például: pénz) és eszköz nélkül – Számok írása, olvasása helyiérték-táblázat alapján – A helyi értékek egymáshoz való viszonyának megértése – Számok számjegyeinek helyi, alaki és valódi értéke tapasztalatok alapján – Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmának ismerete – Számok írása, olvasása számrendszeres, azaz helyi értékes alakjukban, 1000-esszámkörben – Számok nagyság szerinti összehasonlítása hallás alapján és leírt jelük alapján 1000-es számkörben 	<p>például „Minden babszem 1 forint”</p> <ul style="list-style-type: none"> – Leltározás alapján helyiérték-táblázat bevezetése – „Kukás” játék három vagy négy dobókockával alkotott számokkal – „Ki vagyok én?” játék számokkal, például a tízes helyi értéken 5, az egyes helyi értéken kettővel kisebb, a százások helyén páratlan szám áll; a meghatározások fokozatosan vezessenek a megoldáshoz – Letakart számjegyek esetén számok összehasonlítása – Számok valódi értékének változtatása a számjegyek felcserélésével, a változás irányának és mértékének meghatározása
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

helyi érték, alaki érték, valódi érték, százás, ezres, helyiérték-táblázat, tízes számrendszer

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: számok helyesírása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- számok képzése, helyi érték szerinti bontása.

TÉMAKÖR: Mérőeszköz használata, mérési módszerek

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt;
- helyesen alkalmazza a mérési módszereket, használ skálázott mérőeszközöket, helyes képzete van a mértékegységek nagyságáról;
- helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalom mérés és a tömegmérés szabványegységei közül a következőket: mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg;
- ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a percet, a másodpercet, a napot, a hetet, a hónapot, az évet;
- ismer hazai és külföldi pénzcímleteket 1000-es számkörben;
- alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között;
- összeveti azonos egységgel mért mennyiség és mérőszáma nagyságát, összeveti ugyanannak a mennyiségnek a különböző egységekkel való mérésekor kapott mérőszámait;
- megméri különböző sokszögek területét különböző egységekkel;
- területet mér különböző egységekkel lefedéssel vagy darabolással;
- alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között;
- ismer a terület és kerület mérésére irányuló tevékenységeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Mennyiségek érzékszervi összehasonlítása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Osztályterem kicsinyített makettjének

- Mennyiségek összemérése
- Mérési módszerek alkalmazása
- Mennyiségek becslése, kimérése, megmérése szabványmértékegységek közül a következőkkel: mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg
- Hétköznapi tapasztalatok szerzése a szabványmértékegységek nagyságáról
- Szabványos mérőeszközök használata
- Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok közti tájékozódás; időbeli relációt tartalmazó szavak értő használata
- Időpontok leolvasása különféle órákról, időtartamok meghatározása
- Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok kapcsolatai; időbeli relációt tartalmazó szavak értelmezése
- Időpontok és időtartamok közötti összefüggés megértése
- Különböző hazai és külföldi pénzek címleteinek megismerése 1 000-es számkörben
- Összefüggések megtapasztalása a mennyiségek nagysága, az egység nagysága és a mérőszámok között
- Mértékváltás eszköz segítségével
- Nagyobb pénzek címleteinek felváltása, kisebb pénzek beváltása hazai és külföldi pénzegységekkel egyaránt
- Takarékoság fontosságának megértése elvégzett mérésekre alapozva (például: csöpögő csapból elpazarolt vízmennyiség; műanyag flakon térfoglalása a szelektív kukában, eredeti méretben és összenyomva)
- Síkbeli alakzatok kerületének becslése, mérése alkalmi és szabványegységekkel különféle eszközök segítségével (például: fonal, négyzetrács, vonalzó)
- Síkbeli alakzatok területének becslése, mérése különféle alkalmi egységekkel való lefedéssel vagy darabolással (például: körlapokkal, mozaiklapokkal, négyzetlapokkal)
- A terület és kerület szavak értő használata

elkészítése

- Teli bevásárlószatyor tömegének becslése, mérése, kiszámolása
- Süteménykészítés recept alapján, a hozzávalók kimérése
- Iskolai vagy osztályelőadás időbeosztásának elkészítése
- Kerület mérése, például az alakzatmadzaggal való körbemérésével, az alakzat görgetésével félegyenesen
- Szabálytalan és szabályos alakzatok lefedése például körlapokkal, mozaiklapokkal, négyzetlapokkal; lefedés után annak vizsgálata, hogy melyik fedi legpontosabban az alakzatot
- Tenyér körberajzolása négyzethálón, a tenyér nagyságának becslése kis négyzetekben; kis négyzetek számlálása; a tenyér méretének meghatározása négyzetcentiméterben
- Területfoglaló játékban a megszerzett területek „okos” számlálása
- „Lefedő” játék: 10×10-es négyzetben felváltva téglalapokat fed le két játékos színes rudakkal; 2 kockával dobnak; a dobott számok szorzata a lefedhető téglalap négyzeteinek száma; a téglalapot tetszőlegesen lehet lefedni úgy, hogy még beleférjen a nagy négyzetbe, és illeszkedjen vagy egy korábbi téglalap oldalához, vagy a nagy négyzet oldalához

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

kerület, km, ml, cl, g, dkg

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret, Technika és életvitel: gyakorlati mérések közvetlen környezetünkben. Napirend, családi ünnepek.

Testnevelés és sport: időre futás.

Magyar nyelv és irodalom: események időrendje.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismerje és használja a mérőeszközöket és mértékegységeket gyakorlati mérések során.

- tudjon megoldani egyszerű szám és szöveges feladatokat a tanult mértékegységekkel (km, m, dm, cm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc).

TÉMAKÖR: Alapműveletek értelmezése

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- helyesen értelmezi a 1 000-es számkörben az összeadást, a kivonást, a szorzást, a bennfoglaló és az egyenlő részekre osztást;
- hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz;
- értelmezi a műveleteket megjelenítéssel, modellezéssel, szöveges feladattal;
- helyesen használja a műveletek jeleit;
- megérti a következő kifejezéseket: tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség, tényezők, szorzandó, szorzó, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék;
- szöveghez, valós helyzethez kapcsolva zárójelet tartalmazó műveletsort értelmez, elvégez;
- szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveleteket megérti;
- szöveget, ábrát alkot matematikai jelekhez, műveletekhez.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Összeadás és kivonás értelmezései és kapcsolatuk 100-as, 1 000-es számkörben
- Szorzás és osztás értelmezései és kapcsolatuk a 1000-es számkörben
- Maradékos osztásra vezető tevékenységek végzése, feladatok megoldása
- Műveletről szöveges feladat, ábra készítése; műveletek eljátszása, lerajzolása, szöveggel értelmezése
- Szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveletek megértése
- A műveletekben szereplő számok megnevezésének ismerete, megértése: tényezők, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék
- Zárójel használata konkrét esetekben megfogalmazott problémák leírásához, megoldásához

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Maradékos osztás lejátszása pénzsekkel, részekre osztással
- Adott kirakáshoz, ábrához többféle művelet keresése, leírása
- Adott kirakás, ábra tagolása, majd a tagolás alapján zárójelet tartalmazó műveletsorok felírása, például szöges táblán kifeszített 8×7 -es terület tagolása szívószállal, négyzethálón körülkerített 12×36 -os terület tagolása vonalzóval húzott egyenesekkel
- Összetett szöveges feladatok leírása egy műveletsorral; több műveletsor közül az adott szöveges feladathoz illő modell kiválasztása; műveletsorhoz szöveges feladat fogalmazása „feladatküldéssel”

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

tag, tényező, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék, maradékos osztás, zárójelet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: helyes fogalomhasználat.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- elnevezések, jelölések értése, használata.

TÉMAKÖR: Alapműveletek tulajdonságai

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét

esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat;

- megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is;
- alkalmazza a műveletekben szereplő számok (kisebbitendő, kivonandó és különbség; tagok és összeg; tényezők és szorzat; osztandó, osztó és hányados) változtatásának következményeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Műveleti tulajdonságok megfigyelése tapasztalások során: tagok, tényezők felcserélhetősége, csoportosíthatósága; összeg, különbség szorzása, szorzat széttagolása
- Műveleti tulajdonságok alkalmazása számolási eljárásokban, szöveges feladatokban, ellenőrzésnél
- Hiányos művelet és műveletsorok megoldása az eredmény ismeretében a művelet megfordításával is 1 000-ig
- Műveletekben szereplő számok változtatása közben az eredmény változásának megfigyelése; a tapasztalatok alkalmazása számolásnál
- Műveletek közötti kapcsolatok megfigyelése; alkalmazása ellenőrzéshez és a számolási módok egyszerűsítésére

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Babos” játék számokat képviselő papírlapokkal, színes rudakkal
- Számépítések, például: célszám megközelítése adott számjegyekkel és műveleti jelekkel
- Gondolt számmal való műveletvégzés: ha páros, el kell osztani 2-vel, ha páratlan, akkor meg kell szorozni 3-mal és hozzá kell adni 1-et; a műveletsort addig kell ismételni, amíg a végére nem érünk

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: kérdések, problémák, válaszok helyes megfogalmazása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- számolásaiban használja fel a műveletek közti kapcsolatokat.

TÉMAKÖR: Szóbeli számolási eljárások

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- alkalmazza a számolást könnyítő eljárásokat;
- érti a 10-zel, 100-zal való szorzás, osztás kapcsolatát a helyiérték-táblázatban való jobbra, illetve balra tolódással, fejben pontosan számol a 1 000-es számkörben a számok 10-zel, 100-zal történő szorzásakor és maradék nélküli osztásakor;
- elvégzi a feladathoz szükséges észszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt;
- teljes négyjegyűek összegét, különbségét százasokra kerekített értékekkel megbecsüli, teljes kétjegyűek két- és egyjegyűvel való szorzatát megbecsüli.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Számolási eljárások a műveletek értelmezései alapján 1000-es számkörben
- Számolási eljárások szám- és műveleti tulajdonságok felhasználásával 1 000-es számkörben
- A 100-as számkörben tanult számolási eljárások gyakorlása és analógiák alapján

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Adott pénzösszeg kirakása valódi pénzekkel; a kirakás értékeinek leltározása táblázatban; minden pénzérték a tízszeres értékű pénzre cserélése, majd leltározása táblázatban; a balra tolódás és a vagyon tízszeresződésének megfigyelése

<p>történő kiterjesztése a 1000-es számkörre kerek tízesekkel és kerek százasokkal való számolás során</p> <ul style="list-style-type: none"> - A 10-zel, 100-zal való szorzás, osztás és a helyiérték-táblázatban való jobbra, illetve balra tolódás kapcsolatának megértése - Műveletek eredményének észszerű becslése, a becslés során kapott eredmény értékelése, alkalmazása - Teljes négyjegyűek összegének, különbségének százasokra kerekített értékekkel való becslése - Teljes kétjegyűek két- és egyjegyűvel való szorzatának becslése - Hétköznapi helyzetekben alkalmazható észszerű becslés megválasztása, a becslés pontosságának ellenőrzése 	<ul style="list-style-type: none"> - Teljes három- vagy négyjegyű számok közelítő értékének helyettesítése színes rudakkal; az eredeti számok összegének és különbségének becslése színes rudak segítségével - Bevagdalt, hajtogatható kartonlappal az összeg közelítése az egyes helyi értékek fokozatos felfedésével - Szorzat kiszámítása az egyik tényező felezésével, a másik tényező kétszerezésével
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: jelek szerepe, használata.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - tudja értelmezni, eszközzel elvégezni a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást - tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Fejben számolás Óraszám: 7 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fejben pontosan összead és kivon a 100-as számkörben; - emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit a számok tízszereséig; - érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát; - fejben pontosan számol a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során; - fejben pontosan számol a 1 000-es számkörben a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fejben számolás egyes lépéseinek megértése, begyakorlása eszközökkel; az eszközök szükség szerinti használata feladatok során - Teljes kétjegyűek összeadása, kivonása - A kisegyszeregy, annak megfelelő bennfoglalások és egyenlő részekre osztások emlékezetből való ismerete - Fejszámolás gyakorlása 100-as számkörben - Fejszámolás a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során, például: szorzótáblák; 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Céltáblára” lövések, például 6 lövés összegével 100-at kell elérni; a 37-esre kell „dobni” annyiszor, hogy az eredmény 400 és 700 között legyen - „Számalkotó” játék írásbeli műveletekkel: írásbeli műveletekben szereplő számjegyek sorsolása dobókockával; a dobott értékek tetszőleges helyi értékre írhatók; az nyer, aki a legnagyobb, legkisebb vagy adott célszámhoz legközelebbi eredményt tudja kiszámolni a felírt számaiból - Tanulók által készített játékok a számolás

- Fejlesztés a 1 000-es számkörben kerek tízesekkel, százakkal, ezresekkel a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben,

- gyakorlásához
- „Darts” játék során a pontok számolása, kiszállás lehetősége

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

kerek száz, kerek ezres

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- fejben pontosan összead és kivon a 100-as számkörben.
- emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit

TÉMAKÖR: Írásbeli összeadás és kivonás

Óraszám: **8+2 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- helyesen végzi el az írásbeli összeadást, kivonást.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az írásbeli műveleti eljárások alapozása, megértése a számrendszeres gondolkodás továbbbepítésével és különféle eszközökkel
- Az írásbeli összeadás algoritmusának fokozatos megismerése: továbbvitel az egyes, a tízes, a száz helyi értéken
- Hiányos összeadások gyakorlása az írásbeli kivonás előkészítésére
- Az írásbeli kivonás algoritmusának megismerése pótlással, elvétellel a különbség változása alapján
- A kivonás pótlásos eljárásának begyakorlása
- Az írásbeli összeadás és kivonás eredményének becslése célszerűen kerekített értékekkel; az eredmény összevetése a becsléssel; szükség esetén ellenőrzés az ellentétes művelettel

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Nyugták, blokkok gyűjtése, ellenőrzése („Jól számolt-e a gép?”)
- Összeadás, kivonás elvégzése abakusszal,
- Írásbeli összeadás lejátszása „Tökéletes pénztárgéppel”: a gép a tíz egyforma címletű pénzt kiveszi, és a következő fiókba beletesz egy tízszer akkora címletűt, majd kiírja a fiók tartalmát
- „Betűrejtvények” írásbeli számoláshoz: betűkkel helyettesített számjegyek kitalálása írásbeli összeadás szabályainak segítségével, például $RÉT + RÉT = KERT$
- „Számalkotó” játék írásbeli műveletekkel: írásbeli műveletekben szereplő számjegyek sorsolása dobókockával; a dobott értékek tetszőleges helyi értékre írhatók; az nyer, aki a legnagyobb, legkisebb vagy adott célszámhoz legközelebbi eredményt tudja kiszámolni a felírt számaiból

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

írásbeli művelet, hiányos összeadás, pótlás, tagok, összeg, kibővítendő, kivonandó, különbség

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: kérdések, problémák, válaszok helyes megfogalmazása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- legyen jártas az írásbeli összeadás, kivonás végzésében.

TÉMAKÖR: Írásbeli szorzás és osztás

Óraszám: **4+4 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- helyesen végzi el az írásbeli szorzást egyjegyű szorzóval
- elvégzi a feladathoz szükséges észszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt;

- megoldását értelmezi, ellenőrzi.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Több egyenlő tag írásbeli összeadása
- Az írásbeli szorzás algoritmusának begyakorlása egyjegyű szorzóval
- Írásbeli szorzás kerek tízesekkel
- Írásbeli szorzás egyjegyűvel

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Hiányos írásbeli szorzásban a hiányzó számjegyek megtalálása
- Írásbeli műveletekben szereplő számjegyek sorsolása dobókockával; a dobott értékek tetszőleges helyi értékre írhatók; az nyer, aki a legnagyobb, legkisebb vagy adott célszámhoz legközelebbi eredményt tudja kiszámolni a felírt számaiból
- Érdekes számolások, például a 37 szorzása egyjegyű számokkal;

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

szorzandó, szorzó, szorzat

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv: a jelek szerepe és használata

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- legyen **jártas** az írásbeli szorzás végzésében 1000-es számkörben

TEMAKÖR: Törtrészek

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tevékenységekkel megjelenít egységtörteket és azok többszöröseit különféle mennyiségek és többféle egységválasztás esetén;
- a kirakást, a mérést és a rajzot, mint modellt használja a törtrészek összehasonlítására.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- tevékenységekkel megjelenít egységtörteket
- a kirakást, a mérést és a rajzot, mint modellt használja a törtrészek összehasonlítására

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Lépj hozzám!” játékos feladat
- 1 ketted, 1 negyed, 1 nyolcad előállításával felezésekkel papírhajtogatással
- 1 harmad, 1 hatod, 1 tizenketted előállításával papírcsík hajtogatásával
- Törtrészek kirakása színes rudakkal az egész változtatásával is
- Törtrészek kirakása mozaiklapokkal (szabályos hatszög, trapéz, rombusz, háromszög)
- Alkotás törtrészeknek megfelelően, például „Alkoss úgy valamit, hogy a 2 harmad része sárga legyen!”
- Memóriajáték különféle képpel ábrázolt törtrészekkel

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

egész, törtrész, egységtört

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: kifejezőképesség alakítása, világos, rövid fogalmazás a megismert matematikai kifejezések alkalmazásával.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- elnevezések, megállapodások, jelölések értése, kezelése.

TÉMAKÖR: Negatív számok

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a negatív egész számokat irányított mennyiségként (hőmérséklet, tengerszint alatti magasság, idő) és hiányként (adósság) értelmezi;
- nagyság szerint összehasonlítja a természetes számokat és a negatív egész számokat a használt modellen belül.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Az „előtt” és „után” térbeli és időbeli értelmezése
- Tapasztalatszerzés irányított mennyiségekről a térben (például: emeletek, tengerszinthez viszonyított magassági szintek); az „alatta” és „felette” értelmezése a síkon és a térben
- Hőmérséklet mérése, hőmérő leolvasása (levegő, folyadék)
- Hőmérőmodell használata A negatív szám megjelenítése különböző tevékenységek során
- Konkrét helyzetben a mennyiségek összehasonlítása, döntés a mennyiségek növekedéséről, csökkenéséről, megmaradásáról

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Saját idővonal készítése: születésem vagy iskoláskorom előtt, után történt események, például szüleim születése, házassága, testvéreim születése, óvodáskor, iskoláskor
- Világterképről tengerszinthez mért magasságok és mélységek leolvasása
- Fagypon alatti hőmérsékletek mérése, például télen, hűtőszekrényben, fagyalt, jégkocka segítségével
- „Időjárás-jelentős” játék: a bemondó ismerteti a hőmérséklet változásait szóban vagy diagram alapján; a nézők saját hőmérőmodelljükön jelenítik meg a pillanatnyi hőmérsékletet

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

pozitív, negatív

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: hőmérséklet és mérése, Celsius-skála (fagypon alatti, fagypon feletti hőmérséklet).

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- elnevezések, megállapodások, jelölések értése, kezelése.

TÉMAKÖR: Alkotás térben és síkon

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- szabadon épít, kirak formát, mintát adott testekből, síklapokból;
- minta alapján létrehoz térbeli, síkbeli alkotásokat;
- sormintát, síkmintát felismer, folytat;
- alkotásában követi az adott feltételeket;
- testeket épít élekből, lapokból; elkészíti a testek élvázát, hálóját; testeket épít képek, alaprajzok alapján; elkészíti egyszerű testek alaprajzát;
- síkidomokat hoz létre különféle eszközök segítségével;
- alaklemez, vonalzót, körzót használ alkotáskor;
- megtalálja az összes, több feltételnek megfelelő építményt, síkbeli kirakást;
- szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon;
- megfogalmazza az alkotásai közti különbözőséget.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Építések térbeli építőelemekből, testekből,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Építés színes rudakból, legóból,

<p>lapokból, testhálókából, élvázépítőkből szabadon, másolással, megadott feltétel szerint</p> <ul style="list-style-type: none"> - Különböző téglatestek alkotása adott feltételek szerint - Építések és alkotások, alaprajzok, nézetek, hálók alapján egyszerűbb esetekben - Egyszerű testek alaprajzának, nézeteinek, hálójának azonosítása és annak ellenőrzése megalkotással - Síkbeli alkotások szabadon, másolással, megadott feltétel szerint: kirakások mozaiklapokkal, nyírás, tépés, hajtogatás, rajzolás (szabad kézzel, vonalzóval, alaklemezsel, körzővel) - Alaklemez, vonalzó és körző helyes használatának gyakorlása játékos feladatok során - Sokszögek előállítása nyírással, hajtogatással, pálcikákkal, gumikarika kifeszítésével, vonalzos rajzolással adott feltételek szerint - Sorminták, terülminták kirakása, folytatása, tervezése síkban, térben, a szimmetriák megfigyelése - Szimmetrikus alakzatok létrehozása térben és síkban (például: építéssel, kirakással, nyírással, hajtogatással, festéssel), és a szimmetria meglétének ellenőrzése választott módszerrel (például: tükör, hajtogatás) - Adott feltételeknek megfelelő minél több alakzat, minta előállítása, az összes lehetséges alkotás keresése, az alakzatok megkülönböztetése, jellemző tulajdonságok kiemelése 	<p>építőkockákból, dobozokból nézetek, alaprajzok alapján</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Szobasarok” cipősdobozból, belehelyezett játék megvilágítása 3 irányból; az árnyékok vizsgálata - „Szobasarok” négyzethálós falaira rajzolt árnyékok alapján építés színes rudakból - Feltételek, minták alapján kirakások mozaiklapokból, logikai készlet elemeiből - Rövid ideig látott képről másolat készítése a vizuális memória fejlesztésére - Adott síkidomokból téglatest építése - 3 különböző méretben adott szívószálakból testek fűzése úgy, hogy egy testhez 6 db szívószál használható; az összes különböző test megalkotása - A tanulók körben ülnek; mindenki egy nézőpontból látja a középre helyezett építményt; a szóban kérhető és adható információk alapján mindenki megépíti az építményt, vagy alaprajzot készít hozzá - Geometriai fejtörők, például tangram, gyufarejtvények - „Lakótelepi panoráma” rejtvény megfejtése színes rudak segítségével
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika, életvitel és gyakorlat: hajtogatás.

Vizuális kultúra: mozaikkép alkotása előre elkészített háromszögek, négyszögek felhasználásával.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudjon előállítani alakzatokat síkban.

TÉMAKÖR: Alakzatok geometriai tulajdonságai

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönböztet, azonosít egyedi, konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket;
- személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet;
- két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket;

tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat;

- megkülönbözteti és szétválogatja szabadon választott vagy meghatározott geometriai tulajdonságok szerint a gyűjtött, megalkotott testeket, síkidomokat;
- megfigyeli az alakzatok közös tulajdonságát, megfelelő címkéket talál megadott és halmazokba rendezett alakzatokhoz;
- megtalálja a közös tulajdonsággal nem rendelkező alakzatokat;
- megnevezi a tevékenységei során előállított, válogatásai során előkerülő alakzatokon megfigyelt tulajdonságokat;
- megnevezi a sík és görbült felületeket, az egyenes és görbe vonalakat, szakaszokat tapasztalati ismeretei alapján;
- megnevezi a háromszögeket, négyszögeket, köröket;
- megkülönböztet tükrösen szimmetrikus és tükrösen nem szimmetrikus síkbeli alakzatokat;
- megszámlálja az egyszerű szögletes test lapjait;
- megnevezi a téglatest lapjainak alakját, felismeri a téglatesten az egybevágó lapokat, megkülönbözteti a téglatesten az éleket, csúcsokat;
- tudja a téglalap oldalainak és csúcsainak számát, összehajtással megmutatja a téglalap szögeinek egyenlőségét;
- megmutatja a téglalap azonos hosszúságú oldalait és elhelyezkedésüket, megmutatja és megszámlálja a téglalap átlóit és szimmetriatengelyeit;
- megfigyeli a kocka, mint speciális téglatest és a négyzet, mint speciális téglalap tulajdonságait;
- megnevezi megfigyelt tulajdonságai alapján a téglatestet, kockát, téglalapot, négyzetet;
- megfigyelt tulajdonságaival jellemzi a létrehozott síkbeli és térbeli alkotást, mintázatot.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Válogatások előállított és gyűjtött testek között szabadon
- Halmazokba rendezett testek, síkbeli alakzatok közös tulajdonságainak megfigyelése, halmazok címkézése
- Testek, síkbeli alakzatok halmazokba rendezése közös tulajdonság alapján
- Halmazba nem tartozó alakzatok keresése
- Testek jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: sík vagy görbe felületek, „lyukas”, „tükrös”, „van-e bemélyedése”
- Sokszöglapokkal határolt egyszerű testek lapjainak, éleinek, csúcsainak megfigyelése
- Síkbeli alakzatok jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: egyenes vagy görbe határvonalak, szakaszok, „lyukasság”, „tükrösség”, „van-e bemélyedése”
- A létrehozott síkbeli és térbeli alkotások, mintázatok jellemzése megfigyelt tulajdonságaikkal
- Egyszerű szögletes testek lapjainak, éleinek, csúcsainak megszámlálása
- Környezetükből gyűjtött testek közül a téglatestek kiválogatása
- Téglatest tulajdonságainak megfigyelése tevékenységek során: lapok alakja, egy csúcsból induló élék száma, élék hossza, az

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Barkochbázás a teremben lévő tárgyak geometriai tulajdonságai alapján
- Egyszerű szögletes testek építése pálcikákból és gyurmagolyókból
- Egyszerű szögletes testek élvázának építése szívószálakból
- Dobozok szétvágása a test lapjainak és hálójának vizsgálatához
- Dobozok lapjainak leragasztása különböző színű papírokkal
- „Élőkép” alkotása csoportban, például kocka, téglatest, gúla megjelenítése
- „Keveredj! Állj meg! Csoportosulj!” játék, sokszögek megjelenítése
- Sokszögek építése szívószálakból
- Sokszögek kifeszítése befőttes gumival szöges táblán; a kifeszített alakzatok vizsgálata
- „Saját testen jeleníts meg derékszöget!”, például ujjak, kar, láb, mérlegállás
- Derékszög hajtogatása szabálytalan alakú papírból
- Gyurmából vagy agyagból készült téglatest szeletelése úgy, hogy téglatesteket kapjunk; úgy, hogy ne kapjunk téglatesteket; úgy, hogy kockát is kapjunk; kocka szeletelése úgy, hogy téglatesteket kapjunk
- Párhuzamos szélű papírsíkból négyszögek nyírása; a keletkező négyszögek csoportosítása; annak megfigyelése, hogy

<p>élek, lapok egymáshoz való viszonya, test tükörszimmetriája</p> <ul style="list-style-type: none"> – Téglatest egybevágó lapjainak felismerése – Kocka kiemelése a téglatestek közül élek, lapok alapján – Sokszögek oldalainak és csúcsainak megszámlálása, oldalak összemérése hajtogatással, szögek összemérése egymásra illesztéssel – Téglalap tulajdonságainak megfigyelése: szögek, oldalak, szimmetria – Téglalap szögei egyenlőségének megmutatása egymásra hajtással – Téglalap egyenlő hosszúságú oldalainak keresése hajtogatással – Négyzet kiemelése a téglalapok közül oldalai és szimmetriái alapján – Testek, síkbeli alakzatok jellemzése megfigyelt tulajdonságok alapján 	<p>hogyan kell nyírni ahhoz, hogy téglalapot kapjunk; téglalapról négyzet nyírása, négyzetből téglalap nyírása</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: lap, él, téglatest, kocka,</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: szóbeli utasítások megértése, követése.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - ismerjen fel egyszerű geometriai alakzatokat, nevezze meg néhány tulajdonságukat.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Transzformációk Óraszám: 4 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tapasztalattal rendelkezik mozgással, kirakással a tükörkép előállításáról; – szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon; – megépíti, kirakja, megrajzolja hálón, jelölés nélküli lapon sablonnal, másolópapír segítségével alakzat tükörképét, eltoló képét; – ellenőrzi a tükrözés, eltolás helyességét tükör vagy másolópapír segítségével; – követi a sormintában vagy a síkmintában lévő szimmetriát; – térben, síkban az eredetihez hasonló testeket, síkidomokat alkot nagyított vagy kicsinyített elemekből; az eredetihez hasonló síkidomokat rajzol hálón. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Szimmetriák, tükörképek megfigyelése a természetes és az épített környezetben, térben és síkban – Tárgyak, építmények, képek tükörképének megfigyelése térben, síkban tükör segítségével – Tükörkép megépítése térben; tükrös és nem tükrös formák létrehozása, a kapott alakzat ellenőrzése tükör segítségével – Síkbeli alakzatok tükrötengelyeinek keresése tükörrel, hajtogatással 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Titkosírás tükrírással, a titkos üzenet megfejtése – Utcák építése színes rudakból: az utca két oldalán lévő házak egymás tükörképei – Minta rajzolása, majd átmásolás szírpapírra; a szírpapír átfordítása, eltolása, elforgatása; összehasonlítás az eredeti mintával – Összehajtott, majd szétnyitott lap baloldalára az egyik játékos tollal pöttyöket rajzol, a másik játékos a másik oldalra

<ul style="list-style-type: none"> – Tükörkép alkotása különböző eszközökkel síkban; tükrös és nem tükrös alakzatok létrehozása; ellenőrzés tükörrel, másolópapírral – Építmények eltolása, az eltolt kép összehasonlítása a tükörképpel – Formák eltolása a síkban; az eltolt alakzat összehasonlítása a tükrözéssel keletkező alakzattal; ellenőrzés másolópapírral – Testek és síkbeli alakzatok megkülönböztetése, azonosítása alak és méret szerint: a hasonlóság és az egybevágóság fogalmának előkészítése – Térben, síkban az eredetihez hasonló testek, síkidomok alkotása nagyított vagy kicsinyített elemekkel, hálón való rajzolással 	<p>grafittal a tükörképét próbálja berajzolni, összehajtják a papírt, a hátulján a grafitpöttyöket erősen megrajzolják tollal, így szétnyitás után a baloldalon látszik, hogy mennyi a tévedés</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tengelyesen szimmetrikus alakzat kiegészítése – Pálcikákból kirakott alakzat kétszeresére nagyítása – Pontrácsra, négyzetrácsra rajzolt ábra kétszeresére nagyítása, felére kicsinyítése
--	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

eltolt kép, mozgatás, elforgatott kép

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika és életvitel: anyagok és alakításuk

Vizuális kultúra: tükrös alakzatok létrehozása, megfigyelése művészeti alkotásokban.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismerje fel a szimmetriát a valóságban: tárgyakon, természetben, művészeti alkotásokon.

TÉMAKÖR: Tájékozódás térben és síkon

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- helyesen használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon;
- tájékozódik lakóhelyén, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalál adott helyre, adott utca és házszám alapján megtalál házat;
- térképen, négyzethálón megtalál pontot két adat segítségével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Irányokat, távolságokat jelölő szavak használata térben és síkban
- Irány és állás megfigyelése, követése síkbeli alakzatok és mozgások során
- Téri tájékozódást segítő játékok, tevékenységek
- Útvonalak bejárása oda-vissza, térbeli viszonyokat kifejező szavak segítségével
- Útvonal bejárásának irányítása térbeli viszonyokat kifejező szavak segítségével
- Térbeli és síkbeli elhelyezkedést kifejező szavak használata tevékenységekben és játékos szituációkban
- Tájékozódás lakóhelyén, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalálás adott helyre; adott utca és házszám alapján ház megtalálása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Robot célhoz irányítása szerepjátékkal: bekötött szemű gyerek irányítása adott célhoz, a célban a kendő levétele után azonos úton visszatalálás a kiindulópontra
- Útvonal bejárása síkbeli labirintusokban padlórobot irányításával
- „Vonalvezetős” játék irányok és távolságok megadásával, melynek során különböző formák rajzolódnak ki a négyzethálón, például 2 lépés fel, 3 lépés balra...
- Kacsaringós utak bejárása, majd lerajzolása négyzethálón; például: 2 lépés, jobbra fordulás, 1 lépés, jobbra fordulás, 3 lépés, jobbra fordulás, folytatva az utat, ismétlés előlről sokszor
- Négyzethálóra rajzolt minta alapján a vonalvezetés diktálása társnak

<ul style="list-style-type: none"> – Egyszerű térképek készítése – Tájékozódás négyzethálón, térképen 	<ul style="list-style-type: none"> – Kincskeresés térkép alapján – Térkép készítése tanteremről, iskolaudvarról, útvonalakról
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: négyzetháló, térkép	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Környezetismeret: tájékozódás, világtájak, térkép	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon;	

TÉMAKÖR: Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése Óraszám: 9 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none"> – részt vesz memóriajátékokban különféle tulajdonságok szerinti párok keresésében; – megfogalmazza a személyek, tárgyak, dolgok, időpontok, számok, testek, síklapok közötti egyszerű viszonyokat, kapcsolatokat; – érti a problémákban szereplő adatok viszonyát; – megfogalmazza a felismert összefüggéseket; – összefüggéseket keres sorozatok elemei között; – megadott szabály szerint sorozatot alkot; megértett probléma értelmezéséhez, megoldásához sorozatot, táblázatot állít elő modellként; – tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatokat folytat; – felsorolja az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat egymás után, tetszőleges kezdőponttól is; – ismert műveletekkel alkotott sorozat, táblázat szabályát felismeri; ismert szabály szerint megkezdett sorozatot, táblázatot helyesen, önállóan folytat; – tárgyakkal, számokkal kapcsolatos gépjátékhoz szabályt alkot; felismeri az egyszerű gép megfordításával nyert gép szabályát; – felismer kapcsolatot elempárok, elemhármások tagjai között; – szabályjátékok során létrehoz a felismert kapcsolat alapján további elempárokat, elemhármásokat; – a sorozatban, táblázatban, gépjátékokban felismert összefüggést megfogalmazza saját szavaival, nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – Személyek, tárgyak, dolgok, számok, testek, síklapok között megjelenő kapcsolatok megfigyelése, felfedezése, megnevezése – Számpárok, számhármások közötti kapcsolatok felfedezése, jellemzése – Tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatok folytatása – Az évszakok, hónapok, napok elsorolása egymás után tetszőleges kezdőpontból – Ismert műveletekkel alkotott sorozat szabályának felismerése – Megkezdett sorozat folytatása a felismert szabály szerint mindkét irányba – Sorozat szabályának megfogalmazása, egyszerűbb esetben jelekkel is (például: nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal) – Gépjátékok különféle elemekkel (például: 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> – Sorminták keresése környezetünkben, például épületeken, népviseleten – Periodikusan ismétlődő tevékenységek, például ki mosogat 5 nap múlva – Kakukktójás játékok – „Milyen nap lesz?” fejtörők: például egy hét múlva; holnapután, ha tegnapelőtt hétfő volt – Sorozatok alkotása szöges táblán kifeszített alakzatokkal, a sorozat szabályának megfigyelése, például egyre nagyobb négyzeteknél a növekedés szabályának megfigyelése – Kapcsolatok megfigyelése oda-vissza, például szülő-gyerek, testvér, osztálytárs; alacsonyabb, magasabb, egyforma magas; idősebb, fiatalabb, ugyanannyi idős – A gyerekek kezében tartott számok,

<p>tárgyak, számok, alakzatok)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gépjátékhoz szabály alkotása; az egyszerű gép szabályának megfordításával nyert gép szabályának felismerése – Szabályjátékok során a felismert kapcsolat alapján további elempárok, elemhármak létrehozása – Táblázatokban, gépjátékokban a felismert összefüggések megfogalmazása, egyszerűbb esetekben jelekkel is (például: nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal) – Megértett probléma értelmezéséhez, megoldásához sorozat, táblázat, esetleg nyíldiagram alkotása modellként 	<p>alakzatok közötti kapcsolatok megfigyelése rámutatással, például mindenki mutasson arra, akinek ugyanannyi tíze van; akinek nagyobb a kerülete; a mutató lejegyzése nyílakkal; a lejegyzett ábra megfigyelése</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Gépes játékok” egyváltozós, kétváltozós, fordított gépekkel, számokkal, formákkal, szavakkal
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

táblázat, nyitott mondat

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra: periodicitás felismerése sordíszekben, népi motívumokban.

Környezetismeret: évszakok, hónapok, napok, napszakok

Magyar nyelv és irodalom: nyelvi kommunikáció fejlesztése az összefüggések megfogalmazásával.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismerjen fel sorozatokat, folytassa néhány elemmel

TÉMAKÖR: Adatok megfigyelése

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- adatokat gyűjt a környezetében;
- adatokat rögzít későbbi elemzés céljából;
- gyűjtött adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol;
- adatokat gyűjt ki táblázatból, adatokat olvas le diagramról;
- jellemzi az összességeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Minőségi és mennyiségi tulajdonsággal kapcsolatos adatok megfigyelése, gyűjtése, rögzítése tanítói segítséggel
- Adatgyűjtés vásárlással kapcsolatban (például: árak megfigyelése boltokban, nyugtán)
- Mért adatok lejegyzése
- Közös tevékenységek során szerzett adatok alapján egyszerű diagram készítése térben és síkban
- Egyszerű diagramról adatok, összefüggések leolvasása
- Az összes adat együttes jellemzőinek megfigyelése, például egyenlő adatok, legkisebb, legnagyobb kiválasztása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Mérések testnevelésórán, például időeredmények, kislabdadobás hossza, távolugrás hossza; eredmények rögzítése; ábrázolása közösen
- Piacon több árusnál ugyanazon termék árának összehasonlítása, csoportonként más-más termék árának megfigyelése, lejegyzése
- Csoportonként a csoport tagjaira jellemző egyszerű diagramok készítése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

adat, diagram

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: adatok gyűjtése az állatvilágból (állati rekordok).
Testnevelés és sport: sporteredmények, mint adatok.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- gyűjtsön adatokat a környezetében.

TÉMAKÖR: Valószínűségi gondolkodás

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz olyan játékokban, kísérletekben, melyekben a véletlen szerepet játszik;
- tapasztalatai alapján különbséget tesz a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” események között;
- megítéli a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” eseményekkel kapcsolatos állítások igazságát;
- tapasztalatai alapján tippet fogalmaz meg arról, hogy két esemény közül melyik esemény valószínűbb olyan, véletlentől függő szituációk során, melyekben a két esemény valószínűsége között jól belátható a különbség;
- tetszőleges vagy megadott módszerrel összeszámolja az egyes kimenetek előfordulásait olyan egyszerű játékokban, kísérletekben, amelyekben a véletlen szerepet játszik;
- a valószínűségi játékokban, kísérletekben megfogalmazott előzetes sejtését, tippjét összeveti a megfigyelt előfordulásokkal.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Részvétel valószínűségi játékokban; intuitív esélylatolgatás, tipp megfogalmazása
- Események megfigyelése valószínűségi kísérletekben
- Valószínűségi játékok során stratégiák alakítása, kipróbálása, értékelése
- „Biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” események megkülönböztetése
- Véletlen események gyakoriságának összeszámolása, ábrázolása különféle módszerekkel: strigulázással, diagrammal, táblázatba rögzítéssel
- Véletlen események előfordulásainak vizsgálata, a kimenetek számának összehasonlítása az előzetes tippkel, magyarázatok keresése
- A „biztos” és „lehetetlen” cáfolata ellenpélda mutatóásával

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Játék eseménykártyákkal a „biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” események megkülönböztetésére, események gyakoriságának megfigyelésére csoportmunkában. Valószínűségi kísérlethez tartozó eseményeket írunk kártyákra; kiosztjuk; elvégezzük a kísérletet, mindenki rátesz egy zsetont arra a kártyájára, amelyikre írt. Esemény bekövetkezett; a kísérletek végén elemzés. „Melyik a jó kártya, melyik rossz, melyiket választanád?”
- Játék eseménykártyákkal gyakoriság becslésére: mindenki előtt ott van minden eseménykártya, amelyekre a játék elején a játékosok tetszés szerint kiraknak 10-10 zsetont; sorban végezzük a kísérleteket; amelyik kártyán lévő esemény bekövetkezett, arról a kártyáról lehet a játékos egy zsetont; az győz, akinek, a kártyáiról leghamarabb elfogynak a zsetonok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: események megfogalmazása, értékelése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- kísérletek, játékok alapján a lehetséges esetek keresésére.

- biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos események eldöntésére egyszerűbb esetekben.

4. ÉVFOLYAM

A MATEMATIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:

- A hallott és olvasott matematikai tartalmú szövegek önálló értelmezése
- Matematikai tartalmú szövegek alkotása szóban és írásban
- Vélemények megfogalmazása, ütköztetése,
- Képi információk feldolgozása, általánosítás
- Kreatív, problémamegoldó logikai gondolkodás továbbfejlesztése
- A megfigyelés kifejezése tevékenységgel, szóban majd írásban, először konkrétan, majd általánosan
- Alapműveletek rutinszerű végzése 100-as számkörben
- Valóságtartalomra épülő számfogalom bővítése 10 000-es számkörben
- Számolási készségek, számolási eljárások alkalmazása
- A tanult műveletek fogalmának elmélyítése 10 000-es számkörben
- Tevékenységek a törtszámok és a negatív számok fogalmának elmélyítésére
- Írásbeli szorzás kétjegyű szorzóval
- Írásbeli osztás egyjegyű osztóval
- Összefüggések felismerése, alkalmazása-szabályjátékok, sorozatok, nyitott mondatok
- Szöveges feladatok megoldása
- Geometriai fogalmak, tulajdonságok bővítése, alkotások jellemzése, biztos tapasztalat
- Térbeli és síkbeli tájékozottság továbbfejlesztése
- Kerület mérése, számítása
- Területmérés parkettázással
- Gyakorlottság kialakítása mérésekben
- Mennyiségfogalmak kialakítása 10 000-es számkörben
- Gyakorlottság fejlesztése konkrét mérésekben
- Kombinatorikai és valószínűségi játékok
- Adatok gyűjtése, rendezése táblázatban, jelölés grafikonon
- A matematikai szaknyelv tudatos alapozása, és életkornak megfelelő használata
- Önismeretet, önértékelést alakító szempontok fejlesztése

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszama
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	3
Rendszerezés, rendszerképzés	5
Allítások	4
Problémamegoldás	5
Szöveges feladatok megoldása / a fenntarthatóság jegyében	8+2
Szám és valóság kapcsolata	4
Számlálás, becslés	5
Számok rendezése	3
Számok tulajdonságai	8
Számok helyi értékes alakja	6
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10
Alapműveletek értelmezése	3
Alapműveletek tulajdonságai	4
Szóbeli számolási eljárások	6
Fejben számolás	8
Írásbeli összeadás és kivonás	4+1

Írásbeli szorzás és osztás	8+4
Törtrészek	5
Negatív számok / a fenntarthatóság jegyében	3+1
Alkotás térben és síkon	6
Alakzatok geometriai tulajdonságai	6
Transzformációk	4
Tájékozódás térben és síkon	3
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	9
Adatok megfigyelése	3
Valószínűségi gondolkodás	3
ÖSSZESEN	144

TÉMAKÖR: Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönböztet, azonosít egyedi, konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket;
- játékos feladatokban személyeket, tárgyakat, számokat, formákat néhány meghatározó tulajdonsággal jellemez;
- tudatosan emlékezetébe vési az észlelt tárgyakat, személyeket, dolgokat, és ezek jellemző tulajdonságait, elrendezését, helyzetét;
- válogatásokat végez saját szempont szerint személyek, tárgyak, dolgok, számok között;
- felismeri a mások válogatásában együvé kerülő dolgok közös és a különválogatottak eltérő tulajdonságát;
- folytatja a megkezdett válogatást felismert szempont szerint;
- személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet;
- azonosítja a közös tulajdonsággal rendelkező dolgok halmazába nem való elemeket;
- megnevezi egy adott tulajdonság szerint ki nem válogatott elemek közös tulajdonságát a tulajdonság tagadásával;
- barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket;
- halmazábrán is elhelyez elemeket adott címkék szerint;
- adott, címkével ellátott halmazábrán elhelyezett elemekről eldönti, hogy a megfelelő helyre kerültek-e; a hibás elhelyezést javítja;
- talál megfelelő címkéket halmazokba rendezett elemekhez;
- megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat;
- két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg;
- két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat;
- megfogalmazza a halmazára egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;
- megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

Barkochbázás konkrét tárgyak kirakása nélkül
Barkochba játékokban minél kevesebb kérdésre törekvés
Személyek, tárgyak, képek, alakzatok, jelek, számok válogatása választott vagy adott

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Barkochba játék különféle logikai készleteken többféle szabály szerint, például egyszerű barkochba, fordított barkochba, barkochba két elem egyszerre történő kitalálására, kapcsolati barkochba; ezek

<p>szempont, tulajdonság szerint</p> <p>Elkezdett válogatások esetén az elemek közös tulajdonságának felismerése, a válogatás szempontjának megfogalmazása; címkézés, a felismert szempont alapján a válogatás folytatása</p> <p>A halmazba nem való elemek esetén az elemek tulajdonságainak tagadása, a logikai „nem” használata</p> <p>Halmazok képzése tagadó formában megfogalmazott tulajdonság szerint, például <i>nem kör</i></p> <p>Válogatások kétszer kétfelé (két szempont szerint) tárgyi tevékenységgel; az egy helyre kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságainak keresése, értése: a logikai „nem” és a logikai „és”</p> <p>Két halmaz közös részének jellemzése logikai „és”-sel</p> <p>Elemek elhelyezése halmazábrában, a halmazára egyes részeinek jellemzése, például piros, de nem háromszög; se nem piros, se nem háromszög</p> <p>A kétszer kétfelé (két szempont szerint) válogatás ábrázolása Venn-diagramon</p> <p>Konkrét halmazok közös részéből elemek felsorolása</p> <p>Két szempont egyidejű figyelembevétel, például: háromjegyű és számjegyeinek összege 8; tükrös és négy szöge van</p> <p>A logikai „és” helyes használata két halmaz közös részének jellemzésére</p>	<p>mindegyikének kipróbálása hazudósan is</p> <ul style="list-style-type: none"> – Játék tanulók által csoportban készített 3, 4 ábrás kártyakészlettel, tananyaghoz igazított tartalommal – Játék tanulók által csoportban készített logikai kártyacsomaggal – „Ország, város” játék számokkal: egy-egy oszlopnak egy-egy számtulajdonság felel meg; sorsolt számjegyekből az oszlopoknak megfelelő tulajdonságú számok előállítás – „Kapuőr” útválasztó játék két kapuőrrel – „Ki jut a várba?” játék – Játék logikai lapokkal – Tanulók, tárgyak válogatása két tulajdonság szerint két külön hulahoppkarikába, mindkét tulajdonsággal rendelkező elemek helyének keresése, tanulói ötlet alapján a hulahoppkarikák összehúzó (metszetképzés) – Tárgyak, képek, alakzatok, számok válogatása két tulajdonság szerint papírlapra és madzagkarikába, mindkét tulajdonsággal rendelkező elemek helyének keresése, a papírlappal és a madzagkarikával metszetképzés
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

logikai „nem”, logikai „és”

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: élőlények csoportosítása megadott szempontok szerint.

Ének-zene: dallamotívumok sorba rendezése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudjon elhelyezni elemeket egyszerű tulajdonságú halmazokba;
- ismerje az alaphalmaz, részhalmaz fogalmát;

TÉMAKÖR: Rendszerezés, rendszerképzés

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket;
- két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg;
- felsorol elemeket konkrét halmazok közös részéből;
- megfogalmazza a halmazára egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;
- keresi az okát annak, ha a halmazára valamelyik részébe nem kerülhet egyetlen elem sem;
- adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is;

- sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint;
- két, három szempont szerint elrendez adott elemeket többféleképpen is; segédeszközként használja a táblázatos elrendezést és a fadiagramot;
- megkeresi egyszerű esetekben a két, három feltételnek megfelelő összes elemet, alkotást;
- megfogalmazza a rendezés felismert szempontjait;
- megkeresi két, három szempont szerint teljes rendszert alkotó, legfeljebb 48 elemű készlet hiányzó elemeit, felismeri az elemek által meghatározott rendszert

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Elemek sorozatba rendezése az egyező és eltérő tulajdonságok száma alapján (például: a szomszédos elemek pontosan egy tulajdonságban különbözzenek)
- A válogatás, osztályozás, rendszerezés alkalmazása más tantárgyak tanulásakor
- Alkalmilag összeállított készletek és különféle teljes logikai készletek elemeinek egy vagy több szempont szerinti válogatása, rendszerezése tevékenységgel, mozgással
- Adott halmaz elemeinek rendszerezése megadott szempont szerint, különböző módszerekkel, például: táblázat, fadiagram, ágrajz
- Teljes rendszert alkotó legfeljebb 48 elemnél a hiány felismerése a rendszerezés elvégzése után
- Az összes, a feltételeknek megfelelő alkotás felsorolása egyszerű esetekben: 2-3 feltétel esetén, kis elemszámú problémánál

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Logikai lapokból „kígyó” vagy „háló” készítése, a szomszédos elemek között 1-2-3-4 eltérő tulajdonsággal
- „Királyos játék” logikai lapokkal
- Logikai készlet elemeinek körberakása egy különbséggel
- 3×3-as, 4×4-es táblázatba elemek rendezése feltételek alapján, például legyen közös tulajdonság soronként; lerakott elemek átrendezése; hiányzó elemek pótlása
- „Elvitte a szarka” játék, hiányzó elemek megtalálása
- Egyszerű logikai készlet készítése csoportmunkában
- Logikai készlet elemeiből feltételeknek megfelelő összes elem kiválasztása, ágrajz kiegészítése, alkotása
- Szendvicsek készítése – összes lehetőség kirakása
- Geometriai alkotások során az adott feltételeknek megfelelő alkotások gyűjtése, rendszerezési szempontok keresése tanítói segítséggel

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

logikai „nem” és a logikai „és”

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: élőlények, tárgyak csoportosítása megadott szempontok szerint.

Magyar nyelv és irodalom: szavak csoportosítása több szempont szerint

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is
- sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint

TÉMAKÖR: Állítások

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis;
- megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat;
- megfogalmazza a halmazra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;
- tudatosan emlékeztetibe ves szavakat, számokat, utasítást, adott helyzetre vonatkozó

megfogalmazást;

- hiányos állításokat igazzá tevő elemeket válogat megadott alaphalmazból;
- egy állításról ismeretei alapján eldönti, hogy igaz vagy hamis;
- ismeretei alapján megfogalmaz önállóan is egyszerű állításokat;
- példákat gyűjt konkrét tapasztalatai alapján matematikai állítások alátámasztására.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Adott konkrét helyzetről köznyelvi és matematikai tartalmú állítások megfogalmazása szabadon és irányított megfigyelések alapján
- Konkrét, megfigyeléssel ellenőrizhető állítások igazságának és hamisságának eldöntése
- Adott halmazra és egyes részeire vonatkozó állítások megfogalmazása
- Halmazra és a halmaz részhalmazaira vonatkozó állítások igazságának eldöntése
- Igaz és hamis állítások alátámasztására példák és ellenpéldák keresése, felsorolása
- Személyekre, tárgyakra, formákra, számokra vonatkozó hiányos állítások kiegészítése igazzá, nem igazzá; kis elemszámú alaphalmazon az összes igazzá tevő elem, elempár megkeresése
- Lezárt hiányos állítások igazságának megítélése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Telefonos” játék
- „Rontó” játék
- „Füllentős” játék csoportban: a csoportok mondanak 3 állítást, 1 hamisat, 2 igazat; a többieknek ki kell találni, melyik a hamis
- Papírcsíkon egy olyan állítás szerepel, amely két helyen is hiányos, a hiányt konkrét dobozok jelzik; a mondat kiegészítése azzal, hogy a dobozokba elemeket választunk, például: „A... rúd hosszabb, mint a ... rúd”, olyan rúdpárok keresése, amelyek igazzá teszik a mondatot, illetve amelyek hamissá
- „Mastermind” játék színekkel és számokkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

tulajdonság, azonos, különböző, logikai „nem” igaz-hamis

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: Állítások igazságtartalmának eldöntése, élőlényekről, élettelen tárgyokról, fogalmakról

Magyar nyelv és irodalom: Történetek szereplőiről, történelmi eseményekről, szavakról állítások megfogalmazása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudjon megfogalmazni igaz, hamis állításokat, állítások igazságát eldönteni;

TÉMAKÖR: Problémamegoldás

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tevékenysége során felmerülő problémahelyzetben megoldást keres;
- kérésre, illetve problémahelyzetben felidézi a kívánt, szükséges emlékképet;
- megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez;
- az értelmezett problémát megoldja;
- a problémamegoldás során a sorrendben végzett tevékenységeket szükség szerint visszafelé is elvégzi;
- megoldását értelmezi, ellenőrzi;
- kérdést tesz fel a megfogalmazott probléma kapcsán;
- tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési szöveges feladatokat;
- egy- és többszemélyes logikai játékokban döntéseit mérlegelve előre gondolkodik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

- Hétköznapi helyzetekben, tevékenységek során felmerülő problémahelyzet felismerése, arra megoldás keresése
- Hiányzó információk pótlása mérésel, számlálással, információgyűjtéssel
- Megfogalmazott probléma értelmezése tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással
- Tevékenységgel, megjelenítéssel értelmezett probléma megoldása
- A kapott megoldás visszahelyezése a szituációba, a megoldás értelmezése
- Ellenőrzés: a kapott megoldás megfelel-e a megadott feltételeknek
- Kérdésfeltevés a problémahelyzet kapcsán
- Többlépéses cselekvéssor, műveletsor elvégzése visszafelé is
- Visszafelé gondolkodással következtetési feladatok megoldása
- Egyszerű következtetési szöveges feladatok megoldása, például: tevékenységgel, ábrarajzolással, szakaszosábrázolással
- Egyszerű gondolkodtató, logikai feladatok megoldásának keresése
- Egy- és többszemélyes logikai játékokban egy-két lépéssel előre tervezés
- Többféle megoldási mód keresése, a különböző megoldási módok értékelése
- A gyerekek hétköznapi életével kapcsolatos információk gyűjtése csoportokban, például menetrend, nyitvatartási idő, belépődíjak, árak, étteremben étlap, boltban árak
- Adatok felhasználása csoportmunkában, például plakát tervezéséhez; képzelte interjú lejátsszásához
- Kirándulás, kulturális program (múzeum-, színházlátogatás) tervezése: útiterv, költségek, időbeosztás, ismertető
- Problémák lejátsszása szerepjátékként, bábokkal, absztrakt eszközökkel (korong, pálcika, kupakok, színes rudak), például „fejek-lábak” feladat, „megevett gombócok” feladat
- Logikai rejtvények, történetek
- „Gondoltam egy számot”
- Nim játékok
- Egyszerűbb táblás logikai, stratégiai játékok; kártyajátékok
- Logikai rejtvények egyszerűbb feladványai, például: sudoku-variációk, Gokigen Naname (Labirintusépítés), Kakuro (Számkeresztrejtvény), Hashiwokakero (Hídépítés), Grafilógika

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: az írott szöveg megértése, adatok keresése, információk kiemelése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez
- az értelmezett problémát megoldja

TÉMAKÖR: Szöveges feladatok megoldása

ÓRASZÁM: 8+2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi, elképzeli, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt;
- szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megold matematikai ismeretei segítségével;
- tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési, szöveges feladatokat;
- megkülönbözteti az ismert és a keresendő (ismeretlen) adatokat;
- megkülönbözteti a lényeges és a lényegtelen adatokat;
- az értelmezett szöveges feladathoz hozzákapcsol jól megismert matematikai modellt;
- a megválasztott modellen belül meghatározza a keresett adatokat;
- a modellen kapott megoldást értelmezi az eredeti problémára; arra vonatkoztatva ellenőrzi a megoldást;

- választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre;
- önállóan értelmezi a hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveget;
- nyelvi szempontból megfelelő választ ad a feladatokban megjelenő kérdésekre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveg önálló értelmezése
- Hétköznapi felmerülő matematikai tartalmú problémákkal kapcsolatos szöveges feladatok értelmezése, megoldása (például: bajnokság, időbeosztás, vásárlás, sütés-főzés)
- Szöveges feladatok olvasása, értelmezése, eljátszása, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal önállóan
- Adatok gyűjtése, lényeges adatok kiemelése
- Kérdés értelmezése, keresendő adatok azonosítása
- Adatok különböző típusainak megkülönböztetése, például: felesleges, hiányos
- Adatok és azok kapcsolatainak megjelenítése valamilyen szimbolikus rajz, matematikai modell segítségével, például művelet, táblázat, szakaszos ábra, nyíldiagram, halmazábra, sorozat
- Ismeretlen adatok meghatározása a modellen belül
- Egy-, kétlépéses alpműveletekkel leírható szöveges feladatok megoldása
- Fordított szövegezésű feladatok értelmezése, megoldása
- Megoldás értelmezése az eredeti problémára, ellenőrzés
- Nyelvileg és matematikailag helyes válasz megfogalmazása
- Szöveges feladatok alkotása hétköznapi szituációkra, adott matematikai modellhez, számfeladathoz

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetés, történetmesélés eseményképekről, ábrákról szabadon és egy-egy részletre fókuszálva is
- Hétköznapi helyzetekből matematikaitartalmú állítások megfogalmazása
- Szétvágott szöveg egyes darabjainak értelmezése külön-külön, a darabok összerakása és értelmezése
- „Mondd ugyanazt kicsit másképp, kicsit egyszerűbben”: szöveg átfogalmazása (egyre egyszerűbb alakra) láncban
- „Mi változott?” játék mondatokkal: változtatunk egy szót, toldalékot vagy a szavak sorrendjét; „Változott-e a szöveg értelme?”
- „Egynyelvű szótár” játék: szómagyarázat, esetleg a letakart (nem értett) szójelentésének kitalálása a szövegekörnyezetből
- Szöveges feladatban leírt szituáció kirakása különböző eszközökkel, színes rudakkal
- Többféle modell közül a megfelelők kiválasztása adott szöveges feladathoz
- „Feladatküldés” szöveges feladatokkal: csoportonként adott helyzethez, képhez, modellhez szöveges feladat alkotása; a feladat továbbadása másik csoportnak, ami visszaküldi a megoldást; a feladatírók ellenőrzik

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: az írott szöveg megértése, adatok keresése, információk kiemelése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata.

TÉMAKÖR: Szám és valóság kapcsolata

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- összehasonlít véges halmazokat az elemek száma szerint;
- ismeri két halmaz elemeinek kölcsönösen egyértelmű megfeleltetését (párosítását) az elemszámok

szerinti összehasonlításra;

- helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 10 000-es számkörben;
- helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat;
- érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban 10 000-es számkörben;
- használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében;
- helyesen használja a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat, nyelvtani szerkezeteket;
- megfelelő szókinccset és jeleket használ mennyiségi viszonyok kifejezésére szóban és írásban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Természetes szám darabszám, mérőszám és értékmérő tartalommal 10 000-es számkörben
- Számkörbővítések során valóságos tapasztalatszerzés a nagyobb számokról konkrét számlálással
- Tapasztalatszerzés nagy számok mérőszámként való megjelenéséről a valóságban (például: 4512 cm, 4512 mm, 4512 g, 4512 másodperc)
- Mennyiségek (hosszúság, tömeg, terület, űrtartalom, idő, pénz) összehasonlítása mérőszámaik alapján, kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációk felismerése, megnevezése 10 000-es számkörben
- A természetes számok körében a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezések helyes használata
- Mennyiségekre vonatkozó feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmak helyes használata 10 000-es számkörben
- A mennyiségi viszonyokat kifejező szavak, nyelvtani szerkezetek helyes használata
- A mennyiségi viszonyokat kifejező szimbólumok helyes használata szóban és írásban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Mérések különféle mértékegységekben, a mérés pontosságának korlátai, szükséges mértékegységek értő megválasztása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: mennyiségi viszonyokat kifejező szavak, nyelvtani szerkezetek helyes használata

Technika, életvitel és gyakorlat:

elkészíthető munkadarabok megtervezése mérés és modellezés segítségével.

Környezetismeret; Technika, életvitel és gyakorlat:

háztartásban használatos gyakorlati mérések

(sütés-főzés hozzávalói).

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- értse és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel

TÉMAKÖR: Számlálás, becslés

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megszámlál és leszámllál; adott (alkalmilag választott vagy szabványos) egységgel meg- és kimér a 10 000-es számkörben; oda-vissza számlál kerek tízesekkel, százásokkal, ezresekkel;
- ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás, közelítő mérés, mérés az egység többszörösével; becslését finomítja újrabecsléssel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Számlálások egyesével, kerek tízesekkel, százásokkal, ezresekkel oda-vissza 10 000-es számkörben eszközökkel (például: hétköznapi tárgyak, abakusz, pénz) és eszközök nélkül
- Tapasztalatszerzés darabszámok, mennyiségek becslésével kapcsolatban 10 000-es számkörben
- Becslés szerepének, korlátainak tudatosítása
- Becslési módszerek ismerete, közelítő számítás, kerekítés, közelítés pontosítása, becslés finomítása, újrabecslés valóságos dolgokkal, mennyiségekkel gyakorlati helyzetekben (például vásárlás), számítások ellenőrzésekor
- Becslések értékelése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Nagy számok előfordulása mérőszámként: „Hány darab 5 forintos szükséges egymás mellé rakva, egymásra rakva például 1 méterhez, 10 méterhez; 1 kg-hoz, 10 kg-hoz” „1000 db, 10 000 db 5 forintos milyen hosszú egymás mellé rakva? Milyen magas egymásra rakva, milyen nehéz, miben lehetne tárolni, mennyi idő alatt lehetne leszámllálni ennyi darabot?”; „Mire elég 1000, 10 000 másodperc? Mire elég 1000, 10 000 perc?”

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika és életvitel: Anyagok és alakításuk

Környezetismeret: Napirend, vásárlás

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- számlálások egyesével, kerek tízesekkel, százásokkal, oda-vissza 10 000-es számkörben.
- kerekítés, becslés eszközként alkalmazása.

TÉMAKÖR: Számok rendezése

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket;
- megadja és azonosítja számok sokféle műveletes alakját;
- megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegeyenesen, számtáblázatokban, a számegeyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban a 10 000-es számkörben;
- megnevezi a 10 000-es számkör számainak egyes, tízes, százás, ezres szomszédjait, tízesekre, százásokra, ezresekre kerekített értékét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Számok nagyság szerinti összehasonlítása művelettel megadott alakokban is (például: $2000/2$, $500 \cdot 2$, $1250 - 250$): melyik nagyobb, mennyivel nagyobb, (körülbelül) hányszor akkora, hányada
- Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a $<$,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Kukás” játék három vagy négy dobókocka segítségével alkotott számokkal
- Különféle módon megadott számok (például építőjáték-elemekkel, abakusszal, pénzzel) rendezése növekvő vagy csökkenő sorba
- „Mi változott?” játék madzagra csipeszelt

<p>>, = jelekkel</p> <ul style="list-style-type: none"> – Számegyenes rajzolása a számok helyének jelölésével 10 000-es számkörben – Számegyenes irányának, egységének megadása két szám kijelölésével – Leolvasások a számegyenesről; számok, műveletes alakban megadott számok (például: $300-160$, $40 \cdot 20$) helyének megkeresése a számegyenesen 10 000-es számkörben – Számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése, helyük megtalálása a számegyenesen – Számok helyének azonosítása különböző tartományú és léptékű számtáblákon, például: 300-tól 400-ig egyesével; 1200-tól 2850-ig tízesével – Számok egyes, tízes, száz, ezres szomszédainak ismerete 10 000-es számkörben – Számok tízesekre, százakra, ezrekre kerekítése 10 000-es számkörben 	<p>számokkal</p> <ul style="list-style-type: none"> – Számok pontos helyének megtalálása egyre kisebb léptékű számegyenesek segítségével – Számegyenes léptékének meghatározása olyan számegyenesen, ahol ismert két szám, valamint a köztük lévő egységek száma
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

száz, százszomszéd, ezres százszomszéd, kerekítés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: számok olvasása, helyesírása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése, helyük megtalálása a számegyenesen
- számok egyes, tízes, száz, ezres szomszédainak ismerete 10 000-es számkörben

TÉMAKÖR: Számok tulajdonságai

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal;
- számot jellemez más számokhoz való viszonyával;
- ismeri a római számjelek közül az I, V, X jeleket, hétköznapi helyzetekben felismeri az ezekkel képzett számokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Számok kifejezése művelettel megadott alakokkal
- Párosítás és páratlanság fogalmának értelmezése párosítással és két egyenlő részre osztással a 10 000-es számkörben
- Háromasával, négyesével, ötösével... és 3, 4, 5... egyenlő darabszámú csoportból kirakható számok megfigyelése és gyűjtése különféle eszközökkel végzett csoportosítások, építések, megfigyelések során
- Háromszögszámok, négyzetszámok gyűjtése különféle eszközökkel végzett alkotások során
- Számok jellemzése más számokhoz való viszonyukkal, például: adott számnál nagyobb,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Ország, város” játék számtulajdonságokkal
- Számtulajdonságokra épülő bűvésztükkök megismerése, megértése
- Háromszögszámok, négyzetszámok kirakása például színes rudakkal, korongokkal, négyzethálón történő bekerítéssel, szöges táblán
- „Hoci, nesze” játék
- Felcsavart számegyenes: papírcsík felcsavarása szabályos három-, négyzög alapú hasáb alakú dobozra, majd a hajtások közé a számokfelírása egyesével növekedve; annak megfigyelése, hogy mely számok kerültek azonos lapra; képzeletben további számok

<p>kisebb valamennyivel, adott számnak a többszöröse</p> <ul style="list-style-type: none"> - Számok formai tulajdonságainak megfigyelése: számjegyek száma, számjegyek egymáshoz való viszonya, számjegyeinek összege - Számok tartalmi, formai jellemzése, egymáshoz való viszonyuk kifejezése kitalálós játékokban - A római számjelek közül az I, V, X, L jelek, valamint az ezekből képezhető számok írása, olvasása a hétköznapi helyzetekben, például: óra, keltezés, kerületek jelölése 	<p>vizsgálata a felismert szabályosság szerint</p> <ul style="list-style-type: none"> - Római számokhoz kapcsolódó gyufarejtvények megoldása
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: három- és négyjegyű számok, római számok</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Környezetismeret: a lakóhely története; a római számok megfigyelése régi épületeken, eligazodás a hónapok között Magyar nyelv és irodalom: könyvekben a fejezetszám kiolvasása.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: -számokat jellemezzen tartalmi és formai tulajdonságokkal. - ismerje a római számjelek közül az I, V, X, L jeleket.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Számok helyi értékes alakja Óraszám: 6 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - összekapcsolja a tízes számrendszerben a számok épülését a különféle számrendszerekben végzett tevékenységeivel; - érti a számok ezresekből, százasokból, tízesekből és egyesekből való épülését, ezresek, százasok, tízesek és egyesek összegére való bontását; - érti a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi értékét; - helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 10 000-ig 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Csoportosítások, beváltások tízes számrendszerben különféle eszközökkel a 1000-es és 10 000-es számkörben, például előre csomagolt, illetve jól csomagolható tárgyakkal, pénzekkel, abakusszal - Mérések különböző egységekkel és többszöröseikkel - Leltárak készítése tízes számrendszerben az elvégzett tevékenységek alapján 1000-es és 10 000-es számkörben - Számok ezresekre, százasokra, tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítás, felismerése nem csak rendezett alakban eszközzel (például: pénz) és eszköz nélkül - Számok írása, olvasása helyiérték-táblázat alapján - A helyi értékek egymáshoz való viszonyának megértése - Számok számjegyeinek helyi, alaki és valódi értéke tapasztalatok alapján 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Apró tárgyak csoportosítása, beváltása, leltározása tojásokkal, tojástartóval a számlálás megkönnyítésére - Apró tárgyak kifizetése legkevesebb érmével(1, 10, 100 és 1000 forintossal), például „Minden babszem 1 forint” - Leltározás alapján helyiérték-táblázatbevezetése - „Kukás” játék három vagy négy dobókockával alkotott számokkal - „Ki vagyok én?” játék számokkal, például atízes helyi értéken 5, az egyes helyi értékenkettővel kisebb, a százasok helyén páratlan szám áll; a meghatározások fokozatosan vezessenek a megoldáshoz - Letakart számjegyek esetén számok összehasonlítása - Számok valódi értékének változtatása a számjegyek felcserélésével, a változásirányának és mértékének meghatározása

<ul style="list-style-type: none"> – Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmának ismerete – Számok írása, olvasása számrendszeres, azaz helyi értékes alakjukban, 10 000-es számkörben – Számok nagyság szerinti összehasonlítása hallás alapján és leírt jelük alapján 10 000-es számkörben 	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
helyi érték, alaki érték, valódi érték, százaz, ezres, tízezres, helyiérték-táblázat, tízes számrendszer	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
Magyar nyelv és irodalom: számok helyesírása	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
- számok írása, olvasása 10 000-es számkörben. Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalma.	

TÉMAKÖR: Mérőeszköz használata, mérési módszerek	
Óraszám: 10 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt; – helyesen alkalmazza a mérési módszereket, használ skálázott mérőeszközöket, helyes képzele van a mértékegységek nagyságáról; – helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalom mérés és a tömegmérés szabványegységei közül a következőket: mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg; – ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a percet, a másodpercet, a napot, a hetet, a hónapot, az évet; – ismer hazai és külföldi pénzcímleteket 10 000-es számkörben; – alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között; – összeveti azonos egységgel mért mennyiség és mérőszáma nagyságát, összeveti ugyanannak a mennyiségnek a különböző egységekkel való mérésekor kapott mérőszámait; – megméri különböző sokszögek területét különböző egységekkel; – területet mér különböző egységekkel lefedéssel vagy darabolással; – alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között; – ismer a terület és kerület mérésére irányuló tevékenységeket. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – Mennyiségek érzékszervi összehasonlítása – Mennyiségek összemérése – Mérési módszerek alkalmazása – Mennyiségek becslése, kimérése, megmérése szabványmértékegységek közül a következőkkel: mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg – Hétköznapi tapasztalatok szerzése a szabványmértékegységek nagyságáról – Szabványos mérőeszközök használata – Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok közti tájékozódás; időbeli relációt tartalmazó szavak értő használata – Időpontok leolvasása különféle órákról, időtartamok meghatározása – Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok kapcsolatai; időbeli relációt tartalmazó szavak 	<ul style="list-style-type: none"> – Osztályterem kicsinyített makettjének elkészítése – Teli bevásárlószatyor tömegének becslése, mérése, kiszámolása – Süteménykészítés recept alapján, a hozzávalók kimérése – Iskolai vagy osztályelőadás időbeosztásának elkészítése – Kerület mérése, például az alakzat madzaggal való körbemérésével, az alakzat görgetésével félegyenesen – Szabálytalan és szabályos alakzatok lefedése például körlapokkal, mozaiklapokkal, négyzetlapokkal; lefedés után annak vizsgálata, hogy melyik fedi legpontosabban az alakzatot – Tenyér körberajzolása négyzethálón, a tenyér nagyságának becslése kis négyzetekben; kis négyzetek számlálása; a tenyér méretének

<p>értelmezése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Időpontok és időtartamok közötti összefüggés megértése – Különböző hazai és külföldi pénzek címleteinek megismerése 10 000-esszámkörben – Összefüggések megtapasztalása a mennyiségek nagysága, az egység nagysága és a mérőszámok között – Mértékváltás eszköz segítségével – Nagyobb pénzek címleteinek felváltása, kisebb pénzek beváltása hazai és külföldi pénzegységekkel egyaránt – Takarékoság fontosságának megértése elvégzett mérésekre alapozva – Síkbeli alakzatok kerületének becslése, mérése alkalmi és szabványegységekkel különféle eszközök segítségével (például: fonal, négyzetrács, vonalzó) – Síkbeli alakzatok területének becslése, mérése különféle alkalmi egységekkel való lefedéssel vagy darabolással (például: körlapokkal, mozaiklapokkal, négyzetlapokkal) – A terület és kerület szavak értő használata 	<p>meghatározása négyzetcentiméterben</p> <ul style="list-style-type: none"> – Területfoglaló játékban a megszerzett területek „okos” számlálása
--	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

kerület, mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret, Technika és életvitel: gyakorlati mérések közvetlen környezetünkben. Napirend, családi ünnepek.

Testnevelés és sport: időre futás.

Magyar nyelv és irodalom:

változó helyzetek, időben lejátszódó történések megfigyelése, az időbeliség tudatosítása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismerje és használja a mérőeszközöket és mértékegységeket gyakorlati mérések során.
- tudjon megoldani egyszerű szám és szöveges feladatokat a tanult mértékegységekkel (km, m, dm, cm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc).
- tudjon átváltani szomszédos mértékegységek között

TÉMAKÖR: Alapműveletek értelmezése

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- helyesen értelmezi a 10 000-es számkörben az összeadást, a kivonást, a szorzást, a bennfoglaló és az egyenlő részekre osztást;
- hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz;
- értelmezi a műveleteket megjelenítéssel, modellezéssel, szöveges feladattal;
- helyesen használja a műveletek jeleit;
- megérti a következő kifejezéseket: tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség, tényezők, szorzandó, szorzó, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék;
- szöveghez, valós helyzethez kapcsolva zárójelet tartalmazó műveletsort értelmez, elvégez;
- szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveleteket megérti;
- szöveget, ábrát alkot matematikai jelekhez, műveletekhez.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<p>ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Összeadás és kivonás értelmezései és kapcsolatuk 1000-es, 10 000-es számkörben – Szorzás és osztás értelmezései és kapcsolatuk a 10 000-es számkörben – Maradékos osztásra vezető tevékenységek végzése, feladatok megoldása – Műveletről szöveges feladat, ábra készítése; műveletek eljátszása, lerajzolása, szöveggel értelmezése – Szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveletek megértése – A műveletekben szereplő számok megnevezésének ismerete, megértése: tényezők, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék – Zárójel használata konkrét esetekben megfogalmazott problémák leírásához, megoldásához 	<ul style="list-style-type: none"> – Maradékos osztás lejátszása pénzekkel, részekre osztással – Adott kirakáshoz, ábrához többféle művelet keresése, leírása – Adott kirakás, ábra tagolása, majd a tagolás alapján zárójelet tartalmazó műveletsorok felírása, például szöges táblán kifeszített 8×7-es terület tagolása szívószállal, négyzethálón körülkerített 12×36-os terület tagolása vonalzóval húzott egyenesekkel – Összetett szöveges feladatok leírása egy műveletsorral; több műveletsor közül az adott szöveges feladathoz illő modell kiválasztása; műveletsorhoz szöveges feladat fogalmazása „feladatküldéssel”
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: tag, tényező, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék, maradékos osztás, zárójel</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: helyes fogalomhasználat.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - elnevezések, jelölések értése, használata</p>	

<p>TÉMAKÖR: Alapműveletek tulajdonságai Óraszám: 4 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat; – megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is; - alkalmazza a műveletekben szereplő számok (kisebbitendő, kivonandó és különbség; tagok és összeg; tényezők és szorzat; osztandó, osztó és hányados) változtatásának következményeit 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Műveleti tulajdonságok megfigyelése tapasztalások során: tagok, tényezők felcserélhetősége, csoportosíthatósága; összeg, különbség szorzása, szorzat széttagolása – Műveleti tulajdonságok alkalmazása számolási eljárásokban, szöveges feladatokban, ellenőrzésnél – Hiányos művelet és műveletsorok megoldása az eredmény ismeretében a művelet megfordításával is 10 000-ig – Műveletekben szereplő számok változtatása közben az eredmény változásának megfigyelése; a tapasztalatok alkalmazása számolásnál – Műveletek közötti kapcsolatok megfigyelése; 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Babos” játék számokat képviselő papírlapokkal, színes rudakkal – Számépítések, például: célszám megközelítése adott számjegyekkel és műveleti jelekkel – Gondolt számmal való műveletvégzés: ha páros, el kell osztani 2-vel, ha páratlan, akkor meg kell szorozni 3-mal és hozzá kell adni 1-et; a műveletsort addig kell ismételni, amíg a végére nem érünk

alkalmazása ellenőrzéshez és a számolási módok egyszerűsítésére

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: kérdések, problémák, válaszok helyes megfogalmazása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- számolásaiban használja fel a műveletek közti kapcsolatokat.
- alkalmazza a tényezők, tagok felcserélhetőségét.

TEMAKÖR: Szóbeli számolási eljárások

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- alkalmazza a számolást könnyítő eljárásokat;
- érti a 10-zel, 100-zal, 1000-rel való szorzás, osztás kapcsolatát a helyiérték-táblázatban való jobbra, illetve balra tolódással, fejben pontosan számol a 10 000-es számkörben a számok 10-zel, 100-zal, 1000-rel történő szorzásakor és maradék nélküli osztásakor;
- elvégzi a feladathoz szükséges észszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt;
- teljes négyjegyűek összegét, különbségét százasokra kerekített értékekkel megbecsüli, teljes kétjegyűek két- és egyjegyűvel való szorzatát megbecsüli.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Számolási eljárások a műveletek értelmezései alapján 10 000-es számkörben
- Számolási eljárások szám- és műveleti tulajdonságok felhasználásával 10 000-es számkörben
- A 100-as számkörben tanult számolási eljárások gyakorlása és analógiák alapján történő kiterjesztése a 10 000-es számkörre kerek tízesekkel és kerek százasokkal való számolás során
- A 10-zel, 100-zal, 1000-rel való szorzás, osztás és a helyiérték-táblázatban való jobbra, illetve balra tolódás kapcsolatának megértése
- Műveletek eredményének észszerű becslése, a becslés során kapott eredmény értékelése, alkalmazása
- Teljes négyjegyűek összegének, különbségének százasokra kerekített értékekkel való becslése
- Teljes kétjegyűek két- és egyjegyűvel való szorzatának becslése
- Hétköznapi helyzetekben alkalmazható észszerű becslés megválasztása, a becslés pontosságának ellenőrzése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Adott pénzösszeg kirakása valódi pénzekkel; a kirakás értékeinek leltározása táblázatban; minden pénzérmének a tízszeres értékű pénzre cserélése, majd leltározása táblázatban; a balra tolódás és a vagyon tízszeresedésének megfigyelése
- Teljes három- vagy négyjegyű számok közelítő értékének helyettesítése színes rudakkal; az eredeti számok összegének és különbségének becslése színes rudak segítségével
- Bevagdalt, hajtogatható kartonlappal az összeg közelítése az egyes helyi értékek fokozatos felfedésével
- Szorzat kiszámítása az egyik tényező felezésével, a másik tényező kétszerezésével

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: jelek szerepe, használata.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudja értelmezni, elvégezni a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást

- tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal.

TÉMAKÖR: Fejben számolás

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- fejben pontosan összead és kivon a 100-as számkörben;
- emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit a számok tízszereséig;
- érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát;
- fejben pontosan számol a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során;
- fejben pontosan számol a 10 000-es számkörben a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Fejben számolás egyes lépéseinek megértése, begyakorlása eszközökkel; az eszközök szükség szerinti használata feladatok során
- Teljes kétjegyűek összeadása, kivonása
- A kisegyszeregy, annak megfelelő bennfoglalások és egyenlő részekre osztások emlékezetből való ismerete
- Fejzámolás gyakorlása 100-as számkörben
- Fejzámolás a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során, például: szorzótáblák;
- Fejzámolás a 10 000-es számkörben kerek tízesekkel, százassal, ezresekkel a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Céltáblára” lövések, például 6 lövés összegével 100-at kell elérni; a 37-esre kell „dobni” annyiszor, hogy az eredmény 400 és 700 között legyen
- „Számalkotó” játék írásbeli műveletekkel: írásbeli műveletekben szereplő számjegyek sorsolása dobókockával; a dobott értékek tetszőleges helyi értékre írhatók; az nyer, aki a legnagyobb, legkisebb vagy adott célszámhoz legközelebbi eredményt tudja kiszámolni a felírt számaiból
- Tanulók által készített játékok a számolás gyakorlásához
- „Darts” játék során a pontok számolása, kiszállás lehetősége

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

kerek százassal, kerek ezres

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: jelek szerepe, használata.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- fejben pontosan összead és kivon a 100-as számkörben.
- emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit

TÉMAKÖR: Írásbeli összeadás és kivonás

Óraszám: 4+1 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- helyesen végzi el az írásbeli összeadást, kivonást.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az írásbeli műveleti eljárások alapozása, megértése a számrendszeres gondolkodás továbbépítésével és különféle eszközökkel
- Az írásbeli összeadás algoritmusának fokozatos megismerése: továbbvitel az egyes, a tízes, a

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Nyugták, blokkok gyűjtése, ellenőrzése („Jól számolt-e a gép?”)
- Írásbeli összeadás lejátszása „Tökéletes pénztárgéppel”: a gép a tíz egyforma címletű pénzt kiveszi, és a következő fiókba beletesz

<p>százás helyi értéken</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hiányos összeadások gyakorlása az írásbeli kivonás előkészítésére – Az írásbeli kivonás algoritmusának megismerése pótlással, elvétellel a különbség változása alapján – A kivonás pótlásos eljárásának begyakorlása – Az írásbeli összeadás és kivonás eredményének becslése célszerűen kerekített értékekkel; az eredmény összevetése a becsléssel; szükség esetén ellenőrzés az ellentétes művelettel 	<p>egy tízszer akkora címletűt, majd kiírja a fiók tartalmát</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Betűrejtvények” írásbeli számoláshoz: betűkkel helyettesített számjegyek kitalálása írásbeli összeadás szabályainak segítségével, például $RÉT + RÉT = KERT$ – „Számalkotó” játék írásbeli műveletekkel: írásbeli műveletekben szereplő számjegyek sorsolása dobókockával; a dobott értékek tetszőleges helyi értékre írhatók; az nyer, aki a legnagyobb, legkisebb vagy adott célszámhoz legközelebbi eredményt tudja kiszámolni a felírt számaiból
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: írásbeli művelet, hiányos összeadás, pótlás, tagok, összeg, kibebítendő, kivonandó, különbség</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: kérdések, problémák, válaszok helyes megfogalmazása.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Négyjegyű számok összeadása, kivonása írásban.</p>	

<p>TEMAKÖR: Írásbeli szorzás és osztás Óraszám: 8+4 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – helyesen végzi el az írásbeli szorzást egy- és kétjegyű szorzóval, az írásbeli osztást egyjegyű osztóval; – elvégzi a feladathoz szükséges észszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt; – megoldását értelmezi, ellenőrzi. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Több egyenlő tag írásbeli összeadása – Az írásbeli szorzás algoritmusának begyakorlása egyjegyű szorzóval – Írásbeli szorzás kerek tízesekkel – Írásbeli szorzás teljes kétjegyűekkel két lépésben – Írásbeli osztás szemléltetése pénzekkel, részekre osztással – Írásbeli osztás egyjegyű osztóval, visszaszorzással, kivonással – Többféle módon való becslés és ellenőrzés megismerése a szorzat, hányados nagyságrendjének meghatározásához, a számolás ellenőrzéséhez 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hiányos írásbeli szorzásban, osztásban a hiányzó számjegyek megtalálása – Írásbeli műveletekben szereplő számjegyek sorsolása dobókockával; a dobott értékek tetszőleges helyi értékre írhatók; az nyer, aki a legnagyobb, legkisebb vagy adott célszámhoz legközelebbi eredményt tudja kiszámolni a felírt számaiból – Érdekes számolások, például a 37 szorzása egyjegyű számokkal; kedvenc egyjegyű szám szorzása 777-tel, majd 143-mal; 2520 osztása egyjegyű számokkal
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: visszaszorzás, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék, maradékos osztás,</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv: a jelek szerepe és használata</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - szorzás egy- és kétjegyű szorzóval, osztás egyjegyű számmal írásban</p>	

<p>TEMAKÖR: Törtrészek</p>

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tevékenységekkel megjelenít egységtörteket és azok többszöröseit különféle mennyiségek és többféle egységválasztás esetén;
- a kirakást, a mérést és a rajzot, mint modellt használja a törtrészek összehasonlítására.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az egész egyenlő részekre osztása, az egységtörtek értelmezése, megnevezése (például: 1 ketted) különféle mennyiségeken (hosszúság, tömeg, űrtartalom, terület)különféle tevékenységekkel (például: méréssel, papírhajtogatással, színezéssel)
- Az egységtörtek többszöröseinek előállítása, értelmezése, megnevezése (például: 2 harmad) különféle mennyiségeken különféle tevékenységekkel, többféle egységválasztással
- Egészek és törtrészek kirakása, megjelenítése más törtrészekkel
- Törtrészekkel ábrázolt törtek nagyság szerinti összehasonlítása, egyenlők keresése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Lépj hozzám!” játékos feladat
- 1 ketted, 1 negyed, 1 nyolcad előállítása felezésekkel papírhajtogatással
- 1 harmad, 1 hatod, 1 tizenketted előállítása papírcsík hajtogatásával
- Törtrészek kirakása színes rudakkal az egész változtatásával is
- Törtrészek kirakása mozaiklapokkal (szabályos hatszög, trapéz, rombusz, háromszög)
- Alkotás törtrészeknek megfelelően, például „Alkoss úgy valamit, hogy a 2 harmad része sárga legyen!”
- Memóriajáték különféleképpen ábrázolt törtrészekkel

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

egész, törtrész, egységtört

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: kifejezőképesség alakítása, világos, rövid fogalmazás a megismert matematikai kifejezések alkalmazásával.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- elnevezések, megállapodások, jelölések értése, kezelése.

TÉMAKÖR: Negatív számok

Óraszám: 3+1 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a negatív egész számokat irányított mennyiségként (hőmérséklet, tengerszint alatti magasság, idő) és hiányként (adósság) értelmezi;
- nagyság szerint összehasonlítja a természetes számokat és a negatív egész számokat a használt modellen belül.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az „előtt” és „után” térbeli és időbeli értelmezése
- Tapasztalatszerzés irányított mennyiségekről a térben (például: emeletek, tengerszinhez viszonyított magassági szintek); az „alatta” és „felette” értelmezése a síkon és a térben
- Hőmérséklet mérése, hőmérő leolvasása (levegő, folyadék)
- Hőmérőmodell használata
- Tapasztalatszerzés a vagyon, készpénz és adósság kapcsolatairól kirakásokkal, rajzos feladatokkal és diagramon való ábrázolással

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Saját idővonal készítése: születésem vagy iskoláskorom előtt, után történt események, például szüleim születése, házassága, testvéreim születése, óvodáskor, iskoláskor
- Világtérképről tengerszinhez mért magasságok és mélységek leolvasása
- Fagypon alatti hőmérsékletek mérése, például télen, hűtőszekrényben, fagylalt, jégkocka segítségével
- „Időjárás-jelentős” játék: a bemondó ismerteti a hőmérséklet változásait szóban vagy diagram alapján; a nézők saját hőmérőmodelljükön

<ul style="list-style-type: none"> - A negatív szám megjelenítése különböző tevékenységek során - Konkrét helyzetben a mennyiségek összehasonlítása, döntés a mennyiségek növekedéséről, csökkenéséről, megmaradásáról 	<ul style="list-style-type: none"> - jelenítik meg a pillanatnyi hőmérsékletet - „Gazdálkodj okosan” játék rövidített változatban készpénzzel és adósságcédulákkal: a játékosok kölcsönt vehetnek fel avasárláshoz, ekkor ugyanannyi készpénzt és adósságcédulát kapnak
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: pozitív, negatív	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Környezetismeret: hőmérséklet és mérése, Celsius-skála (fagypon alatti, fagypon feletti hőmérséklet).	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - negatív számok a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság)	

TÉMAKÖR: Alkotás térben és síkon Óraszám: 6 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none"> - szabadon épít, kirak formát, mintát adott testekből, síklapokból; - minta alapján létrehoz térbeli, síkbeli alkotásokat; - sormintát, síkmintát felismer, folytat; - alkotásában követi az adott feltételeket; - testeket épít élékből, lapokból; elkészíti a testek élvázát, hálóját; testeket épít képek, alaprajzok alapján; elkészíti egyszerű testek alaprajzát; - síkidomokat hoz létre különféle eszközök segítségével; - alaklemez, vonalzót, körzőt használ alkotáskor; - megtalálja az összes, több feltételnek megfelelő építményt, síkbeli kirakást; - szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon; - megfogalmazza az alkotásai közti különbözőséget. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> - Építések térbeli építőelemekből, testekből, lapokból, testhálóból szabadon, másolással, megadott feltétel szerint - Különböző téglatestek alkotása adott feltételek szerint - Építések és alkotások, alaprajzok, nézetek, hálók alapján egyszerűbb esetekben - Egyszerű testek alaprajzának, nézeteinek, hálójának azonosítása és annak ellenőrzése megalkotással - Síkbeli alkotások szabadon, másolással, megadott feltétel szerint: kirakások mozaiklapokkal, nyírás, tépés, hajtogatás, alakzatok határvonalainak elkészítése Alaklemez, vonalzó és körző helyes használatának gyakorlása játékos feladatok során - Sokszögek előállítása nyírással, hajtogatással, pálcikákkal, gumikarika kifeszítésével, vonalzós rajzolással adott feltételek szerint - Sorminták, terülminták kirakása, folytatása, tervezése síkban, térben, a szimmetriák 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> - Építés színes rudakból, legóból, építőkockákból, dobozokból nézetek, alaprajzok alapján - „Szobasarok” cipősdobozból, belehelyezett játék megvilágítása 3 irányból; az árnyékok vizsgálata - „Szobasarok” négyzethálós falaira rajzolt árnyékok alapján építés színes rudakból - Feltételek, minták alapján kirakások mozaiklapokból, logikai készlet elemeiből - Rövid ideig látott képről másolat készítése a vizuális memória fejlesztésére - Adott síkidomokból téglatest építése - Geometriai fejtörők, például tangram, gyufarejtvények

<p>megfigyelése</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szimmetrikus alakzatok létrehozása térben és síkban (például: építéssel, kirakással, nyírással, hajtogatással, festéssel), és a szimmetria meglétének ellenőrzése választott módszerrel (például: tükör, hajtogatás) - Adott feltételeknek megfelelő minél több alakzat, minta előállítás, az összes lehetséges alkotás keresése, az alakzatok megkülönböztetése, jellemző tulajdonságok kiemelése 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Technika, életvitel és gyakorlat: hajtogatás. Vizuális kultúra: mozaikkép alkotása előre elkészített háromszögek, négyszögek felhasználásával.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - tudjon létrehozni háromszöget, négyzetet, téglalapot, sokszöget egyszerű módszerekkel.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Alakzatok geometriai tulajdonságai Óraszám: 6 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - megkülönbözteti és szétválogatja szabadon választott vagy meghatározott geometriai tulajdonságok szerint a gyűjtött, megalkotott testeket, síkidomokat; - megfigyeli az alakzatok közös tulajdonságát, megfelelő címkéket talál megadott és halmazokba rendezett alakzatokhoz; - megtalálja a közös tulajdonsággal nem rendelkező alakzatokat; - megnevezi a tevékenységei során előállított, válogatásai során előkerülő alakzatokon megfigyelt tulajdonságokat; - megnevezi a sík és görbült felületeket, az egyenes és görbe vonalakat, szakaszokat tapasztalati ismeretei alapján; - megnevezi a háromszögeket, négyszögeket, köröket; - megkülönböztet tükrösen szimmetrikus és tükrösen nem szimmetrikus síkbeli alakzatokat; - megszámlálja az egyszerű szögletes test lapjait; - megnevezi a téglatest lapjainak alakját, felismeri a téglatesten az egybevágó lapokat, megkülönbözteti a téglatesten az éleket, csúcsokat; - tudja a téglalap oldalainak és csúcsainak számát, összehajrással megmutatja a téglalap szögeinek egyenlőségét; - megmutatja a téglalap azonos hosszúságú oldalait és elhelyezkedésüket, megmutatja és megszámlálja a téglalap átlóit és szimmetriatengelyeit; - megfigyeli a kocka, mint speciális téglatest és a négyzet, mint speciális téglalap tulajdonságait; - megnevezi megfigyelt tulajdonságai alapján a téglatestet, kockát, téglalapot, négyzetet; - megfigyelt tulajdonságaival jellemzi a létrehozott síkbeli és térbeli alkotást, mintázatot 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Válogatások előállított és gyűjtött síkidomok és testek között szabadon - Halmazokba rendezett testek, síkbeli alakzatok közös tulajdonságainak megfigyelése, halmazok címkézése - Testek, síkbeli alakzatok halmazokba rendezése közös tulajdonság alapján 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Barkochbázis a teremben lévő tárgyak geometriai tulajdonságai alapján - Egyszerű szögletes testek építése pálcikákból és gyurmagolyókból - Egyszerű szögletes testek élvázának építése szívószalakból - Dobozok szétvágása a test lapjainak és

<ul style="list-style-type: none"> – Halmazba nem tartozó alakzatok keresése – Síkidomok és testek jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: sík vagy görbe felületek, „lyukas”, „tükrös”, „van-e bemélyedése” – Sokszöglapokkal határolt egyszerű testek lapjainak, éleinek, csúcsainak megfigyelése – A létrehozott síkbeli és térbeli alkotások, mintázatok jellemzése megfigyelt tulajdonságaikkal – Egyszerű szögletes testek lapjainak, éleinek, csúcsainak megszámlálása – Környezetükből gyűjtött testek közül a téglatestek kiválogatása – Téglatest tulajdonságainak megfigyelése tevékenységek során: lapok alakja, egy csúcsból induló élek száma, élek hossza, az élek, lapok egymáshoz való viszonya, test tükröszimmetriája – Téglatest egybevágó lapjainak felismerése – Kocka kiemelése a téglatestek közül élek, lapok alapján – Előállított vagy megadott sokszögek jellemzése felismert tulajdonságokkal – Sokszögek oldalainak és csúcsainak megszámlálása, oldalak összemérése hajtogatással, szögek összemérése egymásra illesztéssel – Derékszög előállítása elfordulással, hajtogatással – Derékszögnél kisebb, nagyobb szögek előállítása elforduló mozgással; hozzámérés a hajtogatott derékszöghöz – Téglalap tulajdonságainak megfigyelése: szögek, oldalak, szimmetria – Téglalap szögei egyenlőségének megmutatása egymásra hajtással – Téglalap egyenlő hosszúságú oldalainak keresése hajtogatással – Négyzet kiemelése a téglalapok közül oldalai és szimmetriái alapján – Testek, síkbeli alakzatok jellemzése megfigyelt tulajdonságok alapján 	<ul style="list-style-type: none"> hálójának vizsgálatához – Dobozok lapjainak leragasztása különböző színű papírokkal – „Élőkép” alkotása csoportban, például kocka, téglatest, gúla megjelenítése – „Keveredj! Állj meg! Csoportosulj!” játék, sokszögek megjelenítése – Sokszögek építése szívószálakból – „Saját testen jeleníts meg derékszöget!”, például ujjak, kar, láb, mérlegállás – Derékszög hajtogatása szabálytalan alakú papírból – Gyurmából vagy agyagból készült téglatest szeletelése úgy, hogy téglatesteket kapjunk; úgy, hogy ne kapjunk téglatesteket; úgy, hogy kockát is kapjunk; kocka szeletelése úgy, hogy téglatesteket kapjunk – Párhuzamos szélű papírcsíkbeli négyszögek nyírása; a keletkező négyszögek csoportosítása; annak megfigyelése, hogy hogyan kell nyírni ahhoz, hogy téglalapot kapjunk; téglalapról négyzet nyírása, négyzetből téglalap nyírása – A4-es papírból hajtással és tépéssel négyzet készítése; a hulladék részből ismét négyzet készítése, ennek ismétlése egészen addig, amíg lehetséges
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

lap, él, téglatest, kocka, szög, derékszög

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika, életvitel és gyakorlat: dobozokból bútorok építése, dobókocka, téglatest alakú doboz készítése.

Vizuális kultúra:

a körülöttünk lévő mesterséges és természetes környezet formavilágának megfigyelése és rekonstrukciója.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- test és síkidom megkülönböztetése
- téglalap, négyzet, kocka, téglatest jellemzése

TÉMAKÖR: Transzformációk

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tapasztalattal rendelkezik mozgással, kirakással a tükörkép előállításáról;
- szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon;
- megépíti, kirakja, megrajzolja hálón, jelölés nélküli lapon sablonnal, másolópapír segítségével alakzat tükörképét, eltolt képét;
- ellenőrzi a tükrözés, eltolás helyességét tükör vagy másolópapír segítségével;
- követi a sormintában vagy a síkmintában lévő szimmetriát;
- térben, síkban az eredetihez hasonló testeket, síkidomokat alkot nagyított vagy kicsinyített elemekből; az eredetihez hasonló síkidomokat rajzol hálón.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Szimmetriák, tükörképek megfigyelése a természetes és az épített környezetben, térben és síkban
- Tárgyak, építmények, képek tükörképének megfigyelése térben, síkban tükör segítségével
- Tükörkép megépítése térben; tükrös és nem tükrös formák létrehozása, a kapott alakzat ellenőrzése tükör segítségével
- Síkbeli alakzatok tükrötengelyeinek keresése tükörrel, hajtogatással
- Tükörkép alkotása különböző eszközökkel síkban; tükrös és nem tükrös alakzatok létrehozása; ellenőrzés tükörrel, másolópapírral
- Építmények eltolása, az eltolt kép összehasonlítása a tükörképpel
- Formák eltolása a síkban; az eltolt alakzat összehasonlítása a tükrözéssel keletkező alakzattal; ellenőrzés másolópapírral
- Testek és síkbeli alakzatok megkülönböztetése, azonosítása alak és méret szerint: a hasonlóság és az egybevágóság fogalmának előkészítése
- Térben, síkban az eredetihez hasonló testek, síkidomok alkotása nagyított vagy kicsinyített elemekkel, hálón való rajzolással
- Játékok, tevékenységek során alakzatok elforgatott, eltolt, tükrös képeinek felismerése a síkban és a térben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Titkosírás tükörírással, a titkos üzenet megfejtése
- Utcák építése színes rudakból: az utca két oldalán lévő házak egymás tükörképei
- Kártyákon adott mintát kell megjeleníteni két kocka lapjain lévő ábrák segítségével úgy, hogy a két kockát egy tükör elé rakjuk; a kockák felső lapjain lévő ábrák és azok tükörképei együtt adják az adott mintát
- Minta rajzolása, majd átmásolása zsírpapírra; a zsírpapír átfordítása, eltolása, elforgatása; összehasonlítás az eredeti mintával
- Tengelyesen szimmetrikus alakzat kiegészítése
- Pálcikákból kirakott alakzat kétszeresére nagyítása
- Pontrácsra, négyzetrácsra rajzolt ábra kétszeresére nagyítása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

eltolt kép, mozgás, elforgatott kép

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika és életvitel: anyagok és alakításuk

Vizuális kultúra: tükrös alakzatok létrehozása, megfigyelése művészeti alkotásokban.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítása hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel.

TÉMAKÖR: Tájékozódás térben és síkon

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- helyesen használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon;
- tájékozódik lakóhelyén, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalál adott helyre, adott utca és házszám alapján megtalál házat;
- térképen, négyzethálón megtalál pontot két adat segítségével.

FEJLESZTÉSI

FELADATOK

ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

- Irányokat, távolságokat jelölő szavak használata térben és síkban
- Irány és állás megfigyelése, követése síkbeli alakzatok és mozgatások során
- Téri tájékozódást segítő játékok, tevékenységek
- Útvonalak bejárása oda-vissza, térbeli viszonyokat kifejező szavak segítségével
- Útvonal bejárásának irányítása térbeli viszonyokat kifejező szavak segítségével
- Térbeli és síkbeli elhelyezkedést kifejező szavak használata tevékenységekben és játékos szituációkban
- Tájékozódás lakóhelyen, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalálás adott helyre; adott utca és házszám alapján ház megtalálása
- Egyszerű térképek készítése
- Tájékozódás négyzethálón, térképen
-
-
-

- Robot célhoz irányítása szerepjátékkal: bekötött szemű gyerek irányítása adott célhoz, a célban a kendő levétele után azonos úton visszatalálás a kiindulópontra
- Útvonal bejárása síkbeli labirintusokban padlórobot irányításával
- „Vonalvezetős” játék irányok és távolságok megadásával, melynek során különböző formák rajzolódnak ki a négyzethálón, például 2 lépés fel, 3 lépés balra...
- Kacsaringós utak bejárása, majd lerajzolása négyzethálón; például: 2 lépés, jobbra fordulás, 1 lépés, jobbra fordulás, 3 lépés, jobbra fordulás, folytatva az utat, ismétlés előlről sokszor
- Négyzethálóra rajzolt minta alapján a vonalvezetés diktálása társnak
- Kincskeresés utasítások alapján
- Kincskeresés térkép alapján
- „Torpedó” játék
- „Telefonos” játék
- Térkép készítése tanteremről, iskolaudvarról, útvonalakról

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- négyzetháló, térkép

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: tájékozódás, világtájak, térkép

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon;

TÉMAKÖR: Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése

Óraszám: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz memóriajátékokban különféle tulajdonságok szerinti párok keresésében;
- megfogalmazza a személyek, tárgyak, dolgok, időpontok, számok, testek, síklapok közötti egyszerű viszonyokat, kapcsolatokat;
- érti a problémákban szereplő adatok viszonyát;
- megfogalmazza a felismert összefüggéseket;
- összefüggéseket keres sorozatok elemei között;
- megadott szabály szerint sorozatot alkot; megértett probléma értelmezéséhez, megoldásához sorozatot, táblázatot állít elő modellként;
- tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatokat folytat;
- felsorolja az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat egymás után, tetszőleges kezdőponttól is;
- ismert műveletekkel alkotott sorozat, táblázat szabályát felismeri; ismert szabály szerint megkezdett sorozatot, táblázatot helyesen, önállóan folytat;
- tárgyakkal, számokkal kapcsolatos gépjátékhoz szabályt alkot; felismeri az egyszerű gép

megfordításával nyert gép szabályát;

- felismer kapcsolatot elempárok, elemhármások tagjai között;
- szabályjátékok során létrehoz a felismert kapcsolat alapján további elempárokat, elemhármásokat;
- a sorozatban, táblázatban, gépjátékokban felismert összefüggést megfogalmazza saját szavaival, nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Személyek, tárgyak, dolgok, számok, testek, síklapok között megjelenő kapcsolatok megfigyelése, felfedezése, megnevezése
- Számpárok, számhármások közötti kapcsolatok felfedezése, jellemzése
- Változó helyzetek megfigyelése, a változás jelölése nyíllal
- Tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatok folytatása
- Az évszakok, hónapok, napok elsorolása egymás után tetszőleges kezdőpontból
- Ismert műveletekkel alkotott sorozat szabályának felismerése
- Megkezdett sorozat folytatása a felismert szabály szerint mindkét irányba
- Sorozat szabályának megfogalmazása, egyszerűbb esetben jelekkel is (például: nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal)
- Gépjátékok különféle elemekkel (például: tárgyak, számok, alakzatok)
- Gépjátékhoz szabály alkotása; az egyszerű gép szabályának megfordításával nyert gép szabályának felismerése
- Szabályjátékokban az elempárok, elemhármások megjelenítése táblázatban
- Szabályjátékok során a felismert kapcsolat alapján további elempárok, elemhármások létrehozása
- Táblázatokban, gépjátékokban a felismert összefüggések megfogalmazása, egyszerűbb esetekben jelekkel is (például: nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal)
- Sorozatok, szabályjátékok alkotása
- Megértett probléma értelmezéséhez, megoldásához sorozat, táblázat, esetleg nyíldiagram alkotása modellként

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Sorminták keresése környezetünkben, például épületeken, népviseleten
- Periodikusan ismétlődő tevékenységek, például ki mosogat 5 nap múlva
- Kakuktktojás játékok
- „Milyen nap lesz?” fejtörők: például egy hét múlva; holnapután, ha tegnapelőtt hétfő volt
- Sorozatok alkotása alakzatokkal, a sorozat szabályának megfigyelése, például egyre nagyobb négyzeteknél a növekedés szabályának megfigyelése
- Kapcsolatok megfigyelése oda-vissza, például szülő-gyerek, testvér, osztálytárs; alacsonyabb, magasabb, egyforma magas; idősebb, fiatalabb, ugyanannyi idős
- A gyerekek kezében tartott számok, alakzatok közötti kapcsolatok megfigyelése rámutatással, például mindenki mutasson arra, akinek ugyanannyi tízese van; akinek nagyobb a kerülete; a mutató jelegyzése nyilakkal; a lejegyzett ábra megfigyelése
- „Gépes játékok” egyváltozós, kétváltozós, fordított gépekkel, számokkal, formákkal, szavakkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

táblázat, nyitott mondat

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra: periodicitás felismerése sordíszekben, népi motívumokban.

Környezetismeret: évszakok, hónapok, napok, napszakok

Magyar nyelv és irodalom: nyelvi kommunikáció fejlesztése az összefüggések megfogalmazásával

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- összefüggések keresése az egyszerű sorozatok elemei között
- szabály megfogalmazása egyszerű formában, a hiányzó elemek pótlása

TÉMAKÖR: Adatok megfigyelése

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- adatokat gyűjt a környezetében;
- adatokat rögzít későbbi elemzés céljából;
- gyűjtött adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol;
- adatokat gyűjt ki táblázatból, adatokat olvas le diagramról;
- jellemzi az összességeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Minőségi és mennyiségi tulajdonsággal kapcsolatos adatok megfigyelése, gyűjtése, rögzítése tanítói segítséggel
- Adatgyűjtés vásárlással kapcsolatban (például: árak megfigyelése boltokban, nyugtán)
- Mért adatok lejegyzése
- Közös tevékenységek során szerzett adatok alapján egyszerű diagram készítése térben és síkban
- Egyszerű diagramról adatok, összefüggések leolvasása
- Az összes adat együttes jellemzőinek megfigyelése, például egyenlő adatok, legkisebb, legnagyobb kiválasztása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Mérések testnevelésórán, például időeredmények, kislabdadobás hossza, távolugrás hossza; eredmények rögzítése; ábrázolása közösen
- Piacon több árusnál ugyanazon termék árának összehasonlítása, csoportonként más-más termék árának megfigyelése, lejegyzése
- Csoportonként a csoport tagjaira jellemző egyszerű diagramok készítése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

adat, diagram

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: adatok gyűjtése az állatvilágból (állati rekordok), hőmérsékleti grafikonok készítése.

Testnevelés és sport: sporteredmények, mint adatok.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- adatgyűjtés, adatok lejegyzése, diagram leolvasása

TÉMAKÖR: Valószínűségi gondolkodás

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz olyan játékokban, kísérletekben, melyekben a véletlen szerepet játszik;
- tapasztalatai alapján különbséget tesz a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” események között;
- megítéli a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” eseményekkel kapcsolatos állítások igazságát;
- tapasztalatai alapján tippet fogalmaz meg arról, hogy két esemény közül melyik esemény valószínűbb olyan, véletlentől függő szituációk során, melyekben a két esemény valószínűsége között jól belátható a különbség;
- tetszőleges vagy megadott módszerrel összeszámolja az egyes kimenetek előfordulásait olyan egyszerű játékokban, kísérletekben, amelyekben a véletlen szerepet játszik;
- a valószínűségi játékokban, kísérletekben megfogalmazott előzetes sejtését, tippjét összeveti a megfigyelt előfordulásokkal.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**

<p>ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Részvétel valószínűségi játékokban; intuitív esélylatolgatás, tippek megfogalmazása – Események megfigyelése valószínűségi kísérletekben – Valószínűségi játékok során stratégiák alakítása, kipróbálása, értékelése – „Biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” események megkülönböztetése – Véletlen események gyakoriságának összeszámlálása, ábrázolása különféle módszerekkel: strigulázással, diagrammal, táblázatba rögzítéssel – Véletlen események előfordulásainak vizsgálata, a kimenetek számának összehasonlítása az előzetes tippel, magyarázatok keresése – A „biztos” és „lehetetlen” cáfolata ellenpélda mutatásával 	<ul style="list-style-type: none"> – Játék eseménykártyákkal a „biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” események megkülönböztetésére, események gyakoriságának megfigyelésére – Játék eseménykártyákkal gyakoriság becslésére – Gyerekek alkotta gyakorisági diagram: két kockával dobunk, és nézzük a dobott számok összegét; a gyerekek sorban egymás mellett állnak, mindenkinek a kezében egy szám van 1 és 13 között; akinek a száma a két kockával dobott számok összege, előre lép egyet – Folyón átkelés gyakoriság becslésére: rakj ki 10 korongot az 1–13 számokhoz a folyó egyik partjára; két kockával dobunk, a dobott számok összegétől egy korong átkelhet a folyón; az győz, akinek először átmegy az összes korongja
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: események megfogalmazása, értékelése</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tudja használni a biztos, lehetséges és lehetetlen fogalmakat; - tudja egyszerű valószínűségi kísérletek lehetséges eseteit megkeresni; 	

KÖRNYEZETISMERET

3-4. ÉVFOLYAM

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
2020-2021				
2021-2022				
2022-2023			A-1,B-1	
2023-2024			A-1, B-1	A-1, B-1
Éves óraszám			36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)

3. ÉVFOLYAM

A KÖRNYEZETISMERET TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 3. ÉVFOLYAMON:

- A kisiskolás korú gyerekek többnyire érdeklődéssel fordulnak az élő és élettelen környezet felé. Erre az érdeklődésre alapozva kell biztosítani számukra a megismerés, felfedezés örömét, így formálhatjuk a gyerekek természethez való viszonyát, a természetről való gondolkodását.
- A környezetismeret tanításának célja a 3. évfolyamon azoknak a képességeknek a fejlesztése, valamint azoknak a szokásoknak az alakítása, melyek szűkebb és tágabb környezetük megismeréséhez és a felsőbb évfolyamokon a természettudományos tárgyak tanulásához szükségesek.
- Az életkorból és a fejlesztési feladatokból következően biztosítani kell, hogy a tanulók cselekvő tapasztalatszerzés útján elemi szinten sajátítsák el a természettudományos ismeretszerzés alapvető módszereit.
- Kiemelt témakör a megfigyelések mérések. Fontos az alapvető mennyiségi tulajdonságok megismerése, mérések megbízható szinten történő elsajátítása, mert a mérés módszerét mindegyik természettudományos tantárgy alkalmazza.
- A megfigyelés, leírás, összehasonlítás, csoportosítás, mérés, valamint a kísérletezés módszereit gyakorolva fejlődik a tanulók megfigyelő, leíró, azonosító, megkülönböztető képessége, mérési technikája, valamint a kísérletezéshez szükséges képességeik.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Megfigyelés, mérés	8
Az élettelen környezet kölcsönhatásai, takarékoskodás az energiával	5
Tájékozódás az időben	4
Tájékozódás a térben	4
Hazánk, Magyarország	3
Életközösségek és azok védelme lakóhelyünk környezetében	7
Testünk, egészségünk	5
ÖSSZES ÓRASZÁM:	36

TÉMAKÖR: Megfigyelés, mérés

Óraszám: 8

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri az élőlényeken, élettelen anyagokon az érzékelhető és mérhető tulajdonságokat;
- felismeri, megnevezi és megfigyeli az életfeltételeket, életjelenségeket;
- adott szempontok alapján algoritmus szerint élettelen anyagokon és élőlényeken megfigyeléseket végez;
- adott szempontok alapján élettelen anyagokat és élőlényeket összehasonlít, csoportosít;
- megfigyeléseinek, összehasonlításainak és csoportosításainak tapasztalatait szóban, rajzban, írásban rögzíti, megfogalmazza;
- időjárási megfigyeléseket tesz, méréseket végez;
- figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat;
- növényt ültet és gondoz, megfigyeli a fejlődését, tapasztalatait rajzos formában rögzíti;
- méréshez megválasztja az alkalmi vagy szabvány mérőeszközt, mértékegységeket;
- algoritmus szerint, előzetes viszonyítás, majd becslés után méréseket végez, becslült és mért eredményeit összehasonlítja;
- az adott alkalmi vagy szabvány mérőeszközt megfelelően használja;
- a méréseket és azok tapasztalatait a mindennapi életben alkalmazza.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Megfigyelőképesség fejlesztése
- Leíró képesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése
- Rendszerező képesség fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Mérési technika fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- A közvetlen környezet élettelen anyagai, környezeti tényezői (levegő, víz, talaj), élőlényei
- Az élettelen anyagok jellemző érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang)
- Az élettelen környezeti tényezők jellemző érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang)
- A növény részeinek felismerése, megnevezése: gyökérzet, szár, levél, virág, termés
- Az élőlények és részeik jellemző érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang)

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az élettelen anyagok azonos és különböző tulajdonságainak megfigyelése, csoportosításuk különböző szempontok szerint: érzékelhető tulajdonságaik, anyaguk, halmazállapotuk, felhasználásuk
- Élőlények és élettelen dolgok összehasonlítása, azonosságuk és különbségeik megfigyelése, különös tekintettel az életjelenségekre, életfeltételekre. A tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése
- Az egyes halmazállapotok jellemzőinek megfigyelése, különböző hétköznapi anyagok csoportosítása halmazállapotuk szerint. Példák keresése a közvetlen környezetből (iskola, otthon)
- A víz megjelenésének, tulajdonságainak megfigyelése a különböző halmazállapotokban. Példák keresése a víz halmazállapot-változásaira a természetben
- A lágyszárú és fás szárú növények részeinek megfigyelése (gyökérzet, szár, levél, virág, termés). A növények részeinek megfigyelése algoritmus alapján
- A növényi részek összehasonlítása, csoportosítása érzékelhető tulajdonságaik alapján. A haszonnövények fogyasztható

- A megfigyelt növényi részek szerepe a növény életében - A közvetlen környezetben élő növények és állatok megfigyelése, összehasonlítása. Megfigyelt jellemzőik alapján a növények és állatok szétválogatása, csoportokba rendezése - Az állatok testrészeinek felismerése, azok szerepe az állatok mozgásában, táplálkozásában, életmódjában - Az élettelen anyagok és élőlények azonos és különböző tulajdonságai, csoportosításuk szempontjai (például tárgyak: anyaguk, halmazállapotuk, felhasználásuk; növények: lágyszárú – fás szárú, élőhely; állatok: emlősök – madarak – halak – rovarok – kétélűek – hüllők; életmód: ragadozók – növényevők – mindenevők; élőhely: háziállatok – vadon élő állatok) - Mérési módszerek, a hőmérséklet, a hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérésére használt alkalmi (önkéntesen választott, természetes, régi korokban használt) és szabvány mérőeszközök, mértékegységek és használatuk - A közvetlen környezet élettelen környezeti tényezőinek, tárgyainak, élőlényeinek (növények, állatok, ember: saját test, társak, felnőttek) mérhető tulajdonságai (hosszúság, tömeg, űrtartalom, hőmérséklet, idő), mérésük - Mennyiségek viszonyítása, becslése és mérése, választott alkalmi és szabvány egységekkel	- részeinek megnevezése - Az állatok (emlősök – madarak – halak – rovarok – kétélűek – hüllők) testrészeinek felismerése, megfigyelése a megfelelő algoritmus alapján. A testrészek szerepének megfigyelése az állat mozgásában, táplálkozásában, életmódjában - A növények és állatok többféle szempontú csoportosítása - A közvetlen környezetben található élettelen anyagok és élőlények hosszúságjellegű tulajdonságainak (hosszúság, magasság, szélesség) mérése - Űrtartalom mérése a közvetlen környezetben található élettelen anyagokon és élőlényeken - A közvetlen környezetben található élettelen anyagok és élőlények tömegének mérése - A víz térfogatának, hőmérsékletének mérése, az ezekhez szükséges eszközök, mértékegységek (deciliter, liter, Celsius-fok) megismerése - Az időjárási elemek megfigyelése - Az egyes évszakok jellemző időjárásának, az időjárás tényezőinek megfigyelése, hőmérsékletének mérése. A csapadék formái (eső, köd, hó). Időjárási napló készítése - Az évszaknak megfelelő helyes öltözködés megbeszélése. Öltözködési tanácsok adása időjárás-előrejelzés értelmezése alapján - Az évszakokhoz kötődő étrendek összeállítása. A nyári megnövekedett folyadékigény magyarázata - A levegő hőmérsékletének mérése a különböző évszakokban, a csapadék hőmérsékletének mérése. Időjárási napló készítése a különböző hónapokban, a mért adatok lejegyzése, rajz készítése - Az ember testhőmérsékletének mérése - A mérésekhez alkalmi és szabvány mérőeszközök, mértékegységek választása, használata

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

élő, élettelen, növény, állat, ember, érzékszerv, érzékeléstípus, érzékelhető tulajdonság, halmazállapot, mérés, mérőeszköz, mérőszám, mértékegység, hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

matematika: mérések, mérőeszközök (tömeg, hosszúság)

fizika: az élettelen anyagok jellemző érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg,

kémia: hőmérséklet, íz, szag, hang)

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- azonosítja az anyagok halmazállapotát, megnevezi és összehasonlítja azok alapvető jellemzőit;
- felismeri, megnevezi és megfigyeli egy konkrét növény választott részeit, algoritmus alapján a részek tulajdonságait. Megfogalmazza, mi a növényi részek szerepe a növény életében;
- megnevezi az időjárás fő elemeit, csapadék formáit
- felismeri, megnevezi és megfigyeli egy konkrét állat választott részeit, algoritmus alapján a részek tulajdonságait. Megfogalmazza, mi a megismert rész szerepe az állat életében;
- felismeri az élettelen anyagokon és az élőlényeken a mérhető tulajdonságokat.

TÉMAKÖR: Az élettelen környezet kölcsönhatásai

Óraszám: 5

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a kísérletezés elemi lépéseit annak algoritmus szerint megvalósítja;
- a tanító által felvetett problémával kapcsolatosan hipotézist fogalmaz meg, a vizsgálatok eredményét összeveti hipotézisével;
- megfogalmazza a víz és levegőszennyezés következményeit
- az adott kísérlethez választott eszközöket megfelelően használja;
- figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például olvadás, forrás, fagyás, párolgás, lecsapódás, égés);
- egyszerű kísérletek során megfigyeli a halmazállapot-változásokat: fagyás, olvadás, forrás, párolgás, lecsapódás;
- tanítói segítséggel égéssel kapcsolatos egyszerű kísérleteket végez. Csoportosítja a megvizsgált éghető és éghetetlen anyagokat
- megfogalmazza a tűz és az égés szerepét az ember életében.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Megfigyelőképesség fejlesztése
- Leíró képesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése
- Rendszerező képesség fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Mérési technika fejlesztése
- Kísérletezéshez szükséges képességek fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- A kísérletek során a kiinduló és keletkező anyagok lényeges érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang)

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A víz különféle halmazállapotainak tantermi körülmények között történő modellezése (jég, víz, gőz). A gőz és a pára közti különbségek megfogalmazása, tapasztalati úton történő ismeretszerzés (vízforralás után a forró gőz fölé hideg tárgyért teszünk, és a párát lecsaphatjuk)
- A víz halmazállapot-változásaival kapcsolatos kísérletek elvégzése (olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás, forrás), a közben végbemenő kölcsönhatások, változások megfigyelése. Ok-okozati összefüggések keresése a halmazállapot-változások és az egyes hétköznapi jelenségek között
- Kapcsolat keresése a víz halmazállapot-változásai és köznapi alkalmazásai között

<ul style="list-style-type: none"> - A kísérletekhez szükséges mennyiségű anyagok mérése - A víz halmazállapot-változásai (olvadás, forrás, fagyás, párolgás, lecsapódás) - A víz körforgása a természetben - Az égés feltételei, éghető és nem éghető anyagok csoportosítása, égéssel kapcsolatos vészhelyzetek kezelése. A tűz és az égés szerepe az ember életében 	<p>(pl.: hűtés jégkockával, melegítés gőzzel). Példák keresése a víz halmazállapot-változásaira a természetben</p> <ul style="list-style-type: none"> - A víz körforgásának megfigyelése a természetben. A körforgás egyes lépésein keresztül a már ismert fizikai változások megfigyelése. - A víz szennyezésének bemutatása kísérlet által. - Mozgások megfigyelése, csoportosítása (hely- és helyzetváltoztató mozgás).
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: szilárd – folyékony – légnemű halmazállapot; halmazállapot-változás; olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás, égés</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: kémia: vízzel végzett kísérletek, égés fizika: mozgás, ütközés magyar nyelv-és irodalom: kísérletek leírása, szóbeli kifejezőképesség fejlesztése</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tanítói segítséggel egyszerű kísérleteket végez; - a vizsgálatok tapasztalatait megfogalmazza, rajzban, írásban rögzíti; - a kísérletek tapasztalatait a mindennapi életben alkalmazza; - feladatvégzés során társaival együttműködik 	

<p>TÉMAKÖR: Tájékozódás az időben Óraszám: 4</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - megfelelő sorrendben sorolja fel a napszakokat, a hét napjait, a hónapokat, az évszakokat, ismeri ezek időtartamát, relációit; - figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például víz körforgása, emberi élet szakaszai, növények csírázása, növekedése); - az évszakokra vonatkozó megfigyeléseket végez, tapasztalatait rögzíti, és az adatokból következtetéseket von le; - megnevezi az ember életszakaszait; - megfigyeli a növények csírázásának és növekedésének feltételeit, ezekre vonatkozóan egyszerű kísérleteket végez; - analóg és digitális óráról leolvassa a pontos időt. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Megfigyelőképesség fejlesztése - Leíró képesség fejlesztése - Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése - Rendszerező képesség fejlesztése - Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése - Mérési technika fejlesztése - Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel - Időbeli tájékozódó képesség fejlesztése 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Napi és éves ritmus megfigyelése a növény- és állatvilágban - A növények egyes életszakaszainak megfigyelése (csírázás, fejlődés, növekedés, öregedés) - Növények csíráztatása, hajtatása során az ezekhez szükséges feltételek megfigyelése - Az emberi életszakaszok jellemzőinek megfigyelése és összehasonlítása

- Évszakokra vonatkozó megfigyelések, tapasztalatok megfogalmazása, rajzban, írásban vagy táblázatban való rögzítése. Az adatokból következtetések levonása - A környezetben zajló ciklikus változások felismerése, megfigyelése, sorba rendezése - Napi és éves ritmus a növény- és állatvilágban - A napszakok, a naptár (a hét napjai, hetek, hónapok). Időtartamuk, egymáshoz való viszonyuk - Jeles napok, dátumok elhelyezése a naptárban - Napirend készítése - Az emberi életszakaszok, jellemzőik - A növények fejlődése: életszakaszok, csírázás, fejlődés, növekedés, öregedés - A csírázás és a növekedés külső feltételei	(szerepjáték) - Osztálytárs, fiatalabb és idősebb testvér, szülő, illetve más felnőtt testméreteinek becslése, mérése, az adatok összehasonlítása, tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

évszak, életkor, életszakasz, körforgás, Föld forgása, Föld keringése, naptár, hónap, nap, napszak, szaporodás, fejlődés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

matematika: az idő mérése, mértékegységei, ok-okozati összefüggések feltárása,

magyar nyelv: és irodalom: ismeretterjesztő szövegek

informatika: ismeretterjesztő kisfilmek a világuőről, érdekességek utáni kutakodás

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- életkorának megfelelően eligazodik az időbeli relációkban, ismeri és használja az életkorának megfelelő időbeli relációs szókincset;
- naptárt használ, időintervallumokat számol, adott eseményeket időrend szerint sorba rendez;
- napirendet tervez a napszakok változásaihoz kapcsolva

TÉMAKÖR: Tájékozódás a térben

Óraszám: 4

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tanterméről, otthona valamely helyiségéről egyszerű alaprajzot készít és leolvas;
- az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít;
- tájékozódik az iskola környékéről és településéről készített térképvázlattal és térképpel. Az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít.

<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Megfigyelőképesség fejlesztése – Leíró képesség fejlesztése – Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése – Rendszerező képesség fejlesztése – Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése – Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel – Térí tájékozódó képesség fejlesztése – A fő- és mellékvilágtájak megnevezése, elhelyezése a térképen. Iránytű használata. Az égtájak azonosítása a közvetlen környezetben – Az alaprajz, a térképvázlat és a térkép. Tájékozódás az alaprajz és a térképvázlat segítségével. 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Iránytű készítése, használatának gyakorlása, tájékozódási gyakorlatok a fő- és mellékvilágtájak helyzetének gyakorlására: a fő- és mellékvilágtájak megnevezése, elhelyezése térképen, az égtájak azonosítása a közvetlen környezetben – Az alaprajz, vázlatrajz, térképvázlat és a térkép jellemzőinek megfigyelése, egy-egy konkrét példa összehasonlítása – Alaprajz készítése az osztályteremről, a tanulók otthonáról, szobájáról. Tájékozódási gyakorlatok alaprajz, vázlatrajz és térképvázlat alapján – Az iskola elhelyezése a településen belül és annak térképén.
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: fő- és mellékvilágtáj, alaprajz, térképvázlat, térkép</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: vizuális kultúra: alaprajz készítése matematika. analízis, ok-okozati összefüggések feltárása informatika: interneten ismeretterjesztő anyagok, videók keresése, játékos feladatok megoldása</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri és használja az életkorának megfelelő relációs szókincset; – iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágtájakat; – irányokat ad meg viszonyítással 	

<p>TÉMAKÖR: Hazánk, Magyarország Óraszám: 3</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágtájakat; – irányokat ad meg viszonyítással; – térkép segítségével megnevezi Magyarország jellemző felszínformáit (síkság, hegy, hegység, domb, dombság), vizeit (patak, folyó, tó), ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja; – térkép segítségével megmutatja hazánk nagytájakait, felismeri azok jellemző felszínformáit; – térkép segítségével megnevezi hazánk szomszédos országait, saját megyéjét, megyeszékhelyét, környezetének nagyobb településeit, hazánk fővárosát, és ezeket megtalálja a térképen is. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Megfigyelőképesség fejlesztése – Leíró képesség fejlesztése – Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <p>Térképészeti gyakorlatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Magyarország elhelyezkedésének megfigyelése földgömb, Európa-térkép segítségével (Föld bolygó, Európa

<ul style="list-style-type: none"> - Rendszerező képesség fejlesztése - Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése - Mérési technika fejlesztése - Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel - Téri tájékozódó képesség fejlesztése - Magyarország helyzete, államhatárok, szomszédos országaink - Tájékozódás Magyarország domborzati térképén: az alapvető térképjelek, felszínformák, vizek. Irányok, távolságok a térképen - Hazánk nagytájainak elhelyezkedése, felszínformáik 	<p>kontinens, Közép-Európa, Kárpát-medence)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Magyarország domborzati térképén az alapvető térképjelek megfigyelése, megnevezése - Magyarország államhatárainak, szomszédos országainak megkeresése, megnevezése domborzati, illetve közigazgatási térképen - Hazánk felszínformáinak, vizeinek azonosítása domborzati térképen - Irányok, távolságok, magassági számok leolvasása hazánk domborzati térképéről - Magyarország nagy tájegységeinek felismerése, megkeresése Magyarország domborzati térképén
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: térkép, domborzati térkép, közigazgatási térkép, felszínforma, megye, megyeszékhely, település, főváros</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: matematika: ok-okozati összefüggések magyar irodalom: ismeretterjesztő szövegekben lényegkiemelés informatika: interneten ismeretterjesztő anyagok, videók keresése, játékos feladatok megoldása</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeri és használja az életkorának megfelelő térbeli relációs szókincset; - megnevezi és iránytű segítségével megállapítja a fő- és mellékvilágítójakat, irányokat ad meg viszonyítással; - felismeri és használja az alapvető térképjeleket: felszínformák, vizek, települések, útvonalak, államhatárok; - megkülönböztet néhány térképajtát: domborzati, közigazgatási, turista-, autós. 	

<p>TÉMAKÖR: Életközösségek lakóhelyünk környezetében Óraszám: 7</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - felismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket (pl. természetes – mesterséges életközösség, erdő – mező, rét – víz, vízpart – park, díszkert – zöldséges, gyümölcsöskert esetében); - megnevezi a megismert életközösségekre jellemző élőlényeket, használja az életközösségekhez kapcsolódó kifejezéseket; - algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja a saját lakókörnyezetében fellelhető növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt tulajdonságok alapján csoportokba rendezi azokat. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Megfigyelőképesség fejlesztése - Leíró képesség fejlesztése - A lakóhelyhez közeli életközösségek jellemzői: erdő, mező-rét, víz-vízpart 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A természetes és mesterséges életközösségek összehasonlításához tanulmányi séta a közeli parkba, látogatás zöldséges-gyümölcsöskertbe. A

<ul style="list-style-type: none"> - Az egyes életközösségekben élő növények és állatok tulajdonságai - A lakóhelyhez közeli életközösségek(erdő, mező-rét, víz-vízpart) élőlények környezeti igényei, alkalmazkodása az élettelen környezeti tényezőkhöz (életmód, testfelépítés, viselkedés) - A megismert növények és állatok csoportosítási lehetőségei (pl. lágyszárú – faszárú, fa – cserje, lombhullató – örökzöld; állatok: emlősök – madarak – rovarok – kétlábúak – hüllők – halak; életmód: ragadozók – növényevők – mindenevők; élőhely: háziállatok – vadon élő állatok, erdei – mezei – vízparton élő – az ember környezetében élő állatok) - A természetes és mesterséges életközösségek - Az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatása. Környezetvédelem. - Haszonnövények és haszonállatok szerepe az ember életében. - A fenntartható, biogazdálkodás szerepe a természetvédelem terén. 	<p>hasonlóságok és különbségek összehasonlítása, megbeszélése, az ember hatásának megfigyelése</p> <ul style="list-style-type: none"> - Iskolakert/madárbarát kert kialakítása során az ember felelősségének, szerepének megfigyelése, a haszonnövények fejlődésének tanulmányozása. - Látogatás a Hajdú tanyára/vagy valamelyik tanuló szüleinek állatfarmjára, (kerékpárral) ahol őshonos háziállatokat figyelhetnek meg. - Biokertészet felkeresése.
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

természetes és mesterséges életközösség, természetbarát gazdálkodás, biokertészet, őshonos haszonállatok és háziállatok

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

magyar irodalom: ismeretterjesztő szövegek értelmezése, növények, állatok bemutatása, leírása

informatika: interneten ismeretterjesztő anyagok, videók keresése, játékos feladatok megoldása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) főbb jellemzőit;
- felelősségtudattal rendelkezik a szűkebb, illetve tágabb környezete iránt; tevékenységeinek tapasztalatait szóban, rajzban, írásban rögzíti

TÉMAKÖR: Testünk, egészségünk

Óraszám: 5

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és megnevezi az emberi test részeit, fő szerveit, ismeri ezek működését, szerepét;
- megnevezi az érzékszerveket és azok szerepét a megismerési folyamatokban;
- belátja az érzékszervek védelmének fontosságát, és ismeri ezek eszközeit, módjait;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Megfigyelőképesség fejlesztése
- Leíró képesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az ember testrészeivel való megismerkedés mondóka segítségével, elmutogatásuk saját vagy osztálytárs

<p>fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rendszerező képesség fejlesztése - Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése - Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel - Egészségtudatos magatartás fejlesztése - Az emberi test fő testrészei, szervei - A környezet és az ember egészsége közötti kapcsolat - A tanuláshoz szükséges helyes megvilágítás fontossága - A megfelelő öltözködés - A személyes higiéné - A rendszeres testmozgás - Aktív és passzív pihenés - A lelki egészség 	<p>testén</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az iskolás étellel kapcsolatos életmódbeli szokások tudatosítása és gyakorlása, az iskolában való helyes viselkedés és megfelelő öltözet megbeszélése (tanórán, különböző szabadidős foglalkozáson, szünetben), az iskolában dolgozók foglalkozásának összehasonlítása. Megszólítások, köszönés, udvariassági formulák használatának gyakorlása. A helyes öltözködési szokások szerepének megbeszélése, öltözködési tanácsok adásával egy-egy évszakhoz kapcsolódóan időjárás-előrejelzés értelmezése alapján - Helyes tanulási szokások megfigyelése, megbeszélése - A helyes táplálkozási szokások kialakítása: miből mennyit együnk? – mérések elvégzése, rögzítése a füzetbe rajzban, írásban. Az egészséges és egészségtelen ételek csoportosítása - Az egyes évszakokhoz kötődő táplálkozási szokások megbeszélése, egy-egy évszakhoz kapcsolódó napi étrend tervezése.
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: szerv, érzékszerv, testrész, szervezet, túlsúly, alultápláltság, egészség, betegség, egészségvédelem, egészségvédő szokások</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: etika: helyes napirend, egészséges táplálkozás, egészségvédő szokások beteg a családban egymás elfogadása, segítése</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeri az emberi szervezet fő életfolyamatait; - tisztában van az egészséges életmód alapelveivel, összetevőivel, az emberi szervezet egészséges testi és lelki fejlődéséhez szükséges szokásokkal, azokat igyekszik betartani; - felismeri az egészséges, gondozott környezet jellemzőit. Megfogalmazza, milyen hatással van a környezet az egészségre. 	

4. ÉVFOLYAM

A KÖRNYEZETISMERET TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON

A 4. évfolyamon az előzőleg megismert témakörök koncentrikus bővítése történik. A két központi téma: Hazánk, Magyarország és az Életközösségek lakóhelyünk környezetében. E két témakör feldolgozása során központi szerepet kap a természet-és környezetvédelemre nevelés. A tanulók felismerik a nemzeti parkok létjogosultságát a természet megőrzése érdekében és a természetvédelem jelentőségét az emberi tevékenységek természeti környezetre gyakorolt hatása kapcsán.

- A tanulók térbeli tájékozódása térképek ismeretével, használatával bővül.
- Az időbeli tájékozódás csillagászati háttérével ismerkednek: a Föld mozgásaival, annak idejével és azzal összefüggésben a napszakok, évszakok váltakozásával.
- A tanulók számára továbbra is biztosítani kell, hogy cselekvő tapasztalatszerzés útján elemi szinten sajátítsák el a természettudományos ismeretszerzés alapvető módszereit.
- A tanuló kiegészítő információkat gyűjt digitális forrásokból, illetve tapasztalati úton szerzett ismeretei rögzítésére online feladatokat, alkalmazásokat használ. Eközben törekszik a természettudományos szaknyelv pontos használatára.
- Az ismeretszerző módszerek alkalmazása közben, tapasztalati úton folytatódik a fogalmak kialakítása, de ez nem zárul le a 4. évfolyam végén, ekkorra még nem alakulnak ki kész fogalmak, de előkészíti a felsőbb évfolyamok természettudományos gondolkodását.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Az élettelen környezet kölcsönhatásai	4
Tájékozódás időben	3
Tájékozódás térben	4
Hazánk, Magyarország: nagytájaink, nemzeti parkjaink	10
Életközösségek lakóhelyünk környezetében és annak védelme	10
Testünk, egészségünk,	5
ÖSSZES ÓRASZÁM:	36

TÉMAKÖR: Az élettelen környezet kölcsönhatásai

Óraszám: 4

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a kísérletezés elemi lépéseit annak algoritmusa szerint megvalósítja;
- a tanító által felvetett problémával kapcsolatosan hipotézist fogalmaz meg, a vizsgálatok eredményét összeveti hipotézisével;
- az adott kísérlethez választott eszközöket megfelelően használja;
- figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például: ütközés)
- megfigyeli a mozgások sokféleségét, csoportosítja a mozgásformákat

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Megfigyelőképesség fejlesztése
- Leíró képesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Folyamatos megfigyelések és kísérletek a víz tisztaságával kapcsolatban. Környezetünkben vett vízminták egyszerű vizsgálata. Egyszerű eljárás a víz

<ul style="list-style-type: none"> - Rendszerező képesség fejlesztése - Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése - Mérési technika fejlesztése - Kísérletezéshez szükséges képességek fejlesztése - Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel - A kísérletekhez szükséges mennyiségű anyagok mérése - Hely- és helyzetváltoztató mozgás - Rugalmas és rugalmatlan ütközések megfigyelése, hétköznapi megjelenése 	<p>tisztítására, szűrésére</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mozgások megfigyelése, csoportosítása (hely- és helyzetváltoztató mozgás). Példák keresése - Mozgásállapot-változások: ütközések (rugalmas és rugalmatlan) végzése, a változások megfigyelése
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: helyzet-és helyváltoztató mozgás, élettelen tárgyak mozgása, rugalmas és rugalmatlan ütközés, egyenletes/egyenletesen gyorsuló/lassuló mozgás</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: fizika: mozgás, ütközés magyar nyelv-és irodalom: kísérletek leírása, szóbeli kifejezőképesség fejlesztése</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tanítói segítséggel egyszerű kísérleteket végez; - a vizsgálatok tapasztalatait megfogalmazza, rajzban, írásban rögzíti; - a kísérletek tapasztalatait a mindennapi életben alkalmazza; - feladatvégzés során társaival együttműködik. 	

<p>TÉMAKÖR: Tájékozódás időben Óraszám: 3</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - felismeri a napszakok, évszakok változásait, a Föld mozgásai közötti összefüggéseket; - megismeri és modellezi a víz természetben megtett útját, felismeri a folyamat ciklikus jellegét; 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Föld mozgásainak (forgás, Nap körüli keringés) hatásai az évszakok, napszakok váltakozására, jellemzőikre - Ismétlődő jelenségek (ritmusok) az ember életében, a test működésében. Ismétlődő, ciklikus jelenségek a környezetben (például víz körforgása) - Az állatok szaporodása (pete, tojás, elevenszülő), fejlődési szakaszai 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Napszakok, évszakok váltakozása, jellemzői, valamint a Föld mozgásai és a napszakok, évszakok változásai közötti összefüggések megfigyelése - Ismétlődő, ciklikus jelenségek megfigyelése a környezetben (pl. víz körforgása) - Az időjárás élőlényekre gyakorolt hatásának megfigyelése, konkrét példák gyűjtése - Az állatok szaporodásának megfigyelése (pete, tojás, elevenszülő) - Ismétlődő jelenségek megfigyelése az emberi test működésében - Ismétlődő jelenségek (ritmusok) megfigyelése az ember életében (napirend, hetirend, kalendárium, jeles

	napok, ünnepek). A dátumok elhelyezése a naptárban. Napirend és hetirend tervezése
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: a Föld forgása, keringése, ismétlődés, ritmus a természetben, az emberi életben állatok szaporodása	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: erkölcstan: az emberi életszakaszok, ünnepek, jeles napok	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A tanuló tudja megnevezni: <ul style="list-style-type: none"> – a Föld mozgásait és annak következményeit – a víz körforgásának lépéseit – az évente ismétlődő jeles napokat 	

TÉMAKÖR: Tájékozódás térben Óraszám: 4	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none"> – felismeri a különböző domborzati formákat, felszíni vizeket, ismeri jellemzőiket. Ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja; – felismeri lakóhelyének jellegzetes felszínformáit; – domborzati térképen felismeri a felszínformák és vizek jelölését; 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – A felszínformák: hegy, hegység, domb, dombság, völgy, medence, síkság. Jelölésük a domborzati térképen – A felszíni vizek fajtái (ér, patak, csermely, folyó, tó), jellemzőik, ábrázolásuk a domborzati térképen – A külső erők (szél, víz) felszínformáló munkája 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> – A felszínformák elemei, jellemzőik megfigyelése (hegy, hegység, medence, völgy, domb, dombság, síkság). A jellemzőknek megfelelően homokból az egyes felszínformák kialakítása. Jelölésük megfigyelése domborzati térképen, példák keresése hazánk domborzati térképén, valamint a lakóhelyen és annak környezetében – A szél és a víz munkájának modellezése homokasztalon – A felszíni vizek fajtáinak (ér, patak, csermely, folyó, tó), jellemzőik megfigyelése. A jellemzőknek megfelelően homokasztalon az egyes vizek kialakítása. Jelölésük megfigyelése domborzati térképen, példák keresése hazánk domborzati térképén, valamint a lakóhelyen és annak környezetében
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: domborzati térkép, közigazgatási térkép, autóstérkép, turistatérkép, felszínformák	

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

vizuális kultúra: színek, jelölések a térképen

matematika: magassági számok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- le tudja olvasni a térkép színezéséből a felszíni formákat
- megnevezi a felszíni formákat és a hozzá tartozó magasságokat

TÉMAKÖR: Hazánk, Magyarország

Óraszám: 10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágítjakat;
- irányokat ad meg viszonyítással;
- térkép segítségével megnevezi Magyarország jellemző felszínformáit (síkság, hegy, hegység, domb, domság), vizeit (patak, folyó, tó), ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja;
- térkép segítségével megmutatja hazánk nagytájtait, felismeri azok jellemző felszínformáit;
- térkép segítségével megnevezi hazánk szomszédos országait, megyéit, saját megyéjét, megyeszékhelyét, környezetének nagyobb településeit, hazánk fővárosát, lakóhelyét (városát) és ezeket megtalálja a térképen is.
- Felismeri a nemzeti parkok létjogosultságát a természet megőrzése érdekében.
- A Nemzeti parkok elhelyezkedését meg tudja a térképen mutatni.
- Világörökségi helyszíneket meg tudja nevezni és el tudja helyezni nagytájainkon.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Megfigyelőképesség fejlesztése
- Leíró képesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése
- Rendszerező képesség fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Mérési technika fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Téri tájékozódó képesség fejlesztése
- Magyarország helyzete, államhatárok, szomszédos országaink
- Tájékozódás Magyarország domborzati térképén: az alapvető térképjelek, felszínformák, vizek. Irányok, távolságok a térképen
- Hazánk nagytájainak elhelyezkedése, felszínformáik
- Tájékozódás hazánk közigazgatási térképén: megyék, saját lakóhely megyéje, megyeszékhelye, települések, saját település és a főváros helye hazánk térképén

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Térképészeti gyakorlatok:

- Magyarország elhelyezkedésének megfigyelése földgömb, Európa-térkép segítségével (Föld bolygó, Európa kontinens, Közép-Európa, Kárpát-medence)
- Magyarország domborzati térképén az alapvető térképjelek megfigyelése, megnevezése
- Magyarország államhatárainak, szomszédos országainak megkeresése, megnevezése domborzati, illetve közigazgatási térképen
- Hazánk felszínformáinak, vizeinek azonosítása domborzati térképen
- Irányok, távolságok, magassági számok leolvasása hazánk domborzati térképéről
- Magyarország nagy tájegységeinek felismerése, megkeresése Magyarország domborzati térképén
- Magyarország megyéinek, ezen belül a tanulók saját megyéjének, megyeszékhelyének, valamint Budapest

<ul style="list-style-type: none"> - Fővárosunk, Budapest: híres épületek, főbb nevezetességek, hidak, közlekedés - Hazánk nemzeti parkja: kiemelten a Hortobágyi Nemzeti park - Világörökségeink 	<ul style="list-style-type: none"> megkeresése Magyarország közigazgatási térképén - Lakóhelyhez közeli települések keresése, megnevezése térkép segítségével - Fővárosunk néhány jellegzetes nevezetességének, épületeinek, hídjainak, közlekedésének megismerése tanulmányi kirándulás alkalmával, vagy képeken, multimédián keresztül - Saját lakóhely, a lakóhely kulturális és természeti értékeinek bemutatása tablón vagy bemutató formájában - Hortobágyi Nemzeti Parkról ismeretanyag gyűjtése az interneten, arról tábló készítése - Nemzeti Parkok, Világörökségek bemutatása csoportmunkában
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

térkép, domborzati térkép, közigazgatási térkép, felszínforma, megye, megyeszékhely, település, főváros, lakóhelyünk, nemzeti parkok, világörökségek

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

matematika: ok-okozati összefüggések

magyar irodalom: ismeretterjesztő szövegekben lényegkiemelés

informatika: interneten ismeretterjesztő anyagok, videók keresése, játékos feladatok megoldása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismeri és használja az életkorának megfelelő térbeli relációs szókincset;
- megnevezi és iránytű segítségével megállapítja a fő- és mellékvilágítójakat, irányokat ad meg viszonyítással;
- felismeri és használja az alapvető térképjeleket: felszínformák, vizek, települések, útvonalak, államhatárok;
- megkülönböztet néhány térképajtát: domborzati, közigazgatási, turista-, autós.
- elhelyezi a domborzati térképen hazánk nagytájakait.
- elhelyezi lakóhelyünket
- ma nagytájak főbb jellemzőit, kistájakait, városait
- megnevezi, és a térképen elhelyezi nemzeti parkjainkat.
- felismeri világörökségeink helyszíneit

TÉMAKÖR: Életközösségek lakóhelyünk környezetében

Óraszám: 10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket (pl. természetes – mesterséges életközösség, erdő – mező, rét – víz, vízpart – park, díszkert – zöldséges, gyümölcsöskert esetében);
- megnevezi a megismert életközösségekre jellemző élőlényeket, használja az életközösségekhez kapcsolódó kifejezéseket;
- algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja a saját lakókörnyezetében fellelhető növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt tulajdonságok alapján csoportokba rendezi

azokat;

- algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja hazánk természetes és mesterséges élőhelyein, életközösségeiben élő növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt jellemzőik alapján csoportokba rendezi azokat;
- konkrét példán keresztül megfigyeli és felismeri az élőhely, életmód és testfelépítés kapcsolatát;
- megfigyeléseit mérésekkel (például időjárási elemek, testméret), modellezéssel, egyszerű kísérletek végzésével (például láb- és csórtípusok) egészíti ki;
- felismeri, hogy az egyes fajok környezeti igényei eltérőek;
- felismeri a megismert életközösségek növényei és állatai közötti jellegzetes kapcsolatokat;
- példákkal mutatja be az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását. Felismeri a természetvédelem jelentőségét;
- felismeri, mely anyagok szennyezhetik környezetünket a mindennapi életben, mely szokások vezetnek környezetünk károsításához. Egyéni és közösségi környezetvédelmi cselekvési formákat ismer meg és gyakorol közvetlen környezetében (pl. madárbarát kert, iskolakert kiépítésében, fenntartásában való részvétel, iskolai környezet kialakításában, rendben tartásában való részvétel, települési természet- és környezetvédelmi tevékenységben való részvétel);
- elsajátít olyan szokásokat és viselkedésformákat, amelyek a károsítások megelőzésére irányulnak (pl. hulladékminimalizálás – anyagtakarékosság, újrahasználat és -felhasználás, tömegközlekedés, gyalogos vagy kerékpáros közlekedés előnyben részesítése, energiatakarékosság).

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Megfigyelőképesség fejlesztése
- Leíró képesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése
- Mérési technika fejlesztése
- Kísérletezéshez szükséges képességek fejlesztése
- Rendszerező képesség fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Környezettudatos magatartás fejlesztése
- A lakóhelyhez közeli életközösségek jellemzői: erdő, mező-rét, víz-vízpart
- Az egyes életközösségekben élő növények és állatok tulajdonságai
- A lakóhelyhez közeli életközösségek(erdő, mező-rét, víz-vízpart) élőlények környezeti igényei, alkalmazkodása az élettelen környezeti tényezőkhöz (életmód, testfelépítés, viselkedés)
- A lakóhelyhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) növényei és állatai közötti jellegzetes kapcsolatok (például táplálkozási kölcsönhatások, búvóhely; élőhely)
- A megismert növények és állatok csoportosítási lehetőségei (pl. lágyszárú –

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A tanulók lakóhelyéhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) jellemzőinek megfigyelése, mérése (időjárás) tanulmányi séták során. A megfigyelések alapján az életközösségek összehasonlítása
- Az életközösségek jellegzetes élőlények csoportosítása élőhely szerint
- Az egyes életközösségek jellegzetes állatainak és növényeinek testfelépítése, algoritmus alapján történő megfigyelése, mérése (testméret mérése pl. életnagyságú rajzon)
- A tapasztalatok alapján a növények és állatok igényeinek, élőhelyhez, életfeltételekhez való alkalmazkodásának (testfelépítés, életmód) megfigyelése, megbeszélése, modellezése (pl. csőr- és lábtípusok)
- Az életközösségek összetettségének megfigyelése, az ott élő növények és állatok közötti jellegzetes kapcsolatok megfigyelése, felismerése (táplálkozás, búvóhely)
- Táplálkozási kölcsönhatások alapján az állatok csoportosítása (ragadozó, növényevő, mindenevő). Az egyes

<p>fás szárú, fa – cserje, lombhullató – örökzöld; állatok: emlősök – madarak – rovarok – kétéltűek – hüllők – halak; életmód: ragadozók – növényevők – mindenevők; élőhely: háziállatok – vadon élő állatok, erdei – mezei – vízparton élő – az ember környezetében élő állatok)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az adott életközösség megismert növényeiből és állataiból egyszerű táplálékláncok és azokból táplálékhálózatok összeállítása - A természetes és mesterséges életközösségek - Az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatása. 	<p>életközösségekre jellemző táplálékláncok, táplálékhálózatok összeállítása</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az egyes életközösségekben élő élőlények testfelépítés, illetve életmódalapján történő összehasonlítása - Iskolakert/madárbarát kert kialakítása során az ember felelősségének, szerepének megfigyelése.
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: természetes és mesterséges életközösség, erdő, mező-rét, víz-vízpart, élőhely, életmód, környezeti igény, alkalmazkodás, testfelépítés, tápláléklánc, táplálékhálózat</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: magyar irodalom: ismeretterjesztő szövegek értelmezése, növények, állatok bemutatása, leírása informatika: interneten ismeretterjesztő anyagok, videók keresése, játékos feladatok megoldása</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) főbb jellemzőit; - felelősségtudattal rendelkezik a szűkebb, illetve tágabb környezete iránt; tevékenységeinek tapasztalatait szóban, rajzban, írásban rögzíti 	

<p>TÉMAKÖR: Testünk, egészségünk Óraszám:5</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeri a leggyakrabban előforduló betegségeket, felismeri a legjellemzőbb betegségtüneteket, a betegségek megelőzésének alapvető módjait. - Felismeri a helyes táplálkozás szerepét az egészség megőrzésében. Ismeretet szerez az élelmiszerfajtákról, annak tápanyagtartalmáról - Ismeri környezetében a leggyakoribb baleseti forrásokat. - Baleset esetén tudja a legfontosabb tennivalókat: segélyhívószámok, alapvető elsősegélynyújtási ismeretek birtokában van. - Tudja, hogyan lehet az internetet biztonságosan használni. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Megfigyelőképesség fejlesztése - Leíró képesség fejlesztése - Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése - Rendszerező képesség fejlesztése - Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése - Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Élelmiszerfajták megismerése, csoportosítása tápanyagtartalmuk alapján - Egy napi egészséges menü összeállítása. Egészségtelen italok cukortartalmának becslése, mérése kockacukor segítségével - Helyes étkezési, viselkedési szokások alakítása szituációs játékokkal - Ételek tárolásával kapcsolatos

<ul style="list-style-type: none"> - Egészségtudatos magatartás fejlesztése - Az egészséges életmód alapvető elemei (testápolás, öltözködés, pihenés, mozgás, testtartás, táplálkozás, fertőző betegségek és balesetek megelőzése), alkalmazásuk a napi gyakorlatban - A táplálkozás, az életmód és az ideális testsúly elérése/megtartása közötti kapcsolat. A helyes és helytelen étrend, az egészséges és egészségtelen ételek, italok. A folyadékfogyasztás szerepe. A helyes étkezési szokások - Az egészséges fejlődéshez szükséges élelmiszerek kiválasztása - A leggyakoribb betegségi tünetek. A testhőmérséklet, láz mérése - A betegségek megelőzése. A védőoltások szerepe - Elsősegélynyújtás néhány szabálya - Közérdekű telefonszámok ismerete (általános segélyhívó, mentők, rendőrség, tűzoltók) - vízparti nyaralás veszélyei, szabályai - az Internethasználat lehetséges veszélyei 	<ul style="list-style-type: none"> információk megbeszélése - A helyes higiénés szokások és a szükséges eszközök megfigyelése, megismerése, a helyes és rendszeres testápolási szokások gyakorlása - Pihenés fontosságáról való beszélgetés, példák gyűjtése az aktív és passzív pihenésre - Az emberek hasonló és különböző külső és belső tulajdonságai, az emberi hangulatok, magatartásformák megismerése megfigyelésekkel (egymáson, képen, szituációs játék során) - Fogyatékossgal és megváltozott munkaképességgel rendelkezők elfogadásának ösztönzése szituációs játékokkal/beszélgetőkör kialakításával - Az egészségünket károsító és védő szokások csoportosítása. A leggyakoribb betegségi tünetek (pl. láz, hányás, hasmenés, gyengeség, levertség) felismerésének gyakorlása konkrét példákon, szituációkon keresztül. A betegségek okainak, megelőzésének megismerése, a fertőző betegségek megelőzési módjainak gyakorlása. A testhőmérséklet, láz mérése - balesetek okainak megfigyelése képek, videók segítségével, beszélgetés a megelőzés fontosságáról.
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

egészséges életmód, táplálkozási piramis, okostányér, túlsúly
gyakori mindennapi balesetek és megelőzésük, segélyhívó számok, elsősegély nyújtása, közérdekű telefonszámok,

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

magyar irodalom: szituációs játékok
informatika: kutakodás az interneten

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismeri az egészséges táplálkozást
- ismeri a hétköznapi balesetek veszélyforrásait,
- tudja mi a teendő kisebb balesetek esetén
- ismeri a segélyhívó számokat

VIZUÁLIS KULTÚRA

1-4. ÉVFOLYAM

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
2020-2021	2			
2021-2022	2	2		
2022-2023	2	2	2	
2023-2024	2	2	2	2
Éves óraszám	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)

1. ÉVFOLYAM

A VIZUÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 1. ÉVFOLYAMON:

- Az iskolába lépő első osztályos gyerekek vizuális nevelésének legfontosabb feladata az, hogy az alkotás örömét, motiváltságát megőrizze, fenntartsa. Ehhez életkori sajátosságait, érdeklődésüket, személyes tapasztalataikat figyelembe vevő feladatrendszerre van szükség, mely sok játékos elemet tartalmaz és épít a gyerekek sajátos humorérzékére is.
- Az első két évfolyam vizuális nevelés gyakorlata ugyanakkor képességfejlesztő célú feladatrendszerben jelenik meg. Alkotói és befogadói képességeik fejlesztése közben meg kell tanítani a gyerekeket a hagyományos ceruzarajz, tollrajz, víz- és temperafestés, agyaggal végzett mintázás és más, változatos anyagok és eszközök szakszerű használatára. Az eszközhasználati készségfejlesztés folyamatában törekedni kell arra, hogy a második osztály végére legalább jártasság szintre eljussanak a tanulók. Továbbá arra, hogy az életkoruknak megfelelő kommunikációs és médiakörnyezet sajátosságait megismerjék és használják.
- Az első két iskolai évfolyam fontos feladata a kisiskolások vizuális műveltségének megalapozása, mely nem önálló befogadást célzó órák megtartását jelenti, hanem játékos, motiváló, nagyrészt kifejező célú képalkotásuk szemléleti segítésére használt jól válogatott képanyag formájában rejlik.
- Fontos, hogy a gyerekek elé kerülő képanyag, az alkotó munka motivációjára használt mesék, zenék, táncmozgások mind-mind hozzájáruljanak magyar kultúránk és magyar műveltségük kialakulásához, mely fontos alapja a más kultúrák elfogadásának.
- A magyar népi ünnepek kellékei, nemzeti jelképeink ismerete és a magyar népi tárgykultúrából építkező tárgy- és környezetkultúra témakörök közösen járulnak hozzá, hogy a gyerekek természetesnek éljék meg nemzeti sajátosságaink ismeretét.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	horizontálisan beépül a többi témakörbe
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények(a fenntarthatóság jegyében)	28+2
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	6
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	6
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	6
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	10
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk (a fenntarthatóság jegyében)	12+2
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat

Óraszám: horizontálisan beépül a többi témakörbe

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

Az első két évfolyam fejlesztési folyamatát végigkísérő, rendre ismétlődő fejlesztési feladatokhoz óraszám nem rendelhető, mert azokat a tanulói tevékenységformákat és típusokat tartalmazza, melyek, egyrészt az óvoda-iskola átmenetét szolgálják a kezdő szakaszban, és az esetleg fennálló hátrányok leküzdésére szolgálnak, másrészt a fejlesztés érdekében rendre meg kell, hogy jelenjenek a legtöbb ajánlott feladattípusban, noha legtöbb esetben nem képeznek önálló produktumot.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Különböző érzékszervi tapasztalatok (pl. szaglás, hallás, tapintás, látás) élményszerű feldolgozása alapján, egyszerű következtetések szóbeli megfogalmazása és az élmények, kialakult érzések vizuális megjelenítése különböző eszközökkel és térben (pl. rajz, festés, mintázás, építés/konstruálás, tárgyalakítás).
- A tanulás során felmerülő helyzetekben valós környezeti jellemzők (pl. téli táj, növény részei, osztályterem színei), képek és ábrák (pl. tankönyvi ábra, saját vagy társak rajza) célirányos megfigyelése, és a tapasztalatok szöveges megfogalmazása a látott információk pontos leírása és feldolgozása érdekében.
- Közvetlen megfigyelések útján szerzett konkrét vizuális tapasztalatok (pl. nagyság, felület, méret, irány, mennyiség, anyagszerűség, elhelyezkedés) alapján vizuális jellemzők kiválasztása, csoportosítása, megnevezése (pl. legsötétebb szín, legnagyobb forma, a kép jobb oldalán elhelyezkedő figura), és az érzékszervi tapasztalatok következetes felhasználása az alkotómunka során.
- Megadott szempontok alapján

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

természeti és mesterséges tárgyak gyűjtése, megfigyelése, és a megfigyelések alapján a tárgyak pontos leírása és változatos vizuális megjelenítése játékos feladatokban.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Sík, tér, méret, irány, szín, felület, képelem

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: figyelem a beszélgetőtársra.

Szöveg üzenetének, érzelmi tartalmának megértése.

Ének-zene: emberi hang, tárgyak hangja, zörejek megkülönböztetése hangerő, hangszín, ritmus szerint.

Kísérletek oldatokkal, fényvel, hővel.

Matematika: változás kiemelése, az időbeliség megértése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények

Óraszám: **28+2 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít;
- rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi;
- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzélést szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál
- élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít;
- a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;
- saját és mások érzelmeit, hangulatait segítséggel megfogalmazza és egyszerű dramatikus eszközökkel eljátssza, vizuális eszközökkel megjeleníti;
- korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel, élményszerűen megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít, fotóz és magyarázza azt;
- azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos tapasztalatait közlési és kifejezési helyzetekben használja;
- valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátssza, elmesél;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Saját kitalált történet elmesélése, és a történet néhány fontosabb jelenetének többalakos vizuális megjelenítése tetszőleges eszközökkel.
- Korábban átélt események, különböző személyes élmények felidézése és tetszőleges megjelenítése különböző

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

eszközökkel síkban és térben (térábrázolási képesség, emberábrázolás, kifejezőképesség fejlesztése) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Turner tájképei, Brueghel: Gyerekjátékok, Parasztlakodalom, Vankóné Dudás Juli: Jeles napok, népelet.

- Személyes érzelmek, hangulatok kifejezése képalkotásban (kifejező képalkotás, kifejező jellegű plasztikus alkotás) Munkácsy Mihály: Ásító inas, Mednyánszky László: Verekedés után, E. Delacroix: Vihartól megrémült ló.
- Adott érzelmi állapot (pl. boldogság, rémület, tanácstalanság) kifejezése arcjátékkal és gesztusokkal, az érzelmek kifejezési lehetőségeinek tudatosítása érdekében. A tapasztalatok felhasználása egyszerű vizuális megjelenítés során (emberábrázolás, differenciált arc ábrázolás, kézábrázolás) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Anna Margit: Rémület, Rembrandt és Saskia, Paul Klee: Önarckép, Leonardo da Vinci: Mona Lisa, Modigliani portréképei.
- Olvasmány- vagy zenei élményhez a jelentést vagy hangulatot erősítő vizuális illusztráció készítése választott technikával, és az elkészült alkotás szöveges magyarázatával.
- Magyar népmesékhez, népi mondókákhoz, népdalokhoz vizuális illusztráció készítése hagyományos, ember- vagy állatábrázolást is megjelenítő népművészeti alkotások (karclozott, faragott pásztorművészeti tárgyak) stíluselemeinek felhasználásával.
- Tanult irodalmi, zenei élmények, és médiaélmények (pl. mese, vers, gyermekdal, zenemű, animációs film) fontos helyszíneinek és szereplőinek megjelenítése síkban (pl. rajz, festés, vegyes technika) és térben egyszerű eszközök felhasználásával (pl. drapéria, kartondoboz, paraván, osztályterem átrendezése) csoportmunkában is.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Illusztráció, kompozíció, kiemelés, forma, festészet, szobrászat, fotó, műalkotás, történet, szereplő, helyszín, vizuális jellemzők, vizuális technikák, népművészeti technikák,

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: élmények, tartalmak felidézése. Szép könyvek.

Ének-zene: cselekményes dalanyag, dramatizált előadás. Ritmus, hangszín, hangmagasság, zene és zörej.

Matematika: képi emlékezés, részletek felidézése. Nézőpontok. Mozgatás. Síkmetszetek képzeletben

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;
- a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítségével értelmez;
- egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer;
- adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában;
- pontosan ismeri államcímmerünk és nemzeti zászlónk felépítését, összetevőit, színeit

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Kisgyerekeknek szóló könyvborítók, füzetek, hirdetések üzenetének elemzése tanári segítséggel, és a tapasztalatok felhasználása egyszerű tervezési feladatokban (pl. plakát, névtábla, utcatábla, házszámtábla készítése, füzetborító, csomagolópapír, meghívó tervezése)
- Iskolai életében megjelenő szabályok kapcsán piktogramokat, rajzi jeleket alkot. Véleményt formál társai piktogramterveinek érthetőségével kapcsolatban.
- Magyar nemzeti szimbólumok gyűjtése (pl. államcímer, nemzeti zászló, Szent Korona, Kossuth-címer, '56-os lyukas zászló) és a szimbolikus elemek felhasználása az alkotó munka során (pl. tárgyalkotás díszítményeként: huszárcsákó, párta).
- Magyar népi díszítőművészet jelkészletének gyűjtése, kísérletezés a szimbólumok értelmezésével (tulipán, nap, madármotívum, kígyó stb.), tanítói segítséggel, egyénileg, vagy csoportban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Modell, látvány, jel, szimbólum, embléma, térkép, alaprajz, cégér, jelzés, vizuális üzenet, hirdetés, díszítőmotívum

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: tájékozódás térben, síkban, a tájékozódást segítő viszonyok.

Technika és tervezés: jelzőtáblák

TÉMAKÖR: Médiahasználat – Valós és virtuális információk

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan

kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;

- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít;
- valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A különböző médiumok (pl. könyv, televízió, rádió, internet, film, videojáték) megfigyelése, vizsgálata, összehasonlítása, megadott szempontok (pl. érzékszervekre gyakorolt hatás, eltérő jelhasználat) alapján közvetlen tapasztalat és sajátmédiáélmények felidézésének segítségével.
- Az egyes médiumokhoz (pl. könyv, televízió, számítógép) kapcsolódó saját használati szokások (pl. gyakoriság, társas vagy önálló tevékenység), médiaélmények (pl. tetszés, kíváncsiság, rossz élmény) felidézése, kifejezése. Kapcsolódó tapasztalatok, érzések (pl. tetszés, kíváncsiság, félelem) megbeszélése és megjelenítése változatos eszközökkel (pl. rajzolás, festés, bábkészítés, szerepjáték). A megbeszélés eredményeként a valóság és a képzelet megkülönböztetése.
- Kisgyerekeknek szóló célzottan kommunikációs szándékú mozgóképi megjelenések (pl. tv reklám, gyermekműsor) üzenetének elemzése tanári segítséggel, a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás megfigyelésével (pl. szín, képkivágás, hanghatás, szöveg), és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. félelmetes-megnyugtató hangok gyűjtése, adott mozgóképi részlet hangulatának érzékeltetése színes kompozícióban).
- Különböző médiumok (pl. könyv, televízió, film, internet, videojáték) egyszerű példáinak elemzése tanári segítséggel, a valóságos és az elképzelt helyzetek azonosítása céljából.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Állókép, mozgókép, zene, hang, zaj, zöreij, csend, információ, könyv, televízió, film, internet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: a szövegértés szövegtípusnak megfelelő funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése.

Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis).

A történetiségen alapuló összefüggések megértése egy szálon futó történekműben.

Magyar nyelv és irodalom: mesék, narratív történetek.

Technika és tervezés: egészséges és helyes szabadidős tevékenységek felsorolása, ismertetése, megbeszélése

TÉMAKÖR: Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;
- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Egyszerű mozgóképi részletek (pl. animációs film, reklámfilm) cselekményének elemzése, és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. időbeli történés képkockáinak rendezése, hang nélkül bemutatott mozgóképi részletek “szinkronizálása”).
- Egyszerű mozgóképi részletekben (pl. mesefilm, animációs film : Magyar népmesék, Rófusz Ferenc: A légy) hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl.öröm, düh, félelem) azonosítása a hatások közös megbeszélésével.
- Fotó- vagy rajzsorozat készítése a mindennapok során tapasztalható időbeli változások szemléltetése érdekében (pl. napirend, naplemente, Luca-búza fejlődése).
- Mozgásillúziót keltő régi papírajátékok megismerése a tapasztalatok felhasználása önálló alkotó munkában (pl. “pörgetős mozi”)

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

Állókép, mozgókép, zene, emberi hang, zaj, zöreje, csend, kifejezés, animációs film, képkocka, képregény, hanghatás, képsorozat.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: a szövegértés szövegtípusnak megfelelő funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése.

Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis).

A történetiségen alapuló összefüggések megértése egy szálon futó történetekben.

Összefüggő mondatok alkotása képek, képsorok segítségével, adott vagy választott témáról.

Ének-zene: emocionális érzékenység fejlesztése.

A teljes figyelem kialakításának fejlesztése. Tapasztalat a zenei jelenségekről.

TÉMAKÖR: Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábot, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz;
- gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Egyszerű természeti- és mesterséges formák elemző-értelmező rajzolása.
- A készült rajzok leegyszerűsítésével sor- és terüldísz alkotása (megfigyelés utáni értelmező rajz készítése, részletkiemelés, nagyítás, átíró, redukáló motívumtervezés, sablonalakítás kivágással ismétlés sordísz alkotással, terüldísz alakzatba rendezéssel technika: stencilezés, átrajzolás, színezés, nyomat).
- Egyszerű tárgy készítése hagyományos kézműves technikák alkalmazásával (pl. fonás, szövés, nemezés, gyöngyfűzés, agyagozás).
- Képi inspiráció alapján (pl. természeti jelenségek, állatok, népművészeti motívumok) egyszerű mintaelem tervezése (pl. átrajzolás, rácsháló, indigóalkalmazása) A tervezés érdekében egyszerű rajzok készítése és szöveges magyarázata.
- Elképzelt, mesebeli tárgyak (pl. mindenkit megtáncoltató hangszer, láthatatlanná tevő ékszer, háromléptű jármű) tervezése és létrehozása választott egyszerű anyagokból (pl. papírpép, karton, hurkapálca, textil, gumi).
- Dramatikus játék céljára ujjbáb, síkbáb, kellék (pl. varázspálca, "rámás csizma", "köleves") jelmezelem (pl. kalap, maszk, kötény), díszlet tervezése és elkészítése természetes vagy mesterséges/újrahasznosítható anyagokból (pl. textil, fonal, papír vagy műanyag hulladék, természetben talált anyagok) csoportmunkában is.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Tér, forma, funkció, méret, arány, lépték, nézet, takarás. hagyomány, kézműves technika, díszítés, minta, öltözék

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika és tervezés: közlekedés, környezetünk.

Matematika: képzeletben történő mozgás. Hajtás, szétvágás síkmetszetek. Objektumok alkotása.

TÉMAKÖR: Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk

Óraszám: **12+2 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzélést szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitátja;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A közvetlen környezet elemeinek és épülettípusainak (utca, tér, műemlék, nevezetes épület) összegyűjtése és életszerű megfigyelése, adott helyszínen vagy emlékezetből, megfigyelési szempontok szerinti megörökítése különböző technikákkal (pl. rajzolás, festés, mintázás, montázs).
- A közvetlen környezet különböző méretű tereinek (pl. utca, játszótér, buszmegálló, saját szoba, éléskamra, fiók) megfigyelése és leírása különböző szempontok szerint (pl. zajok, szagok, színek, funkciók, rendezettség) és a tapasztalatok felhasználásával a tér áttervezése a tér jellemzőinek, stílusának vagy hangulatának megváltoztatása érdekében, csoportmunkában is. A tervezés érdekében egyszerű rajzok készítése és magyarázata

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Tárgytervezés, forma, funkció, alkalmazkodás, díszítés, öltözék-kiegészítő, építészet, műemlék, műemlékvédelem

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: népzene énekléssel, ritmikus mozgással, néptáncsal. Hangszerek.

Technika és tervezés: eszközhasználat

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI 1. ÉVFOLYAM VÉGÉN

- Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése.
- **Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.**
- Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével.
- **A felszerelés önálló rendben tartása.**

- A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása.
- Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára.
- **A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése.**
- **Látványok, műalkotások néhány perces szemlélése.**
- Médiumok azonosítása, igény kialakítása a médiahasználat során a tudatosabb választásra, illetve reflektív médiahasználat.
- Médiaélmények változásának és médiatapasztalattá alakíthatóságának felismerése.
- A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása, illetve ezzel kapcsolatos egyszerű összefüggések felismerése (pl. médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak, kreatív kifejező eszközöket használnak, amelyek befolyásolják azok hatását).
- A személyes kommunikáció és a közvetett kommunikáció közötti alapvető különbségek felismerése.
- Az életkorhoz igazodó internetes tevékenységek gyakorlása és az abban rejlő veszélyek felismerése.
- **Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.**

2. ÉVFOLYAM

A VIZUÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 2. ÉVFOLYAMON:

- Az első két évfolyam vizuális nevelés gyakorlata ugyanakkor képességfejlesztő célú feladatrendszerben jelenik meg. Alkotói és befogadói képességeik fejlesztése közben meg kell tanítani a gyerekeket a hagyományos ceruzarajz, tollrajz, víz- és temperafestés, agyaggal végzett mintázás és más, változatos anyagok és eszközök szakszerű használatára. Az eszközhasználati készségfejlesztés folyamatában törekedni kell arra, hogy a második osztály végére legalább jártasság szintre eljussanak a tanulók. Továbbá arra, hogy az életkoruknak megfelelő kommunikációs és médiakörnyezet sajátosságait megismerjék és használják.
- Az első két iskolai évfolyam fontos feladata a kisiskolások vizuális műveltségének megalapozása, mely nem önálló befogadást célzó órák megtartását jelenti, hanem játékos, motiváló, nagyrészt kifejező célú képalkotásuk szemléleti segítésére használt jól válogatott képanyag formájában rejlik.
- Fontos, hogy a gyerekek elé kerülő képanyag, az alkotó munka motivációjára használt mesék, zenék, táncmozgások mind-mind hozzájáruljanak magyar kultúránk és magyar műveltségük kialakulásához, mely fontos alapja a más kultúrák elfogadásának.
- A magyar népi ünnepek kellékei, nemzeti jelképeink ismerete és a magyar népi tárgykultúrából építkező tárgy- és környezetkultúra témakörök közösen járulnak hozzá, hogy a gyerekek természetesnek éljék meg nemzeti sajátosságaink ismeretét.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszama
Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	horizontálisan beépül a többi témakörbe
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények/ a fenntarthatóság jegyében	28+2
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	6
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	6
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	6
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	10
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk/ a fenntarthatóság jegyében	12+2
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat Óraszám: horizontálisan beépül a többi témakörbe	
TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Az első két évfolyam fejlesztési folyamatát végigkísérő, rendre ismétlődő fejlesztési feladatokhoz óraszám nem rendelhető, mert azokat a tanulói tevékenységformákat és típusokat tartalmazza, melyek, egyrészt az óvoda-iskola átmenetét szolgálják a kezdő szakaszban, és az esetleg fennálló hátrányok leküzdésére szolgálnak, másrészt a fejlesztés érdekében rendre meg kell, hogy jelenjenek a legtöbb ajánlott feladattípusban, noha legtöbb esetben nem képeznek önálló produktumot.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: – Különböző érzékszervi tapasztalatok (pl. szaglás, hallás, tapintás, látás) élményszerű feldolgozása alapján, egyszerű következtetések szóbeli megfogalmazása és az élmények, kialakult érzések vizuális megjelenítése különböző eszközökkel	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

síkban és térben (pl. rajz, festés, mintázás, építés/konstruálás, tárgyalkotás).

- A tanulás során felmerülő helyzetekben valós környezeti jellemzők (pl. téli táj, növény részei, osztályterem színei), képek és ábrák (pl. tankönyvi ábra, saját vagy társak rajza) célirányos megfigyelése, és a tapasztalatok szöveges megfogalmazása a látott információk pontos leírása és feldolgozása érdekében.
- Közvetlen megfigyelések útján szerzett konkrét vizuális tapasztalatok (pl. nagyság, felület, méret, irány, mennyiség, anyagszerűség, elhelyezkedés) alapján vizuális jellemzők kiválasztása, csoportosítása, megnevezése (pl. legsötétebb szín, legnagyobb forma, a kép jobb oldalán elhelyezkedő figura), és az érzékszervi tapasztalatok következetes felhasználása az alkotómunka során.
- Megadott szempontok alapján természeti és mesterséges tárgyak gyűjtése, megfigyelése, és a megfigyelések alapján a tárgyak pontos leírása és változatos vizuális megjelenítése játékos feladatokban.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Sík, tér, méret, irány, szín, felület

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: figyelem a beszélgetőtársra.

Szöveg üzenetének, érzelmi tartalmának megértése.

Ének-zene: emberi hang, tárgyak hangja, zörejek megkülönböztetése hangerő, hangszín, ritmus szerint

Matematika: változás kiemelése, az időbeliség megértése.

TÉMAKÖR: Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények

Óraszám: **28+2 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít;
- rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi;
- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelt szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál
- élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít;
- a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével

magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;

- saját és mások érzelmeit, hangulatait segítségével megfogalmazza és egyszerű dramatikus eszközökkel eljátssza, vizuális eszközökkel megjeleníti;
- korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel, élményszerűen megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít, fotóz és magyarázza azt;
- azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos tapasztalatait közlési és kifejezési helyzetekben használja;
- valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátsszik, elmesél;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Elképzelt vagy hallott történetek, rövid szövegek, irodalmi (pl. mese, vers) vagy zenei élmények (gyermekdal, gyermekjáték, mondóka) különböző részleteinek vizuális bemutatása a saját ötletek megjelenítése érdekében, különböző eszközökkel síkban és térben (pl. színes rajz, festmény, nyomat, kollázs, plasztika, makett, tábló), és a kitalált vizuális ötletek szöveges magyarázatával (Illusztráció síkban, vagy térben) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Réber László, Reich Károly, Henzelmann Emma, Sajdik Ferencillusztrációi.
- Saját kitalált történet elmesélése, és a történet néhány fontosabb jelenetének többalakos vizuális megjelenítése tetszőleges eszközökkel
- Képek, vizuális műalkotások átértelmezése (emberábrázolás, differenciált arcábrázolás, térábrázolási képesség fejlesztése Szemléltetésre ajánlott képanyag: Szentkorona zománcképei, Szent László legendák, XI-XII. századi freskók, Csontváry Kosztka Tivadar tájképei.
- Személyes érzelmek, hangulatok kifejezése képalkotásban (kifejező képalkotás, kifejező jellegű plasztikus alkotás) Munkácsy Mihály: Ásító inas, Mednyánszky László: Verekedés után, E. Delacroix: Vihartól megrémült ló.
- Adott érzelmi állapot (pl. boldogság, rémület, tanácstalanság) kifejezése arcjátékkal és gesztusokkal, az érzelmek kifejezési lehetőségeinek tudatosítása érdekében. A tapasztalatok felhasználása egyszerű vizuális megjelenítés során (emberábrázolás, differenciált arc ábrázolás, kéz ábrázolás) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Anna Margit: Rémület, Rembrandt és Saskia, Paul Klee: Önarckép,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Leonardo da Vinci: Mona Lisa, Modigliani portréképei.

- Olvasmány- vagy zenei élményhez a jelentést vagy hangulatot erősítő vizuális illusztráció készítése választott technikával, és az elkészült alkotás szöveges magyarázatával.
- Magyar népmesékhez, népi mondókákhoz, népdalokhoz vizuális illusztráció készítése hagyományos, ember- vagy állatábrázolást is megjelenítő népművészeti alkotások (karcolozott, faragott pásztorművészeti tárgyak) stíluselemeinek felhasználásával.
- Tanult irodalmi, zenei élmények, és médiaélmények (pl. mese, vers, gyermekdal, zenemű, animációs film) fontos helyszíneinek és szereplőinek megjelenítése síkban (pl. rajz, festés, vegyes technika) és térben egyszerű eszközök felhasználásával (pl. drapéria, kartondoboz, paraván, osztályterem átrendezése) csoportmunkában is.
- Mozgásélmények (pl. tánc, csoportos játék, körjáték, körtánc) vizuális átírása (pl. vonalakkal, foltokkal, színekkel).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Illusztráció, kompozíció, kiemelés, karakteres forma, festészet, szobrászat, fotó, műalkotás, reprodukció, idő, történet, szereplő, helyszín, vizuális jellemzők, karakter, vizuális technikák, népművészeti technikák, faragás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: élmények, tartalmak felidézése.

Szép könyvek.

Ének-zene: cselekményes dalanyag, dramatizált előadás. Ritmus, hangszín, hangmagasság, zene és zörej.

Matematika: képi emlékezés, részletek felidézése. Nézőpontok. Mozgatás. Síkmetszetek képzeletben.

TÉMAKÖR: Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;
- a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítségével értelmez;
- egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer;
- adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában;
- pontosan ismeri államcímereink és nemzeti zászlónk felépítését, összetevőit, színeit

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A tanulás során felmerülő helyzetekben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

tanítási egységekhez, és egyéb tantárgyi tartalmakhoz a tanulást vagy megértést segítő egyszerű ábra (pl. számegyenes, betűsablon, szókártya) és eszköz (pl. tábló, makett, társasjáték) készítése, személyes célok érvényesítésével.

- Kisgyerekeknek szóló könyvborítók, füzetek, hirdetések üzenetének elemzése tanári segítséggel, és a tapasztalatok felhasználása egyszerű tervezési feladatokban (pl. plakát, névtábla, utcatábla, házszám-tábla készítése, füzetborító, csomagolópapír, meghívó tervezése).
- Közvetlen környezetében található jelek, jelzések (pl. útjelzés, közlekedési jelzés, piktogram, zenei kotta) gyűjtése, értelmezése tanítói segítséggel és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. rajzolt közlekedési terepasztal és annak kiegészítése térbeli közlekedési táblákkal).
- Iskolai életében megjelenő szabályok kapcsán piktogramokat, rajzi jeleket alkot. Véleményt formál társai piktogramterveinek érthetőségével kapcsolatban.
- Magyar nemzeti szimbólumok gyűjtése (pl. államcímer, nemzeti zászló, Szent Korona, Kossuth-címer, '56-os lyukas zászló) és a szimbolikus elemek felhasználása az alkotó munka során (pl. tárgyalkotás díszítményeként: huszárcsákó, párta).
- Magyar népi díszítőművészet jelkészletének gyűjtése, kísérletezés a szimbólumok értelmezésével (tulipán, nap, madármotívum, kígyó stb.), tanítói segítséggel, egyénileg, vagy csoportban.
- Jeltervezés, jelalkotás változatos méretben (pl. apró pecsét, tábla)
- Környezetünkben található jelek, jelzések (pl. jelzőlámpa, térkép, alaprajz, közlekedési tábla, cégér, piktogram, embléma, szimbólum, zászló, márkajelzés, logo) összegyűjtése játékos feladatok létrehozásának céljából (pl. valós és virtuális társasjáték, dramatikus játék, kincsvadászat).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Modell, látvány, jelalkotás, piktogram, embléma, térkép, alaprajz, cégér, szimbólum, lépték, jel, jelzés, vizuális üzenet, hirdetés, leegyszerűsítés, változat, díszítőmotívum,

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: tájékozódás térben, síkban, a tájékozódást segítő viszonyok.

Technika és tervezés: jelzőtáblák.

Környezetismeret: a térkép legfontosabb elemeinek felismerése. Jelek, jelzések. Természeti jelenségek,

természetes anyagok.

TÉMAKÖR: Médiahasználat – Valós és virtuális információk

Óraszám: **6 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít;
- valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Régi magyar reklámok (pl. “Hurka Gyurka”, “Ezt nem lehet megenni”, “Bontott csirke”, “Forgó morgó” stb.) megnézéséhez.
- kapcsolódó tapasztalatok, érzések (pl. tetszés, kíváncsiság, félelem) megbeszélése és megjelenítése változatos eszközökkel (pl. rajzolás, festés, bábkészítés, szerepjáték). A megbeszélés eredményeként a valóság és a képzelet megkülönböztetése.
- Kisgyerekeknek szóló célzottan kommunikációs szándékú mozgóképi megjelenések (pl. tv reklám, gyermekműsor) üzenetének elemzése tanári segítséggel, a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás megfigyelésével (pl. szín, képkivágás, hanghatás, szöveg), és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. félelmetes-megnyugtató hangok gyűjtése, adott mozgóképi részlet hangulatának érzékeltetése színes kompozícióban).
- Különböző médiumok (pl. könyv, televízió, film, internet, videojáték) egyszerű példáinak elemzése tanári segítséggel, a valóságos és az elképzelt helyzetek azonosítása céljából.
- A különböző médiumok (pl. könyv, televízió, rádió, internet, film, videojáték) megfigyelése, vizsgálata, összehasonlítása, megadott szempontok (pl. érzékszervekre gyakorolt hatás, eltérő jelhasználat) alapján közvetlen tapasztalat és saját médiaélmények felidézésének segítségével.
- Az egyes médiumokhoz (pl. könyv, televízió, számítógép) kapcsolódó saját használati szokások (pl. gyakoriság, társas

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

vagy önálló tevékenység), médiaélmények (pl. tetszés, kíváncsiság, rossz élmény) felidézése, kifejezése és megjelenítése szóban, vizuálisan (pl. rajzolás, bábkészítés) vagy szerepjátékkal.

- Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázkészítéssel).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Állókép, mozgókép, zene, emberi hang, zaj, zörej, csend, információ, mozgókép, könyv, televízió, film, internet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: a szövegértés szövegtípusnak megfelelő funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése.

Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis).

A történetiségen alapuló összefüggések megértése egy szálon futó történetekben.

Magyar nyelv és irodalom: mesék, narratív történetek.

Technika és tervezés: egészséges és helyes szabadidős tevékenységek felsorolása, ismertetése, megbeszélése.

TÉMAKÖR: Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;
- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Egyszerű mozgóképi részletek (pl. animációs film, reklámfilm) cselekményének elemzése, és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. időbeli történés képkockáinak rendezése, hang nélkül bemutatott mozgóképi részletek "szinkronizálása").
- Egyszerű mozgóképi részletekben (pl. mesefilm, animációs film : Magyar népmesék, Rófusz Ferenc: A légy) hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, düh, félelem) azonosítása a hatások közös megbeszélésével.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Fotó- vagy rajzsorozat készítése a mindennapok során tapasztalható időbeli változások szemléltetése érdekében (pl. napirend, naplemente, Luca-búza fejlődése).
- Mozgásillúziót keltő régi papírajzok megismerése a tapasztalatok felhasználása önálló alkotó munkában (pl. “pörgetős mozi”).
- Egyszerű (pl. kitalált vagy átélt) cselekmény megjelenítése képekkel (pl. rajzzal, képsorozattal), megfelelő hanghatásokkal (pl. zörejjel, énekhanggal) kiegészítve.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Állókép, mozgókép, zene, emberi hang, zaj, zörej, csend, információ, mozgókép, könyv, televízió, film, internet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: a szövegértés szövegtípusnak megfelelő funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése.

Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis).

A történetiségen alapuló összefüggések megértése egy szálon futó történetekben.

Összefüggő mondatok alkotása képek, képsorok segítségével, adott vagy választott témáról.

Ének-zene: emocionális érzékenység fejlesztése.

A teljes figyelem kialakításának fejlesztése.

TÉMAKÖR: Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz;
- gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Egyszerű természeti- és mesterséges formák elemző-értelmező rajzolása.
- A készült rajzok leegyszerűsítésével sor- és terüldísz alkotása (megfigyelés utáni értelmző rajz készítése, részletkiemelés, nagyítás, átíró, redukáló motívumtervezés, sablonalakítás kivágással ismétlés sordísz alkotással, terüldísz alakzatba rendezéssel technika: stencilezés, átrajzolás, színezés, nyomat).

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyszerű tárgy készítése hagyományos kézműves technikák alkalmazásával (pl. fonás, szövés, nemezélés, gyöngyfüzés, agyagozás).
- Képi inspiráció alapján (pl. természeti jelenségek, állatok, népművészeti motívumok) egyszerű mintaelem tervezése (pl. átrajzolás, rácsháló, indigóalkalmazása) A tervezés érdekében egyszerű rajzok készítése és szöveges magyarázata.
- Elképzelt, mesebeli tárgyak (pl. mindenkit megtáncoltató hangszer, láthatatlanná tevő ékszer, hároméltű jármű) tervezése és létrehozása választott egyszerű anyagokból (pl. papírpép, karton, hurkapálca, textil, gumi).
- Dramatikus játék céljára újjáb, síkbáb, kellék (pl. varázspálca, “rámás csizma”, “kőleves”) jelmezelem (pl. kalap, maszk, kötény), díszlet tervezése és elkészítése természetes vagy mesterséges/újrahasznosítható anyagokból (pl. textil, fonal, papír vagy műanyag hulladék, természetben talált anyagok) csoportmunkában is.
- Gyerekcsoport által ismert mese alapján vár, kastély konstruálása (pl. egyszerű konstruálás papírhengerek összeépítésével, festésével, ajtók, ablakok, ajtók kivágásával, rajzolt szereplőkkel való kiegészítéssel) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Márkus Géza: Cifra palota, Kecskemét, magyar várak képei.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Téralkotás, térformálás, térlehatárolás, térszervezés, formarend, méretarány, léptékváltás, funkció, hagyomány, kézműves technika, díszítés, minta, öltözk.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: képzeletben történő mozgató.

Hajtás, szétvágás síkmetszetek. Objektumok alkotása

TÉMAKÖR: Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk

Óraszám: **12+2 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelt szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít;

- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A közvetlen környezet elemeinek és épülettípusainak (utca, tér, műemlék, nevezetes épület) összegyűjtése és életszerű megfigyelése, adott helyszínen vagy emlékezetből, megfigyelési szempontok szerinti megörökítése különböző technikákkal (pl. rajzolás, festés, mintázás, montázs).
- A közvetlen környezet különböző méretű tereinek (pl. utca, játszótér, buszmegálló, saját szoba, éléskamra, fiók) megfigyelése és leírása különböző szempontok szerint (pl. zajok, szagok, színek, funkciók, rendezettség) és a tapasztalatok felhasználásával a tér áttervezése a tér jellemzőinek, stílusának vagy hangulatának megváltoztatása érdekében, csoportmunkában is. A tervezés érdekében egyszerű rajzok készítése és szöveges magyarázata.
- A közvetlen környezet épített/tervezett elemeinek és épülettípusainak összegyűjtése (pl. park, iskola, vegyesbolt, templom, bisztró, víztorony, szeméthyűjtő sziget) és vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, montázs, talált tárgy átalakítás, makett). A gyűjtés segítségével a szűkebb lakóhely választott részletének makettezése vagy megépítése egyszerű anyagokból, a tér játékos bemutatása érdekében, csoportmunkában is.
- Helyi múzeum, kiállítás, helytörténeti gyűjtemény, tájház látogatása, azzal kapcsolatos ismeretszerzés alapján élményszerű vizuális megjelenítés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Tárgytervezés, formatervezés, forma, funkció, alkalmazkodás, díszítés, iparművészet, design, építészet, műemlék, műemlékvédelem

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: népzene énekléssel, ritmikus mozgással, néptáncsal. Hangszerek.

Technika és tervezés: eszközhasználat.

Matematika: objektumok alkotása.

3. ÉVFOLYAM

A VIZUÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 3. ÉVFOLYAMON:

- történetek, művészi élmények, érzelmek, hangulatok megjelenítése vizuálisan
- térábrázolási, emberábrázolási feladatok síkban és térben
- kreatív történetalkotás dramatikusan és képi síkon
- műalkotásokkal kapcsolatos gondolatok, érzések kifejezése
- vizuális és technikai ismeretek bővítése
- képi információk értelmezése: ábrák, vizuális jelek jelentése és alkalmazása
- médiahasználati ismeretek
- tárgyformálás, tárgyalkotó folyamatok
- a lakóhely jelentősebb emlékeinek (épületek, néphagyományainak) megismerése

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények/ a fenntarthatóság jegyében	24+2
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	8
Médiahasználat – Valós és virtuális információk/ a fenntarthatóság jegyében	8+2
Alló- és mozgókép – Kép, hang, történet	6
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	10
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	12
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények

Óraszám: 24+2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, formáz, épít;
- korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel, élményszerűen megjelenít: rajzol, fest, formáz, épít, és magyarázza azt;
- rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszésítéletét;
- valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, eljátszik, elmesél;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti.
- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelt szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- saját és mások érzelmeit, hangulatait segítséggel megfogalmazza és egyszerű dramatikusan eszközökkel eljátszza, vizuális eszközökkel megjeleníti;
- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Változatos mesés térben játszódó magyar népmese különleges helyszínényszemélyes vizuális megjelenítése, jellemző szereplők papírból kivágott figuráinak elhelyezése saját alkotott térben (térábrázolási-, emberábrázolási-képesség fejlesztése)
Szemléltetésre ajánlott képanyag: Hieronymus Bosch: Zenészek pokla, Szinyei Merse Pál: Majális, Csontváry K. T.: Nagy Taormina, magyar népi építészet jellemző példáinak (parasztház, fa harangláb, székelykapu stb.) fotói.
- Saját kitalált történet elmesélése, a történet inspirálta elképzelt terekről, egyszerű anyagok (pl. használt csomagolóanyag, természetben talált termények és termések, talált tárgyak) felhasználásával installáció készítése, díszletszerű tér berendezése a személyes élmények bemutatása, kifejezése céljából, csoportmunkában is (térábrázolási- és tér rendezés képességeinek fejlesztése, kifejező képesség fejlesztése)
Szemléltetésre ajánlott filmpanyag: Kemény Henrik: Vitéz László.
- Tanult mesék, mondák vagy zeneművek valós vagy kitalált szereplőinek (pl. lovag, Mátyás király, molnárlegény, komámasszony, "árgyélus kismadár", Hüvelyk Matyi) megformálása síkban vagy térben (pl. festmény, kollázs, papírmásé maszk, újrahasznosítható anyagokból báb), a szereplők illusztratív bemutatása vagy dramatikus feldolgozása érdekében csoportmunkában is (Emberábrázolás, differenciált arc- és kézábrázolásfejlesztése).
- Mesék, gyermekirodalmi alkotások (pl. Magyar népmesék, Vuk, Pinokkió) és azok filmes vagy színházi adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott szöveghez és a vetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és vizuális feldolgozása különböző eszközökkel (pl. rajz, festés, montázs).
- Korábban megismert és feldolgozott szövegekhez, zeneművekhez (pl. gyermekregény, tananyagrészlet, népdal, mondóka) illusztráció készítése különböző vizuális eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, fotó, plasztika) a munkák szöveges értelmezésével.
- Saját irodalmi és filmes élményekből

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Ismert mese képi megkomponálása különböző formákban (pl. álló, fekvő téglalapon, kör formában).

Kollázs készítése rajzolt, festett külső vagy belső síktérre, kivágott figurák elrendezésével.

Elvesztett tárgyak keresése: Egy táskában különböző terményeket, tárgyakat (kavics, alma, toboz, iránytű, fésű, zsinag, lakat, tükör, baba, kesztyű, szemüveg, fakanál, távcső, régi pénz stb.) helyezünk el, és minden játékos választ egyet. A játékvezető mindenkitől megkérdezi: „Kié lehet ez a tárgy?”, „Hogy került ide?”

Több tárgyalt történet alkotása csoportmunkában.

Ismert magyar népdalhoz illusztráció készítése a magyar paraszti életmód megjelenítésével. (pásztorokodás, ünnepkörökhöz kapcsolódó népszokások stb.)

származó szereplők jellemzőinek, érzelmeinek, karakterének (pl. gesztusok, viselkedés, öltözék, személyes tárgyak) megfigyelése és feldolgozása különböző játékos (pl. dramatikus, vizuális) feladatokban a karakter és a jellemzők tudatosítása érdekében, és a tapasztalatok közös megbeszélésével.

- Magyar népmesék, népballadák illusztratív megjelenítése jellegzetes magyar népviseleti elemek megfigyeléseinek felhasználásával
- Adott álló- vagy mozgóképi megjelenések (pl. festmény: Csók István : Szénagyűjtők, grafika: M. C. Escher Mozaik, emberábrázolást nem tartalmazó részlete, fotó, képregény, társak munkái) egyéni elképzelés szerinti átértelmezése (pl. más napszakban, más évszakban, más helyszínen, más szereplőkkel, máshangulati elemekkel, színátírással).
- Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, (pl. álmok, családi események, osztálykirándulás, szüret) részleteinek megjelenítése különböző vizuális eszközökkel (pl. grafika, festmény, nyomat, fotó), és kreatív történetalkotás az elkészült vizuális munkák segítségével (pl. nyitva hagyott történet befejezése, átírása) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Marc Chagall festményei, Vankóné Dudás Juli hagyományos népi életmódot bemutató festményei.
- Saját és mások munkáinak, képeknek, vizuális alkotások szereplőinek szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szerinti szöveges elemzése, összehasonlítása, a következtetések szöveges megfogalmazásával és megvitatásával (befogadói és szövegalkotási képességek fejlesztése).
- Saját személyes történetek bemutatása érdekében valós hely, helyszín (pl. nagyszülők nyaralója, a település parkja, tópart, erdő, vegyesbolt, uszoda) megjelenítése különböző vizuális eszközökkel síkban és térben (pl. kollázs, vegyes technika, kréta, nyomat, mintázás, makett).
- Grafikai felületet gazdagon tartalmazó grafika mintakincsének megfigyelése (pl. Van Gogh tollrajzai, Gyulai Líviusz grafikái), a tapasztalatok alapján rajzolt gyűjtemény készítése egyénileg, vagy csoportban. A gyűjtött minták felhasználása

Szintani ismeretek: a színek hangulati hatásainak érzékeltetése. Ugyanannak a témának a feldolgozása csoportbontásban: hideg vagy meleg színekkel történő alkotás. (pl. mesebeli utca, házior)

Fehér alapon fekete, fekete alapon fehér faktúrákkal díszített madarak ábrázolása.

saját célú képalkotásban egyénileg vagy csoportmunkában.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

figurális alkotás, portré, képmező, kompozíció, karakter, hangulat, kollázs, montázs, képregény, fikció, lényegkiemelés, karakter, gesztus, személyiségjegyek, színhangulat, népviselet, parasztház, tornác, székelykapu,

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése.

Olvasmányhoz kapcsolódó személyes élmények felidézése és megosztása.

Környezetismeret: ismeretszerzés közvetlen megfigyelés alapján.

Matematika: mennyiségi tulajdonságok, viszonylatok, becslés, összehasonlítás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló törekszik a vizuális nyelvi- a képi és plasztikai- kifejezőeszközök, elemek, ritmusok, a síkbeli és térbeli kompozíció egyre tudatosabb alkalmazására élményfeldolgozó, alkotó munkájában. Aktívan részt vesz a műalkotásokkal való foglalkozásban, és műélményét igyekszik megfogalmazni.

TÉMAKÖR: Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítségével értelmez;
- egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer;
- pontosan ismeri nemzeti zászlónk felépítését, színeit;
- adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában;
- saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Egyszerű, mindennapok során használt jelek (pl. közlekedési jelek, útjelzés, piktogram, zenei kotta), kommunikációs szándékú vizuális közlések (pl. szórólap, óriásplakát, reklámanyag) felismerése, megfigyelése, azonosítása és elemzés tanári segítséggel A tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban.
- Egy valós vagy képzeletbeli tárgy vagy jelenség (pl. bűvös kocka, Gábor Áron rézagyúja, János vitéz kardja, ünnepkörök, napfogyatkozás, Kis Hableány emberré válása) számára plakát, szórólap tervezése, kivitelezése a kép és szöveg együttes alkalmazásával, a figyelem és érdeklődés felkeltése céljából.
- Valós, mindennapi iskolai kommunikációs helyzetek érdekében a legfontosabb kommunikációs célt (pl. figyelem felkeltése, tájékoztatás, felhívás) érvényesítő síkbeli vagy térbeli vizuális megjelenés (pl. plakát, cégér, installáció) tervezése egyénileg és csoportmunkában is.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Kedvenc könyvről plakát készítése az olvasóvá nevelés céljából. Ajánlás a társaknak.

Aktuális, a természetvédelmi világnapokhoz kötődő figyelemfelhívó plakát készítése az iskolai ökofalra a környezettudatos szemlélet formáláshoz.

<ul style="list-style-type: none"> - A környezetünkben észlelhető változások (pl. nyári zápor, olvadás, penészedés), folyamatok (pl. palacsintasütés, építkezés), mozgások (pl. kerékpár, óra) vizuális megfigyelése, értelmezése és tapasztalatok és információk vizuális megjelenítése (pl. fotósorozat, film, rajzsorozat, folyamatábra) a változás vagy folyamat időbeliségének hangsúlyozásával, csoportmunkában is. - Magyar mesékben, mondákban szereplő uralkodók címereinek, zászlóinak gyűjtése és a gyűjtemény bemutatása tabló, vagy prezentáció formájában. A gyűjtemény rajzos adatainak felhasználása kifejező jellegű képalkotásban. 	<p>Egy napom története: 8-9 részből álló szöveges forgatókönyv készítése, egy jelenet rajzos megjelenítésével.</p> <p>Saját címer készítése: az egyéniség megjelenítése színben, formában, mondanivalóban.</p>
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:
Vizuális kommunikáció, befolyásolás, meggyőzés, figyelemfelkeltés, piktogram, térkép, plakát, idő, címer

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:
Matematika: tájékozódás a térben (síkon ábrázolt térben; szavakban megfogalmazott információk szerint).
A változás kiemelése; az időbeliség.
Magyar nyelv és irodalom: információhordozók. Látványok verbális megfogalmazása.
Az időbeliség kifejezésének nyelvi lehetőségei.
Kulcsszókeresés; szövegtömörítés; hiányos vázlat, táblázat, ábra kiegészítése a szöveg alapján.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:
Megérti környezetének, tankönyveinek fontos vizuális jeleit, közlő ábráit, maga is tud magyarázó rajzot készíteni. Ismeri az alapvető képi kifejezőeszközöket.

TÉMAKÖR: Médiahasználat – Valós és virtuális információk
Óraszám: **8+2 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;
- valós vagy digitális játékműveit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél;
- a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik;
- az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;
- azonosítja a gyerekeknek szóló, vagy fogyasztásra ösztönző, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket;

<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kisgyerekeknek szóló mozgóképi közlések (pl. tv reklám, gyermekműsor) üzenetének elemzése (pl. a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás) tanári segítséggel és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. félelmetes-megnyugtató hangok gyűjtése, 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <p>Félidőben stop: reklámok lejátszása félidőig, majd kitalálás, hogyan folytatódhat. Kinek szól az adott reklám? Vajon miért szól sok reklám a gyerekekhez? A reklámfelületek sokszínűségének megismerése (óriásplakát, járművek, pólók, újságok stb.)</p>
---	--

<p>változatok újrajátszása).</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fogyasztásra ösztönző különböző reklámanyagok (pl. szórólap, óriásplakát, reklámújság, tv reklám) elemzése tanári segítséggel és a vizuális megjelenés áttervezése játékos feladatokban (pl. kommunikációs hatást erősítő vagy módosító céllal). – A saját médiahasználati szokások (pl. internet, televízió, rádió, mobiltelefon, könyv, videojáték) tanulmányozása különböző szempontok (pl. időtartam, tartalom, gyakoriság, résztvevők) alapján, és azok vizuális szemléltetése (pl. képes napirend, napló, fotósorozat). A tapasztalatok közös, reflektív megbeszélése, különös tekintettel a biztonságos médiahasználat szabályaira. 	<p>Csoportmunkában papír-reklámtáska készítése a zöldség és gyümölcsfogyasztás népszerűsítése céljából.</p> <p>Aranyszabályok megismerése kártyalapokkal a médiahasználatra vonatkozóan. Szituációkat leíró és aranzsabályokat tartalmazó kártyák párosztatása. Bőngészés összehasonlítása könyvből és az internet felhasználásával. A két forrás összevetése vizuális szempontból.</p>
--	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Média, reklám, televíziós műsortípus, televíziós sorozat, ismeretterjesztő műsor

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: a mozgó és álló képek értelmezése a saját szerepünkre, helyzetünkre a mindennapi életünkben, kifejezése más eszközzel is (pl. drámajátékok).

A könyvtár, mint információs központ, a tanulás bázisa, segítője.

Etika: haver, barát, társ, csapattag, internetes kapcsolatok.

Konfliktusmegoldás, közös szabályalkotás és annak elfogadása, mint érték. Baráti társaság összetartó ereje és a virtuskodás értéke/bátorság, vakmerőség. Játék, közösségi élet az interneten.

Környezetismeret: a helyes önismeret kialakításának megalapozása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Mozgóképi elemeket életkorának megfelelően elemez.

Médiahasználat során a valós és virtuális információkat jól elkülöníti.

TÉMAKÖR: Álló- és mozgóképek – Kép, hang, történet

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszésítéletét;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;
- az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Régi magyar gyerekfilmek (pl: Kemény kalap és krumpliorr) karakteres szereplőinek képi megjelenítése, történetiség, részlet ábrázolása, dramatikus előadása.
- Egyszerű mozgóképi részletekben (pl.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Mesebeli karakterek ábrázolása mozgóképek megtekintését követően: tündérek és boszorkányok, mint főszereplők, jellegzetes alakjainak megelevenítése rajzban és dramatikusán.

<p>mesefilm, reklámfilm) hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, düh, félelem) azonosítása a hatások közös megbeszélésével.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Történet egyetlen vizuális vagy egyéb eleméből kiindulva (pl. képkocka, főszereplő karakterének leírása, regény rövid részlete) saját történet kitalálása és vizuális megjelenítése (pl. képregény, fotósorozat, rövidfilm) a történet időbeliségének érzékeltetése érdekében. – Történetek, mesék, népmesék (pl: Lázár Ervin A hazudós egér; A fába szorult hernyó, Az igazságtevő nyúl) képregényszerű ábrázolása, időrendiség, cselekmény megjelenítésével, különböző nézőpontokból való ábrázolással, kiemeléssel. 	<p>Pacnikép: foltokból szokatlan figurák alkotása, dekoratív megjelenítéssel és ehhez saját történet alkotása.</p> <p>Csoportmunkában leporelló készítése egy ismert meséről. Síkfigurák rajzolása és kivágásaugyanarról a szereplőről különböző nézetben. A kivágott figurákhoz háttér készítése.</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nézőpont, cselekmény, főszereplő, mellékszereplő, fényhatás</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika: tájékozódás az időben. Tárgyak, élőlények tulajdonságainak kiemelése. Adott objektum más nézőpontból. Környezetismeret: ismeretszerzés közvetlen megfigyelés alapján.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Időbeli történéseket vizuális úton képes megjeleníteni, törekszik a karakterisztikus ábrázolásra. Életkorának megfelelően értékeli a látott vizuális álló-vagy mozgóképeket.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak Óraszám: 10 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; – saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza; – alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz; – adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában; – különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál; – különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít; – gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Eszközként használható egyszerű természeti formák és tárgyak (pl. régi konyhai eszközök, ritka szerszámok) elemző-értelmező rajza megfigyelés alapján, kiemelés nagyítással. Rajzos használati utasítás készítése a természeti 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <p>Nyitott és összecsukott esernyők formai elemzése. Dramatikus játék az esernyőkkel. Fantáziarajzok készítése az esernyőkről használati funkciójának átalakításával.</p>

vagy mesterséges forma esetleg humorosnak ható, kitalált használati módjához.

- Magyar népi cserépedények megfigyelése, következtetések megfogalmazása a formai jegyek alapján a használati módra (pl. vizes korsó, lábas, fazék, miskakancsó, butella). A megfigyelések rögzítése rajzban. A rajzok kreatív továbbalakítása szabad képalkotásban (Pl. miskakancsó megfigyelés utáni rajza alapján “miskakancsó családjának” megjelenítése).
- Korong nélkül készülő, adott funkcióra alkalmas egyszerű agyagedény készítése az alkalmazott technikából adódó önálló tervezés alapján (pl. homokedény, könyökedény, papírhenger oldalához csigákból épített, kész edény üregébe préselve).
- Tárgytervezés, tárgyalkotás, vagy meglévő tárgy átalakítása (pl. öltözet kiegészítő,játék) hagyományos kézműves technikákkal (pl. nemezélés, fonás, hímzés, batikolás, agyagozás).
- Hulladékanyagokból új funkcióval bíró tárgyak tervezése, kivitelezése valós vagy elképzelt funkció teljesítése érdekében (pl: flakonokból és egyéb kiegészítő elemekből fantasztikus járművek tervezése, modellezése).
- Magyar népi ünnepkör iskolai bemutatásához (pl. Betlehemezés,Csillagjárás, Kiszte hajtás stb.) átéléséhez néprajzi dokumentáció (fotó, film) megismerésével hitelességre törekvő kellékek, jelmezek készítése csoportmunkában.

Agyagedény készítése agyaghurkából vagy agyaglapokból, bekarcolt vagy rátapasztott díszítéssel.

A magyar népi motívumkincset megidéző kulcstartó vagy kokárda (pl. tulipános) készítésefilcanyagból alapöltésekkel. (kézi-fűzőöltés, pelenkaöltés, száröltés)

Újrahasznosított anyagokból állatok tervezése készítése az állatok világnapjára. Az állatok karakterisztikus megjelenítése a felhasznált hulladékokból. Bábjáték az elkészült állatokkal.

A busójárás hagyományainak megismerése. Busó álarc készítése a jellegzetes jegyek megjelenítésével (színek, formák, érzelmek) és természetes anyagok felhasználásával. (birkaszőr, rafia).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Tárgytervezés, használati tárgy-díztárgy, vizuális ritmus, formai egyszerűsítés, népi cserépedény, hímzésminta

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: tájékozódás az időben.

Etika: a múlt és a jelen életviszonyai közötti különbségek.

Környezetismeret: az anyagfajták megmunkálhatósága, felhasználásuk.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Egyszerű tárgyakat megalkot, az alkotás során betartja a készítés lépéseit és szabályait. Rendelkezik a forma és rendeltetés viszonyával kapcsolatos alapvető képzetekkel.

TÉMAKÖR: Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk

Óraszám: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelt szövegesen is bemutatja, magyarázza;

- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;
- különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít;
- alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Évszakoknak megfelelően természeti formákból való kép- és tárgyalakotás (pl. őszi: őszi terméslények, termésbábok levelekből, tárgyalakotás őszi termésekből (koszorú, fűzér); tél: tobozokból karácsonyfa, betlehemi figurák készítése, hóvár, hószobor építése; tavasz: virágtündérek, virágbábok, koszorúk, virágszőnyeg).
- Valós vagy képzeletbeli természetes terek (pl. barlang, tisztás, víz alatti világ) különböző épületek (pl. hagyományos parasztház, színház, uszoda, templom, fészer) csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. rendeltetés, anyag, méret, elhelyezkedés, kor, díszítmény), a különböző épülettípusok legfontosabb jellemzőinek összehasonlítása és rendezése érdekében.
- Példák gyűjtése és elemzése tanári segítséggel eltérő érzelmi hatást kiváltó (pl. hétköznapi, ünnepélyes, titokzatos, rideg, félelmetes, vidám) épített terekről (pl. templom, iroda, park, szoba, lift, zuhanyfülke, labirintus). A tapasztalatok beépítése a személyes élményeket és történeteket bemutató alkotó feladatokba.
- Adott, környezet (erdő, vízpart, park) átalakítására, új funkcióval való megtöltésére (pl. fantasztikus kalandpark) terv, makett készítése berendezéssel egyéni vagy csoportmunkában.
- Magyar népi építészet legjellemzőbb sajátosságainak megismerése, makettépítés változatos anyagokból (pl. karton, agyag, természetben talált anyagok) egyéni- és csoportmunkában.
- Ismert funkció (pl. lakás, iskola, orvosi rendelő, mozi) saját ötlet alapján elképzelt

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Magvakkból őszi hangulatú mandala készítése.

A tanterem makettjének elkészítése. Egyéb teremrendezési ötletek csoportmunkában a „mit,

<p>változatának megtervezése, elkészítése makettben, „terepasztal” megépítése, csoportmunkában.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kiállítás, múzeum, helytörténeti gyűjtemény, tájház felkeresése során vázlatrajzok készítése a hagyományos magyar népi élet belső tereiről, berendezési tárgyairól. A konkrét kiállítás élményéhez köthető tárgyalás. – Magyarország építészetének megismerése érdekében adott funkciójú épületek (hidak, tornyok, kastélyok stb.) képeinek gyűjtése, a képi információk felhasználása sík- vagy térbeli alkotásban, egyénileg vagy csoportmunkában (pl. legtöbb terhet elbíró híd építése csoportban, adott távolságú “szakadék” fölé két a/3-as műszaki rajzlapból, a legmagasabb torony felépítése egy rajzlapból, kifejező képalkotás valós magyar építmény témájában). – Magyar nemzeti jelképpé vált épületek és műalkotások (pl. Országház, debreceni Nagytemplom, Szabadságszobor, Budai vár épületegyüttese stb.) megismerése. 	<p>hová, milyen céllal” szempontok figyelembevételével.</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Építmény, épület, település, nézet: felül-, alul-, oldalnézet, alaprajz, parasztház</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika: tájékozódás az időben. Etika: a múlt és a jelen életviszonyai közötti különbségek.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A tanuló ismeri lakóhelyének fontosabb épületeit, helytörténeti ismereteit a vizuális alkotásokban felhasználja.</p>	

4. ÉVFOLYAM

A VIZUÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:

- történetek, művészi élmények, érzelmek, hangulatok, karakterek megjelenítése vizuálisan
- térábrázolási, emberábrázolási, komponálási feladatok síkban és térben
- kreatív történetalkotás dramatikusan és képi síkon
- műalkotásokkal, társak munkáival kapcsolatos gondolatok, érzések kifejezése
- vizuális és technikai ismeretek bővítése
- kép információk értelmezése: ábrák, vizuális jelek jelentése és alkalmazása
- tudatos médiahasználat
- tárgyformálás, tárgyalkotó folyamatok
- a lakóhely jelentősebb emlékeinek (épületek, néphagyományainak) megismerése

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények/ a fenntarthatóság jegyében	22+1
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	8
Médiahasználat – Valós és virtuális információk/ a fenntarthatóság jegyében	8+1
Alló- és mozgókép – Kép, hang, történet	8
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	12
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	12
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények

Óraszám: 22+1 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít;
- korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel, élményszerűen megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít, fotóz és magyarázza azt;
- rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszését;
- valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti.
- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelt szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: báb, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- saját és mások érzelmeit, hangulatait segítséggel megfogalmazza és egyszerű dramatikus eszközökkel eljátsza, vizuális eszközökkel megjeleníti;
- azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos

tapasztalatait közlési és kifejezési helyzetekben használja;

- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Változatos mesés térben játszódó magyar népmese különleges helyszínénekszemélyes vizuális megjelenítése különböző nézőpontok használatával, jellemző szereplők papírból kivágott figuráinak elhelyezése saját alkotott térben (térábrázolási-, emberábrázolási-, kifejező-, komponáló képesség fejlesztése
Szemléltetésre ajánlott képanyag: Hyeronimus Bosch: Zenészek pokla, Szinyei Merse Pál: Majális, Csontváry K. T.: Nagy Taormina, magyar népi építészet jellemző példáinak (parasztház, fa harangláb, székelykapu stb.) fotói.
- Saját kitalált történet elmesélése, a történet inspirálta elképzelt terekről, egyszerű anyagok (pl. használt csomagolóanyag, természetben talált termények és termések, talált tárgyak) felhasználásával installáció készítése, díszletszerű tér berendezése a személyes élmények bemutatása, kifejezése céljából, csoportmunkában is (térábrázolás- és tér rendezés képességeinek fejlesztése, kifejező képesség fejlesztése)
Szemléltetésre ajánlott filmanyag: Kemény Henrik: Vitéz László.
- Tanult mesék, mondák vagy zeneművek valós vagy kitalált szereplőinek (pl. lovag, Mátyás király, molnárlegény, komámasszony, "árgyéus kismadár", Hüvelyk Matyi) megformálása síkban vagy térben (pl. festmény, kollázs, papírmásé maszok, újrahasznosítható anyagokból báb), a szereplők illusztratív bemutatása vagy dramatikus feldolgozása érdekében csoportmunkában is (Emberábrázolás, differenciált arc- és kézábrázolásfejlesztése).
- Korábban megismert és feldolgozott szövegekhez, zeneművekhez (pl. gyermekregény, tananyagrészlet, népdal, mondóka) illusztráció készítése különböző vizuális eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, fotó, plasztika) a munkák szöveges értelmezésével.
- Saját irodalmi és filmes élményekből származó szereplők jellemzőinek, érzelmeinek, karakterének (pl. gesztusok, viselkedés, öltözék, személyes tárgyak) megfigyelése és feldolgozása különböző

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

A képmező-osztás alkalmazása a komponálás során. A terek, szereplők elrendezése az osztásokban. Hangsúlyos és hangsúlytalan elemek tudatos elrendezése.

Installáció evőeszközök, különböző szerszámok felhasználásával.

Ismert magyar népdalhoz illusztráció készítése a magyar népi építészet megjelenítésével.

játékos (pl. dramatikus, vizuális) feladatokban a karakter és a jellemzők tudatosítása érdekében, és a tapasztalatok közös megbeszélésével.

- Adott álló- vagy mozgóképi megjelenések (pl. festmény: Csók István : Szénagyűjtők, grafika: M. C. Escher Mozaik, emberábrázolást nem tartalmazó részlete, fotó, képregény, társak munkái) egyéni elképzelés szerinti átértelmezése (pl. más napszakban, más évszakban, más helyszínen, más szereplőkkel, máshangulati elemekkel, színátírással).
- Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, (pl. álmok, családi események, osztálykirándulás, szüret) részleteinek megjelenítése különböző vizuális eszközökkel (pl. grafika, festmény, nyomat, fotó), és kreatív történetalkotás az elkészült vizuális munkák segítségével (pl. nyitva hagyott történet befejezése, átírása) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Marc Chagall festményei, Vankóné Dudás Juli hagyományos népi életmódot bemutató festményei.
- Karakteres fekete fehér művészfotók megfigyelése alapján a látott személyre vonatkozó információk, jellemzők megfogalmazása játékos, találgatásra alapuló formában (pl. életkor, foglalkozás, kedvenc étel, fontos tárgy) Az élmények vizuális megjelenítése (pl. portrérajz, fotómanipuláció, kollázs) a legfontosabb jellemzők (pl. külső-belső tulajdonság, öltözet, attribútum) minél pontosabb bemutatása érdekében Szemléltetésre ajánlott képanyag: Kunkovác László: Pásztoemberek, Robert Capa fotói.
- Saját és mások munkáinak, képeknek, vizuális alkotások szereplőinek szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szerinti szöveges elemzése, összehasonlítása, a következtetések szöveges megfogalmazásával és megvitatásával (befogadói és szövegalkotási képességek fejlesztése).
- Játékelmények játékos vizuális és dramatikus feldolgozása (pl. digitális játék síkbeli vagy térbeli társasjátékká alakítása, szabályrendszerek kidolgozása és átdolgozása)
- Grafikai felületet gazdagon tartalmazó grafika mintakincsének megfigyelése (pl. Van Gogh tollrajzai, Gyulai Líviusz grafikái), a tapasztalatok alapján rajzolt

Szintani ismeretek: színellentétek, a színek hangulati hatásainak érzékeltetése. Fotók, képek átszerkesztése digitális eszközzel.

Játék a betűkkel: névkompozíció készítése grafikus elemek felhasználásával.

gyűjtemény készítése egyénileg, vagy csoportban. A gyűjtött minták felhasználása saját célú képalkotásban egyénileg vagy csoportmunkában.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Figurális alkotás, portré, képmező, kompozíció, karakter, hangulat, kollázs, montázs, képregény, fikció, lényegkiemelés, karakter, gesztus, személyiségjegyek, színhangulat, népviselet, parasztház, tornác, székelykapu,

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése.

Olvasmányhoz kapcsolódó személyes élmények felidézése és megosztása.

Környezetismeret: ismeretszerzés közvetlen megfigyelés alapján.

Matematika: mennyiségi tulajdonságok, viszonylatok, becslés, összehasonlítás.

A TOÁBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló vizuális nyelvi és kompozíciós ismereteit igyekszik tudatosan használni. Élményeinek kifejezéséhez önálló megoldásokat keres, motívumai egyre változatosabbak; megjelenít jellemző mozzanatokat. Jártas a műalkotások közös elemzésében, igyekszik az önálló véleményalkotásra.

TÉMAKÖR: Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítségével értelmez;
- egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer;
- pontosan ismeri államcímerünk és nemzeti zászlónk felépítését, összetevőit, színeit;
- adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában;
- saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Valós, mindennapi iskolai kommunikációs helyzetek érdekében a legfontosabb kommunikációs célt (pl. figyelem felkeltése, tájékoztatás, felhívás) érvényesítő síkbeli vagy térbeli vizuális megjelenés (pl. plakát, cégér, installáció készítése az ökoszemlélet jegyében) tervezése egyénileg vagy csoportmunkában.
- A környezetünkben észlelhető változások (pl. nyári zápor, olvadás, penészedés), folyamatok (pl. palacsintasütés, építkezés), mozgások (pl. kerékpár, óra) vizuális megfigyelése, értelmezése és tapasztalatok és információk vizuális megjelenítése (pl. fotósorozat, film, rajzsorozat, folyamatábra) a változás vagy folyamat időbeliségének hangsúlyozásával, csoportmunkában is.
- Valós vagy képzeletbeli utazásfolyamatának, útvonalának, történéseinek képes és szöveges bemutatása (pl. Rumini

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Aktuális, a természetvédelmi világnapokhoz kötődő figyelemfelhívó plakát készítése az iskolai ökofalra a környezettudatos szemlélet formáláshoz.

Egy aktuális történet, téma feldolgozása szöveges képregény formájában, csoportmunkában.

településünk egy madár szemével: Bocskai kert településszerkezetének megismerése. Ehhez hasonló képzeletbeli „térkép” készítése kreatív megoldásokkal.

térképe, Ph. Fogg úr 80 napos útinaplója, egy sarkkutató forgatókönyve, útifilm az osztálykirándulásról), különböző cél (pl. tájékoztatás, dokumentálás, szórakoztatás) hangsúlyozásával.

- Állami és városi címerünkről, zászlóinkról prezentáció készítése. A gyűjtemény rajzos adatainak felhasználása kifejező jellegű képalkotásban.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Vizuális kommunikáció, befolyásolás, meggyőzés, figyelemfelkeltés, piktogram, térkép, plakát, idő, címer

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: tájékozódás a térben (síkon ábrázolt térben; szavakban megfogalmazott információk szerint).

Magyar nyelv és irodalom: információhordozók.

Látványok verbális megfogalmazása. Az időbeliség kifejezésének nyelvi lehetőségei. Kulcsszókeresés; szövegtömörítés; hiányos vázlat, táblázat, ábra kiegészítése a szöveg alapján.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Érti a vizuális kommunikáció jelentőségét a tájékozódásban, tájékoztatásban. Megalkot egyszerű képi közléseket.

TÉMAKÖR: Médiahasználat – Valós és virtuális információk

Óraszám: **8+1 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;
- valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél;
- a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik;
- az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;
- azonosítja a gyerekeknek szóló, vagy fogyasztásra ösztönző, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Kisgyerekeknek szóló mozgóképi közlések (pl. tv reklám, gyermekműsor) üzenetének elemzése (pl. a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás) tanári segítséggel és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. félelmetes-megnyugtató hangok gyűjtése, változatok újrajátszása).
- Fogyasztásra ösztönző különböző reklámanyagok (pl. szórólap, óriásplakát, reklámújság, tv reklám) elemzése tanári segítséggel és a vizuális megjelenés áttervezése játékos feladatokban (pl.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Rövid „mozgó kép” készítése csoportokban az iskolai papírgyűjtés reklámozása céljából hanghatások, szlogenek felhasználásával.

Reklámújságok reklámfogásai megbeszélése: figyelemfelkeltés, kedvező ár, kuponok stb. Kiscsoportban a reklámújság egy reklámjának áttervezése.

<p>kommunikációs hatást erősítő vagy módosító céllal).</p> <p>– A saját médiahasználati szokások (pl. internet, televízió, rádió, mobiltelefon, könyv, videojáték) tanulmányozása különböző szempontok (pl. időtartam, tartalom, gyakoriság, résztvevők) alapján, és azok vizuális szemléltetése (pl. képes napirend, napló, fotósorozat). A tapasztalatok közös, reflektív megbeszélése, különös tekintettel a biztonságos médiahasználat szabályaira.</p>	<p>Előzetes feladatként: ppt formájában ismeretterjesztő sorozatok, gyermekbarát internetes játékok bemutatása a társaknak (fókuszálva a tartalom hasznosságára és annak vizuális megjelenésére).</p>
---	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Média, reklám, televíziós műsortípus, televíziós sorozat, ismeretterjesztő műsor

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: a mozgó és álló képek értelmezése a saját szerepünkre, helyzetünkre a mindennapi életünkben, kifejezése más eszközzel is (pl. drámajátékok).

A könyvtár, mint információs központ, a tanulás bázisa, segítője.

Etika: haver, barát, társ, csapattag, internetes kapcsolatok. Konfliktusmegoldás, közös szabályalkotás és annak elfogadása, mint érték. Baráti társaság összetartó ereje és a virtuskodás értéke/bátorság, vakmerőség. Játék, közösségi élet az interneten.

Környezetismeret: a helyes önismeret kialakításának megalapozása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Különböző típusú médiaszövegeket felismer, a médiatartalmak közötti igyekszik tudatosan választani.

A médiaszövegekhez használt egyszerű kódok kreatív kifejezőeszközök érzelmi hatásait jól érzékeli.

TÉMAKÖR: Álló- és mozgóképek – Kép, hang, történet

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Optikai különlegességek, lehetetlenségek (pl. „Nagyobb vagyok, mint egy fa”, „Elvesztettem a fejemet”) létrehozása egyszerű digitális technikával (pl. fotó, film), és a tapasztalatok szóbeli megbeszélésével, csoportmunkában
- Személyes vagy közösségi témához kapcsolódó történetek (pl. problémák az osztályban, legjobb emlékeink) vizuális megjelenítése egyszerű digitális eszközökkel (pl. fotósorozat, slideshow) az üzenet egyértelmű közvetítése érdekében csoportmunkában.
- Történet egyetlen vizuális vagy egyéb eleméből kiindulva (pl. képkocka, főszereplő karakterének leírása, regény rövid részlete) saját történet kitalálása és

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Tárgyak megvilágítása szórt és irányított fényvel. Fotók készítése a fény-árnyék, a sötét-világos megjelenítésével. Fekete-fehér képek készítése. Üvegtárgyak különleges hatásai a fotókon.

Emlékeink: az elmúlt négy év legmaradandóbb emlékeiről egyszerű videó készítése képekből és hozzáillő szövegekből összeállítva.

vizuális megjelenítése (pl. képregény, fotósorozat, rövidfilm) a történet időbeliségének érzékeltetése érdekében.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Nézőpont, cselekmény, főszereplő, mellékszereplő, fényhatás, megvilágítás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: tájékozódás az időben.

Tárgyak, élőlények tulajdonságainak kiemelése. Adott objektum más nézőpontból.

Környezetismeret: ismeretszerzés közvetlen megfigyelés alapján.

Magyar nyelv és irodalom: gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése, lényegkiemelés.

Etika: barátság, kapcsolatok, közös élmények, összetartás, összetartozás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Kép- és hangrögzítő eszközök használatát elemi szinten ismeri. Az elsajátított kifejezőeszközök segítségével saját gondolatok, érzések megfogalmazására, rövid, egyszerű történet megformálására törekszik.

TÉMAKÖR: Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak

Óraszám: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál;
- különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít;
- gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Tárgytervezés, tárgyalakítás, vagy meglévő tárgy átalakítása (pl. öltözet kiegészítő, játék) hagyományos kézműves technikákkal (pl. nemezelés, fonás, hímzés, batikolás, agyagozás).
- Lakóhelyük (vagy egy meghatározott magyar tájegység) jellemző, hagyományos díszítőművészetének mintakincsét megismerve saját készítésű agyagtárgy díszítő motívumának tervezése. A kivitelezés technikai lehetőségeinek megismerése után a formához, funkcióhoz leginkább alkalmas díszítmény kiválasztása és kivitelezése.
- Csomagolás tervezése, kivitelezése valós vagy képzeletbeli tárgy, dolog (pl. mobiltelefon, szemüveg, sütemény, hétmérföldes csizma, élet vize) számára a

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Tarisznya vagy batyu készítése filc anyagból rátétes minták alkalmazásával.

Látogatás a helyi múzeumba vagy tájházba. Jegyzetek, vázlatok készítése a vidék jellemző cserépedényeiről, azok formakincséről és motívumairól.

<p>tárgy legfontosabb sajátosságainak (pl. forma, anyag) megtartásával és vizuális érzékeltetésével.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hulladékanyagokból új funkcióval bíró tárgyak tervezése, kivitelezése valós vagy elképzelt funkció teljesítése érdekében (pl: flakonokból és egyéb kiegészítő elemekből fantasztikus járművek tervezése, modellezése). – Dramatikus játékhoz jelmezek és kellékek készítése önállóan vagy csoportmunkában. Különböző anyagok szakszerű összeépítése (pl. ragasztás, kötözés, varrás, dróttal). 	<p>Újrahasznosított anyagokból robotok, szuperhősök tervezése készítése kiscsoportokban.</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Tárgytervezés, csomagolás, használati tárgy-dísz tárgy, vizuális ritmus, formai egyszerűsítés, népi cserépedény, hímzésminta</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika: tájékozódás az időben. Etika: a múlt és a jelen életviszonyai közötti különbségek. Környezetismeret: az anyagfajták megmunkálhatósága, felhasználásuk.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Egyre önállóbb a tárgyalatás folyamatában, igyekszik az ésszerű munkamenetre. Képes a mindennapi tárgyak és eszközök formája és funkciója közötti kapcsolat felismerésére.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk Óraszám: 12 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelt szövegesen is bemutatja, magyarázza; – elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; – képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja; – különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít; – alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz; – adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában; – saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít; – különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERTEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Évszakoknak megfelelően természeti formákból való kép- és tárgyalatás (pl. őszi: őszi terméslények, termésbábok levelekből, tárgyalatás őszi termésekből (koszorú, fűzér); tél: tobozokból karácsonyfa, betlehemi figurák készítése, hóvár, hószobor építése; tavasz: 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <p>Kukoricacsuhéból, csutkából készült tárgyak, díszek készítése: virág, pillangó, baba, angyal stb. Kitalált történet a készített munkákból.</p>

virágtündérek, virágbábok, koszorúk, virágszőnyeg).

- Valós vagy képzeletbeli természetes terek (pl. barlang, tisztás, víz alatti világ) különböző épületek (pl. hagyományos parasztház, színház, uszoda, templom, fészer) csoportosítása különbözőszempontok szerint (pl. rendeltetés, anyag, méret, elhelyezkedés, kor, díszítmény), a különböző épülettípusok legfontosabb jellemzőinek összehasonlítása és rendezése érdekében.
- Példák gyűjtése és elemzése tanári segítséggel eltérő érzelmi hatást kiváltó (pl. hétköznapi, ünnepélyes, titokzatos, rideg, félelmetes, vidám) épített terekről (pl. templom, iroda, park, szoba, lift, zuhanyfülke, labirintus). A tapasztalatok beépítése a személyes élményeket és történeteket bemutató alkotó feladatokba.
- Adott, környezet (erdő, vízpart, park) átalakítására, új funkcióval való megtöltésére (pl. fantasztikus kalandpark) terv, makett készítése berendezéssel egyéni vagy csoportmunkában.
- Magyar népi építészet legjellemzőbb sajátosságainak megismerése, makettépítés változatos anyagokból (pl. karton, agyag, természetben talált anyagok) egyéni- és csoportmunkában.
- Ismert funkció (pl. lakás, iskola, orvosi rendelő, mozi) saját ötlet alapján elképzelt változatának megtervezése, elkészítése makettben, az elkészült makettek közül közösen településszerkezet (pl. falu, városrész) kialakítása, egyszerű „terepasztal” megépítése, csoportmunkában.
- Kiállítás, múzeum, helytörténeti gyűjtemény, tájház felkeresése során vázlatrajzok készítése a hagyományos magyar népi élet belső tereiről, berendezési tárgyairól. A konkrét kiállítás élményéhez köthető tárgyalás.
- Magyarország építészetének megismerése érdekében adott funkciójú épületek (hidak, tornyok, kastélyok stb.) képeinek gyűjtése, a képi információk felhasználása sík- vagy térbeli alkotásban, egyénileg vagy csoportmunkában (pl. legtöbb terhet elbíró híd építése csoportban, adott távolságú “szakadék” fölé két a/3-as műszaki rajzlapból, a legmagasabb torony felépítése egy rajzlapból, kifejező képalkotás valós magyar építmény témájában).

A bocskai kert épületeinek elkészítése makettben, a főtér kialakítása csoportmunkában a valóságot letükörözve.

Virtuális barangolás az Országházban- videófilmek

<p>– Magyar nemzeti jelképpé vált épületek és műalkotások (pl. Országház, debreceni Nagytemplom, Szabadságszobor, Budai vár épületegyüttese stb.) megismerése.</p>	<p>megtekintése. A legfőbb építészeti jellemzők kiemelése mellett (szimmetria, kupola,) az épület üvegművészetének megismerése. Üvegablak tervezése, színezése.</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Építmény, épület, település, nézet: felül-, alul-, oldalnézet, alaprajz, parasztház</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika: tájékozódás az időben. Etika: a múlt és a jelen életviszonyai közötti különbségek.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A tanuló ismeri lakóhelyének, környezetének művészeti emlékeit, népművészeti hagyományait. Ismereteit a vizuális alkotásokban felhasználja.</p>	

TESTNEVELÉS

1-4. ÉVFOLYAM

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
2020-2021	5			
2021-2022	5	5		
2022-2023	5	5	5	
2023-2024	5	5	5	5
Éves óraszám	180 (36 tanítási hét esetén)	180 (36 tanítási hét esetén)	180 (36 tanítási hét esetén)	180 (36 tanítási hét esetén)

1. ÉVFOLYAM

A TESTNEVELÉS TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 1. ÉVFOLYAMON:

- **Mozgáskultúra-fejlesztés**
  - a tanult mozgásformákat összefüggő cselekvéssorokban, jól koordináltan kivitelezzi;
  - a tanult mozgásforma könnyed és pontos kivitelezésének elsajátításáig fenntartja érzelmi-akaratú erőfeszítéseit;
  - sporttevékenysége során a szabályok betartására törekszik.
- **Motorosképesség-fejlesztés**
  - megfelelő motoros képességszinttel rendelkezik az alapvető mozgásformák viszonylag önálló és tudatos végrehajtásához;
  - olyan szintű relatív erővel rendelkezik, amely lehetővé teszi összefüggő cselekvéssorok kidolgozását, az elemek közötti összhang megteremtését.
- **Mozgáskészség-kialakítás – mozgástanulás**
  - az alapvető mozgásformákat külsőleg meghatározott ritmushoz, a társak mozgásához igazított sebességgel és dinamikával képes végrehajtani;
  - az egyszerűbb mozgásformákat jól koordináltan hajtja végre, a hasonló mozgások szimultán és egymást követő végrehajtásában megfelelő szintű tagoltságot mutat.
- **Versengések, versenyek**
  - a versengések és a versenyek közben toleráns a csapattársaival és az ellenfeleivel szemben;
  - a versengések és a versenyek tudatos szereplője, a közösséget pozitívan alakító résztvevő;
  - felismeri a sportszerű és sportszerűtlen magatartásformákat, betartja a sportszerű magatartás alapvető szabályait.
- **Prevenció, életvitel**
  - felismeri a különböző veszély- és baleseti forrásokat, elkerülésükhöz tanári segítséget kér;
  - ismeri a keringési, légzési és mozgatórendszerét fejlesztő alapvető mozgásformákat;
  - tanári irányítással, ellenőrzött formában végzi a testnevelés – számára nem ellenjavallt – mozgásanyagát;
  - családi háttere és a közvetlen környezete adta lehetőségeihez mérten rendszeresen végez testmozgást.
- **Egészséges testi fejlődés, egészségfejlesztés**
  - az öltözködés és a higiéniai szokások terén teljesen önálló, adott esetben segíti társait;
  - megismeri az életkorának megfelelő sporttáplálkozás alapelveit, képes különbséget tenni egészséges és egészségtelen tápanyagforrások között.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció - folyamatos	10
Kúszások és mászások	18
Járások, futások	20
Szökdelések, ugrások	20
Dobások, ütések	13
Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok	20
Labdás gyakorlatok	25
Testnevelési és népi játékok	36
Küzdőfeladatok és - játékok	10
Foglalkozások alternatív környezetben	8
ÖSSZES ÓRASZÁM:	180

A gyógytestnevelő tanárok a helyi tanterv (tanmenet) készítésekor a „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát az adott intézményben gyógytestnevelés-órára szánt éves óraszám 30–50%-ában állapíthatják meg, a többi témakör óraszámának terhére. A gyógytestnevelő tanár a „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg.

TÉMAKÖR: Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció - folyamatos	
Óraszám: 10 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK:	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre – tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat – ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, végrehajtásának megismerése – 2-4 ütemű szabad-, társas és kézi szergyakorlatok bemutatás utáni pontos és rendszeres végrehajtása – Alakzatok megismerése (oszlop-, sor-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) és alkalmazó gyakorlása – Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban – Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas és kézi szergyakorlatokkal – A biológiailag helyes testtartás és testséma kialakulását elősegítő 	

<ul style="list-style-type: none"> – gyakorlatok elsajátítása, gyakorlása – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését szolgáló gyakorlatok helyes végrehajtása – A gyakorlatvezetési módszerek megértése, a gyakorlatok tanári utasításoknak megfelelő végrehajtása 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Menet- és futásgyakorlatok; oszlop-, sor-, kör-, szétszórt alakzat; babzsákgyakorlat, labdagyakorlat, karikagyakorlat, ugrókötélgyakorlat, utasítás, szóban közlés, bemutatás, bemutattatás, statikus gyakorlatelemek elnevezései</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika: térbeli tájékozódás, összehasonlítások, geometriai alakzatok Vizuális kultúra: megismerő és befogadó képesség, közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozása, látványok megfigyelése, leírása Ének-zene: ritmikai ismeretek</p>	

<p>TÉMAKÖR: Kúszások és mászások Óraszám: 18 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre; – tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – mozgásműveltsége szintjénél fogva pontosan hajtja végre a keresztező mozgásokat; 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A kúszások, mászások alapvető balesetvédelmi szabályainak megismerése – Kúszások, mászások ellentétes, majd azonos oldali kar-láb használattal előre, hátra, oldalra vagy egyéb meghatározott útvonalon, különböző támasztávolságokkal és mozgássebességgel (pl. lassított vagy szaggatott mozdulatokkal is) – Utánzó mozgások játékos formában; utánzó fogók – Testséma, térbeli tájékozódó képesség és szem- kéz-láb koordináció fejlesztése – Izomerő és mozgáskoordináció fejlesztése – Kúszó és mászó csapatjátékok – Sor- és váltóversenyek alkalmazása utánzó kúszó és mászó feladatokkal játékos formában – Vízszintes felületeken, ferde vagy függőleges tornaszereken való 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

mászások, átmászások különböző irányokban – Törzsizom-erősítés az utánzó mozgások játékos felhasználásával – Egyszerű akadálypályák feladatainak teljesítése	

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika, Vizuális kultúra, Ének-zene

TÉMAKÖR: Járások, futások

Óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat
- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- futását összerendezettség, lépésszabályozottság, ritmusosság jellemzi.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Járások egyenes vonalon előre, hátra, oldalra, különböző alakzatokban (pl. cikcakk alakban, körben) és fordulatokkal (negyed-, fél-, egészfordulat), egyenletes vagy váltakozó lépéshosszal, ritmussal, nyújtott és hajlított könyökkel, különböző szimmetrikus kartartásokkal
- Járások mély és magas súlyponti helyzetekben (törpejárás, óriásjárás), valamint egyéb utánzó formákban (pl. tyúklépés lopakodó járás, pingvinjárás)
- Járások sarkon, talp élén, lábujjhegyen, előre-hátra-oldalra
- Lehetőség szerint a Kölyökatlétika futásokat előkészítő és rávezető gyakorlatai, versenyformái
- Saroklendítés, térdemelés futás közben karlendítés nélkül és karlendítéssel, szimmetrikus kartartásokkal
- Sor- és váltóversenyek párban és csapatban, szemből és hátulról történő váltással
- Futások 5-6 m-re elhelyezett 10-20 cm-es akadályok felett
- Állórajt indulások hangjelre, különböző testhelyzetekből
- Futások különböző formában egyenesen, irányváltásokkal és íven egyenletes tempóban és ritmussal

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

– Folyamatos futások 3-5 percen keresztül	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
Járás, utánzó járás, futás, mozgásirány, állórajt-rajtjel, kartartás, lendítés, hajlítás, szabálysebesség, váltás, lépéshossz, perc, távtartás, térdemeléssel futás, saroklendítéssel futás	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
Matematika, Ének-zene, Vizuális kultúra	

TÉMAKÖR: Szökdelések, ugrások	
Óraszám: 20 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK:	
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	
– a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
– a különböző ugrásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – Lehetőség szerint a Kölyökatléтика ugrásokat előkészítő és rávezető gyakorlatai, versenyformái – Helyben szökdelések páros zárt lábbal és különböző terpeszekben tapsra, zenére – Szökdelések két lábon előre- hátra- oldalra, ugrások kisebb, 10-20 cm-es magasságú felületekre fel és le – Sasszé, oldalazó és indiánszökdelés alaptechnikájának elsajátítása – Ugrások, szökdelések páros és egy lábon egyenlő és változó távolságra elhelyezett célterületekbe, sportlétrába – Elugrások egy lábról maximum 5 m nekifutásból ülésbe, guggolásba érkezéssel 30-40 cm-es szivacsra – Elugrások egy lábról maximum 5 m nekifutásból, guggolásba érkezéssel homokba – Páros lábról felugrások céltárgyak érintésével – Kötélhajtás helyben és haladással 	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
Felugrás, elugrás, indiánszökdelés, sasszé, galopp, oldalazó szökdelés, méter, elugrási hely, leérkező hely, ritmus	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
Ének-zene, Vizuális kultúra, Matematika	

TÉMAKÖR: Dobások, ütések

Óraszám: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző dobásmódok alapttechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Lehetőség szerint a Kölyökatlétika dobásokat előkészítő és rávezető gyakorlatai, versenyformái
- Könnyű labda fogása két kézzel, egyszerű karmozgások közben a labdával, helyben és haladás közben
- Labda feldobása és elkapása helyben és járás közben
- Alsó dobás két kézzel társhoz
- Labda gurítása társnak fekvésben, ülésben
- Kétkezes mellő lökés, hajítás ülésben, térdelésben és állásban társhoz vagy célra
- Könnyű labda gurítása, terelése floorball-, teniszütő, tornabot vagy egyéb eszköz (pl. kézben lévő labda) segítségével társhoz vagy célfelületre
- Labda dobása, gurítása és elkapása társsal vagy csoportban, helyben és mozgás közben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

Dobás, gurítás, lökés, hajítás, terelés, ütés, célfelület, dobásirány, ütőfogás, tenyeres oldal, fonák oldal

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika, Ének–zene, Vizuális kultúra

TÉMAKÖR: Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok

Óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat;
- a támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A tér-, izom- és egyensúlyérzék

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

fejlesztése

- A helyes testtartás tudatosítása
- A ritmus és mozgás összhangjának megteremtése
- Egyszerű talajgyakorlati elemek elsajátítása és esztétikus bemutatása (gurulóátfordulás előre, tarkóállás)
- Egyszerű támaszugrások és rávezető gyakorlataik elsajátítása, végrehajtása
- Akadálypályák leküzdése magasságokhoz, mélységekhez alkalmazkodó mozgáscelekvésekkel
- Függesben alaplendület
- Mászókulcsolás tanulása, mászási kísérletek (rúdon, kötélén)
- Statikus támaszgyakorlatok gyakorlása mellő, oldalsó és hátsó támaszban különböző testrészek használatával, különböző kar- és lábtartásokkal kivitelezett egyensúlyi helyzetekben, valamint egyéb utánzó támaszgyakorlat végrehajtása
- Dinamikus támaszgyakorlatok különböző irányokba haladással, fel- és lelépéssel, állandó támasztávolságokkal, egyenletes sebességgel, ritmussal, egyénileg, párokban vagy csoportban
- Statikus mellő, hátsó és oldalsó függőállások, majd függések különböző fogásmódokkal, láb- és kartartásokkal; utánzó függőállások
- Dinamikus függőállások, függések haladással oldalra, fel/le, fordulattal, állandó fogástávolságokkal, egyenletes sebességgel, ritmussal
- Egyszerű statikus és dinamikus egyensúlyozási gyakorlatok végrehajtása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Egyensúly, támasz, függés, függőállás, gurulás, gurulóátfordulás, tarkóállás, mászás, mászókulcsolás, vándormászás, pókjárás, rákjárás, fókajárás, medvejárás, sánta róka-járás, nyúlugrás, térdelés, felguggolás, alaplendület, madárfogás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika,
Vizuális kultúra

TÉMAKÖR: Labdás gyakorlatok

Óraszám: 25 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;

- játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik;
- célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A labdás tevékenységek balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása
- Kézzel és lábbal, helyben és haladással történő labdavezetési módok alapttechnikáinak elsajátítása
- A különböző méretű és tömegű labdákkal labdavezetési, gurítási, dobási, rúgási és elkapási feladatok a távolság variálásával, helyben, önállóan, majd társak bevonásával különböző testhelyzetekben és különböző irányokba történő mozgással
- Labdagörgetések gyakorlása kézzel, lábbal, egyenes vonalon előre, oldalra, hátra, körbe vagy változó irányokba
- A labdaérezék-fejlesztő, pontosságot, a hibaszázalék csökkenését előtérbe helyező páros, csoportos versengések
- A labdás alapttechnikák vezető műveleteinek tudatosítása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Mellső átadás, felső átadás, alsó átadás, egy- és kétkezes átadás, labdavezetés, labdaelkapás, labdakezelés, labdaív, pattintó érintés, gurítás, bekísérés, görgetés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: műveletek értelmezése; geometria, mérés, testek.

TÉMAKÖR: Testnevelési és népi játékok

Óraszám: 36 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat;
- a néptánc óra kapcsán érdeklődik a népi kultúra iránt;
- játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik;
- célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban;
- labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos,

célszerű játéktevékenységet.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A különböző testnevelési játékok balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása
- Egyszerű fogó- és futójátékok által a teljes játékkeret felölelő mozgásútvonalak kialakítása, a játéktér határainak érzékelése
- Az elsősorban statikus akadályokat felhasználó fogó- és futójátékokban az irányváltoztatások, mély súlyponti helyzetben történő elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása
- A sportjátékokat előkészítő testnevelési játékokban a támadó és védő szerepekhez tartozó tudásanyaggal való ismerkedés
- A népi játék - néptáncon keresztül a közösségi élmény megtapasztalása, a nemi szerepek gyakorlása
- A végtagok helyzetének, az izmok feszültségi állapotának, valamint az egész test érzékelését, az egyensúlyozó képességet fejlesztő szoborjátékok, utánzó játékok, egyéb népi játékok, valamint változatos akadálypályák teljesítését igénylő páros és csoportos játékok gyakorlása
- Statikus célfelületek eltalálására törekvő – különböző dobásformákra, rúgásokra, ütésekre épülő, változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználó – célzó játékok rendszeres alkalmazása
- A kooperativitás, a közös célirányos együttműködés erősítése páros és csoportos játékok (pl. váltó- és sorversenyek) által
- A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák játékos formájú gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer nélkül
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal
- A tánc verbális és nem verbális

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<p>(gesztus) rendszerének elsajátítása, valamint a csoport tagjaival való érintkezés szabályainak gyakorlása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az alakzatváltással, illetve párban megvalósuló népi játékokkal a test oldaliságára, valamint az alaklátásra vonatkozó ismeretek tudatosítása, a téri tájékozódó képesség fejlesztése – Az énekléssel kísért játékok gyakorlása által a ritmustartás és ritmusérzékelés képességének fejlesztése 	
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Szabályjátékok, népi és körjátékok, utánzó játékok, fogójátékok statikus és dinamikus akadályokkal, ugróiskola, sorverseny, váltóverseny.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: térbeli tájékozódás, összehasonlítások, geometriai alakzatok
 Vizuális kultúra: megismerő és befogadó képesség, közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozása, látványok megfigyelése, leírása; vizuális kommunikáció
 Ének-zene: ritmikai ismeretek, magyar népi mondókák, népi gyermekjátékok, improvizáció,
 Magyar nyelv és irodalom: dramatikus játékok

TÉMAKÖR: Küzdőfeladatok és - játékok

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és képes megnevezni a küzdőfeladatok, esések, tompítások játék- és baleset-megelőzési szabályait;
- vállalja a társakkal szembeni fizikai kontaktust, sportszerű test-test elleni küzdelmet valósít meg.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Ismerkedés a bőrérítés és testközelség elfogadását, a társakkal szembeni bizalom kialakítását elősegítő páros, csoportos és csapat jellegű játékos, valamint kooperatív jellegű képességfejlesztő feladatokkal
- Az állásban és egyéb kiinduló helyzetekben végrehajtható, a reakcióidőt, a gyorsaságot, az egyensúlyérzéklet, az erőt fejlesztő, társérintés nélküli páros, csoportos és csapat jellegű eszközös küzdőjátékok, játékos feladatmegoldások szabálykövető végrehajtása
- A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéklet fejlesztő páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

--

<p>társérintés bekapcsolásával</p> <ul style="list-style-type: none"> – Küzdelemre képessé tevő egyszerű technikák koordinációs fejlődésmenetének megfelelő végrehajtása – A saját és az ellenfél erejének felbecsülése egyszerű páros és csoportos küzdőfeladatok során – A küzdőjátékok balesetmegelőzési szabályainak, a sportszerű küzdés szemléletének megismerése – A fizikai kontaktussal, a társ erőkifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra épülő páros küzdőjátékok különböző kiinduló helyzetekből, a test különböző részeivel, eszközökkel vagy anélkül. 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Húzások, tolások, önkontroll, sportszerű küzdelem, esések, lábérintések, kézérintések, asszertivitás, közvetlen kontakt, pillanatnyi kontakt.</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Vizuális kultúra, Matematika, Ének-zene</p>	

<p>TÉMAKÖR: Foglalkozások alternatív környezetben Óraszám: 8 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nyitott az alapvető mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő alkalmazására, végrehajtására. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben; – a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A szabadtéri foglalkozások baleset- és természetvédelmi szabályainak megismerése – A szabadtéri foglalkozások öltözködési szabályainak megismerése – A szabadban, illetve a természetben való közlekedés szabályainak elsajátítása – Szabadtéri népi játékok elsajátítása (fogójátékok, ugróiskolák) – Szabadtéri testnevelési játékok elsajátítása – Gördülő mozgásformák és téli játékok (roller, kerékpár; hógolyózás, szánkó) 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

<p>megismerése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Szabadtéri akadálypályák leküzdése – Természetben üzhető sportágak megismerése (túrázás, korcsolyázás) 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Időjárás, öltözködés, szabadtéri foglalkozások, téli játékok, nyári játékok, síelés, korcsolyázás, túrázás, tájékozódás, közlekedési szabályok, természetvédelem</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Technika és életvitel: életműködéseink, szervezetünk megfigyelhető ritmusai, tájékozódási alapismeretek Magyar nyelv és irodalom: dramatikus játékok</p>	

<p>TÉMAKÖR: Gyógytestnevelés Javasolt óraszám: A jogszabályokban és a helyi tantervben rögzítettnek megfelelően</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat; – a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban; – ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben; – az elsajátított egy (vagy több) úszásnembben helyes technikával úszik; – a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat; – játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja; – a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére; – a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezeté tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is. – ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait;- – tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: A gyógytestnevelés fejlesztési feladatai megjelennek a különböző témakörökbe ágyazottan, annak szerves részeként. Az ott felsorolt feladatok végrehajtása során, illetve azokon kívül az alábbi fejlesztési feladatokat kell megvalósítani:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A helyes légzéstechnika elsajátítása – A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása – Egyszerűbb korrekciós gimnasztikai gyakorlatok pontos végrehajtása – A helyes testséma kialakítását szolgáló gyakorlatok pontos végrehajtása segítségével, majd anélkül – A tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának, mozgékonyságának (hajlékonyságának) fejlesztését szolgáló különböző testgyakorlatok tudatos, pontos végrehajtása 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

- Az állóképesség-fejlesztés jelentőségének felismerése, kitartásra nevelés
- Mozgás- és terheléshatárok megismertetése, azok kiterjesztését szolgáló tevékenységek elsajátítása, végrehajtása
- Az egészségi állapot változását pozitívan és negatívan befolyásoló (kontraindikált) mozgások megismertetése a különböző testgyakorlatok elsajátításán keresztül

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Helyes testtartás, testséma

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI 1. ÉVFOLYAM VÉGÉN:

Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció - folyamatos

- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
- A testrészek megnevezése.
- A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.
- A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.
- Különbégtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.
- Az iskolatáska gerinckímélő hordása.
- A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
- A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.
- Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.
- Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.

Kúszások és mászások; Járások, futások; Szökdelések, ugrások; Dobások, ütések; Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok; Labdás gyakorlatok

- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.
- A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.
- A mozgásminták végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.
- Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
- A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűsége, biztonságra törekvés.
- A sporteszközök szabadidős használata igénygyé és örömforrássá válása.
- A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.
- Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.
- Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.
- Feszés tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
- Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.

Testnevelési és népi játékok

- Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
- Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő

kisjátékokban.

- A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.
- A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.
- A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.
- Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.
- A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés tánc közben.
- A tanult tánc (ok) és játékok térformáinak megvalósítása.

Küzdőfeladatok és –játékok

- Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása.
- A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben.
- A mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése.
- Törekvés arra, hogy a támadó- és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak.

Foglalkozások alternatív környezetben

- Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.
- A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.
- A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.
- Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.

2. ÉVFOLYAM

A TESTNEVELÉS TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 2. ÉVFOLYAMON:

- **Mozgáskultúra-fejlesztés**
  - a tanult mozgásformákat összefüggő cselekvéssorokban, jól koordináltan kivitelezzi;
  - a tanult mozgásforma könnyed és pontos kivitelezésének elsajátításáig fenntartja érzelmi-akaratit erőfeszítéseit;
  - sporttevékenysége során a szabályok betartására törekszik.
- **Motorosképesség-fejlesztés**
  - megfelelő motoros képességszinttel rendelkezik az alapvető mozgásformák viszonylag önálló és tudatos végrehajtásához;
  - olyan szintű relatív erővel rendelkezik, amely lehetővé teszi összefüggő cselekvéssorok kidolgozását, az elemek közötti összhang megteremtését.
- **Mozgáskészség-kialakítás – mozgástanulás**
  - az alapvető mozgásformákat külsőleg meghatározott ritmushoz, a társak mozgásához igazított sebességgel és dinamikával képes végrehajtani;
  - az egyszerűbb mozgásformákat jól koordináltan hajtja végre, a hasonló mozgások szimultán és egymást követő végrehajtásában megfelelő szintű tagoltságot mutat.
- **Versengések, versenyek**
  - a versengések és a versenyek közben toleráns a csapattársaival és az ellenfeleivel szemben;
  - a versengések és a versenyek tudatos szereplője, a közösséget pozitívan alakító résztvevő;
  - felismeri a sportszerű és sportszerűtlen magatartásformákat, betartja a sportszerű magatartás alapvető szabályait.
- **Prevenció, életvitel**
  - felismeri a különböző veszély- és baleseti forrásokat, elkerülésükhöz tanári segítséget kér;
  - ismeri a keringési, légzési és mozgatórendszerét fejlesztő alapvető mozgásformákat;
  - tanári irányítással, ellenőrzött formában végzi a testnevelés – számára nem ellenjavallt – mozgásanyagát;
  - családi háttere és a közvetlen környezete adta lehetőségeihez mérten rendszeresen végez testmozgást.
- **Egészséges testi fejlődés, egészségfejlesztés**
  - az öltözködés és a higiéniai szokások terén teljesen önálló, adott esetben segíti társait;
  - megismeri az életkorának megfelelő sporttáplálkozás alapelveit, képes különbséget tenni egészséges és egészségtelen tápanyagforrások között.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció - folyamatos	10
Kúszások és mászások	13
Járások, futások	22
Szökdelések, ugrások	22
Dobások, ütések	15
Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok	20
Labdás gyakorlatok	21
Testnevelési és népi játékok	36
Küzdőfeladatok és – játékok	13
Foglalkozások alternatív környezetben	8
ÖSSZES ÓRASZÁM:	180

A gyógytestnevelő tanárok a helyi tanterv (tanmenet) készítésekor a „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát az adott intézményben gyógytestnevelés-óraóra szánt éves óraszám 30–50%-ában állapíthatják meg, a többi témakör óraszámának terhére. A gyógytestnevelő tanár a „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg.

TÉMAKÖR: Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció - folyamatos

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, végrehajtásának megismerése
- 2-4 ütemű szabad-, társas és kézi szergyakorlatok bemutatás utáni pontos és rendszeres végrehajtása
- Alakzatok megismerése (oszlop-, sor-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) és alkalmazó gyakorlása
- Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban
- Mozgékony, hajlékony, fejlesztese statikus és dinamikus szabad-, társas és kézi szergyakorlatokkal
- A biológiailag helyes testtartás és testséma kialakulását elősegítő gyakorlatok elsajátítása, gyakorlása
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését szolgáló gyakorlatok helyes végrehajtása
- A gyakorlatvezetési módszerek megértése, a gyakorlatok tanári utasításoknak megfelelő végrehajtása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Menet- és futásgyakorlatok; oszlop-, sor-, kör-, szétszórt alakzat; botgyakorlat, babzsákgyakorlat, labdagyakorlat, karikagyakorlat, ugrókötel-gyakorlat, utasítás, szóban közlés, bemutatás, bemutattatás, statikus gyakorlategemek elnevezései

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: térbeli tájékozódás, összehasonlítások, geometriai alakzatok

Vizuális kultúra: megismerő és befogadó képesség, közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozása, látványok megfigyelése, leírása

Ének-zene: ritmikai ismeretek

TÉMAKÖR: Kúszások és mászások

Óraszám: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

mozgásműveltsége szintjénél fogva pontosan hajtja végre a keresztező mozgásokat;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- A kúszások, mászások alapvető balesetvédelmi szabályainak megismerése
- Kúszások, mászások ellentétes, majd azonos oldali kar-láb használattal előre, hátra, oldalra vagy egyéb meghatározott útvonalon, különböző támasztávolságokkal és mozgássebességgel (pl. lassított vagy szaggatott mozdulatokkal is)
- Utánzó mozgások játékos formában; utánzó fogók
- Testséma, térbeli tájékozódó képesség és szem- kéz-láb koordináció fejlesztése
- Izomerő és mozgáskoordináció fejlesztése
- Kúszó és mászó csapatjátékok
- Sor- és váltóversenyek alkalmazása utánzó kúszó és mászó feladatokkal játékos formában
- Vízszintes felületeken, ferde vagy függőleges tornaszereken való mászások, átmászások különböző irányokban
- Törzsisom-erősítés az utánzó mozgások játékos felhasználásával
- Egyszerű akadálypályák feladatainak teljesítése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

Utánzó gyakorlatok, kúszások-mászások kifejezései (pl.: medvejárás, rákjárás, pókjárás, fókakúszás, katonakúszás), irányváltztatás, sorverseny, váltóverseny

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika,
Vizuális kultúra,
Ének-zene

TÉMAKÖR: Járások, futások

Óraszám: 22 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat;

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- futását összerendezettség, lépésszabályozottság, ritmusosság jellemzi.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Járások egyenes vonalon előre, hátra, oldalra, különböző alakzatokban (pl. cikcakk alakban, körben) és
- fordulatokkal (negyed-, fél-, egészfordulat), egyenletes vagy
- váltakozó lépéshosszal, ritmussal, nyújtott és hajlított könyökkel, különböző szimmetrikus kartartásokkal
- Járások mély és magas súlyponti helyzetekben (törpejás, óriásjás), valamint egyéb utánzó formákban (pl. tyúklépés,
- lopakodó járás, pingvinjás)
- Járások sarkon, talp élén, lábujjhegyen, előre- hátra-oldalra
- Lehetőség szerint a Kölyökatlétika futásokat előkészítő és rávezető gyakorlatai, versenyformái
- Saroklendítés, térdemelés futás közben karlendítés nélkül és karlendítéssel, szimmetrikus kartartásokkal
- Sor- és váltóversenyek párban és csapatban, szemből és hátulról történő váltással
- Futások 5-6 m-re elhelyezett 10-30 cm-es akadályok felett
- Állórajt indulások hangjelre, különböző testhelyzetekből
- Futások különböző formában egyenesen, irányváltásokkal és íven egyenletes tempóban és ritmussal
- Folyamatos futások 4-6 percen keresztül

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Jás, utánzó járás, futás, mozgásirány, állórajt, rajtjel, kartartás, lendítés, hajlítás, szabály, sebesség, váltás, lépéshossz, perc, távtartás, térdemeléssel futás, saroklendítéssel futás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika,
Ének-zene,
Vizuális kultúra

TEMAKÖR: Szökdelések, ugrások

Óraszám: 22 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek

között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző ugrásmódok alapttechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Lehetőség szerint a Kölyökatlétika ugrásokat előkészítő és rávezető gyakorlatai, versenyformái
- Helyben szökdelések páros zárt lábbal és különböző terpeszekben tapsra, zenére
- Szökdelések két lábon előre- hátra-oldalra, ugrások kisebb, 10-20 cm-es magasságú felületekre fel és le
- Sasszé, oldalazó és indiánszökdelés alapttechnikájának elsajátítása
- Ugrások, szökdelések páros és egy lábon egyenlő és változó távolságra elhelyezett célterületekbe, sportlétrába
- Elugrások egy lábról maximum 5 m nekifutásból ülésbe, guggolásba érkezéssel 30-40 cm-es szivacsra
- Elugrások egy lábról maximum 5 m nekifutásból, guggolásba érkezéssel homokba
- Páros lábról felugrások céltárgyak érintésével
- Kötélhajtás helyben és haladással
- Szekrényugrás 3 részes svéd szekrényre, függőleges repülés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Felugrás, elugrás, indiánszökdelés, sasszé, galopp, oldalazó szökdelés, méter, elugrási hely, leérkező hely, ritmus

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra,
Ének-zene,
Matematika

TÉMAKÖR: Dobások, ütések

Óraszám: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző dobásmódok alapttechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Lehetőség szerint a Kölyökatlétika

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<p>dobásokat előkészítő és rávezető gyakorlatai, versenyformái</p> <ul style="list-style-type: none"> – Könnyű labda fogása két kézzel, egyszerű karmozgások kézben a labdával, helyben és haladás közben – Labda feldobása és elkapása helyben és járás közben – Alsó dobás két kézzel társhoz – Labda gurítása társnak fekvésben, ülésben – Kétkezes mellső lökés, hajítás ülésben, térdelésben és állásban társhoz vagy célra – Könnyű labda gurítása, terelése floorball-, teniszütő, tornabot vagy egyéb eszköz (pl. kézben lévő labda) segítségével társhoz vagy célfelületre – Labda dobása, gurítása és elkapása társsal vagy csoportban, helyben és mozgás közben 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Dobás, gurítás, lökés, hajítás, terelés, ütés, célfelület, dobásirány, ütőfogás, tenyeres oldal, fonák oldal</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika, Ének-zene, Vizuális kultúra</p>	

<p>TÉMAKÖR: Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok Óraszám: 20 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatói szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat; – a támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A tér-, izom- és egyensúlyérzék fejlesztése – A helyes testtartás tudatosítása – A ritmus és mozgás összhangjának megteremtése – Egyszerű talajgyakorlati elemek elsajátítása és esztétikus bemutatása (gurulóátfordulás előre, hátra, tarkóállás, bátorugrás, mérlegállás, kézállást előkészítő gyakorlatok) – Egyszerű támaszugrások és rávezető gyakorlataik elsajátítása, végrehajtása 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

- Akadálypályák leküzdése magasságokhoz, mélységekhez alkalmazkodó mozgáscselekvésekkel
- Függesben alaplendület
- Mászókulcsolás megtanulása, mászási kísérletek (rúdon, kötélén)
- Statikus támaszgyakorlatok gyakorlása mellső, oldalsó és hátsó támaszban különböző testrészek használatával, különböző kar- és lábtartásokkal kivitelezett egyensúlyi helyzetekben, valamint egyéb utánzó támaszgyakorlat végrehajtása
- Dinamikus támaszgyakorlatok különböző irányokba haladással, fel- és lelépéssel, állandó támasztávolságokkal, egyenletes sebességgel, ritmussal, egyénileg, párokban vagy csoportban
- Statikus mellső, hátsó és oldalsó függőállások, majd függések különböző fogásmódokkal, láb- és kartartásokkal; utánzó függőállások
- Dinamikus függőállások, függések haladással oldalra, fel/le, fordulattal, állandó fogástávolságokkal, egyenletes sebességgel, ritmussal
- Egyszerű statikus és dinamikus egyensúlyozási gyakorlatok végrehajtása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Egyensúly, támasz, függés, függőállás, gurulás, gurulóátfordulás, mérlegállás, tarkóállás, „csikórugdalózás”, mászás, mászókulcsolás, vándormászás, bátorugrás, pókjárás, rákjárás, fókajárás, medvejárás, sánta róka-járás, nyúlugrás, térdelés, felguggolás, alaplendület, madárfogás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika,
Vizuális kultúra

TÉMAKÖR: Labdás gyakorlatok

Óraszám: 21 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék-és együttműködési készsége megmutatkozik;
- célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kis játékokban;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő

folyamatos, célszerű játéktevékenységet.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A labdás tevékenységek balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása
- Kézzel és lábbal, helyben és haladással történő labdavezetési módok alapttechnikáinak elsajátítása
- -A különböző méretű és tömegű labdákkal labdavezetési, gurítási, dobási, rúgási és elkapási feladatok a távolság variálásával, helyben, önállóan, majd társak bevonásával különböző testhelyzetekben és különböző irányokba történő mozgással
- Labdagörgetések gyakorlása kézzel, lábbal, egyenes vonalon előre, oldalra, hátra, körbe vagy változó irányokba
- Magasan (fej fölött) érkező labda két-, majd egykezes talajra pattintott átvétele
- Ismerkedés a kézzel (kosárérintés, alkarérintés), lábbal (dekázás) és fejjel történő pattintó érintések alapttechnikájával, az érintőfelületek tudatosítása könnyített szerekekkel (pl. lufival)
- A labdaérezék-fejlesztő, pontosságot, a hibaszázalék csökkenését előtérbe helyező páros, csoportos versengések
- A labdás alapttechnikák vezető műveleteinek tudatosítása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Mellső átadás, felső átadás, alsó átadás, egy- és kétkezes átadás, labdavezetés, labdaelkapás, labdakezelés, labdaív, pattintó érintés, gurítás, bekísérés, görgetés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: műveletek értelmezése; geometria, mérés, testek.

TÉMAKÖR: Testnevelési és népi játékok

Óraszám: 36 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat;
- a néptánc óra kapcsán érdeklődik a népi kultúra iránt;
- játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik,
- játék- és együttműködési készsége megmutatkozik;
- célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban;
- labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos,

célszerű játéktevékenységet.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A különböző testnevelési játékok balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása
- Egyszerű fogó- és futójátékok által a teljes játéktér felölelő mozgásútvonalak kialakítása, a játéktér határainak érzékelése
- Az elsősorban statikus akadályokat felhasználó fogó- és futójátékokban az irányváltatások, mély súlyponti helyzetben történő elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása
- A sportjátékokat előkészítő testnevelési játékokban a támadó és védő szerepekhez tartozó ismeretek elsajátítása, feladatainak gyakorlása
- A népi játék - néptáncon keresztül a közösségi élmény megtapasztalása, a nemi szerepek gyakorlása
- A végtagok helyzetének, az izmok feszültségi állapotának, valamint az egész test érzékelését, az egyensúlyozó képességet fejlesztő szoborjátékok, utánzó játékok, egyéb népi játékok, valamint változatos akadálypályák teljesítését igénylő páros és csoportos játékok gyakorlása
- Statikus célfelületek eltalálására törekvő – különböző dobásformákra, rúgásokra, ütésekre épülő, változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználó célzó játékok rendszeres alkalmazása
- A kooperativitás, a közös célirányos együttműködés erősítése páros és csoportos játékok (pl. váltó- és sorversenyek) által
- A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák játékos formájú gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer nélkül
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal
- A tánc verbális és nem verbális (gesztus) rendszerének elsajátítása, valamint a csoport tagjaival való érintkezés szabályainak gyakorlása
- Az alakzatváltással, illetve párban megvalósuló népi játékokkal a test

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<p>oldalosságára, valamint az alaklításra vonatkozó ismeretek tudatosítása, a téri tájékozódó képesség fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az énekléssel kísért játékok gyakorlása által a ritmusbizonyítás és ritmusérzékelés képességének fejlesztése 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Szabályjátékok, népi és körjátékok, utánzó játékok, fogójátékok statikus és dinamikus akadályokkal, ugróiskola, sorverseny, váltóverseny.</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika: térbeli tájékozódás, összehasonlítások, geometriai alakzatok Vizuális kultúra: megismerő és befogadó képesség, közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozása, látványok megfigyelése, leírása; vizuális kommunikáció Ének-zene: ritmikai ismeretek, magyar népi mondókák, népi gyermekjátékok, improvizáció, Magyar nyelv és irodalom: dramatikus játékok</p>	

<p>TÉMAKÖR: Küzdőfeladatok és - játékok Óraszám: 13 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja; – a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri és képes megnevezni a küzdőfeladatok, esések, tompítások játék- és baleset-megelőzési szabályait; – vállalja a társakkal szembeni fizikai kontaktust, sportszerű test-test elleni küzdelmet valósít meg. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ismerkedés a bőrérzés és testközelség elfogadását, a társakkal szembeni bizalom kialakítását elősegítő páros, csoportos és csapat jellegű játékos, valamint kooperatív jellegű képességfejlesztő feladatokkal – Az állásban és egyéb kiinduló helyzetekben végrehajtható, a reakcióidőt, a gyorsaságot, az egyensúlyérzéklet, az erőt fejlesztő, társérintés nélküli páros, csoportos és csapat jellegű eszközös küzdőjátékok, játékos feladatmegoldások szabálykövető végrehajtása – A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéklet fejlesztő páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérintés bekapcsolásával – Küzdelemre képessé tevő egyszerű technikák koordinációs fejlődésmenetének 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

<p>megfelelő végrehajtása</p> <ul style="list-style-type: none"> – A saját és az ellenfél erejének felbecsülése egyszerű páros és csoportos küzdőfeladatok során – A küzdőjátékok balesetmegelőzési szabályainak, a sportszerű küzdés szemléletének megismerése – A fizikai kontaktussal, a társ erő kifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra épülő páros küzdőjátékok különböző kiinduló helyzetekből, a test különböző részeivel, eszközökkel vagy anélkül 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Húzások, tolások, önkontroll, sportszerű küzdelem, esések, lábérintések, kézérintések, asszertivitás, közvetlen kontakt, pillanatnyi kontakt</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Vizuális kultúra, Ének-zene, Matematika</p>	

<p>TÉMAKÖR: Foglalkozások alternatív környezetben Óraszám: 8 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nyitott az alapvető mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő alkalmazására, végrehajtására. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben; – a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A szabadtéri foglalkozások baleset- és természetvédelmi szabályainak megismerése – A szabadtéri foglalkozások öltözködési szabályainak megismerése – A szabadban, illetve a természetben való közlekedés szabályainak elsajátítása – Szabadtéri népi játékok elsajátítása (fogójátékok, ugróiskolák) – Szabadtéri testnevelési játékok elsajátítása – Gördülő mozgásformák és téli játékok (roller, kerékpár; hógolyózás, szánkó) megismerése – Szabadtéri akadálypályák leküzdése – Természetben üzhető sportágak 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

megismerése (túrázás, korcsolyázás)
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Időjárás, öltözködés, szabadtéri foglalkozások, téli játékok, nyári játékok, síelés, korcsolyázás, túrázás, tájékozódás, közlekedési szabályok, természetvédelem
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Technika és életvitel: életműködéseink, szervezetünk megfigyelhető ritmusai, tájékozódási alapismeretek Magyar nyelv és irodalom: dramatikus játékok

TÉMAKÖR: Gyógytestnevelés	
Javasolt óraszám: A jogszabályokban és a helyi tantervben rögzítettnek megfelelően	
TANULÁSI EREDMÉNYEK:	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: <ul style="list-style-type: none"> – megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat; – a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban; – ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül – az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben; – az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával úszik; – a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat; – játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja; – a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére; – a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét – ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait; – tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – A gyógytestnevelés fejlesztési feladatai megjelennek a különböző témakörökbe ágyazottan, annak szerves részeként. Az ott felsorolt feladatok végrehajtása során, illetve azokon kívül az alábbi fejlesztési feladatokat kell megvalósítani: – A helyes légzéstechnika elsajátítása – A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása – Egyszerűbb korrekciós gimnasztikai gyakorlatok pontos végrehajtása – A helyes testséma kialakítását szolgáló gyakorlatok pontos végrehajtása segítségével, majd anélkül – A tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának, mozgékonyságának (hajlékonyságának) fejlesztését szolgáló különböző testgyakorlatok tudatos, pontos végrehajtása 	

- Az állóképesség-fejlesztés jelentőségének felismerése, kitartásra nevelés
- Mozgás- és terheléshatárok megismertetése, azok kiterjesztését szolgáló tevékenységek elsajátítása, végrehajtása
- Az egészségi állapot változását pozitívan és negatívan befolyásoló (kontraindikált) mozgások megismertetése a különböző testgyakorlatok elsajátításán keresztül

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Helyes testtartás, testséma

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI 2 ÉVFOLYAM VÉGÉN:

Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció - folyamatos

- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
- A testrészek megnevezése.
- A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.
- A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.
- Különbégtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.
- Az iskolatáska gerinckímélő hordása.
- A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
- A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.
- Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.
- Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.

Kúszások és mászások; Járások, futások; Szökdelések, ugrások; Dobások, ütések; Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok; Labdás gyakorlatok

- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.
- A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.
- A mozgásminták végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.
- Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
- A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűsége, biztonságra törekvés.
- A sporteszközök szabadidős használata igénygyé és örömforrássá válása.
- A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.
- Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.
- Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.
- Feszés tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
- Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.

Testnevelési és népi játékok

- Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
- Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő

kisjátékokban.

- A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.
- A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.
- A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.
- Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.
- A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés tánc közben.
- A tanult tánc(ok) és játékok térformáinak megvalósítása.

Küzdőfeladatok és –játékok

- Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása.
- A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben.
- A mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése.
- Törekvés arra, hogy a támadó- és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak.

Foglalkozások alternatív környezetben

- Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.
- A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.
- A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.
- Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.

3. ÉVFOLYAM

A TESTNEVELÉS TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 3. ÉVFOLYAMON:

- **Mozgáskultúra-fejlesztés**
  - a tanult mozgásformákat összefüggő cselekvéssorokban, jól koordináltan kivitelezzi
  - a tanult mozgásforma könnyed és pontos kivitelezésének elsajátításáig fenntartja érzelmi-akaratit erőfeszítéseit
  - a sporttevékenysége során a szabályok betartására törekszik.
- **Motorosképesség-fejlesztés**
  - megfelelő motoros képességszinttel rendelkezik az alapvető mozgásformák viszonylag önálló és tudatos végrehajtásához
  - olyan szintű relatív erővel rendelkezik, amely lehetővé teszi összefüggő cselekvéssorok kidolgozását, az elemek közötti összhang megteremtését.
- **Mozgáskészség-kialakítás – mozgástanulás**
  - az alapvető mozgásformákat külsőleg meghatározott ritmushoz, társak mozgásához igazított sebességgel és dinamikával képes végrehajtani
  - különböző mozgásai jól koordináltak, a hasonló mozgások szimultán és egymást követő végrehajtása jól tagolt.
- **Versengések, versenyek**
  - a versengések és a versenyek közben toleráns a csapattársaival és az ellenfeleivel szemben
  - a versengések és a versenyek tudatos szereplője, a közösséget pozitívan alakító résztvevő
  - felismeri a sportszerű és sportszerűtlen magatartásformákat, betartja a sportszerű magatartás alapvető szabályait.
- **Prevenció, életvitel**
  - felismeri a különböző veszély- és baleseti forrásokat, elkerülésükhöz tanári segítséget kér
  - ismeri a keringési, légzési és mozgatórendszerét fejlesztő alapvető mozgásformákat
  - tanári irányítással, ellenőrzött formában végzi a testnevelés – számára nem ellenjavallt – mozgásanyagát
  - a családi háttere és a közvetlen környezete adta lehetőségeihez mértén rendszeresen végez testmozgást.
- **Egészséges testi fejlődés, egészségfejlesztés**
  - az öltözködés és a higiéniai szokások terén teljesen önálló, adott esetben segíti társait;
  - megismeri az életkorának megfelelő sporttáplálkozás alapelveit, képes különbséget tenni egészséges és egészségtelen tápanyagforrások között.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	14
Kúszások és mászások	15
Járások, futások	22
Szökdelések, ugrások	22
Dobások, ütések	17
Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok	15
Labdás gyakorlatok	20
Testnevelési és népi játékok	36
Küzdőfeladatok és – játékok	13
Foglalkozások alternatív környezetben	6
ÖSSZESEN:	180

A gyógytestnevelő tanárok a helyi tanterv (tanmenet) készítésekor a „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát az adott intézményben gyógytestnevelés-óraóra szánt éves óraszám 30–50%-ában állapíthatják meg, a többi témakör óraszámának terhére. A gyógytestnevelő tanár a „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg.

TÉMAKÖR: Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

Óraszám: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, technikai végrehajtásának ismerete
- 2-4 ütemű szabad-, társas és kéziszergyakorlatok bemutatás utáni önálló végrehajtásra törekvő, pontos és rendszeres kivitelezése. Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban
- Alakzatok (oszlop-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) alkalmazó gyakorlása
- Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban
- Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas és kéziszergyakorlatokkal
- A biológiailag helyes testtartást és testsémát kialakító gyakorlatok végrehajtása önállóan
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését szolgáló gyakorlatok helyes végrehajtása
- Légzőgyakorlatok végrehajtása
- A gyakorlatvezetési módszerek megértése, a gyakorlatok tanári utasításoknak megfelelő végrehajtása
- A szervezet általános bemelegítését szolgáló gyakorlatok megismerése
- Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok zenére

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

menet- és futásgyakorlatok, oszlop-, sor-, kör-, szétszórt alakzat, botgyakorlat, babzsákgyakorlat, labdagyakorlat, karikagyakorlat, ugrókötélgyakorlat, utasítás, szóban közlés, bemutatás, bemutattatás, statikus gyakorlatelemek elnevezései

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: térbeli tájékozódás, geometria, alakzatok pontos megfigyelése, összehasonlítások

TÉMAKÖR: Kúszások és mászások

Óraszám: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- mozgásműveltsége szintjénél fogva pontosan hajtja végre a keresztező mozgásokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A kúszások, mászások alapvető balesetmegelőzési szabályainak következetes betartása
- Kúszások, mászások, átbújások párban és csapatban fizikai kontaktus nélkül a társ(ak) mozgásával azonos vagy eltérő formában, fizikai kontaktussal, kooperatív jelleggel, szerek használatával
- Utánzó mozgások játékos formában, különböző tornaszereken
- A térbeli tájékozódó képesség fejlesztése
- Izomerő- és mozgáskoordináció-fejlesztés mászó feladatokkal
- Különböző vízszintes tornaszereken, rézsútos felületen és/vagy függőleges irányba történő kúszások, mászások
- Törzsizom-erősítés az utánzó mozgások játékos felhasználásával, különböző tornaszereken
- Akadálypályák leküzdése
- Egyéni, páros és csapatversenyek, játékok
- Sor- és váltóversenyek alkalmazása utánzó kúszó-mászó feladatokkal, játékos formában, különböző tornaszereken

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Függőleges, vízszintes, akadálypálya, páros feladatok, csapatfeladatok, mászás fel-le, függés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: térirányok,
Vizuális kultúra

TÉMAKÖR: Járások, futások

Óraszám: 22 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat;
- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- futását összerendezettség, lépésszabályozottság, ritmusosság jellemzi.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Járások előre, hátra, oldalra és váltakozó irányokba, vegyes és aszimmetrikus kartartásokban
- Járások egyensúlyvesztő feladatokkal (támadójárás, járás törzsfordításokkal, előre és oldalra hajlításokkal)
- Járások sarkon, talpéleken, lábujjhegyen, különböző irányba és forgás közben
- A Kölyökatlétika eszközeivel futófeladatok önálló gyakorlása és alkotása
- Saroklendítés, térdemelés futás közben síkon és kis akadályok felett, előre, hátra és oldalra karkörzésekkel kombinálva
- Oldalazó futás keresztlépésekkel, szimmetrikus kartartásokkal
- Sor- és váltóversenyek, szemből, hátulról és váltózónából történő váltással különböző feladatokkal kombinálva
- Futások 6-7 m-re elhelyezett akadályok felett
- Állórajt kisebb távolságra különböző hangjelekre, érintésre, vizuális jelekre indulással
- 30 m síkfutás sávban az állórajt szabályai szerint lendületes átfutással a célvonalon időre
- Folyamatos futás különböző terepen és feladatokkal játékos formában
- Futások különböző formában egyenesen, irányváltásokkal, fordulatokkal és íven, állandó vagy váltakozó lépéshosszal, ritmussal
- Futások párban és csoportban tempótartással és -váltással, gyors irány- és sebességváltással fogó- és kidobójátékok közben
- Folyamatos futások 6-8 percen keresztül

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

Futó ritmus, futó tempó, tempótartás, vezényszó, célvonal, futósáv, másodperc, sprint – vágta futás, oldalazó futás, keresztlépés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika,
Ének-zene,
Vizuális kultúra

TÉMAKÖR: Szökdelések, ugrások

Óraszám: 22 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző ugrásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- A Kölyökatlétika eszközeivel ugró és szökdelő feladatok önálló gyakorlása és alkotása
- Indiánszökdelés ellentétes és azonos karlendítéssel, sasszé és oldalazó szökdelések páros karlendítésekkel, körzésekkel
- Ritmusra végrehajtott szökdelések helyben 2-4 lábhelyzet váltogatásával, páros zárt és egy lábon ugrókötelhajtás közben
- Szökdelések helyváltoztatás közben előre, oldalra, hátra, meghatározott területre különböző variációkban (sportlétra gyakorlatanyaga)
- Elugrások páros lábon és egy lábon akadályok nélkül, illetve 20-30 cm-es akadályokra (zsámolyra) fel és le, valamint átugorva 8-10 ismétléssel
- Távolugrás rövid lendületből: maximum 10 m-es nekifutásból egy lábról elugrás 60 cm-es ugrósávból szivacsba vagy homokgödörbe érkezéssel guggolásba
- Magasugrás szemből és oldalról, 3-5 lépés lendületszerzéssel történő felugrások egy lábról növekvő magasságra
- Páros lábról felugrás helyből és 1-2 lépés nekifutásból céltárgy elérésére törekedve

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

Lendületszerzés, ismétlésszám, ugrókötelhajtás, ütem, elugró sáv, centiméter, talajra érkezés, elugró láb, lendítő láb, átlépő technika, optimális sebesség, kísérletszám

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene,
Vizuális kultúra,
Matematika

TÉMAKÖR: Dobások, ütések

Óraszám: 17 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző dobásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A Kölyökatlétika eszközeivel dobófeladatok önálló gyakorlása és alkotása
- Különböző labdák mozgatása kézben, átadása kézből kézbe társnak
- Labda gurítása társnak különböző testhelyzetekben, egy és két kézzel
- Testtömeghez igazodó súlyú, de változó méretű labdák lökése, hajítása, vetése ülésből, térdelésből, állásból két majd egy kézzel, társhoz vagy célra
- A labda biztonságos elkapása vagy sebességének csökkentése párban, csoportban, csapatban, pontszerző versengések közben
- Szivacsgerely, kislabda, szoknyás labda, sípoló rakéta hajítása harántterpeszből, majd maximum 5 m lendületszerzésből célra és távolságra
- Füles labda, gumidiszkosz, szoknyás labda, karika vetése egy kézzel oldal- és harántterpeszből célra
- Megfelelő labda pattintása különböző ütőkkel, labda vezetése, átadása, célra ütése
- Floorball, asztalitenisz, tollaslabda ütésmozdulatainak gyakorlása
- Egy választott ütős sportág játékszerű gyakorlása
- Sor- és váltóversenyek különböző dobó- és ütőfeladatokkal kombinálva

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Egykezes dobás, vetés, lendületszerzés, röppálya, kirepülési szög, távolságmérés, távolságbecslés, tenyeres ütés, fonák ütés, csapóütés, labda terelése

TÉMAKÖR: Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok

Óraszám: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló

- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat;

- a támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkeznek.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A tér-, izom- és egyensúlyérzék további fejlesztése
- A helyes testtartás tudatosítása és az esztétikus mozgásvégrehajtás igényének kialakítása
- Az önfegyelem megteremtése a saját gátlások legyőzésében
- A mozgásritmus térbeli, időbeli és dinamikai jellemzőinek kialakítása
- Gurulóátfordulások végrehajtása kiinduló helyzet nehezítésével
- Zsugorfejállás elsajátítása
- Kézállási kísérletek végrehajtása segítségével, falnál és önállóan
- Kézenátfordulás oldalra kísérletek végrehajtása
- Egyszerű támaszugrások és függőleges repülés végrehajtása
- Akadálypályák leküzdése térben és időben bővülő feladatokkal
- Egyszerű támaszgyakorlatok kivitelezése talajon, tornapadon, zsámolyon, ugrószekrényen, bordásfalon és más, támaszhelyzetet biztosító tornaszereken
- Dinamikus támaszgyakorlatok különböző irányokba, akadályokon történő haladással, fel- és lelépéssel, állandó és változó támasztávolságokkal, egyenletes és változó sebességgel, ritmussal, egyénileg, párokban vagy csoportban, hordással vagy anélkül
- Egyensúlyozási gyakorlatok biztonságos végrehajtása helyben és helyzetváltoztatásokkal és különböző kartartásokkal, talajra rajzolt vonalon helyváltoztatással és eltérő irányokba, valamint tornaszereken, a munkafelület folyamatos szűkítésével
- Függőgyakorlatok végrehajtása tornaszereken, természetes akadályokon
- Függőállások, függések haladással oldalra, fel/le, fordulattal, állandó vagy változó fogástávolságokkal, egyenletes vagy változó sebességgel, ritmussal
- Mászókulcsolással mászás (rúdon, kötélén) elsajátítása fokozódó gyorsasággal
- Összerendezett, alkalmazkodó mozgások folyamatos végrehajtása akadálypálya leküzdése során

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<ul style="list-style-type: none"> – Egyéni, páros, társas egyensúly és gúla jellegű gyakorlatok végrehajtása – A tanult elemek, gyakorlatok célszerű összehangolása, alkalmazása változó feltételek között – Az ízületi mozgékonyág képességének fejlesztése és az ellazulási készség kialakítása 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Tarkóállás, kézállás, zsuporfejállás, kézenátfordulás oldalra, hajlékonyág, harántspárga, oldalspárga, híd, bakugrás, függőleges repülés, kéztámasz, segítségadás, akarat</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika, Vizuális kultúra</p>	

<p>TÉMAKÖR: Labdás gyakorlatok Óraszám: 20 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban; – játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik; – célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban; – játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja; – a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A labdás balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása – A helyben és haladással, kézzel és lábbal történő labdavezetési módok végrehajtása statikus helyzetű és dinamikusan változó mozgást végző akadályok vagy társak figyelembevételével – A különböző méretű és tömegű labdákkal labdavezetési, egy- és kétkezes gurítási, dobási, valamint a lábfej különböző részeivel rúgási feladatok mozgó társ vagy társak bevonásával különböző irányokba – Labdagörgetések gyakorlása kézzel, lábbal egyenes vonalon előre, oldalra, hátra, körbe vagy változó irányokba – A labdaérzékenységet fejlesztő, pontosságot, a hibaszázalék csökkenését előtérbe helyező páros, csoportos versengések mellett az időkényszer melletti feladatmegoldások bekapcsolása – A labdás alaptechnikák fejlesztése, 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

<p>alkalmazó gyakorlása párhuzamos, a figyelem megosztását szükségessé tevő feladatmegoldások bevonásával (idő- és térbeli szerkezeti összetevők, az energiabefektetés variálásával)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dobások, rúgások helyből statikus helyzetű vagy dinamikusan változó mozgást végző célfelületre – Kézzelel (kosárérintés, alkarérintés), lábbal (dekázás) és fejjelel történő pattintó érintések alapttechnikájának elsajátítása, az érintőfelületek tudatos használata egyszerű egyéni és páros gyakorlatokban, különböző méretű és tömegű szerekekkel (pl. lufival, különböző méretű gumilabdával, röplabdával) 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Belső, külső, teljes csüd, dekázás, alkalmazkodás, figyelemmegosztás, társak megjátssása, alacsony és magas labdavezetés, kosárérintés, alkarérintés, szemkontaktus, érintőfelület</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika: távolságok mérése, testek, műveletek értelmezése.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Testnevelési és népi játékok Óraszám: 36 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban; – játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja; – a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a testnevelési játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat; – játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik; – labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet. – célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban; 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A különböző testnevelési játékok balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása – Dinamikusan változó méretű, alakú játékterületen egyszerű fogó- és futójátékok által a játéktér határainak érzékelése – A statikus és dinamikus akadályokat felhasználó fogó- és futójátékokban a mély súlyponti helyzetben történő irányváltoztatások, elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása – A sportjátékokat előkészítő testnevelési játékokban a támadó és védő szerepekhez 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

tartozó ismeretek tudatos alkalmazása

- A végtagok helyzetváltoztatásának, az izmok feszültségi állapotának, a test érzékelésének fejlesztése, az egyensúlyozó képesség fejlesztése, szoborjátékokkal, utánzó játékokkal, egyéb népi játékokkal, valamint változatos akadálypályák teljesítését igénylő páros és csoportos játékok által
- Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő – különböző dobásformákra, rúgásokra, ütésekre épülő – változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználó célzó játékok rendszeres alkalmazása egyéni, páros és csoportos formában
- A kooperativitás, a közös célirányos együttműködés erősítése páros és csoportos játékok (pl. váltó- és sorversenyek, társkimentő fogójátékok) által
- Sportjátékok labda nélküli előkészítő jellegű mozgásainak gyakorlása, védőként az érintő távolság megtartása, oldalirányú mozgások keresztlépés nélküli megvalósítása
- A támadó és védő szerepek kialakítását elősegítő páros és csoportos versengő játékok
- A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkénszer bekapcsolásával
- Labdafedezés gyakorlása 1-1 elleni labdabirtoklásra épülő játékokban
- Célfelület nélküli emberfölényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a támadó szerepek gyakorlása, a védőtől való elszakadás gyors iram- és irányváltásokkal
- Célfelület nélküli emberfölényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a védő szerepek tudatosítása (a passzsávok lezárása, a labdás emberrel szembeni védekezés, az emberfogás alapjai)
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Támadó és védő szerep, pontszerző játék, célzó játék, kisjátékok, célfelület, szélességi mozgás, elszakadás a védőtől, passzsáv, együttműködés, csapatszellelem, érintő távolság

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika: térbeli tájékozódás, geometriai alakzatok

Vizuális kultúra: látványok megfigyelése, leírása

Ének-zene: ritmikai ismeretek

TÉMAKÖR: Küzdőfeladatok és - játékok

Óraszám: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és képes megnevezni a küzdőfeladatok, esések, tompítások játék- és baleset-megelőzési szabályait;
- vállalja a társakkal szembeni fizikai kontaktust, sportszerű test-test elleni küzdelmet valósít meg.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A küzdő jellegű feladatok balesetvédelmi szabályainak következetes betartása
- A bőrérintés és testközelség elfogadását, a társakkal szembeni bizalom kialakítását elősegítő páros, csoportos és csapat jellegű játékok, valamint kooperatív jellegű képességfejlesztő feladatok gyakorlása
- Az állásban és egyéb kiindulóhelyzetekben végrehajtható, a reakcióidőt, a gyorsaságot, az egyensúlyérzéklet, az erőt fejlesztő társérintés nélküli páros, csoportos és csapat jellegű eszközös küzdőjátékok, játékos feladatmegoldások szabálykövető végrehajtása
- A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéklet fejlesztő páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérintés bekapcsolásával
- A fizikai kontaktussal, a társ erő kifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra, kiemelésekre épülő páros, csoportos és csapat jellegű küzdőjátékok gyakorlása különböző kiinduló helyzetekből, a test különböző részeivel, eszközökkel vagy anélkül
- Birkózó jellegű mozgásformák, illetve a grundbirkózás játékszabályainak ismerete, tudatos törekvés azok betartására a páros küzdelmekben
- A test súlypontjának a talajhoz közeli kiinduló helyzeteiből (pl. ülésből,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<p>guggolásból) induló, előre, oldalra, hátra történő eséstechnikák, gördülések gyakorlása, vezető műveleteinek, balesetmentes végrehajtásuk kulcsmozzanatainak tudatosítása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Távolság- és térérzékelés fejlesztését segítő páros feladatok, játékok szerrel és szer nélkül pillanatnyi kontaktus kialakításával – Ritmusképesség fejlesztését célzó küzdőfeladatok és játékok gyakorlása pillanatnyi kontaktus kialakításával 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Ellenfél tisztelete, felelősség, tompítás, esések, gördülések, grundbirkózás, mögé kerülés, kitolás, asszertivitás, önvédelem, menekülés, önuralom, kitartás</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Vizuális kultúra, Matematika</p>	

<p>TÉMAKÖR: Foglalkozások alternatív környezetben Óraszám: 6 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – nyitott az alapvető mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő alkalmazására, végrehajtására. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben; – a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezet tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A szabadtéri foglalkozások baleset- és természetvédelmi szabályainak, valamint a szabadban, illetve a természetben való közlekedés szabályainak következetes betartása – A szabadtéri foglalkozások öltözködési szabályainak tudatosítása – A szabadban végezhető népi játékok, a téli és nyári testgyakorlatok lehetőségei ismeretének bővülése (ugrókötél, tollaslabda, görkorcsolya, lovaglás) – Szabadtéri akadálypályák leküzdése önálló feladatokkal – A megtanult természetben üzhető sportágak ismereteinek elmélyítése, fejlesztése (pl.: túrázás, kerékpározás...) 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Sportöltözet, ütős játékok</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Technika és életvitel: életműködésünk, szervezetünk felépítése, működése, tájékozódási és közlekedési</p>	

TÉMAKÖR: Gyógytestnevelés

Javasolt óraszám: A jogszabályokban és a helyi tantervben rögzítettnek megfelelően.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat;
- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül
- az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával úszik;
- a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezet tisztaságára és rendjére,
hanem erre felhívja társai figyelmét
- ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

A gyógytestnevelés fejlesztési feladatai megjelennek a különböző témakörökbe ágyazottan, annak szerves részeként. Az ott felsorolt feladatok végrehajtása során, illetve azokon kívül az alábbi fejlesztési feladatokat kell megvalósítani:

- A helyes légzéstechnika elsajátítása
- A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása
- Egyszerűbb korrekciós gimnasztikai gyakorlatok pontos végrehajtása
- A helyes testséma kialakítását szolgáló gyakorlatok pontos végrehajtása segítségadással, majd anélkül
- A tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának, mozgékonyságának (hajlékonyságának) fejlesztését szolgáló különböző testgyakorlatok tudatos, pontos végrehajtása
- Az állóképesség-fejlesztés jelentőségének felismerése, kitartásra nevelés
- Mozgás- és terheléshatárok megismertetése, azok kiterjesztését szolgáló tevékenységek elsajátítása, végrehajtása
- Az egészségi állapot változását

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

pozitívan és negatívan befolyásoló
(kontraindikált) mozgások
megismertetése a különböző
testgyakorlatok elsajátításán keresztül

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Helyes testtartás, testséma

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI 3. ÉVFOLYAM VÉGÉN:

- **Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció - (folyamatos)**
  - Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
  - A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.
  - A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.
  - Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.
  - A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
  - A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.
  - Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.
  - Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.
- **Kúszások és mászások, Járások, futások; Szökdelések, ugrások; Dobások, ütések; Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok; Labdás gyakorlatok:**
  - Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.
  - A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.
  - A mozgásminták végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.
  - Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
  - A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.
  - A sporteszközök szabadidős használata igényné és örömforrássá válása.
  - A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.
  - Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.
  - Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.
  - Feszés tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
  - Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.
- **Testnevelési és népi játékok:**
  - Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
  - Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kisjátékokban.
  - A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.
  - A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.
  - A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.
  - Próbálkozás a ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.
  - A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés.

- A játékok térformáinak megvalósítása.
- **Küzdőfeladatok és –játékok:**
  - Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása.
  - A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben.
  - A mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése.
  - Törekvés arra, hogy a támadó- és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak.
- **Foglalkozások alternatív környezetben:**
  - Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.
  - A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.
  - A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.
  - Az időjárási körülményeknek megfelelő öltözködés okainak ismerete.

4. ÉVFOLYAM

A TESTNEVELÉS TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:

- **Mozgáskultúra-fejlesztés**
  - a tanult mozgásformákat összefüggő cselekvéssorokban, jól koordináltan kivitelezzi
  - a tanult mozgásforma könnyed és pontos kivitelezésének elsajátításáig fenntartja érzelmi-akaratit erőfeszítéseit
  - a sporttevékenysége során a szabályok betartására törekszik.
- **Motorosképeség-fejlesztés**
  - megfelelő motoros képességszinttel rendelkeznek az alapvető mozgásformák viszonylag önálló és tudatos végrehajtásához
  - olyan szintű relatív erővel rendelkeznek, amely lehetővé teszi összefüggő cselekvéssorok kidolgozását, az elemek közötti összhang megteremtését.
- **Mozgáskészség-kialakítás – mozgástanulás**
  - az alapvető mozgásformákat külsőleg meghatározott ritmushoz, társak mozgásához igazított sebességgel és dinamikával képes végrehajtani
  - különböző mozgásai jól koordináltak, a hasonló mozgások szimultán és egymást követő végrehajtása jól tagolt.
- **Versengések, versenyek**
  - a versengések és a versenyek közben toleráns a csapattársaival és az ellenfeleivel szemben
  - a versengések és a versenyek tudatos szereplője, a közösséget pozitívan alakító résztvevő
  - felismeri a sportszerű és sportszerűtlen magatartásformákat, betartja a sportszerű magatartás alapvető szabályait.
- **Prevenció, életvitel**
  - felismeri a különböző veszély- és baleseti forrásokat, elkerülésükhöz tanári segítséget kér
  - ismeri a keringési, légzési és mozgatórendszerét fejlesztő alapvető mozgásformákat
  - tanári irányítással, ellenőrzött formában végzi a testnevelés – számára nem ellenjavallt – mozgásanyagát
  - a családi háttere és a közvetlen környezete adta lehetőségeihez mértén rendszeresen végez testmozgást.
- **Egészséges testi fejlődés, egészségfejlesztés**
  - az öltözködés és a higiéniai szokások terén teljesen önálló, adott esetben segíti társait;
  - megismeri az életkorának megfelelő sporttáplálkozás alapelveit, képes különbséget tenni egészséges és egészségtelen tápanyagforrások között.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	14
Kúszások és mászások	13
Járások, futások	20
Szökdelések, ugrások	20
Dobások, ütések	15
Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok	20
Labdás gyakorlatok	26
Testnevelési és népi játékok	36
Küzdőfeladatok és -játékok	10
Foglalkozások alternatív környezetben	6
ÖSSZESEN:	180

A gyógytestnevelő tanárok a helyi tanterv (tanmenet) készítésekor a „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát az adott intézményben gyógytestnevelés-óraóra szánt éves óraszám 30–50%-ában állapíthatják meg, a többi témakör óraszámának terhére. A gyógytestnevelő tanár a „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg.

TÉMAKÖR: Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

Óraszám: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, technikai végrehajtásának ismerete
- 2-4 ütemű szabad-, társas és kéziszergyakorlatok bemutatás utáni önálló végrehajtásra törekvő, pontos és rendszeres kivitelezése. Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban
- Alakzatok (oszlop-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) alkalmazó gyakorlása
- Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban
- Mozgékonyság, hajlékonyág fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas és kéziszergyakorlatokkal
- A biológiailag helyes testtartást és testsémát kialakító gyakorlatok végrehajtása önállóan
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését szolgáló gyakorlatok helyes végrehajtása
- Légzőgyakorlatok végrehajtása
- A gyakorlatvezetési módszerek megértése, a gyakorlatok tanári utasításoknak megfelelő végrehajtása
- A szervezet általános bemelegítését szolgáló gyakorlatok megismerése
- Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok zenére

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Menet- és futásgyakorlatok, oszlop-, sor-, kör-, szétszórt alakzat, botgyakorlat, babzsákgyakorlat, labdagyakorlat, karikagyakorlat, ugrókötélgyakorlat, utasítás, szóban közlés, bemutatás, bemutattatás, statikus gyakorlatelemek elnevezései

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: térbeli tájékozódás, geometria, alakzatok pontos megfigyelése, összehasonlítások
Ének-zene: ritmika, ütem, ütemtartás

TÉMAKÖR: Kúszások és mászások

Óraszám: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- mozgásműveltsége szintjénél fogva pontosan hajtja végre a keresztező mozgásokat.

– FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A kúszások, mászások alapvető balesetmegelőzési szabályainak következetes betartása
- Kúszások, mászások, átbújások párban és csapatban fizikai kontaktus nélkül a társ (ak) mozgásával azonos vagy eltérő formában, fizikai kontaktussal, kooperatív jelleggel, szerek használatával
- Utánzó mozgások játékos formában, különböző tornaszereken
- A térbeli tájékozódó képesség fejlesztése
- Izomerő- és mozgáskoordináció-fejlesztés mászó feladatokkal
- Különböző vízszintes tornaszereken, rézsútos felületen és/vagy függőleges irányba történő kúszások, mászások
- Törzsizom-erősítés az utánzó mozgások játékos felhasználásával, különböző tornaszereken
- Akadálypályák leküzdése
- Egyéni, páros és csapatversenyek, játékok
- Sor- és váltóversenyek alkalmazása utánzó kúszó-mászó feladatokkal, játékos formában, különböző tornaszereken

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Függőleges, vízszintes, akadálypálya, páros feladatok, csapatfeladatok, mászás fel-le, függés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: térirányok, Vizuális kultúra

TÉMAKÖR: Járások, futások

Óraszám: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat;
- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- futását összerendezettség, lépésszabályozottság, ritmusosság jellemzi.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Járások előre, hátra, oldalra és váltakozó irányokba, vegyes és aszimmetrikus kartartásokban
- Járások egyensúlyvesztő feladatokkal (támadójárás, járás törzsfordításokkal, előre és oldalra hajlításokkal)
- Járások sarkon, talpéleken, lábujjhegyen, különböző irányba és forgás közben
- A Kölyökatlétika eszközeivel futófeladatok önálló gyakorlása és alkotása
- Saroklendítés, térdemelés futás közben síkon és kis akadályok felett, előre, hátra és oldalra karkörzésekkel kombinálva
- Oldalazó futás keresztlépésekkel, szimmetrikus kartartásokkal
- Sor- és váltóversenyek, szemből, hátulról és váltózónából történő váltással különböző feladatokkal kombinálva
- Futások 6-7 m-re elhelyezett akadályok felett
- Állórajt kisebb távolságra különböző hangjelekre, érintésre, vizuális jelekre indulással
- 30 m síkfutás sávban az állórajt szabályai szerint lendületes átfutással a célvonalon időre
- Folyamatos futás különböző terepen és feladatokkal játékos formában
- Futások különböző formában egyenesen, irányváltásokkal, fordulatokkal és íven, állandó vagy váltakozó lépéshosszal, ritmussal
- Futások párban és csoportban tempótartással és -váltással, gyors irány- és sebességváltással fogó- és kidobójátékok közben
- Folyamatos futások 6-8 percen keresztül

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

futó ritmus, futó tempó, tempótartás, vezényszó, célvonal, futósáv, másodperc, sprint – vágta futás, oldalazó futás, keresztlépés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika,
Ének-zene,
Vizuális kultúra

TÉMAKÖR: Szökdelések, ugrások

Óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző ugrásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A Kölyökatlétika eszközeivel ugró és szökdelő feladatok önálló gyakorlása és alkotása
- Indiánszökdelés ellentétes és azonos karlendítéssel, sasszé és oldalazó szökdelések páros karlendítésekkel, körzésekkel
- Ritmusra végrehajtott szökdelések helyben 2-4 lábhelyzet váltogatásával, páros zárt és egy lábon ugrókötelhajtás közben
- Szökdelések helyváltoztatás közben előre, oldalra, hátra, meghatározott területre különböző variációkban (sportlétra gyakorlatanyaga)
- Elugrások páros lábon és egy lábon akadályok nélkül, illetve 20-30 cm-es akadályokra (zsámolyra) fel és le, valamint átugorva 8-10 ismétléssel
- Távolugrás rövid lendületből: maximum 10 m-es nekifutásból egy lábról elugrás 60 cm-es ugrósávból szivacsba vagy homokgödörbe érkezéssel guggolásba
- Magasugrás szemből és oldalról, 3-5 lépés lendületszerzéssel történő felugrások egy lábról növekvő magasságra
- Páros lábról felugrás helyből és 1-2 lépés nekifutásból céltárgy elérésére törekedve

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

Lendületszerzés, ismétlésszám, ugrókötelhajtás, ütem, elugró sáv, centiméter, talajra érkezés, elugró láb, lendítő láb, átlépő technika, optimális sebesség, kísérletszám

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene,
Vizuális kultúra,
Matematika

TÉMAKÖR: Dobások, ütések

Óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző dobásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A Kölyökatlétika eszközeivel dobófeladatok önálló gyakorlása és alkotása
- Különböző labdák mozgatása kézben, átadása kézből kézbe társnak
- Labda gurítása társnak különböző testhelyzetekben, egy és két kézzel
- Testtömeghez igazodó súlyú, de változó méretű labdák lökése, hajítása, vetése ülésből, térdelésből, állásból két majd egy kézzel, társhoz vagy célra
- A labda biztonságos elkapása vagy sebességének csökkentése párban, csoportban, csapatban, pontszerző versengések közben
- Szivacsgerely, kislabda, szoknyás labda, sípoló rakéta hajítása harántterpeszből, majd maximum 5 m lendületszerzésből célra és távolságra
- Füles labda, gumidiszkosz, szoknyás labda, karika vetése egy kézzel oldal- és harántterpeszből célra
- Megfelelő labda pattintása különböző ütőkkel, labda vezetése, átadása, célra ütése
- Floorball, asztalitenisz, tollaslabda ütésmozdulatainak gyakorlása
- Egy választott ütős sportág játékszerű gyakorlása
- Sor- és váltóversenyek különböző dobó- és ütőfeladatokkal kombinálva

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

Egykezes dobás, vetés, lendületszerzés, röppálya, kirepülési szög, távolságmérés, távolságbecslés, tenyeres ütés, fonák ütés, csapóütés, labda terelése

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika,
Ének-zene,
Vizuális kultúra

TÉMAKÖR: Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok

Óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló

- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő

gyakorlatokat;

- a támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A tér-, izom- és egyensúlyérzék további fejlesztése
- A helyes testtartás tudatosítása és az esztétikus mozgásvégrehajtás igényének kialakítása
- Az önfegyelem megteremtése a saját gátlások legyőzésében
- A mozgásritmus térbeli, időbeli és dinamikai jellemzőinek kialakítása
- Gurulóátfordulások végrehajtása kiinduló helyzet nehezítésével
- Zsugorfejállás elsajátítása
- Kézállási kísérletek végrehajtása segítségével, falnál és önállóan
- Kézenátfordulás oldalra kísérletek végrehajtása
- Egyszerű támaszugrások és függőleges repülés végrehajtása
- Akadálypályák leküzdése térben és időben bővülő feladatokkal
- Egyszerű támaszgyakorlatok kivitelezése talajon, tornapadon, zsámolyon, ugrószekrényen, bordásfalon és más, támaszhelyzetet biztosító tornaszereken
- Dinamikus támaszgyakorlatok különböző irányokba, akadályokon történő haladással, fel- és lelépéssel, állandó és változó támasztávolságokkal, egyenletes és változó sebességgel, ritmussal, egyénileg, párokban vagy csoportban, hordással vagy anélkül
- Egyensúlyozási gyakorlatok biztonságos végrehajtása helyben és helyzetváltoztatásokkal és különböző kartartásokkal, talajra rajzolt vonalon helyváltoztatással és eltérő irányokba, valamint tornaszereken, a munkafelület folyamatos szűkítésével
- Függőgyakorlatok végrehajtása tornaszereken, természetes akadályokon
- Függőállások, függések haladással oldalra, fel/le, fordulattal, állandó vagy változó fogástávolságokkal, egyenletes vagy változó sebességgel, ritmussal
- Mászókulcsolással mászás (rúdon, kötélén) elsajátítása fokozódó gyorsasággal
- Összerendezett, alkalmazkodó mozgások folyamatos végrehajtása akadálypályán

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<p>leküzdése során</p> <ul style="list-style-type: none"> – Egyéni, páros, társas egyensúly és gúla jellegű gyakorlatok végrehajtása – A tanult elemek, gyakorlatok célszerű összehangolása, alkalmazása változó feltételek között – Az ízületi mozgékonyág képességének fejlesztése és az ellazulási készség kialakítása 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Tarkóállás, kézállás, zsugorfejállás, kézenátfordulás oldalra, hajlékonyság, harántspárga, oldalspárga, híd, bakugrás, függőleges repülés, kéztámasz, segítségadás, akarat</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika, Vizuális kultúra</p>	

<p>TÉMAKÖR: Labdás gyakorlatok Óraszám: 26 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban; – játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik; – célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban; – játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja; – a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A labdás balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása – A helyben és haladással, kézzel és lábbal történő labdavezetési módok végrehajtása statikus helyzetű és dinamikusan változó mozgást végző akadályok vagy társak figyelembevételével – A különböző méretű és tömegű labdákkal labdavezetési, egy- és kétkezes gurítási, dobási, valamint a lábfej különböző részeivel rúgási feladatok mozgó társ vagy társak bevonásával különböző irányokba – Labdagörgetések gyakorlása kézzel, lábbal egyenes vonalon előre, oldalra, hátra, körbe vagy változó irányokba – A labdaérzék fejlesztő, pontosságot, a hibaszázalék csökkenését előtérbe helyező páros, csoportos versengések mellett az időkényszer melletti feladatmegoldások bekapcsolása 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

<ul style="list-style-type: none"> – A labdás alaptechnikák fejlesztése, alkalmazó gyakorlása párhuzamos, a figyelem megosztását szükségessé tevő feladatmegoldások bevonásával (idő- és térbeli szerkezeti összetevők, az energiabefektetés variálásával) – Dobások, rúgások helyből statikus helyzetű vagy dinamikusan változó mozgást végző célfelületre – Kézzelel (kosárérintés, alkarérintés), lábbal (dekázás) és fejjel történő pattintó érintések alaptechnikájának elsajátítása, az érintőfelületek tudatos használata egyszerű egyéni és páros gyakorlatokban, különböző méretű és tömegű szerekkel (pl. lufival, különböző méretű gumilabdával, röplabdával) 	
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Belső, külső, teljes csüd, dekázás, alkalmazkodás, figyelemmegosztás, társak megjátszása, alacsony és magas labdavezetés, kosárérintés, alkarérintés, szemkontaktus, érintőfelület

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: távolságok mérése, testek, műveletek értelmezése.

TÉMAKÖR: Testnevelési és népi játékok

Óraszám: 36 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a testnevelési játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat;
- játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik;
- labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet.
- célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A különböző testnevelési játékok balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása
- Dinamikusan változó méretű, alakú játékterületen egyszerű fogó- és futójátékok által a játéktér határainak érzékelése
- A statikus és dinamikus akadályokat felhasználó fogó- és futójátékokban a mély súlyponti helyzetben történő irányváltatások, elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása
- A sportjátékokat előkészítő testnevelési

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

játékokban a támadó és védő szerepekhez tartozó ismeretek tudatos alkalmazása

- A végtagok helyzetváltoztatásának, az izmok feszültségi állapotának, a test érzékelésének fejlesztése, az egyensúlyozó képesség fejlesztése, szoborjátékokkal, utánzó játékokkal, egyéb népi játékokkal, valamint változatos akadálypályák teljesítését igénylő páros és csoportos játékok által
- Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő – különböző dobásformákra, rúgásokra, ütésekre épülő – változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználó célzó játékok rendszeres alkalmazása egyéni, páros és csoportos formában
- A kooperativitás, a közös célirányos együttműködés erősítése páros és csoportos játékok (pl. váltó- és sorversenyek, társkimentő fogójátékok) által
- Sportjátékok labda nélküli előkészítő jellegű mozgásainak gyakorlása, védőként az érintő távolság megtartása, oldalirányú mozgások keresztlépés nélküli megvalósítása
- A támadó és védő szerepek kialakítását elősegítő páros és csoportos versengő játékok
- A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkénszer bekapcsolásával
- Labdafedezés gyakorlása 1-1 elleni labdabirtoklásra épülő játékokban
- Célfelület nélküli emberfölényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a támadó szerepek gyakorlása, a védőtől való elszakadás gyors iram- és irányváltásokkal
- Célfelület nélküli emberfölényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a védő szerepek tudatosítása (a passzsávok lezárása, a labdás emberrel szembeni védekezés, az emberfogás alapjai)
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Támadó és védő szerep, pontszerző játék, célzó játék, kisjátékok, célfelület, szélességi mozgás,

elszakadás a védőtől, passzsáv, együttműködés, csapatszellem, érintő távolság

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika: térbeli tájékozódás, geometriai alakzatok

Vizuális kultúra: látványok megfigyelése, leírása

Ének-zene: ritmikai ismeretek

TÉMAKÖR: Küzdőfeladatok és - játékok

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és képes megnevezni a küzdőfeladatok, esések, tompítások játék- és baleset-megelőzési szabályait;
- vállalja a társakkal szembeni fizikai kontaktust, sportszerű test-test elleni küzdelmet valósít meg.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A küzdő jellegű feladatok balesetvédelmi szabályainak következetes betartása
- A bőrérítés és testközelség elfogadását, a társakkal szembeni bizalom kialakítását elősegítő páros, csoportos és csapat jellegű játékok, valamint kooperatív jellegű képességfejlesztő feladatok gyakorlása
- Az állásban és egyéb kiindulóhelyzetekben végrehajtható, a reakcióidőt, a gyorsaságot, az egyensúlyérzéklet, az erőt fejlesztő társérítés nélküli páros, csoportos és csapat jellegű eszközös küzdőjátékok, játékos feladatmegoldások szabálykövető végrehajtása
- A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéklet fejlesztő páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérítés bekapcsolásával
- A fizikai kontaktussal, a társ erő kifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra, kiemelésekre épülő páros, csoportos és csapat jellegű küzdőjátékok gyakorlása különböző kiinduló helyzetekből, a test különböző részeivel, eszközökkel vagy anélkül
- Birkózó jellegű mozgásformák, illetve a grundbirkózás játékszabályainak ismerete,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<p>tudatos törekvés azok betartására a páros küzdelmekben</p> <ul style="list-style-type: none"> – A test súlypontjának a talajhoz közeli kiinduló helyzeteiből (pl. ülésből, guggolásból) induló, előre, oldalra, hátra történő eséstechnikák, gördülések gyakorlása, vezető műveleteinek, balesetmentes végrehajtásuk kulcsmozzanatainak tudatosítása – Távolság- és térérzékelés fejlesztését segítő páros feladatok, játékok szerrel és szer nélkül pillanatnyi kontaktus kialakításával – Ritmusképesség fejlesztését célzó küzdőfeladatok és játékok gyakorlása pillanatnyi kontaktus kialakításával 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Ellenfél tisztelete, felelősség, tompítás, esések, gördülések, grundbirkózás, mögé kerülés, kitolás, asszertivitás, önvédelem, menekülés, önuralom, kitartás</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Vizuális kultúra, Matematika</p>	

<p>TÉMAKÖR: Foglalkozások alternatív környezetben Óraszám: 6 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – nyitott az alapvető mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő alkalmazására, végrehajtására. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben; – a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A szabadtéri foglalkozások baleset- és természetvédelmi szabályainak, valamint a szabadban, illetve a természetben való közlekedés szabályainak következetes betartása – A szabadtéri foglalkozások öltözködési szabályainak tudatosítása – A szabadban végezhető népi játékok, a téli és nyári testgyakorlatok lehetőségei ismeretének bővülése (ugrókötél, tollaslabda, görkorcsolya, lovaglás) – Szabadtéri akadálypályák leküzdése önálló feladatokkal – A megtanult természetben üzhető sportágak ismereteinek elmélyítése, fejlesztése (pl.:túrázás, kerékpározás...) 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Sportöltözet, ütős játékok

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika és életvitel: életműködésünk, szervezetünk felépítése, működése, tájékozódási és közlekedési alapismeretek

TÉMAKÖR: Gyógytestnevelés

Javasolt óraszám: A jogszabályokban és a helyi tantervben rögzítettnek megfelelően.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat;
- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül
- az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- az elsajátított egy (vagy több) úszásnembben helyes technikával úszik;
- a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezeté tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét
- ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

A gyógytestnevelés fejlesztési feladatai megjelennek a különböző témakörökbe ágyazottan, annak szerves részeként. Az ott felsorolt feladatok végrehajtása során, illetve azokon kívül az alábbi fejlesztési feladatokat kell megvalósítani:

- A helyes légzéstechnika elsajátítása
- A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása
- Egyszerűbb korrekciós gimnasztikai gyakorlatok pontos végrehajtása
- A helyes testséma kialakítását szolgáló gyakorlatok pontos végrehajtása segítségadással, majd anélkül
- A tartó- és mozgató szervrendszer izomzatának, mozgékonyságának (hajlékonyságának) fejlesztését szolgáló különböző testgyakorlatok tudatos, pontos végrehajtása
- Az állóképesség-fejlesztés jelentőségének felismerése, kitartásra nevelés
- Mozgás- és terheléshatárok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- megismertetése, azok kiterjesztését szolgáló tevékenységek elsajátítása, végrehajtása
- Az egészségi állapot változását pozitívan és negatívan befolyásoló (kontraindikált) mozgások megismertetése a különböző testgyakorlatok elsajátításán keresztül

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Helyes testtartás, testséma

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI A 4. ÉVFOLYAM VÉGÉN:

- **Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció - (folyamatos)**
  - Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
  - A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.
  - A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.
  - Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.
  - A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
  - A testnevelésórak alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.
  - Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.
  - Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.
- **Kúszások és mászások, Járások, futások; Szökdelések, ugrások; Dobások, ütések; Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok; Labdás gyakorlatok:**
  - Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.
  - A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.
  - A mozgásminták végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.
  - Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
  - A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűsége, biztonságra törekvés.
  - A sporteszközök szabadidős használata igényné és örömforrássá válása.
  - A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.
  - Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.
  - Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.
  - Fesztes tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
  - Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.
- **Testnevelési és népi játékok:**
  - Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
  - Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kisjátékokban.
  - A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.
  - A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.

- A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.
- Próbálkozás a ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.
- A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés.
- A játékok térformáinak megvalósítása.
- **Küzdőfeladatok és –játékok:**
  - Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása.
  - A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben.
  - A mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése.
  - Törekvés arra, hogy a támadó- és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak.
- **Foglalkozások alternatív környezetben:**
  - Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.
  - A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.
  - A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.
  - Az időjárási körülményeknek megfelelő öltözködés okainak ismerete.

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

1-4. ÉVFOLYAM

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
2020-2021	1			
2021-2022	1	1		
2022-2023	1	1	1	
2023-2024	1	1	1	1
Éves óraszám	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)

1. ÉVFOLYAM

A TECHNIKA ÉS TERVEZÉS TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 1. ÉVFOLYAMON:

- Az ember környezetet is átalakító tevékenységének, felelősségének megismerése, megértése nem új feladat az iskolát kezdő tanulók számára. Az óvodai élet során naponta végeztek munka jellegű tevékenységeket, egyrészt az önellátás, önkiszolgálás, másrészt a tárgyalás, a kézműves és óvodakerti tevékenységek terén. Minden óvodai munkatevékenység célja, hogy a gyerekek mintát követve bekapcsolódjanak, és örömmel vegyenek részt benne, megélik a sikert, büszkének legyenek munkájukra, épüljön, erősödjön motivációs bázisuk.
- Az alapkülső képzés első nevelési-oktatási szakaszában erre a motivációs bázisra építve tervezhető a technika és tervezés tantárgy programja, középpontba helyezve az alkotótevékenységet, a munkát. Célszerűen játékba ágyazott minta és modellkövetés, tapasztalatszerzés, felfedezés, alkotás kell, hogy jellemezze a tanórákon megvalósuló aktív tanulási folyamatot. Az ismeretek szervezője az a környezeti tapasztalások során már kialakult szokásrend, amelyhez életvitelünkkel alkalmazkodunk, s amelynek szervező ismeretei és eseményei a néphagyományok, az ünnepek, a jeles napok.
- Kiemelt feladat a kézügyesség életkori sajátosságoknak megfelelő fejlesztése. A tanórákon végzett tudatos, tervszerűen átalakító, megmunkáló tevékenységek magukba foglalják a különböző anyagok megismerését, a megmunkálhatóság megtapasztalását, a tervező és technológiai folyamatok alkalmazását, a munka során keletkező hulladékok környezettudatos elhelyezését

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Anyagok a környezetünkben / a fenntarthatóság jegyében	4+1
Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	15
Otthon – család – életmód Otthon – család – életmód / a fenntarthatóság jegyében	7+1
Jeles napok, ünnepek	5
Közlekedés	3
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Anyagok a környezetünkben

Óraszám: **4+1**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: a nevelési-oktatási szakasz végére az anyagok tulajdonságairól érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség; alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az érzékszervek és az érzékelés fajtáinak megismerése
- Véleményformálás a társakkal közös tevékenység során
- Tevékenység során együttműködési készségek fejlesztése
- Környezettudatos döntéshozatal a megismert anyagok használata során
- Építő jellegű párbeszéd alkalmazása
- Kézügyesség fejlesztése
- Természetes és mesterséges anyagok csoportosítása: fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag
- Az anyagok fajtái, tulajdonságai, felhasználhatóságuk
- Anyagvizsgálatok érzékszervi úton
- Az érzékszervek és az érzékelés fajtáinak megismerése
- Véleményformálás a társakkal közös tevékenység során
- Tevékenység során együttműködési készségek fejlesztése
- Környezettudatos döntéshozatal a megismert anyagok használata során
- Építő jellegű párbeszéd alkalmazása
- Kézügyesség fejlesztése
- Természetes és mesterséges anyagok csoportosítása: fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag
- Az anyagok fajtái, tulajdonságai, felhasználhatóságuk
- Anyagvizsgálatok érzékszervi úton

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Tanulmányi séta: természetes anyagok, levelek, termések gyűjtése
- Anyagok felhasználásának megfigyelése közvetlen környezetünkben
- Termésfigurák, termésbábok készítése, figura tervezése, megfelelő formájú és méretű termések válogatása, becslés, tervezés
- Őszi színek megfigyelése, formák összehasonlítása, asszociáció
- Levélpréselés módszerének megismerése: levélkép készítése
- Magkép készítése
- Kavicsfestés
- Csoportmunkában tájkép készítése magokból kirakott mozaikkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Természetes anyagok, mesterséges anyagok, termések, magvak, fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag, szín, árnyalat, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi simaság

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: azonosságok-különbözőségek megállapítása, megnevezése, kifejezésük tevékenységgel, szóval, tulajdonságok változásának megfigyelése, megfogalmazása.

Vizuális kultúra: tájékozódás síkban, térben, színek, formaérzékelés, formafelismerés

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A természetes anyagok minél szélesebb körének megismerése és használata.

A megismert anyagok csoportosítása tulajdonságaik alapján.

Anyagok alakításánál az alapttechnikák egyre önállóbb kivitelezése, az eszközök balesetmentes használata.

TÉMAKÖR: Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés

Óraszám:15

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;
- egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során;
- alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveleteket végez el;
- saját és társai tevékenységét a kitűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli;
- értékelés után megfogalmazza tapasztalatait, következtetéseket von le a későbbi eredményesebb munkavégzés érdekében;
- felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;
- rendet tart a környezetében;
- törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;
- szelektíven gyűjti a hulladékot;
- rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel;
- otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzeteket felismeri, és ismeri megelőzésük módját;
- takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;
- tudatosan megtartja az egészséges és biztonságos munkakörnyezetét;
- az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;
- társaival munkamegosztás szerint együttműködik a csoportos munkavégzés során;
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Megfigyelő- és feladatmegoldó képesség fejlesztése
- A kreativitás erősítése
- Együttműködés és véleményformálás támogatása
- Az önkifejezés és a kulturális tudatosság támogatása
- Társas tanulási tevékenységek előtérbe helyezése
- Tapasztalás támogatása munkatevékenységek útján
- Felelős szerepvállalás és a munkamegosztás erősítése
- Önálló ismeretszerzés támogatása
- Biztonságos és balesetmentes eszközhasználat
- A takarékoság iránti igény fejlesztése
- Környezettudatos magatartás támogatása
- Képlékeny anyagok tulajdonságai
- Tárgykészítés képlékeny anyagból
- A papír tulajdonságainak csoportosítása
- Papírmunkák:
  - hajtogatás, gyűrés, sodrás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Képlékeny anyagok tulajdonságainak megismerése, anyagvizsgálat érzékszervekkel
- Képlékeny anyagok alakítása: gyűrés, lapítás, gömbölyítés, hengerítés, mélyítés, kivájás, nyújtás, mintázás
- Edénykék, gyöngyök, szélcsengő készítése agyagból
- Só-liszt gyurma készítése: figurák, mozgó kompozíció készítése
- Mézeskalács-készítés
- Hagyományos mesterségek megismerése
- Papírfajták és tulajdonságaik megismerése, használatuk
- Papír sodrásával, gömbölyítésével, gyűrött és sodrott papírból, papírgömböcskékből őszi fa, őszi kép készítése
- Fatörzs és ágak készítése tépéssel, levelek nyírással, kúpos kialakítás nyírással, ragasztással
- Legyezőhajtással, redőzéssel figurák készítése
- Origamijelek ismerete alapján növény- és állatfigurák hajtogatása
- Ünnepi és farsangi díszek készítése

<ul style="list-style-type: none"> • tépés, nyírás • díszítés • bábkészítés <ul style="list-style-type: none"> – A fa tulajdonságai, felhasználása – Famunkák: <ul style="list-style-type: none"> • darabolás • csiszolás • hegyezés – A fonalak csoportosítása, felhasználása – Fonalmunkák: <ul style="list-style-type: none"> • hurkolás • fonás • csomózás 	<p>termésekből, papírból. Alaklemez, sablon használatával bábok, társasjáték, puzzle, kreatív játékok készítése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Papírszövés – Ismerkedés a fával, a fa haszna, a faültetés fontossága, a fa tulajdonságainak megfigyelése – A fa darabolása, csiszolása, hegyezése – A hurkapálca töréspróbája – Marokkó készítése – Kép készítése hurkapálcából – Spatulából figurák, könyvjelző és ajándékkísérő készítése – Kunyhó készítése fonással – Vesszőfonással ajtókopogtató, mini kosár készítése – Mesterségek, műhelyek megismerése – Különböző fonalak, kötelek, cernák vizsgálata. Növényi és állati eredet. Hogyan készül? Mire használják? – Csomók és masni kötése, sodrás, bojt készítés, hármasonfonás, körmönfonás, nemezelés, pomponkészítés
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Természetes anyag, mesterséges anyag, anyagvizsgálat, anyagi tulajdonság, képlékenység, becslés, mérés, sablon, szálal anyag, hurkolás, fonás, csomózás, anyagtakarékosság, újrahasznosítás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: azonosságok-különbségek megállapítása, megnevezése, kifejezésük tevékenységgel, szóval, tulajdonságok változásának megfigyelése, megfogalmazása.

Vizuális kultúra: tájékozódás síkban, térben, színek, formaérzékelés, formafelismerés

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A megismert anyagok csoportosítása tulajdonságaik alapján.

Anyagok alakításánál az alaptéchnikák egyre önállóbb kivitelezése, az eszközök balesetmentes használata. A közvetlen környezet rendben tartása.

TÉMAKÖR: Otthon – család – életmód

Óraszám: 7+1

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a családellátó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés, növények, állatok gondozása stb.
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;
- otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzetét felismeri, és ismeri megelőzésük módját;
- takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;
- rendet tart a környezetében;
- törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;
- szelektíven gyűjti a hulladékot;
- ismeri a tudatos vásárlás néhány fontos elemét;
- ismeri az egészségmegőrzés tevékenységeit.

<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tapasztalatszerzés elősegítése a közvetlen környezet megismerése során – A környezetátalakítás következményeinek értelmezése – A környezet- és egészségtudatosság megalapozása – Ok-okozati összefüggések értelmezése – Szokásrend kialakítása – A rendszeresség és a rendszeret iránti igény formálása – Biztonságos és balesetmentes eszközhasználat – A takarékoság iránti igény fejlesztése – Környezettudatos magatartás támogatása – Együttműködési képesség kialakítása és erősítése – Az önismeret fejlesztése – Lakásfajták csoportosítása – Lakástervek készítése – Lakásépítés építőelemekkel – Erőforrások a háztartásban – áram, gáz, víz – Lakberendezés – Egészséges életmód – Egészséges táplálkozás – Étkezési szokások, terítés – Személyi higiénia, tisztálkodás – Öltözködési szabályok – Háztartási balesetek – Munkamegosztás – Napirend, házirend – Takarékoskodás – Környezetvédelem 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Beszámolók lakóhelyünkről – Saját településünk megismerése: utcák, terek elrendezése, házak, épületek, épülettípusok, lakásfajták – A ház helyiségei, funkciójuk, berendezésük – Építőelemekkel házak építése – Építés alapformára, körvonalrajz, alaprajz készítése – Különleges építmények tervezése – A szoba berendezése: bútorok készítése – Családtagok bemutatása, köszönés, bemutatkozás – Családi munkamegosztás, házimunka és napi tevékenységek, háztartási munkák csoportosítása – Napirend készítése – Étkezési szokások, az egészséges táplálkozás alapjai, egészséges életmód – Napi étrend készítése: élelmiszerek, ételek, italok, vitaminok – Egyszerű ételkészítés – Asztalterítés, asztali illemtan, asztalterítés, szalvétahajtogatás, meghívó, ültetőkartya készítése – Tisztálkodási szokások: személyi higiéniahoz, testápoláshoz kapcsolódó plakátok készítése – Napszaknak, évszaknak és alkalomnak megfelelő öltözködés: öltöztetőbabák, divatbemutató – Ruházat tisztántartása, szekrényrendezés – Környezetünk tisztán tartása. Alapvető takarítószeres és eszközök használata. Veszélyforrások: gyufa, gáz, elektromos áram balesetmentes használata – Növények a lakásban: növényápolás – Ötletgyűjtés a közvetlen környezetünkben keletkező hulladékok újra hasznosítására.
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:</p> <p>Lakás, otthon, család, életmód, családi ház, lakberendezés, egészséges életmód, táplálkozás, higiénia, testápolás, öltözködés, veszélyforrás, baleset, háztartási baleset, háztartás, házimunka, munkamegosztás, időbeosztás, napirend, szabadidő, takarékoság, környezet, környezetvédelem, hulladék, szelektív hulladékgyűjtés</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <p>Magyar nyelv és irodalom: szókincsbővítés, kifejezőkészség fejlesztése. Testnevelés: sportjátékok</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <p>Öltözködés, tisztálkodás tevékenységeinek elvégzése fokozódó önállósággal. Kulturált, szabályos étkezés. A közvetlen környezet rendben tartása.</p>	

TÉMAKÖR: Jeles napok, ünnepek

Óraszám: 5

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;
- alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát;
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Magyarságtudat erősítése
- Az ünnepléshez kötődő viselkedéskultúra és öltözködéskultúra elemeinek elsajátítása és betartása
- Az ajándékozás kultúrájának elsajátítása
- Tervek a családban
- Esztétikai érzék fejlesztése
- Közösén átélt élmények és érzések támogatása
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Március 15.
- Húsvét
- Anyák napja

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Ünnepi díszek, szimbólumok készítése különböző anyagokból: mikulás, karácsonyfa, kokárda, zászló
- Csomagolástechnikák: különböző alakú ajándéktárgyak csomagolása
- Hímes tojás készítése
- Ajándéktárgyak, meghívók, üdvözlőkártyák készítése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Jeles nap, jelkép, ünnep, népszokás, viselkedéskultúra, öltözködéskultúra, munkaszervezés, dekoráció, esztétika

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra,
Magyar nyelv és irodalom,
Ének-zene

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.

TÉMAKÖR: Közlekedés

Óraszám:3

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és használni, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat;
- az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;
- rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Saját felelősség felismerése a közlekedésben
- Szabálykövető magatartás kialakítása
- Balesetmentes közlekedés támogatása
- Együttműködő és együttérző képesség fejlesztése
- Etikusság magatartás értelmezése és kialakítása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Séta az iskola környékén, figyelemfelhívás a veszélyhelyzetekre: gyalogos és kerékpáros közlekedés, úttesten való átkelés szabályai, közlekedési lámpa jelzéseinek ismerete, közlekedési szituációs játék
- Jelzések, táblák megfigyelése

<ul style="list-style-type: none"> – A gyalogos és kerékpáros közlekedés legfontosabb szabályainak megismerése – A kulturált és biztonságos járműhasználat megismerése – A közlekedési szabályok és a járműhasználat gyakorlása szimulációs és valós közlekedési helyzetekben 	<ul style="list-style-type: none"> – Helyes és helytelen viselkedés megfigyelése és elemzése – Gyalogosokra vonatkozó közlekedési jelzések és táblák megismerése – Tömegközlekedési eszközök megismerése – Udvariassági szabályok megismerése és alkalmazása
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályai, tömegközlekedési eszközök, kulturált közlekedés, biztonságos járműhasználat

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra,
Magyar nyelv és irodalom

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak ismerete.

2. ÉVFOLYAM

A TECHNIKA ÉS TERVEZÉS TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 2. ÉVFOLYAMON:

- Célszerűen játékba ágyazott minta és modellkövetés, tapasztalatszerzés, felfedezés, alkotás kell, hogy jellemezze a tanórákon megvalósuló aktív tanulási folyamatot. Az ismeretek szervezője az a környezeti tapasztalások során már kialakult szokásrend, amelyhez életvitelünkkel alkalmazkodunk, s amelynek szervező ismeretei és eseményei a néphagyományok, az ünnepek, a jeles napok.
- Kiemelt feladat a kezűgyesség életkori sajátosságoknak megfelelő fejlesztése. A tanórákon végzett tudatos, tervszerűen átalakító, megmunkáló tevékenységek magukba foglalják a különböző anyagok megismerését, a megmunkálhatóság megtapasztalását, a tervező és technológiai folyamatok alkalmazását, a munka során keletkező hulladékok környezettudatos elhelyezését

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Anyagok a környezetünkben / a fenntarthatóság jegyében	4+1
Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	15
Otthon – család – életmód Otthon – család – életmód	7
Jeles napok, ünnepek	5
Közlekedés / a fenntarthatóság jegyében	3+1
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Anyagok a környezetünkben

Óraszám: 4+1

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- az anyagok tulajdonságairól érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség;
- alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az érzékszervek és az érzékelés fajtáinak megismerése
- Véleményformálás a társakkal közös tevékenység során
- Tevékenység során együttműködési készségek fejlesztése
- Környezettudatos döntéshozatal a megismert anyagok használata során
- Építő jellegű párbeszéd alkalmazása
- Kezűgyesség fejlesztése
- Természetes és mesterséges anyagok csoportosítása: fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag
- Az anyagok fajtái, tulajdonságai, felhasználhatóságuk
- Anyagvizsgálatok érzékszervi úton
- Az érzékszervek és az érzékelés fajtáinak megismerése
- Véleményformálás a társakkal közös tevékenység során

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Tanulmányi séta: természetes anyagok, levelek, termések gyűjtése
- Anyagok felhasználásának megfigyelése közvetlen környezetünkben
- Termésfigurák, termésbábok készítése, figura tervezése, megfelelő formájú és méretű termések válogatása, becslés, tervezés
- Őszi színek megfigyelése, formák összehasonlítása, asszociáció
- Levélpréselés módszerének megismerése: levélkép készítése
- Magkép készítése
- Kavicsfestés
- Csoportmunkában tájkép készítése magokból kirakott mozaikkal

<ul style="list-style-type: none"> – Tevékenység során együttműködési készségek fejlesztése – Környezettudatos döntéshozatal a megismert anyagok használata során – Építő jellegű párbeszéd alkalmazása – Kéz ügyesség fejlesztése – Természetes és mesterséges anyagok csoportosítása: fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag – Az anyagok fajtái, tulajdonságai, felhasználhatóságuk – Anyagvizsgálatok érzékszervi úton 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Természetes anyagok, mesterséges anyagok, termékek, magvak, fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag, szín, árnyalat, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi simaság</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika: azonosságok-különbségek megállapítása, megnevezése, kifejezésük tevékenységgel, szóval, tulajdonságok változásának megfigyelése, megfogalmazása. Vizuális kultúra: tájékozódás síkban, térben, színek, formaérzékelés, formafelismerés</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A természetes anyagok minél szélesebb körének megismerése és használata. A megismert anyagok csoportosítása tulajdonságaik alapján. Anyagok alakításánál az alapt technikák egyre önállóbb kivitelezése, az eszközök balesetmentes használata.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés Óraszám:15</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat; – egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során; – alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveleteket végez el; – saját és társai tevékenységét a kitűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli; – értékelés után megfogalmazza tapasztalatait, következtetéseket von le a későbbi eredményesebb munkavégzés érdekében; – felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán; – rendet tart a környezetében; – törekszik a takarékos anyagfelhasználásra; – szelektíven gyűjti a hulladékot; – rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel; – otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzeteket felismeri, és ismeri megelőzésük módját; – takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel; – tudatosan megtartja az egészséges és biztonságos munkakörnyezetét; – az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet; – társaival munkamegosztás szerint együttműködik a csoportos munkavégzés során; – felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét; – ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p>	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

<ul style="list-style-type: none"> – Megfigyelő- és feladatmegoldó képesség fejlesztése – A kreativitás erősítése – Együttműködés és véleményformálás támogatása – Az önkifejezés és a kulturális tudatosság támogatása – Társas tanulási tevékenységek előtérbe helyezése – Tapasztalás támogatása munkatevékenységek útján – Felelős szerepvállalás és a munkamegosztás erősítése – Önálló ismeretszerzés támogatása – Biztonságos és balesetmentes eszközhasználat – A takarékoság iránti igény fejlesztése – Környezettudatos magatartás támogatása – Képlékeny anyagok tulajdonságai – Tárgykészítés képlékeny anyagból – A papír tulajdonságainak csoportosítása – Papírmunkák: <ul style="list-style-type: none"> • hajtogatás, gyűrés, sodrás • tépés, nyírás • díszítés • bábkészítés – A fa tulajdonságai, felhasználása – Famunkák: <ul style="list-style-type: none"> • darabolás • csiszolás • hegyezés – A fonalak csoportosítása, felhasználása – Fonalmunkák: <ul style="list-style-type: none"> • hurkolás • fonás • csomózás 	<ul style="list-style-type: none"> – Képlékeny anyagok tulajdonságainak megismerése, anyagvizsgálat érzékszervekkel – Képlékeny anyagok alakítása: gyűrés, lapítás, gömbölyítés, hengerítés, mélyítés, kivájás, nyújtás, mintázás – Edénykék, gyöngyök, szélcsengő készítése agyagból – Só-liszt gyurma készítése: figurák, mozgó kompozíció készítése – Mézeskalács-készítés – Hagyományos mesterségek megismerése – Papírfajták és tulajdonságaik megismerése, használatuk – Papír sodrásával, gömbölyítésével, gyűrött és sodrott papírból, papírgömböcskékből őszi fa, őszi kép készítése – Fatörzs és ágak készítése tépéssel, levelek nyírással, kúpos kialakítás nyírással, ragasztással – Legyezőhajtással, redőzéssel figurák készítése – Origamijelek ismerete alapján növény- és állatfigurák hajtogatása – Ünnepi és farsangi díszek készítése termékekből, papírból. Alaklemez, sablon használatával bábok, társasjáték, puzzle, kreatív játékok készítése – Papírszövés – Ismerkedés a fával, a fa haszna, a faültetés fontossága, a fa tulajdonságainak megfigyelése – A fa darabolása, csiszolása, hegyezése – A hurkapálca töréspróbája – Marokkó készítése – Kép készítése hurkapálcából – Spatulából figurák, könyvjelző és ajándékkísérő készítése – Kunyhó készítése fonással – Vesszőfonással ajtókopogtató, mini kosár készítése – Mesterségek, műhelyek megismerése – Különböző fonalak, kötelek, cernák vizsgálata. Növényi és állati eredet. Hogyan készül? Mire használják? – Csomók és masni kötése, sodrás, bojt készítés, hármasonfonás, körmönfonás, nemezelés, pomponkészítés
--	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Természetes anyag, mesterséges anyag, anyagvizsgálat, anyagi tulajdonság, képlékenységi, becslés, mérés, sablon, szálal anyag, hurkolás, fonás, csomózás, anyagtakarékosság, újrhasználás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: azonosságok-különbözőségek megállapítása, megnevezése, kifejezésük tevékenységgel, szóval, tulajdonságok változásának megfigyelése, megfogalmazása.

Vizuális kultúra: tájékozódás síkban, térben, színek, formaérzékelés, formafelismerés

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A megismert anyagok csoportosítása tulajdonságaik alapján.
Anyagok alakításánál az alapt technikák egyre önállóbb kivitelezése, az eszközök balesetmentes használata.
A közvetlen környezet rendben tartása.

TÉMAKÖR: Otthon – család – életmód

Óraszám: 7

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a családelőadó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés, növények, állatok gondozása stb.
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;
- otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzetét felismeri, és ismeri megelőzésük módját;
- takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;
- rendet tart a környezetében;
- törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;
- szelektíven gyűjti a hulladékot;
- ismeri a tudatos vásárlás néhány fontos elemét;
- ismeri az egészségmegőrzés tevékenységeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Tapasztalatszerzés elősegítése a közvetlen környezet megismerése során
- A környezetátalakítás következményeinek értelmezése
- A környezet- és egészségtudatosság megalapozása
- Ok-okozati összefüggések értelmezése
- Szokásrend kialakítása
- A rendszeresség és a rendszeret iránti igény formálása
- Biztonságos és balesetmentes eszközhasználat
- A takarékoság iránti igény fejlesztése
- Környezettudatos magatartás támogatása
- Együttműködési képesség kialakítása és erősítése
- Az önismeret fejlesztése
- Lakásfajták csoportosítása
- Lakástervek készítése
- Lakásépítés építőelemekkel
- Erőforrások a háztartásban – áram, gáz, víz
- Lakberendezés
- Egészséges életmód
- Egészséges táplálkozás
- Étkezési szokások, terítés
- Személyi higiénia, tisztálkodás
- Öltözködési szabályok
- Háztartási balesetek
- Munkamegosztás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszámoló lakóhelyünkről
- Saját településünk megismerése: utcák, terek elrendezése, házak, épületek, épülettípusok, lakásfajták
- A ház helyiségei, funkciójuk, berendezésük
- Építőelemekkel házak építése
- Építés alapformára, körvonalrajz, alaprajz készítése
- Különleges építmények tervezése
- A szoba berendezése: bútorok készítése
- Családtagok bemutatása, köszönés, bemutatkozás
- Családi munkamegosztás, házimunka és napi tevékenységek, háztartási munkák csoportosítása
- Napirend készítése
- Étkezési szokások, az egészséges táplálkozás alapjai, egészséges életmód
- Napi étrend készítése: élelmiszerek, ételek, italok, vitaminok
- Egyszerű ételkészítés
- Asztalterítés, asztali illemtan, asztalterítés, szalvétahajtogatás, meghívó, ültetőkártya készítése
- Tisztálkodási szokások: személyi higiéniahoz, testápoláshoz kapcsolódó plakátok készítése
- Napszaknak, évszaknak és alkalomnak megfelelő öltözködés: öltöztetőbabák,

<ul style="list-style-type: none"> – Napirend, házi rend – Takarékoskodás – Környezetvédelem 	<ul style="list-style-type: none"> divatbemutató – Ruházat tisztántartása, szekrényrendezés – Környezetünk tisztán tartása. Alapvető takarítószeres és eszközök használata. Veszélyforrások: gyufa, gáz, elektromos áram balesetmentes használata – Növények a lakásban: növényápolás – Ötletgyűjtés a közvetlen környezetünkben keletkező hulladékok újra hasznosítására.
---	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Lakás, otthon, család, életmód, családi ház, lakberendezés, egészséges életmód, táplálkozás, higiénia, testápolás, öltözködés, veszélyforrás, baleset, háztartási baleset, háztartás, házimunka, munkamegosztás, időbeosztás, napirend, szabadidő, takarékoskodás, környezet, környezetvédelem, hulladék, szelektív hulladékgyűjtés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szókincsbővítés, kifejezőképesség fejlesztése.

Testnevelés: sportjátékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Öltözködés, tisztálkodás tevékenységeinek elvégzése fokozódó önállósággal.

Kulturált, szabályos étkezés.

A közvetlen környezet rendben tartása.

TEMAKÖR: Jeles napok, ünnepek

Óraszám: 5

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;
- alkotótévékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát;
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;

ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Magyarságtudat erősítése
- Az ünnepléshez kötődő viselkedéskultúra és öltözködéskultúra elemeinek elsajátítása és betartása
- Az ajándékozás kultúrájának elsajátítása
- Tervek a családban
- Esztétikai érzék fejlesztése
- Közösen átélt élmények és érzések támogatása
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Március 15.
- Húsvét
- Anyák napja

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Ünnepi díszek, szimbólumok készítése különböző anyagokból: mikulás, karácsonyfa, kokárda, zászló
- Csomagolástechnikák: különböző alakú ajándéktárgyak csomagolása
- Hímes tojás készítése
- Ajándéktárgyak, meghívók, üdvözlőkártyák készítése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Jeles nap, jelkép, ünnep, népszokás, viselkedéskultúra, öltözködéskultúra, munkaszervezés, dekoráció, esztétika

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra,
Magyar nyelv és irodalom,
Ének-zene

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.

TÉMAKÖR: Közlekedés

Óraszám: **3+1**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és használni, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat;
- az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;
- rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Saját felelősség felismerése a közlekedésben
- Szabálykövető magatartás kialakítása
- Balesetmentes közlekedés támogatása
- Együttműködő és együttérző képesség fejlesztése
- Etikus magatartás értelmezése és kialakítása
- A gyalogos és kerékpáros közlekedés legfontosabb szabályainak megismerése
- A kulturált és biztonságos járműhasználat megismerése
- A közlekedési szabályok és a járműhasználat gyakorlása szimulációs és valós közlekedési helyzetekben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Séta az iskola környékén, figyelemfelhívás a veszélyhelyzetekre: gyalogos és kerékpáros közlekedés, úttesten való átkelés szabályai, közlekedési lámpa jelzéseinek ismerete, közlekedési szituációs játék
- Jelzések, táblák megfigyelése
- Helyes és helytelen viselkedés megfigyelése és elemzése
- Gyalogosokra vonatkozó közlekedési jelzések és táblák megismerése
- Tömegközlekedési eszközök megismerése
- Udvariassági szabályok megismerése és alkalmazása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályai, tömegközlekedési eszközök, kulturált közlekedés, biztonságos járműhasználat

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra,
Magyar nyelv és irodalom

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A közlekedési veszélyforrások tudatosulása.

Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása.

A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak ismerete.

3. ÉVFOLYAM

A TECHNIKA ÉS TERVEZÉS TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 3. ÉVFOLYAMON:

- Az ember környezetéről, környezetátalakító tevékenységéről és felelősségének megismeréséről az első két évfolyamon tanári segítséggel szerzett információk birtokában a harmadik és negyedik évfolyamos tanulók már önálló ismeretszerzésre képesek. A munka jellegű tevékenységek sora az életkori sajátosságoknak megfelelően évről évre bővül, az eszközök és szerszámok használata egyre nagyobb biztonsággal történik.
- Munkájuk során fokozódik a tanulók önállósága, így már saját terv alapján dolgozva készítik el a munkadarabokat. Egyéni és csoportos munkában is jól szervezeten dolgoznak. Erősödik belső motivációjuk, megélik az alkotás örömét, büszkék munkáikra. Felfedezik és elismerik saját és mások kiemelkedő munkáit, ugyanakkor a hibák azonosítása után képesek a javító szándékú korrigálásra.
- A nevelés-oktatás középpontjában az alkotótevékenység, a tapasztalati úton történő tanulás és a munka áll. Mindezt játékos tapasztalatszerzés, felfedezés, alkotás jellemzi. A tanulók rendszerszemléletének kialakulását elősegíti az évszakok körforgásának, a napirendnek, a néphagyományoknak, az ünnepeknek és a jeles napoknak a megismerése.
- Az életkori sajátosságok mentén kiemelt szempont a kezűgyesség fejlesztése. A tanórákon végzett tudatos, tervszerűen átalakító, megmunkáló tevékenységek magukba foglalják a különféle anyagok, azok megmunkálhatóságának megismerését, megtapasztalását, a tervező és technológiai folyamatok alkalmazását, a munka során keletkező hulladékok környezettudatos elhelyezését.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Anyagok a környezetünkben	4
Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	15
Otthon – család – életmód / a fenntarthatóság jegyében	8+1
Jeles napok, ünnepek	4
Közlekedés / a fenntarthatóság jegyében	3+1
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Anyagok a környezetünkben

Óraszám: 4

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- az anyagok tulajdonságairól érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket – szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség;
- alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Véleményalkotás erősítése;
- A társakkal való közös tevékenység támogatása;
- Együttműködési készségek fejlesztése közös tevékenység során;
- Környezettudatos döntéshozatal elősegítése az anyaghasználat során;
- Építő jellegű párbeszéd alkalmazása;
- Kézügyesség fejlesztése;
- Anyagvizsgálat;
- Az anyagok tulajdonságai;
- Az anyagok felhasználási lehetőségei.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Természetes és mesterséges környezet megfigyelése;
- Különböző termékek, természeti anyagok tapasztalati úton történő megismerése, felhasználása;
- Természetes és mesterséges anyagokból készült tárgyak gyűjtése, csoportosítása, környezettudatos felhasználásuk;
- Természetes és mesterséges anyagok közötti kapcsolat vizsgálata: nyersanyag-alapanyag-termék;
- A környezetátalakító tevékenységek csoportosítása. Az ember környezetátalakító tevékenysége és ennek következményei;
- A gyűjtött természetes anyagokból kép készítése;
- Különböző éghajlatú lakások készítése természetes és mesterséges anyagokból.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Anyag, alapanyag, termék, fizikai tulajdonság, technológiai tulajdonság, anyagvizsgálat

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: család, rokonság, hétköznapi és ünnepi alkalmak, emberi test, egészséges életmód.

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés, szövegalkotás, szaknyelv használata, beszédkultúra, kommunikáció.

Matematika: problémamegoldás, számok, alapműveletek, becslés.

Etika: egészség és környezeti hatások, önismeret, felelősség, példakép, kapcsolatépítés, kapcsolattartás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása.

TÉMAKÖR: Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés

Óraszám: 15

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;
- egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során;
- alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveleteket végez el;
- saját és társai tevékenységét a kitűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli;
- értékelés után megfogalmazza tapasztalatait, következtetéseket von le a későbbi eredményesebb munkavégzés érdekében;
- felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;
- rendet tart a környezetében;
- törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;
- szelektíven gyűjti a hulladékot;
- rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel;
- otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzeteit felismeri, és ismeri

megelőzésük módját;

- takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;
- tudatosan megtartja az egészséges és biztonságos munkakörnyezetét;
- az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;
- társaival munkamegosztás szerint együttműködik a csoportos munkavégzés során;
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Önálló tervezés és kivitelezés támogatása
- A kreativitás erősítése
- Munkafolyamatok algoritmizálása
- Pontos munkavégzés iránti igény fejlesztése
- Társas tanulási tevékenységek előtérbe helyezése
- Felelős szerepvállalás és a munkamegosztás erősítése
- A segítségnyújtás és kérés szabályainak értelmezése
- Reális értékelési készség fejlesztése
- Fejlesztő hatású véleményformálás
- Szükséges korrekciók elvégzésének elősegítése
- Balesetmentes eszközhasználat fejlesztése
- A takarékoság iránti igény fejlesztése
- Környezettudatos magatartás támogatása
- Anyagvizsgálatok felhasználhatósági szempontok alapján
- Tárgykészítés képlékeny anyagból
- A papír tulajdonságai, felhasználhatósága
- Papírmunkák:
  - egyenesen, vonal mentén tép, hajtogat
  - ollóval egyenesen és körív mentén nyír
  - vastagabb anyagokat hajlítás előtt vonalzó mentén bekarcol
- A fa tulajdonságai, felhasználása
- Famunkák:
  - darabolás
  - csiszolás
  - hegyezés
- A textilek csoportosítása, felhasználása
- Fonalmunkák:
  - szövés szövőkereten vagy madzagszövőn
  - cérnát tűbe fűz önállóan vagy tűbefűző segítségével
  - gombvarrás
  - előöltés
  - díszítőöltés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Anyagvizsgálatok végzése a felhasználhatóság szempontjából
- Mit miből készítünk, és miért?
- Figurák, apróbb használati tárgyak készítése képlékeny anyagokból
- A papír tulajdonságainak vizsgálata, funkcióinak megfelelő alkalmazása
- Állatkert és virágos kert készítése hajtogatással
- Térbeli dekorációk papírból, papírcsíkból
- Ötletes képeslapok, meghívók tervezése, készítése
- Ajándék- és tároló dobozok készítése karcolással, hajlítással
- Vár, papírház vagy manóház készítése kartonpapírból
- Modellek készítése alaklemez segítségével íves és egyenes nyírással
- A fa tulajdonságainak megismerése felhasználhatóság szempontjából
- Képkörmű, kulcstartó, kisautó, poháralátét készítése darabolással, csiszolással, hegyezéssel
- A textilek csoportosítása felhasználásuk szerint
- Textilgyűjtemény készítése
- Öltésfajták megismerése: előöltés, díszítő öltések
- Használati tárgyak készítése megfelelő textilből kézi varrással: zsebkendő-, toll- vagy mobiltelefon-tartó
- Bábok, kabalafigurák, tűpárna készítése gombvarrással
- A szövés technikájának megismerése szövőkeret vagy madzagszövő segítségével

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Anyagvizsgálat, termelés, makett, modell, alaprajz, méret, mérés, előöltés, díszítőöltés, veszélyforrás, baleset, segítségnyújtás, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: anyagi tulajdonságok.

Matematika: mérés, becslés, szerkesztés.

Vizuális kultúra: rajzeszközök használata, épületek jellemzői.

Etika: szellemi termékek az emberiség szolgálatában.

A tudás hatalma.

A világ megismerése.

Tárgyaink világa.

A világ öröksége.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A hétköznapjainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.

Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.

TÉMAKÖR: Otthon – család – életmód

Óraszám: **8+1**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a családellátó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés, növények, állatok gondozása stb.;
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;
- otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzetait felismeri, és ismeri megelőzésük módját;
- takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;
- rendet tart a környezetében;
- törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;
- szelektíven gyűjti a hulladékot;
- ismeri a tudatos vásárlás néhány fontos elemét;
- ismeri az egészségmegőrzés tevékenységeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A környezetátalakítás fontos szabályainak alkalmazása
- Az önállóság fokozása
- A közösségen belüli segítőkészség fejlesztése
- A tevékenységek végzése közben egymás segítő támogatása
- A megszerzett munkatapasztalatok alkalmazása
- Az alkotás örömeinek átélése egyéni és csapatmunkában
- A munkamegosztás előnyeinek kihasználása
- Reális értékelés kialakítása
- A tolerancia és az empátia fejlesztése
- Közös alkotott szabályok betartása
- Jó szándékú véleményformálás támogatása
- Különböző kultúrák és a másság elfogadása
- Szokásrend kialakítása
- Házak, lakások, otthonok
- Modellkészítés
- Otthon a lakásban
- Otthonunk tárgyai
- Növényápolás
- Egészséges tápanyagok
- Változatos étkezés
- Terítés, tálalás
- Ételkészítés
- Egészséges életmód, napirend
- Öltözködés
- Takarékoskodás
- Munkamegosztás a családban
- Háztartási balesetek
- Környezetvédelem

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Különböző típusú házak megfigyelése környezetünkben
- Lakópark készítése kisebb dobozokból
- Lakásmodell készítése építőjáték vagy szerelőkészlet segítségével
- Apróbb dobozok segítségével babaház berendezése
- A lakás tisztántartásához napi- és hetirend készítése, ezeknek a munkáknak az elosztása a családban
- A lakásban leggyakrabban található növények ápolásának megismerése
- Az egészséges tápanyagok megismerése, melynek alapján változatos étrend összeállítása
- Egyszerű ételek, italok készítése
- Ünnepi asztal terítése
- Szülinapi zsúr kellékeinek elkészítése
- A tisztálkodáshoz szükséges megfelelő kozmetikumok kiválasztása
- Alkalomhoz illő öltözet és az életkornak megfelelő divat követése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Ház, lakás, otthon, modell, tápanyagok, életmód, veszélyforrás, lakberendezés, baleset, munkamegosztás, időbeosztás, környezetvédelem, szemét, hulladék

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: család, rokonság, hétköznapok és ünnepi alkalmak, emberi test, egészséges életmód.

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés, szövegalkotás, szaknyelv használata, beszédkultúra, kommunikáció.

Matematika: problémamegoldás, számok, alpműveletek, becslés.

Etika: egészség és környezeti hatások, önismeret, felelősség, példakép, kapcsolatépítés, kapcsolattartás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.

Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

TÉMAKÖR: Jeles napok, ünnepek

Óraszám: 4

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;
- alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát;
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Az ünnepi szokások megőrzése
- Kulturált ünneplés
- Közös értékek, szokások, hagyományok őrzése
- Nemzeti értékeink és hőseink iránti tisztelet erősítése
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Március 15.
- Húsvét
- Anyák napja

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Esztétikus dekorációk tervezése és készítése népi, vallási, nemzeti és családi ünnepekre különböző anyagokból
- Ünnepekhez kapcsolódó egyszerű hagyományos ételek készítése
- A magyar népviselet és népszokások megismerése: memóriakártyák készítése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Népszokás, hagyomány, nemzeti érték, viselkedéskultúra, öltözködéskultúra

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: szokások, hagyományok, jeles napok, családi és közösségi ünnepek.

Magyar nyelv és irodalom: szövegalkotás, egyszerű tipográfiai eszközök használata.

Etika: hagyományok, szokások, ünnepek, élmények feldolgozása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.

TÉMAKÖR: Közlekedés

Óraszám: 3+1

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri és használni, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat;
- az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;
- rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési és problémamegoldási képességgel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A tömegközlekedés során alkalmazott magatartás és szokások megszilárdítása
- A gyalogos és kerékpáros közlekedési szabályok megerősítése
- Közlekedési eszközök megismerése, környezettudatos használatuk
- A közlekedéssel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása
- A közlekedési balesetek lehetséges okainak felismerése és megelőzése
- Figyelem és elővigyázatosság fejlesztése
- A gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályai, lakott területen és lakott területen kívül
- Az úttest részei; útburkolati jelek
- Kerékpárosok és gyalogosok viszonya a közösen használt területeken
- Közlekedési környezetben alkalmazható viselkedési normák

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A közlekedési eszközök csoportosítása környezetvédelmi szempontból
- Társasjáték készítése a gyalogos és a kerékpáros közlekedési szabályokhoz kapcsolódóan
- Lakópark készítése úthálózattal, jelzőtáblákkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Úttest, kerékpárút, gyalogosforgalom, tömegközlekedés, helyi és helyközi közlekedés, biztonsági és udvariassági szabályok, térképismeret, útvonalterv

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: beszédértés, szaknyelvhasználat, szövegértés, piktogramok.

Környezetismeret: lakóhelyismeret, térképismeret.

Etika: közlekedési morál, udvariasság, kommunikáció.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos, készségszintű alkalmazása.

4. ÉVFOLYAM

A TECHNIKA ÉS TERVEZÉS TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:

- A munka jellegű tevékenységek sora az életkori sajátosságoknak megfelelően évről évre bővül, az eszközök és szerszámok használata egyre nagyobb biztonsággal történik.
- Munkájuk során fokozódik a tanulók önállósága, így már saját terv alapján dolgozva készítik el a munkadarabokat. Egyéni és csoportos munkában is jól szervezeten dolgoznak. Erősödik belső motivációjuk, megélik az alkotás örömét, büszkék munkáikra. Felfedezik és elismerik saját és mások kiemelkedő munkáit, ugyanakkor a hibák azonosítása után képesek a javító szándékú korrigálásra.
- A nevelés-oktatás középpontjában az alkotótevékenység, a tapasztalati úton történő tanulás és a munka áll. Mindezt játékos tapasztalatszerzés, felfedezés, alkotás jellemzi. A tanulók rendszerszemléletének kialakulását elősegíti az évszakok körforgásának, a napirendnek, a néphagyományoknak, az ünnepeknek és a jeles napoknak a megismerése.
- Az életkori sajátosságok mentén kiemelt szempont a kezűgyesség fejlesztése. A tanórákon végzett tudatos, tervszerűen átalakító, megmunkáló tevékenységek magukba foglalják a különféle anyagok, azok megmunkálhatóságának megismerését, megtapasztalását, a tervező és technológiai folyamatok alkalmazását, a munka során keletkező hulladékok környezettudatos elhelyezését.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Anyagok a környezetünkben / a fenntarthatóság jegyében	4+1
Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	15
Otthon – család – életmód	8
Jeles napok, ünnepek	4
Közlekedés / a fenntarthatóság jegyében	3+1
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Anyagok a környezetünkben

Óraszám: 4+1

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- az anyagok tulajdonságairól érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket – szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség;
- alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Véleményalkotás erősítése;
- A társakkal való közös tevékenység támogatása;
- Együttműködési készségek fejlesztése közös tevékenység során;
- Környezettudatos döntéshozatal elősegítése az anyaghasználat során;
- Építő jellegű párbeszéd alkalmazása;
- Kézügyesség fejlesztése;
- Anyagvizsgálat;
- Az anyagok tulajdonságai;
- Az anyagok felhasználási lehetőségei.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Természetes és mesterséges környezet megfigyelése;
- Különböző termékek, természeti anyagok tapasztalati úton történő megismerése, felhasználása;
- Természetes és mesterséges anyagokból készült tárgyak gyűjtése, csoportosítása, környezettudatos felhasználásuk;
- Természetes és mesterséges anyagok közötti kapcsolat vizsgálata: nyersanyag-alapanyag-termék;
- A környezetátalakító tevékenységek csoportosítása. Az ember környezetátalakító tevékenysége és ennek következményei;
- A gyűjtött természetes anyagokból kép készítése;
- Különböző éghajlatú lakások készítése természetes és mesterséges anyagokból.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Anyag, alapanyag, termék, fizikai tulajdonság, technológiai tulajdonság, anyagvizsgálat

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: anyagi tulajdonságok.

Matematika: mérés, becslés, szerkesztés.

Vizuális kultúra: rajzeszközök használata, épületek jellemzői.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.

Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

TÉMAKÖR: Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés

Óraszám: 15

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;
- egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során;
- alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveleteket végez el;
- saját és társai tevékenységét a kitűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli;
- értékelés után megfogalmazza tapasztalatait, következtetéseket von le a későbbi eredményesebb munkavégzés érdekében;
- felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;
- rendet tart a környezetében;
- törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;
- szelektíven gyűjti a hulladékot;
- rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel;
- otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzetét felismeri, és ismeri megelőzésük módját;
- takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;
- tudatosan megtartja az egészséges és biztonságos munkakörnyezetét;
- az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;
- társaival munkamegosztás szerint együttműködik a csoportos munkavégzés során;

- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Önálló tervezés és kivitelezés támogatása
- A kreativitás erősítése
- Munkafolyamatok algoritmizálása
- Pontos munkavégzés iránti igény fejlesztése
- Társas tanulási tevékenységek előtérbe helyezése
- Felelős szerepvállalás és a munkamegosztás erősítése
- A segítségnyújtás és kérés szabályainak értelmezése
- Reális értékelési készség fejlesztése
- Fejlesztő hatású véleményformálás
- Szükséges korrekciók elvégzésének elősegítése
- Balesetmentes eszközhasználat fejlesztése
- A takarékoság iránti igény fejlesztése
- Környezettudatos magatartás támogatása
- Anyagvizsgálatok felhasználhatósági szempontok alapján
- Tárgykészítés képlékeny anyagból
- A papír tulajdonságai, felhasználhatósága
- Papírmunkák:
  - egyenesen, vonal mentén tép, hajtogat
  - ollóval egyenesen és körív mentén nyír
  - vastagabb anyagokat hajlítás előtt vonalzó mentén bekarcol
- A fa tulajdonságai, felhasználása
- Famunkák:
  - darabolás
  - csiszolás
  - hegyezés
- A textilek csoportosítása, felhasználása
- Fonalmunkák:
  - szövés szövőkereten vagy madzagszövőn
  - cérnát tübe fűz önállóan vagy tübefűző segítségével
  - gombvarrás
  - előöltés
  - díszítőöltés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Anyagvizsgálatok végzése a felhasználhatóság szempontjából
- Mit miből készítünk, és miért?
- Figurák, apróbb használati tárgyak készítése képlékeny anyagokból
- A papír tulajdonságainak vizsgálata, funkcióinak megfelelő alkalmazása
- Állatkert és virágos kert készítése hajtogatással
- Térbeli dekorációk papírból, papírcsíkból
- Ötletes képeslapok, meghívók tervezése, készítése
- Ajándék- és tároló dobozok készítése karcolással, hajlítással
- Vár, papírház vagy manóház készítése kartonpapírból
- Modellek készítése alaklemez segítségével íves és egyenes nyírással
- A fa tulajdonságainak megismerése felhasználhatóság szempontjából
- Képket, kulcstartó, kisautó, poháralátét készítése darabolással, csiszolással, hegyezéssel
- A textilek csoportosítása felhasználásuk szerint
- Textilgyűjtemény készítése
- Öltésfajták megismerése: előöltés, díszítő öltések
- Használati tárgyak készítése megfelelő textilből kézi varrással: zsebkendő-, toll- vagy mobiltelefon-tartó
- Bábok, kabalafigurák, tूपárna készítése gombvarrással
- A szövés technikájának megismerése szövőkeret vagy madzagszövő segítségével

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Anyagvizsgálat, termelés, makett, modell, alaprajz, méret, mérés, előöltés, díszítőöltés, veszélyforrás, baleset, segítségnyújtás, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: anyagi tulajdonságok.

Matematika: mérés, becslés, szerkesztés.

Vizuális kultúra: rajzeszközök használata, épületek jellemzői.

Etika: Szellemi termékek az emberiség szolgálatában.

A tudás hatalma.
A világ megismerése.
Tárgyaink világa.
A világ öröksége.
Magyar irodalom:
Neves magyar feltalálók élete, munkássága, érdekességek a pályafutásukból

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

TÉMAKÖR: Otthon – család – életmód

Óraszám: 8

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a családellátó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés, növények, állatok gondozása stb.;
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;
- otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzetét felismeri, és ismeri megelőzésük módját;
- takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;
- rendet tart a környezetében;
- törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;
- szelektíven gyűjti a hulladékot;
- ismeri a tudatos vásárlás néhány fontos elemét;
- ismeri az egészségmegőrzés tevékenységeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A környezetátalakítás fontos szabályainak alkalmazása
- Az önállóság fokozása
- A közösségen belüli segítőkészség fejlesztése
- A tevékenységek végzése közben egymás segítő támogatása
- A megszerzett munkatapasztalatok alkalmazása
- Az alkotás örömeinek átélése egyéni és csapatmunkában
- A munkamegosztás előnyeinek kihasználása
- Reális értékelés kialakítása
- A tolerancia és az empátia fejlesztése
- Közös alkotott szabályok betartása
- Jó szándékú véleményformálás támogatása
- Különböző kultúrák és a másság elfogadása
- Szokásrend kialakítása
- Házak, lakások, otthonok
- Modellkészítés
- Otthon a lakásban
- Otthonunk tárgyai
- Növényápolás
- Egészséges tápanyagok
- Változatos étkezés
- Terítés, tálalás
- Ételkészítés
- Egészséges életmód, napirend
- Öltözködés
- Takarékoskodás
- Munkamegosztás a családban
- Háztartási balesetek
- Környezetvédelem

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Különböző típusú házak megfigyelése környezetünkben
- Lakópark készítése kisebb dobozokból
- Lakásmodell készítése építőjáték vagy szerelőkészlet segítségével
- Apróbb dobozok segítségével babaház berendezése
- A lakás tisztántartásához napi- és hetirend készítése, ezeknek a munkáknak az elosztása a családban
- A lakásban leggyakrabban található növények ápolásának megismerése
- Az egészséges tápanyagok megismerése, melynek alapján változatos étrend összeállítása
- Egyszerű ételek, italok készítése
- Ünnepi asztal terítése
- Szülinapi zsúr kellékeinek elkészítése
- A tisztálkodáshoz szükséges megfelelő kozmetikumok kiválasztása
- Alkalomhoz illő öltözet és az életkornak megfelelő divat követése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Ház, lakás, otthon, modell, tápanyagok, életmód, veszélyforrás, lakberendezés, baleset, munkamegosztás, időbeosztás, környezetvédelem, szemét, hulladék

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: család, rokonság, hétköznapok és ünnepi alkalmak, emberi test, egészséges életmód.

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés, szövegalkotás, szaknyelv használata, beszédkultúra, kommunikáció.

Matematika: problémamegoldás, számok, alpműveletek, becslés.

Etika: egészség és környezeti hatások, önismeret, felelősség, példakép, kapcsolatépítés, kapcsolattartás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.

Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

TÉMAKÖR: Jeles napok, ünnepek

Óraszám: 4

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;
- alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát;
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Az ünnepi szokások megőrzése
- Kulturált ünneplés
- Közös értékek, szokások, hagyományok őrzése
- Nemzeti értékeink és hőseink iránti tisztelet erősítése
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Március 15.
- Húsvét
- Anyák napja

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Esztétikus dekorációk tervezése és készítése népi, vallási, nemzeti és családi ünnepekre különböző anyagokból
- Ünnepekhez kapcsolódó egyszerű hagyományos ételek készítése
- A magyar népviselet és népszokások megismerése: memóriakártyák készítése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Népszokás, hagyomány, nemzeti érték, viselkedéskultúra, öltözködéskultúra

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: szokások, hagyományok, jeles napok, családi és közösségi ünnepek.

Magyar nyelv és irodalom: szövegalkotás, egyszerű tipográfiai eszközök használata.

Etika: hagyományok, szokások, ünnepek, élmények feldolgozása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.

Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

TÉMAKÖR: Közlekedés

Óraszám: **3+1**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri és használni, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat;
- az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;
- rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési és problémamegoldási képességgel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A tömegközlekedés során alkalmazott magatartás és szokások megszilárdítása
- A gyalogos és kerékpáros közlekedési szabályok megerősítése
- Közlekedési eszközök megismerése, környezettudatos használatuk
- A közlekedéssel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása
- A közlekedési balesetek lehetséges okainak felismerése és megelőzése
- Figyelem és elővigyázatosság fejlesztése
- A gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályai, lakott területen és lakott területen kívül
- Az úttest részei; útburkolati jelek
- Kerékpárosok és gyalogosok viszonya a közösen használt területeken
- Közlekedési környezetben alkalmazható viselkedési normák

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A közlekedési eszközök csoportosítása környezetvédelmi szempontból
- Társasjáték készítése a gyalogos és a kerékpáros közlekedési szabályokhoz kapcsolódóan
- Lakópark készítése úthálózattal, jelzőtáblákkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Úttest, kerékpárút, gyalogosforgalom, tömegközlekedés, helyi és helyközi közlekedés, biztonsági és udvariassági szabályok, térképismeret, útvonalterv

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: beszédértés, szaknyelvhasználat, szövegértés, piktogramok.

Környezetismeret: lakóhelyismeret, térképismeret.

Etika: közlekedési morál, udvariasság, kommunikáció.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.

Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

ÉNEK – ZENE

1-4. ÉVFOLYAM

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
2020-2021	2			
2021-2022	2	2		
2022-2023	2	2	2	
2023-2024	2	2	2	2
Éves óraszám	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)

1. ÉVFOLYAM

AZ ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 1. ÉVFOLYAMON:

- Az alapozás időszakát az első félévben sok játék és önfeledt éneklés jellemezze, mely megelőzi az ismeretek tanítását.
- A zenei elemek tudatosítása a második félévben kezdődik.
- Tanulják meg a gyermekjáték-dalokat és játsszanak a tanteremben, az udvaron, a folyosón – ahol csak hely és alkalom adódik rá. Alapvető fontosságú az egyenletes lüktetés érzetének kialakítása, és folyamatos gondozása.
- Ugyancsak folyamatos feladat az osztály hangzásának fejlesztése, egységessé tétele, és a tiszta intonáció kialakítása.
- A zenei írás-olvasás elsajátíttatása fokozatosan és folyamatosan történjen.
- A tanulók a megismert zeneműveket, átélt élményeiket szavakkal, rajzzal, tánccal és szabad mozgás improvizációval fejezzék ki.
- A magyar zenepedagógiai hagyományoknak megfelelően a fejlesztés alapja a pedagógus és a tanulók közös alkotó munkája.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Zeneművek/Énekes anyag	35
Zeneművek/Zenehallgatás	13
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	7
Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	7
Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	6
Ismétlés	4
ÖSSZESEN:	72

Tóbiás; Én kis kertem kerteltem; Fecskét látok; Fehér lilomszál; Gyertek haza ludaim; Gyertek lányok játszani, játszani; Gyertek lányok ligetre; Gyerünk, menjünk vendégségbe; Hej, a sályi piacon; Hess el, sas!; Hinta, palinta; Hód, hód, fényes lánc; Kering az orsó; Kicsi vagyok én; Körtéfa; Megy a kocsi; Nyisd ki Isten kiskapudát; Rece, rece pogácsa; Sírjunk, ríjünk; Szegény legény; Szólj síp, szólj; Ti csak esztek, isztok; Túrót ettem; Tücsök koma gyere ki; Zíbor, zábor; Zsipp-zsupp

Dalok alkalmakra, jeles napokra

Szent Gergely doktornak; Télapó itt van (Gyermekdal – Donászy M.); Kirje, kirje; Járdányi Pál – Szőnyi Zoltán: Brumm, brumm, Brúnó; Sárdó, gyűj el; Esik eső karikára; Balázs Á. – Nádas Katalin: Fűzzünk, fűzzünk; Már megjöttünk estére (vers: Károlyi Amy); Hová mégy te kis nyulacska?

Mondókák, kiszámolók

Egy – megérett a meggy; Névcúfolók – pl. Balázs, csípjen meg a darázs; Hüvelykujjam almafa; Lementem a pincébe; Gyerekek, gyerekek szeretik a peracet

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangai sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
- különböző hangerővel tud énekelni;
- a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
- a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz;
- hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével;
- ismeri a tanult, énekel zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangokat;
- kézzelről énekel;
- belső hallása fejlődik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- emlékezetből énekel legalább 20 gyermekdalt;
- jó testtartással, helyes légzéssel, megfelelő tempóban, artikulálva énekel c' – d'' hangterjedelemben;
- elsajátítja a jól intonált, kifejező éneklés alapjait;
- alkotóként vesz részt gyermekjátékdalok előadásában;
- a gyermek a dalokban felfedezi önmagát, s így azonosulni tud velük;
- aktívan részt vesz az iskola vagy a helyi közösség hagyományos ünnepein.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK, JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Magyar gyermekdalok és népdalok hallás utáni megtanulása és éneklése
- A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció, szolmizációs kézzelről való éneklés.
- Az előadói készség fejlesztése tevékenységeken keresztül
- A befogadói készség fejlesztése hallás utáni daltanítás kapcsán
- A gyermeki világ felfedezése a tanult dalokban
- Évfolyamonként legalább 35 magyar gyermekdal és népdal hallás utáni ismerete
- A tanult dalokhoz kapcsolódó játékok elsajátítása
- Egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció
- A kézzel, mint jelrendszer ismerete
- Szolmizációs kézzelről való éneklés

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Népdal; gyermekjátékdal; körjáték; néptánc; hangszerkíséret; szolmizáció; kézzel

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szókincsbővítés, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció.

Matematika: számfogalom erősítése.

Etika: szabálytudat erősítése.

Környezetismeret: természeti képek, évszakok, állatok.

Testnevelés és népi : népi gyermekjátékok drámai történései, népdal és néptánc kapcsolata.

Vizuális kultúra: a népi tárgykultúra.

Testnevelés és sport: mozgás, helyes légzés, testtartás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanulók **20 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni** a kapcsolódó játékokkal **emlékezetből c'-d"** hangterjedelemben.

Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban **énekelnek**, képesek az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után könnyedén megtanulni.

TÉMAKÖR: Zeneművek/Zenehallgatás

Óraszám: **13 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A megadott művek egy része olyan terjedelmű, hogy az ének-zene óra keretei között csak részletek meghallgatására van mód. A zeneművek élményszerű bemutatását előzze meg az egyik legfontosabb pedagógiai eszköz, a *motiváció*. Ezt szolgálja a lehetőség szerinti koncertlátogatás, a zenékhez, dalokhoz kapcsolódó táncok, játékok megtanulása és a zenei előadások, zenés filmek videó felvételről történő megtekintése.

Zeneművek / Zenehallgatás / Első osztály

Kodály Zoltán: Gergely-járás, részlet a gyermekkarból; Nyulacska – gyermekkar; Katalinka – gyermekkar; Bartók Béla: Gyermekeknek I./3. Szegény legény; I./12. Lánc, lánc, eszterlánc; Bartók Béla: Mikrokozmosz – részletek; 44 hegedűduó – I. füzet – Párnástánc (Elvesztettem zsebkendőmet); Bárdos Lajos: Karácsonyi bölcsődal – vegyeskar; Adriano Banchieri: Állatok rögtönzött ellenpontja; Leopold Mozart: Gyermekszimfónia – részlet; W.A. Mozart: Esz-dúr kürtverseny III. tétel – részlet; Saint-Saëns: Az állatok farsangja – részletek; Csajkovszkij: Diótörő - Játék katonák indulója; Szőnyi Erzsébet: 21 énekes játék – Sípkészítő (Szólj síp); Névcúfolók- „Ádám kutya ül a hátán”

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az énekes anyaghoz kapcsolódó és az életkornak megfelelő, különböző stílusú, korú és műfajú zenék hallgatása;
- Cselekményes zenékben az egyes szereplők zenei ábrázolásának megfigyelése;
- Hangutánzások, hangszínek, ellentétek megfigyelése a hallgatott zenékben;
- A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval;
- Befogadói készség: ráhangolódás a hallgatott zeneművekre;
- Emberi hangfajták (gyermek, női, férfihang) megfigyelése a tanult zenei anyagban;
- A hangszerek hangszínének megfigyelése a tanult zenei anyagban;
- A szóló és kórus, szólóhangszer és zenekar megkülönböztetése, megnevezése a tanult zenei anyagban.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Énekhang; gyermekkar; vegyeskar; zongoramű; kíséret; népdalfeldolgozás; zenekar; duó

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: zeneművek tartalma, irodalmi kapcsolatok.

Dráma és tánc: cselekményes programzenék, mese, meseszereplők, dramatizált megjelenítés, pl. bábozás, pantomim.

Vizuális kultúra: zenével kapcsolatos élmények vizuális megjelenítése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Képesek csendben, társaikkal együtt a zenét hallgatni, megfigyelésekkel tapasztalatokat szereznek, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául szolgálnak.

Fejlődik hangszínhallásuk és formaérzékük.

Ismereteket szereznek a hangszerekről. Szívesen és örömmel hallgatják újra a meghallgatott zeneműveket.

TÉMAKÖR: Zenei ismeretek/ Ritmikai fejlesztés

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- érti a tempó és az egyenletes lüktetés fogalmát;
- megkülönbözteti a mérőt és a ritmust;
- a testét hangszerként is használja;
- egyszerű ritmushangszereket használ.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érzékeli és hangoztatja az egyenletes mérőt a tanult dalokban, zenei szemelvényekben
- érzékeli az ütemhangsúlyt;
- tapsolja a dalok, mondókák ritmusát;
- felismeri és hangoztatja a negyed, nyolcadpár, fél értékű ritmusokat, a negyed és a fél értékű szünetet, tájékozódik a 2/4-es ütemben, felismeri és használja az ütemvonalat, záróvonalat, az ismétlőjelet;
- mondókákat alkot, ritmusokat rögtönöz.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyenletes mérő hangoztatása éneklés és esetenként zenehallgatás közben
- Zenei hangsúly érzékeltetése és reprodukciója
- Alapritmusok gyakorlása 2/4-es ütemben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban:
  - a zenei hangsúly érzékeltetésével,
  - mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával,
  - felelgetős ritmusjátékokkal,
  - ritmussorok rögtönzésével pl. egy szó vagy érzelem kifejezésére
- Ritmuskánon és osztinató gyakorlása egyszerű formában
- Alkotói készség:
  - rögtönzés dallammal, ritmussal,
  - ritmussorok alkotása változatos hangszínek használatával,
  - testhangszer és különböző hangkeltő eszközök és ritmushangszerek segítségével
- Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése
- Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása
- Egyenletes lüktetés, mérő

- Negyed, nyolcadpár, fél értékű kotta, a negyed és fél értékű szünet
- 2/4-es ütem
- Ütemmutató, hangjegy, szünet, vonal-vonalköz, pótvonala, ütemvonal, kezdőhang – záróhang
- Ritmikai kétszólamúság – osztinató, ritmuskánon

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Mérő; ritmus; szünet; ütem; ütemvonal; záróvonal; ismétlőjel, ütemmutató; ritmushangszer; rögtönzés; ötvonalas rendszer; vonal-vonalköz; pótvonal; kezdőhang - záróhang; gyors; lassú; osztinató, ritmuskánon

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Testnevelés és sport: mozgáskultúra fejlesztése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Kreatívan részt vesznek a generatív (alkotó) játékokban és feladatokban.

Érzik az egyenletes lüktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást.

A 2/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.

A tanult zenei elemeket (ritmus) felismerik.

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.

TÉMAKÖR: Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- érzékeli a hangok egymásutánját, különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket, ezeket felismeri az őt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben;
- érti a különbséget a hangerő, hangszín, hangmagasság fogalmai között;
- rövid dallamsorokat rögtönöz;
- örömmel vesz részt az alkotói folyamatokban.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri, éneklí és alkalmazza a pentaton hangkészlet hangjait;
- a dalokat tanári segítséggel szolmizálva éneklí, kézjelekkel mutatja;
- a fenti hangkészletben különböző gyakorlati formákban használja, belső hallása fejlődik;
- megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét;
- a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor tudja változtatni hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően;
- különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket hallás után megfigyel és reprodukál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A hangerő, hangszín, hangmagasság változásainak megfigyelése és megnevezése a környező világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben;
- Magas és mély hangok megfigyelése a tanult dalokban;
- Hangszínek és ellentétes dinamikai szintek gyakorlása hangutánzással, felelgetős játékokkal;
- Belső hallás fejlesztése dallambújtatással;
- A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése;
- Kánon éneklése, gyakorlása egyszerű formában;
- Alkotói készség: Rövid dallamsorok rögtönzése pl. saját névre;
- A testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok

<p>improvizatív használata egy szó vagy érzelem kifejezésére;</p> <ul style="list-style-type: none"> – A pentaton hangkészlet hangjainak ismerete kiegészülve az alsó „lá”-val; – A pentaton hangkészlet kézjeleinek ismerete és kézjelről történő éneklése; – kánon éneklésmódjának elsajátítása. 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Halk, hangos, hangmagasság, hangszín, hangerő, dallam, dallamsor, kánon</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Erkölcstan: türelem, tolerancia. Környezetismeret: természetünk és környezetünk hangjai, hangutánzás. Dráma és tánc: dalszövegekhez kapcsolódó dramatizált előadás, szabad mozgásos improvizáció. Vizuális kultúra: zenével kapcsolatos élmények vizuális megjelenítése.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról tanári segítséggel szolmizálva éneklük.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Zenei ismeretek/ Zenei írás, olvasás Óraszám: 6 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában; – kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat; – érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel; – tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal; – képes egyszerű kottában tájékozódni; – megtapasztalja a relatív szolmizáció jellemzőit, illetve előnyeit. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK, JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A hallás után tanult dalok kottából való azonosításának előkészítése különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.); – A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; – A kottakép alapvető funkcionális elemeinek felismerése: ütemmutató, hangjegy, szünet, vonal – vonalköz, pótvonat, ütemvonal, kezdőhang-záróhang stb.; – A figyelem, az összpontosítás fejlesztése egyszerű zenei írás – olvasási feladatok segítségével; – A finommotorikus mozgások gyakorlása egyszerű zenei írás feladatok segítségével; – Negyed, nyolcadpár, fél értékű kotta, a negyed és fél értékű szünet grafikai képe és írása – Ütemvonal és záróvonal grafikai képe és írása; – A lá - szó - mi - ré-dó- alsó lá szolmizációs hangok leírása fokozatos bevezetéssel, különböző hangmagasságokban. 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:</p>	

Hangjegy, szolmizációs név, kézjel, betűjel, kettes ütem, záróvonal, ismétlőjel, vonalrendszer, vonal, vonalköz.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: jelek és jelrendszerek ismerete.

Vizuális kultúra: jelek, jelzések értelmezése.

Testnevelés és sport: mozgáskultúra fejlesztése: nagytести mozgásoktól az apró mozgásokig.

Környezetismeret: tájékozódás térben, irányok.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta).

2. ÉVFOLYAM

AZ ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 2. ÉVFOLYAMON:

- Az alapozás időszakát az első félévben sok játék és önfeledt éneklés jellemezze, mely megelőzi az ismeretek tanítását.
- A zenei elemek tudatosítása a második félévben kezdődik.
- Tanulják meg a gyermekjáték-dalokat és játsszanak a tanteremben, az udvaron, a folyosón – ahol csak hely és alkalom adódik rá. Alapvető fontosságú az egyenletes lüktetés érzetének kialakítása, és folyamatos gondozása.
- Ugyancsak folyamatos feladat az osztály hangzásának fejlesztése, egységessé tétele, és a tiszta intonáció kialakítása.
- A zenei írás-olvasás elsajátíttatása fokozatosan és folyamatosan történjen.
- A tanulók a megismert zeneműveket, átélt élményeiket szavakkal, rajzzal, tánccal és szabad mozgás improvizációval fejezzék ki.
- A magyar zenepedagógiai hagyományoknak megfelelően a fejlesztés alapja a pedagógus és a tanulók közös alkotó munkája.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Zeneművek/Énekes anyag	35
Zeneművek/Zenehallgatás	13
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	7
Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	7
Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	6
Ismétlés	4
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Zeneművek/Énekes anyag

Óraszám: 35 óra

A fenntarthatóság témakörének megjelenése az énekes anyag feldolgozásában.

Életkori sajátosságoknak megfelelő gyermekdalok, gyermekjátékdalok, vagyis olyan zeneművek, melyek az életkornak megfelelő élethelyzetek zenei képét adják. Lehetőséget adnak játékra, különböző mozgásformák kitalálására, gyakorlására. A dalok elsősorban, de nem kizárólagosan pentaton hangkészletűek, figyelembe véve a gyermek hangterjedelmét is.

Zeneművek / Énekes anyag / Második osztály

Gyermekdalok, gyermekjátékdalok, mindennapi élethelyzetek, életképek

A gúnárom elveszett; A part alatt; Csillagoknak teremtője; Csömödéri; Egy kis malac; Egyszer egy királyfi; Elvesztettem zsebkendőmet; Ess, eső, ess; Este van már, nyolc óra; Harcsa van a vízbe'; Hatan vannak a mi ludaink; Három éjjel, Hej, tulipán; Hej, vára vára; Hess, légy, ne szállj rám; Hol jártál, báránycám?; Hopp, Juliska; Hová mégy?; Isten éltesse, Péter, Pál!; Járom az új várnak; Kapitány úr megizente; Keresd meg a tűt; Két krajcárom; Kis kece lányom; Kivirágzott a diófa; Kőketánc; Kodály – Weöres S.: Jön a kocsi; Láttál-e már valaha; Mész, méz, méz; Most viszik, most viszik; Nincs szebb állat, mint a lúd; Süssünk, süssünk valamit; Szélről legeljetek; Széles az én kedvem ma; Ti csak esztek; Tivi - tovi tács; Tüzet viszek; Úszik a kácsa; Virágéknál ég a világ

Dalok alkalmakra, jeles napokra

Hull a pelyhes; Betlehembe, jer, pajtás!; A kis Jézus; Regöljünk, regöljünk; Ma van húsvét napja (Húsvétoló); Állj be, Berci katonának!; Még azt mondják nem illik; Járdányi Pál - Weöres Sándor: Tavaszköszöntő (Sándor napján); Járdányi Pál – Szőnyi Zoltán: Orgona ága; Serkenj fel, kegyes nép

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangjaitól megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
- különböző hangerővel tud énekelni;
- a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;

- a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz;
- hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével;
- ismeri a tanult, énekel zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangokat;
- kézjelről énekel;
- belső hallása fejlődik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- emlékezetből énekel legalább 20 gyermekdalt;
- jó testtartással, helyes légzéssel, megfelelő tempóban, artikulálva énekel c’ – d” hangterjedelemben;
- elsajátítja a jól intonált, kifejező éneklés alapjait;
- alkotóként vesz részt gyermekjátékdalok előadásában;
- a gyermek a dalokban felfedezi önmagát, s így azonosulni tud velük;
- aktívan részt vesz az iskola vagy a helyi közösség hagyományos ünnepein.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Magyar gyermekdalok és népdalok hallás utáni megtanulása és éneklése
- A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció, szolmizációs kézjelről való éneklés.
- Az előadói készség fejlesztése tevékenységeken keresztül
- A befogadói készség fejlesztése hallás utáni daltanítás kapcsán
- A gyermeki világ felfedezése a tanult dalokban
- Évfolyamonként legalább 35 magyar gyermekdal és népdal hallás utáni ismerete
- A tanult dalokhoz kapcsolódó játékok elsajátítása
- Egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció
- A kézjel, mint jelrendszer ismerete
- Szolmizációs kézjelről való éneklés

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Népdal; gyermekjátékdal; körjáték; néptánc; hangszerkíséret; szolmizáció; kézjel

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szókincsbővítés, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció.

Matematika: számfogalom erősítése.

Erkölcstan: szabálytudat erősítése.

Környezetismeret: természeti képek, évszakok, állatok.

Dráma és tánc: népi gyermekjátékok drámai történései, népdal és néptánc kapcsolata.

Vizuális kultúra: a népi tárgykultúra.

Testnevelés és sport: mozgás, helyes légzés, testtartás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanulók **20 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni** a kapcsolódó játékokkal **emlékezetből c’-d”** hangterjedelemben.

Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek.

TÉMAKÖR: Zeneművek/Zenehallgatás

Óraszám: 13 óra

A megadott művek egy része olyan terjedelmű, hogy az ének-zene óra keretei között csak részletek meghallgatására van mód. A zeneművek élményszerű bemutatását előzze meg az egyik legfontosabb pedagógiai eszköz, a *motiváció*. Ezt szolgálja a lehetőség szerinti koncertlátogatás, a zenékhez, dalokhoz kapcsolódó táncok, játékok megtanulása és a zenei előadások, zenés filmek videó felvételről történő megtekintése.

Erkel Ferenc: Himnusz; Kodály: Méz, méz, méz – gyermekkar; Hajnövesztő – gyermekkar; Csillagoknak

teremtője – duett; Nagyszalontai köszöntő – gyermekkar; Bartók Béla: Cipósütés – gyermekkar; Gyermeknek I./1. Játszó gyermekek (Süssünk, süssünk valamit); I./4. Párnatánc (Elvesztettem zsebkendőmet); I./6. Balkéztanulmány (Hej, tulipán); I./7. Játékdal (Keresd meg a tüt); I./17. Körtánc (Kis kece lányom); II./23. Táncdal (Hopp, Juliska); II./27. Tréfa (A gúnárom elveszett); Bartók Béla: Mikrokozmosz – Mese a kis légyről; Antonio Scandelli: A tyúk; A. Vivaldi: Négy évszak – Tél II. tétel; W.A. Mozart: Német táncok – Utazás szánon; Saint-Saëns: Az állatok farsangja – részletek; Rimszkij–Korszakov: Dongó; Muszorgszkij: Egy kiállítás képei – Kiscsibék tánca a tojáshejban; Allatos dalok; Betlehemes /A kis Jézus aranyalma

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- érzékeli és megnevezi a hangerő, hangszín, hangmagasság változásait, az őt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben;
- zenehallgatási élményekkel gazdagodik;
- megismeri az énekelve megtanult dalt, feldolgozás formájában is;
- képes asszociálni a hallott zenében megjelenített állatokra, életképekre;
- megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a hallgatott zenét adott szempontok alapján megfigyeli, és ezekről tanári kérdések segítségével szóban beszámol;
- a zenei aktivitáson keresztül megtapasztalja a zenei befogadás örömét;
- felismeri a zongora hangját;
- felismeri és megkülönbözteti a gyermekkar és a vegyeskar hangzását;
- meg tudja különböztetni a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól;
- képzelete és kreatív gondolkodása fejlődik;
- képes az érzelmi azonosulásra;
- egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni;
- képes megérteni az zenék üzenetét;
- szóval, rajzzal, táncsal és/vagy szabad mozgás improvizációval – egyénileg, párban vagy csoportosan – kifejezi a zene által benne keltett érzéseket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az énekes anyaghoz kapcsolódó és az életkornak megfelelő, különböző stílusú, korú és műfajú zenék hallgatása;
- Cselekményes zenékben az egyes szereplők zenei ábrázolásának megfigyelése;
- Hangutánzások, hangszínek, ellentétek megfigyelése a hallgatott zenékben;
- A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, táncsal és/vagy szabad mozgás improvizációval;
- Befogadói készség: ráhangolódás a hallgatott zeneművekre;
- Emberi hangfajták (gyermek, női, férfihang) megfigyelése a tanult zenei anyagban;
- A hangszerek hangszínének megfigyelése a tanult zenei anyagban;
- A szóló és kórus, szólóhangszer és zenekar megkülönböztetése, megnevezése a tanult zenei anyagban.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Énekhang; gyermekkar; vegyeskar; zongoramű; kíséret; népdalfeldolgozás; zenekar; duó

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: zeneművek tartalma, irodalmi kapcsolatok.

Dráma és tánc: cselekményes programzenék, mese, meseszereplők, dramatizált megjelenítés, pl. bábozás, pantomim.

Vizuális kultúra: zenével kapcsolatos élmények vizuális megjelenítése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Képesek csendben, társaikkal együtt a zenét hallgatni, megfigyelésekkel tapasztalatokat szereznek, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául szolgálnak.

Fejlődik hangszínhallásuk és formaérzékük.

Ismereteket szereznek a hangszerekről.

Szívesen és örömmel hallgatják újra a meghallgatott zeneműveket.

TÉMAKÖR: Zenei ismeretek/ Ritmikai fejlesztés

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- érti a tempó és az egyenletes lüktetés fogalmát;
- megkülönbözteti a mérőt és a ritmust;
- a testét hangszerként is használja;
- egyszerű ritmushangszereket használ.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érzékeli és hangoztatja az egyenletes mérőt a tanult dalokban, zenei szemelvényekben
- érzékeli az ütemhangsúlyt;
- tapsolja a dalok, mondókák ritmusát;
- felismeri és hangoztatja a negyed, nyolcadpár, fél értékű ritmusokat, a negyed és a fél értékű szünetet, tájékozódik a 2/4-es ütemben, felismeri és használja az ütemvonalat, záróvonalat, az ismétlőjelet;
- mondókákat alkot, ritmusokat rögtönöz.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyenletes mérő hangoztatása éneklés és esetenként zenehallgatás közben
- Zenei hangsúly érzékeltetése és reprodukciója
- Alapritmusok gyakorlása 2/4-es ütemben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban:
  - a zenei hangsúly érzékeltetésével,
  - mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával,
  - felelgetős ritmusjátékokkal,
  - ritmussorok rögtönzésével pl. egy szó vagy érzelem kifejezésére
- Ritmuskánon és osztinató gyakorlása egyszerű formában;
- Alkotói készség: Rögtönzés dallammal, ritmussal, ritmussorok alkotása változatos hangszínek használatával, testhangszer és különböző hangkeltő eszközök és ritmushangszerek segítségével.
- Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése; Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása
- Egyenletes lüktetés, mérő
- Negyed, nyolcadpár, fél értékű kotta, a negyed és fél értékű szünet
- 2/4-es ütem
- Ütemmutató, hangjegy, szünet, vonal-vonalköz,

pótvonal, ütemvonal, kezdőhang – záróhang – Ritmikai kétszólamúság – osztinató, ritmuskánon	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Mérő; ritmus; szünet; ütem; ütemvonal; záróvonal; ismétlőjel, ütemmutató; ritmushangszer; rögtönzés; ötvonalas rendszer; vonal-vonalköz; pótvonal; kezdőhang - záróhang; gyors; lassú; osztinató, ritmuskánon	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Testnevelés és sport: mozgáskultúra fejlesztése	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Érzik az egyenletes lüktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást. A 2/4 és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. A tanult zenei elemeket kottaképről felismerik. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.	

TÉMAKÖR: Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés Óraszám: 7 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatói szakasz végére: – érzékeli a hangok egymásutánját, különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket, ezeket felismeri az őt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben; – érti a különbséget a hangerő, hangszín, hangmagasság fogalmai között; – rövid dallamsorokat rögtönöz; – örömmel vesz részt az alkotói folyamatokban. A témakör tanulása eredményeként a tanuló: – megismeri, éneklés és alkalmazza a pentaton hangkészlet hangjait; – a dalokat tanári segítséggel szolmizálva éneklés, kézjelekkel mutatja; – a fenti hangkészletben különböző gyakorlati formákban használja, belső hallása fejlődik; – megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét; – a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor tudja változtatni hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően; – különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket hallás után megfigyel és reprodukál.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK, JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: – A hangerő, hangszín, hangmagasság változásainak megfigyelése és megnevezése a környező világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben; – Magas és mély hangok megfigyelése a tanult dalokban; – Hangszínek és ellentétes dinamikai szintek gyakorlása hangutánzással, felelgetős játékokkal; – Belső hallás fejlesztése dallambújtatással; – A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése; – Kánon éneklése, gyakorlása egyszerű formában; – Alkotói készség: Rövid dallamsorok rögtönzése pl. saját névre; – A testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata egy szó vagy érzelem kifejezésére; – A pentaton hangkészlet hangjainak ismerete kiegészülve az alsó „lá”-val; – A pentaton hangkészlet kézjeleinek ismerete és kézjelről történő éneklése;	

– kánon éneklésmódjának elsajátítása.	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
Halk, hangos, hangmagasság, hangszín, hangerő, dallam, dallamsor, kánon	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
Erkölcstan: türelem, tolerancia.	
Környezetismeret: természetünk és környezetünk hangjai, hangutánzás.	
Dráma és tánc: dalszövegekhez kapcsolódó dramatizált előadás, szabad mozgásos improvizáció.	
Vizuális kultúra: zenével kapcsolatos élmények vizuális megjelenítése	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	

TEMAKÖR: Zenei ismeretek/ Zenei írás, olvasás	
Óraszám: 6 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK:	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	
<ul style="list-style-type: none"> – megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában; – kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat; – érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható. 	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel; – tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal; – képes egyszerű kottában tájékozódni; – megtapasztalja a relatív szolmizáció jellemzőit, illetve előnyeit. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK, JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:	
<ul style="list-style-type: none"> – A hallás után tanult dalok kottából való azonosításának előkészítése különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.); – A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; – A kottakép alapvető funkcionális elemeinek felismerése: ütemmutató, hangjegy, szünet, vonal – vonalköz, pótvonal, ütemvonal, kezdőhang-záróhang stb.; – A figyelem, az összpontosítás fejlesztése egyszerű zenei írás – olvasási feladatok segítségével; – A finommotorikus mozgások gyakorlása egyszerű zenei írás feladatok segítségével; – Negyed, nyolcadpár, fél értékű kotta, a negyed és fél értékű szünet grafikai képe és írása – Ütemvonal és záróvonal grafikai képe és írása; – A lá - szó - mi - ré-dó- alsó lá szolmizációs hangok leírása fokozatos bevezetéssel, különböző hangmagasságokban 	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
Hangjegy	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
Magyar nyelv és irodalom: jelek és jelrendszerek ismerete.	
Vizuális kultúra: jelek, jelzések értelmezése.	
Testnevelés és sport: mozgáskultúra fejlesztése: nagytesti mozgásoktól az apró mozgásokig.	
Környezetismeret: tájékozódás térben, irányok.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	

A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta).

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó **ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.**

A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid **dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és tanári segítséggel szolmizálva éneklik.**

3. ÉVFOLYAM

AZ ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 3. ÉVFOLYAMON:

- A harmadik és negyedik évfolyamokon fő feladat az első és második osztályban megszerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése, mélyítése elsősorban élményszerű és játékos módon.
- A tanulók e nevelési – oktatási szakasz végére a dalokat tisztán, stílusosan, magabiztosan, örömmel énekelik.
- A tanulók az énekelt dalok meghatározott zenei elemeit megfigyelik, tanári rávezetéssel tudatosítják, felismerik kottaképről, és tanári segítséggel reprodukálják. A zenei elemeket, a ritmikai, dallami, és hallási készségeket improvizációs és kreatív játékos feladatokkal gyakorolják (ritmusvariáció, ritmustelefon, osztinató)
- A különböző karaktereket a tanult dalokban, zeneművekben megfigyelik, majd testhangszerekkel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobantás, kopogás a padon) és saját, otthon készített hangzó eszközökkel reprodukálják.
- A tanulók a hangszerekkel lehetőség szerint többféle formában is találkoznak, elsősorban a hallgatott zenékben figyelik meg, de élőben is találkoznak velük zenei előadásokon, koncerteken. A maguk által készített hangkeltő eszközöket pedig improvizációs, játékos feladatokban használják.
- A tantárgyi fejlesztés eredményeképpen magasabb szintre jut előadói, zenei befogadói és alkotói készségük.
- A zenehallgatáskor átélt élményeiket szóval, rajzzal, tánccal és szabad mozgás improvizációval fejezik ki. A hallgatott zenékben felismerik a tanult zenei elemeket, karaktereket.
- Megvalósítandó cél továbbá, hogy a tanár változatos motivációs technikákkal segítséget nyújtson a tanulónak abban, hogy a zeneműveken keresztül rátaláljon önmagára.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Zeneművek / Énekes anyag	35+4
Zeneművek / Zenehallgatás	13
Zenei ismeretek / Ritmikai fejlesztés	6
Zenei ismeretek / Hallásfejlesztés	6
Zenei ismeretek / Zenei írás, olvasás	8
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Zeneművek / énekes anyag

Óraszám: **35+4 óra**

A fenntarthatóság témakörének megjelenése az énekes anyag feldolgozásában.

A dalok és zeneművek megadott listája a tanár egyéni választása szerint, a tananyag 25 százalékával bővíthető

Zeneművek / Énekes anyag / Harmadik osztály

Életképek

Anyám, édesanyám; Elmentem a piacra; Ettem szőlőt; Én elmentem; Gólya, gólya, gilice, Hej, Jancsika; Itt ül egy kis kosárba; Kis kertemben uborka; Szántottam gyöpöt; Úgy tetszik, hogy; Volt nekem egy kecském

Párosítók--- >Leányok, legények

Cickom, cickom; Csipkefa bimbója; Két szál pünkösdrózsa ; Kis kece lányom

Táncnóták- Tánccs dalok

Erdőn járóznak a lányok; Három éjjel; Ég a gyertya, ha meggyújtják

Tréfás dalok

A faragószék nótája; Egy kis kertet keríték – D150; Fáj a kutyámnak a lába; Fut a kicsi kordé; Három szabó legények; Megfogtam egy szúnyogot; Összegyűltek, összegyűltek az újfalvi lányok; S a te fejed akkora; Szélről legeljetek; Télen nagyon hideg van; Ugyan édes komámasszony

„Mesés” dalok

Elszaladt a kemence; Zöld erdőben a tücsök; Virágéknál ég a világ

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Erkel Ferenc – Himnusz; Kodály Zoltán-Gazdag Erzs: Ezüst szánkót hajt a dér; Betlehem kis falucskába; Csordapásztorok; Adjon az Úristen; Gábor Áron rézagyúja; Kodály Zoltán– Weöres Sándor: Buba éneke; Már megjöttünk ez helyre (Népdal – Károlyi Amy); Elhozta az Isten

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési oktatási szakasz végére:

- csoportosan vagy önállóan életkorának és hangji sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra,
- a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban táncokban dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz.
- hangterjedelme túllép az oktávon

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- emlékezetből énekel legalább 20 dalt (15 népzenei és 5 műzenei szemelvény)
- a gyermek a dalokban megtalálja önmagát, s így azonosulni tud velük.
- a népdalokat csokorba szedve is éneklük.
- előadó készsége tovább fejlődik,
- ismer a tanult magyar népdalokhoz tartozó népszokásokat,
- aktívan részt vesz az iskola hagyományos ünnepein,
- érzékeli a lineáris és vertikális történéseket a zenében.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Magyar népdalok hallás utáni megtanulása;
- A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés és artikuláció;
- A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, táncmuzikában és feldolgozott formában, melyek példája nyomán törekszik az autentikus előadásra;
- Az interpretáció élménnyé mélyítése a dalokhoz kapcsolódó játékok, táncok, dramatizált előadások és élő hangszerkísérek segítségével;
- Az éneklés hangterjedelmének bővítése az oktávon túlra;
- Előadói készség: az éneklés örömeinek megtalálása előadóként; a tevékenységközpontúság elősegítése;
- Befogadói készség: új dalok megismerésével felfedezni a dalok megismerésének örömeit; új dalok tanulásakor felfedezni a dalok megismerésének örömeit; a képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben;
- Alkotói készség: aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozásának segítése;
- Évfolyamonként legalább 40 gyermekjátékdal, népdal megismerése – ezt

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Légzéstechnikai gyakorlatok
- Népzenei felvételek, tanári előadások, autentikus előadások, felvételek hallgatása
- Dalokhoz kapcsolódó játékok, táncok, dramatizált előadások, hangszeres bemutatók, hangszerkísérek.
- Dalok játéka kiszámolóval, udvari körjátékok
- Előadói készség: az éneklés örömeinek megtalálása előadóként; a tevékenységközpontúság elősegítése;
- Osztály előtti éneklés, szólóban párban, kis csoportokban, játékokban
- Új műdalok, népdalok, helyi: böszörményi, hajdúsági népdalok tanulása... értékeink, kincseink megismerése
- Motiválás különböző ünnepeken, rendezvényekre való készülődésben, szólóban, kórusban való aktív részvétellel.
- A dalokhoz kapcsolódó játékok, a jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó hagyományok megismerése, eljátszása
- A dalokban előforduló népi kifejezések

<p>írtuk közös megegyezéssel;</p> <ul style="list-style-type: none"> – A dalokhoz kapcsolódó játékok, a jeles napokhoz kapcsolódó hagyományok megismerése; – A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése; – A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése. 	<p>értelmezése,</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gyűjtőmunka: kifejezések jelentése, képek gyűjtése, vetítése – Hangfelvételek hallgatása, dalok különböző előadásmódokban, feldolgozásban
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Tempo giusto, magyar népszokások, jeles napok, táncház, műdal, párosító népdalok

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szókincs bővítése, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció.

Dráma és tánc: népdal és néptánc kapcsolata, népszokások dramatizált előadása, helyi népszokások, hajdúsági népdalok, néptáncok, hajdúböszörményi népdalok

Természetismeret: dalok ÖKO jeles napokra: víz világnapjára...

Vizuális kultúra: a népi tárgykultúra jellemző példáinak ismerete.

Testnevelés és sport: mozgás, helyes légzés, testtartás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanulók 20 dalt (15 népzenei és 5 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-e” hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan.

A népdalokat csokorba szedve is éneklük.

Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek a dalok élményekből kiinduló, szövegtartalmat kifejező megszólaltatásával.

Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni.

Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon).

Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban.

TÉMAKÖR: Zeneművek / zenehallgatás

Óraszám: 13 óra

A megadott művek egy része olyan terjedelmű, hogy az ének-zene óra keretei között csak részletek meghallgatására van mód. A zeneművek élményszerű bemutatását előzze meg az egyik legfontosabb pedagógiai eszköz, a motiváció, melyhez hozzátartozik a lehetőség szerinti koncertlátogatás, a Lényeges a zenei anyagok minél élményszerűbb, a zenéhez, dalokhoz kapcsolódó táncok, játékok megtanulása és a zenei előadások, zenés filmek videó felvételről történő megtekintése.

Kodály Zoltán: Bicinia Hungarica – Volt nekem egy kecském; Túrót eszik a cigány – gyermekkar, részlet (Csipkefa bimbója), Pünkösdlő – gyermekkar, részlet (Elhozta az Isten); Háry János – A császári udvar bevonulása; Napóleon csatája; Sej, Nagyabonyban; Székely fonó: Kitrákotty mese

Bartók Béla: Gyermekeknek I./5. Játék (Cickom, cickom); I./17. Körtánc (Kis kece lányom); II./ 29.

Ötfokú dallam (Anyám, édesanyám) Bartók Béla: Mikrokozmosz – II./95. A kertemben uborka; 44 hegedűduó – II. füzet- Szúnyogtánc (Mégfogtam egy szúnyogot); III. füzet Párosító (Ugyan édes komámasszony)

Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa – Itt ül egy kis kosárba’; Ugyan, édes komámasszony; Elszaladt a kemence; Egy boszorka van, Szegény Bodri! - gyermekkar (Fáj a kutyámnak a lába)

Josquin: A tücsök

Leopold Mozart: Gyermekszimfónia - részlet

Decsényi János: Kati dalai – Virágéknál ég a világ

Csajkovszkij: Diótörő- Kínai tánc, Orosz tánc

Johann Strauss: Tik-Tak polka

Ránki György: Pomádé király új ruhája I. szvit III. tétel; „Munkában a szemfényvesztők, készül a csodaruha”

Leonard Bernstein: Divertimento – pulyka tánc

Szokolay Sándor: Hüvelyk Matyi

Decsényi János: Kati dalai – Virágéknál ég a világ – ide tenném, időrend

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- zenehallgatási élményekkel gazdagodik;
- további zongoradarabokban ismer rá a tanult dalokra;
- népdalfeldolgozásokat hall zenekari kísérettel;
- megismerkedik a zenében alkalmazható humorral;
- ismerete gazdagodik a különböző stílusban írott zeneművek meghallgatása által;
- megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet;
- megismerkedik a szimfonikus zenekar főbb hangszereivel (hegedű, cselló, fuvola, oboa, klarinét, kürt, trombita);
- megismerkedik a zenében alkalmazott humorral.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- meg tudja különböztetni a népdalfeldolgozásokat az egyéb szimfonikus művektől;
- megkülönbözteti a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól;
- képzelete és kreatív gondolkodása fejlődik;
- képes az érzelmi azonosulásra;
- egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni;
- kialakul a többirányú figyelem készsége, a lineáris és a vertikális történések érzékelése.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A hangszerek hangszínének megfigyeltetése a tanult zenei anyagban;
- Különböző stílusú, korú és műfajú zenék hallgatása a gyermekvilág és mesék témájában;
- Az egyes szereplők zenei ábrázolásának megfigyelése a cselekményes zenében;
- Hangutánzások, hangszínek, ellentétek megfigyelése a hallgatott zenékben;
- A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval;
- Zenei befogadói készség: a hallgatott zenék folyamatainak követése: hasonlóságok, különbözőségek, variációk megfigyelése a tanuló képzeletének aktív részvétele a zeneművek befogadásában; egy-egy zenemű befogadásának segítése motivációs zenei játékokkal; a zenei befogadás mikéntjének megtapasztalása a zenei aktivitáson keresztül;
- Zenei befogadói készség fejlődése;
- Alkotói készség: aktív részvétel az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozása; a zeneművek eljátszása dramatizált előadással;
- A gyermekkar, vegyeskar, szólóhangszer és a zenekar hangzásának azonosítása;
- A zeneművekhez tartozó mesék, zenei programok megismerése;
- A zenei kifejezés művészi megvalósítása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Zenei programok, koncertek, előadások látogatása
- Élménybeszámolók a zene kapcsán
- A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval
- Fantáziarajz
- Egy-egy zenemű befogadásának segítése motivációs zenei játékokkal; a zenei befogadás mikéntjének megtapasztalása a zenei aktivitáson keresztül
- Zenei TOTÓ
- Alkotói készség: aktív részvétel az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozása; a zeneművek eljátszása dramatizált előadással, osztály előtti dramatizálás
- A zeneművekhez tartozó mesék, zenei programok megismerése; bábelőadás, koncertek vetítése, látogatása
- Ismeretek szerzése hiteles előadóktól a dalok stílusos előadásához, gyűjtőmunka

változatainak megismerése; – Ismeretek szerzése hiteles előadóktól a dalok stílusos előadásához.	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Zenei téma, kíséret, kórusok típusai, zenés mese, gyermekopera, balett	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: memória fejlesztése a tanult szövegeken keresztül. Természetismeret: zenehallgatás ÖKO jeles napokra Erkölcstan: zeneművek erkölcsi tartalma, üzenete, viselkedési normák a zeneművekben. Dráma és tánc: tánc és szabad mozgás, improvizáció, dramatizált előadás. Vizuális kultúra: zenei tartalmak vizuális megjelenítése. Zenei téma, kíséret, kórusok típusai, zenés mese, gyermekopera, balett.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszertípusokat. Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk. Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket.	

TÉMAKÖR: Zeneművek / ritmikai fejlesztés Óraszám: 6 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: <ul style="list-style-type: none"> – felismeri a páros és a páratlan lüktetést; – az ütemhangsúlyokat mozgással érzékelteti; – aktívan részt vesz az alkotói folyamatokban. A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none"> – ismeri a 4/4-es ütemet, valamint az egész értékű kottát és az egyedül álló nyolcadot, azok szüneteivel; – megkülönbözteti a páros és páratlan lüktetést; – felismeri és hangoztatja a szinkópát – ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket; – egyszerű ritmussorokat rögtönöz. 	
<ul style="list-style-type: none"> – FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – Egyenletes lüktetés hangoztatása éneklés közben; – Ütemhangsúlyok mozgással történő érzékeltetése; – Ritmikai többszólamúság alkalmazása ritmuskánonokkal; – Összetett ritmusok gyakorlása páros és páratlan metrumú ütemekben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban: <ul style="list-style-type: none"> • a zenei hangsúly érzékeltetésével, • mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával, • felelgetős ritmusjátékokkal, • ritmusvariációval, 	<ul style="list-style-type: none"> – JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> – Egyenletes lüktetés hangoztatása, mutatása, lépegetés, menetelés közben, éneklés közben – Ritmuskánonok – Ritmus visszhang,(tapsolással, koppintással, ritmushangszerekkel, – Dallamvisszhang, – Összetett ritmusok gyakorlása páros és páratlan metrumú ütemekben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban: <ul style="list-style-type: none"> • mondókák, kiszámolók, gyermekversek ritmusának hangoztatásával, • felelgetős ritmusjátékokkal, • ritmusvariációval,

<ul style="list-style-type: none"> • osztinatóval, • befejezés rögtönzésével egyszerű ritmussorokhoz – Alkotói készség: Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése; Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása; Rögtönzés dallammal, ritmussal; Ritmussorok alkotása változatos hangszíneket használva, testhangok és különböző hangkeltő eszközök, és ritmushangszerek segítségével; • szinkópa, • egyedül álló nyolcad és szünete, • egész értékű kotta és szünete, • 4/4 –es ütemfajta. 	<ul style="list-style-type: none"> • osztinatóval, • befejezés rögtönzésével egyszerű ritmussorokhoz – Alkotói készség: egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése – Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása – Rögtönzés dallammal, ritmussal, – Ritmuszenekar – Szinkópa tanításakor szógyűjtés, szinkópa mondóka – Variációk adott értékű ütemekre
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Ritmusok neve, szünetek neve és gyakorló neve, szinkópa

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: mondatszerkezetek – kérdés és felelet.

Matematika: ütemmutató-törtek

Dráma és tánc: önkifejezés erősítése, néptánc.

Vizuális kultúra: vizuális jelek és jelzések használata.

Testnevelés és sport: mozgáskoordináció

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban.

Képesek ritmusvariációt, ritmussort alkotni. A 2/4 és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.

TÉMAKÖR: Zeneművek / hallásfejlesztés

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangai sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
- különböző dinamikai szinteken tud énekelni;
- a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
- énekel a pentaton hangsorban;
- énekel a hétfokú hangsorban;
- a tanult énekelt zenei anyagot tanári vezetéssel el tudja énekelni kézjelezve és szolmizálva.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri, éneklí és alkalmazza a felső dó, alsó lá és alsó szó hangokat;
- megfigyel és hallás után reprodukál különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket;
- a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően tudja változtatni.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A tudatosított zenei elemek gyakorlása minél több kontextusban;
- Belső hallás fejlesztése dallambújtatással;
- A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Dallambújtatás
- Rádiójáték
- Köszönések, búcsúzások dallamvisszhanggal

<p>szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kánonok éneklése, gyakorlása; – A dallam és szöveghangsúly összefüggéseinek megfigyelése; – Alkotói készség: különböző karakterű dallamválasz rögtönzése egyszerű dallamsorokhoz; testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata, eltérő karakterek kifejezésére; – A pentaton hangkészlet kiegészül az alsó szó és a felső dó hanggal; – Különböző karakterű hangszínek, dinamikai szintek megfigyelése és azonosítása a tanult dalokban, zeneművekben; 	<ul style="list-style-type: none"> – Dallamvisszhang – Beéneklések, szolmizációs gyakorlatok, kézjelezés – A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése – Kánonok éneklése, gyakorlása: <ul style="list-style-type: none"> • kis csoportokban körben állva, • padsorokkal karmesterrel, • párban, csoportokban több szólamban, • kórusban – Alkotói készség: különböző karakterű dallamválasz rögtönzése egyszerű dallamsorokhoz; testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata, eltérő karakterek kifejezésére – Pentaton hangkészlet kiegészül alsó szó, és felső dó hanggal – Hangoszlop, hangsor hangjai, kézjelről történő éneklése, hangszerkísérettel, – Különböző karakterű hangszínek, dinamikai szintek megfigyelése és azonosítása a tanult dalokban, zeneművekben – Véleménynyilvánítás: Melyik hangszín tetszik a legjobban?
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Zenei mondat, kérdés, felelet, memória, néma éneklés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: memóriafejlesztés, hangszín, hangerő.

Matematika: elemző képesség fejlesztése.

Dráma és tánc: tánc és szabad mozgás, improvizáció, dramatizált előadás.

Vizuális kultúra: zenei élmények vizuális megjelenítése.

Kreativitás, manuális készség fejlesztése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről, vagy betűkottából előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni.

Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon).

A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta).

Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és csoportosan.

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.

A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják tanári segítséggel

TÉMAKÖR: Zeneművek / zenei írás-olvasás

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában;
- kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat;
- érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel;
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal;
- elmélyültebb lesz alapvető tájékozottsága a kottában;
- megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét;
- a hallás után tanult dalokat képes a kottakép alapján azonosítani és a kottában követni;
- a kottában felismeri a tanult új ritmusképleteket és dallamhangokat;
- helyesen használja a szolmizációs hangokat és neveket különböző intonációs és hangképző gyakorlatoknál, hallásfejlesztésnél.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A hallás után tanult dalok kottából való azonosítása különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.);
- A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;
- A tanult új ritmikai elemek megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;
- A tanult dallamhangok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;
- Egyszerű, rövid írás – olvasási feladatok a tanult új ritmikai elemek és dallamhangok alkalmazásával;
- A figyelem, az összpontosítás fejlesztése a fenti feladatok segítségével;
- A finommotorikus mozgások fejlesztése az egyszerű, rövid írás feladatok segítségével;
- A leírt kottakép visszaéneklése a zenei olvasás fejlesztésére;
- Rövid dallamok éneklése a tanult hangok alkalmazásával, a zenei olvasás fejlesztésére;
- Felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után;
- A mozgó dó hang szerepének megfigyelése az írás és az olvasás során;
- Szinkópa
- Egyedül álló nyolcad és szünete grafikai képe és írása;
- Egész értékű kotta és szünetének grafikai képe és írása;
- A 4/4 –es ütemfajta grafikai képe és írása;
- Dó’ – lá – szó – mi – ré – dó – lá, - szó, hangok a kottában;

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Dallamvonal rajzolás
- Egyszerű, rövid írás – olvasási feladatok a tanult új ritmikai elemek és dallamhangok alkalmazásával
- Ritmusfelismerés-Ritmus TOTÓ
- Rövid írás feladatok az új ritmikai elemek, dallamok alkalmazásával
- A leírt kottakép visszaéneklése a zenei olvasás fejlesztésére
- Rövid dallamok éneklése a tanult hangok alkalmazásával, a zenei olvasás fejlesztésére
- Felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után
- A tanult ritmusok, kották, szünetek grafikai képe és írása
- Kép-kotta társítása,
- Kétkezes ritmussorok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

A ritmusok neve és gyakorló neve, a dallami elemek szolmizációs neve, kézjele, betűjele.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: halmazok, számsorok, ütemmutató-törtek

Vizuális kultúra: vizuális jelek és jelzések használata.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni.

Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon).

A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta).

Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és csoportosan.

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.

A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid **dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják tanári segítséggel.**

4. ÉVFOLYAM

AZ ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 4. ÉVFOLYAMON:

- A negyedik évfolyamon fő feladat az első, második, harmadik osztályokban megszerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése, mélyítése elsősorban élményszerű és játékos módon.
- A tanulók e nevelési – oktatási szakasz végére a dalokat tisztán, stílusosan, magabiztosan, örömmel énekelik.
- A tanulók az énekelt dalok meghatározott zenei elemeit megfigyelik, tanári rávezetéssel tudatosítják, felismerik kottaképről, és tanári segítséggel reprodukálják. A zenei elemeket, a ritmikai, dallami, és hallási készségeket improvizációs és kreatív játékos feladatokkal gyakorolják (ritmusvariáció, ritmustelefon, osztinató)
- A különböző karaktereket a tanult dalokban, zeneművekben megfigyelik, majd testhangszerekkel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobantás, kopogás a padon) és saját, otthon készített hangzó eszközökkel reprodukálják.
- A tanulók a hangszerekkel lehetőség szerint többféle formában is találkoznak, elsősorban a hallgatott zenékben figyelik meg, de élőben is találkoznak velük zenei előadásokon, koncerteken. A maguk által készített hangkeltő eszközöket pedig improvizációs, játékos feladatokban használják.
- A tantárgyi fejlesztés eredményeképpen magasabb szintre jut előadói, zenei befogadói és alkotói készségük.
- A zenehallgatáskor átélt élményeiket szóval, rajzzal, tánccal és szabad mozgás improvizációval fejezik ki. A hallgatott zenékben felismerik a tanult zenei elemeket, karaktereket.
- Megvalósítandó cél továbbá, hogy a tanár változatos motivációs technikákkal segítséget nyújtson a tanulónak abban, hogy a zeneműveken keresztül rátaláljon önmagára.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Zeneművek / Énekes anyag	35+4
Zeneművek / Zenehallgatás	13
Zenei ismeretek / Ritmikai fejlesztés	6
Zenei ismeretek / Hallásfejlesztés	6
Zenei ismeretek / Zenei írás, olvasás	8
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Zeneművek / énekes anyag

Óraszám: 35+4 óra

A fenntarthatóság témakörének megjelenése az énekes anyag feldolgozásában.

Zeneművek / Énekes anyag / Negyedik osztály

Életképek

A juhásznak; Badacsonyi szőlőhegyen; Béres legény; Bogojai legények; Ábécédé; Falu végén; Gyéren vettem kenderkémet; Kelj fel juhász; Kihajtottam; Molnárlegény voltam én, PásztoreMBER vígan él; Sárga csikó, Szánt a babám

Párosítók-□ □Leányok, legények

Azt hallottam; Csillag Boris; Elvesztettem páromat; Hej, Vargáné; Jaj, de szépen esik az eső; Kocsi, szekér; Komáromi kisleány; Széles a Duna; Szép szatmári lányok; Új a csizmám; Zörög a kocsi

Állatos dalok

A macskának négy a lába, Az árgyélus kismadár, Debrecenbe kéne menni; Egy nagyorrú bolha; Házasodik a tücsök; Kis kacska fürdik

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Erkel Ferenc: Himnusz; Luca, Luca; Karácsonyi pásztortánc; Mennyből az angyal; Üdvözlégy, kis Jézuska; Farsang három napjába; Ez ki háza, ki háza?, Huszárgyerek, huszárgyerek; Most szép lenni katonának; A pünkösdsnek jeles napján

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési oktatási szakasz végére:

- csoportosan vagy önállóan életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra,
- a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban táncokban dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz.
- hangterjedelme túllép az oktávon

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- emlékezetből énekel legalább 40 magyar népdalt
- emlékezetből éneklí a Himnuszt,
- a gyermek a dalokban megtalálja önmagát, s így azonosulni tud velük.
- a népdalokat csokorba szedve is éneklí.
- előadó készsége tovább fejlődik,
- ismer a tanult magyar népdalokhoz tartozó népszokásokat,
- aktívan részt vesz az iskola hagyományos ünnepein,
- érzékeli a lineáris és vertikális történéseket a zenében.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Magyar népdalok hallás utáni megtanulása;
- A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés és artikuláció;
- A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, táncmuzika zenében és feldolgozott formában, melyek példája nyomán törekszik az autentikus előadásra;
- Az interpretáció élménnyé mélyítése a dalokhoz kapcsolódó játékok, táncok, dramatizált előadások és élő hangszerkísérek segítségével;
- Az éneklés hangterjedelmének bővítése az oktávon túlra;
- Előadói készség: az éneklés örömeinek megtalálása előadóként; a tevékenységközpontúság elősegítése;
- Befogadói készség: új dalok megismerésével felfedezni a dalok megismerésének örömeit; új dalok tanulásakor felfedezni a dalok megismerésének örömeit; a képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben;
- Alkotói készség: aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozásának segítése ;
- Évfolyamonként legalább 40 gyermekjátékdal, népdal megismerése – ezt írtuk közös megegyezéssel;
- A dalokhoz kapcsolódó játékok, a jeles napokhoz kapcsolódó hagyományok megismerése;
- A dalokban előforduló népi kifejezések

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Légzéstechnikai gyakorlatok
- Népzenei felvételek, tanári előadások, autentikus előadások, felvételek hallgatása
- Dalokhoz kapcsolódó játékok, táncok, dramatizált előadások, hangszeres bemutatók, hangszerkísérek
- Dalok játéka kiszámolóval, udvari körjátékok
- Előadói készség: az éneklés örömeinek megtalálása előadóként; a tevékenységközpontúság elősegítése
- Osztály előtti éneklés, szólóban párban, kis csoportokban, játékokban...
- Új műdalok, népdalok, helyi: böszörményi, hajdúsági népdalok tanulása...értékeink , kincseink megismerése
- Motiválás különböző ünnepeken, rendezvényekre való készülődésben, szólóban, kórusban való aktív részvétellel.
- A dalokhoz kapcsolódó játékok, a jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó hagyományok megismerése, eljátszása
- A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése,
- Gyűjtőmunka: kifejezések jelentése, képek

<p>értelmezése;</p> <ul style="list-style-type: none"> – A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése. 	<p>gyűjtése, vetítése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hangfelvételek hallgatása, dalok különböző előadásmódokban, feldolgozásba
---	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Tempo giusto, magyar népszokások, jeles napok, táncház

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szókincs bővítése, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció.

Természetismeret: dalok ÖKO jeles napokra, víz világnapjára, a Föld napjára..

Dráma és tánc: népdal és néptánc kapcsolata, népszokások dramatizált előadása

hajdúsági népdalok, néptáncok, hajdúböszörményi népdalcsokor

Vizuális kultúra: a népi tárgykultúra jellemző példáinak ismerete.

Testnevelés és sport: mozgás, helyes légzés, testtartás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanulók 40 dalt (30 népzenei és 10 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-e” hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan.

A népdalokat csokorba szedve is éneklük.

Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek a dalok élményekből kiinduló, szövegterhelmet kifejező megszólaltatásával.

Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni.

Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon).

Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban.

TÉMAKÖR: Zeneművek / zenehallgatás

Óraszám: 13 óra

A megadott művek egy része olyan terjedelmű, hogy az ének-zene óra keretei között csak részletek meghallgatására van mód. A zeneművek élményszerű bemutatását előzze meg az egyik legfontosabb pedagógiai eszköz, a *motiváció*, melyhez hozzátartozik a lehetőség szerinti koncertlátogatás, a Lényeges a zenei anyagok minél élményszerűbb, a zenéhez, dalokhoz kapcsolódó táncok, játékok megtanulása és a zenei előadások, zenés filmek videó felvételről történő megtekintése.

Erkel Ferenc: Himnusz

Népzenei felvételek eredeti előadásban (Magyar népzene sorozat)

Kodály Zoltán: Hány János – részletek – Ábécédé, A juhász – gyermekkar; Villó – gyermekkar, részlet (Ez ki háza); Pünkösdlő – gyermekkar, részlet (A pünkösdlőnek)

Bartók Béla: Gyermekeknek I./11. Elvesztettem páromat; II./ 22. Debrecenbe kéne menni; II./ 37.

Kanásznóta (Házasodik a tücsök)

Bartók Béla: Mikrokozmosz - Dallam ködgomolyban

Bárdos Lajos: Kocsi, szekér - vegyeskar

Clément Janequin: A madarak éneke

W.A. Mozart: Gyermekjáték – dal

W.A. Mozart: Esz-dúr zongoraverseny K. 271 "Jeunehomme" III. tétel - részlet

Csajkovszkij: Diótörő – Csokoládé tündér tánca

Muszorgszkij: Egy kiállítás képei - Baba Yaga kunyhója

Bizet: Carmen – gyermekkar (Mi is jöttünk felvonulni)

Rossini: Macska – duett

Prokofjev: Péter és a farkas - részletek

Debussy: Gyermekkuckó - Néger baba tánca

Betlehemes / Üdvözlégy, kis Jézuska

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- zenehallgatási élményekkel gazdagodik;
- további zongoradarabokban ismer rá a tanult dalokra;
- népdalfeldolgozásokat hall zenekari kísérettel;

- megismerkedik a zenében alkalmazható humorral;
- ismerete gazdagodik a különböző stílusban írott zeneművek meghallgatása által;
- megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet;
- megismerkedik a szimfonikus zenekar főbb hangszereivel (hegedű, cselló, fuvola, oboa, klarinét, kürt, trombita);
- megismerkedik a zenében alkalmazott humorral.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- meg tudja különböztetni a népdalfeldolgozásokat az egyéb szimfonikus művektől;
- megkülönbözteti a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól;
- képzelete és kreatív gondolkodása fejlődik;
- képes az érzelmi azonosulásra;
- egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni;
- kialakul a többirányú figyelem készsége, a lineáris és a vertikális történések érzékelése.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A hangszerek hangszínének megfigyeltetése a tanult zenei anyagban;
- Különböző stílusú, korú és műfajú zenék hallgatása a gyermekvilág és mesék témájában;
- Az egyes szereplők zenei ábrázolásának megfigyelése a cselekményes zenében;
- Hangutánzások, hangszínek, ellentétek megfigyelése a hallgatott zenékben;
- A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval;
- Zenei befogadói készség: a hallgatott zenék folyamatainak követése: hasonlóságok, különbözőségek, variációk megfigyelése a tanuló képzeletének aktív részvétele a zeneművek befogadásában; egy-egy zenemű befogadásának segítése motivációs zenei játékokkal; a zenei befogadás mikéntjének megtapasztalása a zenei aktivitáson keresztül;
- Zenei befogadói készség fejlődése;
- Alkotói készség: aktív részvétel az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozása; a zeneművek eljátszása dramatizált előadással;
- A gyermekkar, vegyeskar, szólóhangszer és a zenekar hangzásának azonosítása;
- A zeneművekhez tartozó mesék, zenei programok megismerése;
- A zenei kifejezés művészi megvalósítása változatainak megismerése;
- Ismeretek szerzése hiteles előadóktól a dalok stílusos előadásához.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Zenei programok, koncertek, előadások látogatása
- Élménybeszámolók a zene kapcsán
- A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval
- Fantáziarajz
- Egy-egy zenemű befogadásának segítése motivációs zenei játékokkal; a zenei befogadás mikéntjének megtapasztalása a zenei aktivitáson keresztül
- Zenei TOTÓ
- Alkotói készség: aktív részvétel az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozása; a zeneművek eljátszása dramatizált előadással, osztály előtti dramatizálás
- A zeneművekhez tartozó mesék, zenei programok megismerése; bábelőadás, koncertek vetítése, látogatása
- Ismeretek szerzése hiteles előadóktól a dalok stílusos előadásához, gyűjtőmunka

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Himnusz; visszatérés a zenében, vagy ABA forma; duett; szólóének (dal)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: memória fejlesztése a tanult szövegeken keresztül.

Természetismeret: zenehallgatás ÖKO jeles napokra

Erkölcstan: zeneművek erkölcsi tartalma, üzenete, viselkedési normák a zeneművekben.

Dráma és tánc: tánc és szabad mozgás, improvizáció, dramatizált előadás.

Vizuális kultúra: zenei tartalmak vizuális megjelenítése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől.

Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszertípusokat.

Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk.

Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket.

A negyedik évfolyam végére olyan gyakorlati tapasztalatokat szereznek a zenehallgatásról, amelyre építve a zenei stílusérzék és zeneértés egyre árnyaltabbá válik.

TÉMAKÖR: Zeneművek / ritmikai fejlesztés

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri a páros és a páratlan lüktetést;
- az ütemhangsúlyokat mozgással érzékelteti;
- aktívan részt vesz az alkotói folyamatokban.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a 4/4-es ütemet, valamint az egész értékű kottát és az egyedül álló nyolcadot azok szüneteivel;
- ismeri a 3/4-es ütemet, valamint a pontozott fél értékű kottát;
- megkülönbözteti a páros és páratlan lüktetést;
- felismeri és hangoztatja az összetett ritmusokat: szinkópa, nyújtott és éles ritmus;
- ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket;
- egyszerű ritmussorokat rögtönöz.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Egyenletes lüktetés hangoztatása éneklés közben;
- Ütemhangsúlyok mozgással történő érzékeltetése;
- Ritmikai többszólamúság alkalmazása ritmuskánonokkal;
- Összetett ritmusok gyakorlása páros és páratlan metrumú ütemekben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban:
  - a zenei hangsúly érzékeltetésével,
  - mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával,
  - felelgetős ritmusjátékokkal,
  - ritmusvariációval,
  - osztinatóval,
  - befejezés rögtönzésével egyszerű ritmussorokhoz
- Alkotói készség: egyszerű

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyenletes lüktetés hangoztatása, mutatása, lépegetés, menetelés közben, éneklés közben
- Ritmuskánonok
- Ritmus visszhang, (tapsolással, koppintással, ritmushangszerekkel,
- Dallamvisszhang,
- Ritmuszenekar,
- Szinkópás szavak, szinkópa mondóka
- Variációk adott értékű ütemekre

<p>ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása; – Rögtönzés dallammal, ritmussal; – Ritmussorok alkotása változatos hangszíneket használva, testhangok és különböző hangkeltő eszközök, és ritmushangszerek segítségével; – Szinkópa, nyújtott és éles ritmus; – Egyedül álló nyolcad és szünete; – Egész értékű és pontozott fél értékű kotta és szünete; – $\frac{3}{4}$ és $\frac{4}{4}$ –es ütemfajta. 	
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Szinkópa; zenei hangsúly; nyújtott és éles ritmus; páratlan lüktetés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: mondszerkezetek - kérdés és felelet.

Matematika: ütemmutató-törtek

Dráma és tánc: önkifejezés erősítése, néptánc.

Vizuális kultúra: vizuális jelek és jelzések használata.

Testnevelés és sport: mozgáskoordináció.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban.

Képesek ritmusvariációt, ritmussort alkotni.

A $\frac{3}{4}$ -es és $\frac{4}{4}$ -es metrumot helyesen hangsúlyozzák.

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.

TÉMAKÖR: Zeneművek / hallásfejlesztés

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangai sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
- különböző dinamikai szinteken tud énekelni;
- a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
- énekel a pentaton hangsorban;
- énekel a hétfokú hangsorban;
- a tanult énekelt zenei anyagot tanári vezetéssel el tudja énekelni kézjelezve és szolmizálva.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri, énekli és alkalmazza a felső dó, alsó lá és alsó szó hangokat;
- megfigyel és hallás után reprodukál különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket;
- a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően tudja változtatni.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A tudatosított zenei elemek gyakorlása minél több kontextusban;
- Belső hallás fejlesztése dallambújtatással;
- A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Dallambújtatás
- Rádiójáték
- Köszönések, búcsúzások dallamvisszhanggal
- Dallamvisszhang

<p>éneklése;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kánonok éneklése, gyakorlása; - A dallam és szöveghangsúly összefüggéseinek megfigyelése; - Alkotói készség: különböző karakterű dallamválasz rögtönzése egyszerű dallamsorokhoz; testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata, eltérő karakterek kifejezésére; - a pentaton hangsor - Fá és ti hangok - hétfokú hangsor; - A fá és ti hangok kézjeleinek ismerete és kézjelről történő éneklése; - Különböző karakterű hangszínek, dinamikai szintek megfigyelése és azonosítása a tanult dalokban, zeneművekben; - A violinkulcs. 	<ul style="list-style-type: none"> - Beéneklések, szolmizációs gyakorlatok, kézjelezés - A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése - Kánonok éneklése, gyakorlása: <ul style="list-style-type: none"> • kis csoportokban körben állva, • padsorokkal, karmesterrel, • párban, csoportokban, több szólamban, • kórusban, - Alkotói készség: különböző karakterű dallamválasz rögtönzése egyszerű dallamsorokhoz; testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata, eltérő karakterek kifejezésére; - A pentaton hangsor felismerése - A fá és ti hanggal kiegészítve a hangoszlop, hangsor hangjai - Kézjelről történő éneklése, hangszerkísérettel - Különböző karakterű hangszínek, dinamikai szintek megfigyelése és azonosítása a tanult dalokban, zeneművekben - Véleménynyilvánítás: - Melyik hangszín tetszik a legjobban?
---	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Forte; piano; halkítás-erősítés; dallam- és szöveghangsúly; pentaton hangsor; hétfokú hangsor; violinkulcs.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: memóriafejlesztés, hangszín, hangerő.

Matematika: elemző képesség fejlesztése.

Dráma és tánc: tánc és szabad mozgás, improvizáció, dramatizált előadás.

Vizuális kultúra: zenei élmények vizuális megjelenítése.

Kreativitás, manuális készség fejlesztése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni.

Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon)

A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta).

Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és csoportosan.

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.

A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat **kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják tanári segítséggel.**

TÉMAKÖR: Zeneművek / zenei írás-olvasás

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában;
- kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat;
- érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel;
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal;
- elmélyültebb lesz alapvető tájékozottsága a kottában;
- megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét;
- a hallás után tanult dalokat képes a kottakép alapján azonosítani és a kottában követni;
- a kottában felismeri a tanult új ritmusképleteket és dallamhangokat;
- pentaton és hétfokú dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekel, kézjelekkel mutatja;
- helyesen használja a szolmizációs hangokat és neveket különböző intonációs és hangképző gyakorlatoknál, hallásfejlesztésnél.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A hallás után tanult dalok kottából való azonosítása különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.);
- A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;
- A tanult új ritmikai elemek megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;
- A tanult dallamhangok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;
- Egyszerű, rövid írás – olvasási feladatok a tanult új ritmikai elemek és dallamhangok alkalmazásával;
- A figyelem, az összpontosítás fejlesztése a fenti feladatok segítségével;
- A finommotorikus mozgások fejlesztése az egyszerű, rövid írás feladatok segítségével;
- A leírt kottakép visszaéneklése a zenei olvasás fejlesztésére;
- Rövid dallamok éneklése a tanult hangok alkalmazásával, a zenei olvasás fejlesztésére;
- Felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után;
- A mozgó dó hang szerepének megfigyelése az írás és az olvasás során;
- Violinkulcs írása;
- Szinkópa, nyújtott és éles ritmus grafikai képe és írása;
- Egyedül álló nyolcad és szünete grafikai képe és írása;
- Egész értékű és pontozott fél értékű kotta és szünetének grafikai képe és írása;
- A $\frac{3}{4}$ és $\frac{4}{4}$ –es ütemfajta grafikai képe és írása;
- Dó' – lá – szó – mi – ré – dó – lá, - szó,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Dallamvonal rajzolás
- Egyszerű, rövid írás – olvasási feladatok a tanult új ritmikai elemek és dallamhangok alkalmazásával
- Ritmusfelismerés: Ritmus TOTÓ
- Rövid írás feladatok az új ritmikai elemek, dallamok alkalmazásával
- A leírt kottakép visszaéneklése a zenei olvasás fejlesztésére
- Rövid dallamok éneklése a tanult hangok alkalmazásával, a zenei olvasás fejlesztésére
- Felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után
- A tanult ritmusok, kották, szünetek grafikai képe és írása
- Kép-kotta társítása
- Kétkezes ritmussorok
- Hétfokú hangsor hangoszlopban, vonalrendszerben

- hangok a kottában;
- A hétfokú hangsor relációi, kézjelük és elhelyezkedésük a vonalrendszerben.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

A ritmusok neve és gyakorló neve, a dallami elemek szolmizációs neve, kézjele, betűjele, hármás ütem, violinkulcs, kereszt és b mint előjegyzés.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: halmazok, számsorok.

Vizuális kultúra: vizuális jelek és jelzések használata.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTEL:

Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni.

Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon).

A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta).

Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és csoportosan.

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.

A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat **kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják tanári segítséggel.**

ETIKA

1 - 4. ÉVFOLYAM

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
2020-2021	1			
2021-2022	1	1	1	
2022-2023	1	1	1	
2023-2024	1	1	1	1
Éves óraszám	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)

1. ÉVFOLYAM

AZ ETIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 1. ÉVFOLYAMON:

- Az Etika tantárgy alapvető célja az egyéni és közösségi identitás formálása, stabilizálása, a kulturális hagyományokban gyökerező erkölcsi elvek, társas szabályok megismertetése.
- Az alsó tagozat első két évfolyamán az Etika tantárgy elsődleges feladata az öntudatos erkölcsi-etikai gondolkodás kialakítása. Továbbá a tanuló önmagáról és közvetlen környezetéről szerzett ismereteinek tudatossá tétele.
- Az 1–2. évfolyam helyi tanterve a tanulók önmagukhoz való viszonyulására, alapvető önismeretére, valamint elemi környezetükre, a rokoni és kortárskapcsolatok közegeire összpontosít. Társadalmunk kulturális életét alapvetően meghatározó zsidó-keresztény kultúra világképével és szokásrendszerével ismerkednek meg. Ezek az egyházi ünnepkörök és hagyományok közös feldolgozásával valósulnak meg. A tevékenységközpontú, tanulási tapasztalatokra épülő módszerek lehetőséget nyújtanak a személyes véleményalkotásra, a közösséghez tartozás élményének megélésére.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Éntudat – Önismeret	7
Család – Helyem a családban	7
Helyem az osztály közösségében	6
A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban	5
A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében	6
Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére	5
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Éntudat - Önismeret

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket;

- **FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:**
- Önismeret
- Saját jellemzők

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Saját alapérzelmek felismerése, szóbeli megfogalmazása
- Kellemes és kellemetlen érzelmeket kiváltó

<ul style="list-style-type: none"> • Külső és belső tulajdonságok azonosítása, – Érzelmek megismerése – Fejlődés • A változások felismerése • Saját erősségek és fejlesztésre váró területek, a két oldal egyensúlyának megtalálása 	<p>helyzetek felismerése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gondolatok és érzelmek kifejezése a helyzethez illően
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: én, érzelem, öröm, bánat, félelem, harag, otthon, védettség, bizalom, fejlődés, változás, cél, szokás</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: a beszédkészség fejlesztése, bemutatkozás, szövegértés fejlesztése, érzelmeket megjelenítő szövegek, versek, képek tartalmának elmesélése, személyes döntést tartalmazó történetek Vizuális kultúra: személyes élmények megjelentetése sík vagy plasztikus alkotásokban, képekről alkotott gondolataink, érzéseink megfogalmazása</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A tanuló életkorának megfelelő reális képpel rendelkezik saját külső tulajdonságairól, tisztában van legfontosabb személyi adataival.</p>	

<p>TEMAKÖR: Család- Helyem a családban Óraszám: 7 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> - A témakör tanulása eredményeként a tanuló: - felismeri a különböző élethelyzetek (pl. új családtag érkezése, egy családtag elvesztése, iskolai siker, kudarc, új barátság, kiközösítés) érzelmi megnyilvánulásait; - megérti a családi szokások jelentőségét a családi összetartozás megélésében és bizalmi kapcsolatainak alakulásában; - képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit; - felismeri az őt ért bántalmazást, ismer néhány olyan segítő bizalmi személyt, akihez segítségért fordulhat. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Egészséges életmód • A biztonság feltételeinek megérzése a mindennapokban • Helyzetek azonosítása, melyekben segítség nyújtására vagy kérésére van szükség – Családi és tágabb kapcsolatok • Családtagok, családi viszonyok jellemzése • A családtagok közös tevékenységeinek megismerése • Szokások a családban, és azok szerepének felismerése – Érzelmek kifejezése a családban, • A pozitív, megtartó emberi kapcsolatokban megjelenő esetleges negatív érzelmek felismerése • Módszerek megismerése a negatív érzelmek kezelésére • A családon belüli lehetséges konfliktusok megérzése 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A testi és lelki állapotok néhány fő jellemzőinek azonosítása, az érzelmek hatása a fiziológiai állapotokra • Kellemetlen, bántó, feszült helyzetek azonosítása • Az egészséges életmód alapelemei • A család tágabb kapcsolatrendszerének azonosítása: barátok, szomszédok, távoli rokonok, ismerősök • A szeretet kifejezésének és elfogadásának módjainak gyakorlása • Ünnepek a családban, a családi ünnepekhez kapcsolódó szokások átélése
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: biztonság, egészség, családtag, rokon, barát, ismerős, hétköznapi, hétvége, ünnep, szeretet, tisztelet</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p>	

Technika és tervezés: élet a családban, családi rendezvények, ünnepek, események. Magyar nyelv és irodalom: családdal kapcsolatos irodalmi szövegek, ünnepkörökkel kapcsolatos irodalmi alkotások, a beszéd-készség fejlesztése, bemutatkozás, szövegértés fejlesztése. Környezetismeret: iskolai élet, napirend.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Képes kapcsolatba lépni és a partner személyét figyelembe véve kommunikálni környezete tagjaival. A beszélgetés során betartja az udvarias társalgás elemi szabályait.

TÉMAKÖR: Helyem az osztály közösségében

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló: ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait;
  - mások helyzetébe tudja képzelni magát,
  - különbséget tesz verbális és nem verbális jelzések között,
  - megkülönbözteti a felnőttekkel és társakkal folytatott interakciós helyzeteket,
- rendelkezik megfelelő kommunikációs eszköztárral ahhoz, hogy barátsággá alakuló kapcsolatokat kezdeményezzen

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Kommunikáció
- Kortárs kapcsolatok
- Kapcsolatok kialakítása, ápolása kortársakkal
- A kapcsolatok kialakulását segítő és gátló viselkedési formák megkülönböztetése
- A kortárs kapcsolatok minőségének meghatározása, a ba
- A barátság kezdeményezése és ápolása
- Konfliktusok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A társas érintkezés és a beszélgetés alapvető szabályainak ismerete
- Alapvető testbeszéd-jelzések azonosítása
- A verbális és-nonverbális kommunikációs elemek azonosítása, az együttérzés kifejezése
- Egyenrangú és kölcsönös kommunikáció, kommunikáció
- Az elfogadás és az elutasítás jelzéseinek azonosítása
- Vita, veszekedés, harag okainak feltárása, a kibékülés, megbeszélés módjai, a megbocsátás elfogadása
- Az egyenlőtlen és bántó helyzetek felismerése, és a rájuk való megfelelő reakció tanulása. Az elfogadás és az elutasítás jelzéseinek azonosítása
- Vita, veszekedés, harag okainak feltárása, a kibékülés, megbeszélés módjai, a megbocsátás elfogadása
- Az egyenlőtlen és bántó helyzetek felismerése, és a rájuk való megfelelő reakció tanulása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: figyelem, testbeszéd, tisztelet, sértés, vita, harag, kibékülés, elfogadás, megbocsátás, lelkiismeret

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: családdal kapcsolatos irodalmi szövegek, ünnepkörökkel kapcsolatos irodalmi alkotások, a beszéd-készség fejlesztése, bemutatkozás, szövegértés fejlesztése.

Környezetismeret: iskolai élet, napirend

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Képes kapcsolatba lépni és a partner személyét figyelembe véve kommunikálni környezete tagjaival. A beszélgetés során betartja az udvarias társalgás elemi szabályait. Törekszik rá, hogy érzelmeit a

közösség számára elfogadható formában nyilvánítsa ki.

TÉMAKÖR: A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló: érdeklődést mutat Magyarország történelmi emlékei iránt, felismer közülük néhányat;
- különböző konkrét helyzetekben azonosítja, és társaival megvitatja a szabályok jelentőségét, megérti a szabályszegés lehetséges következményeit;
- az igazságosság és igazságtalanság fogalmát valós helyzetekhez kapcsolja, véleményt alakít ki ezekről;
- felismeri a közösségek működésének feltételeit, és erkölcsi érzékenységgel viszonyul ezekhez.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A lakóhely jellemzői
- Közös ünnepek
- Az egyes egyházak ünnepkörei
- A nemzeti ünnepek háttérben álló történetek életkornak megfelelő megismerése
- Családi, iskolai és nemzeti ünnepek jellegének megkülönböztetése
- Az együttélés szabályai
- A társas szabályok szerepének meghatározása az együttélésben
- A szabályszegés következményeinek felismerése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Saját kedvelt helyszínek a lakókörnyezetben, a lakóhelyhez kötődés megfogalmazása
- Saját lakóhely néhány nevezettségének, fontos helyeinek, személyeinek megismerése.
- Személyes részvétel a közös ünneplés előkészítésében, lebonyolításában

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

lakóhely, szabály, alkalmazkodás, egyenlőség, igazságosság, együttműködés, érzelem, büszkeség

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom, Ének-zene, Vizuális kultúra: átélt esemény vizuális megjelenítése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Érzi, hogy a hagyományok fontos szerepet játszanak a közösségek életében.

TÉMAKÖR: A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló: felelősséggel gondoskodik háziállatokról vagy a környezetében előforduló állatokról, növényekről;
- megismer néhány veszélyeztetett fajt, ezek veszélyeztetettségének okait, és megfogalmazza, miért szükséges az élővilág védelme;
- fogyasztási szokásaiban példát hoz olyan elemekre, amelyek révén figyelembe vehetők a környezetvédelmi szempontok

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A természet védelme
- Példák megfogalmazása ember és természet kapcsolódására
- A természetvédelem fontosságának a felismerése
- Veszélyeztetett élőlények és veszélyeztetettségük okainak

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Állatok és növények felelős gondozásának gyakorlása
- Környezetkárosító cselekvések azonosítása, elkerülése
- A szelektív hulladékgyűjtés gyakorlása
- A saját, a természetben tanúsított viselkedésének kontrolálása

<p>megismerése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Környezetvédelem • A fenntarthatóság helye a mindennapi cselekvésben. A takarékoság elvének elfogadása, megfogalmazása • A környezetkárosító magatartások elkerülési módjainak megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Stratégiák kialakítása a környezetkárosító magatartás elkerülésére
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: gondozás, gondoskodás, veszélyeztetett, természetvédelem, környezetkárosítás hulladék, szelektív gyűjtés, környezetvédelem</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Vizuális kultúra: környezetünk külső és belső terei.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Képes átélni a természet szépségét, és érti, hogy felelősek vagyunk a körülöttünk lévő élővilágért.</p>	

<p>TEMAKÖR: Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére Óraszám: 6 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: megismer néhány fontosabb ünnephez kapcsolódó vallási eseményt és a hozzá kapcsolódó zsidó és keresztény bibliai szövegekre támaszkodó történetet;</p>	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: Kérdések a világról</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saját kérdések megfogalmazása az ismeretlenről – Vallás, hit – Erkölc • Az együttélést befolyásoló főbb értékek azonosítása vallási vagy kulturálisan hagyományozott történetekben (bibliai történetek, mesék, mondák) • Annak felismerése, hogy az emberek nem egyértelműen jók vagy rosszak, csak a cselekvéseik ítélték meg 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Egyházi ünnepkörök és a hozzájuk kapcsolódó népszokások: Mikulás, karácsony, húsvét, pünkösd történetének megismerése • Gondolatok megfogalmazása a jóról és a rosszról • A szeretet, tisztelet, segítőkészség, türelem megjelenési módjainak felismerése a mindennapokban
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: vallás, hit, egyházi ünnepkörök, népszokások, érték, szeretet, tisztelet, segítőkészség, türelem, jó és rossz</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Vizuális kultúra: Magyar nyelv és irodalom, Ének-zene,</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Képes rá, hogy érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit vizuális, mozgásos vagy szóbeli eszközökkel kifejezze. Tisztában van vele és érzelmileg is képes felfogni azt a tényt, hogy más gyerekek sokszor egészen más körülmények között élnek, mint ő. Meg tudja különböztetni egymástól a valóságos és a virtuális világot.</p>	

2. ÉVFOLYAM

AZ ETIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 2. ÉVFOLYAMON:

- Az Etika tantárgy alapvető célja az egyéni és közösségi identitás formálása, stabilizálása, a kulturális hagyományokban gyökerező erkölcsi elvek, társas szabályok megismertetése.
- Az alsó tagozat első két évfolyamán az Etika tantárgy elsődleges feladata az öntudatos erkölcsi-etikai gondolkodás kialakítása. Továbbá a tanuló önmagáról és közvetlen környezetéről szerzett ismereteinek tudatossá tétele.
- Az 1–2. évfolyam helyi tanterve a tanulók önmagukhoz való viszonyulására, alapvető önismeretére, valamint elemi környezetükre, a rokoni és kortárskapcsolatok közegeire összpontosít. Társadalmunk kulturális életét alapvetően meghatározó zsidó-keresztény kultúra világképével és szokásrendszerével ismerkednek meg. Ezek az egyházi ünnepkörök és hagyományok közös feldolgozásával valósulnak meg. A tevékenységközpontú, tanulási tapasztalatokra épülő módszerek lehetőséget nyújtanak a személyes véleményalkotásra, a közösséghez tartozás élményének megélésére.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Éntudat – Önismeret	6
Család – Helyem a családban	6
Helyem az osztály közösségében	6+1
A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban	5+1
A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében	6
Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére	5
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Éntudat - Önismeret

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló: célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket;
- céljai megvalósítása közben önkontrollt végez

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Önismeret
- Érzelmek megismerése
- A veszélyt jelentő helyzetek azonosítása
- Fejlődés
- A változások felismerése
- A testi és szellemi fejlődés lépéseinek azonosítása
- Saját erősségek és fejlesztésre váró területek, a két oldal egyensúlyának megtalálása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Saját környezet bemutatása
- Saját szokások azonosítása
- Kellemes és kellemetlen érzelmeket kiváltó helyzetek felismerése
- Gondolatok és érzelmek kifejezési módjainak gyakorlása
- Hatékony tanulási technikák és feltételek gyűjtése
- Saját tanulási célok és jó szokások meghatározása
- Saját viselkedésre vonatkozó reflektálás gyakorlása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

én, viszonyulás a másik emberhez, érzelem, érzület, öröm, bánat, félelem, harag, otthon, védettség, bizalom, fejlődés, változás, cél, szokás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika és tervezés: élet a családban, családi rendezvények, ünnepek, események. Magyar nyelv és irodalom: családdal kapcsolatos irodalmi szövegek, ünnepkörökkel kapcsolatos irodalmi alkotások, a beszéd-készség fejlesztése, bemutatkozás, szövegértés fejlesztése. Környezetismeret: iskolai élet, napirend.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló életkorának megfelelő reális képpel rendelkezik saját külső tulajdonságairól, tisztában van legfontosabb személyi adataival.

TÉMAKÖR: Család – Helyem a családban

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
- felismeri a különböző élethelyzetek (pl. új családtag érkezése, egy családtag elvesztése, iskolai siker, kudarc, új barátság, kiközösítés) érzelmi megnyilvánulásait;
- megérti a családi szokások jelentőségét a családi összetartozás megélésében és bizalmi kapcsolatainak alakulásában;
- képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit;
- felismeri az őt ért bántalmazást, ismer néhány olyan segítő bizalmi személyt, akihez segítségért fordulhat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

Egészséges életmód

A tanács, segítség ajánlásának és kérésének módjainak gyakorlása

- Családi és tágabb kapcsolatok
- Családtagok, családi viszonyok jellemzése
- Ünnepek a családban, a családi ünnepekhez kapcsolódó szokások átélése
- A család tágabb kapcsolatrendszerének azonosítása: barátok, szomszédok, távoli rokonok, ismerősök
- Érzelmek kifejezése a családban, sorsfordító események
- A pozitív, megtartó emberi kapcsolatokban megjelenő esetleges negatív érzelmek felismerése
- Módszerek megismerése a negatív érzelmek kezelésére
- A családon belüli lehetséges konfliktusok megérzése
- Változások, események azonosítása a családban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A testi és lelki állapotok néhány fő jellemzőinek azonosítása, az érzelmek hatása a fiziológiai állapotokra
- Az egészséges életmód alapelemei, az egészségmegtartó stratégiák ismerete
- A biztonság feltételeinek megérzése a mindennapokban
- Kellemetlen, bántó, feszült helyzetek azonosítása (a jó és rossz stressz megkülönböztetése)
- Helyzetek azonosítása, melyekben segítség nyújtására vagy kérésére van szükség
- A családtagok közös tevékenységeinek megismerése
- Szokások a családban, és azok szerepének felismerése
- A szeretet kifejezésének és elfogadásának módjainak gyakorlása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

biztonság, egészség, családtag, rokon, barát, ismerős, hétköznapi, hétvége, ünnep, szeretet, tisztelet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: családi élettel, iskolai élettel kapcsolatos irodalmi szövegek, a beszéd-készség fejlesztése, szövegértés fejlesztése, mások véleményének meghallgatása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Átlátja társas viszonyainak alapvető szerkezetét. Képes érzelmileg kötődni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez. Érti a szeretetkapcsolatok fontosságát. Képes érzelmileg kötődni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez.

TÉMAKÖR: Helyem az osztály közösségébenÓraszám: **6+1 óra****TANULÁSI EREDMÉNYEK**

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló: ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait;
- mások helyzetébe tudja képzelni magát, és megérti a másik személy nézőpontját és érzéseit;
- különbséget tesz verbális és nem verbális jelzések között, és törekszik ezek értelmezésére;
- megkülönbözteti a felnőttekkel és társakkal folytatott interakciós helyzeteket, és azonosítja azok sajátos szabályait;
- rendelkezik megfelelő kommunikációs eszköztárral ahhoz, hogy barátsággá alakuló kapcsolatokat kezdeményezzen;
- ismeri a testi és érzelmi biztonságra vonatkozó gyermekjogokat

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Kommunikáció
- Kortárs kapcsolatok
  - Konfliktusok
  - Az elfogadás és az elutasítás jelzéseinek azonosítása
  - Vita, veszekedés, harag okainak feltárása, a kibékülés, megbeszélés módjai, a megbocsátás elfogadása
  - Az egyenlőtlen és bántó helyzetek felismerése, és a rájuk való megfelelő reakció tanulása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A társas érintkezés és a beszélgetés alapvető szabályainak ismerete
- Alapvető testbeszéd-jelzések azonosítása és értelmezése
- A verbális és-nonverbális kommunikációs elemek azonosítása, az együttérzés kifejezése
- Egyenrangú és kölcsönös kommunikáció, kommunikációt és megértést segítő verbális és non-verbális elemek felismerése
- Kapcsolatok kialakítása, ápolása kortársakkal
- A kapcsolatok kialakulását segítő és gátló viselkedési formák megkülönböztetése
- A kortárs kapcsolatok minőségének meghatározása, a barátságok jellemzőinek felismerése
- A barátság kezdeményezése és ápolása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

figyelem, testbeszéd, tisztelet, sértés, vita, harag, kibékülés, elfogadás, megbocsátás, lelkiismeret

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: családi élettel, iskolai élettel kapcsolatos irodalmi szövegek, a beszéd-készség fejlesztése, szövegértés fejlesztése, mások véleményének meghallgatása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Képes érzelmileg kötődni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez. Képes kapcsolatba lépni és a partner személyét figyelembe véve kommunikálni környezete tagjaival, különféle beszédmódokat tud alkalmazni. A beszélgetés során betartja az udvarias társalgás elemi szabályait. Érzi a szeretetkapcsolatok fontosságát

TÉMAKÖR: A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalombanÓraszám: **5 óra****TANULÁSI EREDMÉNYEK**

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló: érdeklődést mutat Magyarország történelmi emlékei iránt, felismer közülük néhányat;
- különböző konkrét helyzetekben azonosítja, és társaival megvitatja a szabályok jelentőségét, megérti a szabályszegés lehetséges következményeit;
- az igazságosság és igazságtalanság fogalmát fiktív vagy valós helyzetekhez kapcsolja, véleményt

<p>alakít ki ezekről;</p> <p>– felismeri a közösségek működésének feltételeit, és erkölcsi érzékenységgel viszonyul ezekhez.</p>	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <p>A lakóhely jellemzői</p> <ul style="list-style-type: none"> – Közös ünnepek • Személyes részvétel a közös ünneplés előkészítésében, lebonyolításában – Az együttélés szabályai • A társas szabályok szerepének meghatározása az együttélésben • Az osztály életének közös megszervezése, megbeszélési technikák gyakorlása, kompromisszumos megoldások felismerése 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saját kedvelt helyszínek a lakókörnyezetben, a lakóhelyhez kötődés megfogalmazása • Saját lakóhely néhány nevezettségének, fontos helyeinek, személyeinek megismerése • Felismeri a lakókörnyezet közös gondozásának módjait és fontosságát • Az egyes egyházak ünnepkörei • A nemzeti ünnepek háttérében álló történetek megismerése • Családi, iskolai és nemzeti ünnepek jellegének megkülönböztetése • Az ünnepekhez való saját kapcsolódási pontok keresése (érzelmei, gondolatok, szokások) • A szabályszegés következményeinek felismerése
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: lakóhely, szabály, alkalmazkodás, egyenlőség, igazságosság, együttműködés, érzelem, büszkeség</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom, Ének-zene, Vizuális kultúra: átélt esemény vizuális megjelenítése.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Érzi a szeretetkapcsolatok fontosságát. Érzi, hogy a hagyományok fontos szerepet játszanak a közösségek életében</p>	

<p>TÉMAKÖR: A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében</p> <p>Óraszám: 6 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – A témakör tanulása eredményeként a tanuló: felelősséggel gondoskodik háziállatokról vagy a környezetében előforduló állatokról, növényekről; – megismer néhány veszélyeztetett fajt, ezek veszélyeztetettségének okait, és megfogalmazza, miért szükséges az élővilág védelme; – fogyasztási szokásaiban példát hoz olyan elemekre, amelyek révén figyelembe vehetők a környezetvédelmi szempontok 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <p>A természet védelme</p> <ul style="list-style-type: none"> • A természetvédelem fontosságának a felismerése • Veszélyeztetett élőlények és veszélyeztetettségük okainak megismerése • Környezetkárosító cselekvések azonosítása, elkerülése – Környezetvédelem • A fenntarthatóság helye a mindennapi cselekvésben • A szelektív hulladékgyűjtés gyakorlása 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Példák megfogalmazása ember és természet kapcsolódására • Állatok és növények felelős gondozásának gyakorlása • A saját környezetben található természeti értékek gyűjtése • A takarékoság elvének elfogadása, megfogalmazása • A környezetkárosító magatartások elkerülési módjainak megismerése • A saját, a természetben tanúsított

viselkedésének kontrolálása

- Stratégiák kialakítása a környezetkárosító magatartás elkerülésére

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

gondozás, gondoskodás, veszélyeztetett, természetvédelem, környezetkárosítás, hulladék, szelektív gyűjtés, környezetvédelem

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra: környezetünk külső és belső terei. Technika és tervezés

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Képes átélni a természet szépségét, és érti, hogy felelősek vagyunk a körülöttünk lévő élővilágért.

TEMAKOR: Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló: megismer néhány fontosabb ünnephez kapcsolódó vallási eseményt és a hozzá kapcsolódó zsidó és keresztény bibliai szövegekre támaszkodó történetet;
- a zsidó és keresztény bibliai történetekben, a kulturálisan hagyományozott történetekben megnyilvánuló igazságos és megbocsátó magatartásra, saját életéből példákat hoz.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Kérdések a világról
- Gondolatok megfogalmazása a tapasztalaton túli világról (a gondolkodás, gondviselés, megismerés, képzelet, világmindenség, idő fogalma) Vallás, hit
- A környezetben található egyházak, felekezetek néhány vallási szokásának megismerése
- Erkölc
- Az együttélést befolyásoló főbb értékek azonosítása vallási vagy kulturálisan hagyományozott történetekben (bibliai történetek, mesék, mondák)
- A szeretet, tisztelet, segítőkészség, türelem megjelenési módjainak felismerése a mindennapokban
- Gondolatok megfogalmazása a jóról és a rosszról
- Annak felismerése, hogy az emberek nem egyértelműen jók vagy rosszak, csak a cselekvéseik ítéelhetők meg

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Saját kérdések megfogalmazása az ismeretlenről
- A környező világ megismerési módjainak összegyűjtése (megfigyelés, magyarázat, kérdések a tapasztaltabbakhoz, szöveges, filmes források)
- Egyházi ünnepkörök és a hozzájuk kapcsolódó népszokások: Mikulás, karácsony, húsvét, pünkösd történetének megismerése (például Jézus születésének története a keresztény vallásokban; a hanuka ünnepe a zsidó vallásban)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: vallás, hit, egyházi ünnepkörök, népszokások, érték, szeretet, tisztelet, segítőkészség, türelem, jó és rossz.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra: Technika és tervezés Ének-zene

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Tisztában van vele és érzelmileg is képes felfogni azt aényt, hogy más gyerekek sokszor egészen más körülmények között élnek, mint ő. Meg tudja különböztetni egymástól a valóságos és a virtuális világot. . Ismeretei vannak a világnézet, világkép alapvető összefüggéseiről.

3. ÉVFOLYAM

AZ ETIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 3. ÉVFOLYAMON:

Az alsó tagozat 3. évfolyamán az etika tantárgy célkitűzése a korábbi években megalapozott

- ismeretek elmélyítése,
- a készségek továbbfejlesztése;
- a felvetett témákban való alaposabb elmélyülés.

A reális énkép kialakítására építve megkezdődhet a

- személyes erősségek és hiányosságok feltérképezése és alakítása;
- a szocio-emocionális készségek tudatos fejlesztése és a tanulót közvetlenül körülvevő társadalmi közegek után a tágabb környezet etikai szempontú vizsgálata és megértése.

A 3. évfolyamon folytatódik

- a zsidó-keresztén-keresztény erkölcsi értékrend alapozása,
- a tanulók által képviselt értékek személyre szabott mintázatának kialakulása.
- A lelki én, a lelkiismeret kialakulása révén a tanulók már képesek megérteni viszonylag ellentmondásos érzelmeket és tulajdonságokat is; empátikus képességük fejlődésével pedig egyre inkább képesek mások élethelyzetének megértésére.
- Felerősödik a kortársak hatása, de még a pedagógus által közvetített értékeket tekintik mérvadónak. A pedagógus feladata ebben az időszakban a csoportok értékrendbeli azonosítása a szélsőségek elkerülése, valamint a tanulókkal együtt a megismert közegek kereteinek kibővítése, az eddig alapszinten ismert és alkalmazott viselkedési minták szélesebb körben való alkalmazhatósága.
- A 3–4. évfolyamon fontos szerepet kapnak a tanulók önszerveződési folyamatai, saját kitűzöttfejlődési céljai, valamint az azok megvalósításához vezető út megtervezése, és ennek pedagógusi nyomon követése.
- A pedagógus feladata ebben az életkorban az érzékenyítés, a tanulók személyes véleményére és tapasztalataira vonatkozó elfogadás és nyitottság, a társadalmi felelősségvállalás modellálása. Az alkalmazott pedagógiai módszerekben a szóbeli kifejezőkészség és az öntudatosság fejlődésével fokozatosan bővül a szóbeli, majd írásbeli feladatok köre, ugyanakkor fontos, hogy legyenek cselekedeteken alapuló, dramatikus és kreativitást igénylő, alkotó feladatok is a tanórákon.

A 3. évfolyamokon előtérbe kerül a

- hithez kapcsolódó alapvető erkölcsi értékrend megismerése, megértése és belsővé tétele is.
- Lényege, hogy a tanulók számára nyilvánvalóvá váljon: az alapvető értékek eredete, forrásai és ezek belsővé válása tovább formálhatja spirituális világképüket is.

A pedagógiai munka fontos eleme

- a tanulók önálló kötelezettségtudatának,
- akaraterejének és öntevékenységének fejlesztése;
- a szorgalom, kitartás és felelősségvállalás autonóm erkölcsi értékrendbe való beépülésének előmozdítása.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Éntudat – Önismeret	5+1
Család – Helyem a családban	6
Helyem az osztály közösségében	6+1
A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban	6
A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében	6
Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére	5
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Éntudat – Önismeret

Óraszám: **5+1 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- meggyőződik róla, hogy a hiányosságok javíthatók, a gyengeségek fejleszthetők, és teljesíthető rövid távú célokat tűz maga elé saját tudásának és képességeinek fejlesztése céljából.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Önismeret
- Saját főbb testi tulajdonságok és személyiségjegyek azonosítása, az önészlelés és a környezettől érkező jelzések értelmezése
- Annak felismerése, hogy mindenembernek vannak erősségei és fejleszthető területei
- Saját fejlődési folyamatok észlelése, jellemzése
- Önfegyelem gyakorlása
- Érzelmek kezelése
- Az alapérzelmeken túlmutató kellemes és kellemetlen érzelmeket kiváltó helyzetek felismerése, az ezekre adott társadalmilag elfogadható reakciók gyakorlása
- Az önuralom fejlesztése, és cselekvési készségének megismerése
- Az érzelmek konstruktív kifejezési módjai és egyénspecifikus érzelmszabályozási stratégiák kialakítása.
- Célok és tervek
- Saját vágyak és célok megfogalmazása és ezek elkülönítése
- Terv kialakítása egy saját cél elérése érdekében: cselekvéses feladatok, tervszerű lépések meghatározása, a haladás ellenőrzése és értékelése
- Önmotiváló és önjutalmazási stratégiák megismerése, a kitűzött cél és a valóban elért eredmény összehasonlítása
- Siker és kudarc értelmezése
- A kitartás és a pozitív viszonyulás megtartása kudarc esetén is, annak felismerése, hogy a kudarcból levont következtetések is az egyén fejlődését szolgálják
- Reális és irreális célok felismerése, a vágyak és célok összefüggéseinek feltárása
- Személyes példaképek kiválasztása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

tulajdonság, érzelem, önuralom, vágy, terv, siker, eredmény, meggyőződés, példakép

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- csoportos tevékenységek keretében felismeri és megjeleníti az alapérzelmeket, az alapérzelmeken kívül is felismeri és megnevezi a saját érzelmi állapotait;
- felismeri, milyen tevékenységeket, helyzeteket kedvel, vagy nem kedvel, azonosítja saját viselkedésének jellemző elemeit;
- célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket;
- céljai megvalósítása közben önkontrollt végez, siker esetén önjutalmazást gyakorol.

TÉMAKÖR: Család – Helyem a családban

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- ismeri a család testi, lelki -védelemmel kapcsolatos feladatait
- motivált az őt érintő problémák megoldáskeresésében;
- saját maga is keres módszereket a stresszhelyzetben keletkezett negatív érzelmek, gondolatok és tettek kezeléséhez;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Egészség-biztonság
- A testi és lelki egészség jellemzőinek megismerése, az egészségmegőrzés főbb lehetőségeinek feltárása
- Stresszhelyzetek azonosítása saját példákon keresztül, jó és rossz stressz megkülönböztetése, a stressz- és indulatkezelés tudatos alkalmazása az azt megkívánó helyzetekben
- A bántalmazás felismerése, megelőzése, az elérhető segítő személyek és szervezetek azonosítása
- A kiközösítés azonosítása, elhárításának és megelőzésének lehetőségei
- Annak megértése, hogy mindenkinek joga van a biztonsághoz és az emberi méltósághoz
- Családok
- Ismerkedés a saját család múltjával, az idősebb generációk életével
- Családi hagyományok azonosítása, családi ünnepek megtartása
- Érzelmi kötelek a családon belül, az összetartozás jeleinek felismerése
- Saját szerep vállalása az ünnepek előkészítésében és megtartásában
- Családi élet
- Saját szerepvállalás azonosítása a család mindennapjaiban
- A gyermekek és felnőttek feladatai

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Saját tettekért való felelősségvállalás, a következmények elfogadása
- A „szabad”, „lehet” és „kell” értelmezése
- Az együttérzés, empátia, a kommunikáció módjainak gyakorlása
- A családtagok egymásrataltsága, közös feladatok azonosítása, a részvállalás szükségszerűségének felismerése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

együttérzés, bizalom, közösség, felelősség, következmény, feladatmegosztás, joga van

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret, vizuális kultúra

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a családi biztonság kereteit az őt ért bántalmazást, ismer néhány olyan segítő bizalmi személyt, akihez segítségért fordulhat;
- felismeri a különböző élethelyzetek (pl.: új családtag érkezése, egy családtag elvesztése, iskolai siker, kudarc, új barátság, kiközösítés) érzelmi megnyilvánulásait
- megérti az ünneplés jelentőségét, elkülöníti a családi és az egyéb ünnepeket, és törekszik az ünnepek előkészületeinek aktív résztvevőjévé válni;
- megérti a családi szokások jelentőségét a családi összetartozás megélésében és bizalmi kapcsolatainak alakulásában, természetesnek tartja ezek különbözőségét;
- felismeri a családtagokkal és barátokkal kapcsolatos pozitív és negatív érzéseit, törekszik ezek okainak feltárására, kezelésük érdekében erőfeszítéseket tesz;
- képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit.

TÉMAKÖR: Helyem az osztály közösségében

Óraszám: **6+1 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- felméri az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait; érdeklődésének és tudásának megfelelő feladatot vállal a közös munkában
- megkülönbözteti a sértő és tiszteletteljes közlési módokat hagyományos és digitális környezetben egyaránt; saját érdekeit és véleményét másokat nem bántó módon fejezi ki;
- felismeri az együttműködést segítő vagy akadályozó tevékenységeket és saját szerepét az együttműködésben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Kommunikáció
  - A kommunikációban részt vevő partnerek nézőpontjának megismerése, a megértésre törekvés eszközeinek használata
  - Az indulatszabályozás, a türelem, mások fél érzelmeinek és véleményének tiszteletben tartása
  - A többszereplős kommunikációban fellépő félreértés felismerése, tisztázó kérdések megfogalmazása
  - Ismerkedés az erőszakmentes kommunikációval: az értő figyelem és

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<p>az én-közlés</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verbális és non-verbális jelzések közötti ellentmondás felismerése • Az érvelés szabályainak megismerése <p>– Kortárs kapcsolatok</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kölcsönös és megtartó kortárs kapcsolatok kezdeményezése és fenntartása • A barátság kialakulásához szükséges személyes preferenciák azonosítása, a visszautasítás feldolgozása • Az előítélet felismerése és a bizalom feltételei • A társak megismerésének módjai • Saját kapcsolatok véleményezése, a kapcsolatok jobbításának lehetőségei <p>– Jogok, szabályok</p> <ul style="list-style-type: none"> • Néhány alapvető gyermeki jog megismerése • A gyermekek joggyakorlásában részt vevő felnőttek, az alapjogok elérésének különböző módjai • Az alapvető gyermeki jogok sérülésének felismerése, a segítségkérés lehetőségei • Megérti, hogy a tanulás jog és kötelesség 	
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

megértés, ismerős, barát, kortárs, vélemény, türelem, jog és kötelesség

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait;
- mások helyzetébe tudja képzelni magát, és megérti a másik személy nézőpontját és érzéseit;
- különbséget tesz verbális és nem verbális jelzések között, és törekszik ezek értelmezésére;
- megkülönbözteti a felnőttekkel és társakkal folytatott interakciós helyzeteket, és azonosítja azok sajátos szabályait;
- rendelkezik megfelelő kommunikációs eszköztárral ahhoz, hogy barátsággá alakuló kapcsolatokat kezdeményezzen;
- társas kapcsolatait a bizalom, szeretet, együttműködés és felelősség szempontjából vizsgálja és értelmezi;

TÉMAKÖR: A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- ismeri az állami, nemzeti és egyházi ünnepkörök jelentőségét, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét;
- felismeri a közösségek működésének feltételeit, a kiközösítés jeleit, és erkölcsi érzékenységgel reagál ezekre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Teremtett értékek
  - A lakóhely, a nemzet legfőbb természeti, épített, művészeti értékei és történelmi helyei
  - Főbb nemzetiségek és hagyományaik a lakókörnyezetben
  - Ismerkedés más népek életmódjával, szokásaival
  - A tárgyak és technológiák szerepe az életmódban
  - Az újítás és a kreativitás, mint a teremtett értékek megőrzésének, fejlesztésének alapja
- Közösség
  - A társas szabályok értelme, célja, értelmezése
  - Közösségi szabályalkotási és -értékelési technikák alkalmazása
  - A befogadó és együttműködő közösség jellemzőinek feltárása
  - Az együttműködés, felelősségvállalás, feladatvállalás alapelveinek átélése
  - Az ünneplés közösségformáló ereje
  - A másokért és a közösségért végzett tevékenységek formái
  - A nehéz helyzetben lévők közös segítése
- Jog és biztonság
  - A tárgyi és szellemi tulajdon és az ahhoz való jog fogalmai
  - A személyiségi jogok érvényesülése és sérelme a virtuális és valós térben
  - A virtuális térben való viselkedés biztonsági szabályai

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

hagyomány, tulajdon, ünnep, egyházi ünnep, természeti érték, történelmi érték, szabályalkotás, együttműködés, befogadás, felelősségvállalás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó legfontosabb kulturális és természeti értékeket, ezekről képes ismereteket rendszerezni,
- érdeklődést mutat a nemzet történelmi emlékei iránt, ismer közülük néhányat;
- ismereteket szerez a Kárpát-medencében élő magyarokról, Magyarországon élő nemzetiségekről, népcsoportokról, valamint az európai népek közös alapkulturájáról;
- különböző kontextusokban azonosítja és társaival megvitatja az együttélési alapszabályok jelentőségét, megfogalmazza a szabályszegés következményeit;
- ismeri a testi és érzelmi biztonságra vonatkozó gyermeki szükségleteket;
- tájékozott a gyermeki jogokról, ennek családi, iskolai és iskolán kívüli következményeiről, a gyermekek és felnőttek ezzel kapcsolatos kötelességeiről;
- mérlegeli az igazságosság és igazságtalanság fogalmát, a valós helyzetekben véleményt alakít ki ezekről.

TÉMAKÖR: A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében

Óraszám: **6 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- megfogalmazza személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatot tesz környezetének megőrzésére, esztétikus fejlesztésére.
- felismeri az ökológiai, ökonómiai egyensúly hétköznapi szükségességét

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- **FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK**
- Környezetszennyezés
  - A környezetszennyezés jelensége, fő területei, hatása a Föld, az élőlények, köztük az ember életére
  - Az élet védelmének és a felelősségvállalás etikai elvének megismerése
  - A környezetszennyezés és a fajok pusztulása közötti összefüggés felismerése
- Környezetvédelem
  - A környezetvédelem főbb szempontjai
  - A fenntartható életvitel néhány alapelve és azok figyelembevételre a saját döntések és választások során
  - Pazarlás és annak mérséklése, felesleges tárgyak és a mértékletes fogyasztási szokások
  - A hulladék és a szemét fogalma, a hulladék-újrahasznosítás
  - Cselekvési minták és újítások megismerése a környezet megújítása, szépítése, élhetőbbé tétele érdekében
  - Személyes és közös lista készítése a megőrzendő kulturális és természeti értékekről

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

környezetszennyezés, környezettudatosság, újrahasznosítás, fejlődés, mértékletesség, környezetvédelem, teremtett rend, természeti érték

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret, vizuális kultúra

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri, hogy miért szükséges az élővilág védelme; minderről képes információt gyűjteni fizikai és digitális környezetben is;
- fogyasztási szokásaiban példát hoz olyan elemekre, amelyek révén figyelembe vehetők a környezetvédelmi szempontok, és felhívja társai figyelmét is ezekre.

TÉMAKÖR: Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére

Óraszám: **5 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz

mérten, életkorának megfelelően:

- azonosítja az olvasott vagy a hallott zsidó és keresztény bibliai tanításokban vagy más kulturálisan hagyományozott történetekben megjelenő együttélési szabályokat;
- megérti, értelmei az európai, a nemzeti kultúra eredetét, forrását.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Kérdések a világról
- A környező világ megismerésének lehetőségei
- A hitbeli, és az erkölcsi tartalmú ítéletek értelmezése
- A lelkiismeret működésének jelei, erkölcsi értékek a mindennapokban: a tisztelet, a becsületesség, a mértéktartás, a felelősség, az akarat erő, az önbecsülés erényei
- Vallás
- A zsidó-keresztény kultúrkör teremtéstörténete, és világképe
- Alapvető egyházi ünnepkörök és a hozzájuk kapcsolódó vallási szokások, események: a karácsonyi, a húsvéti és pünkösd ünnepkör (például halál, az élet és az újjászületés értelmezése a keresztény vallásokban, ünnepek a zsidó vallásban)
- Személyes meggyőződés és hit jelentése
- Az azonos hittel rendelkezők közössége
- Értékek a vallási történetekben
- A hit, a vallás által közvetített alapvető emberi értékek értelmezése (önzetlenség, igazságosság, megbocsátás, jótékonykodás), az életünket vezérlő arany szabályok, példázatok megismerése (a tékozló fiú története, a magvető példázata, a talentumokról szóló példabeszéd)
- A vallási történetekben gyökerező erkölcsi értékek és tanítás megfogalmazása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

érték, önzetlenség, mértékletesség, igazságosság, megbocsátás, lelkiismeret, világkép, Isten, élet, halál

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK

Környezetismeret

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi a „jó” és a „rossz”, helyes és helytelen közötti különbségeket, azokat konkrét példákön keresztül alkalmazza, és megoldási javaslatokat fogalmaz meg a helytelen viszonyulásokkal kapcsolatban;
- megismer az egyes egyházak ünnepköreihez kapcsolódó alapvető vallási, kulturális eseményeket és a hozzá kapcsolódó zsidó és keresztény bibliai szövegekre támaszkodó történeteket;
- megismer az egyes egyházi ünnepkörökhöz (karácsony, húsvét, pünkösd, hanuka, pészah) kapcsolódó tartalmakat, jelképeket, szokásokat, néphagyományokat
- a zsidó és keresztény bibliai történetekben, kulturálisan hagyományozott történetekben megnyilvánuló igazságos és megbocsátó magatartásra saját életéből példákat hoz.

4. ÉVFOLYAM

AZ ETIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:

- Az alsó tagozat 4. évfolyamán az etika tantárgy célkitűzése a korábbi években megalapozott ismeretek elmélyítése, a készségek továbbfejlesztése; a felvetett témákban való alaposabb elmélyülés. A reális énkép kialakítására építve megkezdődhet a személyes erősségek és hiányosságok feltérképezése és alakítása; a szocio-emocionális készségek tudatos fejlesztése és a tanulót közvetlenül körülvevő társadalmi közegek után a tágabb környezet etikai szempontú vizsgálata és megértése.
- A 4. évfolyamon folytatódik a zsidó-keresztén-keresztény erkölcsi értékrend alapozása, a tanulók által képviselt értékek személyre szabott mintázatának kialakulása. A lelki én, a lelkiismeret kialakulása révén a tanulók már képesek megérteni viszonylag ellentmondásos érzelmeket és tulajdonságokat is; empátikus képességük fejlődésével pedig egyre inkább képesek mások élethelyzetének megértésére. Felerősödik a kortársak hatása, de még a pedagógus által közvetített értékeket tekintik mérvadónak. A pedagógus feladata ebben az időszakban a csoportok értékrendbeli azonosítása a szélsőségek elkerülése, valamint a tanulókkal együtt a megismert közegek kereteinek kibővítése, az eddig alapszinten ismert és alkalmazott viselkedési minták szélesebb körben való alkalmazhatósága. A 4. évfolyamon fontos szerepet kapnak a tanulók önszerveződési folyamatai, saját kitűzött fejlődési céljai, valamint az azok megvalósításához vezető út megtervezése, és ennek pedagógusi nyomon követése. A pedagógus feladata ebben az életkorban az érzékenyítés, a tanulók személyes véleményére és tapasztalataira vonatkozó elfogadás és nyitottság, a társadalmi felelősségvállalás modellálása. Az alkalmazott pedagógiai módszerekben a szóbeli kifejezőkészség és az öntudatosság fejlődésével fokozatosan bővül a szóbeli, majd írásbeli feladatok köre, ugyanakkor fontos, hogy legyenek cselekedeteken alapuló, dramatikus és kreativitást igénylő, alkotó feladatok is a tanórákon.
- A 4. évfolyamokon előtérbe kerül a hithez kapcsolódó alapvető erkölcsi értékrend megismerése, megértése és belsővé tétele is. Lényege, hogy a tanulók számára nyilvánvalóvá váljon: az alapvető értékek eredete, forrásai és ezek belsővé válása tovább formálhatja spirituális világképüket is. A pedagógiai munka fontos eleme a tanulók önálló kötelezettség-tudatának, akaraterejének és öntevékenységének fejlesztése; a szorgalom, kitartás és felelősségvállalás autonóm erkölcsi értékrendbe való beépülésének előmozdítása. Az alsó tagozat 4. évfolyamán a korábbi években megalapozott normatív erkölcsi gondolkodás, önismeret, érzelmi intellektus, spirituális világkép és társas felelősségvállalás tovább fejlődik, elmélyül, az értékrend stabilizálódik, ennek következtében a tanulók egyre határozottabban nyilvánítják ki saját véleményüket, egyre megalapozottabban hoznak döntéseket.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Éntudat – Önismeret	4
Család – Helyem a családban	6
Helyem az osztály közösségében	5
A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban	5
A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében	6+2
Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére	6+2
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Éntudat – Önismeret

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- meggyőződik róla, hogy a hiányosságok javíthatók, a gyengeségek fejleszthetők, és teljesíthető rövid távú célokat tűz maga elé saját tudásának és képességeinek fejlesztése céljából.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- **Önismeret:**
  - Saját főbb testi tulajdonságok és személyiségjegyek azonosítása, az önészlelés és a környezettől érkező jelzések értelmezése
  - Annak felismerése, hogy mindenembernek vannak erősségei és fejleszthető területei
  - Saját fejlődési folyamatok észlelése, jellemzése
  - Önfegyelem gyakorlása
- **Érzelmek kezelése:**
  - Az alapérzelmeken túlmutató kellemes és kellemetlen érzelmeket kiváltó helyzetek felismerése, az ezekre adott társadalmilag elfogadható reakciók gyakorlása
  - Az önuralom fejlesztése, és cselekvési készségének megismerése
  - Az érzelmek konstruktív kifejezési módjai és egyénspecifikus érzelmszabályozási stratégiák kialakítása.
- **Célok és tervek:**
  - Saját vágyak és célok megfogalmazása és ezek elkülönítése
  - Terv kialakítása egy saját cél elérése érdekében: cselekvéses feladatok, tervszerű lépések meghatározása, a haladás ellenőrzése és értékelése
  - Önmotiváló és önjutalmazási stratégiák megismerése, a kitűzött cél és a valóban elért eredmény összehasonlítása
- **Siker és kudarc értelmezése:**
  - A kitartás és a pozitív viszonyulás megtartása kudarc esetén is, annak felismerése, hogy a kudarcból levont következtetések is az egyén fejlődését szolgálják
  - Reális és irreális célok felismerése, a vágyak és célok összefüggéseinek feltárása
  - Személyes példaképek kiválasztása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

tulajdonság, érzelem, önuralom, vágy, terv, siker, eredmény, meggyőződés, példakép

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- csoportos tevékenységek keretében felismeri és megjeleníti az alapérzelmeket, az alapérzelmeken kívül is felismeri és megnevezi a saját érzelmi állapotait;
- felismeri, milyen tevékenységeket, helyzeteket kedvel, vagy nem kedvel, azonosítja saját viselkedésének jellemző elemeit;
- célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket;
- céljai megvalósítása közben önkontrollt végez, siker esetén önjutalmazást gyakorol.

TÉMAKÖR: Család – Helyem a családban

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- ismeri a család testi, lelki -védelemmel kapcsolatos feladatait
- motivált az őt érintő problémák megoldáskeresésében;
- saját maga is keres módszereket a stresszhelyzetben keletkezett negatív érzelmek, gondolatok és tettek kezeléséhez;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- **Egészség-biztonság:**
  - A testi és lelki egészség jellemzőinek megismerése, az egészségmegőrzés főbb lehetőségeinek feltárása
  - Stresszhelyzetek azonosítása saját példákon keresztül, jó és rossz stressz megkülönböztetése, a stressz- és indulatkezelés tudatos alkalmazása az azt megkívánó helyzetekben
  - A bántalmazás felismerése, megelőzése, az elérhető segítő személyek és szervezetek azonosítása
  - A kiközösítés azonosítása, elhárításának és megelőzésének lehetőségei
  - Annak megértése, hogy mindenkinek joga van a biztonsághoz és az emberi méltósághoz
- **Családok:**
  - Ismerkedés a saját család múltjával, az idősebb generációk életével
  - Családi hagyományok azonosítása, családi ünnepek megtartása
  - Érzelmi kötelek a családon belül, az összetartozás jeleinek felismerése
  - Saját szerep vállalása az ünnepek előkészítésében és megtartásában
- **Családi élet:**
  - Saját szerepvállalás azonosítása a család mindennapjaiban
  - A gyermekek és felnőttek feladatai

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Saját tettekért való felelősségvállalás, a következmények elfogadása
- A „szabad”, „lehet” és „kell” értelmezése
- Az együttérzés, empátia, a kommunikáció módjainak gyakorlása
- A családtagok egymásrataltsága, közös feladatok azonosítása, a részvállalás szükségszerűségének felismerése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

együttérzés, bizalom, közösség, felelősség, következmény, feladatmegosztás, joga van

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra, környezetismeret

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a családi biztonság kereteit az őt ért bántalmazást, ismer néhány olyan segítő bizalmi személyt, akihez segítségért fordulhat;
- felismeri a különböző élethelyzetek (pl.: új családtag érkezése, egy családtag elvesztése, iskolai siker, kudarc, új barátság, kiközösítés) érzelmi megnyilvánulásait
- megérti az ünneplés jelentőségét, elkülöníti a családi és az egyéb ünnepeket, és törekszik az ünnepek előkészületeinek aktív résztvevőjévé válni;
- megérti a családi szokások jelentőségét a családi összetartozás megélésében és bizalmi kapcsolatainak alakulásában, természetesnek tartja ezek különbözőségét;
- felismeri a családtagokkal és barátokkal kapcsolatos pozitív és negatív érzéseit, törekszik ezek okainak feltárására, kezelésük érdekében erőfeszítéseket tesz;
- képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit.

TÉMAKÖR: Helyem az osztály közösségében

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- felméri az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait; érdeklődésének és tudásának megfelelő feladatot vállal a közös munkában
- megkülönbözteti a sértő és tiszteletteljes közlési módokat hagyományos és digitális környezetben egyaránt; saját érdekeit és véleményét másokat nem bántó módon fejezi ki;
- felismeri az együttműködést segítő vagy akadályozó tevékenységeket és saját szerepét az együttműködésben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Kommunikáció
  - A kommunikációban részt vevő partnerek nézőpontjának megismerése, a megértésre törekvés eszközeinek használata
  - Az indulatszabályozás, a türelem, amásik fél érzelmeinek és véleményének tiszteletben tartása
  - A többszereplős kommunikációban fellépő félreértés felismerése, tisztázó kérdések megfogalmazása
  - Ismerkedés az erőszakmentes

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

kommunikációval: az értő figyelem és az én-közlés

- Verbális és non-verbális jelzések közötti ellentmondás felismerése
- Az érvelés szabályainak megismerése
- Kortárs kapcsolatok
- Kölcsönös és megtartó kortárs kapcsolatok kezdeményezése és fenntartása
- A barátság kialakulásához szükséges személyes preferenciák azonosítása, a visszautasítás feldolgozása
- Az előítélet felismerése és a bizalom feltételei
- A társak megismerésének módjai
- Saját kapcsolatok véleményezése, a kapcsolatok jobbításának lehetőségei
- Jogok, szabályok
- Néhány alapvető gyermeki jog megismerése
- A gyermekek joggyakorlásában részt vevő felnőttek, az alapjogok elérésének különböző módjai
- Az alapvető gyermeki jogok sérülésének felismerése, a segítségkérés lehetőségei
- Megérti, hogy a tanulás jog és kötelesség

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

megértés, ismerős, barát, kortárs, vélemény, türelem, jog és kötelesség

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait;
- mások helyzetébe tudja képzelni magát, és megérti a másik személy nézőpontját és érzéseit;
- különbséget tesz verbális és nem verbális jelzések között, és törekszik ezek értelmezésére;
- megkülönbözteti a felnőttekkel és társakkal folytatott interakciós helyzeteket, és azonosítja azok sajátos szabályait;
- rendelkezik megfelelő kommunikációs eszköztárral ahhoz, hogy barátsággá alakuló kapcsolatokat kezdeményezzen;
- társas kapcsolatait a bizalom, szeretet, együttműködés és felelősség szempontjából vizsgálja és értelmezi;

TÉMAKÖR: A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- ismeri az állami, nemzeti és egyházi ünnepkörök jelentőségét, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét;
- felismeri a közösségek működésének feltételeit, a kiközösítés jeleit, és erkölcsi érzékenységgel reagál ezekre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

- Teremtett értékek
- A lakóhely, a nemzet legfőbb természeti, épített, művészeti értékei és történelmi helyei
- Főbb nemzetiségek és hagyományaik a lakókörnyezetben
- Ismerkedés más népek életmódjával, szokásaival
- A tárgyak és technológiák szerepe az életmódban
- Az újítás és a kreativitás, mint a teremtett értékek megőrzésének, fejlesztésének alapja
- Közösség
- A társas szabályok értelme, célja, értelmezése
- Közösségi szabályalkotási és -értékelési technikák alkalmazása
- A befogadó és együttműködő közösség jellemzőinek feltárása
- Az együttműködés, felelősségvállalás, feladatvállalás alapelveinek átélése
- Az ünneplés közösségformáló ereje
- A másokért és a közösségért végzett tevékenységek formái
- A nehéz helyzetben lévők közös segítése
- Jog és biztonság
- A tárgyi és szellemi tulajdon és az ahhoz való jog fogalmai
- A személyiségi jogok érvényesülése és sérelme a virtuális és valós térben
- A virtuális térben való viselkedés biztonsági szabályai

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

hagyomány, tulajdon, ünnep, egyházi ünnep, természeti érték, történelmi érték, szabályalkotás, együttműködés, befogadás, felelősségvállalás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó legfontosabb kulturális és természeti értékeket, ezekről képes ismereteket megszerezni,
- érdeklődést mutat a nemzet történelmi emlékei iránt, ismer közülük néhányat;
- ismereteket szerez a Kárpát-medencében élő magyarokról, Magyarországon élő nemzetiségekről, népcsoportokról, valamint az európai népek közös alapkulturájáról;
- különböző kontextusokban azonosítja és társaival megvitatja az együttélési alapszabályok jelentőségét, megfogalmazza a szabályszegés következményeit;
- ismeri a testi és érzelmi biztonságra vonatkozó gyermeki szükségleteket;
- tájékozott a gyermeki jogokról, ennek családi, iskolai és iskolán kívüli következményeiről, a gyermekek és felnőttek ezzel kapcsolatos kötelességeiről;
- mérlegeli az igazságosság és igazságtalanság fogalmát, a valós helyzetekben véleményt alakít ki ezekről.

TÉMAKÖR: A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekébenÓraszám: **6+2 óra****TANULÁSI EREDMÉNYEK**

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- megfogalmazza személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatot tesz környezetének megőrzésére, esztétikus fejlesztésére.
- felismeri az ökológiai, ökonómiai egyensúly hétköznapi szükségességét

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Környezetszennyezés
  - A környezetszennyezés jelensége, fő területei, hatása a Föld, az élőlények, köztük az ember életére
  - Az élet védelmének és a felelősségvállalás etikai elvének megismerése
  - A környezetszennyezés és a fajok pusztulása közötti összefüggés felismerése
- Környezetvédelem
  - A környezetvédelem főbb szempontjai
  - A fenntartható életvitel néhány alapelve és azok figyelembevétele a saját döntések és választások során
  - Pazarlás és annak mérséklése, felesleges tárgyak és a mértékletes fogyasztási szokások
  - A hulladék és a szemét fogalma, a hulladék-újrahasznosítás
  - Cselekvési minták és újítások megismerése a környezet megújítása, szépítése, élhetőbbé tétele érdekében
  - Személyes és közös lista készítése a megőrzendő kulturális és természeti értékekről

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

környezetszennyezés, környezettudatosság, újrahasznosítás, fejlődés, mértékletesség, környezetvédelem, teremtett rend, természeti érték

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret, vizuális kultúra

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri, hogy miért szükséges az élővilág védelme; minderről képes információt gyűjteni fizikai és digitális környezetben is;
- fogyasztási szokásaiban példát hoz olyan elemekre, amelyek révén figyelembe vehetők a környezetvédelmi szempontok, és felhívja társai figyelmét is ezekre.

TÉMAKÖR: Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjéreÓraszám: **6+2 óra****TANULÁSI EREDMÉNYEK**

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz

mérten, életkorának megfelelően:

- azonosítja az olvasott vagy a hallott zsidó és keresztény bibliai tanításokban vagy más kulturálisan hagyományozott történetekben megjelenő együttélési szabályokat;
- megérti, értelmei az európai, a nemzeti kultúra eredetét, forrását.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Kérdések a világról
- A környező világ megismerésének lehetőségei
- A hitbeli, és az erkölcsi tartalmú ítéletek értelmezése
- A lelkiismeret működésének jelei, erkölcsi értékek a mindennapokban: a tisztelet, a becsületesség, a mértéktartás, a felelősség, az akarat erő, az önbecsülés erényei
- Vallás
  - A zsidó-keresztény kultúrkör teremtéstörténete, és világképe
  - Alapvető egyházi ünnepkörök és a hozzájuk kapcsolódó vallási szokások, események: a karácsonyi, a húsvéti és pünkösd ünnepkör (például halál, az élet és az újjászületés értelmezése a keresztény vallásokban, ünnepek a zsidó vallásban)
  - Személyes meggyőződés és hit jelentése
  - Az azonos hittel rendelkezők közössége
- Értékek a vallási történetekben
  - A hit, a vallás által közvetített alapvető emberi értékek értelmezése (önzetlenség, igazságosság, megbocsátás, jótékonykodás), az életünket vezérlő arany szabályok, példázatok megismerése (a tékozló fiú története, a magvető példázata, a talentumokról szóló példabeszéd)
  - A vallási történetekben gyökerező erkölcsi értékek és tanítás megfogalmazása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

érték, önzetlenség, mértékletesség, igazságosság, megbocsátás, lelkiismeret, világkép, Isten, élet, halál

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi a „jó” és a „rossz”, helyes és helytelen közötti különbségeket, azokat konkrét példákön keresztül alkalmazza, és megoldási javaslatokat fogalmaz meg a helytelen viszonyulásokkal kapcsolatban;
- megismer az egyes egyházak ünnepköreihez kapcsolódó alapvető vallási, kulturális eseményeket és a hozzá kapcsolódó zsidó és keresztény bibliai szövegekre támaszkodó történeteket;
- megismer az egyes egyházi ünnepkörökhöz (karácsony, húsvét, pünkösd, hanuka, pészah) kapcsolódó tartalmakat, jelképeket, szokásokat, néphagyományokat
- a zsidó és keresztény bibliai történetekben, kulturálisan hagyományozott történetekben megnyilvánuló igazságos és megbocsátó magatartásra saját életéből példákat hoz.

DIGITÁLIS KULTÚRA

3-4. ÉVFOLYAM

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
2020-2021				1
2021-2022				1
2022-2023			1	1
2023-2024			1	1
Éves óraszám	(36 tanítási hét esetén)	(36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)

3. ÉVFOLYAM

A DIGITÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 3. ÉVFOLYAMON:

- *A digitális világ körülöttünk* témakör a problémamegoldást tartja szem előtt. Elsősorban nem a tárgyi feltételekről, hanem a technológiai megoldásokról, digitális írástudásról, kultúráról, műveltségről van szó. A hangsúly itt nem a konkrét probléma technikai megoldásán van, hanem egy olyan szemléletmód kialakításán, melynek keretében a digitális környezet, az információs társadalom gyakran felmerülő problémáit, összefüggő problémacsoportjait tudják megérteni a gyerekek.
- *A digitális eszközök használata* témakör tanításával elsősorban az a célunk, hogy a tanulók átfogó képet kapjanak arról, milyen feladatok megoldására alkalmasak az élet minden területét behálózó digitális eszközök, és nem utolsósorban tisztában legyenek alkalmazásuk szükségességével. Megértik, hogy ezek az eszközök megkönnyítik az életünket, bizonyos tevékenységeket gyorsabbá tesznek, több ember számára földrajzi távolságokat, időbeni távolságokat hidalnak át, olcsóbbá teszik a kommunikációt, és nem utolsósorban mindenki számára elérhetővé teszik a feladatok megoldásának folyamatát.
- *Az Alkotás digitális eszközökkel* témakör tanítása során áttekintjük azokat a területeket, ahol valamilyen digitális megoldást alkalmazunk, azonban ezt mindig problémaszituációban, a gyerekek életéből vett feladatok megoldása során végezzük. Rendkívül fontosnak tartjuk azt is, hogy nem önmagukban álló kész megoldásokat mutatunk be, hanem egy olyan repertoárt adunk a gyerekek kezébe, hogy a digitális eszközök segítségével inspiráló informatikai környezetben tudják megoldani a felmerülő problémákat. E folyamatot minden esetben a konkrét és gyermekközeli valóságból vett példákkal illusztráljuk.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
A digitális világ körülöttünk	6
A digitális eszközök használata	14
Alkotás digitális eszközökkel	16
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: A digitális világ körülöttünk Óraszám: 6	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; társaival együttműködve online és offline környezetben egyaránt megold különböző feladatokat, ötleteit, véleményét megfogalmazza, részt vesz a közös álláspont kialakításában.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: – A digitális környezet elemeinek megnevezése – Az online és az offline környezet összehasonlítása – A digitális világ alapvető összefüggéseinek megértése – Digitális tananyagok, gyermekeknek készített alkalmazások használata	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK – Digitális tananyagok alkalmazása különböző tudáselemek feldolgozásához, gyakorlásához – Programok futtatása, ezekben személyre szabott beállítások elvégzése – A tanuló környezetében található digitális eszközök megnevezése, funkcióik körülírása – Szituációs játékok során néhány információs társadalomra jellemző élethelyzet eljátszása – Más tantárgyak tanulásakor digitális eszközök alkalmazása a differenciált tanulásszervezés során – Kisiskolások számára készült portálok látogatása, az ott található alkalmazások használata
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: internet, digitális, számítógép, mobileszközök, információ, program, okoseszközök, adatok, tárolás, keresés, applikáció, oktatóprogram	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika, Technika és tervezés Környezetismeret	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: – közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevez néhány informatikai eszközt, felsorolja fontosabb jellemzőit; – önállóan vagy tanítói segítséggel választ más tantárgyak tanulásának támogatásához applikációkat, digitális tananyagot, oktatójátékot, képességfejlesztő digitális alkalmazást; – kezdetben tanítói segítséggel, majd önállóan használ néhány, életkorának megfelelő alkalmazást, elsősorban információgyűjtés, gyakorlás, egyéni érdeklődésének kielégítése céljából. – ismer néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitálistananyag-lelőhelyet.	

TÉMAKÖR: A digitális eszközök használata Óraszám: 14
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez;
- kiválasztja az általa ismert informatikai eszközök és alkalmazások közül azokat, amelyek az adott probléma megoldásához szükségesek.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Digitális eszközök és főbb funkcióinak megnevezése
- A digitális eszközök használatával összefüggő balesetvédelmi szabályok ismerete
- Digitális eszközök használata
- Digitális eszközök védelme
- Problémamegoldás digitális eszközzel
- A digitális eszköz használatának korlátai
- Applikációk alkalmazása, programok futtatása telefonon, tableten, notebookon vagy asztali számítógépen
- Digitális eszközök egyszerűbb beállítási lehetőségei

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Digitális eszközök üzembe helyezése, rendeltetésüknek megfelelő használata
- Digitális eszközök használata egyszerű tantárgyi feladatok megoldásához
- Az egyéni érdeklődésnek megfelelő ismeretek gyűjtése digitális eszköz segítségével
- Érvelés a tudatos digitális eszköz-használat mellett, az értelmetlen túlzott használat ellen
- Beállítások elvégzése digitális eszközökön
- Néhány digitális eszköz kezelőszerveinek megnevezése, bemutatása és biztonságos használata
- Adott probléma megoldásához digitális eszköz kiválasztása, érvelés a választás mellett

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

digitális eszköz, számítógép, tablet, okostelefon, nyomtató, monitor, digitális fényképezőgép, digitális kamera, adattárolás, egér, billentyűzet, háttértár, projektor, laptop, mentés, ki- és bekapcsolás, újraindítás, beállítások, függőség, menü

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Tantárgyak témafeldolgozása. Fenntarthatóság.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- megfogalmazza, néhány példával alátámasztja, hogyan könnyíti meg a felhasználó munkáját az adott eszköz alkalmazása;
- a feladathoz, problémához digitális eszközt, illetve alkalmazást, applikációt, felhasználói felületet választ; felsorol néhány érvet választásával kapcsolatosan;
- egyszerű feladatokat old meg informatikai eszközökkel. Esetenként tanítói segítséggel összetett funkciókat is alkalmaz;
- közvetlen tapasztalatokat szerez a digitális eszközök használatával kapcsolatban.

TÉMAKÖR: Alkotás digitális eszközökkel

Óraszám: 16

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez;
- megvizsgálja és értékeli az általa vagy társai által alkalmazott, létrehozott, megvalósított eljárásokat;
- társaival együttműködve online és offline környezetben egyaránt megold különböző feladatokat, ötleteit, véleményét megfogalmazza, részt vesz a közös álláspont kialakításában.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Képes dokumentum létrehozására alkalmas szoftver alkalmazása
- Képes dokumentum módosítási lehetőségeinek ismerete és alkalmazása
- Az elkészített produktum mentésének és megnyitásának ismerete
- Alkalmazói készségek alapozása és fejlesztése
- Azonos funkciójú alkalmazások

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az iskolai feladatoknak és az egyéni érdeklődésnek megfelelő rajz készítése digitális eszközzel
- Az adott célnak megfelelő digitális produktumok létrehozása önállóan, illetve projekt keretében
- Választás az adott program által biztosított lehetőségek közül

<p>összehasonlítása</p> <ul style="list-style-type: none"> - Egy adott szoftver funkcióinak és lehetőségeinek értelmezése - Rajzolóprogram alapfunkciói, rajzeszközök alkalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> - Az adott alkalmazás beállításainak használata - Az elkészült alkotások mentése - Korábban elkészített digitális alkotások megnyitása, módosítása - A saját és az osztálytársak digitális alkotásainak értékelése több szempont alapján - Az alkalmazott grafikai megoldások értelmezése - Mérlegelés, indoklás az adott probléma megoldása során megvalósított digitális eszköz-használattal kapcsolatban
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

rajzolóprogram, mentés, mentés másként, menü, rajzeszköz, alkalmazás, szerkesztés, visszavonás, módosítás, képfájl, digitális fotó

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra, ünnepek.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- adott szempontok alapján megfigyel néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, személyes véleményét megfogalmazza;
- grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre;
- adott szempontok alapján megfigyel néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, személyes véleményét megfogalmazza;
- egy rajzos dokumentumot adott szempontok alapján értékel, módosít;
- egyszerű prezentációt, ábrát, egyéb segédletet készít.

4. ÉVFOLYAM

A DIGITÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:

- Az *Információszerzés az e- Világban*, témakörben az információval, annak megszerzésével, tárolásával, értékelésével és kreatív felhasználásával foglalkoznak a tanulók. Betekintést nyernek a különböző infokommunikációs technológiákba, megtanulnak az őket érdeklő témakörökben, más tantárgyak tanulása során felmerülő kérdésekben egyszerű információkat keresni és felhasználni, pl. kiselőadások, gyűjtőmunka, projektek alkalmával.
- A *Védekezés a digitális világ veszélyei ellen* témakörnél kerülnek szembe a gyerekek azzal a problémával, hogy a fellelhető információk között sok hamis és félrevezető is található, valamint, hogy a digitális térnek veszélyei is lehetnek. Kialakítjuk a digitális világ veszélyei elleni védekezést lehetővé tevő tudáselemeket és védekezési stratégiákat, melyekkel tanítói és szülői segítséggel, valamint biztos háttérrel képesek felismerni, blokkolni és jelezni az őket ért kedvezőtlen hatásokat.
- A *robotika és a kódolás alapjai* témakör újonnan jelenik meg az oktatásban. Megközelítésmódja egyértelműen problémacentrikus, középpontjában az áll, hogy hogyan lehet egy adott problémát felismerni, a problémához megfelelő megoldási módot találni, illetve más problémákhoz kidolgozott megoldási algoritmusokat az adott problémához alakítani, a probléma kisebb mértékű változása esetén az algoritmust hozzáigazítani. Ehhez a témakörhöz nem feltétlenül szükséges számítógép és informatikai környezet, legalábbis annak alapozó szakaszában. Olyan problémákat és a problémák megoldásához szükséges algoritmusokat kell gyűjtenünk a gyerekek életéből, melyek segítségével jól felismerhetők az algoritmus azon ismérvei, melyek ebben az életkorban megtanítandók. Úgy mint az elemi lépések egymásutánisága, a lépések kötött sorrendje, illetve az azonos bemenő adatok esetén az algoritmus rendre azonos kimenő adatainak létrehozása. Különböző szituációkat, játékhelyzeteket kell biztosítanunk, hogy ezeket az algoritmusokat el is játsszák, át is éljék a gyerekek. Ez lehet a hétköznapi, gyakran ismétlődő tevékenység eljátszása, azok lépéseinek megbeszélése, vicces szituációkban az egyes lépések kihagyása vagy felcserélése és ennek alapján az algoritmus végkimenetének megítélése. Érdemes különböző tantárgyakban, cselekvésekben algoritmusokat keresni, miután az algoritmus természetével természetesen nem definíció szinten, hanem a tapasztalat alapján tisztában vannak a gyerekek. Minden egyes alsó tagozatos tantárgy tananyagában található algoritmusok, melyeket a tanulókkal most már érdemes ezen a szűrőn keresztül megfigyeltetni. Például matematikából a szöveges feladatok megoldásának algoritmusai, a próbálgatással történő nyitott mondat megoldásának algoritmusai, az írásbeli műveletek végzése mind egy-egy algoritmus.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Információszerzés az e- Világban	10
Védekezés a digitális világ veszélyei ellen	6
A robotika és a kódolás alapjai	16
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Információszerzés az e- Világban Óraszám: 10	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: – elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; – a rendelkezésére álló eszközökkel, forrásokból meggyőződik a talált vagy kapott információk helyességéről.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: – Alkalmazói készségek fejlesztése – Böngészőprogram alapfunkcióinak ismerete	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: – Adatok gyűjtése az interneten személyekkel, jelenségekkel, állatokkal, növényekkel, eseményekkel kapcsolatban

<ul style="list-style-type: none"> – Egyszerű kulcsszavas keresés alkalmazása – Példák, tapasztalatok elemzése a hamis információkkal, azok felismerésével kapcsolatban – Véleményalkotás a keresés eredményének hitelességével kapcsolatban – Egyszerű infografika, diagram értelmezése, állítások megfogalmazása a leolvasott adatokkal kapcsolatban 	<ul style="list-style-type: none"> – Információkeresés kulcsszavak segítségével – Állítások megfogalmazása, érvelés egy infografika, táblázat, grafikon alapján – Az interneten gyűjtött információk felhasználása érveléshez, véleményalkotáshoz – Ellenőrzések végzése egy talált információ hitelességével kapcsolatban
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: böngészőprogram, keresés, hamis információ, nem megbízható weboldalak, kulcsszó, keresőkifejezés, álhír, infografika, adat, grafikon, címsor, weboldal, webhely, URL, pontos kifejezés, találat</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – információt keres az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználja azt. – állításokat fogalmaz meg grafikonokról, infografikákról, táblázatokról; a kapott információkat felhasználja napi tevékenysége során; – információkat keres, a talált adatokat felhasználja digitális produktumok létrehozására; – kiválasztja a számára releváns információt, felismeri a hamis információt; – képes feladat, probléma megoldásához megfelelő applikáció, digitális tananyag, oktatójáték, képességfejlesztő digitális alkalmazás kiválasztására. 	

<p>TÉMAKÖR: Védekezés a digitális világ veszélyei ellen Óraszám:6</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; – egyszerű eljárásokkal meggyőződik néhány, az interneten talált információ igazságértékéről. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A személyes adat fogalmának értelmezése – Az online zaklatás felismerése, a segítségkérés lehetőségeinek bemutatása és gyakorlása – Közvetlen tapasztalatok szerzése az álhírekkel, manipulált képekkel, videókkal kapcsolatban – Az online kommunikáció etikai és biztonsági szabályrendszerének bemutatása – Az online függőség jellemzőinek ismerete – A személyes adatok védelme – A mobil eszközök alkalmazásának előnyei és veszélyei 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Érvelés egy információ hitelességével kapcsolatban – Példák gyűjtése az internetes zaklatások néhány megjelenési formájáról – Szituációs játék eljátszása az internetes támadások, zaklatások esetén történő segítségkérés néhány formájáról – Tanácsok megfogalmazása, napirend készítése a túlzott digitális eszköz-használat ellensúlyozására, kiküszöbölésére – Olyan érzékeny, személyes adatok megnevezése, melyeket fokozottan óvni szükséges a digitális kommunikáció során
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: internetes zaklatás, internetfüggőség, játékfüggőség, álhír, blokkolás, kizárás, jelentés, bizalmas információk, jelszó, személyes adat</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Etika</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tisztában van a személyes adat fogalmával, törekszik megőrzésére, ismer néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban; – ismeri és használja a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben; – ismeri a mobil eszközök alkalmazásának előnyeit, korlátait, etikai vonatkozásait; 	

- közvetlen tapasztalatokkal rendelkezik a moobileszközök oktatási célú felhasználásával kapcsolatban.

TÉMAKÖR: A robotika és a kódolás alapjai

Óraszám:16

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez;
- kiválasztja az általa ismert informatikai eszközök és alkalmazások közül azokat, melyek az adott probléma megoldásához szükségesek;
- eredményétől függően módosítja a problémamegoldás folyamatában az adott, egyszerű tevékenységsorokat;
- alkalmaz néhány megadott algoritmust tevékenység, játék során, és néhány egyszerű esetben módosítja azokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Az algoritmikus gondolkodás fejlesztése
- Egyszerű, hétköznapi algoritmusok felismerése, tevékenység útján történő megvalósítása
- Algoritmusok összehasonlítása, elemzése
- Algoritmuspályákra bontása
- Algoritmus kiválasztása
- Algoritmusok megvalósítása, modellezése egyszerű eszközök segítségével
- Egyszerű algoritmusok kódolása pl. padlórobottal
- Adott problémához algoritmus választása
- A robotok szerepének bemutatása
- Kódolás tevékenységgel
- Kódolás grafikus felületen
- Néhány elemi lépésből álló algoritmus tudatos alkalmazása, módosítása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Néhány olyan algoritmus eljátszása, kirakása, melyet mindennapi tevékenységeink során alkalmazunk
- Adott utasításoknak megfelelő mozgás (lépegetés) egy kijelölt területen, robotpályán
- Algofejtörők megoldása modell segítségével
- A robot adott feltételek alapján végzendő mozgásának megtervezése, kirakása jelekkel, a mozgások lelépegetése
- Útvonalak tervezése, kódolása adott feltételek alapján
- Egyszerű mozgások kódolása padlórobottal
- A robot mozgásának elemzése
- Az adott kódsor módosítása újabb feltételek alapján
- Történetek mesélése a robot mozgásával kapcsolatban
- Önálló történetek kódolása robot segítségével

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

robot, elemi lépések, sorrend, eseménysor, program, programozás, kód, kódolás, végrehajtás, módosítás, utasítás, elágazás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- értelmezi a problémát, a megoldási lehetőségeket eljátssza, megfogalmazza, egyszerű eszközök segítségével megvalósítja;
- felismer, eljátssza, végrehajt néhány hétköznapi tevékenysége során tapasztalt, elemi lépésekből álló, adott sorrendben végrehajtandó cselekvést;
- egy adott, mindennapi életből vett algoritmust elemi lépésekre bont, értelmezi a lépések sorrendjét, megfogalmazza az algoritmus várható kimenetelét;
- feladat, probléma megoldásához többféle algoritmust próbál ki;
- a valódi vagy szimulált programozható eszköz mozgását értékeli, hiba esetén módosítja a kódsorozatot a kívánt eredmény eléréséig. Tapasztalatait megfogalmazza, megvitatja társaival;
- adott feltételeknek megfelelő kódsorozatot tervez és hajtja végre, történeteket, meserészleteket jelenít meg padlórobottal vagy más eszközzel.

Helyi tanterv a korai idegen nyelvi nevelésre (2. évfolyam)
Német nyelv

1. A német nyelv tantárgy általános céljai és feladatai

Az élő idegen nyelv tanulási terület, ezen belül pedig a német nyelv tantárgy céljai és tartalma összhangban állnak a Nat 2020 többi tanulási területének céljaival, tartalmával, és az Európa Tanács ajánlásaival. A nyelvtanulás folyamata a Nat 2020 bevezetőjében megfogalmazott kulcskompetenciákra épül. A korszerű idegennyelv-tanítás elsődleges célja a nyelvtanuló nyelvi cselekvőképességének fejlesztése. Az idegennyelv-tanítás tevékenység- és tanulóközpontú, vagyis a tanuló számára olyan életkorának, illetve érdeklődésének megfelelő szituációkat teremt, amelyekben személyisége fejlődik, és a nyelvet eszközként hatékonyan használja. Mindehhez elengedhetetlen a kommunikatív kompetencia tágabb összefüggésben értelmezett megközelítése, azaz a nyelvi elemek (a jel- és szabályrendszerek) valamint a szociolingvisztikai komponensek együttes fejlesztése. A fejlesztési feladatok minden nyelvelsajátítási szinten (A1, A2, B1, B2, C1, C2) a következő receptív és produktív készségek fejlesztését foglalják magukba: beszédértés, olvasásértés, beszédkészség, írás, nyelvi közvetítés.

Az általános iskola végére a Nat 2020 minden diák számára előírja legalább egy élő idegen nyelvből az A2-es, azaz az európai alapszint elérését.

A nyelvoktatáson belül különbséget kell tennünk a kisgyermekkorai/korai, illetve a későbbi nyelvoktatás között. A korai nyelvfelkészítés egyik legalapvetőbb célja, hogy a tanuló életkorából ösztönösen adódó megismerési és tanulási vágyra alapozva pozitív attitűd alakuljon ki benne az idegen nyelvek és a nyelvtanulás iránt. A nyelvhasználat örömeinek tudatosítása által a nyelvtanulási motiváció egyre nő, ezért a pedagógiai munkában fontos szerepet kap, hogy a tanulóban kialakuljon és erősödjön az a pozitív érzet, hogy képes idegen nyelven az alapvető kommunikációs igényeit kielégíteni.

Gyermekkorban a nyelvtanulás a természetes nyelvelsajátítás folyamataira épül. A tanuló az idegennyelv-tanulás során szervesen épít az anyanyelv elsajátítása során szerzett élményeire, tapasztalataira, s nem igényli a tudatos, rendszeres tanulást. Az elsődleges kommunikációs csatorna a hallás utáni értés és a beszéd, ezért a tanulók szövegértési és válaszadási készségének együttes fejlesztése kulcsfontosságú, ez alapozza meg a helyes kiejtés elsajátítását is. Ezen korai szakaszban kiemelt fontossága van a testbeszédnek is, mint a megértést és az eredményes kommunikációt elősegítő eszköznek. A tanuló tanórai beszédének természetes része még a magyar nyelvű kérdés és válasz is, amelyet visszajelzésként, megerősítésként használ a tanár következetes célnyelv-használatával párhuzamosan. Mindemellett fontos kiemelni, hogy a tanuló már az alsó tagozaton is megismerkedik alapvető nyelvtanulási stratégiákkal, melyek nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy a későbbiekben önálló, tudatos nyelvtanulóvá váljon.

A nyelvórán a tanuló életkorának megfelelő, játékos és örömteli foglalkozásokon keresztül találkozik a célnyelvvel és a célnyelvi kultúrákkal, a legalapvetőbb kifejezéseket, kommunikációs fordulatokat élmény- és tevékenységközpontú feladatokon keresztül sajátítja el. A nyelvfelkészítés változatos munkaformák révén valósul meg, melyeknek alapját képezi a mozgással, dramatizálással

összekapcsolt daltanulás, mondókázás, mesélés. Ebben az életkorban a gyermekbarát, vizuális elemekben gazdag tanulási környezet alapfeltétel a tanuló érdeklődésének felkeltéséhez. A tananyagban, a tanteremben a képek dominálnak, az új nyelvi elemek sokszor képekhez kötődnek. A tanulási folyamatban kiemelt szerepet kapnak a korosztály érdeklődését meghatározó mesék, dalok, gyerektörténetek, melyek alkalmat nyújtanak az állandó és rendszeres ismétlésre, valamint állandó kapcsolat építésére az új és a már korábban megszerzett tudás között. A nyelvtanulás ebben a korai képzési szakaszban is kitekint egyéb tudásterületekre, hiszen a kisgyermek a világra még jobban egésként tekint, nem egyes tantárgyakra bontva, és szívesen ismerkedik a különböző, különösen a művészeti alkotást és mozgást igénylő tudásterületek szókészletével célnyelven.

Az idegen nyelvi órákon a gyerekek az ismeretlen nyelven hallottakat a világról kialakult ismereteik alapján értelmezik, ezért elengedhetetlen, hogy a tananyag általuk ismert tartalmakra épüljön. Ez egyrészt a konkrét helyzet kihasználásával, szemléltetéssel, másrészt már ismert tantárgyak anyagának integrálásával érhető el. Így válik az ismeretlen célnyelvi tanári beszéd érthetővé a diákok számára.

Az idegen nyelvvel való korai ismerkedés középpontjában, ebben a szakaszban, a hallott szöveg értése és a szóbeli interakció együttes fejlesztése áll. A hallott szöveg értésének fejlődését az órai utasítások és a cselekvésre épülő játékos feladatok teljesítéséből követhetjük nyomon. A beszéd az egyszavas válaszoktól (igen, nem, név, szín, szám stb.), a memorizált, elemzetlen nagyobb egységek használatáig terjed (köszönés, mondóka, körjáték, dal). Természetes része a gyerekek órai beszédének a magyar nyelvű kérdés és válasz, melyet visszajelzésként, megerősítésként használnak a tanár célnyelvhasználatával párhuzamosan.

A követelmények a természetes nyelvelsajátítás folyamatát tükrözve a szó és az egyszerű mondat szintjén mozognak. Az olvasás és írás bevezetésével célszerű várni, míg a gyerekekben felmerül erre az igény. A tanulók a kezdő szakasz végére elért nyelvi szintje KER szintben nem adható meg.

A kötelező nyelvtanulást megelőző fejlesztés területei megegyeznek a 4. évfolyam számára megfogalmazott fejlesztési területekkel, így a korai nyelvtanulás jó alapot ad a tantervi követelményeknek megfelelő nyelvoktatáshoz. A 4. évfolyamnál meghatározott továbbhaladási feltételek könnyebben teljesíthetők, akár túlhaladhatók, ha a kisiskolások alsó tagozatos éveik alatt két vagy három tanévet fordítanak idegennyelv-tanulásra. A kötelező nyelvoktatás előtt kezdődő nyelvtanulásnak azonban nem a követelmények előrehozott teljesítése a célja, hanem a készségfejlesztés és a témakörök koncentrikusan bővülő, egyre gazdagabb nyelvi megfogalmazást igénylő feldolgozása.

A készségfejlesztés során a tanulók megismerkednek az alapvető nyelvtanulási stratégiákkal, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy a későbbiekben önálló nyelvtanulóvá váljanak. A tanulási folyamat során a tanuló egész személyisége formálódik, így alapvető fontosságú, hogy a kisgyermekkorai idegennyelv-tanítást áthassa a holisztikus pedagógiai szemlélet.

2. A német nyelv tantárgy óraszámai 2. évfolyamon

Heti óraszám: 1 óra

3. A helyi tanterv tartalma

Az új Kerettanterv a nyelvi fejlesztési területeket témakörök szerint csoportosítja. A témakörökhöz javasolt óraszámokat rendelt, melyek elsődleges célja a súlyozás elősegítése. Helyi tantervünkben mi azonban nem az egyes témakörökhöz tartozó, hanem az éves óraszámot tüntettük fel, mert egyrészt az aktuális tantárgypedagógiai szemlélettel harmonizálva azon a véleményen vagyunk, hogy a haladás ütemét (új anyag, gyakorlás mennyisége, óraszám) mindig a mindenkori csoport adottságainak, készségeinek megfelelően kell differenciálni. Másrészt ugyanaz a tankönyvi lecke több témakört is lefed egyszerre. Javaslatunk tartalmazza

- az adott évfolyamon feldolgozandó témaköröket
- az éves óraszámot
- az ajánlott tevékenységformákat
- a követelményeket és
- az ellenőrzéssel, értékeléssel kapcsolatos javaslatokat.

2. évfolyam

Témakörök	Éves óraszám	Tevékenységformák	Követelmények	Ellenőrzés, értékelés
<p>Témalista</p> <p>Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Guten Morgen, guten Tag ☐ Ich mag Bananen ☐ Rosa, lila, violett ☐ Oma, Opa und ich ☐ Alles Gute zum Geburtstag ☐ Ach, du lieber Nikolaus ☐ Frohe weihnachten ☐ Frohe Ostern <p>Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Mein Stift und meine Maus ☐ Wir lernen und spielen ☐ Deutsch im Unterricht <p>Fächerübergreifende Themen und Situationen</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Eins, zwei, drei ☐ Rosa, lila, violett <p>Bezüge zu interkulturellen und landeskundlichen Themen</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Alles Gute zum Geburtstag ☐ Ach, du lieber Nikolaus ☐ Frohe weihnachten ☐ Frohe Ostern <p>Spielerisches Lernen</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Spielseiten in jeder Lektion ☐ Liederseite in jeder Lektion <p>Unterhaltung</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Spielseiten in jeder Lektion ☐ Liederseite in jeder Lektion ☐ Scherz-Zoo in jeder Lektion ☐ Humor-Labor in jeder Lektion ☐ Zaubertricks im Arbeitsbuch 	36	<p>egyéni munka pármunka kooperatív technikák frontális osztálymunka drámajáték szóbeli utasításra adott testi válasz autentikus dalok, versek, kiszámolók, játékok, mesék, történetek feldolgozása, eljátszása kereszttantervi kapcsolatokhoz füződő tevékenységek (rajzolás, színezés, hajtogatás, daltanulás, mérés, csoportosítás, mozgásos játékok)</p>	<p>90% - 100% → 5 75% - 89% → 4 60% - 74% → 3 45% - 59% → 2 0% - 44% → 1</p>	<p>Ebben az életkorban első sorban a primer készségek fejlesztése a legfontosabb, ezért az ellenőrzés, értékelés középpontjában is a <i>hallott szöveg értése</i> áll. Fejlődését az órai utasítások és a cselekvésre épülő játékos feladatok teljesítéséből követhetjük nyomon.</p> <p>A <i>beszéd</i> az egyszavas választól (igen, nem, név, szín, szám stb.), a memorizált, elemezetlen nagyobb egységek használatáig terjed (köszönés, mondóka, körjáték, dal).</p> <p><i>A szóbeli értékelés és ellenőrzés formái:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Rövidebb tanulói megnyilvánulások, hozzászólások értékelése <p>Félévkor és évvégén szöveges értékelést kapnak a tanulók, ami kiegészíthető önértékeléssel.</p>

<p>Wissenserwerb, Wissensvermittlung</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Meine Klasse 1a ☐ Ich mag Bananen ☐ Mein Stift und meine Maus ☐ Oma, Opa und ich <p>Nyelvi funkciók</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése ☐ bemutatkozás megfogalmazása ☐ személyre vonatkozó információkérés, információadás ☐ véleménykérés és arra reagálás ☐ dolgok, személyek megnevezése ☐ tetszés, illetve nem tetszés kifejezése ☐ jókívánságok kifejezése ☐ főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok ☐ utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése <p>Nyelvi elemek, struktúrák</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ létezés kifejezése jelen időben ☐ cselekvés, történés kifejezése jelen időben ☐ birtoklás ☐ mennyiségi viszonyok: egyes számú főnevek ☐ mennyiségi viszonyok: számok ☐ térbeli viszonyok: közelre és távolra mutató határozószók ☐ modalitás: <i>mögen</i> ☐ szövegkohéziós eszközök: egyszerű kötőszavak és személyes névmások 				
---	--	--	--	--

4. A továbbhaladás feltételei

<i>évfolyam</i>	<i>Hallott szöveg értése</i>	<i>Beszédképesség</i>	<i>Olvasott szöveg értése</i>	<i>Írásképesség</i>
2. évfolyam	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> ▮ követi a nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést. ▮ megérti az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat. ▮ megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket. 	<p>Szóbeli interakció</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> ▮ aktívan és örömmel vesz részt az interakciót igénylő tevékenységekben. ▮ beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva. ▮ részt vesz rövid, egyszerű szövegek közös előadásában. ▮ törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására. <p>Összefüggő beszéd</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> ▮ elmond rövid, egyszerű szövegeket. ▮ társaival közösen előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel. ▮ törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására. 		

<i>évfolyam</i>	<i>Hallott szöveg értése</i>	<i>Beszédképesség</i>	<i>Olvasott szöveg értése</i>	<i>Írásképesség</i>
2. évfolyam	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> ▮ követi a nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést. ▮ megérti az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat. ▮ megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket. ▮ felismeri rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni. 	<p>Szóbeli interakció</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> ▮ aktívan és örömmel vesz részt az interakciót igénylő tevékenységekben. ▮ beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva. ▮ tud a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni. ▮ minta alapján rövid párbeszédet folytat társaival a tanult témákról. ▮ részt vesz rövid, egyszerű szövegek közös előadásában. ▮ törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására. <p>Összefüggő beszéd</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> ▮ elmond rövid, egyszerű szövegeket. ▮ társaival közösen előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel. ▮ számára ismert témákról, a 	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> ▮ észreveszi az anyanyelven, illetve a tanult idegen nyelven történő olvasás közötti különbségeket. ▮ képes ismert szavak néma olvasására és megértésére, valamint tanári minta után a szavak helyes felolvasására. ▮ bekapcsolódik olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe. ▮ követi az ismert témákról elhangzó szöveg írott változatát. 	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> ▮ észreveszi az anyanyelvén, illetve a tanult idegen nyelven történő írás közötti különbségeket. ▮ ismeri az adott nyelv ábécéjét. ▮ bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.

		<p>környezetében előforduló tárgyakról, élőlényekről, eseményekről beszél röviden, összefüggően, nonverbális elemekkel támogatva.</p> <p>□ törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.</p>		
--	--	--	--	--

Általános iskola 2-4. évfolyam

Angol, mint idegen nyelv

Kerettanterv/ 2020. NAT

Angol nyelv 2. évfolyam	
Heti órakeret	1 óra
Éves órakeret	36 óra

Angol nyelv 3. évfolyam	
Heti órakeret	1 óra
Éves órakeret	36 óra

Angol nyelv 4. évfolyam	
Heti órakeret	2 óra
Éves órakeret	72 óra

A tantárgy célja

Az idegen nyelvek tanítása eltér a többi tantárgyétól abból a szempontból, hogy nem a tartalmi ismeretek átadásán van a hangsúly, hanem azoknak a készségeknek a kialakításán és állandó fejlesztésén, melyek segítségével a tanuló saját gondolatait és elképzeléseit idegen nyelven is ki tudja fejezni.

- A korszerű idegennyelv-tanítás elsődleges célja a nyelvtanuló nyelvi cselekvőképességének fejlesztése. A diáknak képessé kell válnia arra, hogy

egyéni kommunikációs céljait elérje és nyelvtudását valódi nyelvi helyzetekben, ismeretszerzésre, és ezek átadására, szórakozásra, személyes és szakmai céljainak megvalósítására valódi vagy digitális térben alkalmazni tudja.

- Az idegennyelv-tanítás tevékenység- és tanulóközpontú, vagyis a tanuló számára olyan életkorának, illetve érdeklődésének megfelelő szituációkat teremt, amelyekben személyisége fejlődik, és a nyelvet eszközként hatékonyan használja. Mindehhez elengedhetetlen a kommunikatív kompetencia tágabb összefüggésben értelmezett megközelítése, azaz a nyelvi elemek (a jel- és szabályrendszerek) valamint a szociolingvisztikai komponensek együttes fejlesztése.
- Kiemelten fontos az interdiszciplináris szemlélet, mely épít a más tantárgyak keretében szerzett ismeretekre, az idegen nyelven megszerzett tudás pedig gazdagítja más tantárgyak tanulását.
- A hosszú távon is fenntartható nyelvi fejlődés érdekében elengedhetetlen a tanórán kívüli nyelvhasználati és nyelvtanulási tevékenységekre is építeni, és erre a tanulót a nyelvórán fel kell készíteni.
- A nyelvtanulás kezdeti szakasza a ráhangolódás időszaka. A fő cél az, hogy a tanuló megszeresse a nyelvtanulást, megértse a nyelvtudás fontosságát és szerepét a tanórán és az iskolán kívül.
- A tanuló életkorából ösztönösen adódó megismerési és tanulási vágyra alapozva pozitív attitűd alakuljon ki benne az idegen nyelvek és a nyelvtanulás iránt.
- Fontos, hogy felkeltsük a tanuló érdeklődését az idegen nyelvek, valamint a más nyelveket beszélő emberek, kultúrájuk megismerése és elfogadása iránt.
- A kisgyermeknek a világ iránti érdeklődése határtalan, fogékonysága a ritmus, a dalok, a kiejtés irányában természetesen fakad életkori sajátosságaiból, és a megfelelően történő nyelvi fejlesztés hatékonyan alapozza meg a későbbi, tudatosabb nyelvtanulást.
- Az ebben az életkorban jellemző műfajok (mesefilmek, mesekönyvek, dalok, mondókák) beépítése az órai munkába, melyek fogékonnyá tudják tenni a

tanulókat a nyelvtanulás iránt, és segítenek elindulniuk az idegen nyelvi kommunikáció felé.

- A tanuló ismerkedjen meg a célnyelvi kultúrák főbb szokásaival, ünnepeivel és kommunikációs eszközeivel, valamint induljon el az önálló nyelvtanulóvá válás útján
- A nyelvtanulás során sajátítson el olyan tanulási stratégiákat, amelyek segítségével képessé válik nyelvtudását fejleszteni és fenntartani.
- Szerezzen sikerélményeket a nyelvtanulásban, ezzel növekedjen önbizalma, fejlődjön önismerete és önértékelése.

Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: Az idegen nyelvek tanulása során fejlődik a tanuló memóriája, a korábban tanult elemek felidézését és rendszerezését igénylő tanulási teljesítménye. A tanuló megtanulja a hibákra történő visszajelzések elfogadását, a hibák kijavításának szükségességét, valamint képessé válik saját és társai fejlődésének értékelésére. A tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségek felismerésével és kihasználásával is készül az egész életen át tartó tanulásra. Az önálló nyelvtanulásra való felkészülés a tanulási folyamat aktív résztvevőivé teszi.

A kommunikációs kompetenciák: A nyelvórai tevékenységek képessé teszik a tanulót arra, hogy az élő idegen nyelven életkorának megfelelő szinten árnyaltan fejezze ki, objektíven támassza alá, szemléltesse gondolatait, hallgassa meg társait, társaival közösen hozzon döntéseket, formáljon véleményt, információt és tudást osszon meg. Képekre, ábrákra, hanganyagokra, szövegekre idegen nyelven utal, azokra vonatkozóan véleményt fogalmaz meg és állást foglal, s ezeket felhasználva, párban vagy csoportban, további kommunikációs feladatokat old meg. Nyelvtudását személyes és online nyelvi érintkezésben kapcsolatépítésre használja fel.

A digitális kompetenciák: Az idegen nyelvek tanulása során a tanuló úgy használja életkorának megfelelően kiválasztva (segítséggel, támogatással) a digitális eszközöket, forrásokat és mobiltelefonos applikációkat, hogy a célnyelv jellemző kifejezéseit és

pragmatikáját megfelelően alkalmazza, valamint saját fejlődését és tanulását támogassa. Ezzel lehetővé válik az idegen nyelvű szövegalkotás, szövegértés és nyelvi interakciók fejlesztése digitális felületeken és eszközök használatával.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: Az idegen nyelv tanulása során a tanulónak több szempontból fejlődik a gondolkodása, mely során egyre több nyelvi elemet képes felismerni, felidézni, az egymásra épülő elemeket logikusan elrendezni és alkalmazni. A feldolgozott témák hatására mérlegelő gondolkodása és problémamegoldó készsége, a nyelvek közötti kódváltást lehetővé tevő kognitív képességei is fejlődnek. Nyelvtudása növeli az információszerzési és tudásmegosztási lehetőségeit.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: Az idegen nyelvek tanulása során a tanuló nyitottá válik más kultúrák, más szokások iránt, mely a mindennapi életben növelheti toleranciáját. A társas kompetenciák fejlődéséhez hozzájárulnak a nyelvórákon gyakran párban vagy csoportban végzett feladatok, valamint egyéb, kooperáción alapuló tanulási tevékenységek is, melyek során fejlődik együttműködési készsége, kitartása, cél- és feladattudata. A nyelvtudás növeli a tanulók önbizalmát, önbecsülését, valamint fejleszti más nemzetek tagjaihoz, kultúrájához és az idegen, ismeretlen világokhoz való viszonyát.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az idegen nyelv tanulása során a tanuló nyitottá válik a saját országa, nemzete és más népek történelmére, kultúrája közötti eltérésekre, elfogadja a különbségeket, magabiztosságát az anyanyelvi kötődés és az a mérlegelő, toleráns gondolkodásmód határozza meg, amely teret ad a kreatív, alkotó jellegű önkifejezésnek. A korszerű nyelvtanítás szükségszerűen magában foglalja a tanuló életkorának megfelelő alkotó tevékenységeket és az alkotással kapcsolatos tartalmakat.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A kompetencia fejlesztése valós nyelvi célok és helyzetek idegen nyelven történő leképezésével valósul meg, a tanuló életkori sajátosságainak figyelembe vételével. Egy nyelvi feladat megoldása közben a tanuló életkorának megfelelően együttműködik, kommunikál.

Kerettantervi témakörök illeszkedése a Nat témaköreihez

2. évfolyam

Témakör neve	Új tananyag feldolgozásához	Képességfejlesztés, összefoglalás, gyakorlás, ellenőrzés	Összes órakeret
Personal topics and topics concerning immediate environment and nature	6	3	9
Topics concerning classroom activities	2	3	5
Cross-curricular topics and activities	2	2	4
English and language learning	2	2	4
Intercultural topics	1	1	2
Playful learning	3	1	4
Entertainment	2	2	4

Gaining and sharing knowledge	1	3	4
Összes óraszám	19	17	36

2. évfolyam

Témakör neve		2. évfolyam
Témakör neve Personal topics and topics concerning immediate environment and nature		Órakeret 9
Tanulási eredmények a témakör tanulása eredményeként	Fejlesztési feladatok	Fogalmak, tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – célnyelven meg tudja nevezni az ismert témákhoz kapcsolódó, közvetlen környezetében található, vagy vizuális eszközökön megjelenő személyeket, iskolai tárgyakat, kisállatokat, játékokat, mesehősöket, helyeket, testrészeit, főbb családi ünnepeket; – rövid párbeszédet tud folytatni a környezetében található, vagy vizuális eszközökön megjelenő 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző szókincs és szerkezetek ismerete célnyelven: család, iskolai tárgyak, kisállatok, játékok, mesefigurák, helyek, testrészek. – Beszédkészség, kommunikatív készség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – ismétlés, – hallás utáni azonosítás – játékos szótanulás: képes szókérték, pantomim, memóriajáték kártyával vagy interaktív táblával, – képes „szótár” rajzolása, – közös játékos daltanulás, – kérdés-felelet párban képek alapján,

személyek, tárgyak beazonosítására;		
– felismeri és alkalmazza a legegyszerűbb, mindennapi nyelvi funkciókat;	– A témakörre jellemző szókincs ismerete célnyelven: köszönés, elköszönés, köszönet, hogylét iránti érdeklődés, jókívánságok, tetszés, nem tetszés, igenlő és nemleges válasz szerkezetei. – Kommunikatív készség fejlesztése.	– szituációs játékok: üdvözlés – bemutatkozás – elköszönés, – közös játékos daltanulás,
– közöl alapvető személyes információkat magáról, egyszerű nyelvi elemek segítségével;	– A témakörre jellemző szókincs ismerete célnyelven: számok, közvetlen, szűk család, barátok, kisállatok, játékok, testrészek, bútorok. – A témakörre jellemző szerkezetek ismerete célnyelven: létige, birtoklás, képesség, kedvelés, nem kedvelés kifejezése. – Személyes és közvetlen környezethez tartozó alapvető információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel.	– történet feldolgozása képekkel, képek sorba rakásával. – játékos szótanulás: képes szókérték, pantomim, memóriajáték kártyával vagy interaktív táblával, – képes „szótár” rajzolása, – projektmunka (kis kedvenc, barát bemutatása rajz, fénykép segítségével), – szituációs játékok: bemutatkozás,
– a tanórán begyakorolt, egyszerű, kommunikációs helyzetekben a megtanult beszédfordulatok alkalmazásával kérdez vagy reagál.	– A témakörre jellemző szerkezetek ismerete célnyelven: utasítások, angol óravezetéshez szükséges szerkezetek, ezekre való reagálás.	– játékos szótanulás, – társakkal készített interjú órai keretek között, – szituációs játékok, – közös játékos daltanulás.
Témakör neve	2. évfolyam	

Témakör neve Topics concerning classroom activities		Órakeret 5
Tanulási eredmények a témakör tanulása eredményeként	Fejlesztési feladatok	Fogalmak, tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – megismétli az élőszóban elhangzó egyszerű szavakat, kifejezéseket játékos, mozgást igénylő, kreatív nyelvórai tevékenységek során; 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző szókincs ismerete célnyelven: osztálytársak, tanárok, iskolai tárgyak, cselekvések, felszólítások. – A témakörre jellemző szerkezetek ismerete célnyelven: utasítások, angol óravezetéshez szükséges szerkezetek, ezekre való reagálás. 	<ul style="list-style-type: none"> – halk/hangos szóismétlés, – hallás utáni azonosítás – játékos szótanulás: barkochba: (zsákban iskolai tárgyak), – egyszerűbb társasjátékok célnyelven, pl. memóriajáték a képeken szereplő tárgyak, tanulási tevékenységek megnevezésével,
<ul style="list-style-type: none"> – megérti az élőszóban elhangzó, ismert témákhoz kapcsolódó rövid utasításokat, kijelentéseket, kérdéseket; 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző szókincs és szerkezetek ismerete célnyelven: tanári utasítások, kérdések, kérdésekre való reagálás. 	<ul style="list-style-type: none"> – játékos szótanulás, – szerepjáték, – játék: Activity.
<ul style="list-style-type: none"> – a célok eléréséhez társaival rövid feladatokban együttműködik; 	<ul style="list-style-type: none"> – Részvétel tanórai játékos nyelvi tevékenységekben. – Begyakorolt, alapvető elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére. 	<ul style="list-style-type: none"> – csoportkohéziót fejlesztő játékok, mondókák, – célnyelvi kompetenciákat fejlesztő játékok.
<ul style="list-style-type: none"> – értelmezi azokat az idegen nyelven szóban elhangzó nyelvórai szituációkat, melyeket anyanyelvén 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző szókincs ismerete célnyelven: tanári utasítások, kérdések a különböző 	<ul style="list-style-type: none"> – játékos szótanulás, – szituációs játék: „I am the teacher”.

már ismer.	tevékenységekhez.	
Témakör neve		2. évfolyam
Témakör neve Cross-curricular topics and activities		Órakeret 4
Tanulási eredmények a témakör tanulása eredményeként	Fejlesztési feladatok	Fogalmak, tevékenységek
– felismeri és alkalmazza az egyéb tanulóterületekhez kapcsolódó szókinccset: számok, színek, kisállatok, állatok, természeti környezet, ételek;	– A témakörre jellemző szókinccs ismerete: számok, színek, kisállatok, állatok, természeti környezet, ételek.	– ismétlés, – hallás utáni azonosítás, – játékos szótanulás, – képes szótár készítése,
– felismer egyéb tanulóterületek tevékenységeihez kapcsolódó alapvető célnyelvi kifejezéseket, utasításokat, eszközöket;	– A témakörre jellemző alapvető tevékenységekre vonatkozó szókinccs ismerete célnyelven: számok, színek, formák, ételek, időjárás, természet, élőlények.	– más tudományterületeken tanult szavak, fogalmak játékos tanulása, – Játék: Bingo, Activity, – mozgásos daltanulás a célnyelven, – szerepjáték,
– támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szövegre az órai alkotó jellegű nyelvi, mozgásos nyelvi és játékos nyelvi tevékenységek során;	– Alapvető szavak, szókapcsolatok felismerése célnyelven a témakörre jellemző, tartalmakból. – Hallás utáni szövegértés fejlesztése.	– mozgásos játék, daltanulás a célnyelven, – képek beazonosítása hallott szöveg alapján,
– részt vesz kooperatív munkaformában	– A témakörre jellemző alapvető	– társakkal közösen készített plakát

végzett kreatív tevékenységekben, projektmunkában szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok alkalmazásával, képi kiegészítéssel.	tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven.	bemutatása, – projektmunka, – más tudományterületeken tanult szavak, fogalmak játékos tanulása.
Témakör neve		2. évfolyam
Témakör neve English and language learning		Órakeret 4
Tanulási eredmények a témakör tanulása eredményeként	Fejlesztési feladatok	Fogalmak, tevékenységek
– felismeri az anyanyelve és a célnyelv közötti legalapvetőbb kiejtésbeli különbségeket; – figyel a célnyelvre jellemző hangok kiejtésére;	– Az angol nyelv hangkészletének felismerése.	– halk/hangos szóismétlés, – kiejtés gyakorlása – daltanulás a célnyelven, – kiejtésbeli különbségek tudatossá tétele játékos módon,
– új szavak, kifejezések tanulásakor felismeri, ha új elemmel találkozik és rákérdez, vagy megfelelő tanulási stratégiával törekszik a megértésre.	– Memória fejlesztése, a már tanult elemek előhívása, az egymásra épülő elemek logikus elrendezése, alkalmazása.	– egyéni és csoportos versenyek, szókincs felmérése (Szókirály), – képes szótár készítése.
Témakör neve		2. évfolyam
Témakör neve Intercultural topics		Órakeret 2
Tanulási eredmények	Fejlesztési feladatok	Fogalmak,

a témakör tanulása eredményeként		tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – felismeri és alkalmazza a célnyelvi kultúra főbb ünnepeihez tartozó szókinccset és szerkezeteket; 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző szókinccs ismerete célnyelven: születésnap, Halloween, karácsony, ünnepekhez kapcsolódó jókívánságok. 	<ul style="list-style-type: none"> – játékos szótanulás, – ünnepekhez kötődő mondókák, dalok tanulása, közös és egyéni előadása,
<ul style="list-style-type: none"> – találkozik a célnyelvi kultúra legfőbb ünnepeivel, szokásaival, hagyományaival. 	<ul style="list-style-type: none"> – A célnyelvi kultúra legfőbb ünnepeinek, hagyományainak ismerete. 	<ul style="list-style-type: none"> – ismerkedés az angol ünnepekkel, szokásokkal, – képes szótár készítése, – projektmunka, plakátkészítés: születésnap, Halloween, karácsony ünneplése a célnyelvi kultúrában és hazánkban, – témanap szervezése: Halloween.
Témakör neve		2. évfolyam
Témakör neve Playful learning		Órakeret 4
Tanulási eredmények a témakör tanulása eredményeként	Fejlesztési feladatok	Fogalmak, tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – részt vesz a tanult anyag elsajátítását, gyakorlását, elmélyítését és a motiváció növelését megcélzó célnyelvi 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző szókinccs ismerete. – Együttműködőkészség, koncentráció, csoportkohézió fejlesztése. – Beszédkészség, 	<ul style="list-style-type: none"> – klasszikusan a célnyelvi kultúrában megjelenő mozgásos, az életkornak megfelelő körjátékok, játékok elsajátítása, – játékos szótanulás:

<p>játékokban;</p> <ul style="list-style-type: none"> – a célok eléréséhez társaival a játékos feladatokban együttműködik; 	<p>kommunikatív készség fejlesztése.</p>	<p>Activity, Bingo számokkal, szavakkal,</p> <ul style="list-style-type: none"> – egyéni és csoportos versenyek, szókincs felmérése (Szókirály), – mondókák, dalok tanulása, előadása,
<ul style="list-style-type: none"> – támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szövegre az órai alkotó jellegű nyelvi, mozgásos nyelvi és játékos nyelvi tevékenységek során. 	<ul style="list-style-type: none"> – Részvétel tanórai, szóbeli interakciót igénylő angol nyelvi tevékenységekben. – Hallás utáni szövegértés fejlesztése. – Kommunikatív készség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – hallás utáni azonosítás – Activity.
Témakör neve		2. évfolyam
Témakör neve		Órakeret
Entertainment		4
Tanulási eredmények	Fejlesztési feladatok	Fogalmak, tevékenységek
<p>a témakör tanulása eredményeként</p>		
<ul style="list-style-type: none"> – megért ismert szavakat tartalmazó, pár szóból vagy mondatból álló, illusztrációval támogatott hangzó szöveget; 	<ul style="list-style-type: none"> – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű illusztrációval támogatott hangzó szövegek, rajzfilmek megértése, felhasználása szórakozás céljára. – Hallás utáni szövegértés fejlesztése. – Kommunikatív készség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – hallás utáni azonosítás, – történet feldolgozása képekkel, képek sorba rakásával, – egyszerű mondatokból álló képregény hallgatása, előadása, – online feladatok: játékok, játékos gyakorló feladatok, interaktív feladatok, dalok, mesék online – dalok, versek előadása
<ul style="list-style-type: none"> – beazonosítja a célzott információt az 	<ul style="list-style-type: none"> – Hallás utáni szövegértés 	<ul style="list-style-type: none"> – páros és csoportos tevékenységek

életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó rövid, egyszerű, a nyelvtanításhoz készült, eredeti szövegben.	fejlesztése.	végzése szerepkártyák segítségével – célnyelvi társasjáték, bábjátékok.
Témakör neve		2. évfolyam
Témakör neve Gaining and sharing knowledge		Órakeret 4
Tanulási eredmények a témakör tanulása eredményeként	Fejlesztési feladatok	Fogalmak, tevékenységek
– részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív tevékenységekben, projekt munkában;	– Alapvető információ megosztása egyszerű, begyakorolt elemekkel angol nyelven. – Kommunikatív készség fejlesztése. – Együttműködőkészség fejlesztése.	– saját érdeklődési köréhez tartozó, rajzokkal, fényképekkel támogatott plakát készítése egyedül vagy csoportban, és annak bemutatása a tanulócsoporthoz számára,
– törekszik arra, hogy a célnyelvet eszközként alkalmazza információszerzésre és információ megosztására.	– Alapvető, tanult témákhoz kötődő egyszerű, konkrét angol nyelvű információ megszerzése és megosztása. – Hallás utáni szövegértés fejlesztése. – Beszédkészség fejlesztése.	– rajz, projekt munka alapján rövid, pár szavas, pár mondatos kiselőadást tart a tanult témakörökből (saját szoba, tanterem, legjobb barát, kisállat, egy állat bemutatása) – class survey.
A továbbhaladáshoz szükséges fejlesztési követelmény (minimum)		
2. évfolyamra		

(a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hello. Hi. Good morning. Good afternoon. Good evening. Good night! Goodbye. Bye-bye! See you.)
- köszönet kifejezése (Thanks (a lot). Thank you.)
- bemutatkozás megfogalmazása (My name is ... I'm ....)
- személyre vonatkozó információkérés, információadás (What's your name? How old are you? I'm 6.)
- hogylét iránti érdeklődés (How are you?)
- hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (I'm fine, thanks. I'm OK.)
- jókívánások kifejezése (Happy birthday! Good luck! Have a nice day/weekend.)
- főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Merry Christmas! Happy New Year! Trick or treat.)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's a/an.../ It's big. It's long and comfortable.)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Do you like ...? Yes, I do. No, I don't.)
- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Yes. No.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Sorry, I don't understand. Pardon?)
- alapvető érzések kifejezése (I'm happy. I'm cold. I'm hungry.)
- utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Come here. Read the text.)

Nyelvi elemek, struktúrák az 2. évfolyamra

(a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- a létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (I'm .., I'm not , Are you ...? Is he ...?)
- birtoklás kifejezése jelen időben: 'to have' ige (I have got ...She has got ...)
- mennyiségi viszonyok: számok (one, two, ...)
- térbeli viszonyok: prepozíciók, határozószók (in, on, under)
- modalitás: a 'can' segédige (I can/can't swim.)
- szövegkohéziós eszközök: egyszerű kötőszavak és személyes névmások (and, I, my,)

Fejlesztési feladatok a 2. évfolyam végére (optimum)

- részt vesz egyszerű szövegértést igénylő játékos nyelvórai tevékenységekben;
- részt vesz egyszerű szövegalkotást igénylő játékos nyelvórai tevékenységekben;
- a begyakorolt nyelvi elemeket, célnyelven megismert tartalmakat játékos tevékenységekben használja;

- támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szövegre az órai alkotó jellegű nyelvi, mozgásos nyelvi és játékos nyelvi tevékenységek során;
- a személyes és környezeti tématarományban megért rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szöveget;
- a személyes és környezeti tématarományban létrehoz rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel;
- összekapcsol a nyelvi tevékenységek során feldolgozott tartalmakat az anyanyelvén korábban megszerzett ismeretekkel;
- részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív tevékenységekben, projektmunkában képi kiegészítéssel;
- alkalmaz egyéb tanulásterületekre, különös tekintettel a művészeti és mozgásos tartalmakra jellemző tevékenységeket nyelvórán;
- megismerkedik a célnyelv főbb jellemzőivel;
- ismeri a főbb célnyelvi kultúrához tartozó ünnepekhez kapcsolódó alapszintű kifejezéseket, és állandósult szókapcsolatokat;
- ismeri a célnyelvi kultúra legfőbb ünnepeit, hagyományait, szokásait;
- felhasznál egyszerű célnyelvi hangzó szövegeket szabadidős tevékenységek során;
- alapvető célzott információt megszerz a tanult témákban tudásának bővítésére
- célnyelven megoszt egyedül, vagy társaival együttműködésben megszerzett, alapvető információkat szóban, akár vizuális elemekkel támogatva.

Kerettantervi témakörök illeszkedése a Nat témaköreihez

3. évfolyam

Témakör neve	Új tananyag feldolgozásához	Képességfejlesztés, összefoglalás, gyakorlás, ellenőrzés	Összes órakeret
Personal topics and topics concerning immediate environment and	5	5	10

nature			
Topics concerning classroom activities	1	3	4
Cross-curricular topics and activities	2	3	5
English and language learning	1	1	2
Intercultural topics	3	0	3
Playful learning	1	5	6
Entertainment	2	2	4
Gaining and sharing knowledge	1	1	2
Összes óraszám	16	20	36

3.évfolyam

Témakör neve	3. évfolyam
Témakör neve	Órakeret
Personal topics and topics concerning	

immediate environment and nature		6
Tanulási eredmények a témakör tanulása eredményeként	Fejlesztési feladatok	Fogalmak, tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – célnyelven meg tudja nevezni az ismert témákhoz kapcsolódó, szűkebb vagy tágabb környezetében található vagy vizuális eszközökön megjelenő személyeket, tárgyakat, otthona részeit, bútorokat, telekommunikációs eszközöket, cselekvéseket, háziállatokat, vadállatokat, mesehősöket, természeti helyeket, ételeket, testrészeit, ruhadarabokat; – rövid párbeszédet tud folytatni a környezetében található, vagy vizuális eszközökön megjelenő személyek, tárgyak beazonosítására; 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző szókinccs ismerete célnyelven: tárgyak, otthon részei, bútorok, telekommunikációs eszközök, cselekvések, háziállatok, vadállatok, játékok, mesehősök, természeti helyek, ételek, testrészek, ruhadarabok. – A tanuló környezetében található, vagy vizuális eszközökön megjelenő személyek, tárgyak beazonosítására történő párbeszéd szerkezetének ismerete: mutató névmások, kérdések. 	<ul style="list-style-type: none"> – ismétlés, – hallás utáni azonosítás, – játékos szótanulás, – képes szótár készítése, – párbeszédok, – játék: Bingo, Activity, – plakátkészítés: állatok, növények, lakóhelyem, ételek, ruhadarabok,
<ul style="list-style-type: none"> – felismeri és alkalmazza a legegyszerűbb, mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben; 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző szerkezetek ismerete célnyelven: személyre vonatkozó információkérés kérdései, köszönetre történő reagálás, bocsánatkérés, bocsánatkérésre történő reagálás, javaslat, javaslatra 	<ul style="list-style-type: none"> – közös játékos daltanulás, – szituációs játékok, – class survey,

	<p>történi reagálás szerkezetei.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kommunikatív készség fejlesztése. 	
<ul style="list-style-type: none"> – felismeri és alkalmazza a legegyszerűbb, bemutatkozásra használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben; 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző szókincs ismerete célnyelven: számok, családtagok, kisállatok, játékok. – A témakörre jellemző szerkezetek ismerete célnyelven: létige, birtoklás, képesség, kedvelés, nem kedvelés kifejezése. – Beszédkészség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – játékos szótanulás: képes szókétyák, pantomim, memóriajáték kártyával vagy interaktív táblával, – projektmunka, – lakóhely bemutatása egyszerű térkép készítésével, – kiskedvenc bemutatása fénykép segítségével (képességek, szokások bemutatása),
<ul style="list-style-type: none"> – egyszerű, rövid személyleírást tud adni magáról, egy harmadik személyről; 	<ul style="list-style-type: none"> – Személyleírás szókincese, szerkezetei: létige, birtokviszony. – Beszédkészség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – játékos feladatok, – projektmunka,
<ul style="list-style-type: none"> – képes időbeli és térbeli viszonyok, képesség kifejezésére, ezekre való rákérdezésre; óra, helyhatározók, tudás, nem tudás; 	<ul style="list-style-type: none"> – Óra, kifejezése, időpontra kérdezés, helyhatározók, képesség kifejezésére szolgáló szerkezetek ismerete. – Beszédkészség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – játékos feladatok, – kommunikatív feladatok,
<ul style="list-style-type: none"> – egyszerű, rövid leírást tud adni a környezetében lévő helyiségekről: saját szoba, ház, tanterem bemutatása; 	<ul style="list-style-type: none"> – Saját szoba berendezései, tantermi tárgyak, melléknevek ismerete. – Beszédkészség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – projektmunka,
<ul style="list-style-type: none"> – érzéseit egy-két szóval vagy begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével kifejezi. 	<ul style="list-style-type: none"> – Alapvető érzések begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével történi 	<ul style="list-style-type: none"> – játékos szótanulás, – képes szótár készítése, – szituációs játékok.

	átadása. – Kommunikatív készség fejlesztése.	
Témakör neve		3. évfolyam
Témakör neve Topics concerning classroom activities		Órakeret 5
Tanulási eredmények a témakör tanulása eredményeként	Fejlesztési feladatok	Fogalmak, tevékenységek
– értelmezi azokat az idegen nyelven szóban elhangzó nyelvórai szituációkat, amelyeket anyanyelvén már ismer;	– Hallás utáni szövegértés fejlesztése.	– játékos szótanulás, – Activity,
– új szavak, kifejezések tanulásakor ráismer a már korábban tanult szavakra, kifejezésekre.	– Életkorának és nyelvi szintjének megfelelő illusztrációkkal ellátott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi tevékenységek során.	– képes szótár készítése, – szavak rajzos csoportosítása témakörönként,
– a tanórán begyakorolt, egyszerű, kommunikációs helyzetekben a megtanult beszédfordulatok alkalmazásával kérdez vagy reagál;	– Tanórán használatos szókincs, szerkezetek ismerete. – Hallás utáni szövegértés fejlesztése. – Kommunikatív készség fejlesztése.	– társakkal készített interjú órai keretek között, – szituációs játékok,
– megold nagyon egyszerű, játékos, illusztrációkkal ellátott írásbeli feladatokat tanári segítséggel;	– Egyszerű szavak képekkel történő összekapcsolása felismerés szinten.	– játékos feladatok, – interaktív, online feladatok,
– részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív	– Begyakorolt, alapvető elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére.	– projektmunka csoportban.

tevékenységekben, projekt munkában képi kiegészítéssel tanári segítséggel.		
Témakör neve		3. évfolyam
Témakör neve Cross-curricular topics and activities		Órakeret 4
Tanulási eredmények a témakör tanulása eredményeként	Fejlesztési feladatok	Fogalmak, tevékenységek
– felismer és alkalmaz más tanulásterületeken anyanyelven megismert szavakat, fogalmakat, tevékenységeket; színek, otthon, természeti környezet, állatok;	– Más tanulásterületeken anyanyelven megismert szavak, fogalmak ismerete célnyelven: színek, otthon, természeti környezet, állatok.	– más tanulásterületeken megismert fogalmak gyűjtése, – csoportversenyek, – kvízzjátékok,
– támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szövegre az órai játékos alkotó, fejlesztő tevékenységek során;	– Alapvető szavak, szókapcsolatok felismerése célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő szövegekben.	– életkorának és érdeklődésének, megfelelő, képekkel illusztrált feladatok megoldása játékos módon,
– aktívan bekapcsolódik a közös mesehallgatásba, a mese tartalmát követi;	– A témakörre jellemző szókincs ismerete célnyelven. – Hallás utáni szövegértés fejlesztése.	– mesehallgatás,

<ul style="list-style-type: none"> – részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív tevékenységekben, projekt munkában szavak, szószerkezetek, rövid mondatok leírásával, esetleg képi kiegészítéssel. 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző szókincs ismerete célnyelven. 	<ul style="list-style-type: none"> – projekt munka, – kooperatív anyagfeldolgozás, – társakkal közösen készített plakát bemutatása.
Témakör neve		3. évfolyam
Témakör neve English and language learning		Órakeret 5
Tanulási eredmények a témakör tanulása eredményeként	Fejlesztési feladatok	Fogalmak, tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – felismerés szintjén ismeri az adott nyelv betűkészletét; 	<ul style="list-style-type: none"> – Ismerkedés az angol ábécé betűivel. 	<ul style="list-style-type: none"> – daltanulás célnyelven: ABC dal,
<ul style="list-style-type: none"> – ismerkedik az anyanyelvén, illetve a tanult idegen nyelven történő írásmód és betűkészlet közötti különbségekkel (máshogy írjuk, máshogy ejtjük); 	<ul style="list-style-type: none"> – Ismerkedés a célnyelvű írásmód és kiejtés jellemzőivel. 	<ul style="list-style-type: none"> – játékos írásbeli feladatok (szókeresők), – képes szótár készítése,
<ul style="list-style-type: none"> – ismerkedik a célnyelv főbb jellemzőivel (többes szám); 	<ul style="list-style-type: none"> – Többes szám képzésének ismerete, néhány rendhagyó alak. 	<ul style="list-style-type: none"> – mondóka tanulása – játékos feladatok – memória játék – kommunikatív feladatok
<ul style="list-style-type: none"> – új szavak, kifejezések tanulásakor felismeri, ha új elemmel találkozik és rákérdez, vagy megfelelő tanulási stratégiával törekszik a 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző szerkezetek ismerete célnyelven. 	<ul style="list-style-type: none"> – rajzfilmek nézése célnyelven, – Közös zenehallgatás és mesenézés célnyelven.

megértésre.		
Témakör neve		3. évfolyam
Témakör neve Intercultural topics		Órakeret 3
Tanulási eredmények a témakör tanulása eredményeként	Fejlesztési feladatok	Fogalmak, tevékenységek
– ismeri a főbb célnyelvi kultúrához tartozó ünnepekhez, szokásokhoz, hagyományokhoz kapcsolódó alapszintű kifejezéseket;	– A témakörre jellemző szókincs ismerete célnyelven.	– játékos szótanulás, – játékos írott feladatok megoldása, – ünnepekhez kötődő mondókák, dalok tanulása, közös és egyéni előadása
– ismeri a főbb célnyelvi kultúrához tartozó ünnepeket, szokásokat, hagyományokat;	– A főbb, az adott célnyelvi kultúrához tartozó ünnepek, szokások, hagyományok ismerete.	– témanap szervezése pl: Halloween, – plakát készítése: rajz vagy kivágott képekből montázs pl. egy ünnepről,
– megismer a célnyelvi kultúrához tartozó híres látnivalókat.	– A célnyelvi kultúrához tartozó látnivalók ismerete.	– játékos feladatok – anyag gyűjtés, projektmunka.
Témakör neve		3. évfolyam
Témakör neve Playful learning		Órakeret 5
Tanulási eredmények a témakör tanulása eredményeként	Fejlesztési feladatok	Fogalmak, tevékenységek
– részt vesz a tanult anyag gyakorlását, elmélyítését és a	– A játék kivitelezéséhez szükséges nyelvi elemek: szókincs,	– klasszikusan a célnyelvi kultúrában megjelenő mozgásos,

<p>motiváció növelését megcélzó célnyelvi játékokban;</p>	<p>instrukciók ismerete célnyelven.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Részvétel tanórai, szóbeli interakciót igénylő angol nyelvi tevékenységekben. 	<p>az életkornak megfelelő körjátékok elsajátítása,</p> <ul style="list-style-type: none"> – mondókák, dalok tanulása, előadása, – Activity, Barkochba, Bingo, – páros és csoportos versenyek, szókincs felmérése (Szókirály)
<ul style="list-style-type: none"> – támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szövegre az órai alkotó jellegű nyelvi, mozgásos nyelvi és játékos nyelvi tevékenységek során. 	<ul style="list-style-type: none"> – Részvétel tanórai, szóbeli interakciót igénylő angol nyelvi tevékenységekben. – Hallás utáni szövegértés fejlesztése. – Kommunikatív készség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – hallás utáni azonosítás – Activity.
Témakör neve		3. évfolyam
<p>Témakör neve</p> <p>Entertainment</p>		<p>Órakeret</p> <p>5</p>
<p>Tanulási eredmények</p> <p>a témakör tanulása eredményeként</p>	<p>Fejlesztési feladatok</p>	<p>Fogalmak, tevékenységek</p>
<ul style="list-style-type: none"> – mesehallgatás keretében feldolgozva megért ismert szavakat tartalmazó, pár szóból vagy mondatból álló, akár illusztrációval támogatott szöveget; 	<ul style="list-style-type: none"> – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű mesék, képregények szövegek felhasználása szórakozás céljára. – Hallás utáni szövegértés fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – meseolvasás, – egyszerű mondatokból álló képregény olvasása, – történetek előadása, drámajáték, – dalok, mondókák előadása egyénileg és csoportban,

<ul style="list-style-type: none"> – megérti a nyelvi szintjének megfelelő, akár vizuális eszközökkel is támogatott írott utasításokat és kérdéseket, és ezekre adekvát válaszreakciókat ad; 	<ul style="list-style-type: none"> – A feladat kivitelezéséhez szükséges nyelvi elemek: szókincs, instrukciók ismerete célnyelven. – Kommunikatív készség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – képregény kockák, vagy szöveg kártyák történet szerinti sorba rakása, – online feladatok: játékok, játékos gyakorló feladatok, interaktív feladatok, dalok, mesék online, keresztrejtvények megoldása,
<ul style="list-style-type: none"> – beazonosítja a célzott információt az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó rövid, egyszerű, a nyelvtanításhoz készült szövegben. 	<ul style="list-style-type: none"> – Életkorak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű szövegek felhasználása szórakozás céljára. 	<ul style="list-style-type: none"> – énekek, versek, képregények, mesék előadása, – célnyelvi társasjáték, bábjátékok.
Témakör neve		3. évfolyam
Témakör neve		Órakeret
Gaining and sharing knowledge		2
Tanulási eredmények	Fejlesztési feladatok	Fogalmak, tevékenységek
a témakör tanulása eredményeként		
<ul style="list-style-type: none"> – törekszik arra, hogy a célnyelvet eszközként alkalmazza információszerzésre és átadásra; 	<ul style="list-style-type: none"> – Alapvető, tanult témákhoz kötődő egyszerű, konkrét angol nyelvű információ megszerzése és megosztása angol nyelven. – Kommunikatív készség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – interjú készítése tanuló társakkal, – gyűjtőmunka és prezentációk választott témákból,
<ul style="list-style-type: none"> – részt vesz kooperatív munkaformában 	<ul style="list-style-type: none"> – Alapvető, információ megszerzése, átadása. 	<ul style="list-style-type: none"> – plakát készítése, – rajz, projekt munka

végzett tevékenységekben, projekt munkában.	kreatív	– Kommunikatív készség fejlesztése.	alapján rövid, pár szavas kiselőadást tart a tanult témakörökből.
A továbbhaladáshoz szükséges fejlesztési követelmények (minimum)			
a 3. évfolyamra			
(a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):			
<ul style="list-style-type: none"> – köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hello. Hi. Good morning. Good afternoon. Good evening. Good night! Goodbye. Bye-bye! See you.) – köszönet kifejezése (Thanks (a lot). Thank you.) – bemutatkozás megfogalmazása (My name is ... I'm ....) – személyre vonatkozó információkérés, információadás (What's your name? How old are you? I'm 6.) – hogylét iránti érdeklődés (How are you?) – hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (I'm fine, thanks. I'm OK.) – jókívánságok kifejezése (Happy birthday! Good luck! Have a nice day/weekend.) – főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Merry Christmas! Happy New Year! Trick or treat.) – dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's a/an.../ It's big. It's long and comfortable.) – tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Do you like ...? Yes, I do. No, I don't.) – igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Yes. No.) – visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Sorry, I don't understand. Pardon?) – alapvető érzések kifejezése (I'm happy. I'm cold. I'm hungry.) – utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Come here. Read the text.) 			
Nyelvi elemek, struktúrák a 3. évfolyamra			
(a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):			
<ul style="list-style-type: none"> – a létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (I'm ..., I'm not ..., Are you ...? Is he ...?) – birtoklás kifejezése jelen időben: 'to have' ige (I have/haven't got ... She has/hasn't got ... Have you got ...? Has she got ...?) – felszólító mód: (Come here., Don't shout.) – birtoklás: birtokos névmások, birtoklás kifejezése (My, your) – mennyiségi viszonyok: egyes és többes számú főnevek (dog, dogs, child, children) – mennyiségi viszonyok: számok (one, two, ...eleven, twelve) – térbeli viszonyok: prepozíciók, határozószók (There is/are..., in, on, under,) 			

- időbeli viszonyok: időpont megadása (at 4 o' clock)
- modalitás: a'can' segédige (I can/can't swim.)
- szövegkohéziós eszközök: egyszerű kötőszavak és személyes névmások (and, but, I, my,)

Fejlesztési feladatok a 3. évfolyam végére (optimum)

- a tanórán bekapcsolódik a már ismert játékos, interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a játék céljainak megfelelően alkalmazza;
- a begyakorolt nyelvi elemeket, célnyelven megismert tartalmakat játékos tevékenységekben használja;
- a személyes és környezeti tématarományban megért rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szöveget;
- a személyes és környezeti tématarományban létrehoz rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel;
- felismeri és használja a legegyszerűbb mindennapi nyelvi funkciókat életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben;
- aktívan bekapcsolódik a közös mesehallgatásba, a mese tartalmát követi;
- támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő szövegre az órai játékos alkotó, mozgásos vagy nyelvi fejlesztő tevékenységek során, kooperatív munkaformákban;
- összekapcsol a nyelvi tevékenységek során feldolgozott tartalmakat az anyanyelvén korábban megszerzett ismeretekkel;
- felismer és alkalmaz egyéb tanulásterületekre jellemző tevékenységeket nyelvórán;
- megismerkedik a célnyelv főbb jellemzőivel;
- felismeri az idegen nyelvű tartalmakat a tanórán kívül is;
- találkozik a célnyelvi kultúra legfőbb ünnepeivel, hagyományaival, szokásaival;
- találkozik a célnyelvi kultúra híres látnivalóival;
- felhasznál rövid, egyszerű célnyelvi szövegeket szabadidős tevékenységek során;
- alapvető célzott információt megszerez a tanult témákban tudásának bővítésére;
- célnyelven megoszt egyedül, vagy társaival együttműködésben megszerzett, alapvető információkat szóban, akár vizuális elemekkel támogatva.

4. évfolyam

Témakör neve	Új tananyag feldolgozásához	Képességfejlesztés, összefoglalás, gyakorlás, ellenőrzés	Összes órakeret
Personal topics and topics concerning immediate environment and nature	10	8	18
Topics concerning classroom activities	2	6	8
Cross-curricular topics and activities	6	2	8
English and language learning	4	3	7
Intercultural topics	4	2	6
Playful learning	2	6	8

Entertainment	5	7	12
Gaining and sharing knowledge	3	2	5
Összes óraszám	36	36	72

4.évfolyam

Témakör neve		4. évfolyam
Témakör neve Personal topics and topics concerning immediate environment and nature		Órakeret 18
Tanulási eredmények a témakör tanulása eredményeként	Fejlesztési feladatok	Fogalmak, tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – célnyelven meg tudja nevezni az ismert témákhoz kapcsolódó, vizuális eszközökön megjelenő, illetve szűkebb vagy tágabb környezetében található iskolai tárgyakat, családtagokat, otthona részeit, foglalkozásokat, érzéseket, állatokat, testrészeket, mesehősöket, ételeket, 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző szókincs ismerete célnyelven: iskolai tárgyak, családtagok, otthon részei, bútorok, foglalkozások, cselekvések, állatok, testrészek, mesehősök, ételek, helyek, közlekedési eszközök, napok, időjárási jelensége, mindennapi élet tevékenységei, 	<ul style="list-style-type: none"> – ismétlés – hallás utáni azonosítás – játékos szótanulás, – képes szótár készítése, – játék: Bingo, Activity, – páros vagy csoportos versenyek, szókincs ellenőrzése (Szókirály) – plakátkészítés: állatok, növények, lakóhelyem, ételek, ruhadarabok – közös játékos daltanulás – kérdés-felelet párban képek alapján

<p>helyeket, közlekedési eszközöket, napokat, időjárás jelenségeket, mindennapi élet tevékenységeit, szabadidős tevékenységeket, ruhadarabokat.</p> <p>– rövid párbeszédet tud folytatni a környezetében található, vagy vizuális eszközökön megjelenő személyek, tárgyak beazonosítására;</p>	<p>szabadidős tevékenységek, napszakok, ruhadarabok.</p> <p>– A személyek, tárgyak beazonosítására szolgáló szervezetek ismerete: létige, kérdések, mutató névmások.</p>	
<p>– felismeri és alkalmazza a legegyszerűbb, mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben;</p>	<p>– A témakörre jellemző szervezetek ismerete célnyelven: udvarias kérdés, visszakérdezés nem értés esetén, kérdés és arra történő reagálás, meghívás és arra történő reagálás szerkezeteinek ismerete;</p> <p>– Kommunikatív készség fejlesztése.</p>	<p>– közös játékos daltanulás,</p> <p>– képregények olvasása, hallgatása</p> <p>– képregények, történetek előadása</p> <p>– szituációs játékok,</p> <p>– class survey,</p>
<p>– egyszerű mondatokban tud közölni alapvető személyes információkat magáról, személyleírást tud adni;</p>	<p>– bemutatkozás, személyleírás szerkezeteinek és szókincsének ismerete: létige, birtoklás, számok, színek, testrészek.</p>	<p>– játékos szótanulás,</p> <p>– projektumunka,</p> <p>– kérdés-felelet párbeszéd,</p> <p>– class survey</p>
<p>– egyszerű mondatokban tud beszélni étkezési szokásairól, mindennapi tevékenységekről;</p>	<p>– ételek, étkezési szokások, mindennapi élet szókincsének, szerkezeteinek ismerete: ételek, cselekvések, egyszerű jelen idő kifejezése.</p>	<p>– ismétlés,</p> <p>– hallás utáni azonosítás,</p> <p>– projektumunka: rajz, plakát készítése egyénileg vagy csoportban,</p>
<p>– képes időbeli és térbeli viszonyok, képesség</p>	<p>– Napok, hónapok évszakok</p>	<p>– közös daltanulás,</p> <p>– játékos feladatok,</p>

<p>kifejezésére, ezekre való rákérdésre; napok, hónapok, évszakok, helyhatározók, tudás, nem tudás, szabályok;</p>	<p>szókincsének ismerete, kérdés napra, helyhatározók, képesség, utasítás, tiltás kifejezésére szolgáló szerkezetek ismerete.</p> <p>– Beszédkészség fejlesztése.</p>	<p>– kommunikatív feladatok: kérdés–felelet párban, csoportban,</p>
<p>– érzéseit begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével kifejezi;</p>	<p>– Alapvető érzések begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével történő átadása.</p> <p>– Kommunikatív készség fejlesztése.</p>	<p>– játékos szótanulás, – képes szótár készítése, – szituációs játékok,</p>
Témakör neve		4. évfolyam
Témakör neve		Órakeret
Topics concerning classroom activities		8
Tanulási eredmények a témakör tanulása eredményeként	Fejlesztési feladatok	Fogalmak, tevékenységek
<p>– megérti és végrehajtja a tanár célnyelven adott utasításait;</p> <p>– utasításokat tud adni</p>	<p>– Utasítások szókincsének ismerete.</p> <p>– Begyakorolt, alapvető elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére.</p> <p>– Kommunikatív készség fejlesztése.</p>	<p>– halk, hangos szóismétlés, – játékos szótanulás, – játék: Simon says, – szituációs játék,</p>
<p>– lebetűzi a tanult szavakat társaival közösen játékos tevékenységek kapcsán, szükség esetén segítséggel;</p>	<p>– Részvétel tanórai játékos nyelvi tevékenységekben.</p>	<p>– mondókák, dalok tanulása, – játék: Spelling Bee, akasztófa,</p>

<ul style="list-style-type: none"> – lemásol tanult szavakat játékos, alkotó nyelvórai tevékenységek során; – megold játékos írásbeli feladatokat a szavak, szószerkezetek, rövid mondatok szintjén; – írásban megnevezi az ajánlott tématarományokban megjelölt, begyakorolt elemeket; 	<ul style="list-style-type: none"> – Életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi tevékenységek során. 	<ul style="list-style-type: none"> – játékos feladatok: Bingo, szókereső, – játékos feladatsorok kitöltése, – online, interaktív feladatok megoldása,
<ul style="list-style-type: none"> – részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív tevékenységekben, projektmunkában szavak, szószerkezetek, rövid mondatok leírásával, esetleg képi kiegészítéssel; – a célok eléréséhez társaival a feladatokban együttműködik; 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörre és tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven. – Begyakorolt, alapvető elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére. – Kommunikatív készség fejlesztése. – Együttműködő készség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – kiszámolós mondókák tanulása, – játékos feladatok, – társasjátékok célnyelven, – projektmunka, – kooperatív anyagfeldolgozás, – csoportversenyek,
<ul style="list-style-type: none"> – támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott és hangzó szövegre az órai mozgásos, játékos és nyelvi fejlesztő tevékenységek során és kooperatív munkaformákban; – értelmezi azokat az idegen nyelven szóban elhangzó nyelvórai szituációkat, melyeket anyanyelvén már ismer; 	<ul style="list-style-type: none"> – Részvétel tanórai játékos nyelvi tevékenységekben. – Receptív készségek fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – mondókák, dalok tanulása, – társasjátékok célnyelven, – játékos írásbeli feladatok, – játékos szótanulás

– új szavak, kifejezések tanulásakor ráismer a már korábban tanult szavakra, kifejezésekre;		
– új szavak, kifejezések tanulásakor felismeri, ha új elemmel találkozik és rákérdez, vagy megfelelő tanulási stratégiával törekszik a megértésre; – a tanórán a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a játék céljainak megfelelően alkalmazza;	– A nyelvi elemek ismerete. – Begyakorolt, alapvető elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére. – Kommunikatív készség fejlesztése.	– játékos szótanulás – hallás utáni azonosítás – játékos feladatok
– egy feladat megoldásának sikerességét segítséggel értékelni tudja.	– Önellenőrzés, önértékelés fejlesztése.	– ellenőrzés, önellenőrzés
Témakör neve		4. évfolyam
Témakör neve Cross-curricular topics and activities		Órakeret 8
Tanulási eredmények a témakör tanulása eredményeként	Fejlesztési feladatok	Fogalmak, tevékenységek
– felismer és alkalmaz más tanulásterületeken anyanyelven megismert szavakat, fogalmakat, tevékenységeket; színek, sportok, közlekedési szabályok, évszakok, időjárási	– Más tanulásterületeken anyanyelven megismert szavak, fogalmak ismerete célnyelven: színek, sportok, közlekedési szabályok, évszakok, időjárási jelenségek, közlekedési eszközök,	– halk, hangos szóismétlés, – hallás utáni azonosítás, – más tudományterületeken tanult szavak, fogalmak játékos tanulása, – mondókák, mozgásos dalok tanulása, – játékos feladatok,

<p>jelenségek, közlekedési eszközök, matematikai műveletek, egészséges ételek, állatok és életmódjuk.</p>	<p>matematikai műveletek, egészséges ételek, állatok és életmódjuk.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kommunikatív készség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – projektmunka egyénileg vagy csoportban, – társakkal közösen készített plakát bemutatása pl.: közlekedési táblák, egészséges ételek, állatok és életmódjuk,
<ul style="list-style-type: none"> – támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szövegre az órai alkotó jellegű nyelvi, mozgásos nyelvi és játékos nyelvi tevékenységek során; 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörökre jellemző szókincs ismerete célnyelven. – Hallás utáni szövegértés fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – más tudományterületeken tanult szavak, fogalmak játékos tanulása, – mozgásos daltanulás a célnyelven, – mozgásos játékok, – közös előadás: dal, vers, mese
<ul style="list-style-type: none"> – aktívan bekapcsolódik a közös meseolvasásba, a mese tartalmát követi; 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző szókincs ismerete célnyelven. – Olvasott szövegértés fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – meseolvasás, – mese dramatizálása,
<ul style="list-style-type: none"> – támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott szövegre az órai játékos alkotó, mozgásos vagy nyelvi fejlesztő tevékenységek során, kooperatív munkaformákban. 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző szókincs ismerete célnyelven. – Olvasott szövegértési készség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – játékos feladatsorok kitöltése, – projektmunka egyénileg vagy csoportban, – interaktív és online feladatok kitöltése,
<ul style="list-style-type: none"> – részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív tevékenységekben, projektmunkában szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok leírásával, esetleg képi 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörre és tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven. – Kommunikatív készség fejlesztése. – Együttműködő készség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – kiszámolós mondókák tanulása, – játékos feladatok, – társasjátékok célnyelven, – projektmunka, – kooperatív anyagfeldolgozás,

kiegészítéssel;		<ul style="list-style-type: none"> – csoportversenyek, – kedvenc mese dramatizálása,
Témakör neve		4. évfolyam
Témakör neve English and language learning		Órakeret 7
Tanulási eredmények a témakör tanulása eredményeként	Fejlesztési feladatok	Fogalmak, tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – ismeri az adott nyelv ábécéjét; – felismeri az anyanyelv és az idegen nyelv hangkészletét; – felismeri az anyanyelve és a célnyelv közötti legalapvetőbb kiejtésbeli különbségeket; – lebetűzi a nevét, célnyelven ismert szavakat; 	<ul style="list-style-type: none"> – Az angol ábécé és jelkészlet ismerete. – Az angol nyelv hangkészletének felismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> – daltanulás, – játékos feladatok: Akasztófa, Spelling Bee, – szavak lebetűzése, szavak diktálása betűzéssel, – szituációs játékok, – közös zenehallgatás, mesenézés célnyelven,
<ul style="list-style-type: none"> – megkülönbözteti az anyanyelvi és a célnyelvi írott szövegben a betű- és jelkészlet közti különbségeket; – felismeri az anyanyelven, illetve a tanult idegen nyelven történő írásmód és betűkészlet közötti különbségeket; 	<ul style="list-style-type: none"> – Az angol ábécé és jelkészlet ismerete. 	<ul style="list-style-type: none"> – játékos feladatok: Akasztófa, Spelling Bee, – szavak lebetűzése, szavak diktálása betűzéssel, – keresztrejtvény, szókereső kitöltése – képes szótár készítése, – szókétyák készítése,
<ul style="list-style-type: none"> – új szavak, kifejezések tanulásakor felismeri, ha új elemmel 	<ul style="list-style-type: none"> – A nyelvi elemek ismerete. – Begyakorolt, alapvető 	<ul style="list-style-type: none"> – játékos szótanulás – hallás utáni azonosítás – játékos feladatok

találkozik és rákérdez, vagy megfelelő tanulási stratégiával törekszik a megértésre.	elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére. – Kommunikatív készség fejlesztése.	
Témakör neve		4. évfolyam
Témakör neve Intercultural topics		Órakeret 6
Tanulási eredmények a témakör tanulása eredményeként	Fejlesztési feladatok	Fogalmak, tevékenységek
– felismeri és alkalmazza a célnyelvi kultúra főbb ünnepeihez tartozó szókincset és szerkezeteket: születésnap, Halloween, karácsony, Húsvét ünnepekhez kapcsolódó szavak, jókívánságok;	– A témakörre jellemző szókincs ismerete célnyelven: családi ünnepek, karácsony, Húsvét.	– játékos szótanulás, – ünnepekhez kötődő mondókák, dalok tanulása, közös és egyéni előadása,
– találkozik a célnyelvi kultúra legfőbb ünnepeivel, hagyományaival, híres látnivalóival;	– A célnyelvi kultúra legfőbb ünnepeinek, hagyományainak, híres látnivalóinak ismerete.	– ismerkedés az angol ünnepekkel, szokásokkal, – képes szótár készítése, – projektmunka, plakátkészítés: születésnap, Halloween, karácsony, Húsvét ünneplése a célnyelvi kultúrában és hazánkban, híres látnivalók, – témanap szervezése: Halloween, – képek gyűjtése, – csoportos vetélkedő, – tablóverseny a

		célnyelvi országokról,
<ul style="list-style-type: none"> – találkozik a célnyelvi kultúra és élet legfőbb jellegzetességeivel: szabadidő, sportok, ételek, időjárás; 	<ul style="list-style-type: none"> – A témához tartozó szókincs ismerete. – Olvasott szövegértési készség fejlesztése. – Hallás utáni szövegértés fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – ismétlés, – hallás utáni azonosítás, – játékos szótanulás, – plakát készítése egyénileg vagy csoportban, – projektmunka, – képek gyűjtése, – csoportos vetélkedő, – interaktív és online anyagok, – tanlóverseny a célnyelvi országokról,
<ul style="list-style-type: none"> – megtapasztalja a közös célnyelvi olvasás örömeit; 	<ul style="list-style-type: none"> – Olvasott szövegértési készség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – meseolvasás, – képregények olvasása, – interaktív, online szövegek olvasása,
Témakör neve		4. évfolyam
<p style="text-align: center;">Témakör neve</p> <p style="text-align: center;">Playful learning</p>		<p style="text-align: center;">Órakeret</p> <p style="text-align: center;">8</p>
Tanulási eredmények a témakör tanulása eredményeként	Fejlesztési feladatok	Fogalmak, tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – részt vesz a tananyag elsajátítását vagy gyakorlását, elmélyítését és a motiváció növelését megcélzó célnyelvi játékokban, a célok 	<ul style="list-style-type: none"> – A játék kivitelezéséhez szükséges nyelvi elemek: szókincs, instrukciók ismerete célnyelven. – Részvétel tanórai, 	<ul style="list-style-type: none"> – klasszikusan a célnyelvi kultúrában megjelenő mozgásos, az életkornak megfelelő körjátékok elsajátítása, – mondókák, dalok

<p>eléréséhez társaival a játékos feladatokban együttműködik;</p>	<p>szóbeli interakciót igénylő angol nyelvi tevékenységekben.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Együttműködő készség, motiváció fejlesztése. 	<p>tanulása, előadása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Játékos szótanulás: Activity, Barkochba, Bingo, Akasztófa, – páros és csoportos versenyek, szókincs felmérése (Szókirály)
<ul style="list-style-type: none"> – lebetűzi a tanult szavakat társaival közösen játékos tevékenységek kapcsán, szükség esetén segítséggel; 	<ul style="list-style-type: none"> – Részvétel tanórai, szóbeli interakciót vagy alapvető íráskészséget igénylő angol nyelvi tevékenységekben. 	<ul style="list-style-type: none"> – daltanulás – mondókák – játékos betűző feladatok – Spelling Bee – páros és csoportos versenyek
<ul style="list-style-type: none"> – lemásol tanult szavakat játékos, alkotó nyelvórai tevékenységek során; 	<ul style="list-style-type: none"> – Részvétel tanórai, szóbeli interakciót vagy alapvető íráskészséget igénylő angol nyelvi tevékenységekben. 	<ul style="list-style-type: none"> – játékos feladatok – Bingo, Akasztófa, Activity – plakát készítése – projektmunka: plakát készítő verseny
<ul style="list-style-type: none"> – támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó vagy írott szövegre az órai játékos alkotó, mozgásos vagy nyelvi fejlesztő tevékenységek során, kooperatív munkaformákban; 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző szókincs ismerete célnyelven. – Olvasott szövegértési készség fejlesztése. – Részvétel tanórai, szóbeli interakciót vagy alapvető íráskészséget igénylő angol nyelvi tevékenységekben. – Hallás utáni szövegértés fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – játékos feladatok – mozgásos daltanulás a célnyelven, – mozgásos játékok, – közös előadás: dal, vers, mese – játékos feladatsorok kitöltése, – projektmunka egyénileg vagy csoportban, – interaktív és online feladatok kitöltése,

Témakör neve		4. évfolyam
Témakör neve Entertainment		Órakeret 12
Tanulási eredmények	Fejlesztési feladatok	Fogalmak,

a témakör tanulása eredményeként		tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – csendes olvasás keretében feldolgozva megért ismert szavakat tartalmazó, pár szóból vagy mondatból álló, akár illusztrációval támogatott szöveget; 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző szókincs ismerete célnyelven. – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű írott szövegek felhasználása szórakozás céljára. – Olvasott szövegértési készség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – játékos szótanulás – mesék, egyszerű képregények olvasása, – képregény kockák, vagy szöveg kártyák történet szerinti sorba rakása
<ul style="list-style-type: none"> – beazonosítja a célzott információt az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó rövid, egyszerű, a nyelvtanításhoz készült, illetve eredeti szövegben; 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző szókincs ismerete célnyelven. – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű írott szövegek felhasználása szórakozás céljára. – Olvasott szövegértési készség fejlesztése. – Kommunikatív készség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – játékos szótanulás – játékos írásbeli feladatok kitöltése – páros és csoportos tevékenységek végzése kártyákon szereplő utasítások, valamint szerepkártyák segítségével, – képregény kockák, vagy szöveg kártyák történet szerinti sorba rakása, – online feladatok: játékok, játékos gyakorló feladatok, interaktív feladatok, dalok, mesék online, – képregények, mesék, énekek, versek előadása, – keresztrejtvények, szókeresők megoldása, – célnyelvi társasjáték, bábjátékok, – mesék dramatizálása
<ul style="list-style-type: none"> – megérti a nyelvi 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző 	<ul style="list-style-type: none"> – játékos szótanulás

<p>szintjének megfelelő, akár vizuális eszközökkel is támogatott írott utasításokat és kérdéseket, és ezekre adekvát válaszreakciókat ad;</p>	<p>szókincs ismerete célnyelven.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célnyelvi szövegek, írott feladatok felhasználása. – Olvasott szövegértési készség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – életkornak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű írott szövegek felhasználása szórakozás céljára, – online feladatok: játékok, játékos gyakorló feladatok, interaktív feladatok, dalok, mesék online, – gyűjtőmunka: célnyelvi szövegek, feliratok keresése éttermekben, moziban, egyéb szabadidős tevékenységek során, – célnyelvi társasjáték,
<ul style="list-style-type: none"> – célnyelven készült, nyelvi szintjének és érdeklődésének megfelelő szövegeket olvas szórakozás céljából; 	<ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző szókincs ismerete célnyelven. – Célnyelvi szövegek, írott feladatok felhasználása. – Olvasott szövegértési készség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – játékos szótanulás, – mesék, képregények olvasása, – interaktív, online anyagok olvasása,
Témakör neve		4. évfolyam
Témakör neve Gaining and sharing knowledge		Órakeret 5
Tanulási eredmények a témakör tanulása eredményeként	Fejlesztési feladatok	Fogalmak, tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – törekszik arra, hogy a célnyelvet eszközként alkalmazza információszerzésre és 	<ul style="list-style-type: none"> – Alapvető, tanult témákhoz kötődő egyszerű, konkrét angol nyelvű 	<ul style="list-style-type: none"> – játékos szótanulás, – képek azonosítása párbeszéd útján, – játékos kommunikatív

átadásra;	információ megszerzése és megosztása angol nyelven: alapvető érzelmek, mindennapi élet tevékenységei, idő kifejezése, vásárlás, udvarias kérés szókincsének, szerkezeteinek ismerete. – Kommunikatív készség fejlesztése.	feladatok, – interjú, felmérés készítése tanuló társakkal, – gyűjtőmunka és prezentációk választott témákból, pl: állatok bemutatása, – vásárlás eljátszása,
– részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív tevékenységekben, projektmunkában;	– Alapvető, tanult témákhoz kötődő egyszerű, konkrét angol nyelvű információ megszerzése, átadása. – Kommunikatív készség fejlesztése. Együttműködő készség fejlesztése.	– saját érdeklődési köréhez tartozó, rajzokkal, fényképekkel támogatott plakát készítése, – rajz, projektmunka alapján rövid, pár szavas, pár mondatos kiselőadás a tanult témakörökből.

A továbbhaladáshoz szükséges fejlesztési követelmények (minimum)

a 4. évfolyamra

(a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hello. Hi. Good morning. Good afternoon. Good evening. Good night! Goodbye. Bye-bye! See you.)
- köszönet kifejezése (Thanks (a lot). Thank you.)
- köszönetre történő reakció megfogalmazása (You're welcome. No problem.)
- bemutatkozás megfogalmazása (My name is ... I'm .... Nice to meet you.)
- személyre vonatkozó információkérés, információadás (What's your name? How old are you? I'm 9.)
- hogylét iránti érdeklődés (How are you?)
- hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (I'm fine, thanks. I'm OK.)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I am sorry.)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. No problem.)
- jókívánások kifejezése (Happy birthday! Good luck! Have a nice day/weekend.)
- főbb ünnepekhez kapcsolódó szövegek (Merry Christmas! Happy New Year!

Trick or treat.)

- véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes. No. Are you OK? Yes. No.)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Do you like ...? Yes, I do. No, I don't.)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's a/an.../ It's big. It's long and comfortable.)
- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Yes. No.)
- tudás, illetve nem tudás kifejezése (I know. Where is she? I don't know.)
- nem értés megfogalmazása (Sorry, I don't understand.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Sorry, I don't understand. Pardon?)
- alapvető érzések kifejezése (I'm happy. I'm cold. I'm hungry.)
- utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Come here. Read the text.)
- kívánság kifejezése (I would like to ...)
- kérés és arra történő reakció kifejezése (Can you give me a pen? Yes. Sorry, I can't.)
- kínálás, illetve javaslat és arra történő reakció kifejezése (Would you like a ...? Yes, please. No, thanks. I would like ...)
- meghívás és arra történő reakció kifejezése (Can you come to my party? Yes, thanks. Sorry, I can't.)
- javaslat és arra reagálás (Let's go to the cinema tonight. Good idea.)

Nyelvi elemek, struktúrák a 4. évfolyamra

(a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- a létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (I'm .., I'm not , Are you ...? Is he ...?)
- a cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: Present Simple (I eat bread for breakfast. I don't like cheese.) Present Progressive (I'm wearing... He/She's wearing... We/You/They're wearing... Are you wearing...? Yes, I am. / No, I'm not. Is he/she wearing? Yes, he/she is. / No, he/she isn't. Are you/they wearing...? Yes, we/they are./No,we/theyaren'tHe's/She's/They're eating/drinking/talking/reading/walking)
- birtoklás kifejezése jelen időben: 'to have' ige (I have/haven't got ...She has/hasn't got ... Have you got ...? Has she got ...?)
- felszólító mód: (Come here., Don't shout.)
- birtoklás: birtokos névmások, birtoklás kifejezése (My, your, his/her/its, our, their, Joe's brother...)
- mennyiségi viszonyok: egyes és többes számú főnevek (dog, dogs, child, children)
- mennyiségi viszonyok: számok (one, two, ...hundred), sorszámok (first, second, third)
- térbeli viszonyok: prepozíciók, határozószók (There is/are...,in, on, under)
- időbeli viszonyok: napok, időpont megadása (on Monday, at 4 o' clock)

- modalitás: a 'can' segédige (I can/can't swim.)
- szövegkohéziós eszközök: egyszerű kötőszavak és személyes névmások (and, but, I, my, me, mine)

Fejlesztési feladatok a 4. évfolyam végére (optimum)

- a személyes és környezeti témakörben megért rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szöveget;
- a személyes és környezeti témakörben létrehoz rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel;
- felismeri és használja a legegyszerűbb mindennapi nyelvi funkciókat életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben;
- részt vesz egyszerű szövegértést igénylő játékos nyelvórai tevékenységekben;
- részt vesz egyszerű szövegalkotást igénylő játékos nyelvórai tevékenységekben;
- a tanórán bekapcsolódik a már ismert játékos, interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a játék céljainak megfelelően alkalmazza;
- összekapcsol a nyelvi tevékenységek során feldolgozott tartalmakat az anyanyelvén korábban megszerzett ismeretekkel;
- alkalmaz egyéb tanulásterületekre, különös tekintettel a művészeti és mozgásos tartalmakra jellemző tevékenységeket nyelvórán;
- felismer művészeti és mozgásos tevékenységekhez kapcsolódó alapvető célnyelvi kifejezéseket, utasításokat, eszközöket.
- megismerkedik a célnyelv főbb jellemzőivel;
- felismeri az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül is;
- találkozik a célnyelvi kultúra legfőbb ünnepeivel, hagyományaival;
- találkozik a célnyelvi kultúra legfőbb szokásaival;
- a begyakorolt nyelvi elemeket, célnyelven megismert tartalmakat játékos tevékenységekben használja;
- felhasznál és létrehoz rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szövegeket szabadidős tevékenységek során;
- alapvető célzott információt megszerz a tanult témákban tudásának bővítésére;
- célnyelven megoszt egyedül, vagy társaival együttműködésben megszerzett, alapvető információkat szóban, akár vizuális elemekkel támogatva.

NÉMET NYELV, 3-4. ÉVFOLYAM

Tankönyv: Planetino 1

	3. évfolyam	4. évfolyam
Tanult óraszám	heti 1 óra	heti 3 óra

Kiegészítő anyag:

www.hueber.de/planetino

ALAPELVEK, CÉLOK

Az élő idegen nyelv műveltségi terület céljait korunk emberének kommunikációs igényei határozzák meg, összhangban az Európa Tanács ajánlásaival.

Az élő idegen nyelvek ismerete elengedhetetlen:

- a világ dolgaiban való megbízható tájékozódáshoz;
- a felelős, szabadon meghozott döntésekhez;
- a munkaerőpiacon való boldoguláshoz;
- a nemzetközi kommunikációba való bekapcsolódáshoz;
- saját és más kultúrák értékeinek megértéséhez és megbecsüléséhez.

A nyelvtanulás célrendszere a következő:

- A kommunikatív kompetencia fejlesztése: a tanulók legyenek képesek megoldani nyelvhasználatot igénylő valós feladataikat az élet különböző területein, a magánéletben, a közéletben, az oktatásban vagy a munka világában.
- A célnyelvi műveltség és az interkulturális kompetencia fejlesztése: a tanulók legyenek képesek a saját és más kultúrák különbségeinek, illetve hasonlóságainak értelmezésére, váljanak nyitottabbá és érzékenyebbé más kultúrák irányába. Fontos a pozitív attitűd és motiváció kialakítása a nyelvtanulás, valamint általában más nyelvek és kultúrák megismerése iránt.
- A nevelési és tantárgy-integrációs lehetőségek kihasználása: a tanuló legyen képes a tantervben szereplő más műveltségterületek egy-egy érdekes és fontos problémáját a tanult idegen nyelven is feldolgozni.
- Az IKT alkalmazások készségszintű kialakítása és fejlesztése: a tanulók szerezzenek tapasztalatokat és jártasságot a kommunikációs és információs technológiák felhasználásában idegen nyelvi tanulmányaik során, ezzel is segítve az autonóm nyelvtanulóvá válást.
- A nyelvtanulási stratégiák kialakítása: a nyelvtanuló legyen képes nyelvtudását önállóan fenntartani, továbbfejleszteni, emellett újabb idegen nyelveket hatékonyan és sikeresen elsajátítani.

Az élő idegen nyelv tanításának és tanulásának célrendszerében hangsúlyozzuk a kommunikatív kompetencia kialakítását, amely több elemből áll. Részei a nyelvi, a szociolingvisztikai és a szövegkompetencia. A nyelvi kompetencia magában foglalja a lexikai, grammatikai, szemantikai, fonológiai és morfológiai, helyesírási ismereteket, továbbá az ezek alkalmazásához szükséges készségeket, illetve bázisképességeket. A nyelvi kompetencia az olvasott és a hallott szöveg értésén, a beszédképességen, az interakción, valamint az íráskészség fejlesztésén keresztül aktiválódik.

A szociolingvisztikai kompetencia azon társadalmi szokások és szabályok ismeretét jelenti, amelyek erősen befolyásolják a kommunikáció sikerességét, és amelyeket a tanárnak az anyanyelvi kultúrától való eltérése miatt tudatosítani kell a nyelvtanulóknak (például udvariassági szokások, megszólítások, nyelvi rituálék, testbeszéd, humor, stílusrétegek, dialektusok).

A szövegkompetencia fejlesztése során a nyelvtanuló elsajátítja, hogyan épül fel egy szöveg, milyen elemek biztosítják annak koherenciáját a beszélt és az írott nyelvben, az interakció szabályait, illetve a különböző típusú szövegek jellegzetes nyelvi elemeit.

A nyelv nem választható el attól a kultúrától, amely létrehozta és élteti, ezért a nyelvtanítást mindig össze kell kapcsolni a mindennapi élet kultúrájának megismertetésével, és segíteni kell a tanulókat abban, hogy a szélesebb értelemben vett célnyelvi műveltség elérhetővé váljék számukra. Különösen fontos a tanulás és tanítás során a nyelvtanuló interkulturális tudatosságának kialakítása, fejlesztése, azaz a diák legyen képes felismerni és megérteni a saját és az idegen kultúra jellegzetességeit, a köztük lévő hasonlóságokat és különbségeket, továbbá ismerje és alkalmazza a más kultúrák képviselőivel való kapcsolatteremtéshez szükséges stratégiákat.

Az élő idegen nyelvek tanítását és tanulását meghatározó alapelvekkel és a Nat célkitűzéseivel összhangban kívánatos a tantárgyközi integráció lehetőségének elősegítése. Az idegennyelv-tanulás többek között olyan nyelvi, kulturális, szociokulturális, történelmi és interkulturális ismeretekkel gazdagíthatja a tanulókat, amelyeket más tantárgyak esetében is hasznosíthatnak. Ugyanakkor törekedni kell arra, hogy más műveltségterületek ismereteivel az idegen nyelvi órák során is találkozzanak a diákok.

Az idegennyelv-tanulás nyújtson további lehetőséget az eredményes tanulás módszereinek elsajátítására: az előzetes tudás mozgósítására, az egyénre szabott módszerek kialakítására, a csoportos, együttműködő tanulásra, az önművelés igényének kialakítására, az élethosszig tartó tanulás fontosságának felismerésére.

Az információs és kommunikációs technológiák (IKT) minden eddiginél több lehetőséget biztosítanak a nyelvtanulóknak és tanároknak a célnyelvvel és célnyelvi közösséggel kialakítható közvetlen kapcsolatra. Az IKT jelentősen növelheti a nyelvtanítás és nyelvtanulás eredményességét, közvetlen hozzáférést biztosítva a célnyelvi kultúrához, azaz lehetővé teszi autentikus célnyelvi modellek keresését és felhasználását. Az IKT a korszerű nyelvoktatás, a differenciálás és az autonóm nyelvtanulás kiváló eszköze.

A nyelvtanulási folyamat sikeressége szempontjából kiemelt jelentőségűek a nyelvtanulási stratégiák. A tanuló a nyelvtanulási folyamat során kapjon világos/egyértelmű információt a tanulás céljáról, folyamatáról és módszereiről. Legyen alkalma a tanulási folyamat során saját kommunikációs szükségleteit megfogalmazni, témákat, tevékenységeket, eljárás módokat kérni vagy javasolni. Nyíljon lehetősége önálló feladatmegoldásra, ismerje meg azon források használatát (szótárak, kézikönyvek, nyelvtankönyvek, gyakorlóanyagok, elektronikus források stb.), amelyek segíthetik az önálló munkában. Fokozatosan sajátítsa el azokat a stratégiákat, amelyek segítik a kommunikációban és a szövegek értelmezésében. Munkájának rendszeres tanári értékelése mellett sajátítsa el az önértékelés módszereit.

A tanulónak legyen alkalma életkori sajátosságainak, érdeklődésének és kommunikációs szükségleteinek megfelelő, a való élet feladataihoz közel álló nyelvi tevékenységekben részt venni. Munkája során lehetőleg autentikus vagy adaptált, esetleg leegyszerűsített autentikus szövegekkel dolgozzon. Legyen módja változatos formában (pármunka, csoportmunka stb.) részt venni kommunikatív interakciókban és alkalma a célnyelv autentikus használatát megtapasztalni. Az órai kommunikáció és tevékenység a célnyelven történjen. Minden tanuló kapja meg a saját szintjének és tanulási stílusának megfelelő egyéni törődést és segítséget ahhoz, hogy önálló nyelvhasználóvá váljon.

Az idegen nyelv oktatásának alapvető célja, összhangban a Közös európai referenciakerettel (KER), a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és fejlesztése. A kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, vagyis a világról szerzett ismeretekkel, a gyakorlati készségekkel és jártasságokkal, valamint a motivációval, amelyek mindenfajta tevékenységhez, így a nyelvi tevékenységekhez is szükségesek.

A korszerű idegennyelv-oktatás a nyelvhasználó valós szükségleteire épül, ezért tevékenységközpontú. Olyan helyzetekre készíti fel a tanulókat, amelyek már most vagy a későbbiek során várhatóan fontos szerepet játszanak életükben. A nyelvtanulási folyamat középpontjában a cselekvő tanulók állnak, akik az idegen nyelv segítségével kommunikatív feladatokat oldanak meg. A feladatok megoldása során receptív, produktív, illetve interaktív nyelvi tevékenységeket végeznek. Mivel a valóságban a legtöbb megoldandó feladat több készség együttes alkalmazását teszi szükségessé, ezeket integráltan tanítjuk.

A mindennapi nyelvhasználatban – ezért a nyelvtanulásban is –, fontos szerepet játszanak a szövegértelmezési és szövegalkotási stratégiák. A recepció során a nyelvhasználó, ill. a nyelvtanuló észleli az írott vagy hallott szöveget, azonosítja mint számára lényegeset, felfogja mint nyelvi egységet, és összefüggésében értelmezi. A produkció során megtervezi és szóban vagy írásban létrehozza a közlendőjét tartalmazó szöveget.

A sikeres kommunikáció érdekében a tanulóknak meg kell ismerniük és használniuk kell azokat a nyelvi eszközöket, amelyekből és amelyekkel helyesen megformált, értelmes mondanivaló alakítható ki. Tisztában kell lenniük a mondanivaló szerveződésének, szerkesztésének elveivel, hogy koherens nyelvi egységgé formálhassák közlendőjüket. Ismerniük kell azokat az eszközöket és foratókönyveket, amelyekkel sikeresen megoldhatók a különféle kommunikációs helyzetek. Fel kell ismerniük, hogy minden nyelvi érintkezést szabályok szönek át, amelyek a nemek, korosztályok, társadalmi csoportok között különböző alkalmakkor szabályozzák azt. Ide tartoznak a nyelvi udvariassági szabályok, rituálék és a helyzetnek megfelelő hangnem használatának szabályai is.

A nyelvtanítás során törekedni kell arra, hogy a hallott vagy olvasott szöveg autentikus, a feladatvégzés szempontjából hiteles legyen. Az internet segítségével a tanulók maguk is viszonylag könnyen kerülhetnek autentikus célnyelvi környezetbe, részeseivé válhatnak az adott kultúrának, kapcsolatot teremthetnek a célnyelven beszélőkkel, ami komoly motivációs forrás lehet, és nagyban elősegítheti az autonóm tanulóvá válást. A tanulási folyamat szervezésében nagy jelentősége van a kooperatív feladatoknak és a projektmunkának, ezek szintén erősíthetik a motivációt.

Az idegen nyelvű kommunikáció során meghatározó jelentőségű a nyelvekkel, a nyelvtanulással, az idegen nyelveket beszélő emberekkel és a más kultúrákkal kapcsolatos pozitív attitűd, ami magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti nyitottságot.

A nyelvtanulás tartalmára vonatkozóan a NAT hangsúlyozza a tantárgyközi integráció jelentőségét. Fontos, hogy a tanulók az idegen nyelv tanulása során építeni tudjanak más tantárgyak keretében szerzett ismereteikre és személyes tapasztalataikra. Ugyanakkor az idegen nyelvvel való foglalkozás olyan ismeretekkel, tapasztalatokkal gazdagíthatja a tanulókat, amelyeket más tantárgyak keretében is hasznosítani tudnak.

Az egész életen át tartó tanulás szempontjából kiemelkedő jelentősége van a nyelvtanulási stratégiáknak, amelyek ismerete és alkalmazása segíti a tanulókat abban, hogy nyelvtudásukat önállóan ápolják és fejlesszék, valamint hogy újabb nyelveket sajátítsanak el.

A kerettanterv az elérendő célokat és nyelvi szinteket kétéves képzési szakaszokra bontva határozza meg.

Az idegen nyelvi kerettanterv a KER-ben leírt készségek alapján határozza meg a nyelvtanulás fejlesztési egységeit; ezek: a hallott és olvasott szöveg értése, a szóbeli interakció, az összefüggő beszéd és az íráskészség. A KER-ben meghatározott nyelvi szintek és kompetenciák azonban nem mechanikusan, hanem a tanulók életkori sajátosságainak tükrében értelmezve kerültek be a kerettantervbe.

Az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia fejlesztése szoros kapcsolatban áll a NAT-ban megfogalmazott kulcskompetenciákkal. A kommunikatív nyelvi kompetencia több ponton érintkezik az anyanyelvi kompetenciával. A szövegalkotás, szövegértelmezés, szóbeli és írásbeli kommunikáció számos készségeleme átvihető az idegen nyelv tanulásába és fordítva, az idegen nyelv tanulása során elsajátított kompetenciák hasznosak az anyanyelvi kommunikáció területén. A két terület erősítheti egymást, olyannyira, hogy megfelelő módszerek alkalmazása esetén az is lehet sikeres nyelvtanuló és nyelvhasználó, akinek hiányosak az anyanyelvi ismeretei, sőt az idegen nyelv tanulása segíthet abban, hogy az anyanyelv használata tudatosabbá váljon.

Az önálló tanulás képességének kialakításában hasznos segítséget nyújt a modern technika, az interneten található autentikus szövegek, a direkt és indirekt nyelvtanulási lehetőségek sokasága. Míg korábban csak az írott és a hallott szöveg megértésének fejlesztését támogatta az internet, ma már számos lehetőség kínálkozik a produktív nyelvhasználatra is. Az ingyen elérhető autentikus hanganyagok és videók, képek, szótárak, interaktív feladatok mellett az írott és a szóbeli csevegés, a fórumozás és a blogolás is élményszerű nyelvtanulásra ad alkalmat. Az önálló tanulás képességének folyamatos fejlesztéséhez azonban szükség van a tanulásról magáról való beszélgetésre, a tanulási stratégiák kialakításában való segítségnyújtásra, az önértékelés és a társértékelés alkalmainak megerősítésére.

A nyelvtanítás sikerében fontos szerepet játszik a nyelvtanulók ismereteinek, érdeklődésének, igényeinek, nyelvi és nem nyelvi készségeinek tanulási folyamatba történő bekapcsolása. A nyelvtanulás ugyanakkor a témák sokfélesége miatt, valamint azért, mert minden más tantárgynál több lehetőséget nyújt a beszélgetésre, kiválóan alkalmas a személyiség kibontakozásának támogatására. A siker másik kulcsa a folyamatos pozitív megerősítés, a tanulók önmagukhoz mért fejlődésének elismerése.

A táblázatokban megjelenő *fejlesztési egységek* (a hallott szöveg értése, szóbeli interakció, összefüggő beszéd, az olvasott szöveg értése és az íráskészség) a valóságban nem különíthetők el egymástól. A hatékony nyelvtanítás feltétele, hogy a különböző készségek fejlesztése mindig integráltan történjen, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben előfordulnak. Ezért nem szerepelnek óraszámok a fejlesztési egységek mellett.

A 4-8. évfolyamokra vonatkozó ajánlott témakörök egyes elemei újra és újra megjelennek, lehetőséget adva arra, hogy a korábban megszerzett ismeretek újabb nézőpontból kerüljenek feldolgozásra, így bővüljenek, mélyüljenek. A kerettanterv az általános iskolában minden fejlesztési szakaszban új témaköröket is javasol a tanulók életkorához, szükségleteihez alkalmazkodva.

Külön táblázat tartalmazza az ajánlott témaköröket, amelyben a más tantárgyakkal való kapcsolódási pontok is megtalálhatók. A tanulócsoporthoz más tantárgyakat tanító tanárokkal való együttműködés elevenebbé, aktuálisabbá és érdekesebbé teszi a nyelvtanulást, mert lehetőséget nyújt a témák, témakörök természetes, életszerű összekapcsolására.

A táblázatok *Fejlesztési célok* rovata a nyelvtanítás aktuális életkori szakaszra vonatkozó, az adott kompetenciával kapcsolatos fejlesztés céljait tartalmazza. A *fejlesztés tartalma* elnevezésű rész olyan tevékenységeket ismertet, amelyek segítségével az adott nyelvi fejlesztés megvalósítható. A nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák szervesen beépültek a tartalomba.

3-4. évfolyam

A 3-4. évfolyamon tanult idegennyelv-tanítás elsődleges célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása. További fontos célkitűzése, hogy felkeltse a tanulók érdeklődését a nyelvek tanulása és a más nyelveket beszélő emberek és kultúrájuk megismerése iránt. A nyelvvel való játékos és örömteli foglalkozás, a kezdeti sikerek és a motiváló tanári visszajelzés segítenek a tanulóknak abban, hogy megmaradjon és erősödjön ösztönös tudásvágyuk és tanulási kedvük, bátran használják a rendelkezésükre álló nyelvi eszközöket, növekedjen önbizalmuk, fejlődjön önismeretük és önértékelésük. Mindez elengedhetetlen a nyelvtanulás hosszú távú eredményessége szempontjából.

Gyermekkorban a nyelvtanulás a természetes nyelvelsajátítás folyamataira épül. A tanulók életkori sajátosságaiknak és fejlettségi szintjüknek megfelelő, érdekes, értelmes és kihívást jelentő tevékenységekben vesznek részt. A célnyelven elhangzó információk megértéséhez támaszkodnak a világról szerzett ismereteikre és tapasztalataikra, amelyek egyrészt segítik a nyelvtanulást, másrészt annak tartalmi révén tovább mélyülnek és bővülnek. Az anyanyelv elsajátításához hasonlóan az idegen nyelv elsajátítása is minden esetben kontextusba ágyazva, konkrét beszédhelyzetek során történik, amelyekben a verbális és a nonverbális elemek természetes egységet alkotnak. Utóbbiak a nyelvtanulás kezdetén különösen fontosak, hiszen a megfelelő nyelvi eszközök hiányában segítik a beszédhelyzet értelmezését, illetve a beszédszándék megvalósítását. A nyelvtanulás kezdő szakaszában a tanulók tanórai beszédének természetes része a magyar nyelvű kérdés és válasz is, amelyet visszajelzésként, megerősítésként használnak a tanár következetes célnyelv-használatával párhuzamosan.

Az idegen nyelvvel való korai ismerkedés középpontjában, ebben a szakaszban, a hallott szöveg értése és a szóbeli interakció együttes fejlesztése áll. A készségfejlesztés során a tanulók megismerkednek az alapvető nyelvtanulási stratégiákkal, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy a későbbiekben önálló nyelvtanulóvá váljanak.

Az idegen nyelv tanítása a tantárgy jellegéből adódóan kiválóan alkalmas arra, hogy hozzájáruljon a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési célok eléréséhez és a kulcskompetenciák fejlesztéséhez. Utóbbiak közül kiemelten fontos az idegen nyelvi kommunikációnak az anyanyelvi kommunikációhoz, a szociális kompetenciához, az esztétikai-művészeti tudatossághoz és kifejezőképességhez, illetve a hatékony tanuláshoz való kapcsolódása. Az anyanyelven elsajátított ismeretek, készségek és stratégiák támogatják az idegen nyelv tanulását, míg a nyelvtanulás eredményei pozitívan hathatnak az anyanyelvi tudatosság alakulására. A szociális kompetencia területén a kultúrák közötti hasonlóságok és különbségek felfedezése segíti a tanulókat abban, hogy nyitottá váljanak saját kultúrájuk és a célnyelv kultúrája iránt. Az idegennyelv-oktatás során alkalmazott, a tanulók együttműködését ösztönző munkaformák és tevékenységek hozzájárulnak a tanulók szociális érzékenységének fejlesztéséhez. Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség területén az idegennyelv-tanításban építeni lehet arra, hogy a tanulók életkori sajátosságaikból adódóan szeretnek játszani, rajzolni, festeni, énekelni, táncolni, és örömmel vesznek részt változatos művészeti tevékenységekben. A művészeti ágakkal való aktív kapcsolat gazdagítja a tanulók érzelmi világát. A hatékony tanulást az idegen nyelvvel való foglalkozás által ösztönzi, hogy a tanulók elsajátítsanak néhány alapvető nyelvtanulási stratégiát, és megteszik az első lépéseket idegen nyelvi teljesítményük értékelése útján.

Az idegen nyelv tanulása keretében feldolgozott témakörök könnyen összehangolhatók a NAT-ban szereplő alsó tagozatos tantárgyak tartalmaival. A *Témakörök* táblázatban megjelölt kapcsolódási pontok segítenek megtalálni azokat a területeket, ahol

sikeresen megvalósítható a tantárgyakon átívelő - akár közös projektek keretében történő - tanulás.

A tanulási folyamat során a tanuló egész személyisége formálódik, így alapvető fontosságú, hogy a kisgyermekkorú idegennyelv-tanítást áthassa a holisztikus pedagógiai szemlélet. Ennek a szemléletnek a gyakorlatba való átültetése nagy körültekintést igényel mind a tananyagok, taneszközök kiválasztásában és felhasználásában, mind a tevékenységek megtervezésében, valamint a tanórák megszervezésében és megvalósításában.

A megfelelően kialakított, változatos tevékenységformákra lehetőséget nyújtó tanulási környezet elősegíti az idegen nyelv sikeres elsajátítását. A gyermekbarát, vizuális elemekben gazdag berendezés ösztönzi a tanulókat a nyelvi tevékenységekben való aktív részvételre. Az infokommunikációs eszközök bevonása már ebben az életkori szakaszban is érdekesebbé, motiválóbbá teheti a nyelvtanulást, a pedagógus számára pedig lehetőséget ad arra, hogy az életkori sajátosságoknak megfelelő autentikus anyagok gazdag tárházából válogasson.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Az iskolán kívül és az iskoláztatás során szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, személyes és szociális kompetenciák, tanulási képességek, a tanuló természetes kíváncsisága, idegennyelv-tanulás iránti motivációja.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló követi a nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést.</p> <p>A tanuló megérti az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat.</p> <p>Megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket.</p> <p>Felismeri rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetés megértése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat).</p> <p>Rövid és egyszerű, az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott tanári utasítások megértése (pl. rajzos, játékos feladatok, manuális tevékenységek, mozgásos, játékos tevékenységek: körjáték, ritmusjáték, szerepjáték, bábjáték, árnyjáték, társasjáték).</p> <p>Ismert témákhoz kapcsolódóan elhangzó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdések és kijelentések megértése (pl. közvetlenül a tanuló személyére, családjára, szűkebb környezetére, mindennapi szükségleteire, tevékenységeire vonatkozó kérdések, illetve válaszok).</p> <p>Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése, a tanult nyelvi elemek felismerése a szövegekben, a szöveg lényegének kiszűrése a megértést segítő mozgásos, játékos feladatok segítségével.</p> <p>Tanári ösztönzésre a hallott szövegeket kísérő nonverbális elemekre (pl. képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hanglejtés) és a beszédhelyzetre való egyre tudatosabb támaszkodás a szövegértés során.</p> <p>A nyelv hangzásvilágának, zenéjének megismerése, megkülönböztetése az anyanyelv</p>	

(játékos formában esetleg más nyelvek) hangzásvilágától és zenéjétől.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
 Gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, gyermekeknek szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanuló társakkal, vendégekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Az iskolán kívül és az iskoláztatás során szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, személyes és szociális kompetenciák, tanulási képességek, a tanuló természetes kíváncsisága, idegennyelvi-tanulás iránti motivációja.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló aktívan és örömmel vesz részt az interakciót igénylő tevékenységekben.</p> <p>Beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva.</p> <p>Tud a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni.</p> <p>A tanuló minta alapján rövid párbeszédet folytat társaival a tanult témákról.</p> <p>Részt vesz rövid, egyszerű szövegek közös előadásában.</p> <p>Törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Nonverbális elemekkel (pl. gesztusokkal, mimikával, hanglejtéssel, intonációval, képek, tárgyak segítségével) támogatott mondanivaló kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel, azaz egy-egy szóval, rövid mondattal.</p> <p>Ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra való reagálás egyszavas válaszokkal, cselekvéssel.</p> <p>Ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó konkrét, egyszerű kérdések feltevése.</p> <p>Ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű nyelvi eszközöket és nonverbális elemeket tartalmazó rövid párbeszéd eljátszása társakkal.</p> <p>Dalok, mondókák, mesék, történetek előadásában, gyermekjátékokban való aktív részvétel; nonverbális elemekkel támogatott, közösen mondott szövegekbe, mesemondásba való bekapcsolódás ismert szavak, kifejezések, nyelvi fordulatok ismétlésével.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, mesék, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszéd, néhány mondatos leírások.</p>	

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	Az iskolán kívül és az iskoláztatás során szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, személyes és szociális kompetenciák, tanulási képességek, a

	tanuló természetes kíváncsisága, idegennyelv-tanulás iránti motivációja.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló elmond rövid, egyszerű szövegeket.</p> <p>Társaival közösen előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel.</p> <p>Számára ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről beszél röviden, összefüggően, nonverbális elemekkel támogatva.</p> <p>A tanuló bemutatja munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Gyermekirodalmi mű, mondóka, vers, dal, mese stb. közös vagy önálló előadása (pl. zenei kísérettel vagy bábjáték formájában) társak, másik tanulócsoport, osztály, szülők vagy tanárok részére.</p> <p>Tanult cselekvéssor (pl. egyszerű tornagyakorlat, öltözködés) elmondása képek segítségével vagy mozgással kísérve.</p> <p>Nonverbális elemekkel támogatott, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott szerepjáték előadása társakkal, megfelelő gyakorlás, felkészülés után.</p> <p>Saját vagy csoportban létrehozott alkotás, tárgy egyszerű nyelvi eszközöket, fordulatokat tartalmazó, rövid bemutatása (pl. mesekönyv készítése, kiállítása és szóbeli bemutatása).</p> <p>Tanári példa és autentikus hangzóanyag hallgatása és együttmondása után közös vagy önálló ismétlés; a kiejtés, intonáció, hangsúly, ritmus játékos gyakorlása (pl. hangerő vagy hangszín változtatásával, érzelmek kifejezésével, ritmushangszerek vagy mozgás kíséretével).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, mozgással kísért rövid történetek, cselekvéssorok, mesék, leírás (pl. tanulói munka bemutatása).</p>	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	Az iskolán kívül és az iskoláztatás során szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, személyes és szociális kompetenciák, tanulási képességek, a tanuló természetes kíváncsisága, idegennyelvi-tanulás iránti motivációja.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló észreveszi az anyanyelven, illetve a tanult idegen nyelven történő olvasás közötti különbségeket.</p> <p>Képes ismert szavak néma olvasására és megértésére, valamint tanári minta után a szavak helyes felolvasására.</p> <p>Képes rövid szöveg közös megismerése és feldolgozása után az önálló olvasására.</p> <p>Bekapcsolódik olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.</p> <p>Követi az ismert témákról elhangzó szöveg írott változatát.</p> <p>Felfedezi az ismert szavakat és kifejezéseket idegen forrásban.</p> <p>Megtapasztalja az önálló célnyelvi olvasás élményét.</p>
A fejlesztés tartalma	
Szavak, kifejezések elolvasása és kapcsolódó tevékenységek elvégzése (pl. tantermi tárgyak	

felcímkézése, szavak és képek párosítása, dominó játék, szókarttyákból mondatvariációk összeállítása).

Egyszerű szövegek elolvasása és annak alapján megfelelő cselekvések, cselekvéssorok eljátszása, elvégzése (pl. papírtávcső vagy gyümölcssláta készítése).

Egyszerű szövegek értő olvasása (pl. mesék, történetek, képregények, párbeszéd).

Tanárral közös meseolvasás, bekapcsolódás a történet elolvasásába az ismert szavak használatával.

Egyszerű írásbeli üzenetek elolvasása és megértése (pl. dicsérő kártyák, jókívánságok, osztálytermi utasítások).

Ismert dalok szövegének követése, olvasása a képernyőn vagy a kivetítőn (pl. karaoke).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Szó- és mondatkarttyák, feliratos poszterek és képek, társasjátékok, egyszerű képregények, képeskönyvek, mesék, gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, feliratok, brosúrák, ismertető, táblák, célnyelvi szövegeket tartalmazó csomagolóeszközök, videofelvételek, animációs filmek, dalok, mondókák animált változata.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Az iskolán kívül és az iskoláztatás során szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, személyes és szociális kompetenciák, tanulási képességek, a tanuló természetes kíváncsisága, idegennyelvi-tanulás iránti motivációja.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló észreveszi az anyanyelvén, illetve a tanult idegen nyelven történő írás közötti különbségeket. A tanuló ismeri az adott nyelv ábécéjét. Különböző nyelvi tevékenységek során lemásol, illetve leír rövid szavakat, mondatokat. Bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.
A fejlesztés tartalma	
Játékos írásbeli feladatok készítése és megoldása a szavak szintjén (pl. keresztrejtvény, szókereső, akasztófa, tárgyak, képek részeinek felcímkézése, rímpárok alkotása, szógyűjtés). Játékos írásbeli feladatok készítése és megoldása a szószerkezetek, rövid mondatok szintjén (pl. képregény rajzolása, s ezekhez szövegbuborékok írása; tárgyak, képek részeinek felcímkézése, üzenőfal létrehozása). Játékos írásbeli feladatok készítése és megoldása a szöveg szintjén (pl. mesekönyv, kiskönyv összeállítása, rímek, egyszerű versikék írása, képeslap, meghívó írása, egyszerű társasjáték tervezése, szabályainak megfogalmazása tanári segítséggel). Ismert szavakat tartalmazó nyelvi fordulatok (pl. rímpárok) felfedezése és minta után való önálló alkotása. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Egyszerű hétköznapi témájú írott szövegek a szavak, kifejezések, egyszerű mondatok és rövid szövegek szintjén.	

<p>A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén</p>	<p>KER szintben nem megadható.</p> <p>A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, követi a célnyelvi óravezetést, az egyszerű tanári utasításokat, megérti az egyszerű, ismerős kérdéseket, válaszol ezekre, kiszűri egyszerű, rövid szövegek lényegét.</p> <p>Elmond néhány verset, mondókát és néhány összefüggő mondatot önmagáról, minta alapján egyszerű párbeszédet folytat társaival.</p> <p>Ismert szavakat, rövid szövegeket elolvas és megért jól ismert témában.</p> <p>Tanult szavakat, ismerős mondatokat lemásol, minta alapján egyszerű, rövid szövegeket alkot.</p>
---	---

Témakörök

Témakörök	Kapcsolódási pontok
<p><i>Család</i> Én és a családom. Családtagok bemutatása.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> együttélés a családban.</p>
<p><i>Otthon</i> Otthonom, szűkebb környezetem. Kedvenc játékaim. Tárgyak a lakásban.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> lakóhelyi környezet.</p> <p><i>Matematika:</i> tájékozódás a térben, halmazok.</p>
<p><i>Idő, időjárás</i> A hét napjai és napszakok. Az óra.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> az idő mérése, az idő kifejezése a mindennapi kommunikációban; a napszakok, az évszakok váltakozása.</p> <p><i>Matematika:</i> számok írása, olvasása, állítások igazságának eldöntése, tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rögzítése.</p>
<p><i>Öltözködés</i> Ruhadarabok.</p>	<p><i>Környezetismeret; technika, életvitel és gyakorlat:</i> egészséges életmód - öltözködés.</p> <p><i>Matematika:</i> halmazok.</p>
<p><i>Sport</i> Kedvenc sportom.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> testrészek, egészségvédelem.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgásos játékok.</p>
<p><i>Iskola, barátok</i> Iskolám, osztálytermünk. Tantárgyaim. Iskolai tevékenységek.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> baráti kapcsolatok, iskolai közösségek.</p> <p><i>Matematika:</i> tájékozódás a</p>

Iskolaszerek. Osztálytársaim, barátaim.	térben, halmazok.
<i>Szabadidő</i> Szabadidős tevékenységek, játékok. Kedvenc időtöltésem. Játékok, sporteszközök.	<i>Ének-zene:</i> zenehallgatás. <i>Vizuális kultúra:</i> kreatív alkotások.
<i>Természet, állatok</i> Kisállatok. Vadon élő és állatkerti állatok.	<i>Környezetismeret:</i> élőlények csoportosítása élőhely, táplálkozási mód, egyéb tulajdonságok szerint; változatos élővilág. <i>Matematika:</i> halmazok, adatgyűjtés, adatok lejegyzése.
<i>Ünnepek és hagyományok</i> Az én ünnepeim, születésnap. Ünnepek itthon és a célnyelvi kultúrában.	<i>Környezetismeret:</i> ünnepek, hagyományok.
<i>Fantázia és valóság</i> Képeletem világa. Földönkívüli lények.	<i>Dráma és tánc:</i> dramatikus játékok. <i>Vizuális kultúra:</i> képeletem világa.

Kommunikációs eszközök

1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

Köszönés, elköszönés

Bemutatkozás, mások bemutatása

Megszólítás

Gratuláció, jókívánságok és arra reagálás

2. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Egyetértés, egyet nem értés

Tetszés, nemtetszés

Előszertetet

Véleménynyilvánítás

3. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök

Dolgok, személyek megnevezése, leírása

Információkérés, információadás

Igenlő vagy nemleges válasz

Tudás, nem tudás

Képesség

4. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök

Kérés, felszólítás

*Kérdés és válasz
Javaslat és arra reagálás*

5. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök *Betűzés kérése, betűzés*

Fogalomkörök

Cselekvés, történés, létezés kifejezése
jelenidejűség (igeragozás)

Birtoklás kifejezése

haben
birtokos névmások

Időbeli viszonyok

időpont

Mennyiségi viszonyok

számok
határozott mennyiség
határozatlan mennyiség

Minőségi viszonyok

melléknevek

Modalitás

felszólítás
módbeli segédigék (dürfen, möchte-)

Esetviszonyok

nyelvtani nemek
határozott névelő, határozatlan névelő (alanyeset, tárgyeset)

Szövegösszetartó eszközök

kérdőszavak
szórend (kijelentő, eldöntendő/megválaszolandó kérdő mondat)
személyes névmások
tagadás